

ME VALVOIMME TUULESSA, TUISKUSSA RAJAN

1939

1945

Sotiemme vuosina menehtyneet raja- ja merivartiomiehet

Kannen kuva: Luutnantti, Mannerheim-ristin ritari Olli Remes kuvattuna Vilmajoella, Alakurtissa 21.11.1941. Remes palveli ennen talvisotaa kanta-aliupseerina Pohjan Rykmentissä ja Lapin Rajavartiostossa. Talvisodassa Remes palveli Erillinen Pataljoona 17:ssä Sallan suunnalla, yleten sodan aikana rajavartiokersantista rajavartiovääpeliksi toimien sodan lopussa komppanian päällikkönä. Moskovan rauhan aikana hänet ylennettiin reservivänrikiksi ja reserviluutnantiksi ilman reserviupseerikurssia ja nimitettiin Rajavartiosto 6:n väliaikaiseen nuoremman upseerin virkaan. Hänestä tehtiin myös jo keväällä 1941 esitys Mannerheim-ristin myöntämiseksi talvisodan ansioista. Jatkosodan Remes aloitti Sallassa joukkueen johtajana 46. Rajajääkärikomppaniassa siirtyen pian komppanian päälliköksi Jalkaväkirykmentti 54:n 9. komppaniaan. Ansioistaan Sallan-Alakurtin suunnan taisteluissa hänet nimitettiin 12.9.1941 Mannerheim-ristin ritariksi numero 10. Remes kaatui tarkka-ampujan luodista reservin kapteenina ja 12. Prikaatin 15. komppanian päällikkönä 31.12.1942 Krivissä, Maaselässä. (SA-kuva)

ME VALVOIMME TUULESSA, TUISKUSSA RAJAN

1939-1945 SOTIEMME VUOSINA
MENEHTYNEET RAJA- JA MERIVARTIOMIEHET

KARI HUHTALA

Copyright © 2024 Rajavartiolaivos, Kari Huhtala

Julkaisija: Rajavartiolaivos

Taitto: Anne Räisänen

Kartat: Kari Huhtala

Kirjapaino: Grano Oy, Vaasa

ISBN: 978-952-324-969-1

*"Takavasemmalla sijaitsevan Kaljukukkulan laki ryöppysi ras-
kaassa keskityksessä. Rajajääkäripataljoonan jäännösten oli
lopulta kolmen turhan ja verisen yrityksen jälkeen onnistunut
pureutua siihen kiinni. Sen rinteet oli reunustettu ruumiilla, sillä
vihollisella ei ollut perääntymismahdollisuuksia ja siitä syystä
muodostui taistelu erittäin katkeraksi. Rajajääkärien hyvä henki
kesti kolme epäonnistumista, ja kun neljäs vei heidät kukkulal-
le, kaatuivat siperialaiset kuoppiinsa yhdenkään antautumatta.
Nyt ampui vihollinen sitä kiihkeästi tykistöllään ja siellä ruumiiden
seassa kyhjöttivät rajajääkärit apaattisena, kauhu sydämessä,
tuon myllerryksen keskellä."*

Väinö Linna: Tuntematon sotilas

*Goran kylän luoteispuolella oleva Kaljukukkula kuvattuna toukokuussa 1942. Raja-
jääkäripataljoona 4:n 3. komppanian vahvuus oli 20.12.1941 Goran taistelun alkaessa
7 upseeria, 93 aliupseeria ja 204 miestä. Kun komppania kaksi ja puoli viikkoa myö-
hemmin taistelujen tauottua otettiin 9.1.1942 kasaan, rivissä oli yksi upseeri, 11 aliup-
seeria ja 52 miestä. Rajajääkäreitä ja raja-aliupseereita oli kaatuneista 12. (SA-kuva)*

SISÄLLYS

RAJAVARTIOLAITOKSEN PÄÄLLIKÖN TERVEHDYS	II
RAJAN PERINNEYHDISTYKSEN PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS	13
ESIPUHE	14
OSA I: RAJA- JA MERIVARTIOJOUKOT SODASSA	27
TALVISOTA	28
MOSKOVAN RAUHA	34
JATKOSOTA	37
Hyökkäysvaihe, rajajääkärikomppaniat ja tilapäiset rajajääkäripataljoonat	37
Rajajääkäripataljoonien perustaminen syksyllä 1941	41
Asemasotavaihe, rajajääkäripataljoonien perustaminen saatetaan loppuun	42
Merivartiolaitos jatkosodassa	44
Suurhyökkäys, Rajajääkäriprikaatin perustaminen	44
ASELEPO JA LAPIN SOTA	47
OSA II: KRONOLOGIA	49
TIE SOTAAN JA YLIMÄÄRÄISET HARJOITUKSET	50
TALVISOTA	53
Joulukuu 1939	53
Tammikuu 1940	86
Helmikuu 1940	98
Maaliskuu 1940	112
MOSKOVAN RAUHA	122
1940	122
1941	126
JATKOSOTA	130
HYÖKKÄYSVAIHE	130
Kesä-heinäkuu 1941	130
Elokuu 1941	158
Syyskuu 1941	190
Lokakuu 1941	204
Marraskuu 1941	214
Joulukuu 1941	224
Tammikuu 1942	232

ASEMASOTA	238
1942	238
1943	264
Tammi-toukokuu 1944	280
SUURHYÖKKÄYS	290
Kesäkuu 1944	290
Heinäkuu 1944	314
Elokuu 1944	338
LAPIN SOTA	348
OSA III: SANKARITAUTUT	355
RAJAVARTIOLAITOKSEN ESIKUNTA	356
LAPIN RAJAVARTIOSTO / RAJAVARTIOSTO 6	358
KAINUUN RAJAVARTIOSTO / RAJAVARTIOSTO 5	369
JOENSUUN RAJAVARTIOSTO / RAJAVARTIOSTO 4	383
SALMIN RAJAVARTIOSTO	395
RAJAVARTIOSTO 3	399
KANNAKSEN RAJAVARTIOSTO	409
RAJAVARTIOSTO 2	414
RAJAVARTIOSTO 1	424
MERIVARTIOLAITOS	431
SELVITTÄMÄTTÖMÄKSI JÄÄNEET	440
LÄHTEET	443
LYHENTEET	446
HAKEMISTO	455
VIITTEET	474

KARTAT

Rajavartiojoukot talvisodassa.....	33
Rajajoukot keväällä 1941.....	36
Rajajääkärikomppaniat jatkosodan alkaessa.....	40
Rajajääkäripataljoonat asemasodan aikana.....	43
Rajajääkäripataljoonat Kannaksella ja Aunuksessa suurhyökkäyksestä aselepoon.....	46
Kannas 30.11.1939 aamulla	54
Suomenlahden ulkosaaret ja AV114 uppoamispaikka	55
Osasto Pennasen vetäytyminen Petsamosta Nautsiin.....	57
Kuhmo-Lieksa operaatiosuunta ja tilanne itsenäisyyspäivänä 1939.....	59
Suomussalmi 7.12.1939	63
Sallan suunta joulukuussa 1939	67
Tilanne itsenäisyyspäivänä 1939.....	68
Taipale	69
Kollaa-Tolvajärvi-Ilomantsi itsenäisyyspäivänä 1939.....	73
Osasto Pajarin hyökkäys Tolvajärvellä 12.12.1939	75
Ruokojärvi-Ruhtinaanmäki 16.12.1939.....	76
Osasto Pajarin eteneminen Tolvajärveltä Aittojoelle 12.–24.12.1939	77
II Armeijakunnan vastahyökkäys 23.12.1939	82
Aittojoki-Viitavaara	87
Kitilän suurmotin sekä Lemetin läntisen ja itäisen motin syntyminen 7.–10.1.1940	89
Kauppalaivojen saattoreitit ja saattaja Aura II:n uppoamispaikka	92
9. Divisioonan hyökkäys Kuhmossa 29.1.1940	95
Tilanne Koirinojalla 29.1.1940.....	97
Kuhmon alueen motit	99
Summankylän ja Lähteen lohkot 10.2.1940.....	103
Lähteen lohkon tilanne 14.2.1940 aamupäivällä.....	105
Väliasema Kämärässä 22.2.1940.....	108
Luelahden mottitaistelujen loppuvaiheet 2.–13.3.1940	114
Vuosalmi 5.–6.3.1940	116
Kollaa 13.3.1940.....	118
Karjalan Armeijan hyökkäys heinäkuussa 1941.....	132
Ryhmä F:n ja 25. Rajajääkärikomppanian eteneminen Uhtualle heinä-elokuussa 1941	135

Salla-Alakurtti – XXXVI AK:n eteneminen Vermanjoelle heinä-syyskuussa 1941.....	139
14. Divisioonan ja Osasto Seitamon eteneminen Rukajärvelle 1941.....	140
Ilomantsi 1941	142
Hangon rintama	143
Horsön saariryhmä.....	144
Hästön saariryhmä	148
Petsamon operaatioalue heinäkuussa 1941.....	154
Länsi-Kannaksen valtaus elokuussa 1941	159
Hiitolan ja Sortavalan operaatiot elokuussa 1941	160
Kurkijoki-Hiitola 9.–17.8.1941	166
Sortavala 6.–13.8.1941.....	167
Ryhmä J:n ja 35. Rajajääkärikomppanian eteneminen Kiestinkiin heinä–elokuussa 1941.....	175
Kiestinki elokuun loppupuolella 1941.....	176
Osasto Kanerva ja 52. Rajajääkärikomppania Hopeasalmelta Taliin ja Kämärälle 21.–26.8.1941.....	178
Kairala-Alakurtti – XXXVI AK:n saarrostushyökkäys elokuun lopulla 1941.....	180
Karjalan Armeijan eteneminen Syvärille ja Petroskoihin syyskuussa 1941.....	191
Valkeasaari-Rajajoki syyskuussa 1941.....	194
Säämäjärvi-Petroskoi syyskuussa 1941.....	199
Eteneminen Maaselkään loka-marraskuussa 1941.....	205
Särkijärven-Orensenskojen-alue ja tilanne 22.–23.10.1941	208
Divisioona J:n hyökkäys Louheen marraskuussa 1941.....	216
Maaselän valtaus marras-joulukuussa 1941.....	218
Rajajääkäripataljoonat 1 ja 2 Simolan ja Veikkolan lohkoilla Lempaalanjärven itäpuolella	225
Goran alue ja taistelujen loppuvaiheet 5.1.1942 alkaen	228
Maaselkä vuodenvaihteessa 1941/42	233
Rajajääkäripataljoonat 3 ja 4 Syvärillä loppuvuodesta 1941 kevääseen 1942.....	239
Syvärinsuu kevättalvella 1942	241
Rajajääkäripataljoonat 5 ja 6 asemasodan aikana Ontajärven ja Seesjärven alueella	243
Syvärin kelirikkotaistelut – tilanne Shemenskin suunnalla 12.–14.4.1942.....	245
Kiestinki-Jelettijärvi 5.5.1942	248
Rajajääkäripataljoonat 7 ja 8 Uhtuan suunnalla asemasodan aikana	262
Rajajääkäripataljoonat 1, 3 ja 4 Syvärillä keväällä 1943	265
Suomenlahti 1943.....	272

Rajajääkäripataljoona 1 Pitkäjärven lohkolla 1944	281
Vetäytyminen Kannaksella pääasemasta VKT-asemaan 10.–20.6.1944	291
Rajajääkäripataljoonien 1, 3 ja 4 vetäytyminen Syväriltä kesäkuussa 1944	291
Tuulos-Vitele 23.–30.6.1944	297
Tali-Ihantala 27.6.1944 iltapäivällä	300
Rajajääkäripataljoona 2 Tali-Ihantalassa 27.–29.6.1944	305
Rajajääkäripataljoonat U-asemassa ja sen pohjoispuolella heinäkuussa 1944.....	315
Salmi-Tulemajoki 4.7.1944.....	318
Vuosalmi 5.–6.7.1944	321
II Armeijakunnan vetäytyminen Maaselästä ja taistelut 9.–17.7.1944.....	324
Vuosalmi 16.7.1944	328
Vegarusjärven taistelut 18.–23.7.1944	329
Loimola-Tolvajärvi-Ilomantsi heinä-elokuun vaihteessa 1944.....	339
Ryhmä Raappana elokuun alussa 1944.....	340
Tahkokosken-Ontrosenvaaran taistelu 2.–10.8.1944	344

RAJAVARTIOLAITOKSEN PÄÄLLIKÖN TERVEHDYS

HYVÄT LUKIJAT,

käsissänne on ensimmäinen kokonaisteos niistä Rajavartiolaitoksen ja Merivartiolaitoksen palveluksessa olleista miehistä, jotka menehtyivät isänmaamme kohtalonvuosina 1939–1945. Aiemmin tietomme heistä on ollut osin puutteellista ja erityisesti kovin sirpaleista. Nyt yksiin kansiin on koottu tiedot kaikista viran- ja toimenhaltijoista, värvätyistä sekä myös heistä, jotka olivat aiemmin eronneet laitosten palveluksesta ja kaatuivat sodissa reserviläisinä. Moni on nyt saatettu siihen joukkoon, johon he kuuluvat. Jälkipolville jäävä kertomus raja- ja merivartiomiesten kohtaloista viime sotien vuosina näyttää vihdoinkin kokonaiselta.

Rajavartiolaitoksen esikunta ja rajavartiostot keskeyttivät normaaliaikojen toimintansa ylimääräisten harjoitusten alkaessa lokakuun alussa vuonna 1939. Samaan aikaan vielä silloin itsenäinen, sisäministeriön alainen viranomainen Merivartiolaitos liitettiin Suomen merivoimien osaksi. Kirjan tarkastelujakso ulottuu ylimääräisistä harjoituksista Lapin sodan päättymiseen huhtikuussa 1945, ja hieman sen ylikin, sillä viimeinen henkilömerkintä kirjassa on rajavääpeli Eino Erovaarasta, joka menehtyi jatkosodan loppuvaiheessa saamaansa sairauteen elokuussa 1945. Kirjassa ei siis käsitellä ainoastaan rintamalla ja sotatoimissa kaatuneita, vaan mukaan on otettu kaikki sotien ja välirauhankin aikana menehtyneet raja- ja merivartiomiehet. Hyvin usein heidän kohtalonsa, tavalla tai toisella, vaikutti kuitenkin sota-aikojen palveluksen äärimmäiset rasitukset.

Olemme ikuisesti kiitollisuuden velassa niille, jotka historiamme raskaina vuosina täyttivät raja- ja merivartiomiesten velvollisuuksia isänmaamme puolesta. Heidän jälkipolville antamansa esimerkki on kantanut kauas ja on edelleen johtotähtenä nykyisen Rajavartiolaitoksen toiminnassa ja kehittämisessä. Tämän kirjan myötä heidän tekonsa ja kohtalonsa välittyy myös seuraaville Rajan sukupolville.

Kiitän yleisesikuntakomentaja evp. ja tietokirjailija Kari Huhtalaa tinkimättömästä työstä aiheen parissa. Huolella valmisteltu ja julkaistu kokonaisuus

tukee Rajavartiolaitoksen ja Raja- ja merivartiojoukkojen perinneyhdistyksen sekä sen jäsenkiltojen tekemää valtakunnallista ja alueellista perinnetyötä arvokkaalla tavalla.

Raskaasta uhrista Isänmaan edestä kertovat osaltaan myös Rajamiesten marssin sanat: ”Kummut rakkahat kirkkojen tarhain, siitä kertovat kuulethan sen? Monen katkesi taival jo varhain, heitä unhoittaa voisiko ken?” Tämä kirja on kunnianosoitus sotiemme vuosina menehtyneille ja sotiemme veteraaneille – Me emme unohda.

Helsingissä 13.5.2024

Rajavartiolaitoksen päällikkö
Kenraaliluutnantti *Pasi Kostamovaara*

RAJAN PERINNEYHDISTYKSEN PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Rajan perinneyhdistys (Raja- ja merivartiojoukkojen perinneyhdistys ry, RMVJPY) perustettiin vuonna 2010 vaalimaan nimensä mukaisesti sodan ajan raja- ja merivartiojoukkojen perinteitä. Sodan ajan joukkojen perinnetoimikunnat olivat esittäneet toiveen yhdistyksen perustamisesta. Veteraanien määrä oli vähentynyt ja omat voimat eivät enää riittäneet perinnetyöhön. Rajan perinneyhdistyksen jäsenet, raja- ja merivartiokillat, ottivat vastaan veteraanien perinnön vaalimisen. Tätä työtä on nyt tehty 13 vuoden ajan ja työ jatkuu.

Perinnetoimikuntien veteraanit ovat vuosien saatossa koonneet tietoja joukkojensa sotataipaleista ja joukkoihin kuuluneista aseveljistään. Näihin dokumentteihin on kirjattu myös tietoja sodassa menehtyneistä aseveljistä. Tiedot ovat kuitenkin puutteellisia ja keskittyvät lähinnä jatkosodan ja Lapin sodan vaiheisiin. Perinnetoimikuntien julkaisemisessa kirjoissa sekä veteraanien muistelmateoksissa ja -kirjoitelmissa ei eritellä sodassa menehtyneitä Rajavartiolaitoksen ja Merivartiolaitoksen työntekijöitä. Näiltä osin on täytynyt tukeutua Rajavartiolaitoksen toimipisteissä sijaitseviin sankaritauluihin, joiden on tiedetty olevan vaillinaisia.

Kari Huhtala on tehnyt mittavan ja arvokkaan työn etsiessään tiedot Rajavartiolaitoksen ja Merivartiolaitoksen sotavainajista. Työ on vaatinut sirpaleisen lähdemateriaalin huolellista tutkimista sekä koostamista kritiikin kestäväään ja esityskelpoiseen muotoon. Huhtala on onnistunut työssään loistavasti. Käytössämme on teos, joka muistuttaa meitä siitä, kuinka raskaan uhrin lukumääräisesti vähäinen raja- ja merivartiomiesten joukko antoi vuosien 1939–1945 sodissa. Huhtala on myös erinomaisella tavalla esittänyt raja- ja merivartiojoukkojen perustamisen ja sotataipaleen vaiheet. Kirjaan tutustumalla saa hyvän kokonaiskuvan raja- ja merivartiojoukkojen roolista sodissamme. Selkeät kartat ja sopivasti tekstiin sijoitettu kuvitus täydentävät lukunautintoa. Kiitokset Karille ja kaikille kirjan tekoa tukeneille tahoille!

Toivotan antoisia lukuhetkiä. Muistot eivät himmene!

Rajaeverstievp
Tero Kaakinen

1939–1945 SOTIEMME VUOSINA MENEHTYNEET RAJA- JA MERIVARTIOMIEHET

ESIPUHE

Tämän teoksen laatiminen alkoi yhteensattumien seurauksena. Olin syksyllä 2022 jäljittämässä sotien aikaisen meripuolustuksen muistomerkkejä ja huomasi, että vaikka miinalaiva Riilahdelle oli muistolaatta, lähes samaan aikaan, samanlaisissa olosuhteissa ja yhtä suurin tappioin menetetyille saattaja Uiskolle en löytänyt mitään muistolaattaa. Yrittäessäni vahvistaa asiaa päädyin muuttaman puhelinsoiton jälkeen juttelemaan Rajavartiolaitoksen perinnevastavän, komentajakapteeni Juha-Pekka Laitalan kanssa. Keskustelun juontuessa sankaritauluihin, hän totesi saaneensa jokin aikaa sitten amiraali Hanénilta, Rajavartiolaitoksen henkilöstöpäälliköltä tehtävän selvittää laitoksen sankari- ja kunniataulujen taustoja ja tarvetta niiden täydentämiselle. Koska asia kiinnosti minua, tarjouduin auttamaan ja selvittämään asiaa, ja kaksi vuotta kestäneen selvitystyön tuloksena on tämä teos.

Alkuperäisenä ajatuksena oli siis selvittää, missä onkaan Rajavartiolaitoksen sankaritauluja ja keitä tauluissa olevat miehet olivat. Aikaisempien tutkimusteni perusteella osasin odottaa, että työ ei tule olemaan aivan näin yksinkertainen: sankaritauluja on yleisesti ottaen tehty aikana, jolloin nykyisiä tiedonhakumenetelmiä ei ole ollut käytettävissä, mutta sodista oli kuitenkin jo mennyt sen verran aikaa, että muistikuvat eivät enää olleet aivan luotettavia, jolloin tauluihin on päätynyt runsaasti virheitä. Valtaosalle sankaritauluista on tyypillistä, että mitään dokumentaatiota niiden tekemisestä ei ole olemassa. Rajavartiolaitos ei poikkea tässä suhteessa muista. Ensinnäkään ei ole olemassa mitään ”rajavartiolaitoksellisia” sankaritauluja, vaan tauluja vaikuttaisi olevan tehty joissain paikoissa rajavartiostojen toimesta ja toisissa paikoissa kiltojen toimesta. Jotkin tauluista käsittävät yhden rajavartioston sankarivainajat joidenkin ollessa rajakomppanioiden sankaritauluja. Osassa tauluista on pyritty rajoittumaan kaatuneisiin, kun taas osassa tauluista on myös muusta kuin vihollistoiminnasta johtuvasta syystä palveluksessa kuolleita. Sankaritaulujen epämääräisyyksien vuoksi työ laajenikin siten, että tavoitteeksi asetettiin selvittää kaikki Rajavartiolaitoksen ja Merivartiolaitoksen sotien aikana palveluksessa menehtyneet viran- ja toimenhaltijat sekä värvätyt. Koska osassa sankaritauluista oli myös rajamiehiä, jotka olivat eronneet palveluksesta ja kaatuivat reserviläisinä, päädyttiin lopulta työhön ottamaan mukaan myös evp-henkilöstö.

LÄHTEET JA TUTKIMUSMETODI

Työn pohjana ovat olleet Rajavartiolaitoksen ja Merivartiolaitoksen päälliköiden päiväkäskyt, eri rajajoukkojen historiikit, eri esikuntien ja rajavartioasemien sankaritaulut, joidenkin rajavartiostojen niin sanotut kultaiset kirjat, käytävissä olleet tappioluettelot sekä (jatkosodan osalta) Rajavartiolaitoksen esikunnassa sodan jälkeen tehty luettelo kaatuneista, kadonneista ja kuolleista kantahenkilökuntaan kuuluneista. Näissä olevien miesten palvelusuratieidot on tarkistettu kantakorteista, joista yleensä on selvinnyt myös miehen menehtymisen aikainen joukko. Tapahtumakuvaukset ja menehtymiseen liittyvät yksityiskohdat on sen jälkeen selvitetty ensisijaisesti komppanian ja pataljoonan sotapäiväkirjoista, joista on myös selvitetty historiikeista ja tauluista puuttuvia nimiä. Toissijaisena, varmistavana lähteenä tai sotapäiväkirjojen puuttuessa ensisijaisena lähteenä on käytetty eri joukko-osasto-historiikkeja, Kansa -taisteli-lehden artikkeleita sekä Rajamme vartija-lehdessä sotavuosina olleita ilmoituksia rajamiesten menehtymisestä. Kaikissa näissä lähteissä ovat omat ongelmansa.

Rajavartiolaitoksen esikunta ja rajavartiostot keskeyttivät toimintansa ylimääräisten harjoitusten alkaessa lokakuun alussa 1939 rajojen vartiointivastuun siirtyessä kenttäarmeijalle ja rajajoukkojen perustaessa sodan ajan joukot. Rajavartiostojen toiminta oli pääosin keskeytyneenä aina jatkosodan loppuun saakka, Rajavartiolaitoksen esikunnan jatkaessa rajoitetusti toimintaansa keväällä 1942. Tämän seurauksena talvisodan ja jatkosodan hyökkäysvaiheen ajalta ei ole olemassa Rajavartiostojen päällikön tai rajavartiostojen päiväkäskyjä, eikä näin ollen luotettavia asiakirjalähteitä henkilöstön palvelukseen ottamisesta tai poistamisesta kaatuneena Rajavartiolaitoksen kirjoista. Vasta keväällä 1942 eversti Inkala siirrettiin kenttäarmeijasta Rajavartiostojen päällikön apulaiseksi ja määrättiin hoitamaan laitoksen päällikön estyneenä ollessa Rajavartiostojen päällikön tehtäviä. Tästä eteenpäin ryhdyttiin jälleen julkaisemaan Rajavartiostojen päällikön päiväkäskyjä, joissa myös tehtävään määräykset ja kirjoista poistot on pääsääntöisesti julkaistu.

Kantakortit ovat erityisesti talvisodan sekä jatkosodan alun ajalta usein puutteellisesti täytetyt, johtuen luonnollisesti tilanteen hektisyydestä. Huomattavan suurella osalla raja-aliupseereista kantakortissa ei ole merkintää ylennyksestä arvoon, jossa Rajamme vartija tai joukko-osastohistoriikki toteaa hänen kaatuneen. Kantakorteissa on myös joukkokohtaisia eroja, ja esim. 14. ja 44. Rajajääkärikomppanioiden kaatuneiden osalta heidän kantakorteissaan ei yleensä ole mitään merkintää palveluksesta värvätyinä. Merivartiolaitoksen henkilöstön osalta kantakortit ovat aivan poikkeuksellisen puutteellisesti täytetyt.

Talvisodan rajakomppanioiden sotapäiväkirjat pääosin sekä jatkosodan hyökkäysvaiheen rajajääkärikomppanioiden sotapäiväkirjat suurelta osin ovat

tuhoutuneet tai jääneet kentälle, joten tapahtumien yksiselitteinen kuvaus on erittäin haasteellista. Sotapäiväkirjoja on myös pidetty hyvin vaihtelevalla tavalla. Joissain kuvataan tapahtumat ja tappiot hyvinkin tarkkaan, joissain kuitataan laajakin taistelut lyhyellä lauseella eikä tappioita mainita lainkaan. Yleisesti ottaen sotapäiväkirjoissa upseerien haavoittumiset ja kaatumiset mainitaan nimeltä, mutta aliupseerien ja miesten tappiot, etenkin kiivaan taisteluvaiheen aikana, on kuitattu vain merkinnällä ”X au + Y m”. Osassa sotapäiväkirjoista tapahtumat on merkitty tavalla, joka on ollut kirjoittajalle tuolloin selvä, mutta josta on jälkikäteen mahdotonta selvittää tapahtumien yksiselitteinen kulku (”siirryttiin Viteleen länsipuolelle, ryhmyttiin suon laitaan, hyökättiin vasemmalla olevan joen suunnassa kukkulalle”). Vanhan rajan itäpuolella myös paikannimien translitterointi on vaikeuttanut tapahtumien selvittelyä.

Rajajääkäripataljoonien historiikkien osalta pätevät samat ongelmat kuin sankaritaulujen osalta. Historiikit eivät noudata mitään yhteistä linjaa, joissain on henkilö- tai tappioluettelo, joissain ei, jne. Joukko-osastohistoriikeissa on yleensä keskitytty tapahtumien kuvaukseen, eikä yksittäisiä miehiä ole mainittu kuin ehkä liitteenä olevassa tappioluettelossa.

Kansallisarkistossa tehtiin vuosituhatosen vaihteessa tietokanta ”Suomen sodissa 1939–45 menehtyneet”, joka nyttemmin on siirretty Sotasampo-sivustoille. Valitettavasti alkuperäinen tietokanta oli erittäin puutteellinen ja virheellinen, ja nämä puutteet ja virheet ovat päättyneet myös Sotasampon ja sitä kautta muualle. Esimerkiksi Rajajääkäripataljoona 1:n asevelitoimikunta laati vuonna 1998 luettelon pataljoonan ja sen edeltäjäkomppanioiden (12., 22. ja 52. Rajajääkärikomppaniat) sankarivainajista mainiten tietojen pohjautuvan Sota-arkiston ”Suomen sodissa 1939–45 menehtyneiden tiedostoon”. Rajajääkäripataljoona 1:n luettelosta puuttuu kuitenkin lähes 20 kaatunutta rajajääkärä heinä-syyskuulta 1941, ja syy juontaa mainittuun Sota-arkiston tietokantaan: koska rajajääkärikomppaniat pääsääntöisesti toimivat alistettuina jollekin divisioonalle, rykmentille tai pataljoonalle, suurella osalla 12., 22. ja 52. Rajajääkärikomppanioiden kaatuneista ei ole tietokannassa joukkona rajajääkärikomppaniaa, vaan 12. Divisioona tai Jalkaväkirykmentti 3 tai 4 tai Jalkaväkirykmentti 47:n III Pataljoona, joille komppaniat olivat alistettuina. Kun miehiä on etsitty tietokannasta rajajääkärikomppaniailta, suuri osa heistä ei ole tullut esiin. Samoin enemmän sääntönä kuin poikkeuksena tietokannassa värvetyillä rajavartijoilla ammattina tai sotilasarvona ei ole rajavartija/rajajääkäri.

Kansa taisteli -lehtien tapahtumakuvaukset ovat hyviä aikalaiskuvauksia, mutta niitä on luonnollisesti vain muutamia ja niiden historialliseen tarkkuuteen on suhtauduttava hieman varauksella. Rajamme vartija -lehdissä vuosilta 1940–44 on runsaasti rajavartijoiden ”kuolinilmoituksia”. Valitettavasti lehdissä ei ole kaikkien sotien aikana menehtyneiden rajamiesten nimiä, ja toisaalta joukossa on lähes 60 miestä, jotka kyllä kaatuivat rajajoukoissa, mutta jotka

eivät olleet rajamiehiä (siis värvättyjä tai kanta-aliupseereita) ja myös joitain miehiä, jotka olivat jääneet vangiksi ja palautettiin loppuvuonna 1944. Kuten lehti itsekin mainitsee syksyllä 1941, siinä julkaistiin rajajoukoissa kaatuneiden nimiä, eli myös reserviläisiä ja varusmiehiä. Lehden ”kuolinilmoituksissa” ei myöskään useinkaan ole miehen sodan ajan joukkoa, vaan ainoastaan hänen rauhan aikainen palveluspaikkansa.

Rajavartiolaitoksen esikunnassa laadittiin sotien jälkeen luettelo Rajavartiostojen esikunnassa ja eri rajavartiostoissa ”v. 1941 alkaneen sodan aikana kaatuneista, kuolleista ja kadonneista henkilöistä”. Luettelossa on kaikkiaan 459 nimeä, mutta joukossa on yhdeksän myöhemmin sotavankeudesta pälännyt ja neljä sotilaskarkuriksi julistettua. Luettelosta puuttuvat Lapin sodan aikana menehtyneet ja muutama selkeästi rajavartijana palvelle, jatkosodan aikana kaatuneen nimi. Lisäksi, koska luettelossa on vain Rajavartiolaitoksen virassa/toimessa/värvättyinä palvelleita, siinä ei luonnollisestikaan ole entisiä rajamiehiä eikä sotien aikana erillisenä laitoksena toimineen Merivartiolaitoksen menehtyneitä. Samoin luettelosta puuttuvat mm. sellaiset tunnetut nimet kuin Mannerheim-ristin ritarit, everstit Viikla ja Kari, koska heidät, kuten suuri joukko Rajavartiolaitoksen henkilökuntaa, oli siirretty keväällä 1941 sotaväen virkaan.

Kaksi asiaa on erityisesti vaikeuttanut rajamiesten kohtaloiden yksityiskohtaista selvittämistä: talvisodan tilapäismuodostelmat ja jatkosodan erillään toimiminen. Talvisota osoitti todeksi sen, että paraskin operatiivinen suunnitelma vanhenee heti ensimmäisten laukausten tultua ammutuksi. Kannaksella jouduttiin reservien loppumisen vuoksi siirtämään joukkoja tipoittain paikasta toiseen, ja Laatokan pohjoispuolelle jouduttiin perustamaan heti sodan alussa kaksi tilapäismuodostelmaa, Ryhmä Talvela ja Ryhmä Siilasvuo. Erityisesti tämä ongelma korostuu Kuhmon suunnalla, missä pataljoonat toimivat erillään rykmenteistään, niistä alistettiin komppanioita kolmansille rykmenteille, ja näistä puolestaan toimi joukkueita erillisinä osastoina. Kun vielä sotapäiväkirjoja jäi paljon kentälle ja loppuissakaan ei ole mainintoja tappioista, muun muassa Jalakaväkirykmentti 27:n ja Erillinen Pataljoona 14:n riveissä kaatuneiden rajamiesten kohtalot on mahdoton selvittää täydellisellä varmuudella.

Jatkosodan alussa rajajääkärikomppaniat toimivat usein hajautettuina. Esimerkiksi Ryhmä J:n hyökätessä rajan yli kohti Sohjanää heinäkuussa 1941, 35. Rajajääkärikomppania toimi kolmessa eri osassa ja suunnassa: yksi joukkue oli alistettuna Pääjärven luoteispuolella 6. Divisioonalle ja Osasto Sylvén (kaksi joukkuetta) ja Osasto Puupponen (kaksi joukkuetta) toimivat Ryhmä J:n vasemmalla siivellä Pääjärven suunnassa. Lisäksi komppanian vapaaehtoisista oli muodostettu joukkueen vahvuinen Sissiosasto Pessi suoraan Ryhmä J:n alaisuuteen. Osasto Sylvén ja Osasto Puupponen palasivat komppanian yhteyteen elokuun alussa ennen komppanian siirtymistä 14.8. Lohivaaraan, jossa

myös Sissiosasto Pessi liitettiin jälleen komppaniaan. 6. Divisioonalle alistetun joukkueen rungolle sen sijaan muodostettiin tilapäinen Rajajääkärikomppania Säärelä, joka kuitenkin siirrettiin lokakuun lopussa niin ikään Lohivaaran alueelle. Tilapäismuodostelmat ja erillään toimineet joukkueet eivät yleensä pitäneet sotapäiväkirjoja, joten näiden osien tapahtumista tai tappioista ei enää tehty jälkikäteen merkintöjä komppanian sotapäiväkirjaan. Kun lisäksi heinäkuun taistelujen aikana ja niiden jälkeen 35. Rajajääkärikomppaniaa täydennettiin 15. Linnoituspatallioonan ja 6. Linnoituspatteriston miehillä ja lokakuussa 35. Rajajääkärikomppania, Rajajääkärikomppania Säärelä ja Osasto Pessi koottiin yhteen 35. Rajajääkäriosastoksi ja miehiä tasattiin sen sisällä, on yksittäisten miesten kaatumisen yksityiskohdat hyvin vaikea selvittää.

SOTILASARVOISTA, PALVELUSARVOISTA, TEHTÄVISTÄ, TOIMISTA JA VIROISTA

Rajavartiolaitoksen virat ja toimet määrittiin asetuksella vuonna 1932. Tämän jälkeen Rajavartiolaitoksessa:

- Miehistö oli värvättyjä (tai kantamiehiä, mitä termiä myös käytettiin), joiden kanssa kukin rajavartiosto teki yleensä vuoden mittaisen palvelusopimuksen. Värvättyjen rajavartioiden sotilasarvoina olivat rajavartiosotamies ja rajavartiokorpraali (teknisesti korpraaliksi ei ylennetty vaan nimettiin). Talvisodan jälkeen miehistön ja aliupseerien arvoista pudotettiin sana "vartio" pois, jolloin heistä tuli rajasotamiehiä, rajakersantteja jne. Toukokuusta 1941 lähtien rajasotamiehistä tuli rajajääkäreitä ja rajakorpraaleista rajajääkärikorpraaleita (joskin viimeksi mainittua, Rajavartiostojen päällikön päiväkäskyllä 29.5.1941 määräämää hieman kankeaa termiä, ei yleensä kantakorteissa ja sotapäiväkirjoissa käytetty).
- Alipäällystään kuuluivat rajavartiomestarit, sotilasalivirkamiehet ja aliupseerit. Rajavartiomestarit olivat majoitusmestarin tai asemestarin toimissa ja niitä vastaavissa tehtävissä. Aliupseerit olivat alikersantin, kersantin alemman palkkaluokan, kersantin ylemmän palkkaluokan ja vääpelin toimesta, joihin kukin rajavartiosto heidät otti, sotilasarvoina rajavartioalikersantti, rajavartiokersantti, rajavartioylikersantti (vuodesta 1933) ja rajavartiovääpeli.
- Päällystään kuuluivat upseerit ja sotilasvirkamiehet. Upseerit olivat nuoremman upseerin, komppanian päällikön, nuoremman ja vanhemman esikuntaupseerin, intendentin, rajakomendantin, rajavartiostojen päällikön apulaisen ja rajavartiostojen päällikön viroissa, sotilasarvoina vänrikki, luutnantti, kapteeni, majuri jne. Sotilasvirkamiehet olivat yleensä talouspäälliköitä ja rahastonhoitajia.

Huolimatta sodasta, em. rauhan ajan upseerien virat, aliupseerien toimet ja värvättyjen tehtävät kulkivat koko ajan taustalla. Tämä yhdistettynä sotaväen sotilasarvoihin ja rajavartiolaitoksen ”palvelusarvoihin” saattaa aiheuttaa hieman hämmennystä. Eri rajayksiköissä, jopa saman pataljoonan sisällä, on ollut hieman erilaisia käytäntöjä siinä, merkittiinkö rajamiehet ja raja-aliupseerit kirjoihin heidän rajan palvelusarvollaan vai heidän kenttäarmeijan reservin arvollaan (joka monella oli korkeampi kuin rajan toimen mukainen palvelusarvo). Kun vielä mies saattoi olla esimerkiksi alikersantin toimesta, mutta kersantin alemman palkkaluokan vakanssilla (eli tehtävässä), asiat saattavat muuttua monimutkaisiksi:

Eino Timonen vapautui varusmiespalveluksesta ennen talvisotaa sotamiehenä. Talvisodassa hän kunnostautui siinä määrin, että hänet ylennettiin sodan aikana reservikorporaaliksi¹. Timonen värväytyi Moskovan rauhan aikana Rajavartiosto 4:ään, jossa palveli 1. komppaniassa värvättyinä rajasotamiehenä. Jatkosotaan hän lähti edelleen värvättyinä rajajääkärinä, mutta otti käyttöön reservin korpraalin arvonsa, kunnes hänet ylennettiin maaliskuussa 1942 reservin alikersantiksi. Käytyään Jalkaväen Aliupseerikoulun I-jakson loppuvuonna 1942, hänet nimitettiin maaliskuussa 1943 Rajavartiosto 6:n väliaikaiseen raja-alikersantin toimeen sijoituspaikkana Rajajääkäripataljoona 4 ja ylennettiin reservin kersantiksi huhtikuussa 1943. Timosen kuollessa kesällä 1943 hän oli siis raja-alikersantti, mutta käytti kersantin arvomerkkejä reservin arvonsa mukaisesti, jolla arvolla hänet on poistettu päiväkäskyllä Rajavartiolaitoksen kirjoista ja hän on Lapin Rajavartioston Esikunnan sankaritaulussa.

Tämä epämääräisyys palvelusarvojen ja sotilasarvojen välillä on siirtynyt erilaisiin ilmoituksiin ja luetteloihin, joiden perusteella on sitten tehty sankaritauluja. Niinpä sankaritauluissa aika monella ovat sotilasarvo ja rajan palvelusarvo menneet sekaisin. On myös huomattava, että talvisodassa värvättyinä ja kanta-aliupseereina palvelleet reserviupseerit ottivat upseeriarvonsa käyttöön, mutta värvättyinä palvelleet reservialiupseeriarvon omaavat eivät ottaneet aliupseeriarvoaan käyttöön, vaan he jatkoivat miehistötehtävissä. Vasta toukokuussa 1941 tämä muutettiin, ja aliupseerin tai korpraalin arvon omaavat värvätyt oikeutetaan käyttämään arvonsa mukaisia reservialiupseerin tai korpraalin arvomerkkejä.

Asiaa mutkistaa vielä se, että jo kesällä 1939, mutta erityisesti Moskovan rauhan aikana, niin sotaväki kuin Rajavartiolaitos ja Merivartiolaitos saivat palmeta runsaasti ylimääräisiä, tilapäisiä värvättyjä ja toimenhaltijoita.

Erityisen ongelmallisia ovat Moskovan rauhan aikana Rajavartiokoulussa kurssin suorittaneet. Ennen sotia miehet otettiin värvättyinä palvelukseen,

heidät siirrettiin Rajavartiokouluun, ja kurssin hyväksytysti suorittaneiden palvelus jatkui sen jälkeen jossain rajavartiostossa. Moskovan rauhan aikana käytäntöä kuitenkin muutettiin, ja kouluun komennettiin miehiä, jotka eivät olleet värvättyjä. Puolustusvoimien nostaessa valmiuttaan kesällä 1941, koulussa oppilaina olleet siirrettiin joukkoihin, pääosan heistä muodostaessa 44. Rajajääkärikomppanian, mutta heistä tuli värvättyjä vasta myöhemmin vakanssien auettua.

Kun rajajoukkoja perustettiin talvisotaan, niihin tuli suuri joukko reserviläisiä, jotka eivät olleet suorittaneet asevelvollisuuttaan rajajoukoissa. Näiden miesten sotilasarvoissa on eri käytäntöjä: joidenkin rajajäykköjen sotapäiväkirjoissa kaikki miehet on merkitty rajavartiosotamieheksi/rajavartiokorpraaleiksi jne., kun taas toisissa yksiköissä vain rajan kantamiehet ja kanta-aliupseerit on merkitty raja-etuliitteellä muiden ollessa vain sotamiehiä/korpraaleja jne. Vaikka Ylipäällikön 26.5.1941 antama päiväkäsky oli yksiselitteinen ("... annan ... rajavartiostojen kantamiehistölle nimityksen Rajajääkäri."), sama epämääräisyys jatkui jatkosodan rajajoukoissa ja näiden sotapäiväkirjoissa, ja entisestään kasvoi, kun kevästä 1942 alkaen rajajääkäripataljoonien sotamiehistä tuli jääkäreitä.

Ennen sotia reserviupseeri ei voinut palvella värvättyinä tai kanta-aliupseerina, mistä syystä varusmiesaikanaan reserviupseerikurssin suorittaneet kanta-aliupseeriksi hakeutuneet tai värvättyinä tai kanta-aliupseerina palvellessaan reserviupseerikurssin suorittaneet joutuivat anomaan upseeriylennyksen lykkäämistä toistaiseksi. Tällaiset henkilöt ylennettiin reserviupseereiksi joulukuun puolivälissä 1940 ja he ottivat heti käyttöön reserviupseeriarvonsa. Moskovan rauhan aikana heidät vapautettiin aliupseerin toimestaan ja nimitettiin väliaikaiseen nuoremman upseerin virkaan. Sama koski kanta-aliupseereita, jotka kävivät sotien aikana reserviupseerikurssin tai jotka ylennettiin Moskovan rauhan ja jatkosodan aikana reservin upseereiksi ilman reserviupseerikurssin suorittamista. Asia on omiaan aiheuttamaan hieman sekaannusta, joten esimerkkinä tällaisesta henkilöstä (ja samalla esimerkkinä tyypillisestä virkaurasta) olkoon Karl Laine:

Karl Laine otettiin 6.3.1933 värvättyinä Joensuun Rajavartioston palvelukseen komennettuna oppilaaksi Rajavartiokouluun. Koulun päätyttyä 1.7.1933 hänet siirrettiin rajavartiosotamiehenä Joensuun Rajavartioston 1. komppaniaan, mutta määrättiin jo 1.11.1933 hoitamaan väliaikaisena rajavartiolaitoksen alikersantin tointa määrättyinä vartiopäälliköksi. Reilun kahden vuoden jälkeen hänet nimitettiin 31.1.1936 pysyvään alikersantin toimeen. Laine komennettiin 14.9.1937 oppilaaksi Jalkaväen Aliupseerikouluun kanta-aliupseerien peruskurssille (minkä suorittaminen oli edellytys kersantin ylemmän palkkaluokan toimeen), ja kurssin aikana hänet

nimitettiin 31.9.1937 rajavartiolaitoksen kersantin alemman palkkaluokan toimeen. Kurssin päätyttyä 15.3.1938 hänet määrättiin takaisin entiseen komppaniaansa edelleen vartiopäälliköksi. Puolitoista vuotta kurssin jälkeen hänet nimitettiin 31.8.1939 rajavartiolaitoksen ylemmän palkkaluokan kersantin toimeen. Ylimääräisissä harjoituksissa lokakuussa 1939 hänet siirrettiin joukkueen johtajaksi Erillinen Pataljoona 11:n 1. komppaniaan, missä tehtävässä hän oli koko talvisodan ja Moskovan rauhan alun. Ansioistaan sodassa hänet ylennettiin 30.4.1940 reservivälikiksi ilman reserviupseerikurssin suorittamista. Sotaväen siirtyessä uuteen organisaatioon, Laine siirrettiin ensin 28.5.1940 talousupseeriksi Jalkaväkirykmentti 35:n III Pataljoonaan ja sitten 10.8.1940 joukkueen johtajaksi 9. Prikaatin 5. komppaniaan. 12.10.1940 Laine siirrettiin Rajavartiosto 4:n 1. komppaniaan, josta hänet kuitenkin komennettiin heti 26.10.1940 Hankoon Rajavartiosto 1:een. Komennus muuttui pysyväksi, kun hänet siirrettiin 25.1.1941 Rajavartiosto 1:een ja samalla nimitettiin rajavartiolaitoksen väepelin toimeen. Hänet ylennettiin 10.5.1941 reserviluutnantiksi. Laine vapautettiin väepelin toimesta 31.5.1941 ja määrättiin samalla päivämäärällä väliaikaisena hoitamaan rajavartiolaitoksen nuoremman upseerin virkaa. Jatkosodan Laine aloitti 21. Rajajääkärikomppaniassa joukkueen johtajana, mutta määrättiin jo 30.9.1941 31. Rajajääkärikomppanian päälliköksi samalla, kun komppaniasta tuli Rajajääkäripataljoona 3:n 3. komppania. Laine toimi samassa tehtävässä koko sodan ylennettynä 21.11.1943 reservin kapteeniksi. Laine katosi Tulenajoella, Salmassa 4.7.1944, mutta koska häntä ei oltu julistettu kuolleeksi, hänet pidettiin edelleen Rajavartiosto 1:n kirjoilla. Hänet siirrettiin 23.4.1945 kadoksissa olevana Rajavartiosto 6:n kirjoille, 31.5.1946 Rajajääkäripataljoona 5:n kirjoille ja 1.7.1947 Kaakkois-Suomen Rajavartioston kirjoille, kunnes 1.12.1948 hänelle annettu määräys hoitaa väliaikaisena nuoremman upseerin virkaa Rajavartiosto 1:ssä lopulta peruutettiin. Laine julistettiin kuolleeksi 31.1.1949 ja poistettiin upseeriluettelosta Tasavallan Presidentin päiväkäskyllä n:o 30/6.12.1949.

Merivartiolaitos, joka perustettiin tullilaitoksen osien rungolle lailla ja aseuksella vuonna 1930, poikkesi virkojen ja toimien osalta Rajavartiolaitoksesta. Merivartiolaitoksen virkoja olivat laitoksen päällikkö ja apulaispäällikkö, insinööri, intendentti ja [I-VIII luokan] merivartioupseeri. Toimia olivat merivartioerikoismestari, merivartiopursimies, merivartiokersantti, merivartioalikersantti ja merivartija (joita kaikkia oli useampaa luokkaa). Merivartijat olivat siis toimenhaltijoita poiketen rajavartiolaitoksesta, missä rajavartijat olivat värvättyjä. Samoin poiketen sotaväestä ja Rajavartiolaitoksesta, Merivartiolaitoksessa reserviupseerin oli mahdollista toimia kanta-aliupseerina.

KÄSITTEISTÄ JA MÄÄRITELMISTÄ SEKÄ RAJAUKSISTA

Hyvin pian talvisodan alettua ja ensimmäisten vainajien saapuessa rintamalta kotipaikkakunnalle, paikalliset suojeluskunnat törmäsivät ongelmaan: kuka oli-kaan sankarivainaja ja voitiin haudata sankarihautaan? Sotien aikainen Päämajan tulkinta kaatumisesta (ja siis sankarivainajuudesta) vaihteli. Talvisodassa yleensä kuolinsyyksi merkittiin kaatunut, mikäli kuolema edes jollain lailla johtui palveluksesta mukaan lukien äkilliseen sairauteen tai palvelustehtävissä tapaturmiin kuolleet. Moskovan rauhan aikana ylipäällikkö kuitenkin linjasi, että sankarivainajiin eivät kuuluneet onnettomuuksissa tai muusta kuin vihollistoinnasta johtuvasta syystä kuolleet, ja tällä periaatteella lähdettiin jatkosotaan. Keväällä 1942 ja syksyllä 1943 Päämaja kuitenkin kevensi linjausta, ja sodan loppupuolella kaatuneiksi/sankarivainajiksi katsottiin taas lähes kaikki palveluksessa kuolleet, mukaan lukien tauteihin ja sairauksiin kuolleet sekä selvästi sodan rasituksista aiheutuneet itsemurhat. Tässä työssä kuitenkin kaatuneeksi tai haavoihinsa kuolleeksi on merkitty ne, joiden kuolema johtui suoranaisesta tai epäsuorasta vihollistoinnasta ja muusta kuin vihollistoinnasta johtuvasta syystä kuolleeksi sairauksiin, onnettomuuksissa jne. kuolleet. Henkilö on vakiintuneen käytännön mukaisesti merkitty kaatuneeksi, mikäli hän on kuollut joukkosidontapaikalla tai ennen sinne tuloa ja haavoihinsa kuolleeksi, mikäli hänet on evakuoitu elossa joukkosidontapaikalta eteenpäin.

Vaikka talvisota alkoi vasta marraskuun viimeisenä päivänä 1939, puolustusvoimat olivat kuitenkin jo lokakuusta, ylimääräisten harjoitusten alkaessa, sodan ajan ryhmityksessä ja toiminnoissa. Vahinkoja sattui jo tällöin, joten myös ylimääräisten harjoitusten aika on otettu työssä mukaan. Vaikka sodan rasituksiin todennäköisesti kuoli miehiä vielä paljon sodan jälkeen (ja sotatila jatkui Suomessa vuoteen 1947), työn takarajaksi on kuitenkin asetettu Lapin sodan päättyminen.

Työssä mukana olevilla evp-miehillä ei useimmalla ollut menehtymisensä aikana enää mitään yhteyttä Raja- tai Merivartiolaitokseen. Näistä miehistä on työhön otettu mukaan ne, jotka olivat palvelleet vähintään yhden vuoden jommassakummassa laitoksessa.

Rajajoukkojen toiminnasta saa hyvän yleiskuvan lähdeluettelossa mainitusta kirjallisuudesta, eikä joukkojen sotapolkua ole tässä työssä ryhdytty kirjoittamaan uudelleen. Merkittävimmistä taisteluista on lyhyet faktalaatikot, mutta muuten kunkin henkilön kohdalla on kerrottu yleistilanteesta vain hyvin lyhyesti.

JOITAIN HUOMIOITA MENEHTYNEISTÄ JA SANKARITAUULUISTA

Työssä on mukana kaikkiaan 704 nimeä: 637 viran- tai toimenhaltijana tai värvättyinä menehtynyttä, 53 evp-henkilönä menehtynyttä ja 14 virheellistä tai selvittämättömäksi jäänyttä nimeä jossain sankaritaulussa.

637 menehtyneestä viran- tai toimenhaltijasta tai värvätystä kaatui tai katosi 537 ja 12 kuoli sotavankeudessa. 88 kuoli muusta kuin vihollistoiminnasta johtuvasta syystä, mukaan lukien kuusi ylimääräisten harjoitusten ja 18 Moskovan rauhan aikana menehtynyttä. 53 menehtyneestä evp-miehestä 47 kaatui tai katosi, yksi kuoli sotavankeudessa ja viisi kuoli muusta kuin vihollistoiminnasta johtuvasta syystä.

Kuten edellä mainittiin, ei ole mitään ”rajavartiollisia” sankaritauluja. Lapin, Kainuun ja Pohjois-Karjalan Rajavartiostojen alueilla sankaritauluja on rajakomppanioittain, kun taas Kaakkois-Suomen Rajavartioston ja Raja- ja merivartiokoulun sankaritaulut ovat rajavartiostojen tauluja². Kaikkiaan sankaritauluissa on 616 nimeä (muutama useammassa taulussa). Pääsääntöisesti tauluissa ovat kaatuneiden nimet, mutta muutama muusta syystä kuollutkin on päätynyt tauluihin. Samoin pääsääntöisesti tauluissa on virassa/toimessa/värvättyinä menehtyneitä, mutta joitain evp-henkilöitäkin on tauluissa samoin kuin muutama rajavartio-oppilas. Osassa tauluista on Moskovan rauhan aikana menehtyneitä ja mukana on myös muutama sotavankeudesta palannut.

637 menehtyneestä viran- tai toimenhaltijasta tai värvätystä 48 ja 53 evp-miehestä 41 ei ole missään sankaritaulussa. Nämä 89 miestä on merkitty erikseen asteriskilla (*). He ovat pääsääntöisesti entisiä rajamiehiä tai ylimääräisten harjoitusten tai Moskovan rauhan aikana menehtyneitä tai kuolleet muusta kuin vihollistoiminnasta johtuvasta syystä tai palvelleet menehtyessään muissa kuin rajajoukoissa. Joidenkin (mutta ei kaikkien) osalta olen erikseen maininnut, mikäli he selvästi vaikuttaisivat puuttuvan jostain sankaritaulusta.

Kaikissa tauluissa on talvisodassa kaatuneet rajavartiosotamiehet merkitty rajajääkäreiksi, vaikka miehistöön kuuluvat olivat talvisodassa luonnollisesti rajavartiosotamiehiä - rajajääkärihän tuli vasta Moskovan rauhan aikana käyttöön. Lisäksi aikaisemmin selvitetyllä tavalla useankin miehen osalta ovat sotaväen sotilasarvo ja rajan ”palvelusarvo” menneet sekaisin. Päivän tai kahden poikkeama kuolinpäivän ja taulussa olevan päivämäärän välillä ovat hyvin tyypillisiä. Usein syynä on se, että mies on saattanut kuolla matkalla kentäsairaalaan ja lääkäri on merkinnyt kuolinpäiväksi sairaalaan tulopäivän.

Yksi sankaritauluihin ja niissä oleviin nimiin oleellisesti vaikuttanut tekijä on se, että vaikka pääosa sotavangeista palasi Suomeen marras- ja joulukuussa 1944, yksittäisiä sotavankeja palautettiin vielä 1950-luvun lopulla. Kun lisäksi suuri joukko kadonneita julistettiin kuoliaaksi vasta vuonna 1964, kaksikymmentä vuotta sodan päättymisen jälkeen on selvää, että tauluihin on päätynyt näiden osalta virheitä.

Lopuksi on muistettava, että vakinaisen henkilökunnan sankarivainajat ja sankaritaluissa olevat nimet ovat vain pieni osa raja- ja rajajääkärikomppanioiden uhreista. Kaikkiaan rajajoukoissa palveli sotien aikana yli 40 000 miestä, joista kaatui tai katosi noin 2 000. Muun muassa Rajajääkäripataljoona 1 menetti 24.6.1944 Tuuloksessa yhden tunnin aikana 143 miestä, joista 42 kaatuneina tai kadonneina, mutta näistä vain seitsemän oli värvättyjä rajajääkäreitä eli ovat sankaritaluissa.

KIITOKSET

Haluan kiittää Rajavartiolaitoksen esikunnasta lippueamiraali Tom Hanénia, jonka myötävaikutuksella työ on saatu valmiiksi; komentajakapteeni Juha-Pekka Laitalaa, joka on osoittanut kiitettävää palvelualttiutta ja omatoimisuutta tietojen ja materiaalin keräämisessä; Rajan perinneyhdistystä, sen puheenjohtajaa eversti Tero Kaakista sekä eri kiltoja tuesta; Jukka Siiskosta, Juha Hotaria ja Ilomantsin matkailuyhdistystä julkaisuluvan myöntämiselle kuville; ja taas kerran Kristaa, joka on useaan otteeseen löytänyt sukututkimuksen keinoin tien pois umpikujasta.

Vesangassa, Lapin sodan päättymisen 79-vuotispäivänä.

*Ylipääällikkö Mannerheim päätti talvisodan aikana, että kaatuneen leskelle, vanhim-
malle tyttäreille tai äidille myönnetään 4. luokan Vapaudenristi mustassa nauhassa.
Vuonna 1959 vahvistettua Rajajääkärijoukkojen muistoristiä puolestaan ovat oikeu-
tettuja kantamaan jokainen raja(jääkäri)joukoissa sotien aikana palvellut.*

OSA I:

RAJA- JA MERIVARTIOJOUKOT SODASSA

TALVISOTA

Itärajan vartiointi siirtyi Sotaministeriöltä Sisäasiainministeriölle maaliskuussa 1919, jolloin samalla perustettiin Lapin, Kainuun, Joensuun ja Salmin Rajavartiostot. Vartiostot toimivat kuitenkin itsenäisyyden alkuvuodet maaherrojen alaisuudessa ilman varsinaista yhtenäistä johtoa ja, sotaväen tapaan, tilapäisinä. **Rajavartiolaitos** vakinaistettiin vuonna 1931 lailla Rajavartiolaitoksesta, jonka ensimmäisessä pykälässä todettiin ”Rajavartiolaitos ottaa osaa maan puolustukseen ja liitetään liikekannallepanon sattuessa valtakunnan puolustusvoimiin” ja toisessa pykälässä ”Rajavartiolaitos on sotilaallisesti järjestetty”. Vuonna 1932 annetulla asetuksella laitokseen vahvistettiin kuuluvaksi Lapin, Kainuun, Joensuun ja Salmin Rajavartiostot. Vuonna 1922 toimintansa aloittanut Kannaksen Rajavartiosto toimi Tullilaitoksen alaisena aina vuoteen 1936 saakka, jolloin se liitettiin asetuksella Rajavartiolaitokseen.

Kesällä 1939 Rajavartiolaitokseen kuuluivat:

- **Rajavartiostojen päällikkö**
- **Rajavartiostojen Esikunta (RvE)** Helsingissä,
- Kuusamon, Posion, Rovaniemen, Kemijärven, Sallan, Savukosken, Pelkosenniemen, Sodankylän ja Inarin kuntien sekä Petsamon kihlakunnan ja Rovaniemen kauppalan alueella toiminut **Lapin Rajavartiosto (LR)**, jonka esikunta ja 1. komppania (varusmieskomppania) olivat Rovaniemellä, 2. komppania Sallassa, 3. komppania Kuusamossa ja 4. komppania Petsamossa,
- Suomussalmen ja Kuhmon kuntien alueella toiminut **Kainuun Rajavartiosto (KR)**, jonka esikunta oli Kajaanissa, 1. komppania (varusmieskomppania) Kajaanissa, 2. komppania Kuhmossa ja 3. komppania Suomussalmella,
- Pielisjärven ja Ilomantsin kuntien alueella sekä Suojärven kunnan pohjoisimmassa osassa toiminut **Joensuun Rajavartiosto (JR)**, jonka esikunta oli Höytiäisissä, 1. komppania Ilomantsissa, 2. komppania Lieksassa ja 3. komppania (varusmieskomppania) Höytiäisissä,
- Salmin ja Suojärven kuntien alueella toiminut **Salmin Rajavartiosto (SR)**, jonka esikunta oli Pitkärannassa, 1. komppania Salmassa, 2. komppania (varusmieskomppania) Pitkärannassa, 3. komppania Suojärvellä ja 4. komppania Uomaalla,
- Karjalan kannaksella toiminut **Kannaksen Rajavartiosto (KanR)**, jonka esikunta ja 1. komppania olivat Terijoella, 2. komppania Kivennavalla ja 3. komppania Raudussa sekä
- Joensuun Rajavartioston yhteydessä Höytiäisissä toiminut **Rajavartiostojen aliupseerikoulu** ja Lieksassa toiminut **Rajavartiokoulu (RvK)**.

Virallisesti komppanioilla oli numerot ja niiden lyhenne oli esim. 2./LR, mutta yleensä puhuttiin ”Sallan komppaniasta” jne. Rauhan ajan rajakomppanian määrävahvuus oli (hieman toiminta-alueesta riippuen) neljä upseeria, neljä vääpeliä, 18 aliupseeria ja 90 värvätyä jaettuna kolmeen rajajoukkueeseen sekä toimitusjoukkueeseen. Kannaksen Rajavartiostoa lukuun ottamatta kussakin rajavartiostossa oli lisäksi varusmieskoulutusta antava komppania, joka ei normaalisti osallistunut rajavartiointiin.

Puolustuslaitosasetuksessa vuodelta 1933 todettiin, että ”Puolustuslaitos [eli puolustusministeriö ja sotaväki] muodostaa yhdessä suojeluskuntajärjestön, rajavartiolaitoksen ja merivartiolaitoksen kanssa, sellaisin rajoituksin kuin on erikseen säädetty, tasavallan puolustusvoimat”. Koska neljä pohjoisinta rajavartiostoa vastasi liikekannallepanosta raja-alueella, Rajavartiostojen Esikunta rinnastettiin näiltä osin sotilasläänin esikuntaan, ja Salmin, Joensuun, Kainuun ja Lapin Rajavartiostojen esikunnat olivat samalla Salmin, Lieksan, Kainuun ja Lapin sotilaspiirien esikuntia.

Operatiivisten suunnitelmien mukaisesti itärajan puolustaminen Lieksasta Jäämerelle oli Rajavartiolaitoksen vastuulla. Jo elokuussa 1939 rajavartiostot siirtyivät tehostettuun rajavartiointiin rauhan ajan henkilöstöllä täydennettynä varusmiehillä. Syyskuun lopulla Salmin ja Lapin Rajavartiostot kutsuivat palvelukseen huhtikuussa kotiutuneet reserviläiset. Lokakuun 6. päivä alkaneissa ylimääräisissä harjoituksissa, eli talvisodan liikekannallepanossa, Rajavartiostojen Esikunta täydennettynä Kainuun sotilaspiirin esikunnan henkilöstöllä perusti **Pohjois-Suomen Ryhmän** (komentajana Rajavartiostojen päällikkö jääkärikenraalimajuri Wiljo Tuompo), jonka esikunta tuli Kajaaniin. Ryhmän alaisuudessa toimivat ensin Joensuun Rajavartioston esikunnan rungolle perustettu **Pohjois-Karjalan Ryhmä** (komentajana Joensuun Rajavartioston komentaja jääkärieverstiluutnantti Erkki Raappana) Lieksan suunnassa ja siitä pohjoiseen erillisiä pataljoonia. Kun pohjoisimman Suomen erillisten pataljoonien johtaminen osoittautui vaikeaksi, Lapin Rajavartioston esikunnan rungolle perustettiin Rovaniemelle 11.11. operatiivisiin suunnitelmiin alun perin kuulumaton **Lapin Ryhmä**³ (komentajana Lapin Rajavartioston komentaja jääkärieverstiluutnantti Oiva Willamo). Lapin Ryhmä otettiin 11.12. suoraan päämajan johtoon, jolloin samalla sen komentajaksi tuli reservistä jääkärikenraalimajuri Kurt Martti Wallenius everstiluutnantti Willamon siirtyessä hänen apulaisekseen. Ruotsalaisten vapaaehtoisten otettua vastuun Pohjois-Suomesta, Lapin Ryhmän esikunta ja valtaosa sen joukoista siirrettiin helmikuun lopulla 1940 Viipurinlahdelle.

Laatokan ja Ilomantsin välisellä alueella toimivan IV Armeijakunnan alaisuuteen perustettiin Salmin Rajavartioston esikunnan rungolle perustettu **Karjalan Ryhmä** (komentajana Salmin Rajavartioston komentaja jääkärieverstiluutnantti Veikko Räsänen). Karjalan Ryhmä kuitenkin hajotettiin jo marraskuun alussa.

Varsinaiset rajajoukot perustettiin seuraavasti:

- Lapin Rajavartioston rajakomppanioiden rungoille perustettiin **Erillinen Pataljoona 16 (ErP16)**, kantajoukkona 3./LR) ja **Erillinen Pataljoona 17 (2./LR)**, joista ErP16 toimi Suomussalmen suunnalla ja ErP17 Kemijärven-Sallan alueella osana Osasto Roinista ja Lapin Ryhmää. Lisäksi Petsamon rajakomppanian (4./LR) rungolle perustettiin **10. Erillinen komppania (10.ErK)**. Heti sodan sytyttyä Petsamoon muodostettiin **Osasto Pennanen (OsP)**, jonka joukkoina olivat 10.ErK, Kolosjoen kaivoksen suojeluskuntalaisista perustettu 11.ErK sekä henkilösiirtojen jälkeen muodostettu 3.K/OsP.
- Kainuun Rajavartioston rajakomppanioiden rungoille perustettiin **Erillinen Pataljoona 14 (2./KR)** ja **Erillinen Pataljoona 15 (3./KR)**, joista ErP14 toimi Kuhmon suunnalla ensin osana Ryhmä Ilomäkeä ja helmikuun alusta sodan loppuun Luelahden mottitaisteluissa osana Osasto Ruotsaloo ja ErP15 Suomussalmen suunnalla osana Pohjois-Suomen Ryhmää.
- Joensuun Rajavartioston rajakomppanioiden rungoille perustettiin **Erillinen Pataljoona 11 (1./JR)**, **Erillinen Pataljoona 12 (2./JR)** ja **Erillinen Pataljoona 13 (2./JR)**, joista ErP11 toimi Ryhmä Talvelan osana Ilomantsin suunnalla ja ErP12 ja ErP13 ensin Lieksan suunnalla ja sitten 9. Divisioonalle alistettuna Kuhmon suunnalla.
- Salmin Rajavartioston rajakomppanioiden rungoille perustettiin **Erillinen Pataljoona 8 (1./SR)**, **Erillinen Pataljoona 9 (4./SR)** ja **Erillinen Pataljoona 10 (3./SR)**, joista ErP8 taisteli 13. Divisioonalle alistettuna Laatokan pohjoispuolella osallistuen Kitilän torjuntataisteluihin joulukuussa ja sen jälkeen Lemetin mottitaisteluihin. ErP9 ja ErP10 alistettiin jo itsenäisyyspäivänä Ryhmä Talvelalle Tolvajärven suunnalla.

Pohjois-Suomen Ryhmälle suunniteltujen erillisten pataljoonien perustaminen tapahtui poikkeuksellisesti siten, että rajajoukot perustivat ”harjoituskeskuksia”, joista vasta sodan sytyttyä tuli pataljoonia, joiden runkona olivat rauhan ajan rajakomppaniat. Lieksan Harjoituskeskuksen (2./JR) Osasto A:sta tuli ErP12 ja Os B:stä ErP13, Kuhmon Harjoituskeskuksesta (2./KR) ErP14, Suomussalmen Harjoituskeskuksesta (3./KR) ErP15, Kuusamon Harjoituskeskuksesta (3./LR) ErP16 ja Sallan Harjoituskeskuksesta (2./LR) ErP17. IV Armeijakunnan käyttöön suunniteltu ErP11 perustettiin ”normaalisti” kantajoukkona Ilomantsin 1./JR.

Pataljoonien perustaminen rajakomppanioiden rungoille on ehkä voimakkaasti sanottu. Esimerkiksi ErP10:n tapauksessa sen kantakomppanian (3./SR) 21 kanta-alipuseerista vain 10 jäi pataljoonaan ja jaettiin eri komppanioihin, ja kaikki pataljoonaan jääneet 58 rajavartiosotamiestä ja -korpraalia olivat sen 1. komppaniassa. Reserviläiset, etenkin päällystö, eivät myöskään aina olleet suorittaneet varusmiespalvelustaan rajavartiostoissa.

Kannaksen Rajavartiosto oli operatiivisesti alistettu Kannaksen Armeijalle. Sen rauhan ajan kolmen rajakomppanian rungoille ei perustettu erillisiä pataljoonia, vaan **1., 4., 5., 7. ja 9. Erilliset komppaniat**. Lisäksi Kannakselle perustettiin lähes täysin reserviläisistä kootut **2., 3., 6. ja 8. Erilliset komppaniat**. Erillisistä komppanioista 1.ErK ja 2.ErK olivat Uudenkirkon Ryhmässä, 3.ErK ja 4.ErK Muolaan Ryhmässä, 5.ErK Lipolan Ryhmässä ja 6.ErK ja 7.ErK Raudun Ryhmässä. 8.ErK ja 9.ErK vahvennettuna 2. Erillisellä Patterilla muodostivat erillisen, suoraan 10. Divisioonan alaisen Metsäpirtin Osaston.

Perustamistehtävien mukaisesti rajakomppanioista tuli heti perustettaessa erillisiä komppanioita, mutta käytännössä ne käyttivät rajakomppania-nimeä koko suojajoukkotaisteluvaiheen. Suojajoukkotaistelujen jälkeen erillisistä komppanioista tehtiin panssarintorjuntakomppanioita, ja niistä käytettiin vaihtelevasti nimiä Erillinen komppania tai Panssarintorjuntakomppania. Panssarintorjuntakomppanioita niistä tosin tuli vain nimeksi, sillä varustukseen eivät kuuluneet tykit vaan polttopullot ja kasapanokset.

Sodan ajan rajakomppaniat olivat suunnilleen kiväärikomppanioiden vahvuisia (191), sillä vaikka niissä oli kiväärikomppanioista poiketen raskas joukkue, viestiosasto/joukkue ja pioneeriryhmä, niissä oli vain kolme kiväärijoukkuetta kiväärikomppanian neljän joukkueen sijasta.

On huomattava, että kaikki rajavartijat eivät suinkaan palvelleet rajavartioujoukoissa. Jo ylimääräisissä harjoituksissa Kannaksella Inon suojeluskunnan perustamaan Erillinen Pataljoona 3:n 1. komppaniaan tuli päällikkö ja 20 rajavartijaa Kannaksen Rajavartiostosta. Suojajoukkotaisteluvaiheen jälkeen useita yksittäisiä rajavartioita siirrettiin Laatokan pohjoispuolella etenkin Jalkaväkirykmentteihin 16 ja 27 ja Kannaksella mm. Erillinen Pataljoona 7:n 1. komppaniaa vahvennettiin rajavartiopuolijoukkueella.

Kaikki erilliset pataljoonat eivät suinkaan olleet rajajoukkoja. Osasto Roiniselle alistetut ErP18 ja ErP19 (tammikuusta 1940 ErP25 ja ErP26) olivat Rovaniemen Harjoituskeskuksessa (E/LR ja 1./LR) perustettuja ”tavallisia” erillisiä pataljoonia, eivätkä rajajoukkoja. Kannakselle perustetut Erilliset Pataljoonat 1–7 eivät myöskään olleet rajavartioujoukkoja, vaan Kannaksen ja Käkisalmen sotilaspiirien perustamia ”tavallisia” erillisiä pataljoonia.

Tullilaitoksen osien rungolle perustetun **Merivartiolaitoksen** asema osana maanpuolustusta oli hieman erikoinen tai ainakin epämääräinen. Laissa ja asetuksessa Merivartiolaitoksesta vuodelta 1930 sille ei määrätty lainkaan maanpuolustustehtäviä. Puolustuslaitosasetuksessa vuodelta 1933 sen todettiin kuuluvan puolustusvoimiin, mutta asiaa ei tarkennettu. Vaikka Merivartiolaitos oli sotilaallisesti järjestetty, valtaosa sen alkuaikojen henkilöstöstä tuli Tullilaitoksesta ja sen toiminta keskittyi 1930-luvulla järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoon, salakuljetuksen estämiseen ja tullivalvontaan. Merivartiolaitoksen ei-sotilaalliset tehtävät, sen hieman epämääräinen asema osana maanpuolustusta

sekä kitkat henkilösuhteissa merivoimien ja laitoksen johdon välillä eivät olleet omiaan edesauttamaan operatiivista yhteistyötä 1930-luvulla.

Kesällä 1939 Merivartiolaitokseen kuuluivat **Merivartiolaitoksen Esikunta** sekä **Pohjanlahden, Ahvenanmaan, Turun** (eli Saaristomeren), **Suomenlahden läntinen** (Hankoniemeltä Porvooseen) sekä **Suomenlahden itäinen** (Porvoosta itään ml. Laatokka) **merivartiopiirit**. Merivartiolaitoksen esikunta toimi samalla Suomenlahden läntisen merivartiopiirin esikuntana. Petsamossa toimivat merivartiojoukot (käytännössä yksi merivartioalus) kuuluivat Petsamon rajakomppaniaan.

Merivartiolaitos alistettiin 12.10.1939 Merivoimien komentajalle pl. Ahvenanmaan piiri, joka alistettiin vasta 1.12. Tällöin merivartioasemat liitettiin rannikolla toimiviin lohkoihin, vartiolaivoista Aura, Uisko ja Tursas muodostettiin Lounais-Suomen Meripuolustuksen alainen Saattolaivue ja vartiomoottoriveineet jaettiin Lounais-Suomen Meripuolustuksen alaiseen Sukellusvenehävittäjälaivueeseen ja Rannikkolaivaston alaiseen Varmistuslaivueeseen. Saattolaivueeseen liitettiin myös entinen Tasavallan Presidentin huvipursi Aura, joka nimettiin Aura II:ksi erotukseksi vartiolaivasta, josta myös välillä käytettiin nimeä Aura I.

MOSKOVAN RAUHA

Talvisodan päätyttyä kenttäarmeija vastasi aluksi rajan vartioinnista, kunnes toukokuun puolivälissä 1940 perustettiin, edelleen maavoimien alaisuuteen, kuusi rajavartiostoa: **Rajavartiosto 1 (R1)** Virolahdelta Luumäelle (esikunta Haminaassa), **R2** Luumäeltä Joutsenoon (esikunta Lappeenrannassa), **R3** Joutsenosta Tohmajärvelle (esikunta Punkasalmella), **R4** Tohmajärveltä Pielisjärvelle (esikunta Onttolassa, joksi Höytiäistä ryhdyttiin Moskovan rauhan aikana kutsumaan), **R5** Kuhmosta Kuusamoon (esikunta Kajaanissa) ja **R6** Lapin läänin alueella (esikunta Rovaniemellä). Kullakin rajavartiostolla oli kolmesta viiteen rajakomppaniaa. Kesäkuun lopussa 1940 palattiin rauhan ajan järjestelyihin, kun Rajavartiolaitos palautettiin Sisäasiainministeriön alaisuuteen ja rajavartiostot siirtyivät sen johtoon pl. Hangon vuokra-alueen vastainen raja. Rajojen

Hangon vuokra-alueen raja Lappohjassa 26.3.1940 (SA-kuva.)

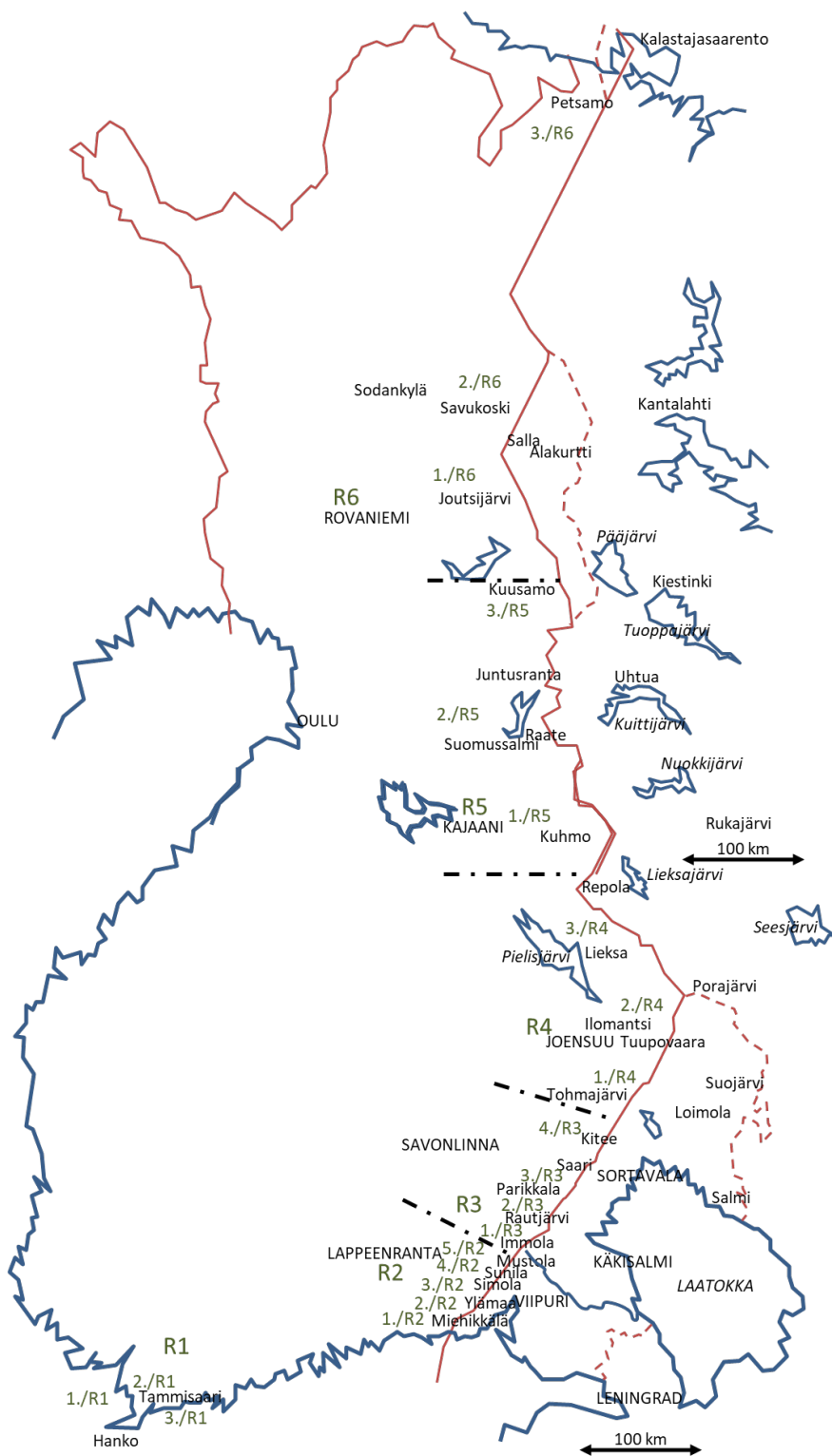
vartioinnin vastuu siirtyi rajavartiostoilta, mutta nämä olivat edelleen operatiivisesti alistettuja rauhan ajan armeijakunnille ja Karjaan Sotilasläänille. Hangon alueella rajavartioinnin vastuu siirtyi vasta 1.11.1940, jolloin samalla R1 ja R2 yhdistettiin, niistä tuli uusi Virolahdelta Joutsenoon ulottuva R2 esikuntanaan entinen R1:n esikunta, ja entisen R2:n esikunta siirrettiin Hankoniemelle uuden R1:n esikunnaksi. Muutamien lisäjärjestelyjen jälkeen keväällä 1941 ryhmitys oli:

- R6 Lapin läänin alueella, esikunta Rovaniemellä, 1./R6 Joutsijärvellä, 2./R6 Savukoskella ja 3./R6 Petsamossa.
- R5 Kuhmosta Kuusamoon, esikunta Kajaanissa, 1./R5 Kuhmossa, 2./R5 Suomussalmella ja 3./R5 Kuusamossa
- R4 Tohmajärveltä Pielisjärvelle, esikunta Onttolassa, 1./R4 Tohmajärvellä, 2./R4 Ilomantsissa ja 3./R4 Lieksassa
- R3 Joutsenosta Tohmajärvelle, esikunta Immolassa, 1./R3 Immolassa, 2./R3 Miettälässä, 3./R3 Parikkalassa ja 4./R3 Kiteellä
- R2 Virolahdelta Joutsenoon, esikunta Lappeenrannassa, 1./R2 Miehikkälässä, 2./R2 Ylämaalla, 3./R2 Simolassa, 4./R2 Sunilassa ja 5./R2 Mustolassa
- R1 Hankoniemellä, esikunta Tammisaaressa, 1./R1 Bromarvissa, Hankoniemen länsipuolella, 2./R1 Hyltassa, Hankoniemellä ja 3./R1 Skåldössä, Hankoniemen itäpuolella.

Rajavartiokoulu jatkoi toimintaansa Lieksassa, mutta Onttolassa ollut Rajavartiostojen aliupseerikoulu laajeni **Rajavartiolaitoksen koulutuskeskukseksi**.

Merivartiolaitos pysyi alistettuna merivoimille koko Moskovan rauhan ajan. Ainoastaan Ahvenanmaan piiri palautettiin Sisäasiainministeriön johtoon loka-kuussa 1940 Ahvenanmaan demilitarisoinnin myötä.

Tunnustuksena rajajoukkojen toiminnasta talvisodassa Ylipäällikkö antoi päiväkäskyssään 26.5.1941 niille nimityksen rajajääkärijoukot.

Rajajoukot keväällä 1941.

HYÖKKÄYSVAIHE, RAJAJÄÄKÄRIKOMPPANIAT JA TILAPÄISET RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONAT

Jatkosodan liikekannallepanossa **rajajääkärikomppaniat (RajaJK)** perustettiin rajakomppanioiden rungoille 10.6.1941 alkaen ja ne alistettiin armeijakunnille ja divisioonille, jotka samalla ottivat rintamavastuun ja rajavartiostojen toiminta lakkasi. Rajajääkärikomppaniat numeroitiin niiden kantakomppanian mukaan, jolloin esimerkiksi Rajavartiosto 1:n 3. komppaniasta (3./R1) tuli 31. Rajajääkärikomppania⁴. Liikekannallepanossa ja sen jälkeen:

- 36. Rajajääkärikomppania toimi syksyn 1941 saksalaiselle Vuoristoarmeijakunnalle alistettuna Petsamon pohjoisosassa, kunnes liitettiin lokakuussa 1941 Luton alueelle muodostettuun kaksikomppaniaiseen Erillinen Osasto P:een sen kolmantena komppaniana.
- Sallan-Alakurtin suunnassa toimineelle saksalaiselle XXXVI Armeijakunnalle alistettiin 16., 26. ja 46. Rajajääkärikomppaniat. Heinäkuussa 16. ja 26. Rajajääkärikomppanioista muodostettiin **Osasto Keränen**, johon liitettiin 46. Rajajääkärikomppania ja niistä muodostettiin 14.8.1941 6. Divisioonan alainen **Rajajääkäripataljoona Wetterstrand** (16.RajaJK = 1.K, 26.RajaJK = 2.K, 46.RajaJK = 3.K).
- Kiestingin-Uhtuan suunnalla toiminut III Armeijakunta sai johtoonsa 25. ja 35. Rajajääkärikomppaniat. Näistä 35. Rajajääkärikomppania toimi heinäkuun hajautettuna ja sen erillään toimivista osista muodostettiin Rajajääkärikomppania Säarelä ja Sissiosasto Pessi. 35. Rajajääkärikomppaniasta ja Rajajääkärikomppania Säarelästä muodostettiin loppuvuonna 1941 35. Rajajääkäriosasto. Jelettijärven taisteluiden jälkeen kulunut osasto muutettiin takaisin 35. Rajajääkärikomppaniaksi.
- Rukajärven suunnalla toimineen 14. Divisioonan alaisuuteen tuli 34. Rajajääkärikomppania sekä alun perin III Armeijakunnalle suunniteltu 15. Rajajääkärikomppania. 15. Rajajääkärikomppaniaa vahvennettiin heti sodan alettua ja siitä muodostettiin **Osasto Kekkonen**. Osasto Kekkonen ja 34. Rajajääkärikomppania yhdistettiin 18.8.1941 ja niistä tuli **Rajajääkäripataljoona Seitamo** (34.RajaJK = 1.K, 15.RajaJK = 2.K). Kumpikin rajajääkärikomppania perusti jo ennen sodan alkua joukkueen vahvuisen kaukopartion suoraan divisioonan alaisuuteen, 15. Rajajääkärikomppania partio Penttilän ja 34. Rajajääkärikomppania partio Leskisen.
- Karjalan Armeijan alaisuuteen tulivat 14., 24. ja 44. Rajajääkärikomppaniat sekä välirajan muutoksen jälkeen myös 43. Rajajääkärikomppania.

- o 24. Rajajääkärikomppania toimi heinäkuussa alistettuna Ryhmä Oino-selle, alistettiin elokuun alussa Sissipataljoona 1:lle, syyskuun alussa Prikaati Kuussaarelle, lokakuun lopussa 8. Divisioonalle ja joulukuun puolivälissä Taisteluosasto S:lle (vahvennettu 2. Jääkäriprikaati).
- o VI Armeijakuntaan muodostettiin 44. Rajajääkärikomppaniasta, 14. ja 24. Rajajääkärikomppanioiden osista sekä täydennyshenkilöstöstä 13.7.1941 **Kevyt Osasto** (KevOs/VI AK), josta käytettiin komentajansa mukaan myös nimeä **Osasto Riitesuo**. Samalla 44. Rajajääkärikomppania lakkautettiin ja se muutettiin Kevyen osaston konekiväärikomppaniaksi, osan sen miehistä siirtyessä osaston 1. komppaniaan⁵. Osasto Riitesuosta tuli 18.8.1941 **Yhdistetyt Rajajääkärikomppaniat (YRK)**.
- o 14. Rajajääkärikomppania toimi ensin VII Armeijakunnalle ja sitten I Armeijakunnalle alistettuna Sortavalan valtauksessa. Syyskuun alussa se alistettiin 7. Divisioonalle.
- o 43. Rajajääkärikomppania siirtyi välirajan muutoksen myötä Karjalan Armeijan alaisuuteen osallistuen Sortavalan-Lahdenpohjan valtaukseseen 19. Divisioonalle alistettuna ja siirtyi sen mukana Kannakselle elokuun lopussa.
- 13., 23., 33., 43. ja 53. Rajajääkärikomppaniat tulivat Laatokan Karjalassa ja Itä-Kannaksella olleen II Armeijakunnan alaisuuteen.
 - o 13., 23., 33. ja 53. Rajajääkärikomppanioista muodostettiin jo 16.7.1941 **Erillinen Rajajääkäripataljoona** (13.RajaJK = 1.K, 23.RajaJK = 2.K, 33.RajaJK = 3.K, 53.RajaJK = 4.K). Pataljoona oli ensin alistettuna 15. Divisioonalle ja elokuun loppupuolella Kannaksella 18. Divisioonalle.
 - o 43. Rajajääkärikomppania oli Jalkaväkirykmentti 58:lle alistettuna Vas-kisavotan lohkolla vuodenvaihteeseen 1941/42, kunnes siirrettiin Raja-joen lohkolle.
- Viipurinlahdella ja Länsi-Kannaksella olleen IV Armeijakunnan alaisuuteen tulivat (V Armeijakunnan siirryttyä pois alueelta) 12., 22., 32., 42. ja 52. Rajajääkärikomppaniat, joista
 - o 52. Rajajääkärikomppania muutettiin Kevyt Osasto 1:n 3. komppaniaksi.
 - o 32. ja 42. Rajajääkärikomppaniat varustettiin heinäkuun alussa paremmin hyökkäyssotaan soveltuviksi samalla, kun 32. Rajajääkärikomppania jaettiin kahtia, ja siitä muodostettiin kaksikomppaniainen 32. Rajajääkäriosasto (1.K = I ja II joukkueet, 2.K = III ja IV joukkueet). 32. Rajajääkäriosasto ja 42. Rajajääkärikomppania alistettiin 12. Divisioonalle ja Jalkaväkirykmentti 25:lle elokuun puolivälissä ja niistä muodostettiin **Osasto Suoranta**. Kannaksen valtauksen jälkeen 32. Rajajääkäriosasto ja 42. Rajajääkärikomppania siirrettiin syyskuun alussa Aunukseen ja alistettiin 11. Divisioonalle. Petroskoin valtauksen jälkeen komppaniat siirrettiin pohjoiseen ja ne osallistuivat Maaselän valtaukseseen.

- 12. ja 22. Rajajääkärikomppanioista muodostettiin heinäkuussa IV Armeijakunnan alaisuuteen **Osasto Kanerva**. Osasto alistettiin Kevyt Prikaati Tiiaiselle 18.8. ja hajotettiin 10.9.
- Hangon Ryhmän alaisuuteen tulivat 11., 21. ja 31. Rajajääkärikomppaniat.

Rajajääkärikomppaniat olivat normaaleja kiväärikomppanioita vahvempia, sillä niihin kuului myös panssarintorjuntajoukkue, yhdestä kahteen sulutusjoukkuetta ja konekiväärijoukkue sekä viestiosia ja vahva huolto, komppanian määrävahvuuden ollessa 321 miestä. Esimerkiksi 34. Rajajääkärikomppanian vahvuus heinäkuun alussa 1941 oli neljä upseeria, yksi sotilasvirkamies, neljä rajavääpeliä, yksi rajaylikersantti, 12 rajakersanttia, kaksi raja-alikersanttia, 44 rajakorpraalia ja rajajääkäreitä, kuusi varusmiesalikersanttia, 45 varusmieskorpraalia ja -sotamiestä sekä 30 reservin aliupseeria ja 209 reservin korpraalia ja sotamiestä. Lisäksi komppaniaan oli komennettu yksi reservin aliupseeri ja 13 reservin korpraalia ja sotamiestä. Kaikkiaan komppanian vahvuus oli siis 372 miestä. Rajajääkärikomppanioiden suuren vahvuuden vuoksi mm. 32. Rajajääkärikomppaniasta voitiin syksyllä 1941 muodostaa kaksikomppaniainen 32. Rajajääkäriosasto vain jakamalla alkuperäinen komppania kahtia ja yleisemminkin rajajääkärikomppaniat toimivat hyökkäysvaiheessa jakautuneena useampaan osaan.

Rajajääkärikompaniat jatkosodan alkaessa.

RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONIEN PERUSTAMINEN SYKSYLLÄ 1941

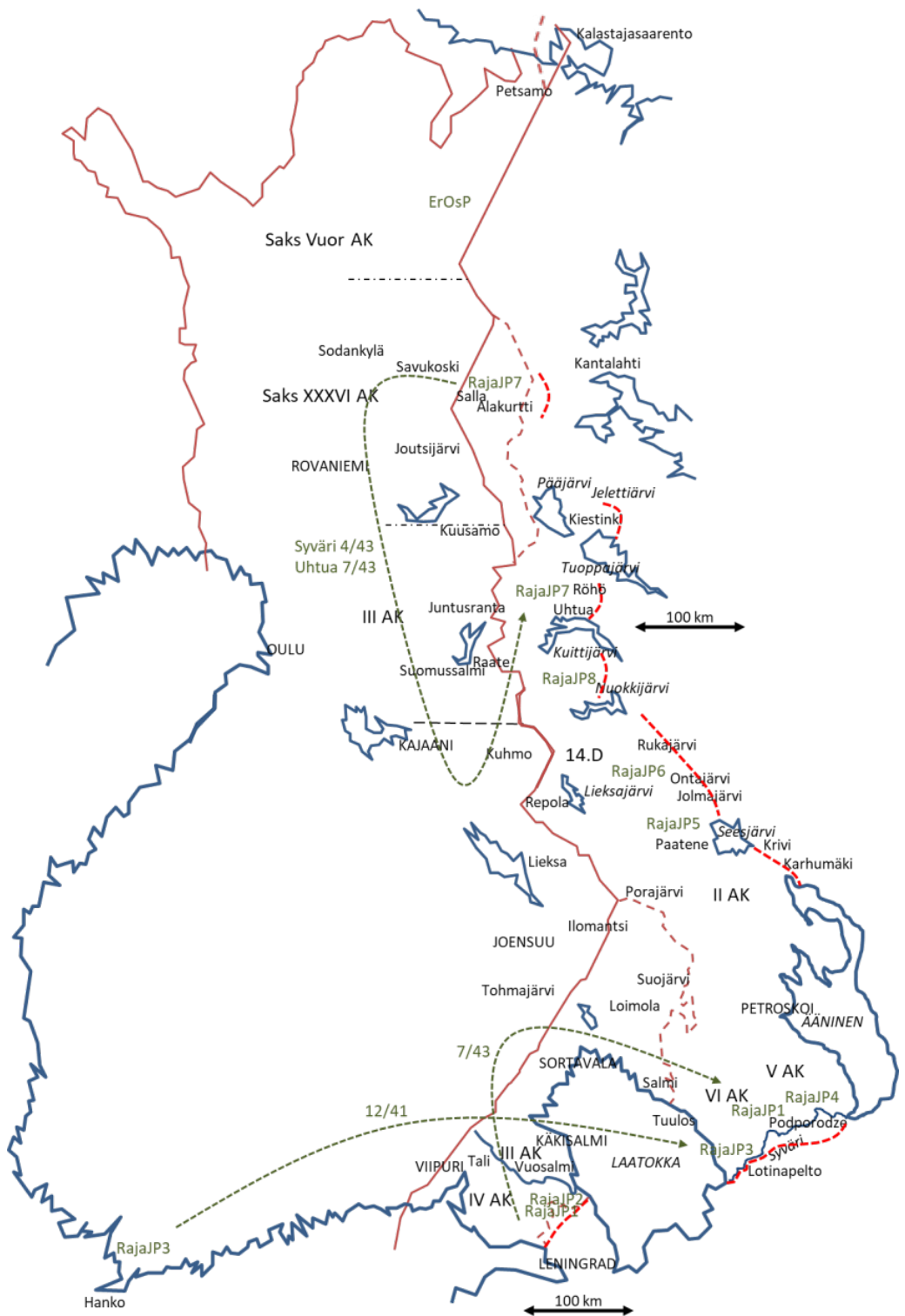
Rajajääkärikomppanioiden organisointi tilapäisiksi **rajajääkäripataljooniksi (RajaJP)** aloitettiin edellä kuvatulla tavalla jo heinäkuussa 1941, mutta virallisten rajajääkäripataljoonien kokoaminen alkoi syyskuussa 1941. Rajajääkäripataljoonat olivat tavallisia kivääripataljoonia vahvempia, sillä niissä oli kolmen vahvan kiväärikomppanian⁶ lisäksi panssarintorjuntajoukkue, sulutusjoukkue ja kranaatinheitinjoukkue. Kivääripataljoonista poiketen rajajääkäripataljoonissa ei yleensä ollut erillistä konekiväärikomppaniaa, vaan konekiväärit oli alistettu pysyvästi kiväärikomppanioille.

- Ensimmäisenä, 29.9.1941, muodostettiin Hangon Ryhmään **Rajajääkäripataljoona 3** (11.RajaJK = 1.K, 21.RajaJK = 2.K, 31.RajaJK = 3.K)⁷. Pataljoona siirrettiin vuodenvaihteessa 1941/42 Syvärille ja alistettiin 17. Divisioonalle.
- 1.11.1941 perustettiin Kannakselle IV Armeijakunnan alaisuuteen **Rajajääkäripataljoona 1** (12.RajaJK = 1.K, 22.RajaJK = 2.K, 52.RajaJK = 3.K). Rajajääkäripataljoona 1:stä ja Rajajääkäripataljoona 2:sta muodostettiin joulukuussa 1941 10. Divisioonan alaisuudessa Lempaalanjärven alueella toiminut **Osasto M(äntylä)**.
- Erillisestä Rajajääkäripataljoonasta, joka oli lokakuun alussa 1941 siirretty IV Armeijakuntaan, tuli 1.11.1941 **Rajajääkäripataljoona 2** (13.RajaJK = 1.K, 23.RajaJK = 2.K, 33.RajaJK = 3.K). Samalla sen 4. komppania (entinen 53.RajaJK) siirrettiin Aunukseen Rajajääkäripataljoona 4:n kolmanneksi komppaniaksi, ja loppupataljoona nuorennettiin ja se sai täydennyksen mm. Jalkaväkirykmentti 48:sta, Linnoituspataljoona 7:stä ja 21. Tykkikomppaniasta. Rajajääkäripataljoona 1:stä ja Rajajääkäripataljoona 2:sta muodostettiin joulukuussa 1941 10. Divisioonan alaisuudessa Lempaalanjärven alueella toiminut **Osasto M(äntylä)**.
- 14. Divisioonan alaisesta Rajajääkäripataljoona Seitamosta muodostettiin 5.11.1941 **Rajajääkäripataljoona 6** (34.RajaJK = 1.K, 15.RajaJK = 2.K) kolmantena komppaniana Kevyt Osasto 2:sta siirrettyjä miehiä. Samalla partiot Leskinen ja Penttilä yhdistettiin Jalkaväkirykmentti 31:n muodostaman kaukopartio Lukkarin kanssa **kaukopartio-osasto Lukkariksi**. Osasto Lukkari oli operatiivisesti 14. Divisioonan alainen, mutta kuului hallinnollisesti 2.K/RajaJP6:een.
- VI Armeijakuntaan Syvärillä perustettiin 21.11.1941 YRK:n rungolle **Rajajääkäripataljoona 4**, jonka 1. komppanian muodosti Kevyt Osasto 2:n 1. komppania, 2. komppanian 14. Rajajääkärikomppania, 3. komppanian Kannakselta siirretty 53. Rajajääkärikomppania ja konekiväärikomppania, na säilyi entinen 44. Rajajääkärikomppania.

ASEMASOTAVAIHE, RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONIEN PERUSTAMINEN SAATETAAN LOPPUUN

Asemasodan aikana perustettiin loput rajajääkäripataljoonat sekä tehtiin joukkojen ryhmitysmuutoksia:

- Kannaksella IV Armeijakunnan alaisuudessa ollut **Rajajääkäripataljoona 1** siirrettiin Aunukseen heinäkuussa 1943. Pataljoona oli V Armeijakunnan reservinä Juksovassa vuodenvaihteeseen 1943/44, jolloin se alistettiin VI Armeijakunnalle ja edelleen 17. Divisioonalle. Oltuaan etulinjassa Pitkäjärven lohkolla pataljoona siirrettiin 8. Divisioonan reserviksi huhtikuussa 1944.
- Rajajääkäripataljoona 1:n siirryttyä Aunukseen heinäkuussa 1943, Osasto M lakkautettiin ja **Rajajääkäripataljoona 2** toimi Kannaksella Lempaalan lohkolla ensin 15. Divisioonan ja sitten suoraan III Armeijakunnan alaisuudessa. Pataljoona oli 10. Divisioonan reservinä Raudussa kesäkuusta syyskuuhun 1943, jolloin siirtyi takaisin Lempaalaan alistettuna Jalkaväkirykmentti 15:lle.
- Hankoniemeltä läntiselle Syvärille siirretty **Rajajääkäripataljoona 3** oli VI Armeijakunnan reservinä helmikuusta 1942, kunnes alistettiin 15. Prikaatille toukokuussa 1944.
- Helmikuun 1942 organisaatiomuutoksissa **Rajajääkäripataljoona 4** siirtyi uuden V Armeijakunnan alaisuuteen ja oli armeijakunnan reservinä osallistuen Syvärin yläjuoksulla Goran ja Pertjärven taisteluihin, ollen välillä rintamassa 11. Divisioonan lohkolla Pertjärven-Juksovan alueella. Pataljoona oli tammikuusta 1943 alkaen alistettuna 7. Divisioonalle.
- 26.2.1942 muodostettiin Maaselän Ryhmän alaisuuteen **Rajajääkäripataljoona 5** (24.RajaJK = 1.K, 42.RajaJK = 2.K, 32.RajaJK = 3.K), joka toimi Seesjärven ja Ontajärven välisellä alueella. Pataljoonan 2. ja 3. komppanian numerot vaihdettiin keskenään lokakuussa 1942.
- **Rajajääkäripataljoona 6** pysyi 14. Divisioonan alaisena Rukajärven suunnalla.
- Sallan-Alakurtin suunnan 6. Divisioonan alaisesta Rajajääkäripataljoona Wetterstrandista tuli helmikuun alussa 1942 **Rajajääkäripataljoona 7** (16. RajaJK = 1.K, 26.RajaJK = 2.K, 46.RajaJK = 3.K). Pataljoona toimi saksalaisten alaisuudessa Alakurtin suunnalla huhtikuuhun 1943, jolloin se siirrettiin Syvärille V Armeijakunnan alaisuuteen, mutta jo heinäkuussa 1943 Uhtuan suunnalle 3. Divisioonan alaisuuteen Röhöjärven-Tuoppajärven alueelle.
- Viimeisenä perustettiin 20.7.1942 Vuokkiniemen alueelle III Armeijakunnan alainen **Rajajääkäripataljoona 8** (25.RajaJK = 1.K, 35.RajaJK = 2.K sekä kolmas komppania täydennysmiehistä).
- Rajajääkäripataljoona 8:n kolmanneksi komppaniaksi alun perin suunniteltu 36. Rajajääkärikomppania jäi Petsamon alueelle alistettuna Erillinen Osasto P:lle sen kolmantena komppaniana.
- Uudelleenjärjestelyjen myötä Kannaksella Rajajoella ollut 43. Rajajääkärikomppania lakkautettiin ja sen miehiä siirrettiin muihin rajajoukkoihin.

Rajajääkäripataljoonat asemasodan aikana.

MERIVARTIOLAITOS JATKOSODASSA

Merivartiolaitos pysyi alistettuna merivoimille koko jatkosodan ajan aina syksyyn 1944. Ahvenanmaan piiri, joka oli ollut lokakuusta 1940 Sisäasiainministeriön alaisuudessa, palasi niin ikään liikekannallepanossa merivoimien johtoon. Merivartiolaitoksen kiinteiden asemien ja esikuntien henkilöstö siirtyi pitkälti rannikkoprikaatien meripoliisikomppanioihin. Suuret vartiolaivat olivat merivoimien komentajan alaisessa Saattajalaivueessa (vuodesta 1943 1. Saattajalaivue). Vartiomoottoriveneet olivat purjehduskauden 1941 Rannikkolaivaston alaisen Varmistuslaivueen II ryhmässä, Erillisen Laivasto-osaston alaisen Moottoritorpedovenelaivueen II ryhmässä sekä erillisessä Vartiomoottoriveneryhmässä. Purjehduskaudesta 1942 eteenpäin vartiomoottoriveneet oli jaettu Osasto Väinämöisen alaiseen 1. Vartiomoottorivenelaivueeseen ja Kevyen Laivasto-osaston alaiseen 2. Vartiomoottorivenelaivueeseen. Vartiolaivoista menetettiin saattaja Uisko syksyllä 1943 sen tullessa torpedoiduksi Tallinnan edustalla. Vartiomoottoriveneet 8 ja 12 tuhoutuivat Helsingin pommituksissa helmikuussa 1944 ja Vartiomoottorivene 17 ilmarynnäkössä Koivistolla kesäkuussa 1944. Lisäksi raivaaja Merkurius (Silmä-luokan vartiolaiva) tuhoutui ilmahyökkäyksessä Träskössä heinäkuussa 1944.

SUURHYÖKKÄYS, RAJAJÄÄKÄRIPRIKAATIN PERUSTAMINEN

Suurhyökkäyksen aikana rajajääkäripataljoonista toimi Kannaksella Rajajääkäripataljoona 2 ja Rukajärven suunnalla Rajajääkäripataljoona 6, kaikkien muiden ollessa Aunuksen Karjalassa, osallistuen taisteluihin PSS-asemassa, Tuuloksessa, Tulemajoella, U-asemassa ja Ilomantsissa.

- **Rajajääkäripataljoona 1** osallistui Tuuloksen maihinnousun torjuntaan osana Osasto Viisterää ja sitten U-asemaan vetäytymistaisteluihin alistettuna 5. Divisioonalle. Pataljoona oli 8.7.1944 alkaen Aunuksen Ryhmän reservinä osallistuen mm. vastahyökkäykseen Vegarusjärvellä, ja päätti sodan 7. Divisioonan reservinä.
- **Rajajääkäripataljoona 2** toimi Kannaksella suurhyökkäyksen aikana ensin III Armeijakunnan alaisena, 26.6.1944 alkaen IV Armeijakunnalle alistettuna Tali-Ihantalassa ja 9.7.1944 alkaen taas III Armeijakunnan alaisena Vuosalmella. Sodan päättyessä pataljoona oli Kiviniemen alueella.
- **Rajajääkäripataljoona 3** irrotettiin suurhyökkäyksen alettua Aunuksen Ryhmän reserviksi, osallistui Tuuloksen maihinnousun torjuntaan osana Osasto Viisterää, siirrettiin Salmin Tulemajoelle VI Armeijakunnan reserviksi ja sen jälkeen 6.7.1944 Ylipäällikön reserviksi Loimolan alueelle. Pataljoona osallistui vastahyökkäyksiin Uomaalle, irrotettiin Aunuksen Ryhmän reserviksi 10.7.1944 ja siirrettiin Muuantoon 21.7.1944 Vegarusjärven

vastahyökkäykseen. Pataljoona siirrettiin 25.7.1944 Ilomantsiin, jossa se alistettiin Ryhmä Raappanalle ja edelleen Ratsuväkiprikaatille.

- **Rajajääkäripataljoona 4** suojasi 7. Divisioonan vetäytymisen pois Syväriltä. Heinäkuun alussa 1944 pataljoona alistettiin 15. Prikaatille ja se suoritti vastahyökkäykset Miinalanjoella, Salmissa ja Tulemajoella 3.–4.7. Oltuaan viikon Aunuksen Ryhmän ja 7. Divisioonan reservinä osallistuen korpitaiseluihin Loimolanjärven alueella, pataljoona siirrettiin 17.7.1944 osaksi Rajajääkäriprikaatia.
- **Rajajääkäripataljoona 5** vetäytyi suoraan II Armeijakunnan alaisena Maa-elästä kesällä 1944, kunnes alistettiin 21. Prikaatille Porajärven suunnalla, missä se osallistui 4.–17.7.1944 prikaatin taisteluihin Liusjärven alueella. Pataljoona siirrettiin Muuantoon 18.7.1944 ja alistettiin 7. Divisioonalle, jonka alaisena se osallistui vastahyökkäykseen Vegarusjärvelle. Pataljoona liitettiin Loimolan pohjoispuolella Rajajääkäriprikaatiin aselevon alkaessa.
- **Rajajääkäripataljoona 6** oli Rukajärven suunnalla koko loppusodan osallistuen Tsirkka-Kemijoen, Nuokkijärven ja Ontrosenvaaran taisteluihin.
- **Rajajääkäripataljoona 7** siirrettiin heinäkuun 1944 alussa Uhtualta Aunukseseen, ja se viivytti suurhyökkäyksen alussa 1. Divisioonalle alistettuna Suojärven-Loimolan suunnassa, kunnes liitettiin 10.7.1944 perustettuun Rajajääkäriprikaatiin.
- **Rajajääkäripataljoona 8** siirrettiin heinäkuun 1944 alussa Uhtualta Vegarusjärvelle ja liitettiin 10.7.1944 osaksi Rajajääkäriprikaatia.

Rajajääkäriprikaati (RajaJPr) perustettiin Matkaselässä, Aunuksessa 1.7.1944 ensisijaisesti torjumaan vihollisen Loimolanjärven pohjoispuolisen erämaamaaston kautta muodostamaa uhkaa. Prikaatin esikunta muodostettiin Taisteluosasto 23:n esikunnasta (asemasodan aikana kotiutetun Jalkaväkirykmentti 23:n esikunta). Sen joukoiksi tulivat ensivaiheessa Rajajääkäripataljoona 7 ja Rajajääkäripataljoona 8 sekä mm. 11. Kranaatinheitinkomppania (= KrhK/RajaJPr), 14. Tykkikomppania (= TykK/RajaJPr) ja 2. Pioneerikomppania/Pioneeripataljoona 11 (= PionK/RajaJPr). Prikaatin muodostaminen oli kesken, kun se jo alistettiin II Armeijakunnalle ja siirrettiin Suojärvelle. Prikaatin tykistöjoukoksi tuli 13.7. Kevyt Patteristo 17 ja kolmanneksi pataljoonaksi 18.7. Rajajääkäripataljoona 4. Prikaati alistettiin 1. Divisioonalle 18.7., ja se osallistui viivytystaisteluihin Shemeikan-Kontron-Tolvajärven alueella. Aselevon jälkeen prikaatiin liitettiin vielä Rajajääkäripataljoona 5.

Rajajääkäripataljoonat Kannaksella ja Aunuksessa suurhyökkäyksestä aselepoon.

ASELEPO JA LAPIN SOTA

Aselevon ja Moskovan rauhan rajalle siirtymisen jälkeen **Rajajääkäripataljoona 1** siirrettiin rajavartiointiin Ylämaan-Virolahden alueelle ja **Rajajääkäripataljoona 2** Parikkalan-Imatran alueelle. **Rajajääkäripataljoona 3** oli aselevon jälkeen Ilomantsissa ja Tohmajärvellä vartioimassa rajaa, mutta siirrettiin Porkkalan vuokra-alueen rajalle marraskuun lopulla 1944. **Rajajääkäripataljoona 6** puolestaan kotiutettiin Nurmeksessa marraskuussa 1944. Ainoa rajajoukko, joka osallistui aktiivisesti Lapin sotaan, oli Erillinen Osasto P, joka siirrettiin syys/lokakuun vaihteessa 1944 Kemiin, ja osallistui Kemin valtauksen. Rajajääkäriprikaati sai käskyn alistuksesta III Armeijakunnalle ja siirtymisestä Lappiin syyskuun lopulla 1944, mutta ei kuitenkaan osallistunut sotatoimiin saksalaisia vastaan. Lokakuun aikana prikaatin joukoista **Rajajääkäripataljoona 8** siirtyi rajavartiointiin Suomussalmen suunnalle, **Rajajääkäripataljoona 7** Kemijärven alueelle, **Rajajääkäripataljoona 4** Ilomantsin-Tohmajärven alueelle ja **Rajajääkäripataljoona 5** Pohjois-Karjalaan. Rajajääkäriprikaati lakkautettiin 1.12.1944 samalla, kun puolustusvoimat siirtyivät rauhan ajan kokoonpanoon ja rajojen vartiointi siirtyi puolustusvoimilta Rajavartiolaitokselle.

Vartiomoottoriveneet 10 ja 14 olivat Suursaaren satamassa saksalaisten yrittäessä vallata saaren 15.9.1944 ja tuhoutuivat tykistötulessa. Vartiomoottoriveneet 15 ja 16 osallistuivat Tornion maihinnousun suojaukseen lokakuun alussa 1944, mutta tämän lisäksi Merivartiolaitoksen joukot eivät Lapin sotaan osallistuneet. Joulukuun 22. päivänä 1944 annetulla lailla Merivartiolaitos lakkautettiin ja se liitettiin Rajavartiolaitokseen **Merivartiorykmenttinä**, joka ja kautui edelleen Pohjanlahden, Saaristomeren, Ahvenanmaan ja Suomenlahden merivartiostoihin.

OSA II:

KRONOLOGIA

TIE SOTAAN JA YLIMÄÄRÄISET HARJOITUKSET

1939: Maaliskuussa Neuvostoliitto ehdottaa Suomelle Suomenlahden ulkosaarten vuokraamista 30 vuodeksi. Saksa ja Neuvostoliitto solmivat 23.8. hyökkäämättömyyssopimuksen, jonka salaisessa lisäpöytäkirjassa sovitaan Suomen kuuluvan Neuvostoliiton etupiiriin. Elokuussa rajavartiostot siirtyvät tehostettuun rajavartiointiin rauhan ajan henkilöstöllä täydennettynä varusmiehillä. Saksan hyökättyä Puolaan 1.9. puolustusvoimat siirtyy tehostettuun puolueettomuusvartiointiin. Syyskuun puoliväliin mennessä kutsutaan palvelukseen maavoimien viimeksi kotiutettu ikäluokka sekä merivoimien ja rajavartiostojen reserviläisiä, ja osa Merivartiolaitoksen kalustosta ja henkilöstöstä alistetaan merivoimille. Viro joutuu luovuttamaan tukikohtia Neuvostoliitolle syyskuun lopussa. Lokakuun alussa käsketään suojajoukot sekä meri- ja ilmavoimat sodan kannalle ja aloitetaan kauppalaivojen saattotoiminta Ruotsiin/Ruotsista. Liikekannallepano käsketään ylimääräisten harjoitusten nimellä 6.10., ja kenttäarmeija on pääosin ryhmittyneenä 20.10. mennessä. Lokakuussa käytyjen tuloksettomina päättyneiden Moskovan neuvottelujen jälkeen Neuvostoliitto ampuu 26.11. ns. Mainilan laukaukset ja sanoo niiden verukkeella irti hyökkäämättömyyssopimuksen sekä katkaisee diplomaattisuhteet Suomen kanssa. Neuvostojoukot sieppaavat 28.11. suomalaisen kolmimiehisen rajapartion Maattivuonossa, Petsamossa. Marraskuun viimeisen päivän aamulla Neuvostoliitto hyökkää koko itäraajalla.

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvi Paavolainen, 5. Rajakomppania, kuoli räjähdysonnettomuudessa 19.10.1939 Vuottaalla, Kivennavalla

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvi Paavolainen kuoli räjähdysonnettomuudessa ylimääräisten harjoitusten aikana 19.10.1939 Vuottaalla, Kivennavalla.⁸

(Paavolainen, Arvi: asevelv 1935–36 ErPionK, alik; rvstm KanR 1936–; YH 5.RajaK)

Rajavartiosotamies Hugo Peussa, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 17, hukui 3.11.1939 Tuntsajoella, Sallassa

Erillinen Pataljoona 17:n 2. komppania siirtyi lokakuun lopussa 1939 Kelsingäiseen (Kieristelmävaaraan) ja asetti etuvartiot Tuntsajoen tasalle maantien varteen. Rajavartiosotamies Hugo Peussa oli 3.11. vartiossa ollessaan lähtenyt ylittämään Tuntsajokea, jolloin hän vajosi heikkoihin jäihin ja hukui.⁹

(Peussa, Hugo Kalervo: asevelv URR 1935-36, stm; rvstm LR 1939–; YH 2.K/ErP17)

***Jääkärikapteeni Jalmari Pajakka, komppanian päällikkö, 10. Rajakomppania, kuoli tapaturmaisesti 4.11.1939 Rovaniemellä**

***Rajavartiovääpeli Siltala, komppanian vääpeli, 10. Rajakomppania, kuoli tapaturmaisesti 12.11.1939 Rovaniemellä**

Valtiollinen poliisi pidätti lokakuun lopulla 1939 useita kymmeniä henkilöitä Petsamossa epäiltynä vakoilusta ja yhteistoiminnasta vihollisen kanssa. Pidätettyjen joukossa oli useita Petsamon rajakomppanian miehiä, mukana komppanian päällikkö, jääkärikapteeni Jalmari Pajakka ja komppanian vääpeli, rajavartiovääpeli Martti Siltala. Pajakka kuoli 4.11., kun Valpon etsivä ampui hänet, virallisesti asean lauetessa vahingossa kuulustelutilanteessa. Siltala kuoli viikkoa myöhemmin kuulustelujen jälkeen hämärissä olosuhteissa, virallisesti myrkytykseen.

(Pajakka (ent. Id), Jalmari: JP27; VS Ylitornion skpääll, vänr 1918; kpääll LR 1918–22, ltn 1919, kpääll KR 1922–28, kapt 1926, kpääll 3./LR 1929–30, kpääll 1./LR 1930–35, kpääll 4./LR 1935–39)

(Siltala, Martti Pekanpoika: VS SysmänP, kers; asevelv 1921; 4./LR 1922–, rvvääp 1927)

***Yleisesikuntakapteeni Arvi Raami, Joensuun Rajavartioston esikunta, kuoli sairauteen 10.11.1939**

Yleisesikuntakapteeni Arvo Raami Joensuun Rajavartioston esikunnasta sairastui syyskuussa 1939 juuri ennen ylimääräisiä harjoituksia ja kuoli sairauteen 10.11.1939.

(Raami, Arvi: Vöyrin Sotakoulu 1918; asevelv HRR 1922, RUK 3, reskorn 1922; nups SR 1924–27; KADK 10.kadk 1927–29, luutn 1929; nups SR 1929–34; SKK Y11 1934–36; JR 1936–39, kapt 1937)

**Rajavartiokersantti Eino Peltonen, Metsäpirtin Osasto, kuoli räjähdys-
onnettomuudessa 16.11.1939 Sirkiänsaarella, Raudussa**

Rajavartiokersantti Eino Peltonen kuoli 16.11.1939 räjähdysonnettomuu-
dessa Sirkiänsaarella, kun panssariimiina räjähti sitä asennettaessa.¹⁰

(Peltonen, Eino: asevelv SPr 1928–29, alik; rvstm KanR 1929–; TS MO)

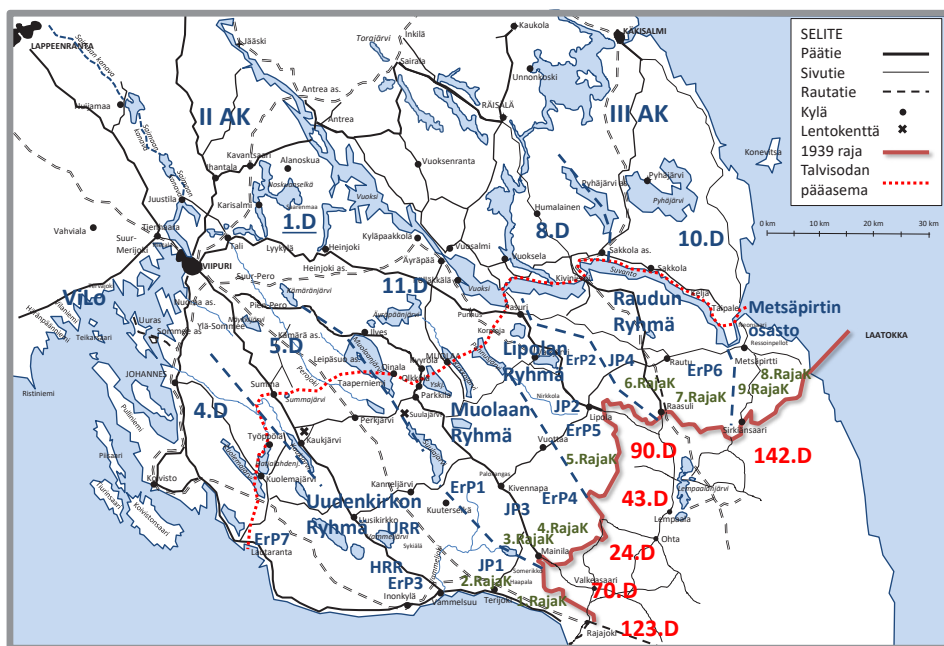
- 30.11. 00,24 Divisioona ilmoitti: Venäjä katkaissut diplomaattiset suhteensa Suomen kanssa. Hälyytysvalmius tehostettava äärimmilleen.
- 00,30 Toimenpiteet edellisen johdosta:
Konetuliaseet aseisiin - Miehet pukeutuivat ja nukkuivat varusteissaan - Kiväärivartioidet valp-
paiksi - Tähystyshavainnot jatkuvasti vartioil-
ta - Tst.km. lähtövalmiiksi - Lotat pois kenttä
vartioista.
- 03,20 Sirkiänsaari ilmoitti: Hyökkäysvaunujen kolinaa Myl-
lynnotkon suunnalta.
- 03,40 Tappari ilmoitti: Noin 100 metrin levyinen aukko
hakattu metsään ryssän puolelle vartion kohdalle.
- 06,15 Korlee ilmoitti: Kärkyjen kolinaa edestä.
- 06,30 Tappari ilmoitti: Rajalla panssarivaunu tiellä Tap-
parin edessä Venäjän puolella.
- 06,50-
7,35 Tykistökeskityksiä Metsäpirtin kirkolle, Sutelaan,
Vaskelaan, Lapanaisiin, Saunaniemeen, Viisjoelle,
Tappariin, Hatakanmäelle, Joentakaa ja Sirkiänsaa-
reen.
- 07,05 Puhelinyhteydet väliaikaisesti poikki.
- 07,40 Ev. Sihvonen saapui esikuntaan, jossa viipyi ½ tun-
tia. Kapt. Inkinen antoi tilanneselostuksen suulli-
sesti.
- 08,00 Lähetti ottamassa yhteyttä 8.Raja K:aan, jolloin
sai tiedon, että vääpeli Jormon joukkue oli Saarois-
ten Osuuskaupalla ja komppania taisteluasemissa.
- 08,55 Käsky ev. Sihvoselta puhelimitse:
-Pataljoona Lagerlöf Umpilampilinjalla. Osasto
Inkinen jää sen vahvistukseksi sitten kun sen on
pakko vetääntyä.
- 09,00-
9,20 Tyk.keskitys Metsäpirtin kirkolle. Puhelinkeskus
rikki.

Metsäpirtin osaston (8. ja 9. Rajakomppaniat) sotapäiväkirja 30.11.1939.

TALVISOTA

JOULUKUU 1939

Sodan ensimmäisellä viikolla käydään suojajoukkotaistelut, jolloin suomalaiset vetäytyvät Kannaksella pääasemaan Kuolemajärvi–Summa–Muolaa–Kiviniemi–Suvanto–Taipale–tasalle ja Laatokan pohjoispuolella Tolvajärvi–Kollaa–Kitilä–tasalle. Lieksan suunnassa vihollinen pysäytetään ja pakotetaan vastahyökkäyksellä vetäytymään. Kuhmossa vihollinen pysäytetään ja motitetaan, mutta voimat eivät riitä sen lyömiseen. Kainuussa suomalaiset joutuvat vetäytymään Suomussalmelle. Itsenäisyyspäivänä alkavat taistelut Taipaleessa ja samana päivänä Tolvajärven suuntaan perustetaan Ryhmä Talvela ja Suomussalmen suuntaan Ryhmä Siilasvuo. Seuraavan viikon aikana vihollinen pysäytetään Kollaalla, Tolvajärvellä ja Suomussalmella. Joulukuun puolivälissä vihollinen yrittää ensimmäisen kerran murtaa Summan puolustuksen siinä onnistumatta. Lapin Ryhmä pysäyttää vihollisen etenemisen Pelkosenniellä ja Joutsijärvellä. II Armeijakunta tekee 23.12. epäonnistuneen vastahyökkäyksen Kannaksella. Vuoden loppuun mennessä Ryhmä Talvela valtaa Ägläjärven ja työntää vihollisen takaisin Aittojoelle. 9. Divisioonaa lyö Suomussalmella vihollisen 163. Divisioonan ja aloittaa Raatteen tietä etenevän 44. Divisioonan tuhoamisen.

Kannas 30.11.1939 aamulla.

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Erland Pusa, 1. Rajakomppania, katosi 30.11.1939 Somerikon kylässä, Terijoella

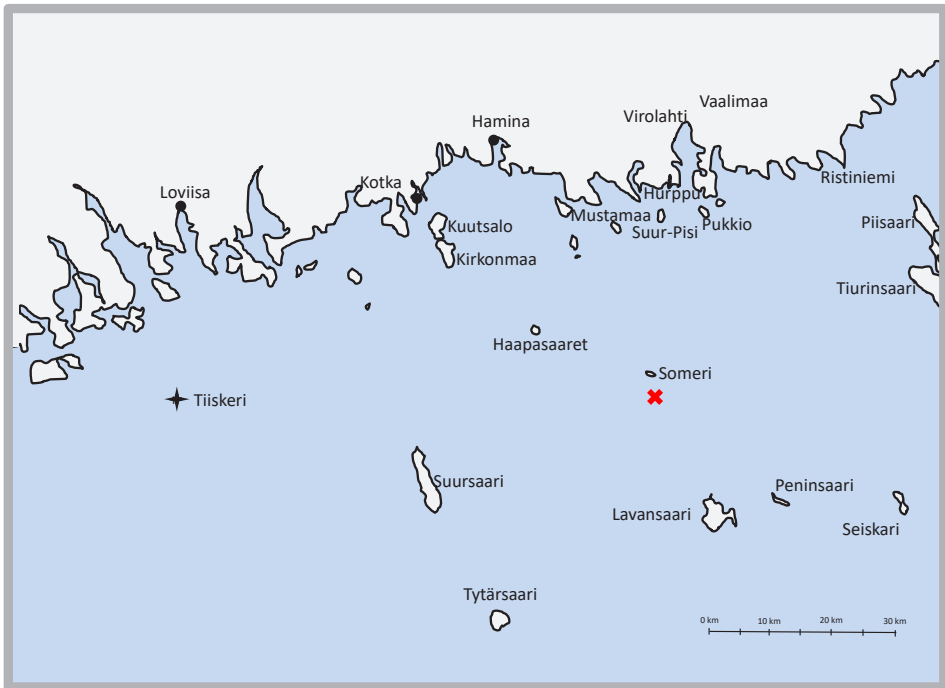
Vihollinen hyökkäsi 30.11.1939 aamulla Terijoella divisioonan voimin Valkeasaaren suunnasta Haapalaan, pakottaen Jääkäripataljoona 1:n ja sille alistetun 1. Rajakomppanian vetäytymään puolenpäivän aikaan Terijoen kylän tasalle. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Erland Pusa katosi aamupäivällä pataljoonan vasemmalla sivustalla Somerikon kylässä.¹¹

(Pusa, Erland: asevelv URR 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS 1.Rajak)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Ville Paju, 5. Rajakomppania, katosi 30.11.1939 Lipolassa, Kivennavalla

5. Rajakomppania oli 30.11.1939 Lipolan ryhmän etuvartiona, sen pääosien ollessa Korpikylän suunnalla, mutta sillä oli myös vartio Lipolassa. Vihollinen aloitti kello 0700 tykistövalmistelun koko Lipolan ryhmän alueella ja hyökkäsi rajan yli pian sen jälkeen. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Ville Pajun tiedot ovat puutteelliset, mutta hän katosi 30.11. todennäköisesti Lipolan vartiosta, sen joutuessa vihollisen hyökkäyksen alla vetäytymään asemistaan aamupäivällä.¹²

(Paju, Ville: asevelv RT2, KTR2 1918–19, alik; kanta-au KTR2 1922–25, ero 1925; rvstm KanR 1929–; TS 5.Rajak)

Suomenlahden ulkosaaret ja AV114 uppoamispaikka.

Merivartiopursimies Lauri Ajo, Lavansaaren merivartioaseman päällikkö, kaatui 30.11.1939 Somerin edustalla, jäi mereen

Merivartioalikersantti Urho Kokko, Lavansaaren merivartioasema, kaatui 30.11.1939 Somerin edustalla, jäi mereen

Merivartija Vilho Paasi, Lavansaaren merivartioasema, kaatui 30.11.1939 Somerin edustalla, jäi mereen

Merivartija Lauri Kouki, Lavansaaren merivartioasema, kaatui 30.11.1939 Somerin edustalla, jäi mereen

Lavansaari evakuoitiin lähes kokonaan lokakuun alussa 1939, ja saarella jäi pysyvästi vain nelihenkinen merivartioasema. Talvisodan ensimmäisenä päivänä kello 0800 vihollinen nousi maihin lyhyen pommituksen jälkeen, jolloin merivartioaseman henkilöstö poistui saaresta aseman moottoriveneellä AV114 kohti Someria. Vihollisen tykkivene kuitenkin saavutti nopeasti veneen ja ampui sen upoksiin kello 1130 noin kuusi kilometriä Somerin eteläpuolella. Mereen jäivät merivartioaseman päällikkö, merivartiopursimies Lauri Ajo sekä merivartioalikersantti Urho Kokko, merivartija Vilho Paasi ja merivartija Lauri Kouki.¹³

(Ajo, Lauri Elias: asevelv RT1 1928–29, alik; mvalik SL 1930–, mvpursim SL Itä 1938–)

(Kokko, Urho Aarne: ei kantakorttia; mvt SL itä)

(Paasi, Vilho: asevelv 2.ErRtPsto 1935–36, tkm; mvt SL itä 1931–)

(Kouki, Lauri Johannes: asevelv ItPsto2 1928–29, korp; mvt SL itä 1936–)

***Rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Nousiainen, 10. Rajakomppania, jäi vangiksi 30.11.1939 Kalastajasaarennossa, Petsamossa, kuoli sotavankeudessa tammikuussa 1940**

Vihollinen aloitti 30.11.1939 aamulla kello 0715 Petsamon pohjoisosassa voimakkaan ilmatoiminnan ja tykistötulen Liinahamarin ja Kalastajasaarennon alueella olevia suomalaisia vastaan. Aivan Kalastajasaarennon luoteiskärjessä ollut Vaitolahden vartio joutui irtautumaan asemistaan jo puolen tunnin kuluttua. Vetäytymisen aikana neljä miestä katosi, mukana rajavartiosotamies Veikko Nousiainen, jonka myöhemmin todettiin jääneen vangiksi ja kuolleen tammikuussa sotavankeudessa Petroskoissa.¹⁴

(Nousiainen, Veikko: asevelv SJR 1936-37, alik; rvstm 4./LR 1939–; TS 10.RajaK)

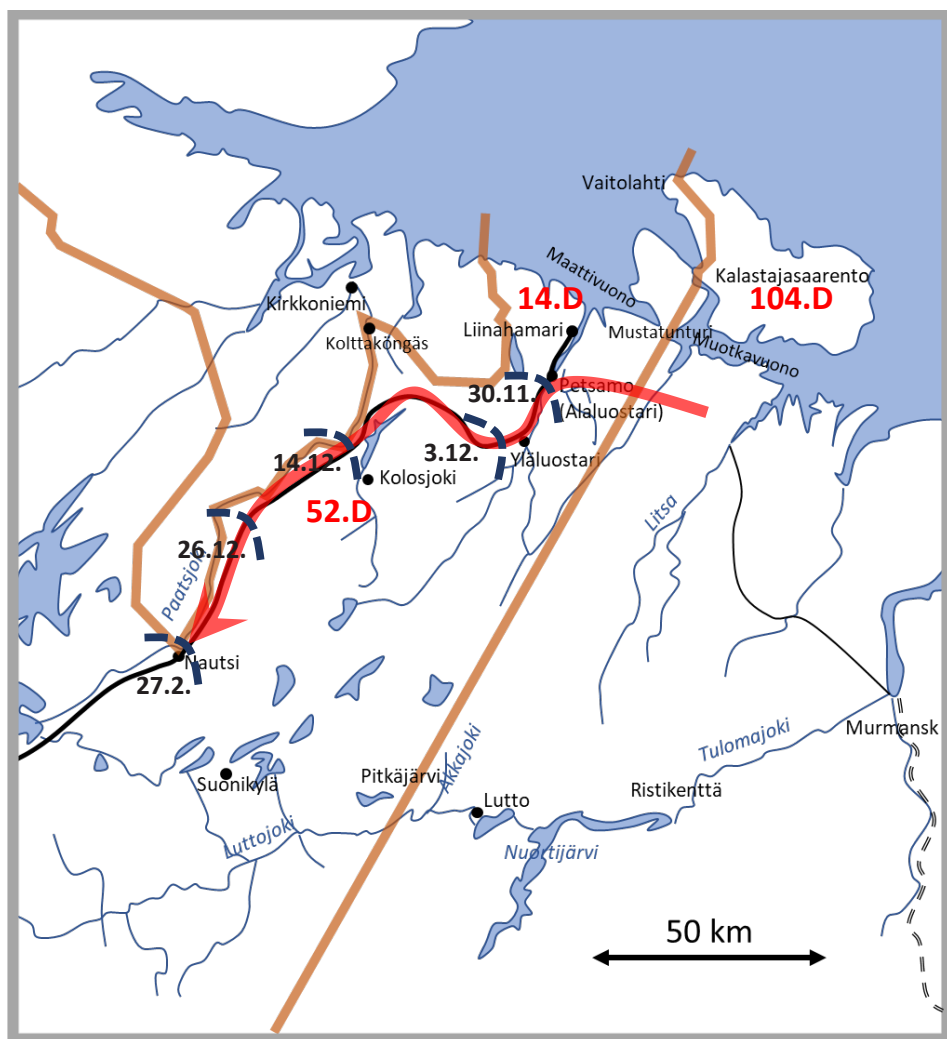
Rajavartiokorpraali Lauri Lahdenoja, 7. Rajakomppania, kaatui 30.11.1939 Raasulissa, Raudussa, jäi kentälle

Raudun suunnassa 7. Rajakomppania viivytti vihollista ensimmäisenä sotapäivänä Erillinen Pataljoona 6:lle alistettuna, vetäytyen iltaan mennessä ensimmäiselle viivytyslinjalle Palkealaan. Rajavartiokorpraali Lauri Lahdenoja kaatui päivän taisteluissa, mahdollisesti Palkealassa, missä vihollinen yritti illalla läpimurtoa panssarivaunujen tukemana. Lahdenojan ruumis jäi kentälle.¹⁵

(Lahdenoja, Lauri Nikolai: asevelv TR 1937, stm; rvstm KanR 1938, rvkorp KanR 1939–; TS 7.RajaK)

Lavansaaren merivartioaseman AV114 (kuva: Merivartiomuseo).

Osasto Pennasen vetäytyminen Petsamosta Nautsiin.

**Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Oinonen, esikuntakomppania /
Erillinen Pataljoona 17, katosi 30.11.1939 Lamminperävaarassa, Sallassa**

Erillinen Pataljoona 17 tiedustelu-upseerin johtama viiden miehen partio lähti Alakurtin kylästä kohti rajaa 30.11.1939 aamulla. Partio törmäsi kello 1500 viholliseen Lamminperävaarassa, Hanhijärven länsipäässä, jolloin seuranneessa tulitaistelussa rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Oinonen pataljoonan esikuntakomppaniasta kaatui ja jäi kentälle.¹⁶

(Oinonen, Toivo: asevelv KTR2 1934–35, alik; rvstm LR 1937–; TS EK/ErP17)

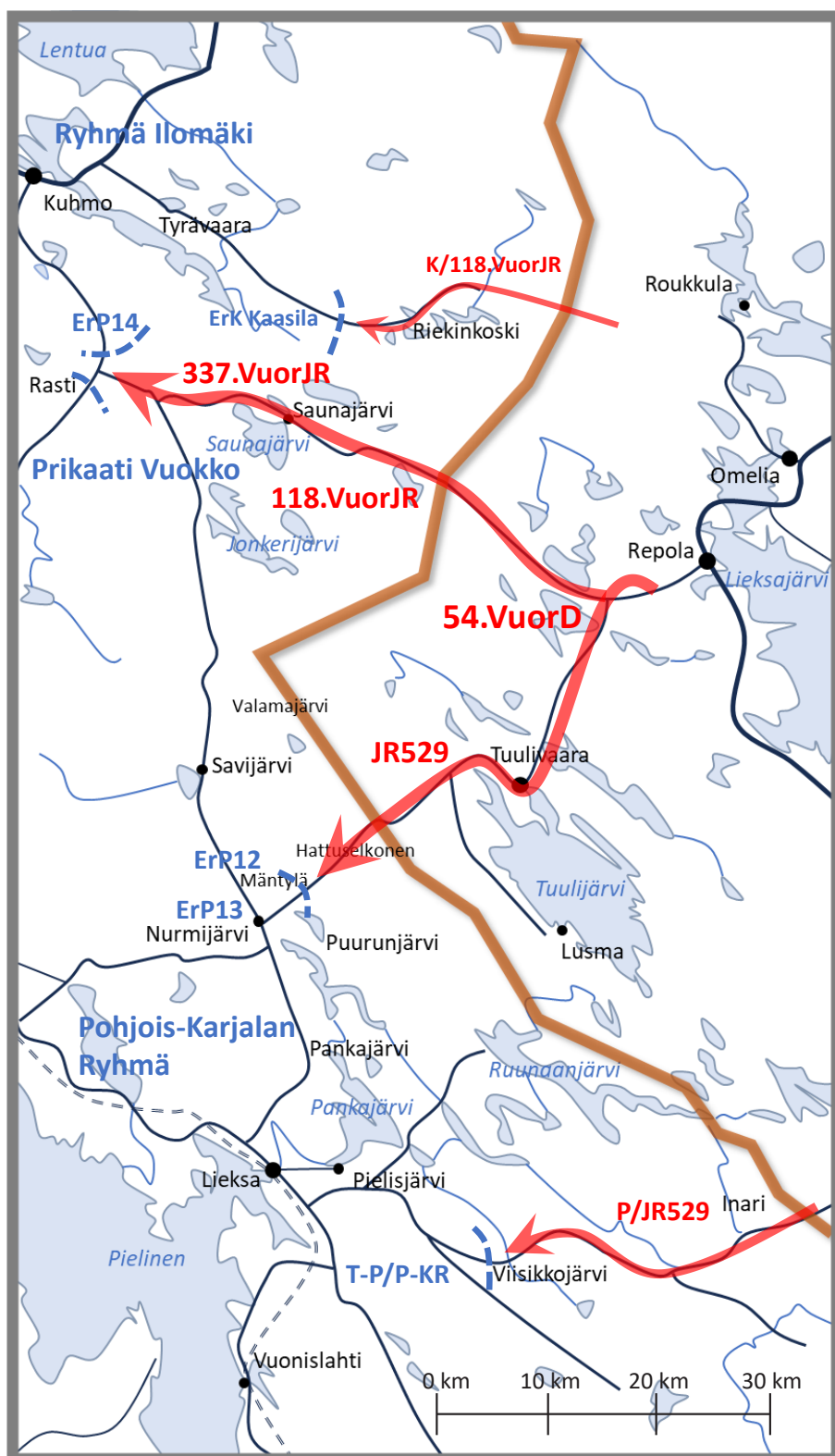
**Rajavartiosotamies Kalle Rajala, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, kaatui
30.11.1939 Inarissa, Pielisjärvellä**

Ensimmäisen sotapäivän aamulla Erillinen Pataljoona 13:n 1. komppania oli rajalla Lieksanjoen ja Haapavaaran välisellä alueella. Vihollinen ylitti rajan kello 0630 Lieksan-Lentieran maantien suunnassa pataljoonan voimin, jolloin Inarissa ollut vartio vetäytyi viivyttyänsä illaksi Palkinjärvelle. Päivän aikana kaatui komppaniasta rajavartiosotamies Kalle Rajala.¹⁷

(Rajala, Kalle Matias: asevelv KR 1927–28, stm; rvstm KR 1928–; TS 1.K/ErP13)

**ERILLISET PATALJOONAT 12 JA 13 – LIEKSAN SUUNNAN
TORJUNTATAISTELUT**

Lieksan suunnassa oli rintamavastuussa Joensuun Rajavartioston komentajan, jääkärieverstiluutnantti Erkki Raappanan komentama Pohjois-Karjalan Ryhmä, johon kuuluivat Erilliset Pataljoonat 12 ja 13 sekä ryhmän Täydennyspataljoona ja 4. Erillinen Patteri. Vihollisen hyökätessä vajaalla rykmentillä Tuulivaarasta Nurmijärvelle, Erillinen Pataljoona 13 viivytti sitä. Erillinen Pataljoona 12 puolestaan ryhmittyi puolustukseen Puurunjärven tasalle, johon vihollinen pysäytettiin 9.–10.12. käydyissä taisteluissa. Etelämpänä Täydennyspataljoona pysäytti vihollisen pataljoonan etenemisen 5.12. Viisikkojärvelle. Nurmijärven-Tuulivaaran suunnassa Pohjois-Karjalan Ryhmä otti aloitteen, ja 18.12. alkaneilla syvillä koukkauksilla se ajoi vihollisen takaisin valtakunnan rajalle jouluun mennessä. Samaan aikaan se pysäytti pohjoisesta Kuhmon suunnasta edenneen vihollisen pataljoonan etenemisen 20.12. Savijärvellä. Kun vihollinen vetäytyi myös Viisikkojärveltä takaisin rajalle, tilanne Lieksan alueella rauhoittui siinä määrin, että sieltä voitiin siirtää Kuhmoon Erillinen Pataljoona 12 tammikuun lopussa ja Erillinen Pataljoona 13:n pääosat maaliskuun alussa.

Kuhmo-Lieksa operatiosuunta ja tilanne itsenäisyyspäivänä 1939.

Luutnantti Pekka Alaranta, komppanian päällikkö, 8. Rajakomppania, haavoittui 30.11.1939 Ressoinpelloilla, Taipaleessa, kuoli 1.12.1939 matkalla kenttäsairaalaan

Vihollinen hyökkäsi Metsäpirtin lohkolla, Taipaleen kaakkoispuolella koko ensimmäisen sotapäivän 30.11.1939 Metsäpirtin Osaston (8. ja 9. Rajakomppaniat) viivyttyessä sitä rajalta alkaen. 8. Rajakomppania ryhmittyi iltapäivällä pääviivytysasemaan Ressoinpeltojen itäpuolelle, komppanian päällikön, luutnantti Pekka Alarannan lähtiessä kahden lähettinsä kanssa tiedustelemaan etumaastoon. Heidän palatessa kello 1700 pimeässä omat miehet avasivat erehdyksessä tulen heitä vastaan. Tällöin Alarannan vyöllä ollut käsikranaatti räjähti luodin osumasta ja hän menehtyi haavoihinsa heti puolenyön jälkeen matkalla kenttäsairaalaan.¹⁸

(Alaranta, Pekka: ei asevelv, sk-upsksi 1931, RUK 21 jv, resvänr 1932; va nups WR 1932–34; KADK 18.kadk, vänr 1936; nups KanR 1938–; TS kpääll 8.RajaK)

Rajavartiosotamies Toivo Salo, 5. Rajakomppania, kaatui 1.12.1939 Kauksamossa, Kivennavalla, jäi kentälle

5. Rajakomppania vetäytyi 30.11.1939 rajalta länteen, Kauksamon tasalle. Seuraavan päivän iltana vihollinen aloitti hyökkäyksen komppanian asemaa vastaan, ja sen oli irtauduttava ja vetäydyttävä edelleen Nirkkolaan. Rajavartiosotamies Toivo Salo kaatui päivän aikana hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.¹⁹

(Salon, Toivo: asevelv RTR 1927–28, tkm; rvstm JR 1929–38, rvstm KanR 1938–; TS 5.RajaK)

Jääkärikapteeni Valdemar Salmelo, komppanian päällikkö, 10. Rajakomppania, kuoli oman käden kautta 1.12.1939 Petsamonkylässä

Jääkärikapteeni Valdemar Salmelo, joka 10. Rajakomppanian päällikkönä toimi samalla Petsamon alueen joukkojen komentajana, antoi heti talvisodan sytyttyä käskyn Petsamonvuonon rakennusten polttamisesta. Kun vihollisen eteneminen olikin odotettua hitaampaa, Salmelo katsoi toimineensa liian hätäisesti, ja tästä masentuneena ampui itsensä 1.12.1939 iltapäivällä Petsamonkylässä.²⁰

(Salmelo, Valdemar: JP27; VS au SJP, KSP; vänr 1918, ltn 1918, nups, adj, kpääll LR 1918-35, kapt 1923, esikups RvE 1933–36, kpääll 3./LR 1936–; TS kpääll 10.RajaK)

Rajavartiosotamies Erkki Reinikainen, 5. Rajakomppania, kuoli oman käden kautta 2.12.1939 Nirkkolan kylässä, Valkjärvellä

5. Rajakomppanian ollessa 2.12.1939 aamulla asemissa Nirkkolan kylän pohjoisosassa, vihollinen aloitti kiivaan tykistökeskityksen komppanian aseisiin. Keskityksen aikana rajavartiosotamies Erkki Reinikainen ampui itsensä.²¹

(Reinikainen, Erkki: asevelv PPP1 1935–36, stm; rvstm KanR 1939–; TS 5.RajaK)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toimi Tonteri, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 2.12.1939 venäläisen kappelin luona, Vammelsuussa, jäi kentälle

Suomalaiset vetäytyivät 1.12.1939 Vammeljoen yli Vammelsuussa. Seuraavana päivänä puolenpäivän maissa vihollinen murtautui tuhotun maantiesillan luona Vammeljoen yli, jolloin Jääkäripataljoona 1:n ja Erillinen Pataljoona 3:n osat tekivät vastaiskun. Vastaiskun aikana kaatui Erillinen Pataljoona 3:n 1. komppaniasta rajavartiosotamies, reservialikersantti Toimi Tonteri hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.²²

(Tonteri, Toimi Tuomas: asevelv KKR 1936–37, alik; rvstm KanR 1939–; TS 1.K/ErP3)

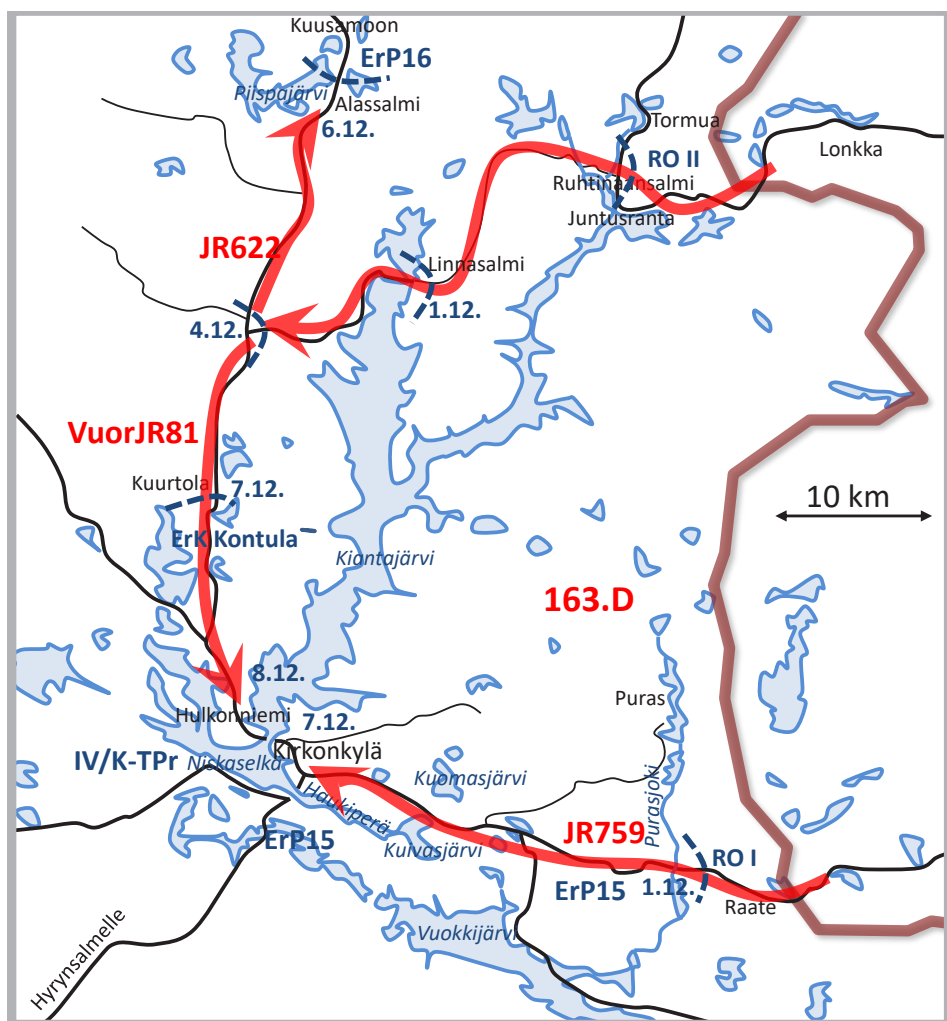
Rajavartiosotamies Yrjö Tarkkonen, II Rajaosasto / Pohjois-Suomen Ryhmä, kaatui 2.12.1939 Linnasalmella, Juntusrannassa

Suomussalmen rajakomppaniaa oli vahvennettu lokakuussa, ja se toimi marraskuun lopussa osillaan Raatteen tien suunnassa, osillaan Juntusrannan suunnassa. Vihollisen hyökätessä rajan yli Juntusrannan suunnassa ollut, reservivänrikki Vilho Elon johtama 50 miehen vahvuinen Rajaosasto II vetäytyi Linnasalmelle 1.12. kuluessa. Seuraavana päivänä vihollinen onnistui kiertämään osaston asemat jäätynyttä Kiantajärveä pitkin, ja rajaosasto joutui vetäytymään asemistaan. Rajavartiosotamies Yrjö Tarkkonen kaatui taistelun ja vetäytymisen aikana.²³

(Tarkkonen, Yrjö: asevelv WR 1931–32, stm; rvstm KanR 1937, rvstm 3./KR 1938–; TS RO II/P-SR)

ERILLISET PATALJOONAT 15 JA 16 – RYHMÄ SIILASVUO SUOMUSSALMELLA JA RAATTEESSA

Koska vihollisen ei odotettu etenevän Suomussalmen suunnassa vahvoihin voimiin, alueella oli sodan alkaessa suomalaisia joukkoja vain Erillinen Pataljoona 15 (komentajana Kainuun Rajavartioston komentaja, jääkärieverstiluutnantti Leo Kyander) pääosillaan Raatteen tien suunnassa ja pienemmillä osilla Juntusrannan suunnassa. Vihollinen kuitenkin hyökkäsi kummastakin suunnasta yhteensä divisioonan voimin, jolloin ensin Lapin Ryhmä siirsi Kuusamosta Erillinen Pataljoona 16:n Piispajärvelle ja 7.12. Päämaja keskitti alueelle Jalkaväkirykmentti 27:n ja alisti kaikki suunnan joukot eversti Siilasvuolle. Vihollinen valtasi Suomussalmen kirkonkylän 8.12. mennessä, mutta Ryhmä Siilasvuo pysäytti kuun puolivälissä vihollisen etenemisen Suomussalmelta länteen ja sitten katkaisi vihollisen huoltoyhteydet Raatteen tien suunnassa. Saatuaan käyttöönsä loput 9. Divisioonasta, Ryhmä Siilasvuo sekä pohjoisesta Juntusrannan suunnasta edennyt Ryhmä Susi (Erillinen Pataljoona 16 sekä 9. Divisioonan joukkoja) löivät joulukuun lopussa vihollisen 163. Divisioonan Suomussalmella. Heti tämän jälkeen 9. Divisioona ensin pysäytti vihollisen 44. Divisioonan etenemisen Suomussalmelle ja sitten löi sen tammikuun alun Raatteen tien mottitaisteluissa. Tammikuun lopussa tilanne Suomussalmen-Raatteen suunnassa oli helpottunut niin, että 9. Divisioona voitiin siirtää Kuhmon suuntaan, jolloin Raatteen suuntaan jäi Erillinen Pataljoona 15 ja Juntusrannan suuntaan Erillinen Pataljoona 16.

SALAAMINEN JA HARHAUTTAMINEN OSA I – III/JR37 ja ERP112

Salmin Sotilaspiiri perusti ylimääräisissä harjoituksissa Jalkaväkirykmentti 37:n III Pataljoonan (III/JR37), jonka komentajaksi määrättiin kapteeni Karhama. Pataljoonaa ei kuitenkaan liitetty rykmenttiinsä, vaan se alistettiin välittömästi suojajoukkona Karjalan Ryhmälle. Mikkelin sotilaspiiri perusti tämän vuoksi uuden III/JR37:n, komentajana kapteeni Tilus, joka liitettiin marraskuun alussa JR37:ään. Sekaannuksen välttämiseksi ensimmäinen, Karhaman III/JR37 nimettiin Erillinen Pataljoona 112:ksi (ErP112). Tiluksen III/JR37 oli rykmentissään vain kaksi päivää, kun se jo irrotettiin siitä 2.11. ja siirrettiin Tolvajärvelle. Kun Karjalan Ryhmä marraskuussa hajotettiin, Karhaman ErP112 siirrettiin JR37:een ja nimettiin 6.11. nyt III/JR37:ksi ja samalla Tiluksen III/JR37 nimettiin ErP112:ksi. Tiluksen ErP112:ssa oli kuitenkin vain kaksi kiväärikomppaniaa, sillä luutnantti Lipolan johtama 8.K/JR37 säilytti vanhan nimensä ja toimi suojajoukkovaiheessa ja Tolvajärvellä vuorotellen suoraan Osasto Paloheimon, Osasto Räsäsen ja Osasto Pajarin alaisena. Tolvajärven taistelun jälkeen Osasto Pajariin kuulunut 5.K/JR16 oli niin loppuun kulunut, että sen rippeet siirrettiin Lipolan 8.K/JR37:aan, joka nimettiin 13.12. uudelleen 5.K/JR16:ksi Lipola päällikkönä.

**Rajavartiosotamies, reservikersantti Risto Myllynen, 11. Rajakomppania /
Osasto Pennanen, kaatui 3.12.1939 Yläluostarissa, Petsamossa**

**Rajavartiosotamies Eino Mytty, 11. Rajakomppania / Osasto Pennanen, kaatui
3.12.1939 Yläluostarissa, Petsamossa**

Petsamoon muodostettiin heti talvisodan alussa Osasto Pennanen, johon kuuluivat rauhanajan Petsamon rajakomppanian muodostama 10. Rajakomppania (1. komppania / Osasto Pennanen), pääosin Kolosjoen kaivosmiehistä muodostettu 11. Rajakomppania (Kolosjoen komppania tai 2. komppania / Osasto Pennanen) sekä myöhemmin tehtyjen siirtojen jälkeen muodostettu 3. komppania. Vihollinen hyökkäsi 3.12.1939 aamulla 11. Rajakomppanian puolustamaan Yläluostarin kylään Petsamossa. Komppania joutui vetäytymään, mutta lisäjoukkojen avulla kylä vallattiin takaisin aamupäivällä. Aamun ensimmäisessä taistelussa kaatuivat todennäköisesti sodan alussa 10. Rajakomppaniasta 11. Rajakomppaniaan täydennykseksi siirretyt rajavartiosotamies, reservikersantti Risto Myllynen ja rajavartiosotamies Eino Mytty.²⁴

(Myllynen, Risto: asevelv PSR 1925–26, alik; reskers 1931; rvstm LR 1938–; TS 10.RajaK, 11.RajaK)

(Mytty, Eino: asevelv KKR 1937–38, alik; rvstm LR 1938–; TS 10.RajaK, 11.RajaK)

**Rajavartiosotamies, reservialikersantti Viljo Kirjavainen, 9. Rajakomppania,
haavoittui omien tulituksessa 3.12.1939 Neonsaarella, Metsäpirtissä,
kuoli matkalla kenttäsairaalaan**

Metsäpirtin osasto (8. ja 9.RajaK) vetäytyi pääosillaan Taipaleenjoen pohjoispuolelle 2.12.1939 kuluessa, mutta lähetti seuraavana päivänä useita partioita joen yli selvittämään vihollisen toiminnan. Yhden tällaisen partion palatessa 3.12. illalla takaisin Neosaaren kylästä, Terenttilää vastaan, omat miehet avasivat erehdyksessä tulen sitä vastaan. Partiossa mukana ollut 9. Rajakomppanian rajavartiosotamies, reservialikersantti Viljo Kirjavainen haavoittui vaikeasti ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.²⁵

(Kirjavainen, Viljo Valter: asevelv JP1 1936–37, alik; rvstm KanR 1939–; TS 9.RajaK)

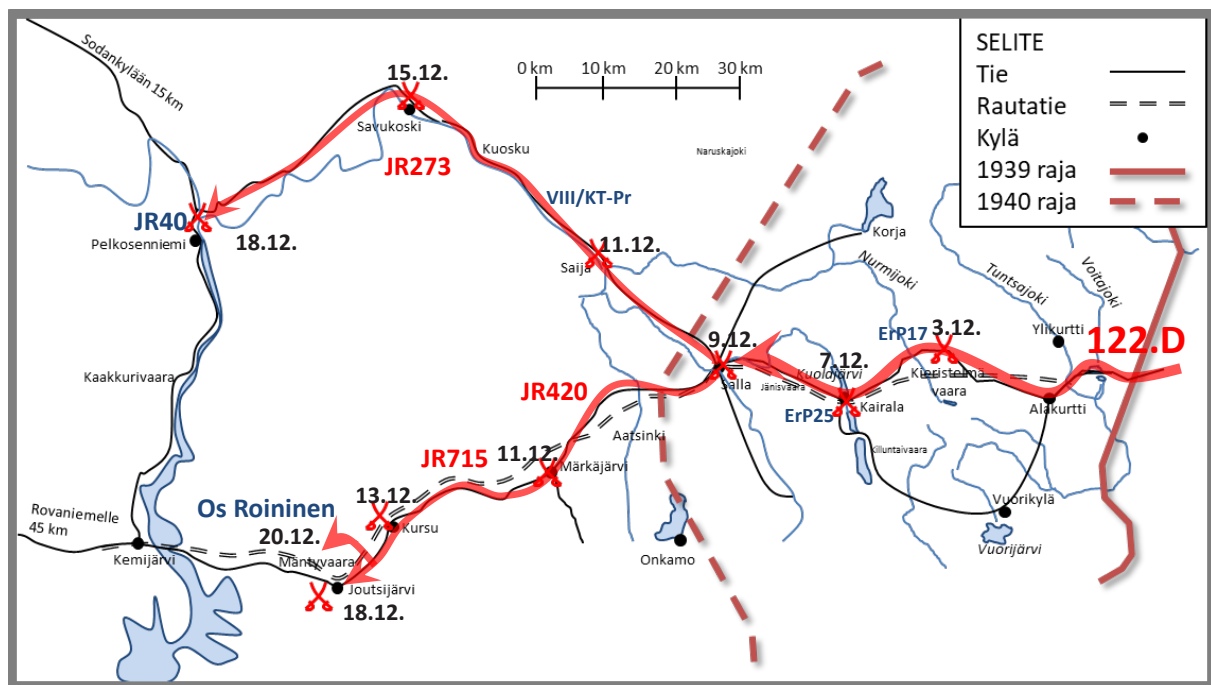
Rajavartiosotamies Toivo Huhtiniemi, 1. Rajakomppania, kaatui 3.12.1939 Sykiälässä, Kanneljärvellä

1. Rajakomppania vetäytyi yöllä 2./3.12.1939 Vammeljärvelle, johon pysähtyi hetkeksi lepoa varten. Jälkivarmistuksena ollut partio kohtasi Sykiälän kylässä vihollisen osaston, jonka kanssa syntyneessä tulitaistelussa rajavartiosotamies Toivo Huhtiniemi haavoittui vaikeasti ja ampui itsensä.²⁶

(Huhtiniemi, Toivo Olavi: asevelv KKR 1936–37, stm; rvstm KanR 1938–; TS 1.RajaK)

ERILLISET PATALJOONAT 17, 18/25 JA 19/26 - OSASTO ROININEN SALLASSA

Sallan Kuolajärven suunnalle muodostettiin 4.12.1939 Lapin Rajavartioston komentajan apulaisen, jääkärimajuri Vilho Roinisen johtoon Osasto Roininen, johon kuuluivat Erillinen Pataljoona 17, Erillinen Pataljoona 18/25²⁷ ja Erillinen Pataljoona 19/26 (12.12. alkaen) sekä kotijoukoista siirretty Kenttätäydennysprikaatin IX Pataljoona (15.12. alkaen). Osasto Roininen vetäytyi kahden ensimmäisen sotaviikon aikana Sallasta Märkäjärven ja Kursun kautta Joutsijärvelle, jossa sai 16.12. tehtävän pysäyttää vihollisen. Erillinen Pataljoona 17 torjui vihollisen hyökkäykset 17./18.12. Joutsijärven pohjoispuolella ja sen jälkeen Erillinen Pataljoona 18/25 löi vihollisen 19.12. vastahyökkäyksellä Joutsijärven eteläpuolella Ahoniemessä. Vihollinen yritti samaan aikaan koukata pohjoisesta Osasto Roinisen selustaan, mutta juuri reserviin siirretty Erillinen Pataljoona 17 löi sen 20.12. Mäntyvaarassa. Osasto Roininen yritti lyödä Joutsijärven koillispuolella olevan vihollisen syvällä koukkauksella 3.–4.1., mutta hyökkäys ei onnistunut. Vihollinen vetäytyi tammikuun puolivälissä omasta aloitteestaan Märkäjärvelle, jossa käytiin useita lyhyitä partiokahakoita, mutta Päämaja kielsi isommat operaatiot henkilöstön täydennysvaikeuksien vuoksi. Ruotsalaisen taisteluryhmän (SFK) otettua vastuun Lapissa helmikuun lopussa, Osasto Roininen (nyt Erillinen Pataljoona 25, Erillinen Pataljoona 26, kaksi erilliskomppaniaa ja yksi patteri) jäi sen alaisuuteen Saijan suunnalle.

Sallan suunta joulukuussa 1939.

Rajavartiokersantti Toivo Liinamaa, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 3.12.1939 Kelsinkäisessä, Sallassa, jäi kentälle

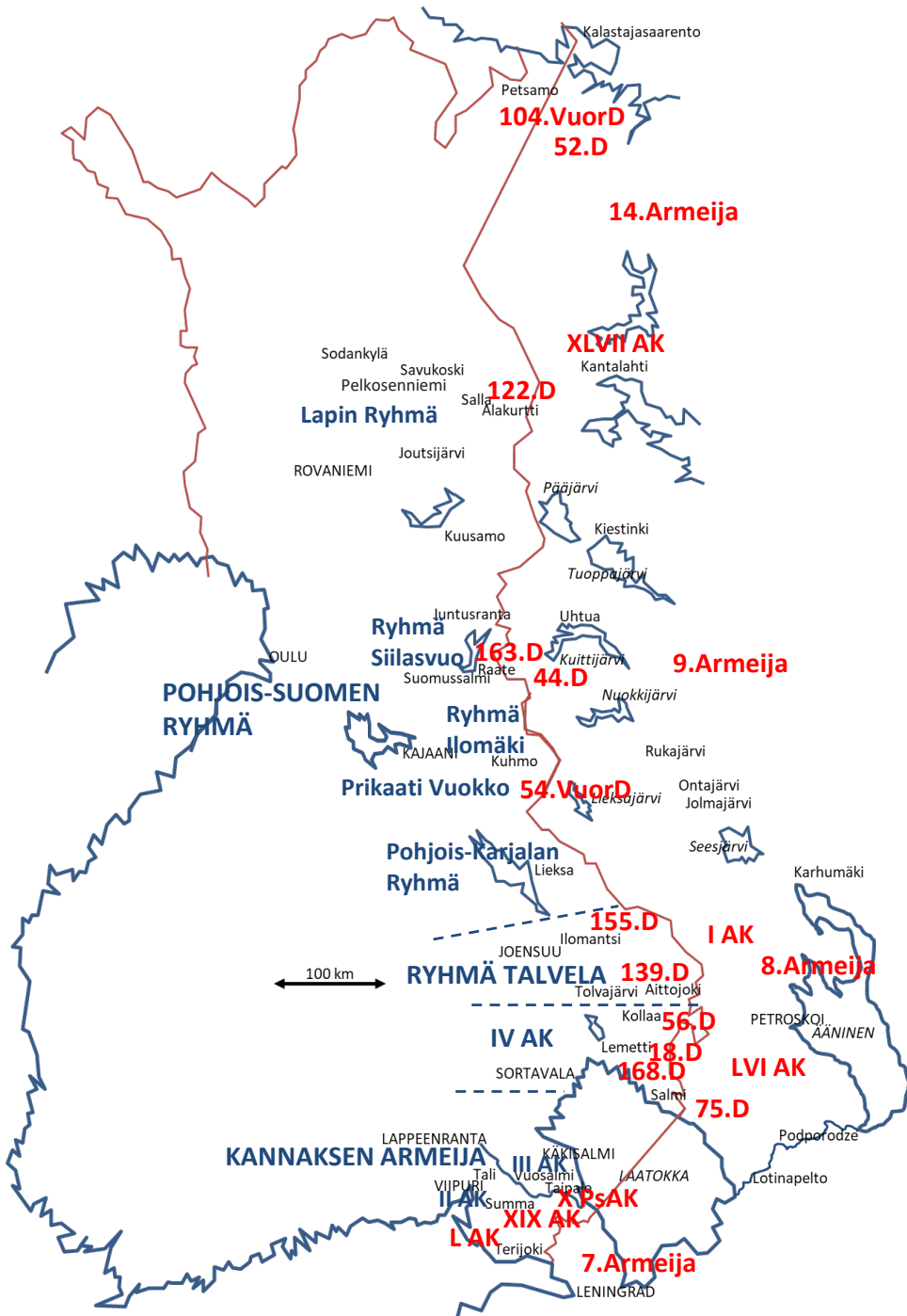
Vihollinen ylitti Alakurtin suunnalla rajan 30.11.1939 aamulla vahvennetun rykmentin voimin. Rajalla ollut kenttävartio viivytti vihollista Kelsinkäisiin (Kieristelmävaaralle), johon lähetettiin avuksi Erillinen Pataljoona 17. Pataljoona hyökkäsi 2.12. illalla Kelsinkäiseen, jossa taistelua käytiin koko yö ja seuraava aamu. Rajavartiokersantti Toivo Liinamaa kaatui aamulla 3.12. tehdyssä vastaiskussa juuri ennen kuin pataljoonan oli jätettävä yli-voiman edessä asemansa.²⁸

(Liinamaa, Toivo Samuel: asevelv IlmOs1 1924–25, alik; kanta-au MaaLeLv 1926–27, kers 1926, kanta-au Ilmav alokaskompp 1927–28, ero 1928; rvkers LR 1929–32; JvAuK 1932–33; rvkers LR 1933–; TS 1.K/ErP17)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Konttila, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 13, katosi 4.12.1939 Valamajärvellä, Pielisjärvellä

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Konttila katosi 4.12.1939 Pielisjärven Valamajärvellä jouduttuaan vartiossa ollessaan vihollisen sieppaamaksi.²⁹

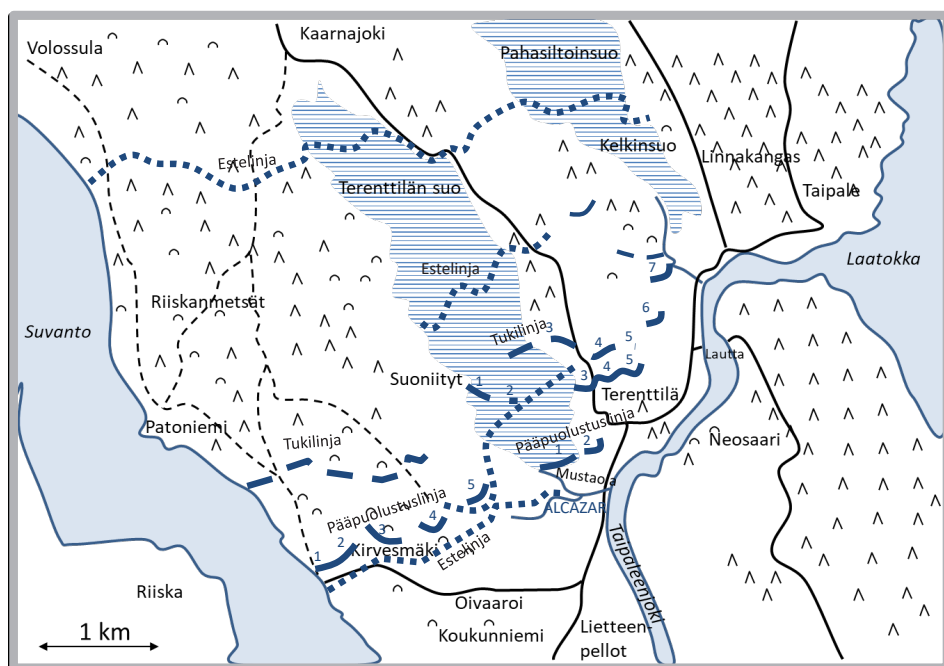
(Konttila, Eino Ensio: asevelv KTR3 1934–35, alik; rvstm JR 1939–; TS 3.K/ErP13)

Tilanne itsenäisyyspäivänä 1939.

Vihollisen päästyä murtoon Linnasalmella 3.12.1939 ja edetessä pohjoisesta kohti Suomussalmea, Pohjois-Suomen Ryhmä siirsi Kuusamosta Erillinen Pataljoona 16:n Piispajärvelle. Pataljoona saapui Alassalmelle 6.12. saaden välittömästi kosketuksen viholliseen. Rajavartiokersantti Aaron Leppiö, pataljoonan konekiväärikomppanian puolijoukkueen johtaja kaatui Alassalmen kansakoulun luona palatessaan etulinjasta.³⁰

(Leppiö, Aaron (Aaro) Bernhard: ei asevelv; rvstm LR 1926–28, ero 1928; rvstm LR 1930–33, rvkorp, rvalik LR 1933–; TS ½jjoht KKK/ERP16)

Taipale

Rajavartiokersantti Kalle Määttänen, 9. Rajakomppania, kaatui 6./7.12.1939 Kirvesmäessä, Taipaleessa, jäi kentälle

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Valio Katajamäki, 9. Rajakomppania, kaatui 6./7.12.1939 Kirvesmäessä, Taipaleessa

Rajavartiosotamies Eino Ahokas, 9. Rajakomppania, kaatui 6./7.12.1939 Kirvesmäessä, Taipaleessa

***Entinen rajavartiosotamies, reservialikersantti, Juho Hirvonen, 8. Rajakomppania, kaatui 6./7.12.1939 Kirvesmäessä, Taipaleessa**

Vihollinen ylitti aamulla 6.12.1939 Taipaleenjoen saaden haltuunsa valtaosan Koukunniemestä, jolloin Metsäpirtin osasto lähetettiin vastaanhyökkäykseen. Osastoon kuuluneet 8. ja 9. Rajakomppaniat aloittivat hyökkäyksen Kirvesmäestä Oivaaroin suuntaan illalla, mutta hyökkäys ei edennyt vihollisen vastarinnan vuoksi. Neljännen yrityksen jälkeen hyökkäyksestä luovuttiin seuraavana aamuna, ja komppaniat palasivat lähtöpaikalleen. Illan ja yön aikana tehdyissä yrityksissä kaatuivat 9. Rajakomppaniasta joukkueen varajohtaja, rajavartiokersantti Kalle Määttänen, rajavartiosotamies, reservialikersantti Valio Katajamäki ja rajavartiosotamies Eino Ahokas sekä 8. Rajakomppaniasta entinen rajavartiosotamies, reservialikersantti Juho Hirvonen.³¹

(Määttänen, Kalle: asevelv MeLtu 1932–33, alik; värv RL 1933; rvstm KanR 1933–36, rvalik KanR 1936–38, rvkers KanR 1937–; TS 9.RajaK)

(Katajamäki, Valio Rikhard: asevelv HRR 1937–38, alik; rvstm KanR 1939–; TS 9.RajaK)

(Ahokas, Eino: asevelv PPP2 1933–34, stm; rvstm KanR 1938–; TS 9.RajaK)

(Hirvonen, Juho Einar: asevelv WR 1930–31, alik; rvstm KanR 1936–38, ero 1938; TS 8.RajaK)

Rajavartiokorpraali Paavo Rusula, Erillinen Komppania Kontula / Pohjois-Suomen Ryhmä, kaatui 7.12.1939 Kuurtolassa, Suomussalmella

Erillinen Pataljoona 15:n 3. komppania otettiin jo YH:n aikana suoraan Pohjois-Suomen Ryhmän johtoon ja nimettiin Erillinen Komppania Kontulaksi (jolloin sodan syttyessä I Rajaosastosta tuli ”uusi” 3. komppania / Erillinen Pataljoona 15). Vihollisen edetessä Juntusrannan suunnasta kohti Suomussalmea, se saapui Kuurtolan tasalla olevan pääpuolustuslinjan eteen 7.12. aamulla. Erillinen Komppania Kontula oli lähettänyt tiedustelupartiot etumaastoon, jolloin rajavartiokorpraali Paavo Rusula lähti viemään tietoa vihollisesta. Rusula törmäsi matkalla vihollisen partioon ja kaatui lyhyessä taistelussa.³²

(Rusula, Paavali (Paavo) Elias: asevelv PPP3, 1926–27, stm; rvstm KR 1930–; TS ErK Kontula)

Jääkärikapteeni Tauno Karanko, viestiupseeri, Erillinen Pataljoona 14, kuoli oman vartiomiehen ampumana 7./8.12.1939 Rastissa, Kuhmossa

Jääkärikapteeni Tauno Karanko, Erillinen Pataljoona 14:n viestiupseeri oli 7.12.1939 Rastissa käymässä etulinjassa selvittämässä tilannetta, kun hän puolenyön aikaan 7./8.12. joutui oman vartiomiehen ampumaksi.³³

(Karanko (ent. Savolainen), Tauno: JP27; VS koul-au, jvarajoht JP1; adj, kpääll KR 1918–21, jääkvänr 1919, nups KSR 1921–22, jääkltn 1921, nups LR 1922–30, vups JR 1930–32, kpääll KR 1933–, jääkkapt 1936; TS vups E/ErP14)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Otto Partanen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 9, haavoittui 8.12.1939 Kangasvaarassa, Tolvajärvellä, kuoli 14.12.1939

Eversti Pajarin saavuttua Tolvajärvelle 7.12.1939 hän aloitti välittömästi toimenpiteet vihollisen pysäyttämiseksi. Ala-Tolvajärven länsipuolisista joukoista (1. ja 2. komppania / Erillinen Pataljoona 112, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 9 ja 2. komppania / Erillinen Pataljoona 10) muodostettiin Osasto Paloheimo, joka seuraavana aamuna eteni Hirvasvaarasta Kangasvaaraan ja ajoi iltapäivän kuluessa vihollisen Ala-Tolvajärven itäpuolelle. Päivän taistelussa kaatui rajavartiosotamies, reservialikersantti Otto Partanen Erillinen Pataljoona 9:n 1. komppaniasta.³⁴

(Partanen, Otto Vihtori: asevelv KR 1937-38, alik; rvstm SR 1939–; TS 1.K/ErP9)

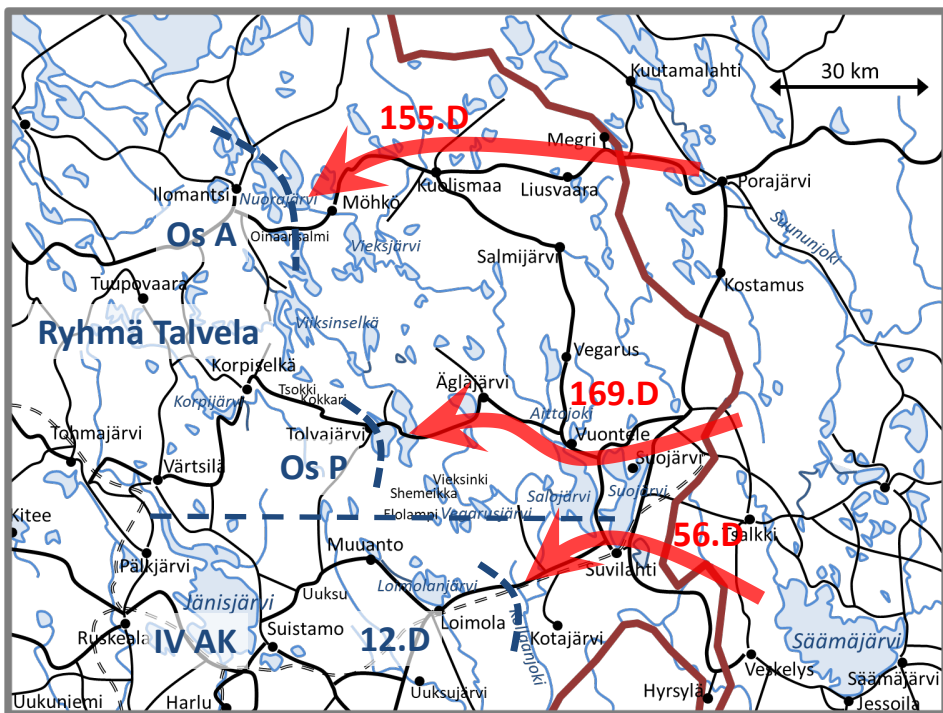
Rajavartiosotamies Aaro Hautala, Erillinen Pataljoona 11, haavoittui 9.12.1939 Möhkössä, Ilomantsissa, kuoli 10.12.1939

Talvisodan ensimmäisen viikon aikana Ilomantsin suunnalla ollut Erillinen Pataljoona 11 oli viivytännyt vihollista ja vetäytynyt Möhköön, joka oli käsketty viivytyksen takarajaksi. Vihollinen hyökkäsi pataljoonan asemia vastaan 9.12. onnistuen kiertämään pataljoonan selustaan ja katkaistaan sen yhteydet taakse. Kun pataljoonan reservin vastahyökkäyksellä ei vihollista kyetty lyömään, pataljoona sai käskyn irtautua Möhkön asemista joutuen osin murtautumaan saarroksista. Rajavartiosotamies Aaro Hautalan tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui päivän aikana Poikovaarassa, joko reservin vastahyökkäyksen tai pataljoonan vetäytymisen aikana.³⁵

(Hautala, Aaro Matias: asevelv IImK 1935–36, stm; rvstm 1./JR 1938–; TS ErP11)

ERILLISET PATALJOONAT 9, 10 JA 11 - RYHMÄ TALVELA ILOMANTSISSA JA TOLVAJÄRVELLÄ

Vihollinen hyökkäsi Ägläjärven-Tolvajärven suunnassa odottamattoman vahvoin voimin, ja alueella suojajoukkona toiminut Salmin Rajavartioston komentajan, jääkärieverstiluutnantti Veikko Räsäsen johtama osasto joutui vetäytymään ylivoiman edessä. Osasto Räsäseen kuului alun perin Erillinen Pataljoona 10 ja Erillinen Pataljoona 112 ja sitä vahvistettiin vielä ensimmäisen sotaviikon aikana Polkupyöräpataljoona 7:llä ja Erillinen Pataljoona 9:llä. Tilanteen ollessa uhkaava Ylipäällikkö irrotti alueen IV Armeijakunnasta ja määräsi itsenäisyyspäivänä eversti Talvelan Ilomantsin-Tolvajärven suunnan joukkojen johtajaksi. Talvela jakoi joukkonsa kahtia: Ilomantsin suuntaan Erillinen Pataljoona 11:sta ja kolmesta täydennyspataljoonasta koostunut Osasto A (eversti Ekholm) ja Tolvajärven suuntaan Osasto P (everstiluutnantti Pajari), johon kuuluivat Jalkaväkirykmentti 16, Polkupyöräpataljoona 7 sekä Erilliset Pataljoonat 9, 10 ja 112. Samalla Osasto Räsänen lakkautettiin ja everstiluutnantti Räsänen siirtyi Osasto P:n esikuntapäälliköksi. Osasto A pysäytti vihollisen 8.12. Oinaansalmella, johon rintama vakiintui, mutta jossa käytiin sodan loppuun partiokahakoita. Osasto P pysäytti ensin vihollisen 8.–11.12. Tolvajärvellä ja sen jälkeen siirtyi hyökkäykseen. Osasto valtasi Tolvajärven matkailumajan ja sen itäpuolisen alueen 12.–13.12. ja jatkoi etenemistään Ägläjärvelle, jonka valtasi 18.–22.12. käydyissä taisteluissa. Jouluun mennessä vihollinen oli työnnetty takaisin Aittojoelle, jonne rintama vakiintui sodan loppuun.

Kollaa-Tolvajärvi-Illomantsi itsenäisyyspäivänä 1939.

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Lars Reiman, 9. Rajakomppania, kaatui 12.12.1939 Mustaojalla, Taipaleessa, jäi kentälle

Vihollisen onnistui vallata Mustaojan suulla, Terenttilässä oleva Alcazarin kasematti 11.12.1939, jolloin 9. Rajakomppania lähetettiin valtaamaan kasematti takaisin. Aamuyöllä 12.12. tehdyllä hyökkäyksellä kasematti saatiin takaisin, mutta vihollisen tehdessä vastahyökkäyksen aamulla komppania joutui vetäytymään takaisin. Hyökkäyksessä kaatui rajavartiosotamies, reservialikersantti Lars Reiman.³⁶

(Reiman, Lars Ferdinand: asevelv ?, resalik; rvstm KanR 1922–; TS 9.Rajak)

Rajavartiokersantti Ilmari Ojanen, komppanian vääpeli, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 9, kaatui 12.12.1939 Hirvasvaarassa, Tolvajärvellä, jäi kentälle

Luutnantti Kaarlo Haapokari, komppanian päällikkö, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.12.1939 Tolvajärven matkailumajalla

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Väinö Pasuri, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.12.1939 Tolvajärvellä

Rajavartiosotamies Eero Nyrhilä, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.12.1939 Tolvajärvellä

Osasto Pajari pysäytti vihollisen etenemisen Tolvajärvellä 8./9.12. ja 10./11.12.1939 käydyissä taisteluissa. Eversti Talvela päätti tällöin ottaa aloitteen suomalaisille ja käski Osasto Pajarin hyökkäämään 12.12. aamulla kaikilla käytettävissään olevilla voimilla. Suunnitelman mukaan Jalkaväkirykmentti 16:n II Pataljoona hyökkäisi suoraan Tolvajärven kylästä matkailumajalle ja III Pataljoona sekä Erillinen Pataljoona 112 etelästä Kotisaaren kautta vihollisen selustaan. Osasto Malkamäki (Erillinen Pataljoona 9 ja Jalkaväkirykmentti 16:n I Pataljoona) puolestaan hyökkäisi Tolvajärven pohjoispuolella Hirvasjärven yli vihollisen selustaan. Osasto Malkamäki aloitti hyökkäyksen kello 0620, mutta törmäsi kello 0840 Hirvasjärven itärannalla omaan hyökkäykseensä valmistautumassa olleeseen vihollisen rykmenttiin ja seuranneessa taistelussa hajaantui pahasti. Osia Erillinen Pataljoona 9:stä pääsi etenemään Hirvasvaaran talon tasalle. Aamun taistelussa kaatui Erillinen Pataljoona 9:n 3. komppaniasta rajavartiokersantti Ilmari Ojanen.³⁷

Tolvajärven tien suunnassa matkailumajalle hyökänneen Jalkaväkirykmentti 16:n hyökkäyksen pysähtyessä eversti Pajari suuntasi reservinään olleen vajaan Erillinen Pataljoona 10:n sen avuksi. Pataljoonan 3. komppania hyökkäsi maantiesillan eteläpuolella tavoitteena Tolvajärven matkailumaja. Komppanian saavuttaessa kello 1435 matkailumajan sen yhdestä ikkunasta heilutettiin valkoista vaatetta. Komennettuaan ”tuli seis”, komppanian päällikkö, luutnantti Kaarlo Haapokari lähti pystyssä kävelemään kohti majaa. Tällöin vihollinen avasi tulen sekä majasta että läheisistä ampumahautoista Haapokarin kaatuessa välittömästi.³⁸

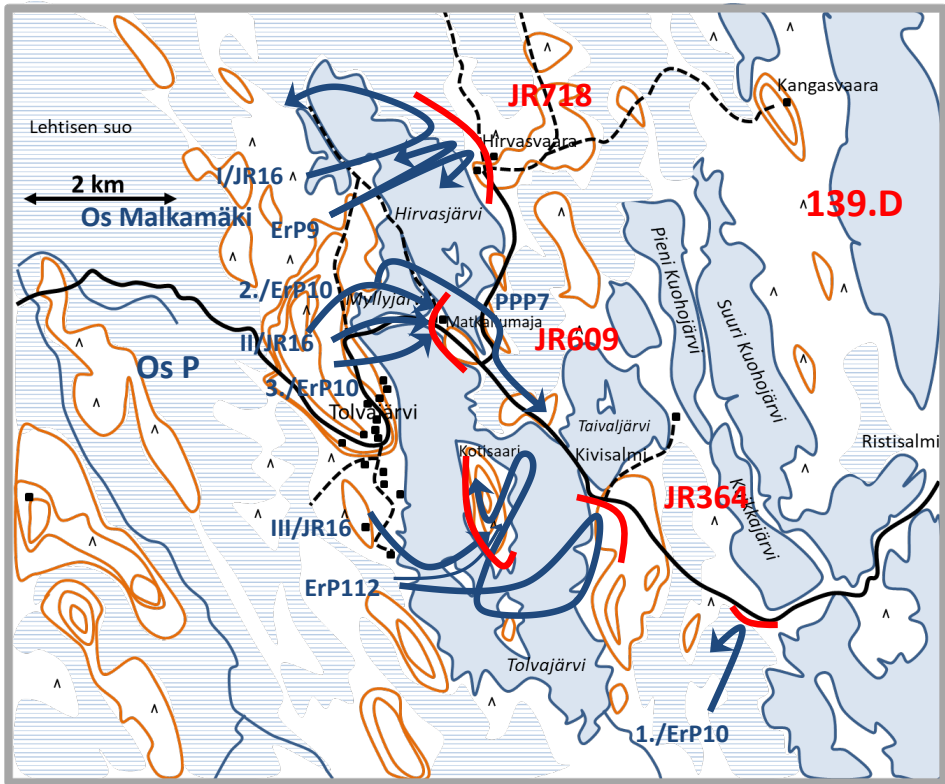
Erillinen Pataljoona 10:n 1. komppania irrotettiin 8.12.1939 pataljoonastaan ja se siirrettiin Ryhmä Talvelan oikealle sivustalle Ylä-Tolvajärven kaakkoispuolelle. Osasto Pajarin hyökätessä Tolvajärvellä 12.12.1939, komppanian yksi joukkue eteni maastoitse Tolvajärven-Ägläjärven maantielle Kuikkajärven eteläpuolella, jossa joutui lyhyeen tulitaisteluun vihollisen komppanian kanssa. Rajavartiosotamies, reservikorporaali Väinö Pasurin ja rajavartiosotamies Eero Nyrhilän tiedot ovat puutteelliset, mutta he todennäköisesti kaatuivat tässä taistelussa.³⁹

(Ojanen, Ilmari Jeremias: asevelv KTR1 1925–26, tkm; rvstm SR 1926, rvkorp SR 1927, rvalik SR 1928–35, rvkers SR 1936–; TS kvääp 3.K/ErP9)

(Haapokari (ent. Berqvist), Kaarlo Fredrik: asevelv WR 1930–31, RUK 20 jv, reservänr 1931; va nups SR 1932; KADK 16.kadk, vänr 1934; nups SR 1934–, ltn 1936; TS: kpääll 3.K/ErP10)

(Pasuri, Väinö: asevelv SJR 1923–24, korp; rvstm 3./SR 1926–; TS 1.K/ErP10)

(Nyrhilä, Eero Samuel: asevelv KTR3 1935–36 tkm; rvstm 3./SR 1939–; TS 1.K/ErP10)

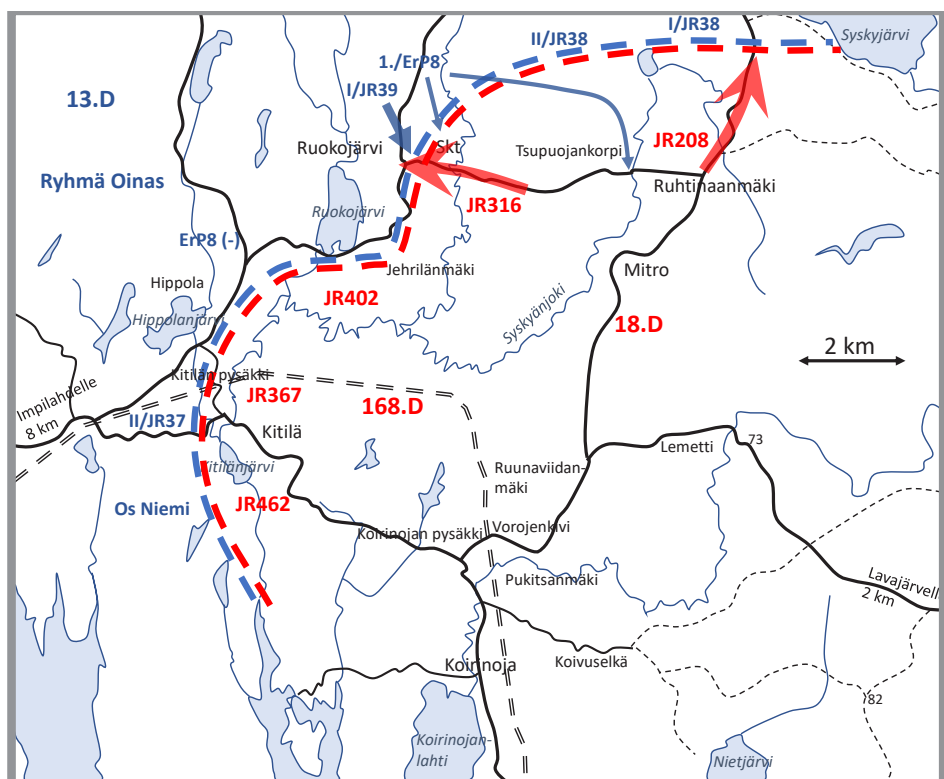

Osasto Pajarin hyökkäys Tolvajärvellä 12.12.1939.

Luutnantti Ensio Nyyslä, komppanian päällikkö, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 14.12.1939 Kursunjoella, Sallassa

Osasto Roininen (Erilliset Pataljoonat 17, 18/25 ja 19/26) oli vetäytynyt kahden ensimmäisen sotaviikon aikana Sallasta Kemijärven kautta Kursuun, ollen 14.12.1939 puolustuksessa Varpuojalla, neljä kilometriä Kursun kylän eteläpuolella. Vihollisen aloittaessa aamupäivällä panssarivaunujen tukemana hyökkäyksen, Erillinen Pataljoona 17 suunnattiin koukkaukseen lännestä Kursunjoelle, vihollisen sivustaan. Kello 1200, pataljoonan ollessa noin puolen kilometrin päässä tavoitteestaan, sen 3. komppanian päällikkö, luutnantti Ensio Nyyslä haavoittui vaikeasti. Komppania vetäytyi takaisin kantaen Nyyslää, mutta tämä kuoli ennen kuin sairasajoneuvo ehti paikalle.⁴⁰

(Nyyslä, Aulis Ensio: asevelv KSP 1930–31, RUK 20 yl, reservi 1931; KADK 16.kadk, vänr 1934; nups PPP3 1934–36, ltn 1936, nups LR 1936–; TS kpääll 3.K/ErP17)

Ruukojärvi-Ruhtinaanmäki 16.12.1939.

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Eino Muurinen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 16.12.1939 Ruhtinaanmäessä, Impilahdella

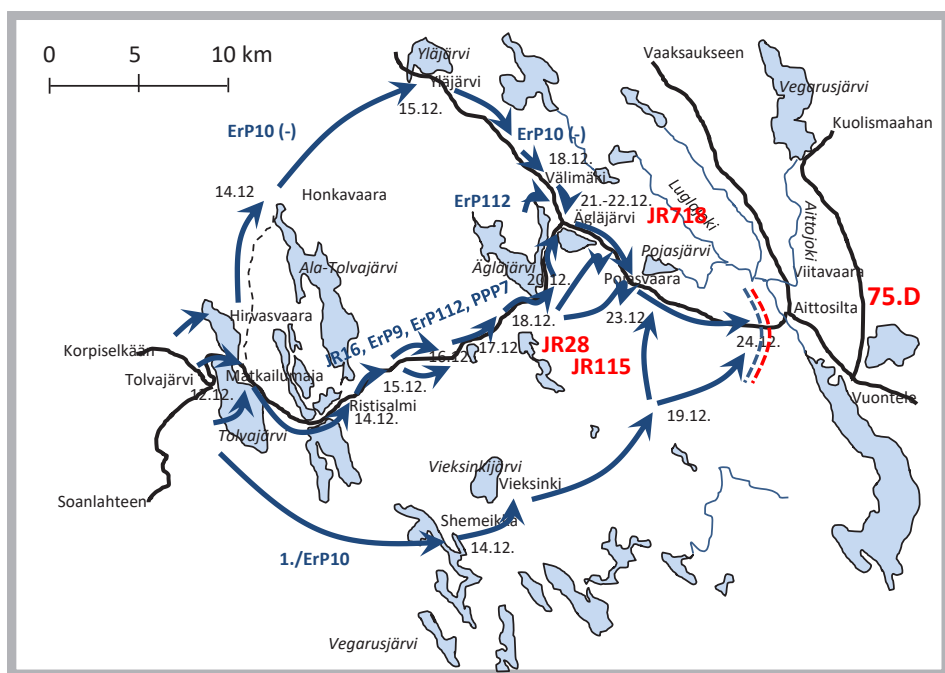
Rajavartiosotamies, reservialikersantti Jaakko Rintala, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 16.12.1939 Ruukojärven kylässä, Impilahdella, jäi kentälle

13. Divisioona yritti 14.12.1939 hyökätä idästä ja pohjoisesta Ruhtinaanmäelle siinä onnistumatta, ja vihollisen rykmentin vahvuiset voimat aloittivat välittömästi oman hyökkäyksensä Ruhtinaanmäestä Ruukojärven kylään. Erillinen Pataljoona 8:n 1. komppania alistettiin 15.12. kylää puolustaneelle Jalkaväkirykmentti 39:n I Pataljoonalle. Komppanian kaksi joukkuetta sai 16.12. tehtävän koukata pohjoisesta, katkaista maantie Syskyänjoen tasalla ja estää vihollisen vetäytyminen Ruukojärveltä Ruhtinaanmäelle. Joukkueet saivat katkaistua tien, mutta vihollinen pääsi iltpäivällä kiertämään Tsupuojankorven itäpuolitse niiden selustaan noin pataljoonan voimin. Joukkueet pääsivät vain vaivoin pois motista, ja rajavartiosotamies, reservikorporaali Eino Muurinen kaatui taistelussa.⁴¹

Samaan aikaan komppanian kaksi muuta joukkuetta osallistui Ruokojärven kylään tehtyyn vastahyökkäykseen. Suomalaiset pääsivät kello 1300 mennessä etenemään aina suojeluskuntatalolle saakka, mutta vihollisen panssarivaunujen ja tykistön tukema vastahyökkäys pakotti ne vetäytymään sekasorrossa takaisin. Taistelussa kaatui rajavartiosotamies, reservialikersantti Jaakko Rintala, jonka ruumis jäi kentälle.⁴²

(Muurinen, Eino Arvid: asevelv HRR 1926–27, korp; rvstm 1./SR 1928–29, E/SR 1929–30, 4./SR 1930–31, 1./SR 1931–; TS 1.K/ErP8)

(Rintala, Jaakko: asevelv SVK 1930–31, alik; rvstm SR 1934–; TS 1.K/ErP8)

Osasto Pajarin eteneminen Tolvajarveltä Aittojoelle 12.-24.12.1939.

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Rudolf Sipponen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 9, haavoittui 16.12.1939 Ingoinaholla, Tolvajarvellä, kuoli samana päivänä sotasairaalassa

Rajavartiosotamies Petter Vatanen, Erillinen Pataljoona 9, kaatui 16.12.1939 Ingoinaholla, Tolvajarvellä

***Entinen rajavartioväpeli, reserviväpeli Yrjö Nykänen, komppanian väpeli, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 9, haavoittui 16.12.1939 Ingoinaholla, Tolvajarvellä, kuoli 31.12.1939 sotasairaalassa**

***Rajavartiosotamies Jukka Kangasniemi, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui Vieksinkijärvellä, Tolvajärvellä 17.12.1939**

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Valtteri Rontu, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 18.12.1939 Ristisalmella, Tolvajärvellä

Rajavartioalikersantti Kalle Happonen, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 9, kaatui 18.12.1939 Pojasjärven kylässä, Ägläjärvellä

Rajavartiokersantti Jaakko Kitinoja, esikunta / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 19.12.1939 Haukivaarassa, Tolvajärvellä

Tolvajärven taistelun jälkeen Osasto Pajari aloitti välittömästi etenemisen kohti Ägläjärveä, mutta joukkojen väsymyksen ja vihollisen vastarinnan vuoksi hyökkäys eteni hitaasti. Saatuaan vuorokauden taistelun jälkeen murettua vihollisen asemat Ristisalmen metsänvartijan majan luona, osasto jatkoi 16.12.1939 aamulla hyökkäystä Jalkaväkirykmentti 16:n II Pataljoonan edetessä kärjessä tien suunnassa. Hyökkäyksen pysähtyessä puolen päivän aikaan pisteen 194 tasalle, noin viisi kilometriä Ristisalmelta itään, Erillinen Pataljoona 9 lähetti kaksi komppaniaa avuksi ja vihollinen lyötiin iltapäivän aikana. Päivän taistelussa kaatuivat Erillinen Pataljoona 9:stä rajavartiosotamies, reservialikersantti Rudolf Sipponen ja rajavartiosotamies Petter Vatanen sekä haavoittui reservivääpeli Yrjö Nykänen, joka kuoli haavoihinsa sotasairaalassa 31.12.1939.⁴³

Erillinen Pataljoona 10:n 1. komppania oli irrotettu jo 8.12.1939 pataljoonastaan ja siirretty Ryhmä Talvelan oikealle sivustalle sissitoimintaan. Ryhmä Talvelan aloittaessa etenemisen Tolvajärveltä Ägläjärven kylään, komppania toimi hajautetusti joukkueittain ja ryhmittäin Vieksingin ja Ägläjärven välisellä alueella. Vihollisen partio havaittiin 17.12. Vieksinkijärven pohjoispuolella, jolloin yksi joukkueista lähti ajamaan sitä takaa. Joukkue meni kuitenkin vihollisen jälkivarmistuksen asettamaan väijytykseen, jolloin rajasotamies Jukka Kangasniemi kaatui. Seuraavana päivänä komppanian pääosat kohtasivat vihollisen osaston Heinälammella, Ägläjärven kaakkoispuolella. Komppania lähetti rajavartiosotamies, reservialikersantti Valtteri Ronnun johtaman yhteyspartion Osasto Pajarin komentopaikalle Ristisalmelle. Partio kohtasi kello 2200 vihollisen osaston, jolloin Rontu kaatui syntyneessä lyhyessä laukaustenvaihdossa.⁴⁴

Osasto Pajarin edetessä kohti Ägläjärven kylää, Erillinen Pataljoona 9:n 3. komppania varmisti sen oikean sivustan lähettämällä 17.12.1939 kahden joukkueen vahvuisen osaston maastoitse Ägläjärven-Aittojoen tielle Pojasjärven tasalle. Osasto hyökkäsi 18.12. illalla Pojaksen kylään yllättäen siellä majoittuneena olevan vihollisosaston. Hyökkäyksessä kaatui rajavartioalikersantti Kalle Happonen.⁴⁵

Osasto Pajarin edetessä Ägläjärvelle, Erillinen Pataljoona 10 (pl. 1. komppania) suunnattiin kylään pohjoisen kautta kiertäen. Pataljoonan ollessa Ägläjärven pohjoispuolella vihollisen partio kiersi sen selustaan ja katkaisi pataljoonan puhelinyhteyden. Rajavartiokersantti Jaakko Kitinojan, Erillinen Pataljoona 10:n esikunnan puhelinjoukkueen varajohdajan, johtama vikapartio joutui 19.12.1939 Haukivaarassa, Tolvajärven pohjoispuolella, vihollispartion yllättämäksi ja Kitinoja kaatui.⁴⁶

(Sipponen, Rudolf: asevelv JP2 1937–38, alik; rvstm SR 1939–; TS 1.K/ErP9)

(Vatanen, Petter August: asevelv PSR 1931–32, stm; rvstm 1./SR 1938–39, 4./SR 1939–; TS ErP9)

(Nykänen, Yrjö Vilho Aukusti: I RvPat 1919–20, stm; rvalik SR 1921–22, rvkers SR 1922–30, rvvääp SR 1930–32, ero 1932; TS kvääp 1.K/ErP9)

(Kangasniemi, Johan (Jukka) Mikael: asevelv KKR 1932, stm; rvstm 3./SR 1937–; TS 1.K/ErP10)

(Rontu, Valtteri: asevelv VJP 1934–35, alik; rvstm 3./SR 1938–; TS 1.K/ErP10)

(Happonen, Kalle Henrik: rvstm JR 1922; rvstm JR 1925; rvstm SR 1928–30, rvkorp SR 1930–36, rvalik SR 1936–; TS 3.K/ErP9)

(Kitinoja, Jaakko: VS; asevelv SVK 1922–23, stm; rvstm 1./SR 1925–26, rvkorp SR 1927–29, rvalik SR 1928, rvkers SR 1929–; TS jvarajoht E/ErP10)

Rajavartiosotamies Aarne Luukko, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 19.12.1939 Hippolanjärvellä, Impilahdessa

Erillinen Pataljoona 8:n 1. komppania siirrettiin Ruokojärven taistelun jälkeen Hippolanjärvelle, jossa se hyökkäsi aamulla 19.12.1939 tehtäväänsä lyödä järven kaakkoispuolella oleva vihollinen. Komppania sitoutui ensin taisteluun Hippolanjärven koilliskulmassa olevalla kukkulalla, josta jatkoi tavoitteeseensa myllyn tasalle. Hyökkäyksessä kaatui rajavartiosotamies Aarne Luukko.⁴⁷

(Luukko, Aarne: asevelv KTR2 1935–36, tkm; rvstm SR 1938–; TS 1.K/ErP8)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Honkaniemi, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, haavoittui 20.12.1939 Mäntyvaarassa, Joutsijärvellä, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Jussi Lundgren, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 20.12.1939 Mäntyvaarassa, Joutsijärvellä

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Alvi Muranen, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 17, haavoittui 20.12.1939 Mäntyvaarassa, Joutsijärvellä, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

Osasto Roininen vetäytyi 16.12.1939 kuluessa Sallasta Joutsijärvelle, johon ryhmittyi puolustukseen. Vihollinen yritti murtaa suomalaisten

asemat Joutsijärven pohjois- ja eteläpuolella, mutta yritykset torjuttiin 18.–20.12. taisteluissa. Samaan aikaan vihollinen kiersi 20.12. pohjoisen kautta suomalaisten selustaan Mäntyvaaran alueelle, seitsemän kilometriä Joutsijärvestä, jonne Erillinen Pataljoona 17 oli edellisenä päivänä siirretty lepoon. Vihollinen pääsi huomaamatta Mäntyvaaran huipulle, josta avasi kello 1330 tulen vaaran eteläpuolella maantien varressa majoittuneena olevaa pataljoonaa vastaan. Pataljoonan 1. ja 2. komppania hyökkäsivät välittömästi etelärinnettä pitkin, mutta hyökkäys eteni hitaasti vihollisen kiivaassa tulituksessa ja hyökkäys pysähtyi hetkeksi kello 1415. Tällöin 3. komppania suunnattiin vihollisen selustaan pohjoisrinteelle, jossa sai kosketuksen viholliseen 1530. Komppania ei kuitenkaan päässyt eteenpäin vihollisen kiivaassa tulituksessa, mutta koukkaus mahdollisti 1. ja 2. komppanian etenemisen, ja kello 1700 oli Mäntyvaara vallattu ja vihollinen lyöty. Pataljoonasta kaatui neljä upseeria, neljä aliupseeria ja 12 miestä, mukana 1. komppaniasta rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Honkaniemi ja rajavartiosotamies Johan Lundgren sekä 2. komppaniasta rajavartiosotamies, reservialikersantti Alvi Muranen.⁴⁸

(Honkaniemi, Tauno Matias: asevelv VJP 1936–37, alik; rvstm LR 1937–; TS 1.K/ErP17)

(Lundgren, Johan (Jussi) Arvo: ei kantakorttia; rvstm LR 1938–; TS 1.K/ErP17)

(Muranen, Alvi: asevelv SR 1937–38, alik; rvstm LR 1938–; TS 2.K/ErP17)

Luutnantti Harry Lipola, komppanian päällikkö, 5. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 22.12.1939 Ägläjäjärven kylässä

Rajavartioalikersantti Martti Parviainen, 5. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 22.12.1939 Ägläjäjärven kylässä

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Armas Kaija, Erillinen Pataljoona 9, kaatui 22.12.1939 Ägläjäjärven kylässä

***Entinen rajavartioalikersantti, reservikersantti Yrjö Annala, Erillinen Pataljoona 10, kaatui 22.12.1939 Ägläjäjärvellä**

Tolvajärven taistelun jälkeen Osasto Pajari jatkoi kohti Ägläjäjärven kylää, jonka valtaamisoperaation se aloitti myöhään illalla 21.12.1939. Jalkaväkirykmentti 16:n II Pataljoona hyökkäsi etelästä maantien itäpuolella ja pääsi helposti Kyläjäjärven itäpään yli kello 2200, mutta sitoutui vastarannalla ankaraan taisteluun rakennuksissa ja varustetuissa asemissa olevan vihollisen kanssa. Luutnantti Harry Lipolan 5. komppania kärsi huomattavia tappioita edetessään tien suunnassa itään, Lipolan itsensä kaatuessa heti puolenyön jälkeen ja joukkueen varajohtajan, rajavartioalikersantti Martti Parviaisen kaatuessa aamun taistelussa.⁴⁹

Osasto Pajarin hyökätessä Ägläjäjärven kylään, Erillinen Pataljoona 9

hyökkäsi kylään etelästä, maantien länsipuolella. Pataljoona sai viholliskosketuksen 22.12. aamuyöllä, ja puoleenpäivään kestäneessä taistelussa kylästä kaatui rajavartiosotamies, reservialikersantti Armas Kaija.⁵⁰

Osasto Pajarin pääosien edetessä Ägläjärvelle etelästä, Erillinen Pataljoona 10 (pl. 1. komppania) suunnattiin kylään pohjoisen kautta kiertäen, jolloin 22.12. kaatui reservikersantti Yrjö Annala.⁵¹

(Lipola (ent. Lindberg), Lars Harry: asevelv KKR 1932–33, RUK 23 jv, resvänr 1933; va nups KKR 1934; KADK 18.kadk, vänr 1936; nups JP4 1936–38, nups SR 1938–; TS ltn 1939, kpääll 5.K/JR16)

(Parviainen, Martti Emil: asevelv PSR 1925–26, korp; rvstm JR 1927–28, rvkorp JR 1929–31, rvkers 1932–34, ero 1934; rvstm 2./SR 1936–37, rvkorp SR 1937–28, ero 1938; rvstm, rvkorp 3./SR 1938, rvalik, kirjuriau 3./SR 1939–; TS jvarajoht 5.K/JR16)

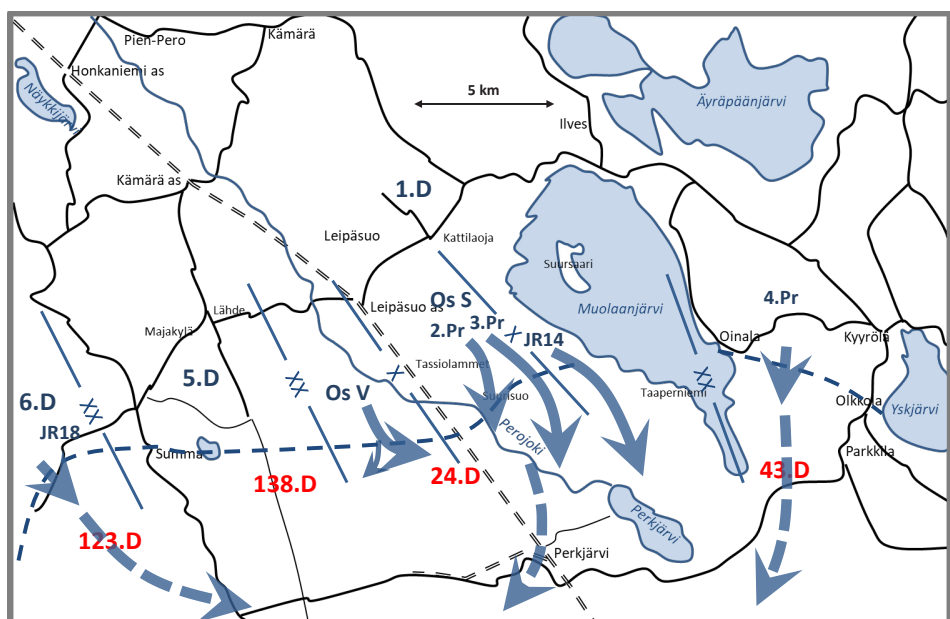
(Kaija, Armas: asevelv KäkJP 1933–34, alik; rvstm SR 1936–; TS ErP9)

(Annala, Yrjö Johannes: asevelv SJR 1920–21, alik; rvstm 3./SR 1922, rvalik 3./SR 1922–24, ero 1924; sk-alik 1927; reskers 1935; TS ErP10)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Isomäki, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 7, kaatui 22.12.1939 Karjalaisten Lautarannassa, Koivistolla, jäi kentälle

Erillinen Pataljoona 7 ryhmittyi suojajoukkotaistelujen jälkeen puolustukseen 4. Divisioonan oikealle sivustalle, Kyrönniemenlahden tasalle. Pataljoonan 3. komppania suoritti 22.12.1939 aamupäivällä 1. komppanian rajavartiopuolijoukkueella vahvennettuna väkivaltaisen tiedustelun Lautarannan alueelle, maantien ja merenrannan välillä. Komppanian päästessä Ahvenjoen tasalle se sai vastaansa kiivaan tulen ja joutui vetäytymään takaisin. Taistelussa kaatui rajavartiosotamies, reservin alikersantti Tauno Isomäki, jonka ruumis jäi kentälle.⁵²

(Isomäki, Tauno Rikhard: asevelv VJP 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS 1.K/ErP7)

II Armeijakunnan vastahyökkäys 23.12.1939.

Rajavartiovääpeli Torsten Sundqvist, joukkueen johtaja, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Yrjö Reijo, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Klaus Saarni, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella

Rajavartiosotamies Juho Hiiri, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella, jäi kentälle

1. Rajakomppania muutettiin suojajoukkotaistelujen jälkeen panssarintorjuntakomppaniaksi, nimettiin 1. Erilliseksi komppaniaksi ja siirrettiin II Armeijakunnan reserviksi. II Armeijakunta suoritti 23.12.1939 vastahyökkäyksen, jonka painopiste oli Kuolemajärven ja Muolaanjärven välisellä alueella. 1. Erillinen komppania osallistui hyökkäykseen alistettuna Muolaanjärven lounaispuolella Suurisuon kautta Perojoelle edenneelle 1. Divisioonaan kuuluneelle Osasto S:lle (2. ja 3. Prikaati). Osasto S aloitti hyökkäyksen noin kaksi tuntia myöhässä eikä päivän kiivaissa taisteluissa kyennyt läpimurtoon, vaan hyökkäys keskeytettiin kello 1500 ja joukot palasivat lähtöasemiin. Päivän taistelussa kaatuivat Suurisuon pohjoispuolella 1. Erillisestä komppaniasta joukkueen johtaja, rajavartiovääpeli Torsten Sundqvist sekä rajavartiosotamies, reservialikersantti Yrjö Reijo, rajavartiosotamies, reservialikersantti Klaus Saarni ja rajavartiosotamies Juho Hiiri, jonka ruumis jäi kentälle.⁵³

(Sundqvist, Torsten Viktor: KanR 1926–; TS jjoht 1.RajaK)

(Reijo, Yrjö Alfred: asevelv KSR 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS 1.RajaK)

(Saarni, Klaus Antero: asevelv RT2 1925–26, alik; rvstm SR 1926–27, rvstm KanR 1927–; TS 1.RajaK)

(Hiiri, Juho: ei kantakorttia; rvstm KanR; TS 1.RajaK)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Konsta Härkönen, Erillinen Pataljoona 13, haavoittui 25.12.1939 Hattuselkosessa, Lieksassa, kuoli 6.3.1940 sotasairaalassa

Everstiluutnantti Raappanan komentama Pohjois-Karjalan Ryhmä (Erillinen Pataljoona 12, Erillinen Pataljoona 13 ja Ryhmän Täydennyspataljoona) oli pysäyttänyt Lieksan suunnassa vihollisen etenemisen Nurmijärvelle ja Viisikkojärvelle ensimmäisen sotaviikon lopuksi. Ryhmä löi seuraavaksi pohjoisesta edenneen vihollisen Savijärvellä 20.12.1939, ja aloitti sen jälkeen Nurmijärven suunnan vihollisen tuhoamisen. Erillinen Pataljoona 12 sitoi vihollisen Nurmijärvellä ja Erillinen Pataljoona 13 koukkasi 24.12. etelästä syväälle vihollisen selustaan Hattuselkosen tienristeyksen alueelle, jonne hyökkäsi 25.12. puoliiltapäivin. Pataljoona joutui kuitenkin irtautumaan illalla vihollisen saadessa alueelle lisäjoukkoja, ja päivän taistelussa haavoittui rajavartiosotamies, reservialikersantti Konsta Härkönen, joka kuoli haavoihinsa 6.3.1940.⁵⁴

(Härkönen, Konsta Jalmari: asevelv KSR 1937–38, alik; rvstm 2./JR 1939–; TS ErP13)

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Juho Koskinen, Erillinen Pataljoona 11, kaatui 26.12.1939 Möhkössä, Ilomantsissa

Vihollinen pysäytettiin Ilomantsin suunnassa Oinassalmella 9.12.1939. Seuraavien kahden viikon aikana suunnalle perustettu Osasto A (Erillinen Pataljoona 11 sekä Kenttätäydennysprikaatin V ja XII Pataljoonat) pyrki lyömään vihollisen, mutta kun hyökkäykset eivät johtaneet tulokseen, taistelutoiminta laantui alueella ennen joulua. Partio toiminta kuitenkin jatkui vilkkaana, ja rajavartiosotamies, reservikorporaali Juho Koskinen Erillinen Pataljoona 11:sta kaatui yhdellä partioretkellä 26.12. Lamanaholla, Möhkön eteläpuolella.⁵⁵

(Koskinen, Juho Ensio: asevelv KTR1 1936–37, korp; rvstm JR 1938–; TS ErP11)

Merivartija Lars Holmlund, Vartiomoottorivene 13, haavoittui 27.12.1939 Turussa, kuoli 9.1.1940

Vihollinen pommitti Turkua 26./27.12.1939, jolloin merivartija Lars Holmlund haavoittui ja kuoli haavoihinsa 9.1.1940.

(Holmlund, Lars Rikhard; asevelv KTR4 1937, tkm; mvt (kokki) 1937–; TS VMV13)

***Entinen rajavartiosotamies, reservisotamies Tauno Miettinen, 8. Rajakomppania, kaatui 28.12.1939 Volosulassa, Taipaleessa, jäi kentälle**

8. Rajakomppania siirtyi etulinjaan Volosulan alueelle 27.12.1939. Seuraavana päivänä vihollinen ampui komppanian alueelle kiivaasti tykistöllä, jolloin entinen rajavartiosotamies, reservisotamies Tauno Miettinen kaatui hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.⁵⁶

(Miettinen, Tauno Tahvo: asevelv RT2 1931–32, tkm; rvstm KanR 1936–1937, rvstm KR 1938, ero 1938; TS 8.RajaK)

Vilho Aallon suunnittelema ja vuonna 1960 pystytetty Mäntyvaaran taistelun muistomerkki.

Vihollinen on hyökännyt maahamme. Rajamme vartiointia on sentakia tänä valkeana ajankohtana koko Suomen kansa. Röyhkeä hyökkäys rauhaa rakastavan kansamme kimppuun on isku koko sivistyneen maailman oikeuskäsittelyä vastaan. Suomen kansa seisoo lujana. Suomalaisen sisun ja tahdon lujudella tulee se taistelemaan maan vapauden ja itsenäisyyden puolesta valmiina suurimpiinkin uhrauksiin isänmaan eteen.

Rauhanaikaiset rajamme vartijat ovat seisonet paikoillaan kuin miehet. He ovat nyt vain pieni osa maamme vartijoista. Lähetän heille terveiseni tietoisena siitä, että jokainen heistä edelleen tekee velvollisuutensa yhteisen suuren asiamme puolesta.

Jumala Suomea suojele.

W. L. Tuomi

Rajavartiostojen päällikkö.

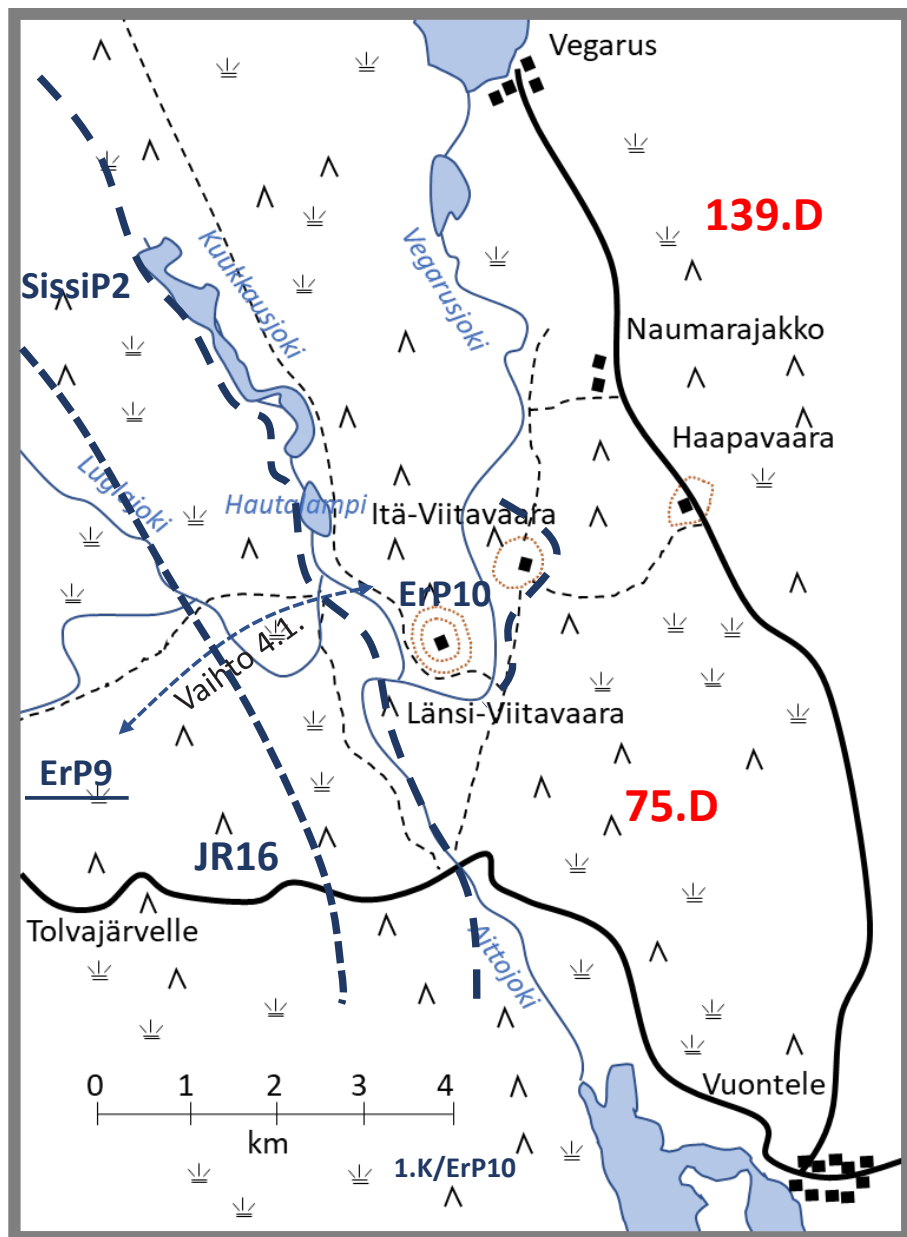
TAMMIKUU 1940

Kuun ensimmäisen viikon aikana 9. Divisioona lyö Raatteen tiellä vihollisen 44. Divisioonan ja IV Armeijakunta aloittaa vastahyökkäyksen Laatokan pohjoispuolella, jonne syntyvät Lemetin, Kitilän ja Pitkärannan motit. Kuun puolivälissä saattaja Aura II uppoaa Märketissä oman syvyyspommin räjähdettyä laivan kannella. Kuun lopussa vihollinen yrittää läpimurtoa Kollaalla, Aittojoella ja Ilomantsissa samalla, kun sen tykistö jatkaa pääpuolustusaseman murentamista Kannaksella. 9. Divisioona siirtyy Kuhmoon, jossa aloittaa hyökkäyksen vihollisen 54. Divisioonan tuhoamiseksi.

**Rajavartiosotamies Edvard Kuoppa, 9. Rajakomppania, haavoittui 2.1.1940
Volosulassa, Taipaleessa, kuoli 4.1.1940 kenttäsairaalassa**

9. Rajakomppanian ollessa Volosulan alalohkolla Taipaleessa 2.1.1940, rajavartiosotamies Edvard Kuoppa haavoittui ja kuoli kenttäsairaalassa 4.1.1940.⁵⁷

(Kuoppa, Edvard: VS; asevelv JPr 1918–19; tullivart 1921–26; rvstm KanR 1926–; TS 9.RajK)

Aittojoki-Viitavaara

Rajavartiosotamies Matti Kupiainen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 2.1.1940 Hätälammella, Suojärvellä

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvi Kokko, 1. komppania / Erillinen pataljoona 10, kaatui 3./4.1.1940 Aittojoella

Rajavartiokersantti Kalle Jantunen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 9, kaatui 6.1.1940 Itä-Viitavaarassa, Aittojoella

Osasto Pajari saavutti Aittojoen jouluna 1939 ja ryhmittyi puolustukseen siten, että etuvartioasemat olivat Kuukkausjoen-Aittojoen-tasalla ja pääasemat Luglajoen-tasalla. Erillinen Pataljoona 10 (pl. 1. komppania) kuitenkin valtasi joen itäpuolella olevat Itä- ja Länsi-Viitavaaran kukkulat, joiden takaisin valtaamiseksi vihollinen aloitti välittömästi vastahyökkäykset. Vihollisen hyökätessä Aittojoella, se toimi aktiivisesti myös Osasto Pajarin eteläisellä sivustalla, jossa oli Erillinen Pataljoonan 10:n 1. komppania varmistus- ja sissitoiminnassa. Rajavartiosotamies Matti Kupiainen kaatui 2.1.1940 taistelussa vihollisen partion kanssa Hätälammella, kymmenen kilometriä Aittojoen eteläpuolella.⁵⁸

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvi Kokkon tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui 3./4.1. Aittojoella, todennäköisesti Erillinen Pataljoona 10:n 1. komppanian osallistuessa vihollisen päätien eteläpuolella tekemien hyökkäysten torjuntaan.⁵⁹

Erillinen Pataljoona 9 siirtyi rintamavastuuseen Aittojoki-linjan pohjoista sivustaa hallitsevalle Itä-Viitavaaralle 4.1. vihollisen aloittaessa välittömästi yritykset vaaran valtaamiseksi. Vihollinen onnistuikin 6.1. illalla työntämään pataljoonan 1. komppanian pois vaaralta, jolloin joukkueen johtaja, rajavartiokersantti Kalle Jantunen kaatui.⁶⁰

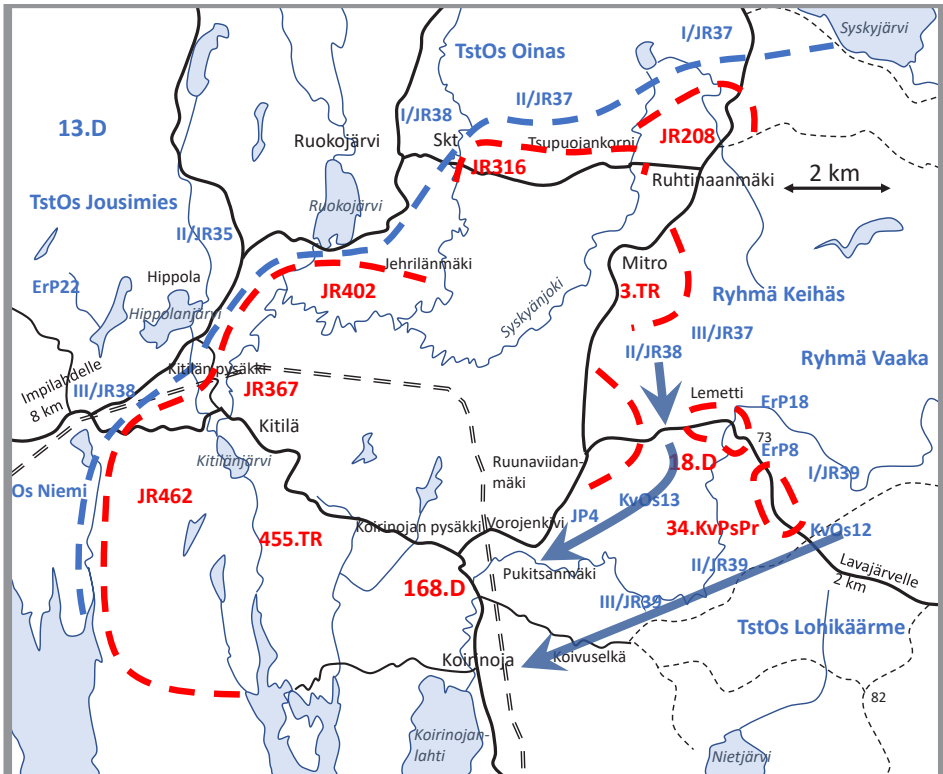
(Kupiainen, Matti: VS; rvstm SR 1928–)

(Kokko, Arvi Johannes: asevelv WR 1931–32, alik; rvstm JR 1935–38, ero 1938; rvstm 3./SR 1939–; TS lääkau 1.K/ErP10)

(Jantunen, Kalle Petter: asevelv PPP2 1926–27, korp; rvstm SR 1927–30, rvalik SR 1930–34, rvkers SR 1934–; TS jjoht 1./ErP9)

LAATOKAN POHJOISPUOLISET MOTTITAISTELUT

IV Armeijakunta pysäytti vihollisen 168. Divisioonan etenemisen Kitilän-Ruokojärven-Syskyjärven-tasalle joulukuun puolivälissä 1939 estäen sen etenemisen Kannaksen joukkojen selustaan. 7.–10.1.1940 suoritettulla operaatiolla armeijakunta katkaisi vihollisen selustayhteydet, jolloin alueelle syntyivät Kitilän suurmotti sekä 11 pienempää mottia, tärkeimpinä suurmotin itäpuoliset rykmentinmotti sekä Lemetin itäinen ja läntinen motti, joissa oli vihollisen 18. Divisioonan ja 34. Panssariprikaatin joukkoja. Vihollinen yritti tammikuun lopussa ja helmikuun alussa avata tien motteihin niin Laatokan rantatietä kuin jättä pitkin, mutta suomalaiset estivät yritykset. Sitkeiden taistelujen jälkeen Lemetin läntinen motti saatiin vallattua helmikuun alussa, rykmentinmotti helmikuun puolivälissä ja Lemetin itäinen motti helmikuun lopussa. Kitilän suurmotin lyömiseen eivät IV Armeijakunnan voimat kuitenkaan riittäneet, ja helmikuun lopussa vihollisen onnistui lopulta avata huoltotie Kitilään.

Kitilän suurmotin sekä Lemetin läntisen ja itäisen motin syntyminen 7.-10.1.1940.

Rajavartiokersantti Arvi Lehtinen, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 9.1.1940 Lemetissä, Impilahdella

Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Väinö Pentti, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 10.1.1940 Lemetissä, Impilahdella

Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Urho Saukkonen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, haavoittui 12.1.1940 Lemetissä, Impilahdella, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Erillinen Pataljoona 8 siirrettiin 6./7.1.1940 yöllä Lemetin koillispuolelle, ja alistettiin Taisteluosasto Mehiläiseen kuuluvalle Ryhmä Keihäälle. Pataljoonan 1. komppanian ollessa asemissa Lemetin pohjoispuolella 9.1., vihollinen hyökkäsi aamupäivällä sen asemia vastaan. Hyökkäys torjuttiin kello 1400 mennessä, mutta taistelussa kaatui komppanialle alistetusta 3. komppanian joukkueesta rajavartiokersantti Arvi Lehtinen.⁶¹

Erillinen Pataljoona 8 hyökkäsi osana Ryhmä Keihästä 10.1. aamulla Lemetin läntisen motin kimppuun. Pataljoonan 1. komppania eteni koillisesta Erillinen Pataljoona 18:lle alistettuna onnistuen katkaisemaan maantien motin eteläpuolella pisteen 73 maastossa, johon hyökkäys kuitenkin iltapäivällä pysähtyi vihollisen vastarintaan. Hyökkäyksessä kaatui rajavartiokorpraali, reservialikersantti Väinö Pentti. Seuraavana aamuna komppania irrotettiin etulinjasta ja se siirtyi hiihtäen lepoon Lemetin luoteispuolelle. Hiihtomarssin aikana vihollinen ampui häirintää, jolloin puolenpäivän aikaan rajavartiokorpraali, reservialikersantti Urho Saukkonen haavoittui vaikeasti viereensä tulleesta kranaatista ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.⁶²

(Lehtinen, Arvi Joel: asevelv PionP 1927–28, korp; rvstm SR 1929–32, rvalik SR 1932–36, rvkers SR 1936–; TS ErP8)

(Pentti, Väinö Ilmari: asevelv PPP1 1931–32, alik; rvstm 1./SR 1935–39, rvkorp 1./SR 1939–; TS 1.K/ErP8)

(Saukkonen, Urho Usko Ilmari: asevelv ErMeLeLv 1931–32, alik; rvstm 1./SR 1933–36, rvkorp 1./SR 1936–; TS jvarajoht, jjoht 1.K/ErP8)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Aarne Muurinen, 3. komppania / Erillinen pataljoona 15, kaatui 10.1.1940 Raatteessa, Suomussalmella

Rajavartiosotamies Juho Kylänperä, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 11.1.1940 Raatteessa, Suomussalmella

Vihollisen tultua lyödyksi Raatteen tien suunnalla vuodenvaihteessa 1939/40, 9. Divisioona irrotettiin rintamasta ja alueelle jäi Ryhmä Mandelin (mm. Jalkaväkirykmentti 65, Erillinen Pataljoona 15, Kenttätäydennysprikaatin IV Pataljoona ja Sissipataljoona 1) tehtävänään ajaa vihollisen jäljellä olevat joukot rajan taakse. Ryhmä Mandelin aloitti hyökkäyksen

10.1. aamuyöllä, jolloin Erillinen Pataljoona 15:n 3. komppania hyökkäsi Raatevaaralta kohti Raatteen kylää. Vihollinen puolustautui sitkeästi, mutta kello 1700 mennessä kylä oli vallattu ja valtakunnan raja saavutettiin kello 1900. Päivän taistelussa kaatuivat rajavartiosotamies, reservialikersantti Aarne Muurinen ja rajavartiosotamies Juho Kylänperä.⁶³

(Muurinen, Aarne: asevelv RT2, alik; rvstm KR 1938–; TS 3.K/ErP15)

(Kylänperä, Juho Ilmari: asevelv PR 1923–24, stm; rvstm LR 1925; rvstm LR 1927–28, rvstm KR 1928–; TS 3.K/ErP15)

Rajavartiokersantti Paavo Ojala, joukkueen johtaja, sissijoukkue / Erillinen Pataljoona 16, kaatui 11.1.1940 Tormuassa, Juntusrannassa

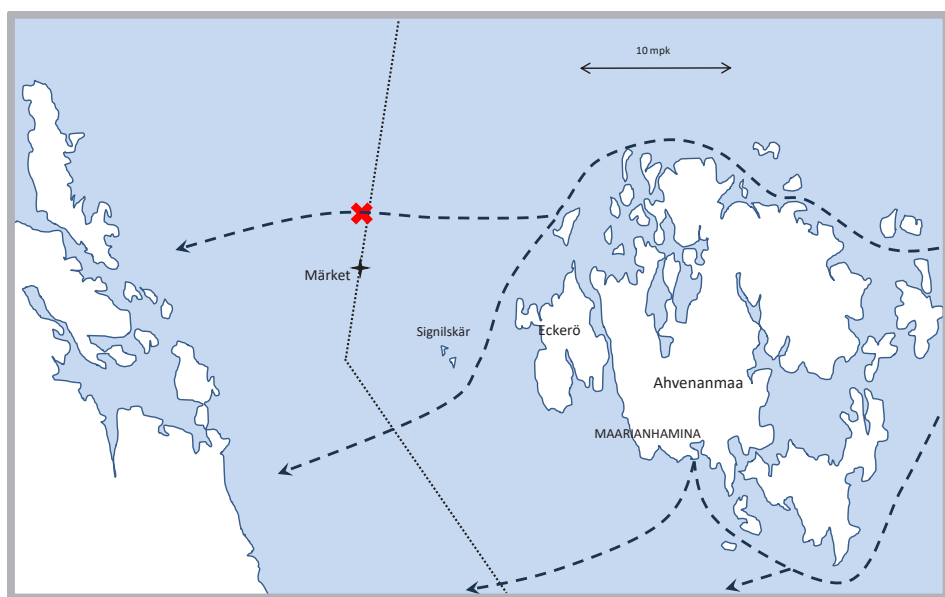
Raatteen tien taistelujen jälkeen Ryhmä Susi ja sen mukana Erillinen Pataljoona 16 siirtyi 10.1.1940 Tormualle, Juntusrannan pohjoispuolelle. Seuraavana päivänä kello 1000 vihollisen osasto hyökkäsi Tormuan kylään, jossa ryhmän ja pataljoonan esikunnat olivat. Vihollinen löytiin takaisin kolme tuntia kestäneessä taistelussa, jossa kaatui pataljoonan sissijoukkueen johtaja, rajavartiokersantti Paavo Ojala.⁶⁴

(Ojala, Paavo Emil: asevelv HKK 1925–26, stm; rvstm KR 1927–28, rvkorp KR 1928, rvalik LR 1929, rvalik KR 1930, rvkers KR 1931; JvAuK 1931–32; rvkers KR 1932–37, rvkers LR 1937–; TS E/ERP16)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Pentti Vulli, 9. Rajakomppania, kaatui 12.1.1940 Ojaniemessä, Sakkolassa, jäi kentälle

Metsäpirtin osaston ollessa Taipaleen lohkon reservissä 6.–13.1.1940, se lähetti useita partioita Vuoksen yli. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Pentti Vulli 9. Rajakomppaniasta toimi Sakkolan kylää vastapäätä Petäjäjärven-Ojaniemen alueelle 12.1. lähetetyn partion johtajana ja kaatui matkalla jääden kentälle.⁶⁵

(Vulli, Pentti Kalervo: soitto-opp VJP 1934–37; asevelv JP1 1937–38, alik; rvstm KanR 1938–; TS 9.RajaK)

Kauppalaivojen saattoreitit ja saattaja Aura II:n uppoamispaikka.

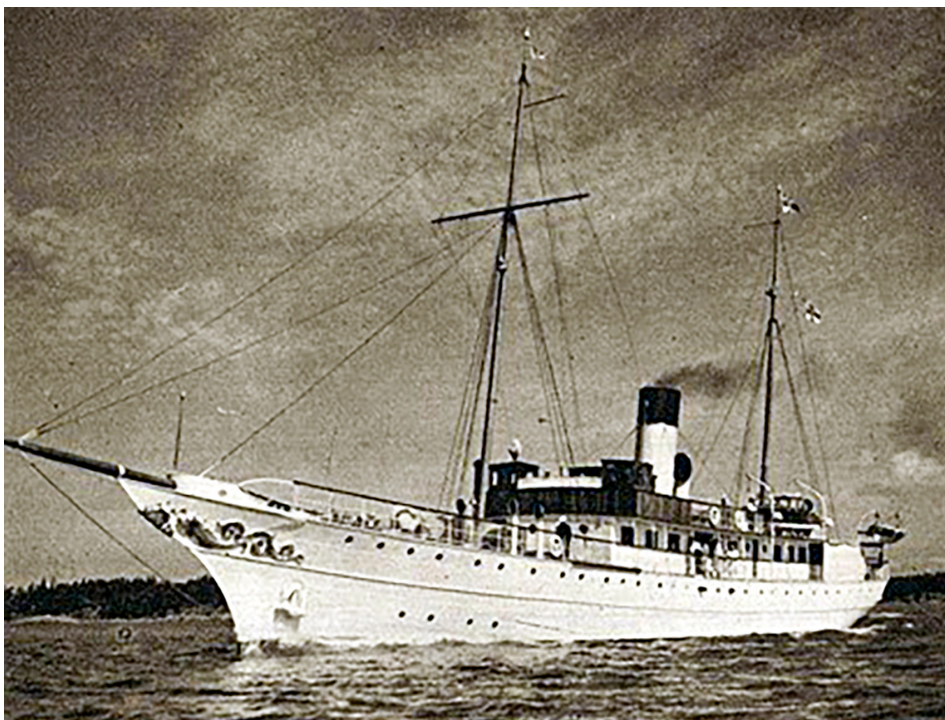
***Entinen merivartioupseeri, luutnantti Esra Terä, saattaja Aura II:n päällikkö, kaatui 13.1.1940 Märketissä, jäi mereen**

Merivartioalikersantti Karl Nabb, saattaja Aura II, kaatui 13.1.1940 Märketissä, jäi mereen

Saattaja Aura II oli 13.1.1940 suojaamassa Ruotsiin menevää saattuetta, kun se havaitsi sukellusveneen noin viisi meripeninkulmaa pohjoiseen Märketistä. Aura II:n suorittaessa syvyysshyökäystä kello 1205, kuudes syvyyspommi räjähti heittämissä. Räjähdyksellä repi aluksen kyljen auki ja se upposi viidessä minuutissa. Saattaja Tursas pelasti hyisestä vedestä 15 miestä, mutta mereen jääneiden 26 miehen joukossa olivat aluksen päällikkö, luutnantti Esra Terä sekä merivartioalikersantti Karl Nabb.⁶⁶

(Terä, Esra Immanuel: VS vapeht; AunRetkiK 1919; kadkok LKK 1922, KADK 2.mek 1922–25, alil 1925; nups RL ja opett KADK mepuos 1925–27, ltn 1926, evp 1927; kauppalaiv 1927–30; mvups MVL 1930–36; kauppalaiv 1936–39; TS alpääll saatt Aura II ja lvpääll SaattLv)

(Nabb, Karl Bertil: asevelv KJP 1931–32, korp; mvt 1937–, mvalik VMV17/MVL Pohj 1939–; TS saatt Aura II)

Tasavallan presidentin entinen huvipursi Aura (ex-Seagull) palveli talvisodassa saat-taja Aura II:na.

Rajavartiosotamies Paavo Toivanen, Osasto Pennanen, kaatui 14.1.1940 Suo-nikylässä, Petsamossa, jäi kentälle

Osasto Pennanen vetäytyi vihollisen edessä joulun 1939 mennessä Kornettijoelle, Nautsin pohjoispuolelle, johon rintama vakiintui. Osasto aloitti sissitoiminnan, johon vihollinen vastasi vastasisstotoiminnalla ja pommittamalla osaston tukikohtia ja kenttävartioita. Rajavartiosotamies Paavo Toivasen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui 14.1.1940 Suo-nikylässä, Petsamossa ja jäi kentälle, joko kenttävartiossa, johon viholli-nen hyökkäsi tai Osasto Pennasen kahden joukkueen vahvuisen kauko-partion hyökätessä kylään.⁶⁷

(Toivanen, Paavo Albert: asevelv LeAs3 1936–37, stm; rvstm LR 1937–; TS OsP)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Oiva Kostiainen, 1. komppania / Erilli-nen Pataljoona 10, haavoittui 15.1.1940 Vieksingissä, Korpiselässä, kuo-li 25.1.1940 kenttäsairaalassa

Erillinen Pataljoona 10:n 1. komppania oli toiminut suojajoukkovaiheen päättyemisestä erillään pataljoonastaan Ryhmä Talvelan oikealla sivus-talla sissitoiminnassa. Komppanian komentopaikka ja huoltotukikohta

oli Vieksingissä, jota vastaan vihollinen hyökkäsi lentokoneilla 15.1.1940. Yksi komppanian joukkueista oli tukikohdassa levossa, ja rajavartiosotamies, reservialikersantti Oiva Kostiainen haavoittui pommituksessa ja kuoli kymmenen päivää myöhemmin kenttäsairaalassa.⁶⁸

(Kostiainen, Oiva Matti: asevelv KTR2 1934–35, alik; rvstm 1./SR 1936–37, rvstm 3./SR 1938–; TS lääkau 1.K/ErP10)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Kangas, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, haavoittui 16.1.1940 Aatsingissa, Sallassa, kuoli 18.1.1940

Erillinen Pataljoona 17 siirrettiin tammikuun alkupuolella 1940 Joutsijärveltä Sallan Hautakylään, josta se aloitti sissitoiminnan vihollisen Märkäjärvi-Salla huoltotielle. Kun vihollisen taistelupartiot uhkasivat pataljoonan sivustaa, sen 1. komppania siirrettiin Aatsinginhaudan alueelle, noin kymmenen kilometriä Märkäjärven kylän itäpuolelle. Vihollisen partion havaittiin 16.1. aamuyöllä lähestyvän pohjoisesta Aatsinkijoen varressa olevaa komppanian majapaikkaa. Komppania ehti ryhmittyä puolustukseen Aatsinkijoen rannalle juuri ennen kuin vihollinen hyökkäsi kello 0340. Taistelua kesti tunnin verran, kunnes komppania tuhosi vihollisen kello 1130 mennessä kaksipuolisella saarroituksella. Taistelussa haavoittui rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Kangas, joka kuoli 18.1.1940.⁶⁹

(Kangas, Eino Feliks: asevelv PSR 1933–34, stm; rvstm LR 1939–; TS 1.K/ErP17)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Karhunen, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 22.1.1940 Hautalammilla, Aittojoella

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Kakko, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 23.1.1940 Viitavaarassa, Aittojoella

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toimi Muurinen, 7. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 23.1.1940 Viitavaarassa, Aittojoella

Rajavartiokersantti Kalle Järvi, konekiväärikomppania / Erillinen Pataljoona 112, haavoittui 25.1.1940 Hietajärvellä, Tolvajärvellä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Vihollinen aloitti 21.1.1940 voimakkaan hyökkäyksen kahdella divisioonalla Aittojoen suunnassa Osasto Pajarin joukkoja vastaan, päästen seuraavana päivänä kiertämään suomalaisten asemat pohjoisesta ja etelästä. Pohjoisella sivustalla Hautalammilla olleesta Erillinen Pataljoona 10:n 2. komppaniasta kaatui päivällä rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Karhunen.⁷⁰

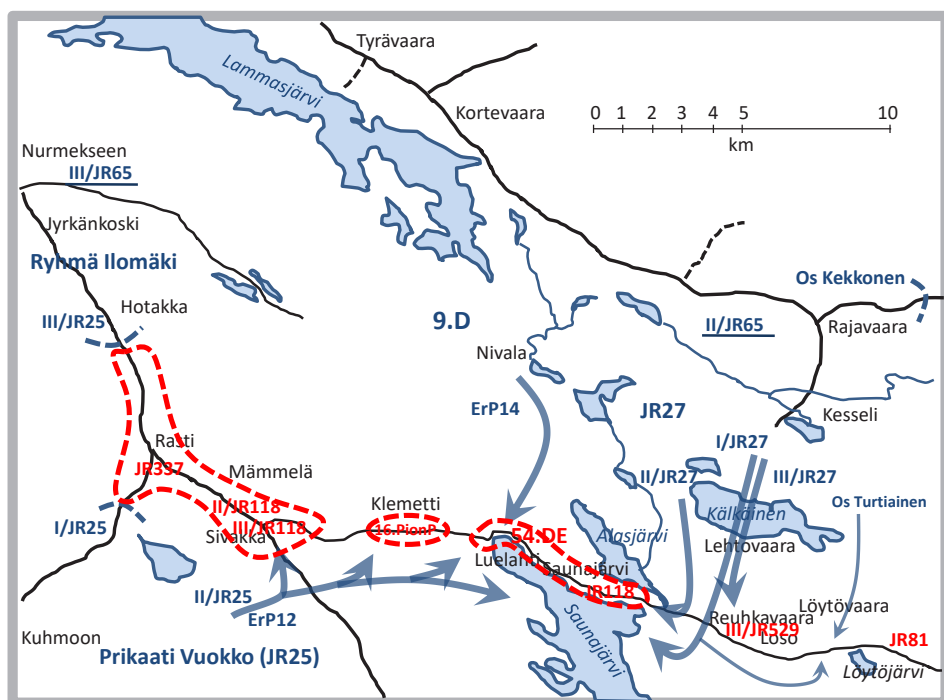
Seuraavana päivänä lähetettiin Aittojoelle lähetettiin avuksi Pojaksessa reservinä ja levossa ollut Jalkaväkirykmentti 16:n II Pataljoona, jolle oli alistettu myös rykmentin 3. komppania. Pataljoona hyökkäsi

Tsokissa, Tolvajärven länsipuolella levossa ollut Erillinen Pataljoona 112 lähetettiin 24.1.1940 marssimaan kohti Ägläjärveä ja edelleen Aittojokea. Pataljoonan kärjessä marssineen 1. komppanian ollessa 25.1. iltapäivällä Hietajärven tasalla, Ristisalmen ja Ägläjärven puolivälissä, se kohtasi vihollisen 50-miehisen partion, jonka kanssa joutui tulitaisteluun. Rajavartiokersantti Kalle Järven tiedot ovat puutteelliset, mutta hän todennäköisesti haavoittui tässä taistelussa toimiessaan komppanialle alistetun konekiväärijoukkueen johtajana ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.⁷²

(Kakko, Toivo: asevelv KKR 1937–38, alik; rvstm SR 1938–; TS 3.K/JR16)

(Muurinen, Toimi: asevelv HRR 1924–25, alik; rvstm 3./SR 1931–; TS 7.K/JR16)

(Järvi, Kalle: asevelv SR 1926–27, alik; rvstn 1./SR 1930, rvkorp SR 1930, rvalik 2./SR 1930–36; JvAuK 1936–37; rvalik 3./SR 1937–38, rvkers 3./SR 1938–; TS kväap ErP10, KKK/ErP112)

9. Divisioonan hyökkäys Kuhmossa 29.1.1940.

Rajavartiokersantti, reservivänrikki Pauli Eskelinen, joukkueen johtaja, 5. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 29.1.1940 Alasjärvellä, Kuhmossa

Rajavartiosotamies, reservikersantti Tauno Moilanen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 29.1.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

Raatteen taistelujen jälkeen 9. Divisioona siirrettiin Kuhmoon 20.-26.1.1940. Eversti Siilasvuo otti alueella olevat joukot johtoonsa, ja ne aloittivat hyökkäyksen Rastin-Saunajärven alueella olevan vihollisen lyömiseksi 29.1. aamulla. Jalkaväkirykmentti 27 hyökkäsi divisioonan painopistesuunnassa Kälkäisistä Saunajärvelle, sen II Pataljoonan saavuttaessa maantien Alasjärven kaakkoispäässä aamulla. Hyökkäys tien suunnassa länteen kuitenkin pysähtyi vihollisen vastarintaan, ja rykmentin 5. komppanian joukkueen johtaja, reservivänrikki Pauli Eskelinen kaatui päivän taisteluissa.⁷³

9. Divisioonan hyökkäykseen liittyen Erillinen Pataljoona 14 eteni 29.1.1940 suoraan divisioonan alaisena pohjoisesta Lammasjärven alueelta Saunajärven luoteispäässä olevaan Luelahden tehtävänään katkaista maantie ja tuhota alueella oleva vihollisen huoltokeskus. Pataljoona saavutti Luelahden puolenpäivän aikaan, mutta huoltokeskuksen sijaan alueella olikin vihollisen divisioonan esikunta, ja pataljoona sitoutui koko päivän kestäviin kiivaisiin taisteluihin, joiden aikana kaatui rajavartiosotamies, reservikersantti Tauno Moilanen.⁷⁴

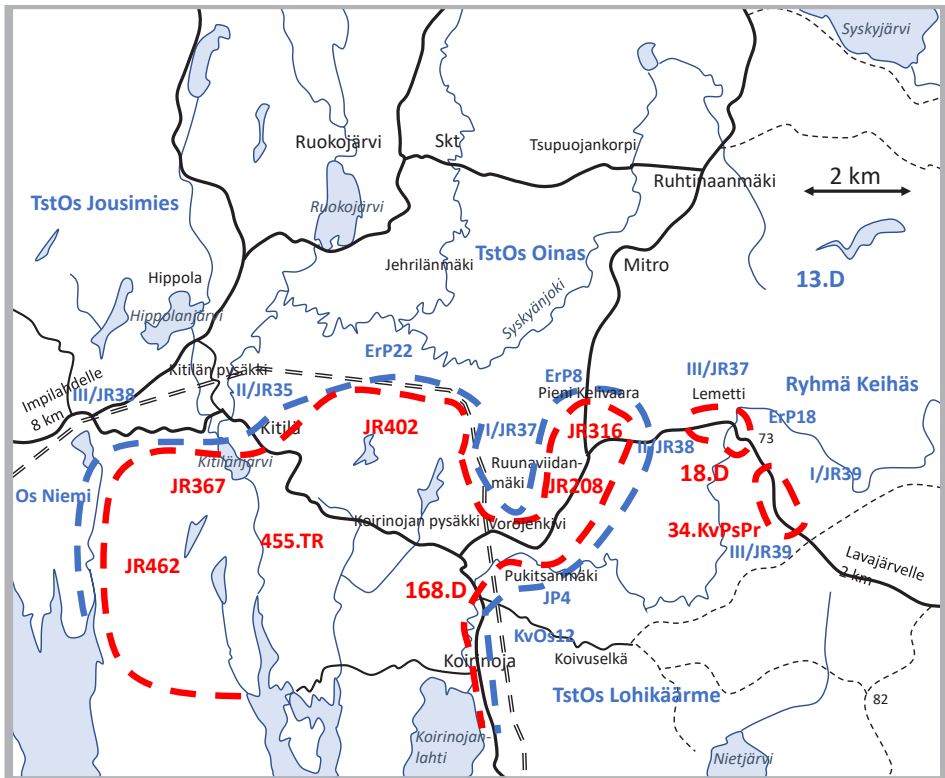
(Eskelinen, Pauli Einari: asevelv JR 1932-33, alik; rvstm KR 1934-37, rvalik KR 1937-; RUK 37 yl; TS resvännr 1939, jjoht 5.K/JR27)

(Moilanen, Tauno: asevelv KR 1933-34, alik; rvstm KR 1937-; TS ErP14)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Mikko Bunda, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, haavoittui 29.1.1940 Ruunaviidanmäessä, Impilahdella, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Erillinen Pataljoona 8 siirrettiin 22.1.1940 Lemetin mottien vartiointista Ruunaviidanmäen-Koirinojan pysäkin väliselle alueelle ja liitettiin Taisteluosasto Oinaaseen. 13. Divisioona päätti keskittää voimansa Lemetin läntisen motin kukistamiseen, mikä tapahtuikin 28.1-3.2. suoritettulla operaatiolla. Osana operaatiota Erillinen Pataljoona 8 siirrettiin Pienen Kelivaaran alueelle, josta se hyökkäsi 29.1. aamuyöllä maantien suunnassa etelään tavoitteena Lemetin tienhaara Ruunaviidanmäen itäpuolella. Pataljoona saavutti tienhaaran lähitaistelun jälkeen kello 0400. Taistelussa rajavartiosotamies, reservialikersantti Mikko Bunda 1. komppaniasta haavoittui vaikeasti ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.⁷⁵

(Bunda, Mikko: asevelv WR 1924-25, alik; rvstm 1./SR 1929-; TS 1.K/ErP8)

Tilanne Koirinojalla 29.1.1940.

Kapteeni Juho Lehti, Lapin Ryhmän esikunta, kaatui 31.1.1940 Rovaniemellä

Rajavartiovääpeli Aarne Suoja, Lapin Ryhmän esikunta, haavoittui 31.1.1940 Rovaniemellä, kuoli 4.2.1940

Vihollinen pommitti Rovaniemeä talvisodan aikana yhteensä 19 kertaa. Tammikuun viimeisenä päivänä 1940 20–30 konetta hyökkäsi useana aaltona kauppalaan vastaan, jolloin kapteeni Juho Lehti ja rajavartiovääpeli Aarne Suoja Lapin Ryhmän esikunnasta olivat auttamassa ilmatorjuntakonekivääriasemassa. Pommituksessa Lehti kaatui ja Suoja haavoittui kuullen haavoihinsa 4.2.1940.⁷⁶

(Lehti, Juho Aleksanteri: VimpSK 1918, RUK 1, reservi 1920; nups ja adj LR 1920–30, resltn 1925; KADK erikksi 1928; ltn 1929, kapt 1930, kpääll 3.K/LR 1930–; TS LRE)

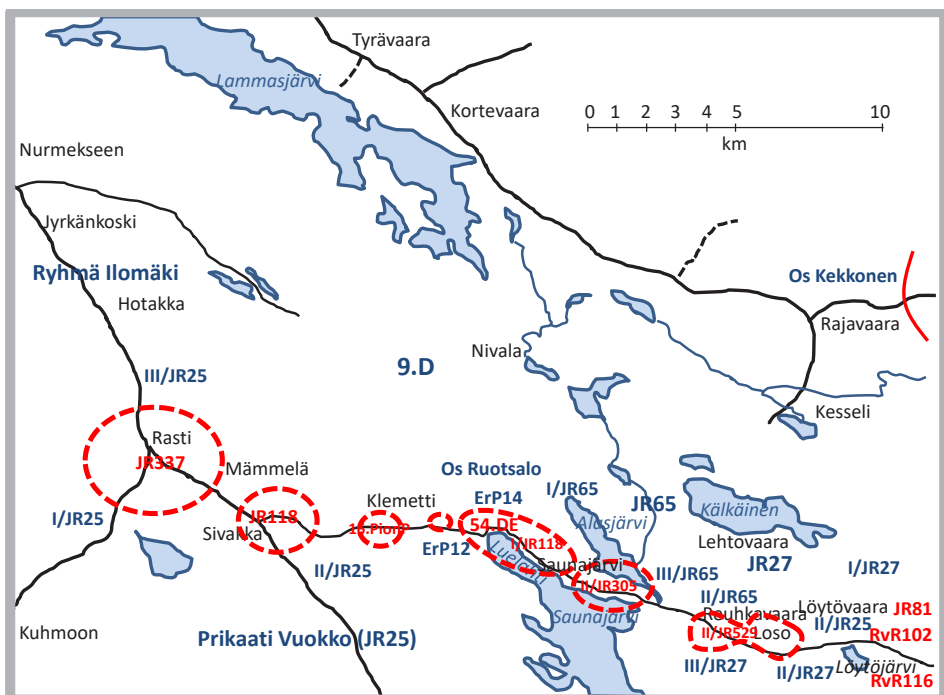
(Suoja, Aarne Ensio: asevelv KTR3 1922–23, korp; rvkorp LR 1924, rvalik LR 1924–27, rvkers LR 1927–34; JvAuK 1934; rvylik, rvvääp LR 1934–; TS LRE)

HELMIKUU 1940

Kuun alussa vihollinen aloittaa Kannaksella voimakkaat hyökkäykset Summassa, Marjapellonmäessä, Hatjalahdenjärvellä ja Taipaleessa. Kuun ensimmäisellä viikolla tuhotaan Laatokan pohjoispuolella Lemetin läntinen motti. Samaan aikaan 9. Divisioona motittaa vihollisen 54. Divisioonan Kuhmossa, jossa taistelut erityisesti Luelahden ja Löytövaaran mottien tuhoamiseksi jatkuvat sodan loppuun saakka. Vihollinen murtaa 11.2. Lähteen lohkon etulinjan Summassa. Kolmen vuorokauden ankarien taistelujen jälkeen suomalaisjoukot irtautuvat Lähteen lohkon asemista ja aloittavat 15.2. vetäytymisen väliasemaan, jossa käydään erityisesti Kämärän alueella ankaria taisteluja kuun loppupuolella. Taipaleessa vihollinen pääsee osittaiseen murtoon Terenttilässä, mutta lyödään takaisin vastaiskuilla. Samaan aikaan Laatokan Karjalassa käydään kovia taisteluja Pukitsanmäen omistuksesta ja IV Armeijakunta valtaa Lemetin itäisen motin. Kuukauden viimeisinä päivinä suomalaisjoukot joutuvat Kannaksella luopumaan väliasemasta ja vetäytyvät taka-asemaan Viipurin tasalle. Ruotsalainen vapaaehtoisjoukko ottaa kuun lopussa rintamavastuun Lapissa vapauttaen Lapin Ryhmän joukkoja Viipurinlahdelle.

ERILLISET PATALJOONAT 12 JA 14 – OSASTO RUOTSALO JA LUELAHDEN MOTTITAISTELUT

9. Divisioona onnistui katkaisemaan 7.2.1940 Kuhmossa, Saunajärven luoteiskulmassa olevan Luelahden alueella olleen vihollisen 54. Divisioonan esikunnan ja joukkojen yhteydet, jolloin alueelle syntyivät Luelahden kolme mottia: Luelahti läntinen, esikuntakukkula ja Luelahden itäinen. Alueen joukoista muodostettiin 8.2. everstiluutnantti Erkki Ruotsalon johtama Osasto Ruotsalo, johon kuuluivat Erillinen Pataljoona 14, Jalkaväkirykmentti 27:n I Pataljoona sekä Lieksan suunnalta siirretty Erillinen Pataljoona 12. Osasto Ruotsalo yritti ensimmäisen kerran mottien valtausta 11.–12.2., mutta yritys epäonnistui. Osasto teki uuden yrityksen 25.2. esikuntakukkulaa vastaan Erillinen Pataljoona 12:n, Erillinen Pataljoona 14:n ja Jalkaväkirykmentti 65:n I Pataljoonan joukoista kootulla tilapäismuodostelmalla, mutta yritys keskeytettiin jo samana päivänä suurten tappioiden vuoksi. 27.2. tehty yritys Luelahti läntisen valtaamiseksi ei myöskään onnistunut, ja yritykset keskeytettiin joukkojen lepuuttamiseksi ja täydentämiseksi.

Kuhmon alueen motit.

Rajavartiovääpeli (ph reservivänrikki) Pekka Jaatinen, joukkueen johtaja, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 1.2.1940 Losossa, Kuhmossa

Rajavartiosotamies Matti Punkari, 4. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 2.2.1940 Alasjärvellä, Kuhmossa

Raatteen taistelujen jälkeen 9. Divisioona siirrettiin Kuhmoon 21.1.1940 alkaen. Divisioona aloitti 29.1. aamuyöllä hyökkäyksen Hotakan-Saunajärven-Löytövaaran alueella olevaa vahvasti linnoitettua vihollista vastaan. Jalkaväkirykmentti 27 hyökkäsi divisioonan painopistesuunnassa Kälkäisistä Saunajärvelle, sen III Pataljoonan saavuttaessa maantien Reuhkavaaran luona aamulla. Pataljoonan hyökkäys tien suunnassa itään kuitenkin pysähtyi vihollisen vastarintaan Loson kylän varustettujen asemien eteen. Rykmentin 9. komppanian joukkueen johtaja, rajavartiovääpeli Pekka Jaatinen kaatui 1.2. Losossa komppanian joutuessa saarretuksi ja sen joutuessa murtautumaan vihollisen ketjun läpi omalle puolelle. Jaatinen ylennettiin kaatumisensa jälkeen reservivänrikiksi 26.2.1940.⁷⁷

Jalkaväkirykmentti 27:n II Pataljoona saavutti maantien Alasjärven kaakkoispäässä 29.1. aamulla. Hyökkäys tien suunnassa länteen kuitenkin pysähtyi vihollisen vastarintaan, ja pataljoona sitoutui alueella taisteluihin, joissa 2.2. kaatui rajavartiosotamies Matti Punkari.⁷⁸

(Jaatinen, Pekka: asevelv KrhK/2.D 1920–21, alik; rvstm SR 1922–26, rvalik SR 1926–27, rvkers KR 1928–32; JvAuK 1932; rvkers, rvylik, rvvääp KR 1932–; TS jjoht 9.K/JR27, ph resvännr ilman ruk:ia 1940)

(Punkari, Matti Artturi: ei kantakorttia; rvstm KR 1938–, TS 4.K/JR27)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Reino Paija, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 2.2.1940 Suomussalmella

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Reino Paijan tiedot ovat puutteelliset ja ristiriitaiset. Hän mahdollisesti kaatui 2.2.1940 Raatteessa, kun Erillinen Pataljoona 15:n 1. komppanian telttaan tuli vihollisen tykistön täysosuma.⁷⁹

(Paija, Reino Nestor: asevelv SJR 1938–39, alik; rvstm KR 1939–; TS 1.K/ErP15)

Rajavartiokersantti Tauno Toivonen, Erillinen Pataljoona 14, haavoittui 2.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa, kuoli 4.2.1940

Rajavartioalikersantti Arvo Höykinpuro, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 7.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

Rajavartiosotamies Kalle Niinimäki, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 8.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

Rajavartiovääpeli Matti Kauppinen, komppanian vääpeli, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 12, haavoittui 8.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa, kuoli 9.2.1940 kenttäsairaalassa

9. Divisioonan hyökkäykseen liittyen Erillinen Pataljoona 14 eteni 29.1.1940 suoraan divisioonan alaisena pohjoisesta Lammasjärven alueelta Saunajärven luoteispäässä olevaan Luelahden tehtävään katkaista maantie ja tuhota alueella oleva vihollinen. Pataljoona ja lännestä edennyt Erillinen Pataljoona 12 eivät kyennyt valtaamaan Luelahden aluetta, vaan sinne syntyi kolme mottia: Luelahti läntinen, esikuntakukkula ja Luelahti itäinen. Erillinen Pataljoona 14:n yrittäessä vallata motteja 2.2. joukkueen varajohtaja, rajavartiokersantti Tauno Toivonen haavoittui ja kuoli kaksi päivää myöhemmin haavoihinsa.⁸⁰

Suomalaisten ensimmäisen yrityksen vallata Luelahden motit epäonnistuttua, Erilliset Pataljoonat 12 ja 14 vartioivat motteja samalla, kun alueelle keskitettiin lisää joukkoja. Motteja vartioitaessa kaatui 7.2. rajavartioalikersantti Arvo Höykinpuro Erillinen Pataljoona 14:n 2. komppaniasta.⁸¹

Jalkaväkirykmentti 27:n I Pataljoona siirrettiin 6.2.1940 Löytövaaran suunnalta Luelahden, jossa se hyökkäsi itäisen motin alueelle 8.2. Vihollinen kuitenkin torjui hyökkäyksen, jossa kaatui rajavartiosotamies Kalle Niinimäki rykmentin 3. komppaniasta.⁸²

Erillinen Pataljoona 12 siirrettiin Lieksasta Kuhmoon tammikuun lopussa 1940, ja se aloitti välittömästi toiminnan Luelahden mottia vastaan. Pataljoonan 2. komppanian vääpeli, rajavartiovääpeli Matti Kauppinen haavoittui 8.2. Luelahdessa komppanian ollessa etulinjassa.⁸³

(Toivonen, Tauno Tapio: asevelv PPP3 1931, alik; rvstm KR 1932–36, rvalik KR 1936–38, rvkers KR 1938–; TS jvarajoht ErP14)

(Höykinpuro, Arvo: asevelv SVK 1932-33, stm; rvstm KR 1933–39, resalik 1938, rvalik KR 1939–; TS rjoht 2.K/ErP14)

(Niinimäki, Kalle Aleksanteri: asevelv RL 1937–38, matr; rvstm KR 1939–; TS 3.K/JR27)

(Kauppinen, Matti: asevelv PSR 1920–21, alik; rvstm KR 1921–22, rvkers KR 1923, rvvääp KR 1924–34, rvvääp JR 1935–; TS kvääp 2.K/ErP12)

Reserviluutnantti Eino Lehto, toipilas, kaatui 7.2.1940 Kajaanin ilmapommituksessa

Reserviluutnantti Eino Lehto määrättiin YH:ssa päälliköksi Suomussalmen rajakomppanian rungolle perustettuun Rajaosasto I:een, josta tuli sodan syttyessä Erillinen Pataljoona 15:n 3. komppania. Lehto sairastui rintamalla tammikuun lopulla 1940 ja siirrettiin Kajaanin sotasairaalaan toipumaan. Vihollisen 45 konetta pommitti Kajaania 7.2.1940, jolloin sen

keskusta, mukaan lukien sairaala, kärsi pahoja vaurioita ja mm. luutnantti Lehto kuoli.⁸⁴

(Lehto, Eino Ilmari: asevelv PSR 1929–30, RUK 17 yl, resvänr 1930; va nups KR 1932–34, nups KR 1934–, resltn 1936; TS kpääll 3.K/ErP15)

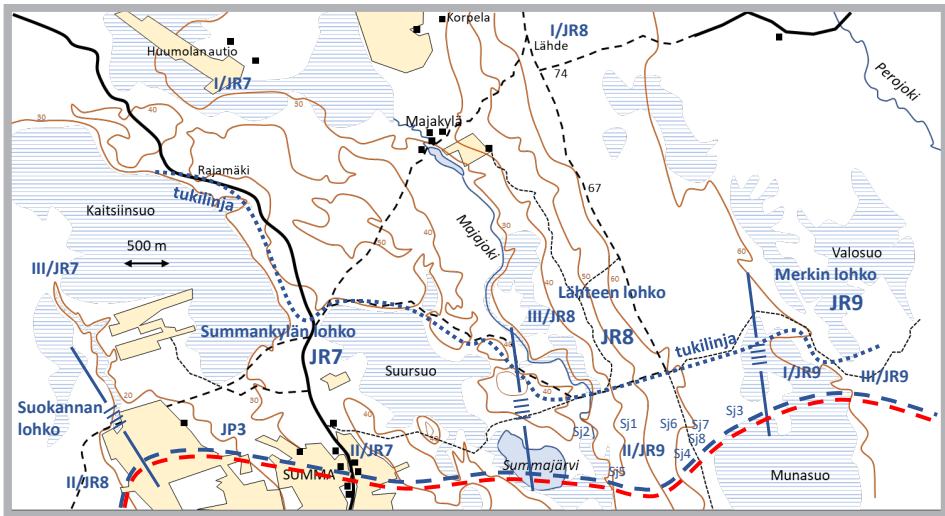
Rajavartiovääpeli Valfrid Ojaranta, komppanian vääpeli, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 37, kaatui 9.2.1940 Nietjärvellä, Impilahdella

Lemetin mottien murtumisen jälkeen Jalkaväkirykmentti 37:n III Pataljoona siirrettiin 7.2.1940 Nietjärven ja Mustalammin maastoon, jossa se aloitti partioinnin. Pataljoonan 9. komppania siirtyi Nietjärven koillispuolelle, jossa ryhmittyi pisteen 82 maastoon. Myös vihollinen partioi aktiivisesti alueella, ja 9.2. rajavartiovääpeli Valfrid Ojaranta, 9. komppanian vääpeli, kaatui ollessaan tuomassa muonaa komppanialle.⁸⁵

(Ojaranta, Valfrid Henrik: asevelv KuoJvR 1918–19, stm; kanta-au TR 1919–20, ero 1920; rvkers 3./SR 1920, rvvääp SR 1921–29; JvAuK 1929–30; rvvääp 3./SR 1930–; TS kvääp 9.K/JR37)

Kajaanin ilmapommituksessa 7.2.1940 kuoli neljä henkeä ja kaupungin ydinkeskusta kärsi pahoja vaurioita (kuva: Kajaanin kaupunki).

Summankylän ja Lähteen lohkot 10.2.1940.

Rajavartiosotamies, reservikersantti Aarne Uski, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 11.2.1940 Lähteen loholla, Summassa

Rajavartiosotamies Kalle Rokka, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, katosi 12.2.1940 Lähteen loholla, Summassa

Kymmenen vuorokauden tulivalmistelun jälkeen vihollinen pääsi 11.2.1940 puolenpäivän aikaan Lähteen loholla tunkeutumaan Erillinen Pataljoona 3:n 1. komppanialla vahvennetun Jalkaväkirykmentti 9:n II Pataljoonan aseisiin. Lisäjoukoista, vastaiskuista ja tiukasta vastarinnasta huolimatta vihollinen valtasi kello 1300 mennessä Lähteen tien varressa olleen Sj-4-linnakkeen, eli ”Poppiuksen” ja pääsi iltaan mennessä tunkeutumaan tien suunnassa kilometrin syvyyteen. Päivän taistelussa kaatui Poppiuksen linnakkeen maastossa rajavartiosotamies, reservikersantti Aarne Uski Erillinen Pataljoona 3:n 1. komppaniasta. Uskin ruumis jäi kentälle, mistä se löydettiin heinäkuussa 1942.⁸⁶

Seuraavana aamuna vihollinen jatkoi hyökkäystään ja suomalaisten oli vetäydyttävä tukilinjalle. Lähteen tien itäpuolella enää parinkymmenen miehen vahvuinen Jalkaväkirykmentti 9:n II Pataljoona ja sille alistettu Erillinen Pataljoona 3:n 1. komppania pystyivät pitämään asemansa, mutta rajavartiosotamies Kalle Rokka katosi päivän taistelussa vastaiskuissa.⁸⁷

(Uski, Aarne: asevelv PPP1 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS 1.K/ErP3, reskers 1939)

(Rokka, Kalle: ei kantakorttia; rvstm SR, KanR 1926–; TS 1.K/ErP3)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti David Jaakkola, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 12.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

Luelahden alueen joukoista muodostettiin 8.2.1940 Osasto Ruotsalo, johon kuuluivat alueella jo olleet Erillinen Pataljoona 12 ja Erillinen Pataljoona 14 sekä 6.2. sinne Löytövaarasta siirretty Jalkaväkirykmentti 27:n I Pataljoona. Osasto Ruotsalo yritti ensimmäisen kerran Luelahden mottien valtausta 11.–12.2., mutta yritys keskeytettiin vihollisen kovan vastarinnan vuoksi. Yrityksessä kaatui rajavartiosotamies, reservialikersantti David Jaakkola Erillinen Pataljoona 14:n 2. komppaniasta.⁸⁸

(Jaakkola, David Paavo: asevelv SJP 1933–34, alik; rvstm KR 1935–; TS 2.K/ErP14)

Luutnantti Uuno Markkola, komppanian päällikkö, 4. Erillinen komppania, kaatui 14.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

Rajavartioalikersantti Vihtori Paavolainen, 4. Erillinen komppania, kaatui 14.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

Luutnantti Veikko Oikarainen, komppanian päällikkö, 4. Erillinen komppania, kaatui 15.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

Rajavartiokorpraali, reservivänrikki Aarne Pihlman, joukkueen johtaja, 4. Erillinen komppania, kaatui 15.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

Rajavartiosotamies Artturi Yli-Yrjänäinen, 4. Erillinen komppania, kaatui 15.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa, jäi kentälle

Summassa Lähteen tien suunnassa tapahtunut murto oli pysäytetty 13.2.1940 illalla Lähteen tienhaaran eteläpuolelle, jonne yöllä 13./14.2. siirrettiin Jalkaväkirykmentti 14:n pääosat vastahyökkäystä varten. Samalla rykmentille alistettiin luutnantti Uuno Markkolan johtama 4. Erillinen komppania. Kello 1000 vihollinen yritti vahvoin voimin läpimurtoa, mutta se estettiin pisteen 74 tasalle Lähteen tienristeykseen vetäytyneen rykmentin III Pataljoonan ja sen vahvennusten toimesta. 4. Erillisen komppanian päällikkö, luutnantti Uuno Markkola ja rajavartioalikersantti Vihtori Paavolainen kaatuivat päivän vastaiskuissa.⁸⁹

Vihollisen onnistui murtautua 15.2.40 kello 1400 Lähteen tienhaaran eteläpuolella olleen Jalkaväkirykmentti 14:n II Pataljoonan aseisiin ja kello 1430 oli rykmentin komentajan annettava vetäytymiskäskey. Päivän taistelussa kaatuivat rykmentille alistetun 4. Erillisen komppanian uusi päällikkö, luutnantti Veikko Oikarainen ja joukkueen johtaja, reservivänrikki Aarne Pihlman sekä ja rajavartiosotamies Artturi Yli-Yrjänäinen, jonka ruumis jäi kentälle.⁹⁰

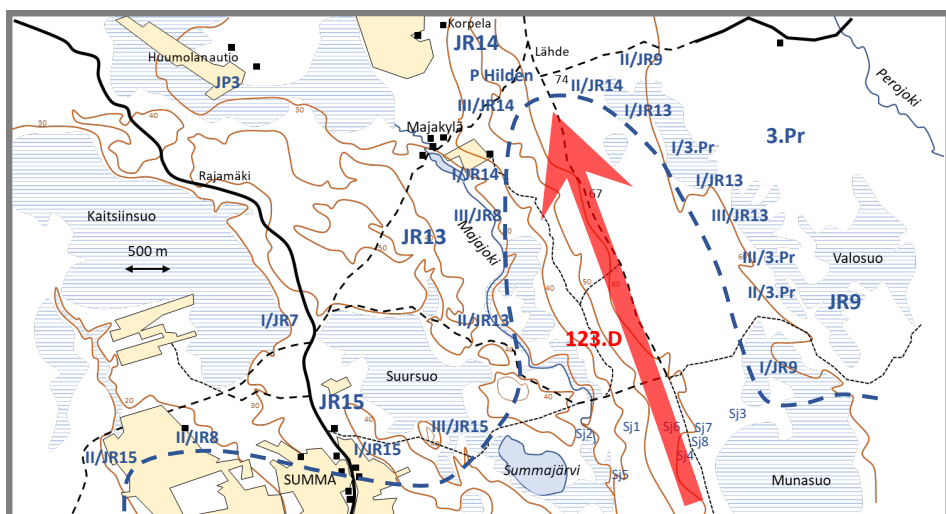
(Markkola, Uuno Jaakko: asevelv PPP1, RUK 17 yl, resvänr 1930; KADK 14.kadk, vänr 1932; nups PPP1 1932–34; nups SR 1934–36, kpääll KanR 1936–; TS: kpääll 4.RajaK)

(Paavolainen, Vihtori: asevelv KKR 1924–25, alik; rvstm SR 1926–27, ero 1927; rvstm KanR 1928–; TS 4.RajaK)

(Oikarainen, Veikko Aatu: asevelv PJP 1929–30, RUK 18 yl, resvänr 1931; KADK 15.kadk, vänr 1933; nups KKR 1933–36; nups KanR 1936–, ltn 1935; TS jjoht, kpääll 4.RajaK)

(Pihlman, Aarne Väinö: asevelv PPP2 1936–37, RUK 34 kiv, resvänr 1937; rvkorp KanR 1937–; TS jjoht 4.RajaK)

(Yli-Yrjänäinen, Artturi: ei kantakorttia; rvstm KanR 1938–; TS 4.RajaK)

Lähteen lohkon tilanne 14.2.1940 aamupäivällä.

Luutnantti Väinö Kariniemi, pataljoonan komentaja, Erillinen Pataljoona 12, kaatui 19.2.1940 Luelahdella, Kuhmossa

Vain neljä päivää aikaisemmin Erillinen Pataljoona 12:n komentajaksi määrätty luutnantti Väinö Kariniemi oli Luelahden läntisten mottitaisteluiden aikana 19.2.1940 kello 1400 palaamassa maastontiedustelusta, kun yhdyshaudassa hänen taistelulähetkinsä haavoittui lievästi. Kariniemen auttaessa lähettiä hän kohottautui varomattomasti ja kaatui vihollisen luodista.⁹¹

(Kariniemi, Väinö Pietari: asevelv IlmK, PSR 1929–30, RUK 17 yl, resvänr 1930; KADK 14.kadk, vänr 1933; nups PSR 1932–34, ltn 1934, nups PohjR 1935–39; nups JR 1939–; TS: kpääll, pkom ErP12)

SA-Kuva

Lähteen lohkon maastoa elokuussa 1941 (SA-kuva).

***Entinen rajavartiosotamies, kersantti Lauri Lahtinen, joukkueen johtaja, 3. eskadroona / Uudenmaan Rakuunarykmentti, kaatui 17.2.1940 Vorojenkivellä, Impilahdella**

13. Divisioona onnistui 9.2.1940 katkaisemaan Koirinojan-Lemetin tien Vorojenkiven länsipuolelta, jolloin alueelle syntyi ns. Rykmentinmotti. Divisioona aloitti motin tuhoamisen aamuyöllä 17.2., sille alistetun Uudenmaan Rakuunarykmentin hyökätessä mottiin idästä. Motti saatiin vallettua seuraavaan aamuun mennessä, mutta vuorokauden taisteluissa kaatui mm. URR:n 3. eskadronasta joukkueen johtaja, entinen rajavartiosotamies, kersantti Lauri Lahtinen.⁹²

(Lahtinen, Lauri Anselm: asevelv HRR 1933–34, alik; rvstm KR 1935–37, ero 1937; kantakers URR 1938–; TS jjoht 3.Esk/URR)

Rajavartiosotamies, reservikersantti Olavi Rantanen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 19.2.1940 Onkamon kylässä, Sallassa

Vihollisen vahva partio yritti hyökätä 19.2.1940 kello 1340 Onkamon kylään, jossa oli Erillinen Pataljoona 17:n 3. komppanian aliupseerivartio. Vartio sekä sen avuksi lähetetyt kaksi joukkuetta torjuivat hyökkäyksen reilun tunnin kestäneessä taistelussa, jossa kaatui joukkueen johtaja, rajavartiosotamies, reservikersantti Olavi Rantanen.⁹³

(Rantanen, Olavi Samuel: asevelv JP4 1937–38, alik; rvstm LR 1939–; TS rjoht, jjoht 3.K/ErP17, reskers 1940)

**Rajavartiosotamies Väinö Jurva, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 11, kaatui
21.2.1940 Oinaansalmella, Ilomantsissa**

Kun vihollinen oli pysäytetty vuoden lopussa Oinaansalmelle, rintama vakiintui Ilomantsin suunnassa sille tasalle sodan loppuun saakka ja muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta tilanne pysyi suhteellisen rauhallisena. Erillinen Pataljoona 1:n 1. komppania otti aamupäivällä 21.2.1940 vastaan asemat Sotkasenvaarassa, Oinaansalmen kaakkoispuolella, jossa vihollinen aloitti iltapäivällä paikallisen hyökkäyksen vahvan komppanian voimin. Vihollinen lyötiin takaisin taistelussa, jossa kaatui rajavartiosotamies Väinö Jurva.⁹⁴

(Jurva, Väinö Aleksanteri: asevelv KKR 1929-30, stm; rvstm JR 1937-; TS 1.K/ErP11)

**Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Hartikka, 1. Erillinen komppania,
kuoli räjähdysonnettomuudessa 22.2.1940 Kämärän kylässä, jäi kentälle**

**Rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Lång, 1. Erillinen komppania,
kuoli räjähdysonnettomuudessa 22.2.1940 Kämärän kylässä, jäi kentälle**

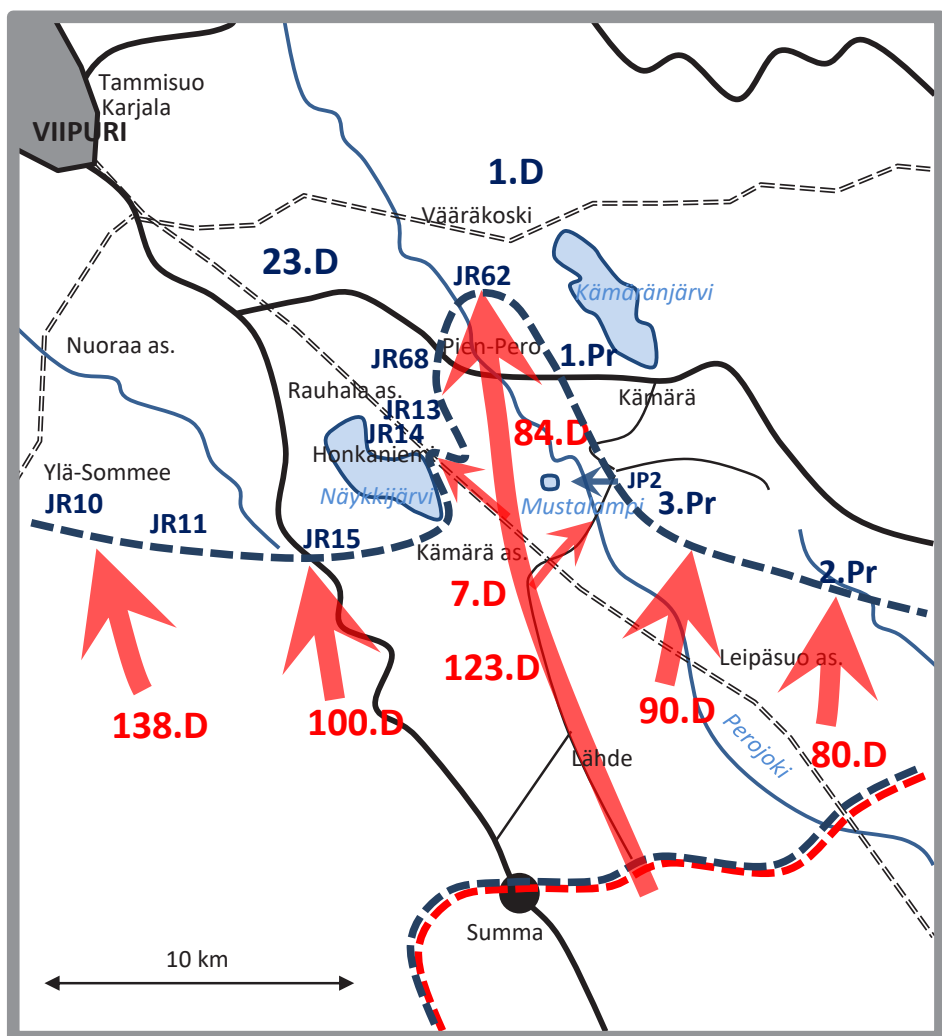
**Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvid Hietikko, 1. Erillinen komppania,
haavoittui räjähdysonnettomuudessa 22.2.1940 Kämärän kylässä, kuoli 27.2.1940**

Pääasemasta vetäytymisen jälkeen 1. Erillinen komppania oli 22.2.1940 Kämärän kylässä, kun rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Hartikka ja rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Lång, kuolivat räjähdysonnettomuudessa, todennäköisesti laittaessaan panssarimiinoja valmiiksi. Kummankin tuhoutuneet ruumiit jäivät kentälle. Mahdollisesti samassa onnettomuudessa haavoittui rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvid Hietikko, joka kuoli haavoihinsa 27.2.1940.⁹⁵

(Hartikka, Eino likka: asevelv PohjR 1935-36, alik; rvstm KanR 1936-; TS 1.RajaK)

(Lång, Veikko Arnold: asevelv HRR 1937-38, alik; rvstm KanR 1939-; TS 1.RajaK)

(Hietikko, Arvid Emanuel: asevelv KSR 1934-35, alik; rvstm KanR 1938-; TS 1.RajaK)

Väliasema Kämärässä 22.2.1940.

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kaarlo Kärkkäinen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 22.2.1940 Rastin suunnalla, Kuhmossa

Kuhmon suuntaan muodostettiin heti talvisodan alussa rajamiehistä ja hyväkuntoisista reserviläisistä suoraan Prikaati Vuokon ja Ryhmä Ilo-mäen sekä myöhemmin 9. Divisioonan johdossa olleita tiedustelu/sis-siosastoja, jotka toimivat vihollisen selustassa. Rajavartiosotamies, re-servialikersantti Kaarlo Kärkkäisen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui 22.2.1940 Rastin alueella todennäköisesti toimiessaan tällaisen tiedustelupartion johtajana.⁹⁶

(Kärkkäinen, Kaarlo: asevelv SJR 1938–39, alik; rvstm KR 1939–; TS ErP14)

Entinen rajavartiosotamies, kersantti Urho Juvonen, konekiväärikomppania / Jääkäripataljoona 2, kaatui 23.2.1940 Kämärällä, Heinjoella

Vihollinen pääsi 19./20.2.1940 osittaiseen murtoon Kämärän aseman suunnassa edeten panssareillaan aina Pien-Peron länsipuolelle saakka. Kahden epäonnistuneen vastahyökkäyksen jälkeen 1. Prikaatille alistettiin Jääkäripataljoona 2, joka suunnattiin hyökkäykseen Kämärästä Mustalammen alueelle. Pataljoonan hyökkäys alkoi 22.2. kello 1030 ja puolenpäivään mennessä se oli katkaissut Kämärä–Pien-Peron-tien. Seuraavana aamuna kello 0700 pataljoona hyökkäsi Mustalammelta pohjoiseen, mutta hyökkäys epäonnistui ja pataljoonan oli vetäydyttävä entisiin asemiinsa. Yrityksessä kaatui kersantti Urho Juvonen konekiväärikomppaniasta.⁹⁷

(Juvonen, Urho: asevelv PPP2 1929–30, alik; rvstm JR 1935–39, ero 1939; kantakers JP2 1939–; TS ½jjoht KKK/JP2)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Einar Jortikka, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 23.2.1940 Raatteessa, Suomussalmella

Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Lauri Mannelin, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 26.2.1940 Raatejärvellä, Suomussalmella

Tammikuun lopussa 1940 Erillinen Pataljoona 15 ryhmittyi puolustukseen Raatteen tien varteen, yhden komppanian ollessa valtakunnanrajalla, yhden Raatteen kylän tasalla ja yhden Raatevaaran länsipuolella reservinä, sivustojen ollessa kenttävartioiden varassa. Vihollinen aloitti alueella aktiivisen partioinnin, jonka torjumiseen sitoutuivat sekä etulinjan että reservijoukot. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Einar Jortikka pataljoonan 3. komppaniasta kaatui partiokahakassa 23.2.1940 ja rajavartiokorpraali, reservialikersantti Lauri Mannelin 1. komppaniasta kaatui partiokahakassa 26.2.1940 Raatejärvellä.⁹⁸

(Jortikka, Einar: asevelv KTR2, alik; rvstm KR 1939–; TS 3.K/ErP15)

(Mannelin, Lauri Iisakki: asevelv RT1 1926–27, tkm; rvstm KR 1927–1939, rvkorp KR 1939–; TS 1.K/ErP15, resalik 1940)

Entinen rajavartiosotamies, reservialikersantti Kaarlo Mäkeläinen, 8. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 26.2.1940 Reuhkavaarassa, Kuhmossa

Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Heikki Karttunen, 1. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 27.2.1940 Kylmänjärvellä, Kuhmossa

Jalkaväkirykmentti 27 jatkoi helmikuun lopussa 1940 Saunajärven itäpuolelle syntyneiden Reuhkavaaran ja Loson mottien tuhoamista samalla, kun se joutui torjumaan vihollisen hyökkäykset idästä, Kuusijärven ja

Kylmäjärven suunnasta. Rykmentin III Pataljoona valtasi 25.2. kuluessa Reuhkavaaran motin ja reservialikersantti Kaarlo Mäkeläinen kaatui seuraavana päivänä todennäköisesti motin jälkipuhdistuksessa. Taistelut alueella jatkuivat kiivaina sodan loppuun saakka. Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Heikki Karttusen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui Kylmäjärven alueella 27.2.1940 vastahyökkäyksessä.⁹⁹

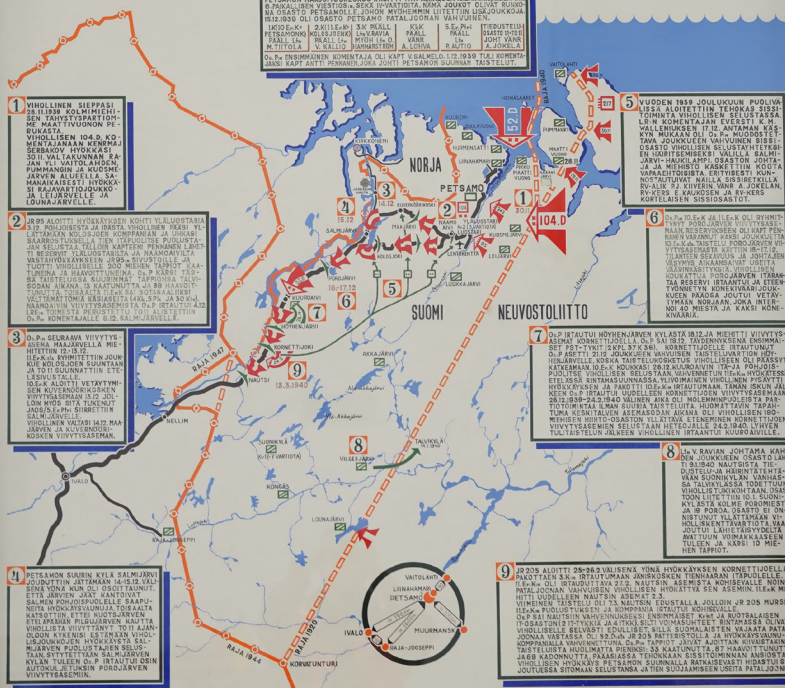
(Mäkeläinen, Kaarlo Emil: asevelv LR 1928–29, stm; rvstm LR 1931–39, ero 1939; TS 8.K/JR27, resalik 1940)

(Karttunen Heikki: asevelv JR 1919–20; rvstm JR 1925–26, rvstm KR 1927–, resalik 1935; TS 1.K/JR27)

Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Toivo Pasuri, 1. Erillinen komppania, kaatui 27.2.1940 Näykkijärvellä, Viipurin maalaiskunnassa

II Armeijakunta vetäytyi Lähteen lohkon murtumisen jälkeen väliasemaan 15.2.1940 alkaen. Vihollinen painosti erityisesti Näykkijärven koillispuolella puolustuksessa olevaa 23. Divisioonaa, ja iltapäivällä 27.2. vihollisen aloittama voimakas hyökkäys maantien suunnassa johti illalla murtoon. Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Toivo Pasurin tiedot ovat puutteelliset, mutta hän todennäköisesti kaatui iltapäivän taisteluissa toimiessaan divisioonalle alistetun 1. Erillisen komppanian panssarintorjuntatykin ampujana.¹⁰⁰

(Pasuri, Toivo: ei kantakorttia; resalik; rvstm KanR 1937–39, rvkorp KanR 1939–; TS 1.RajaK)

[illegible]

Ivalon Rajajääkärikomppanian kasarmilla oleva talvisodan Osasto P:n taistelujen tie (kuva: Rajan perinneyhdistys).

MAALISKUU 1940

Sodan kahtena viimeisenä viikkona käydään Viipurin etelä- ja itäpuolella kiivaita taisteluja, joissa vihollinen tunkeutuu Viipurin esikaupunkeihin ja pääsee Talissa murtoon aina Portinhoikan risteysalueelle saakka. Viipurinlahdella vihollinen valtaa Tuppuransaaren ja Teikarsaaren ja nousee maihin Viipurinlahden länsirannalla. Rannikkoryhmä vahvennuksinaan Lapin Ryhmän joukkoja käy epätoivoista viivytystaistelua valmistelemattomalla operaatiosuunnalla, mutta sodan päättyessä vihollisen on onnistunut katkaista Viipurin–Säkkijärven maantie uhaten Kannaksen Armeijan selustaa. Vuosalmella vihollinen hyökkää leveällä rintamalla lähes kolmen divisioonan voimin ja onnistuu ylittämään Vuoksen, mutta sen eteneminen pysäytetään vastaiskuilla. Laatokan pohjoispuolella vihollinen onnistuu murtamaan Kollaan puolustuksen aivan sodan lopussa. Kuhmossa Luelahden mottitaistelut jatkuvat sodan loppuun saakka. Rauhansopimus astuu voimaan kaikilla rintamilla 13.3. kello 1100.

**Kapteeni Väinö Vuorimaa, pataljoonan komentaja, Sissipataljoona 4, kaatui
3.3.1940 Ulismaisessa, Suojärvellä**

Vihollinen aloitti 2.3.1940 Kollaalla yleishyökkäyksen, ja sen onnistui ilta-päivällä vallata yhden kapteeni Väinö Vuorimaan komentaman Sissipataljoona 4:n tukikohdan Ulismaisenjärven koillispuolella. Pataljoona suoritti seuraavana aamuna kello 0530 tuloksettoman vastahyökkäyksen Vuorimaan kaatuessa taistelun alkuvaiheissa.¹⁰¹

(Vuorimaa (ent. Blomberg), Väinö Aleksander: asevelv PPP1 1925–26, RUK 10, resvänr 1926; KADK 11.kadk, vänr 1930; nups, adj ja kpääll SR 1930–, ltn 1931, kapt 1938; TS pkom SissiP4)

Rajavartiokersantti Kalle Olkkonen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 4.3.1940 Karjalan esikaupungissa, Viipurissa

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Laurikkala, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, haavoittui 4.3.1940 Karjalan esikaupungissa, Viipurissa, kuoli 5.3.1940 sotasairaalassa

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Ilmari Nykänen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 4.3.1940 Karjalan esikaupungissa, Viipurissa

Erillinen Pataljoona 3 siirtyi aseisiin Karjalan esikaupungin kaakkoispuolelle 26.2.1940. Sen 1. komppanian II joukkueen johtajan, rajavartiokersantti Kalle Olkkosen ja ryhmänjohtajien, rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Laurikkalan ja rajavartiosotamies, reservialikersantti Ilmari Nykäsen ollessa 4.3. selustassa mielisairaalan luona majoitustiedustelussa, he joutuivat vihollisen tykistökeskitykseen. Olkkonen ja Nykänen kaatuivat heti, Laurikkalan haavoituessa ja kuollessa seuraavana päivänä.¹⁰²

(Olkkonen, Kalle: asevelv RT2 1920–21, alik; rvstm KanR 1922–36, rvalik KanR 1936–39, rvkers KanR 1939–; TS 1.K/ErP3)

(Laurikkala, Veikko: ei kantanorttia; resalik; rvstm KanR 1938–; TS 1.K/ErP3)

(Nykänen, Ilmari: asevelv PPP1 1931–32, alik; rvstm KanR 1936–; TS 1.K/ErP3)

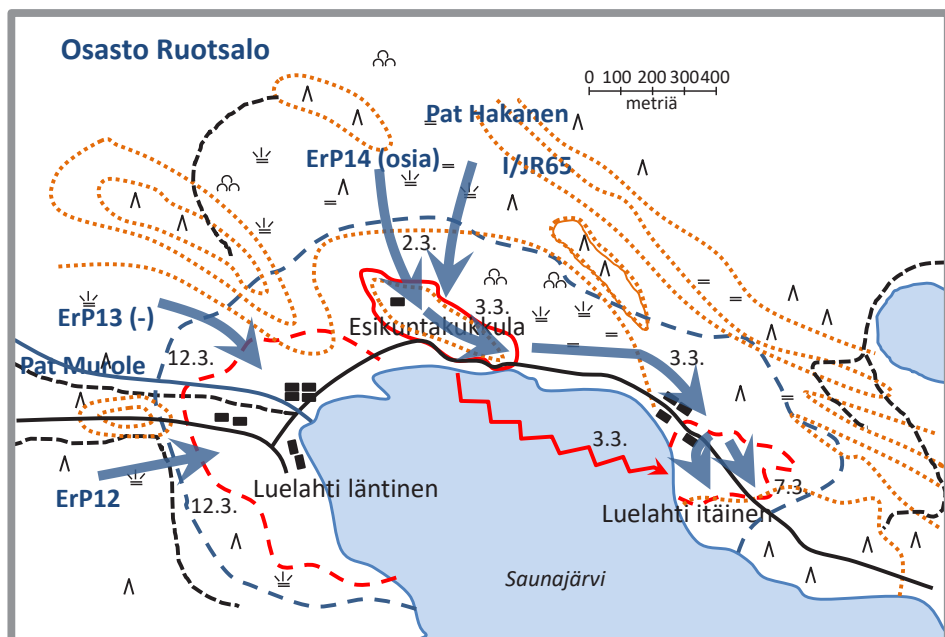
Rajavartiosotamies, reservialikersantti Otto Porvali, 1. Erillinen komppania, haavoittui 4.3.1940 Näävälän kylässä, Antreassa, kuoli 29.4.1940 sotasairaalassa

1. Erillinen komppania oli vetäytynyt taka-asemaan alistettuna 2. Prikaatille, ja oli maaliskuun alussa 1940 Näävälän loholla. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Otto Porvali haavoittui Näävälän kylässä tykistökeskityksessä 4.3. ja kuoli haavoihinsa 29.4.1940.¹⁰³

(Porvali, Otto Valdemar: asevelv RT2 1931–32, alik; rvstm KanR 1935–; TS 1.RajaK)

ERILLISET PATALJOONAT 12, 13 JA 14 – LUELAHDEN MOTTI-TAISTELUT

Luelahden mottien valtaamiseksi Erillinen Pataljoona 12:n, Erillinen Pataljoona 14:n ja Jalkaväkirykmentti 65:n I Pataljoonan joukoista muodostettiin majuri Hakasen johtoon neljän komppanian vahvuinen Pataljoona Hakanen, jonka onnistui 2.3. illalla alkaneella hyökkäyksellä vallata esikuntakukula seuraavaan aamuun mennessä. Pataljoonaa vahvennettiin yhdellä komppanialla ja se jatkoi jo 3.3. illalla hyökkäystä Luelahti itäistä vastaan, jonka puolustus murtui lopulta 8.3. Pataljoona Murole (Erillinen Pataljoona 14 vahvennettuna Erillinen Pataljoona 12:n ja alueelle siirretyn Erillinen Pataljoona 13:n joukoilla) puolestaan aloitti 12.3. illalla hyökkäyksen viimeistä mottia, Luelahti läntistä vastaan, mutta aselepo keskeytti hyökkäyksen aivan vihollisen linjoille.

Luelahden mottitaistelujen loppuvaiheet 2.–13.3.1940.

**Rajavartiosotamies Reino Väättänen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 3./4.3.1940
Saunajärvellä, Kuhmossa**

**Rajavartioalikersantti Aarne Hannola, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14,
kaatui 6.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa**

Osasto Ruotsalon pohjoisista joukoista (Jalkaväkirykmentti 65:n I Pataljoona ja osia Erillinen Pataljoona 14:stä) muodostettiin maaliskuun alussa 1940 neljän komppanian vahvuinen tilapäismuodostelma, Pataljoona Hakanen, jonka onnistui 2.3. illalla alkaneella hyökkäyksellä vallata esikuntakukkula seuraavaan aamuun mennessä. Pataljoonaa vahvennettiin yhdellä komppanialla ja se jatkoi jo 3.3. illalla hyökkäystä Luelahti itäistä vastaan, jonka puolustus murtui lopulta 8.3. Rajavartiosotamies Reino Väättäsen ja rajavartioalikersantti Aarne Hannolan tiedot ovat puutteelliset, mutta he todennäköisesti kaatuivat hyökkäyksessä Luelahti itäistä vastaan, Väättänen 3./4.3. ja Hannola 6.3.1940.¹⁰⁴

(Väättänen, Reino Osvald: asevelv PPP1 1935–36, stm; rvstm KR 1938–; TS ErP14)

(Hannola, Aarne Johannes: asevelv PPP2 1930–31, alik; rvstm KR 1934–37, rvalik KR 1937–; TS ½jjoht 2.K/ErP14)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Itäcodes, sissiosasto / 9. Divisioona, kaatui 5.3.1940 Kuhmossa

Rajavartioalikersantti, reservikersantti Reino Moilanen, sissiosasto / 9. Divisioona, kaatui 12.3.1940 Osmajärvellä, Kuhmon suunnalla, jäi kentälle

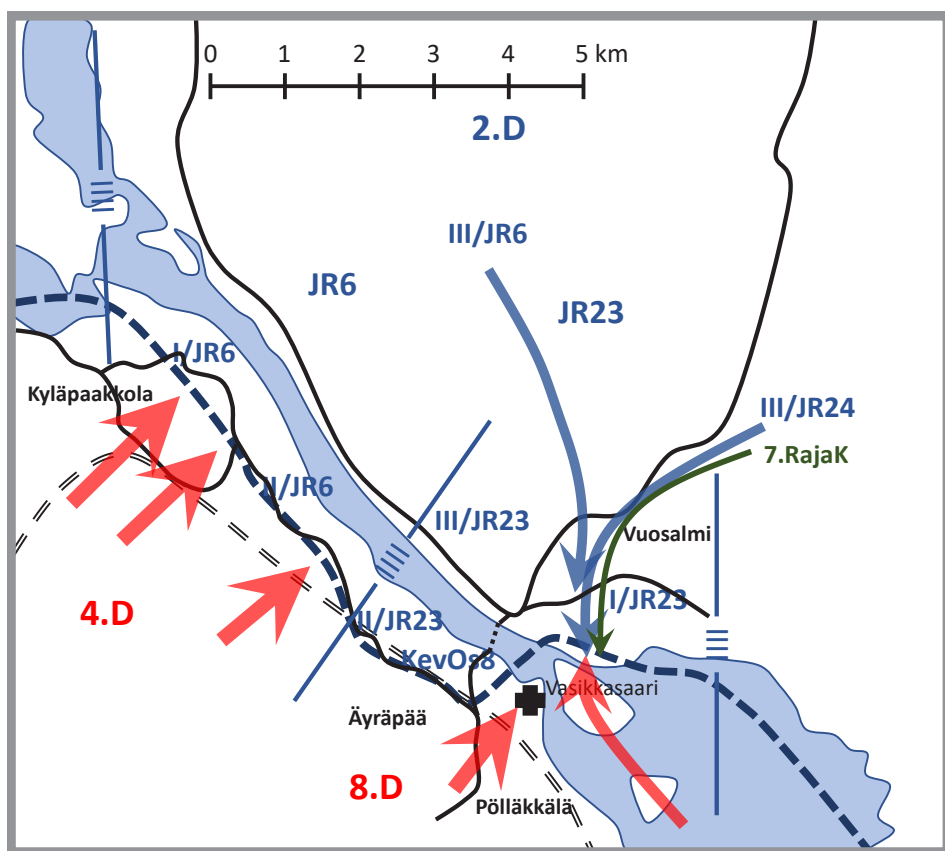
Kuhmon suuntaan muodostettiin heti talvisodan alussa rajamiehistä ja hyväkuntoisista reserviläisistä suoraan Prikaati Vuokon ja Ryhmä Ilo-mäen sekä myöhemmin 9. Divisioonan johdossa olleita tiedustelu/sissiosastoja, jotka toimivat vihollisen selustassa. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Itäkodeksen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui 5.3.1940 Kuhmossa, todennäköisesti toimiessaan tällaisen tiedustelupartion johtajana. Rajavartioalikersantti, reservikersantti Reino Moilanen kaatui viikkoa myöhemmin Osmajärvellä, rajan toisella puolella, toimiessaan samoin partion johtajana.¹⁰⁵

(Itäcodes, Tauno Aulis: asevelv SVK 1935–36, alik; rvstm JR 1937, rvstm KR 1938–; TS ErP14)

(Moilanen, Reino Johannes: asevelv PPP3 1932–33, alik; rvstm KR 1933–37, rv-korp LR 1937, rvalik LR 1937–; TS ErP14)

***Entinen rajavartiosotamies, reservivänrikki Erkki Lehtivuori, lähettiupseeri,
Jalkaväkirykmentti 23, kaatui 4.3.1940 Vuosalmella**

**Rajavartioalikersantti, reservivänrikki Toivo Tuohioja, joukkueen johtaja, 7.
Rajakomppania, kaatui 6.3.1940 Vuosalmella**

Vuosalmi 5.-6.3.1940.

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kalle Taino, 7. Rajakomppania, kaatui 6.3.1940 Vuosalmella

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Matti Koppanen, 7. Rajakomppania, kaatui 7.3.1940 Vuosalmella

Vihollinen aloitti 4.3.1940 aamulla Vuosalmella voimakkaan epäsuoran tulen tukemana hyökkäyksen onnistuen valtaamaan iltaan mennessä Jalkaväkirykmentti 23:n loholla Äyräpään kirkonmäen. Rykmentin lähettiupseeri, reservivänrikki Erkki Lehtovuori kaatui päivän aikana.¹⁰⁶

Seuraavana aamuna vihollinen valtasi Vasikkasaaren, jolloin vastahyökkäystä varten rykmentille alistettiin Jalkaväkirykmentti 24:n III Pataljoona, jolle puolestaan alistettiin 7. Rajakomppania. Vasikkasaareen 6.3. kello 0200 tehdyssä epäonnistuneessa vastahyökkäyksessä kaatuivat rajakomppaniasta reservin vänrikki Toivo Tuohioja ja rajavartiosotamies, reservialikersantti Kalle Taino. Vastahyökkäyksen jälkeen rajakomppania vetäytyi takaisin Vuosalmen puolelle, jossa rajavartiosotamies, reservialikersantti Matti Koppanen kaatui seuraavana päivänä tykistökeskityksessä.¹⁰⁷

(Lehtivuori, Erkki Johannes: asevelv PR 1930–31, alik; rvstm KR 1935–36, ero 1936; kantakers SVK 1937–; TS resvänr 1940 ilman ruk:ia, lähups JR23)

(Tuohioja, Toivo Johannes: asevelv PPP1 1932–33, RUK 24 jv; rvstm KanR 1934–36, rvalik KanR 1936–; TS 7.RajaK, resvänr 1940)

(Tainio, Kaarle (Kalle) Juhana: asevelv URR 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS 7.RajaK)

(Koppanen, Matti: asevelv SJR 1935–36, alik; rvstm KanR 1938–; TS 7.RajaK)

Luutnantti (ph kapteeni) Kalervo Kahila, pataljoonan komentaja, Erillinen Pataljoona 12, kaatui 7.3.1940 Luelahdella, Kuhmossa

Vain viisi päivää aikaisemmin Erillinen Pataljoona 12:n komentajaksi määrätty luutnantti Kalervo Kahila kaatui tarkka-ampujan luodista 7.3.1940 suorittaessaan maastontiedustelua Luelahti läntisen motin alueella. Kahila ylennettiin kuolemansa jälkeen kapteeniksi 14.3.1940.¹⁰⁸

(Kahila, Kalervo Johannes: asevelv RTR 1927–28, RUK 14 tyk, resvänr 1928; va nups JR 1930; KADK 14.kadk, vänr 1932; nups JR 1932–, ltn 1933; TS kpääll, pkom ErP12, ph kapt 1940)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Aimo Torkkeli, Erillinen panssarintorjuntaosasto, kaatui 8.3.1940 Ravansaassa, Viipurinlahdella, jäi kentälle

Vihollinen hyökkäsi 4.3.1940 Uuraan pohjoispuolella olevalle Ravansaa-ren linnakkeelle, jota puolustivat linnakkeen joukot sekä Jalkaväkirykmentti 11:n osat. Saarelle lähetettiin 6.3. apujoukkoja, muun muassa Erillisen panssarintorjuntaosaston (entiset 4. ja 5. Erillinen komppania) yksi tykki. Linnakesaari menetettiin kolmen vuorokauden taistelun jälkeen 8.3. illalla, jolloin rajavartiosotamies, reservialikersantti Aimo Torkkeli Erillisestä panssarintorjuntaosastosta kaatui hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.¹⁰⁹

(Torkkeli, Aimo Mikael: asevelv KTR219 1937–38, alik; rvstm KanR 1939–; TS 5.RajaK)

Rajavartioylikersantti Niilo Ihalainen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, katosi 11.3.1940 Tshumeikassa, Kollaalla

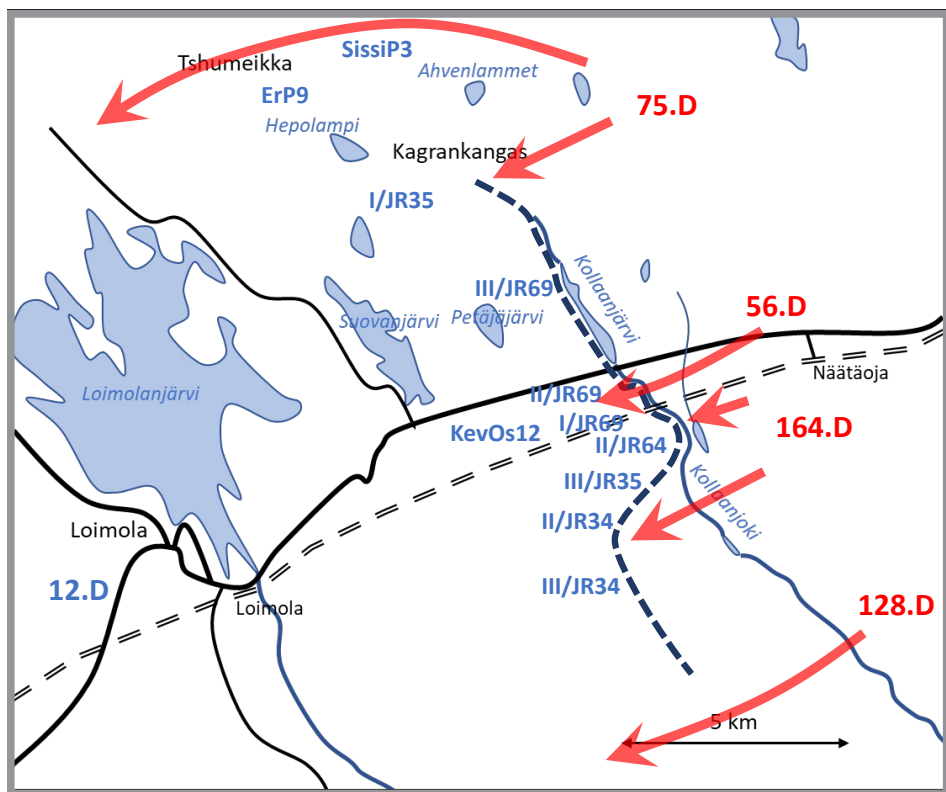
Rajavartioylikersantti Mikko Kiiski, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 11.3.1940 Hepolammella, Kollaalla, jäi kentälle

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Mikko Saloranta, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.3.1940 Hepolammella, Kollaalla, jäi kentälle

***Rajavartiosotamies, reservialikersantti Mikko Pietarinen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, haavoittui 12.3.1940 Hepolammella, Kollaalla, kuoli 4.4.1940 sotasairaalassa**

Vihollinen eteni talvisodan viimeisinä päivinä Kollaanojen rintaman pohjoisosassa, Tshumeikan ja Hepolammen alueella, pyrkien kiertämään suomalaisten selustaan. Tolvajärveltä siirrettiin 10.3.1940 Erillinen Pataljoona 9 ja sille alistettuna Erillinen Pataljoona 10:n 1. komppania (joka tässä vaiheessa toimi Sissikomppania Pössin (tai 1. Erillisen Sissikomppanian) nimellä) Loimolanjärven pohjoispuolelle. Pataljoona aloitti etenemisen Tshumeikan-Hepolammen suuntaan 11.3. aamuyöllä, ja saavutti Tshumeikan kukkulan aamulla. Siitä eteenpäin eteneminen pysähtyi vihollisen asemiin, ja samalla vihollinen kiersi pataljoonan sivustaan ja selustaan. Voimakas tulitaistelu jatkui koko iltapäivän ja illan. Seuraavana aamuna hyökkäystä jatkettiin, mutta raskaiden tappioiden vuoksi se keskeytettiin illalla. Kahden päivän kiivaissa taisteluissa kaatuivat Erillinen Pataljoona 10:n 1. komppaniasta 11.3. joukkueen johtaja, rajavartioylikersantti Niilo Ihalainen ja joukkueen varajohtaja, rajavartioylikersantti Mikko Kiiski sekä 12.3. rajavartiosotamies, reservikorporaali Mikko Saloranta. Rajavartiosotamies, reservialikersantti Mikko Pietarinen haavoittui 12.3. ja kuoli haavoihinsa sotasairaalassa 4.4.1940.¹¹⁰

(Ihalainen, Niilo Yrjö: asevelv SJR 1926–27, alik; rvstm, rvkorp, rvalik SR 1929–36; JvAuK 1936–37; rvkers 3./SR 1937–; TS jvarajoht, jjoht 1.K/ErP10, rvylik 1940)

Kollaa 13.3.1940.

(Kiiski, Mikko: asevelv KTR2 1923–24, tkm; rvstm 2./SR 1922–23, rvkorp 1./SR 1925–26, rvalik 1./SR 1926–28, rvkers SR 1928–; TS jvarajoht 1.K/ErP10, rvylik 1940)

(Saloranta, Mikko Verner: asevelv PPP2 1921–22, stm; rvstm 1./SR 1924–26, rvstm 3./SR 1927–; TS 1.K/ErP10, reskorp 1940)

(Pietarinen, Mikko: asevelv WR 1935–36, alik; rvstm SR 1937–; TS 1.K/ErP10)

Rajavartiosotamies, reservikersantti Juho Myllynen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, kaatui 13.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kauko Sillanpää, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, kaatui 13.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

Erillinen Pataljoona 13 siirrettiin aivan talvisodan lopussa Lieksasta Kuhmoon, jossa se ehti osallistua Pataljoona Muroleen osana 12.3.1940 illalla tehtyyn viimeiseen hyökkäykseen Luelahden läntistä mottia vastaan. Aselepo keskeytti hyökkäyksen aivan vihollisen linjoille, mutta sitä ennen kaatuivat pataljoonan 1. komppaniasta joukkueen johtaja, rajavartiosotamies, reservikersantti Juho Myllynen ja rajavartiosotamies, reservialikersantti Kauko Sillanpää.¹¹¹

(Myllynen, Juho Armas: asevelv HuoltoP2 1932–33, alik; rvstm 1./JR 1935–38, rvstm 2./JR 1938–; TS kvääp, jvarajoht, jjoht 1.K/ErP13, reskers 1940)

(Sillanpää, Kauko Alvar: asevelv JP4 1937–38, alik; rvstm JR 1939–; TS tiedos/ErP13, 1.K/ErP13)

Luelahden esikuntamotin alue kuvattuna 14.3.1940 (SA-kuva).

Rauha on tehty raskain ehdoin.

M. m. Kannas, Viipuri, Käkisalmi, Sortavala, Karjalaa Uudenkaupungin rauhan rajaan saakka, Kalastajasaarento ja Hanko luovutettu.

**Taistelut päättyivät eilen kello 11.
Joukkomme vetäytyvät uudelle rajalle.**

Tiistaina maaliskuun 12 pñä allekirjoitettiin Moskovassa Suomen ja Neuvostoliiton kesken rauhansopimus, jossa Suomi luovuttaa Neuvostoliitolle m.m. Viipurin, Käkisalmen ja Sortavalan kaupungit, Karjalan Kannaksen kokonaan, osan Laatokan-Karjalasta, erillisiksi alueita Kuusamosta, Suomenlahden saaria ja Petsamosta Kalastajasaarenon saaret sekä vuokraa Neuvostoliitolle 30 vuodeksi Hangon kaupungin ja niemen sekä sen läheisijä saaria luovutettukohdaksi. Uusi rajalinja kaakossa on suunnilleen sama kuin Uudenkaupungin rauhassa aikoinaan sovittu raja.

Alempana julkaisemme rauhansopimuksen tekstin sellaisena kuin se luettiin Moskovassa radiossa eilisen vastaisena yönä kello 4. Tämä venäläisten suorittama käännös on käännös ja ehkä epätarvika, mutta kun meillä ei ole ollut mahdollisuutta saada sopimuksen tarkkaa suomalaista tekstiä, pidämme parempana julkaita allaolevan, koska se kuitenkin lähikohdissaan pitäne paik- kansa. Mitä erikoisesti Petsamon aluetta koskevia sopimuksen kohtia tulee huomautamme, ettei ne ovat samat kuin v:n 1920 Tarton rauhansopimuksessa.

Sosialistien Neuvostotasavaltojen Liiton ja Suomen Tasavallan välillä solmittu rauhansopimus:

Sosialistien Neuvostotasavaltojen Liiton korkeimman neuvoston puolesta tehty toiselta puolen ja Suomen

Tasavallan presidentti toiselta puolen, jotka kahvusta lopettaa mahtonsa väliaikaisesti ja luoda heidät, rasalliset kansalliset suhteet, ollen vakutettuja, että keskinäinen turvallisuuden ja ennen kaikkea Leninin ja Maunamon kaupunkien sekä Maunamon rautatien turva-

sen ehtojen määrittelyminen vastaa molempien sopimuspuolien etuja, ovat tässä tarkoituksessa katooneen välttämättömiksi solmita rauhansopimus.

(Jatke 4. sivulla).

PÄIVÄN SANA

RAUHA. Yllättävää ja järkyttävää leviä eilen maassamme tieto, että Moskovassa oli solmittu rauha keskivälin vastaisena yönä Suomen ja Neuvostoliiton välillä. Eilen kello 11 lopetettiin sotatoimet. Sota on päättynyt.

Tämän tiedon pitivät tuoda helpoitusta ja kevennyttä kaikkien mielen, mutta tällä kertaa ei ole niin asialla. Rauha tois on, mutta millainen rauha? Karjalan Kannas, Viipuri, Käkisalmi, Sortavala, Suojärvi, Hanko luovutetaan Venäjälle ja Suomen raja tulee kulkemaan suunnilleen v. 1921 solmittu Uudenkaupungin rauhan rajoja.

Istu, jonka olemme saaneet, on tyrmistytynyt raskaan. Ajatus ei tahdo mitenkään tottua urokkaan todoksi tois- saan solmittu rauhan ras-

kaista ehtoja. Olemme nyt sil- vottu valtakunta, osa ikivan- hasta alustamme on liittetty perivihollisen alueisiin mitä urohoollisuuden ja sankarilli- simman taistelumme jälkeen.

Tulee pakotakin mieleen ky- synyt: vuosiko suomalaisten sotilaiden syidenveri näinä talvikursuksina hukkaan, oli- ko heidän uhrausta turha? Ei, se ei ollut äitienkään turha. Ilman taisteluja ei maastamme silvottu, ilman raskaita, suun- nattomien raskaita tappioita ei vihollisen alustamme val- laannut ja kansalliset kohtuu- tonia ja kynniliitit rauhan- ehtojaan. Suomalaisen miehen vielä lämmin veri, joka on punannut valkoiset hanken- ne, kuitaa vuosikymmeniä vuosikymmenen... sukupolve- ta sukupolveen: Karjalan Kannas on suomalaista maata, se kuuluu meille, kerran se jätettiin liitetään meidän Suo- meen! Tämän vuoksi ei soti- laidemme uhri ollut turha, heidän verestään on versova uusi usko, varma vakuus- si, että yksikään suomalai- nen mies ja nainen ei voi aja-

tella Moskovassa rauhaa tun- tematta pistosta pöydessä: kerran on koittava heidi....

Me emme voi emmekä tahdo kieltä tällä käsitellä ja sen ehdotonta oikeutusta, koska se olisi oman sisimpämme kieltämisä. Me alistumme nyt — niin on lämmen ollut ai- kaisemminkin pakko tehdä idän massojen edessä — mut- ta aina on lämmen nousut jäl- leen ja oltu omanan takai- ein. Niin tulee tapahtuman nytkin.

Me alistumme nyt välttä- mättömään pakon, väkivallan ja oikeudettomuuden edessä, mutta Suomen kansaa ei ole vielä muurettu eikä sitä idän valloittajien koskaan mu- serra.

Me nousemme kerran jäl- leen — ja silloin on Karjalan Kannas taas meidän. Uuden- kaupungin rauhan rajasta ei tulla pyydyksi eikä tule Mo- koonkaan rauhan rajasta, sillä kirsinyksellä, verellä, tu- lalla ja huolellalla pakosta luovutettu suomalaisen ma- ei olekaan sotilain kuu- stetta!

Sotamarsalkka Mannerheimin päiväkäsky

**Suomen armeijalle
14.3.1940.**

Sotamarsalkka Mannerheim on antanut maaliskuun 14 päivänä v. 1940 seuraavan päivä- käskyn:

Suomen kunniallaan ar- meijan sotilaita.

Rauha on solmittu maam- me ja Neuvosto-Venäjän vä- lillä, arkaa rauha, jota on Neuvosto-Venäjälle luovut- tanut melkein jokaisen taistelukentän, millä te olet- ta vuodittaneet vertame kaiken sen puolesta, mitä me pidämme kallina ja pyhäinä. Te ette ole tahtoneet sota- ta, te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta te- dit pakotettiin taisteluun, jossa olette tehneet suur- tä, tekoja, jotka tulevat vuo- sisatoja loistamaan historian lehdillä. Yli 15000 miestä, jotka lähitte kenteille, ei enää näe kotijansa, ja kuu- ka monet ovatkaan ainaksi menettäneet työkykynsä.

Mutta te olette myös ja- kaneet kovia ideoja ja kun nyt parastaatuhattia vihollis- tannetta lepiä hängessä ja tujoitaa sirkynein katsein tähtitaivaallenne, ei syy ole teidän. Te ette heittä viha- neet, te ette tahtoneet heille pahaa, vaan noudattitte sota- dan arkaa lakia: tappaa ta- kuuilla itse.

Sotilait! Olen taistellut monilla tan- tereilla, mutta en vielä näh- nyt vertailanne sotureita. Olen ylipä teistä kuin oli- site onia lapsiani, yhtiä yi- peä tunteitten miehistä

Pohjolassa kuin Pohjanmaan lakeuksien, Karjalan lahtien, Savon kumpujen, Hä- men ja Setkimaan vilja- vien valloittajien, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen lahteit- ten lehtojen pojat. Olen yhtiä ylipä uhrista, jonka tar- joa köyhän naijan poika siinä kuin rikasikin.

Kiitin teitä kaikkia, up- seereita, alipseereita ja miehistä, mutta tahdon erik- kisesti painottaa reserviup- seerien uhrautuvaa uljuutta, heidän velvollisuudentun- toaan ja etevyyttä, sillä he ovat täyttyneet tehtävään, joka ei alkuun ollut heidän.

Niinpä heidän uhrausta onkin prosenttimäärältään sodan korkein, mutta se on annettu ilolla ja borjumatomalla velvollisuudentunnon.

Kiitin useereita esikun- nissa heidän tahtavista ja uupumattomasta työstään ja lopuksi kiitin lähimpiä apu- laisiani yleisesikunnan pääl- likkää ja päämajatoimista- ria, armeijan päälliköitä, ar- meijakuntien päälliköitä ja divisioonien komentajia, joita usein ovat tehneet mah- dottomasta mahdollisen.

Kiitin Suomen armeijaa kaikkine aselajeineen, jotka

(Jatke 4. sivulla).

SA-Kuva

*Ylipääällikkö määräsi päiväkäskyssään keväällä 1940 toukokuun kolmatta sunnuntai-
ta vietettävän "...nyt päättyneessä sodassa kaatuneiden sankarivainajien sekä myös
kaikkien murroskautena vuonna 1918 molemmin puolin vakaumuksensa puolesta
henkensä uhranneitten yhteisenä uskonnollisena muistopäivänä..." Sankarihautajai-
set sekä sankarivainajien muistotilaisuus Joensuussa 19.5.1940. (SA-kuva)*

MOSKOVAN RAUHA

1940

Eduskunta ratifioi 15. maaliskuuta 1940 Moskovan rauhansopimuksen. Hangon vuokra-alue luovutetaan Neuvostoliitolle 22.3. Suomalaiset vetäytyvät idässä uudelle rajalle 25.3. kuluessa. Toukokuun puolivälissä uudet rajavartiostot aloittavat toimintansa maavoimien alaisuudessa. Kesäkuun lopussa palataan rauhan ajan järjestelyihin ja Rajavartiolaitos palautetaan Sisäasiainministeriön alaisuuteen ja rajavartiostot siirtyvät sen johtoon pl. Hangon vuokra-alueen vastainen raja, jossa vastuu siirtyy vasta 1.11.1940. Loppukesällä 1940 Baltian maat painostetaan liittymään järjestetyissä kansanäänestyksissä osaksi Neuvostoliittoa ja Suomi aloittaa tunnustelut avun saamiseksi Saksalta. Elokuussa 1940 Suomi ja Saksa solmivat sopimuksen saksalaisten joukkojen ja niiden huollon kauttakulusta Norjaan. Kesällä ja alkusyksyllä 1940 puolustusvoimat siirtyy sodan ajan kokoonpanosta uuteen rauhan ajan kokoonpanoon – maavoimat prikaatiorganisaatiossa pääosin itärajalla ja meri- ja ilmavoimat sodan ajan runkokokoonpanossa. Joulukuussa 1940 käydään ensimmäiset Suomen ja Saksan väliset tunnustelut yhteisestä toiminnasta Saksan hyökätessä Neuvostoliittoon.

SA-Kuva

Salmin ja Joensuun Rajavartiostojen liput Joensuun torilla sankarivainajien muistopäivän paraatissa 19.5.1940 (SA-kuva).

***Rajasotamies Paavo Karhos, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 8, jäi vangiksi 13.4.1940 Kaurilassa, Tohmajärvellä, kuoli sotavankeudessa**

Huhtikuun alussa 1940 uuden rajan kulkua merkittäessä itärajalla tapahtui lukuisia selkkauksia. Neuvostoliittolaisten partio sieppasi 13.4. neljä suomalaista Erillinen Pataljoona 8:n 3. komppanian sotilasta Kaurilassa. Komppanian päällikkö mukanaan yksi aliupseeri ja tulkkina toiminut rajasotamies Paavo Karhos saivat rajalla yhteyden neuvostoliittolaisiin, jotka kutsuivat suomalaiset neuvottelemaan asiasta Kurikan koululle. Huolimatta aikaisemmasta lupauksesta, neuvostoliittolaiset vangitsivat suomalaiset. Rajasotamies Karhosen myöhemmistä vaiheista ei ole tarkkaa tietoa, mutta hän kuoli sotavankeudessa todennäköisesti vuonna 1942.¹¹²

(Karhos (ent. Krohin), Paavo: asevelv LA3 1934–35, stm; rvstm SR 1937–; TS ErP8)

***Merivartioalikersantti Einar Hellsten, Inkoon merivartioasema, kuoli 2.5.1940**

Merivartioalikersantti Einar Hellsten Inkoon merivartioasemalta kuoli 2.5.1940.¹¹³

(Hellsten, Einar Ragnar: ei kantakorttia; mvt SL)

Rajasotamies Urho Nurmiaho, Erillinen Pataljoona 9, haavoittui vahingonlaukauksesta 2.5.1940 Tohmajärvellä, kuoli 6.5.1940

Erään sotamiehen käsitellessä 2.5.1940 Tohmajärvellä sotasaaliiksi saatua puoliautomaattikivääriä ase laukesi, ja luoti osui rajasotamies Urho Nurmiahoa rintaan. Nurmiaho kuoli neljä päivää myöhemmin.¹¹⁴

(Nurmiaho, Urho Johannes: asevelv UR 1930–31, stm; rvstm SR 1939–)

Reservivänrikki Hugo Henriksson, kuoli oman käden kautta 22.6.1940 Ruskealassa

Reservivänrikki Hugo Henriksson ampui itsensä 22.6.1940 Ruskealassa.¹¹⁵

(Henriksson, Hugo Jalmari: ei kantakorttia; asevelv KJP 1918; kanta-au (KJP) 1919–21; kanta-au PetsK/LR 1922–; JvAuK 1925–26)

Rajakersantti Eino Kaukonen, 3. komppania / Rajavartiosto 6, haavoittui 2.7.1940 Kuosnäjärvellä, Petsamossa, kuoli 3.9.1940 Neuvostoliitossa

Rajakahakat Moskovan rauhan aikana eivät olleet mitenkään harvinaisia, johtuen yleensä huonosti maastoon merkitystä rajalinjasta. Petsamon rajakomppanian Hiirijärven vartiosta lähti 2.7.1940 rajavartiokersantti Eino Kaukosen johtama kahden miehen partio normaalille rajapartiolle.

Miesten tullessa Kuosnajarven pohjoispuolelle he harhautuivat rajan väärälle puolelle, jolloin neuvostoliittolaiset rajavartijat avasivat tulen. Partion toinen mies pääsi takaisin Suomen puolelle, mutta Kaukonen jäi haavoittuneena neuvostoliittolaisten käsiin ja kuoli 3.9.1940. Neuvostoliitto ei pyynnöistä huolimatta palauttanut Kaukosen ruumista.¹¹⁶

(Kaukonen, Eino: asevelv KKR 1929–30, alik; rvstm SR 1930, rvstm LR 1930–; VR rvkers 3./R6)

Rajasotamies Arvi Lintunen, kuoli sairauteen 10.8.1940 Helsingissä

Rajasotamies Arvi Lintunen kuoli sairauteen Keskussotilassairaalassa Helsingissä 10.8.1940.

(Lintunen, Arvi Ilmari: ei kantakorttia; TS 1.RajaK)

Majuri Einar Sarta, komppanian päällikkö 2. komppania / Rajavartiosto 6, kuoli auto-onnettomuudessa 26.8.1940 Imatralla

Majuri Sarta kuoli Imatrankosken aseman läheisyydessä auto-onnettomuudessa 26.8.1940 ollessaan rajavaltuuskunnan jäsenenä palaamassa Ensosta neuvottelutilaisuudesta.¹¹⁷

(Sarta (ent. Bär), Einar Valdemar: VöyrSK 1918; VS; VUK-A 1919, vänr 1919; nups ja adj JPr 1919–, ltn 1920; nups ja kpääll LR, kapt 1926, maj 1940)

***Rajaylikersantti August Järvinen, Rajavartiosto 6, kuoli sairauteen 1.10.1940 Pelkosenniemellä**

Rajaylikersantti August Järvinen kuoli 1.10.1940 Pelkosenniemellä lyhyen sairauden jälkeen.¹¹⁸

(Järvinen, August: ei kantakorttia; VS; Viron retkik, Aunuksen retkik, Vienan retkik; rvstm LR 1920–)

1941

Tammikuussa varusmiespalvelusaika muutetaan kaksivuotiseksi. Huh-
tikuussa 1941 Saksa suorittaa tiedustelulentoja Neuvostoliiton alueelle
Suomen ilmatilan kautta. Kesäkuun 7. päivänä 1941 saksalaiset joukot
siirtyvät Norjasta Lappiin. Puolustusvoimat kohottaa valmiuttaan 10.6.
alkaen perustamalla mm. rajajoukkoja ja aloittaa Saksan kanssa tehdyn
sopimuksen mukaisesti 17.6. liikekannallepanon, talvisodan tapaan ni-
mellä ylimääräiset harjoitukset.

Rajasotamies Juho Hämäläinen, 3. komppania / Rajavartiosto 4, kuoli 1.1.1941

Rajasotamies Johannes Hämäläinen kuoli 1.1.1941.¹¹⁹

(Hämäläinen, Vilho Johannes (Juho): ei kantakorttia; rvstm KanR; VR rvstm 3./R4)

***Rajasotamies Heikki Petsuri, 1. komppania / Rajavartiosto 4, kuoli vahingonlaukauksesta 12.1.1941 Vepsävaarassa, Tohmajärvellä**

Rajasotamies Heikki Petsuri kuoli 12.1.1941, kun Vepsävaaran vartiolla asepuhdistuksen yhteydessä toisen rajavartijan ase laukesi vahingossa ja Petsuri sai luodin rintaansa.¹²⁰

(Petsuri, Heikki: ei kantakorttia)

***Rajavääpeli, jääkärireservivänrikki Kaarlo Svärd, nuorempi upseeri, 1. komppania / Rajavartiosto 4, kuoli sairauteen 28.1.1941**

Jääkärireservivänrikki Kaarlo Svärd sairastui 24.1.1941 ja kuoli neljä päivää myöhemmin sotasairaалassa.¹²¹

(Svärd, Kaarlo Akseli: JP27, vääp 1918; rvvääp LR 1918–29, ero 1929; rvalik JR 1933–36, rvkers JR 1936–; JvAuK 1935; TS kvääp EK/ErP11; VR RUK 46 kiv, reservänr 1940, nups 1./R4)

***Rajasotamies Antti Kostamo, Rajavartiosto 3, kuoli vahingonlaukauksesta 6.3.1941 Ruokolahdella**

Rajasotamies Antti Kostamo kuoli 6.3.1941 Ruokolahdella, kun taisteluharjoituksissa erään varusmiehen aseeseen oli päätynyt kova patruuna paukkupatruunoiden joukkoon ja tämä ampui maalihenkilönä ollutta Kostamoa.¹²²

(Kostamo, Antti: ei kantakorttia)

***Rajakersantti Rikhard Pasuri, kuoli sairauteen 12.3.1941**

Rajakersantti Rikhard Pasuri, kuoli 12.3.1941 sairauteen.¹²³

(Pasuri, Rikhard: ei kantakorttia)

***Merivartiomestari Viktor Leino, vartiolaiva Turjan päällikkö, kuoli sairaskohtaukseen 5.4.1941 Petsamossa**

Merivartiomestari Viktor Leino, Petsamossa olleen vartiolaiva Turjan päällikkö, kuoli 5.4.1941 sairaskohtaukseen.¹²⁴

(Leino, Viktor Väinö: ei kantakorttia; VL Turja pääll (LR) 1934–)

Vartiolaiva Turja toimi vuodesta 1928 alkaen Petsamossa kuuluen Lapin Rajavartiostoon. Kun Petsamosta vetäydyttiin talvisodan alussa, Turja upotettiin Liinahamarin satamaan. Moskovan rauhan aikana Turja nostettiin, kunnostettiin ja otettiin uudelleen käyttöön. (kuva: Rajavartiolaitos).

***Rajasotamies Kaarlo Vainio, kuoli 15.4.1941**

Rajasotamies Kaarlo Vainio, kuoli 15.4.1941¹²⁵

(Vainio, Kaarlo: ei kantakorttia)

***Rajasotamies Yrjö Paakarinen, kuoli 6.5.1941**

Rajasotamies Yrjö Paakarinen, kuoli 6.5.1941¹²⁶

(Paakarinen, Yrjö: ei kantakorttia)

***Rajavääpeli Lauri Huima, 2. komppania / Rajavartiosto 5, kuoli 6.6.1941**

Rajavääpeli Lauri Huima kuoli 6.6.1941 sodan rasisusten murtamana.¹²⁷

(Huima, Lauri Akseli: ei kantakorttia; rvstm, rv-au KR)

***Reservin vänrikki Yrjö Luoto, Merivartiolaitoksen esikunta, kuoli 13.6.1941**

Reservin vänrikki Yrjö Luoto Merivartiolaitoksen esikunnasta kuoli 13.6.1941.¹²⁸

(Luoto, Yrjö Aleksander; ei kantakorttia)

PUOLUSTUSVOIMAIN
PÄÄESIKUNTA.

26.5.1941

YLIPÄÄLLIKÖN PÄIVÄKÄSKY

N:o 191.

Rajavartiostojen vakinainen henkilökunta toimi sodan ensimmäisistä hetkistä sen loppuun saakka kaikkea tunnustusta ansaitsevalla menestyksellä osoittaen jo sodan vaikeissa alkutaisteluissa tosi suomalaista soturikuntaa. Rajavartiostojen henkilökunnan tappioprosentti puhuu selvää kieltä siitä kunniakkaasta osuudesta, mikä rajavartiolaitoksella puolustusvoimiemme osana oli ankarassa ja sitkeässä kamppailussa valtakunnan vapauden puolesta.

Tunnustuksena sodassa osoitetusta sotilaallisesta kunnosta ja herpaantumattomasta toiminnasta annan rajavartiojoukoille nimityksen **Rajajääkärijoukot** ja rajavartiostojen kantamiehistölle nimityksen **Rajajääkäri**.

Puolustusvoimain Ylipäällikkö
Sotamarsalkka **MANNERHEIM.**

Yleisesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti **E. Heinrichs.**

JATKOSOTA

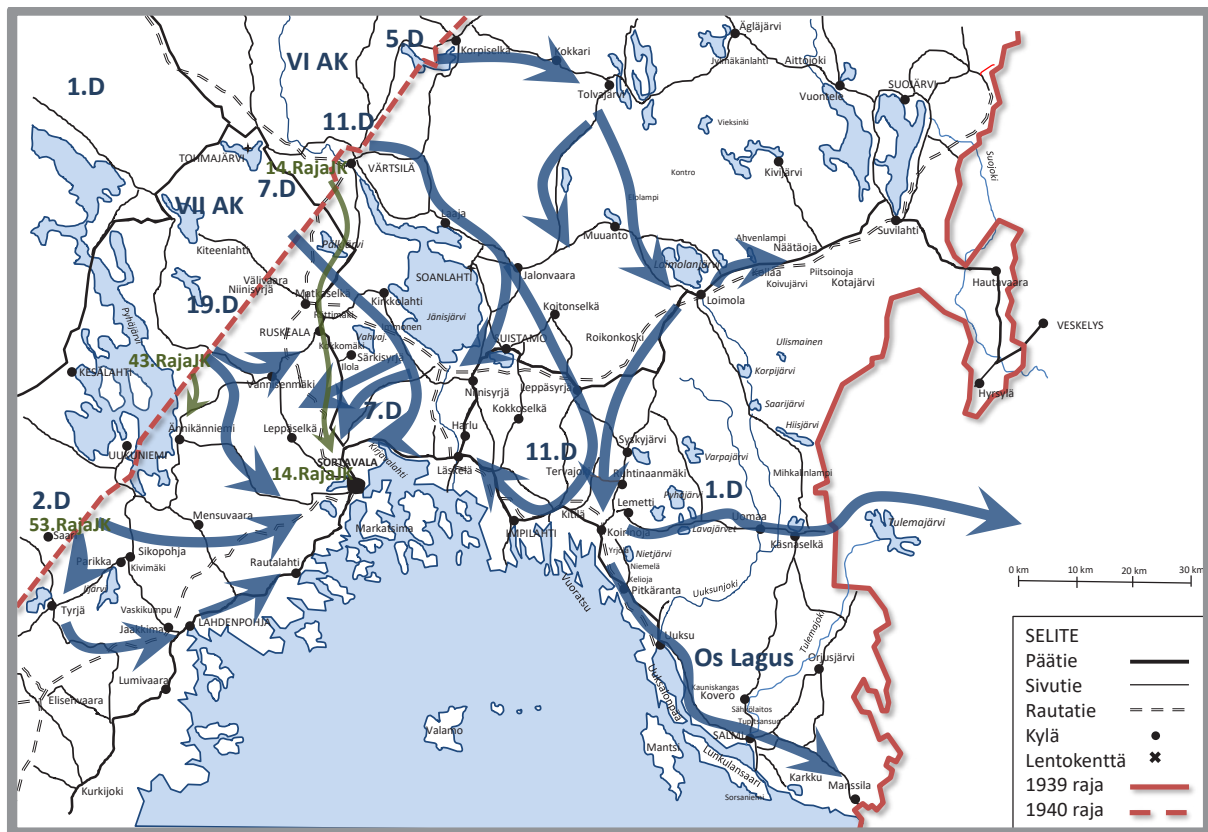
HYÖKKÄYSVAIHE

KESÄ-HEINÄKUU 1941

Puolustusvoimat saatetaan 10.–22.6. sodan ajan kokoonpanoon. Operaatio ”Barbarossa”, Saksan hyökkäys Neuvostoliittoon, käynnistyy 22.6. ja ensimmäiset saksalaiset lentokoneet siirtyvät Etelä-Suomen lentokentille. Neuvostoliiton lentokoneet pommittavat useita suomalaisia kaupunkeja 25.6. ja pääministeri Ragnell toteaa saman päivän illalla hallituksen tiedonannossa eduskunnalle Suomen olevan sodassa. Pohjois-Suomessa saksalaisille alistetut 6. Divisioona ja III Armeijakunta aloittavat heinäkuun alkupuolella hyökkäyksen Alakurtin sekä Kies-tingin-Uhtuan suuntaan. Rukajärven suunnassa 14. Divisioona aloittaa etenemisen vallaten 24.7. Omelian. Laatokan pohjoispuolella Karjalan Armeija aloittaa etenemisen 10.7. saavuttaen 23.7. Tuulosjoen, johon py-
säyttää tilapäisesti hyökkäyksen. Vihollinen yrittää 26.7. vallata Hangon länsipuolella olevan Bengtskärin saaren, jonka omistuksesta käydään ankara taistelu. Laatokan luoteispuolella alkaa taistelu Tyrjän kylästä.

Sotapäiväkirja		
Pvm	Klo.	Sisältö.
10.6	12.00	Esikäskey n:242 Hälytyk komppanian perustamisesta pvm:llä 10.6.41 klr.13.00 Tarkistusreitille käskeymantajalle onko käskey oikea.
-"-	13.05	Käskey alaperustamispaikkojen päälliköille Esikäskey n:242:n täytäntöönpanosta
-"-	16.00	23 Rajakomppania alistettu II/6 Pr.
11.6	6.00	23 Rajakomppania taisteluryhmittyksessä
-"-	8.30	Ilmoitus II/6 Pr. komentajalle 3402 taisteluryhmittyksessä
12.6	9.00	Komppanian päällikkö maritti kompp. tarkastukseen
13.6		Komppania suoritti aseiden varustelu töitä lää sateinen
14.6	8-17	Komppania suoritti aseiden varustelu töitä
15.6		Alistettiin 23. Rajakomppanialle 1:si pioneerijoukkue valvomaan 1 up. 8 an 31 miina

Rajavartiostot kutsuivat reserviläisiään kertausharjoituksiin jo 2.6.1941 lähtien ja perustivat rajajääkärikomppaniat 10.6. annetulla käskyllä. Rajavartiosto 3:n 2. komppania sai käskyn 23. Rajajääkärikomppanian perustamisesta kello 1300 ja aloitti samalla sotapäiväkirjan pidon.

Karjalan Armeijan hyökkäys heinäkuussa 1941.

Rajakersantti Väinö Kuronen, 32. Rajajääkärikomppania, kuoli omassa miinoitteessa 25.6.1941 Telkjärvellä, Vahvialassa

Rajakersantti Väinö Kuronen kuoli 25.6.1941 omassa miinoitteessa Vahvialan Telkjärvellä.¹²⁹

(Kuronen, Väinö Viktor: asevelv SPr 1930–31, alik; rvstm KanR 1938–; TS 1.K/ErP3; VR rvalik, rvkers 1./R1, R2 1940–; JS 32.RajaJK)

Entinen rajakorpraali, reservin kersantti Uuno Hippeläinen, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 28.6.1941 Muurikkalassa, Miehikkälässä

12. Rajajääkärikomppania ryhmittyi jatkosodan liikekannallepanossa Muurikkalasta Virolahdelle. Vaikka rajaosuus oli muuten erittäin hiljainen, siellä suoritettiin kuitenkin partiointia ja väkivaltaisia tiedusteluhyökkäyksiä puolin ja toisin. Tappioita syntyi erityisesti miinoitteissa, joita kumpikin puoli käytti runsaasti. Reservin kersantti Uuno Hippeläisen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui 28.6.1941 Muurikkalassa, todennäköisesti 12. Rajajääkärikomppanian lähettämässä partiossa.¹³⁰

(Hippeläinen, Uuno: asevelv JP2 1937–38, alik; TS rjoht 5.RajaK; VR rvstm 1./R2 1940, rvkorp 1./R2 1941, ero 1941; JS 12.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Aleksanteri Anttonen, 23. Rajajääkärikomppania, kaatui 29.6.1941 Kankaanmäellä, Rautjärvellä, jäi kentälle

Rautjärven alueella ollut 23. Rajajääkärikomppania lähetti 29.6.1941 useita ryhmän vahvuisia partioita rajan yli tehtävänä selvittää vihollisen asemat. Matikanlahteen lähetetty partio kohtasi paluumatkalla vihollisen parivartion Kankaanmäen tähystystornin luona, jolloin lyhyessä laukaustenvaihdossa rajajääkäri, reservin alikersantti Aleksanteri Anttonen kaatui hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.¹³¹

(Anttonen, Aleksanteri: asevelv KTR2 1936–37, alik; TS I/KTR12; VR rvstm 2./R3; JS 23.RajaJK)

***Entinen rajasotamies, reservin korpraali Väinö Nikkanen, R2, katosi 30.6.1941**

Reservin korpraali Väinö Nikkasen tiedot ovat erittäin puutteelliset. Hän oli värvättyä rajavartijana 4./R2:ssa kesäkuusta 1940 toukokuuhun 1941, jolloin hänen palvelussopimuksensa päättyi. Todennäköisesti hänen palveluksensa on jatkunut suoraan reserviläisenä, ja hän katosi 30.6.1941.¹³²

(Nikkanen, Väinö Jalmar: vap palv rauh aik; TS 3.RajaK, korp 1940; VR rvstm 4./R2 1940–14, ero 1941)

Rajakersantti Arvi Iivonen, joukkueen johtaja, 32. Rajajääkärikomppania, haavoittui 30.6.1941 Häsälässä, Vahvialassa, kuoli 8.7.1941 sotasairaалassa

Rajavääpeli, reservin luutnantti Aarne Viinanen, joukkueen johtaja, 32. Rajajääkärikomppania, haavoittui oman vartiomiehen ampumana 30.6.1941 Hälsälässä, Vahvialassa, kuoli 1.7.1941

Jalkaväkirykmentti 5:n lähettäessä 30.6.1941 tiedusteluosastoja Tervajoen suuntaan, 32. Rajajääkärikomppania asetti sille oppaat. Heti uuden rajan toisella puolella olevan Hälsälän kylän alueella suomalaisten eteneminen pysähtyi vihollisen asemien eteen, jolloin yhtä opasosastoa johtanut rajajääkärikomppanian konekiväärijoukkueen johtaja, rajakersantti Arvi Iivonen, haavoittui vaikeasti. Etenemisen pysähtyessä reservin luutnantti Viinanen asetti miehensä asemiin ja lähti itse etumaastoon. Paikallaan takaisin hän ei todennäköisesti kuullut vartiomiehen huutoa, jolloin vartiomies ampui häntä. Viinanen kuoli haavoihinsa seuraavana päivänä ja Iivonen 8.7.1941.¹³³

(Iivonen, Arvi Johannes: asevelv SPr 1929–30, alik; rvstm SR 1931–33, rvkorp SR 1933–34, ero 1934; rvstm 1./SR 1936–38, rvstm KanR 1939–; TS rjoht, jvarajoht 1.K/ErP3; VR rvalik, rvkers 3./R2 1940–; JS jjoht 32.RajaJK)

(Viinanen, Aarne: asevelv SR 1919–20, stm; rvstm ja kanta-au SR 1921–; JvAuK 1926–27(?); TS kvääp, kpääll EK/ErP9; VR talups ErP9, resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups, talhoit R2, resltn 1941; JS jjoht 32.RajaJK)

Rajajääkäri Eino Ohvo, 22. Rajajääkärikomppania, kaatui 1.7.1941 Säkkiärvellä

Rajajääkäri Eino Ohvon tiedot ovat erittäin puutteelliset. Hän todennäköisesti palveli 22. Rajajääkärikomppaniassa ja katosi Säkkiärvellä, Puukalusjärven koillispuolella, 1.7.1941. Hänen ruumiinsa löydettiin kentältä vasta kesäkuussa 1942.¹³⁴

(Ohvo, Eino Petteri: ei kantakorttia; rvstm R2)

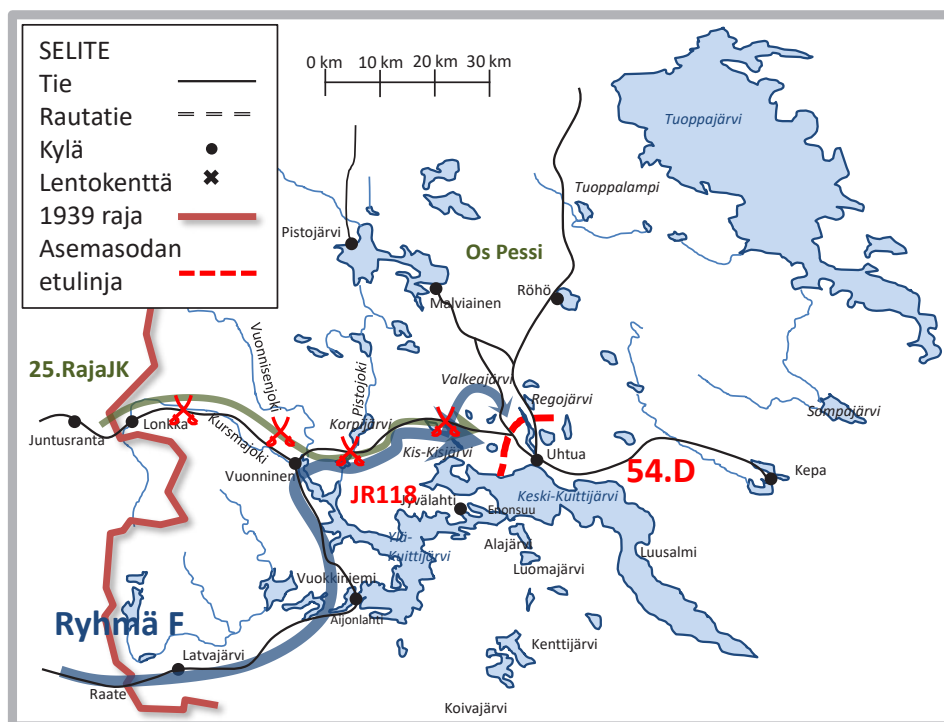
Reservin luutnantti Nils Kyander, komppanian päällikkö, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 1.7.1941 Kursmajärvellä, Uhtuan suunnalla

Ryhmä F:n pääosien edetessä Raatteen suunnasta Vuokkiniemelle, sen vasemmalle sivustalle Lonkkaan perustettiin 25. Rajajääkärikomppanian rungolle Osasto H. Osasto ylitti rajan 1.7.1941 aamuyöllä, ja saapui samana päivänä Kursmajärven kaakkoiskulmassa olevalle rajavartiokasarmille. Vihollinen oli ryhmittynyt kasarmin alueelle puolustukseen ja avasi yllättäen tulen, jolloin komppaniansa kärjessä edennyt reservin luutnantti Nils Kyander haavoittui vaikeasti ja kuoli matkalla Juntusrantaan kenttäsairaalaan.¹³⁵

(Kyander, Nils Henrik: asevelv KR 1937–38, RUK 39 kk/krh, resvänr 1938; nups KR 1938–; TS ErP15; VR nups R5; JS kpääll 25.RajaJK)

ETENEMINEN UHTUALLE – 25. RAJAJÄÄKÄRIKOMPPANIA

3. Divisioona aloitti heinäkuun alussa 1941 hyökkäyksen Kiestingin ja Uhtuan suunnissa jakaantuneena kahteen osaan: Ryhmä J Kiestingin suunnassa ja Ryhmä F Uhtuan suunnassa. Ryhmä F eteni Lonkan ja Vuokkiniemen suunnista Vuonniseen, jonka valtasi 8.7. Ryhmä ylitti Vuonnisjoen 14.7., mutta hyökkäys pysähtyi vajaan 10 kilometrin jälkeen vihollisen vahvoihin aseisiin Pistojoella. Pistojoki ylitettiin 21.7. samalla, kun osa ryhmää teki Kuittijärven ylimenon vihollisen selustaan. Vihollinen teki kuitenkin sitkeää vastarintaa, ja vetäytyi asemistaan vasta muutaman vuorokauden taistelun jälkeen. Ryhmä F:n hyökkäys pysähtyi jälleen 1.8. vain reilun 10 kilometrin etenemisen jälkeen vihollisen asemien eteen Kiskisjärvien tasalle. Hyökkäystä Uhtuan kylän valtaamiseksi jatkettiin muutaman päivän levon jälkeen niin tien suunnassa kuin pohjoisesta saarrostaen, mutta hyökkäys pysähtyi vihollisen vahvasti linnoitettuihin aseisiin ja vastahyökkäykseen. Seuraava yritys tehtiin 15.8. painopisteen ollessa pohjoisessa, Malviaisten maantien suunnassa, mutta viiden päivän taistelujen jälkeen hyökkäys jälleen pysäytettiin tuloksettomana. Viimeinen yritys tehtiin 1.9. Regojärven itäpuolitse, mutta tämäkin yritys pysähtyi vihollisen vastahyökkäykseen. Tämän jälkeen asemat vakiintuivat Uhtuan suunnalla, kun joukkoja jouduttiin siirtämään Kiestingin suunnalle.

Ryhmä F:n ja 25. Rajajääkärikomppanian eteneminen Uhtualle heinä-elokuussa 1941.

Merivartiokersantti Johannes Vanninen, II Linnakkeisto / 2. Rannikkoprikaati, haavoittui 1.7.1941 Vanhasaarella, Virolahdella, kuoli 3.7.1941

2. Rannikkoprikaatin II Linnakkeiston iskuosasto valtasi 30.6.1941 Martin-saaren, Vehkasaaren ja Vanhasaaren Virolahdella. Seuraavana päivänä kello 1830 alkaen vihollinen teki vartiomoottoriveneillä tykistösyöksyn ja samaan aikaan pommitti syöksypommittajilla saaria. Merivartiokersantti Johannes Vanninen haavoittui Vanhasaarella kello 1845 toimiessaan iskuosaston tukena olleen moottoriveneen AV99 päällikkönä ja kuoli haavoihinsa 3.7.1941.¹³⁶

(Vanninen, Johannes: asevelv RT2 1918–19, tkm; mvt 1932–)

Rajakersantti Kalle Koivumäki, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 1.7.1941 Storkrokanissa, Hankoniemen itäpuolella, jäi kentälle

31. Rajajääkärikomppania lähetti 1.7.1941 aamuyöllä vahvennetun joukkueen vahvuisen partion Snappertunan lohkolla olevaan Storkrokanin saareen. Partio pääsi maihin ilman vastusta, mutta sen edetessä saaren sisäosaan se sai vastaansa kiivasta tulta. Tappioiden kasvaessa ja partion ollessa joutumassa saarroksiin, se vetäytyi saaresta. Rajakersantti Kalle Koivumäki kaatui saarella konekiväärisuihkusta ja jäi kentälle.¹³⁷

(Koivumäki, Kalle Anton Armas: asevelv JP1 1938–39, alik; rvstm KR 1939–; TS rjoht 2.K/ErP14; VR reskers 1940, rvalik R1 1940, rvkers R1 1940–; JS 31.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Yrjö Arhipoff, 44. Rajajääkärikomppania, kaatui 2.7.1941 Ruhovaarassa, Korpiselässä

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Mustonen, 44. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 2.7.1941 Ruhovaarassa, Korpiselässä, kuoli 31.7.1942 sotavankeudessa Karagandassa, Neuvostoliitossa

Karjalan Armeijan odottaessa hyökkäyskäskyä heinäkuun alussa 1941, 44. Rajajääkärikomppania oli Korpiselän vastaisella raja-alueella valvomassa vihollisen toimintaa. Vihollinen teki 2.7. kello 1100 joukkueen vahvuisella osastolla vanginsieppausyrityksen Ruhovaaraan. Noin tunnin kestäneessä taistelussa rajajääkäri, reservin alikersantti Yrjö Arhipoff kaatui ja rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Mustonen jäi vangiksi. Mustonen kuoli sotavankeudessa 31.7.1942 Karagandassa, Neuvostoliitossa.¹³⁸

(Arhipoff, Yrjö: TS vapeht 1.K/ErP11; VR asevelv JR41, 14.Pr, 7.Pr, alik; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK)

(Mustonen, Veikko Ilmari: asevelv URR 1938–39, alik; TS HevV8; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Pekka Puharinen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.7.1941 Värtsilässä

14. Rajajääkärikomppania oli Karjalan Armeijan yleishyökkäyksen edellä Värtsilän vastaisella rajalla vartio- ja partiotehtävissä. Rajajääkäri, reservin alikersantti Pekka Puharinen kaatui partiomatkalla 3.7.1941 kello 1130 Värtsilän alueella vihollisen yllättäessä partion.¹³⁹

(Puharinen, Petter (Pekka): asevelv SR 1934–35, alik; rvstm 1./JR 1938–; TS rjoht 1.K/ErP11; VR ero 1940; rvstm R4 1941–; JS 14.RajaJK)

Rajakersantti Eelis Moisio, 23. Rajajääkärikomppania, kaatui 4.7.1941 Roihankylässä, Rautjärvellä

23. Rajajääkärikomppania lähetti 3./4.7.1941 yöllä vanginsieppauspartion Roihankylän alueelle. Partio joutui pian rajan ylitettyään tulitaisteluun vihollisen kanssa, jolloin rajakersantti Eelis Moisio kaatui. Moisio ruumis jäi kentälle, josta se saatiin seuraavana päivänä noudettua pois.¹⁴⁰

(Moisio, Eelis: HRR 1932–33, alik; VR rvstm 2./R3 1940–; JS 23.RajaJK)

***Entinen rajakersantti, reservin kersantti Oiva Hallikainen, 2. komppania / Jalkaväkirykmentti 10, kaatui 4.7.1941 Tuulivaarassa, Repolassa**

Jalkaväkirykmentti 10:n I Pataljoona ylitti rajan 4.7.1941 aamulla Tuulivaaran suunnassa edeten hitaasti vihollisen varmistuksen vuoksi. Pataljoonan eteneminen pysähtyi voimakkaaseen vastarintaan Särkijärven-Suopohjanlahden kannakselle viisi kilometriä ennen Tuulivaaran kylää, ja vasta illalla pataljoona saavutti kylän. Päivän taistelussa kaatui 2. komppaniasta entinen rajakersantti, reservin kersantti Oiva Hallikainen.¹⁴¹

(Hallikainen, Oiva Aatos: asevelv ErVK 1934–35, alik; rvstm JR 1936–39, rvkorp JR 1939–40; TS talau I TP/P-KR, reskers 1940; VR esikväp 15.DE, rvalik 3./R4 1940–41, rvkers E/R4 41, ero 1941; JS 2.K/JR10)

Rajajääkäri Olavi Hellsten, 22. Rajajääkärikomppania, haavoittui 4.7.1941 Lappjärvellä, Ylämaalla, kuoli 23.7.1941 sotasairaalassa

Rajajääkäri Olavi Hellsten 22. Rajajääkärikomppaniasta oli 4.7.1941 mukana Jalkaväkirykmentti 3:n Polkupyöräkomppanian partiossa Lappjärven alueella, kun hän haavoittui kiväärin luodista. Hellsten kuoli haavoihinsa 23.7.1941.¹⁴²

(Hellsten, Olavi Päiviö: asevelv PPP1 1934–35, stm; TS EK/II/JR18; VR korp, rvstm R1 1940, R2 1940–; JS 22.RajaJK)

Rajajääkäri Taube Soppela, 26. Rajajääkärikomppania, kaatui 5.7.1941 Korja-Salla tiellä, Sallassa

Rajajääkäri, reservin kersantti Ahti Paldanius, 26. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Korja-Salla tiellä, Sallassa

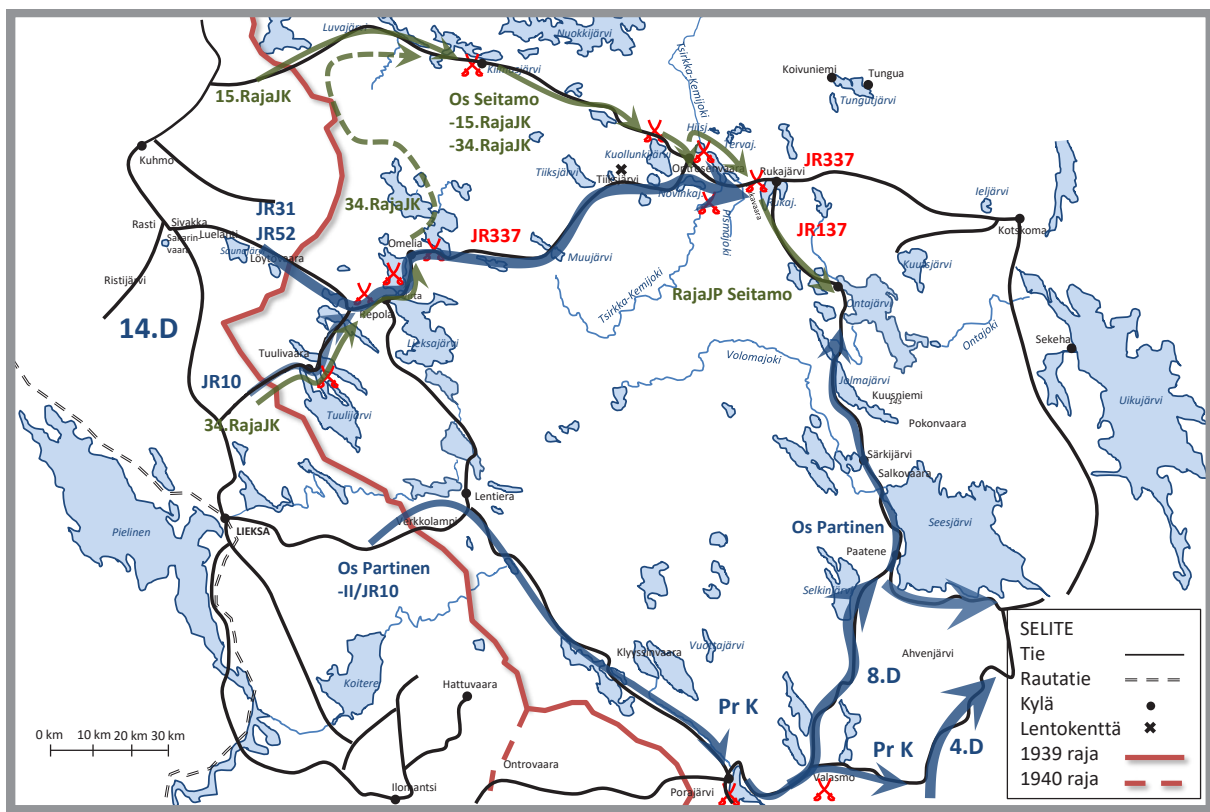
Saksalainen XXXVI Armeijakunta aloitti hyökkäyksen Sallan valtaamiseksi 1.7.1941. Viikon taistelun jälkeen saksalainen 169. Divisioona valtasi Sallan, mutta muutamaa päivää myöhemmin hyökkäys pysähtyi tasalle Kairalan kapeikko-Korja. Divisioonalle alistettu 26. Rajajääkärikomppania toimi sen pohjoisella sivustalla, Korjan suunnassa. Rajajääkäri Taube Soppelan tiedot ovat epävarmat, mutta hän kaatui 5.7.1941 Korja-Salla tiellä todennäköisesti Korjan kylän valtauksessa. Soppelan ruumis todennäköisesti jäi joksikin aikaa kentälle ja löydettiin vasta marraskuussa. Alueella toimi myös vihollisen partioita, ja kaksi päivää Soppelan kaatumisen jälkeen saksalainen kuorma-auto joutui vihollisen ylläkköön Salla-Korja tiellä, noin 8 kilometriä Korjasta. Kuorma-auton kyydissä ollut rajajääkäri, reservin kersantti Ahti Paldanius kaatui.¹⁴³

(Soppela, Taube Kristian: asevelv JP2 1937–38, stm; TS ErP17; VR rvstm 2./R6 1940-; JS 26.RajaJK)

(Paldanius, Ahti: asevelv HRR 1935–36, alik; TS ErP19/26; VR reskers 1940, ylim palk kers 7/JR64 1940, rvstm 1./R6 1941; JS 26.RajaJK)

6. DIVISIOONA SALLAN-ALAKURTIN SUUNNASSA HEINÄKUUSSA 1941

Pohjois-Suomessa saksalainen XXXVI Armeijakunta ja sille alistettu suomalainen 6. Divisioona aloittavat heinäkuun alkupuolella 1941 hyökkäyksen Alakurttiin. Saksalaisten edetessä Sallan-Alakurtin tien suunnassa, 6. Divisioona eteni etelästä lähes tiettömän erämaan kautta vihollisen selustaan. Divisioonan onnistui katkaista Salla-Alakurtti-maantie Kieristelmävaarassa 9.7., mutta kun kaksi saksalaisdivisioonaa ei päässyt läpi Kairalan kapeikossa, 6. Divisioona joutui vetäytymään takaisin. Myös toinen yritys heinäkuun lopulla kariutui vihollisen vastarintaan ja vasta elokuussa tehty kolmas yritys onnistui.

14. Divisioonan ja Osasto Seitamon eteneminen Rukajärvelle 1941.

Rajajääkäri Urho Honkanen, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Kiimasjärven kylässä, Rukajärven suunnalla

Rajakersantti Teppo Rytkönen, joukkueen johtaja, 15. Rajajääkärikomppania, katosi 7.7.1941 Kiimasjärven kylässä, Rukajärven suunnalla

Rajajääkäri Väinö Raninen, 15. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 7.7.1941 Kiimasjärven kylässä, Rukajärven suunnalla, kuoli 30.9.1942 sotavankeudessa Karagandassa, Neuvostoliitossa

Osasto Kekkonen (vahvennettu 15. Rajajääkärikomppania) hyökkäsi 7.7.1941 aamuyöllä Kiimasjärven kylään, tarkoituksena tuhota siellä oleva vihollisen komentopaikka ja sen viestiyhteydet. Komppanian päästessä kylän laitaan kello 0330, se sai kuitenkin vastaansa kiivasta tulta eikä hyökkäys edennyt. Kello 0530 vihollinen oli kiertänyt komppanian selustaan, ja se joutui murtautumaan ulos saarroksista joutuen jättämään kaatuneet ja osan haavoittuneistaan. Rajajääkäri Urho Honkanen kaatui hänen ruumiinsa jäädessä kentälle, josta se löytyi myöhemmin suomalaisten vallatessa alueen. Joukkueen johtaja, rajakersantti Teppo Rytkönen

oli haavoittunut kuolettavasti heti taistelun alussa ja jäi vihollisen käsiin. Rajajääkäri Väinö Raninen jäi haavoittuneena vihollisen vangiksi ja kuoli sotavankeudessa 30.9.1942 Karagandassa, Neuvostoliitossa.¹⁴⁶

(Honkanen, Urho Veikko: asevelv PionP 1936–37, stm; TS 26.PionK; VR rvstm R5 1940–; JS 15.RajaJK)

(Rytönen, Teppo Kalervo: asevelv PPP3 1932–33, alik; rvstm KR 1934–36, rv-korp KR 1936–37, rvalik KR 1937–; TS KKK/ErP14, reskers 1940; VR R5; JS rvkers 15.RajaJK)

(Raninen, Väinö Aleksanteri: asevelv WR 1933–34, stm; TS 7.K/JR62; VR rvstm R4, R5 1940–; JS 15.RajaJK)

Rajajääkäri Aleksanteri Suokas, 53. Rajajääkärikomppania / Osasto Avela, kaatui 7.7.1941 Ristilahdella, Uukuniemellä

Raja-alikersantti Kalle Mönkkönen, 53. Rajajääkärikomppania / Osasto Avela, kaatui 7.7.1941 Ristilahdella, Uukuniemellä

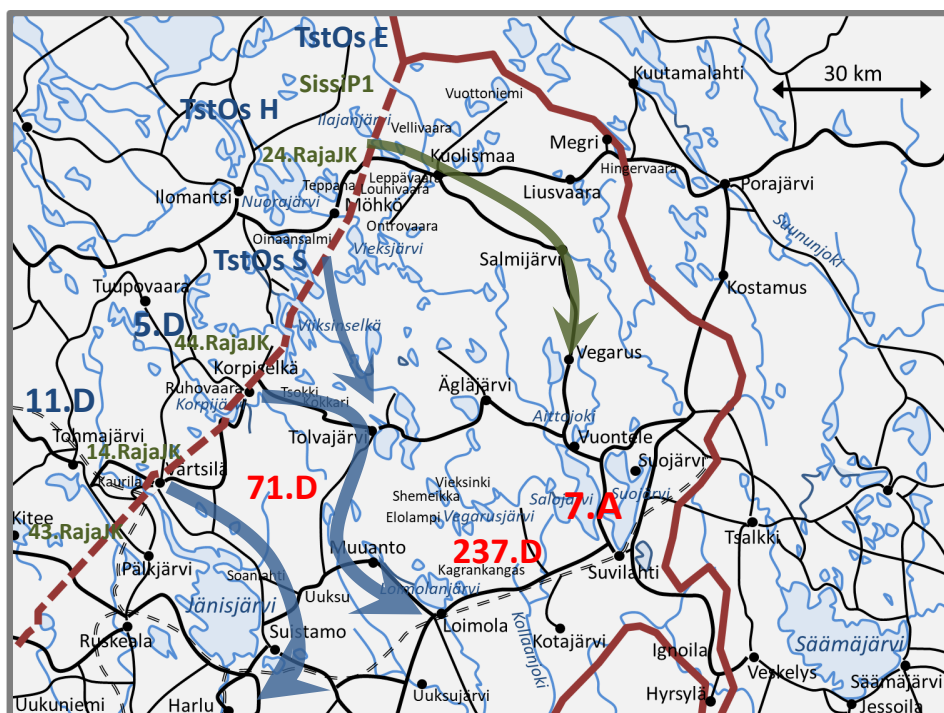
Rajajääkäri, reservin korpraali Kustaa Lehtoniemi, 53. Rajajääkärikomppania / Osasto Avela, kaatui 7.7.1941 Ristilahdella, Uukuniemellä

53. Rajajääkärikomppania toimi jatkosodan alkaessa Tyrjän suunnalla alistettuna 2. Divisioonalle. Komppaniaa vahvennettiin polkupyöräkomppanialla, kenttätykistöpatterilla ja kranaatinheitinosastolla, ja näin muodostettu Osasto Avela sai tehtävän vallata 1.7. alkaen Ristilahden tienhaara. Vastassa olleet vihollisen rajavartiojoukot tekivät kuitenkin lujaa vastarintaa, ja tienhaaran alueelle syntynyt motti saatiin vallattua vasta 9.7. aamulla. Rajajääkäri Aleksanteri Suokas kaatui 7.7. aamulla ollessaan tiedustelemassa motin alueella ja iltapäivällä Ristilahden rannassa kaatuivat raja-alikersantti Kalle Mönkkönen ja rajajääkäri, reservin korpraali Kustaa Lehtoniemi.¹⁴⁷

(Suokas, Aleksanteri: TS 2.ErPtri; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 53.RajaJK)

(Mönkkönen, Kaarlo (Kalle): asevelv KKR 1925–26, stm; rvstm 3./SR 1929–; VR rvkorp 3./R3 1940, rvalik 3./R3 1941–; JS 53.RajaJK)

(Lehtoniemi (ent. Derff), Kustaa Alarik: asevelv KTR2 1927–28, korp; TS 5.K/JR34; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 53.RajaJK)

Iloanta 1941.

Rajakorpraali Mikko Kuukka, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ontrovaarassa, Iloantissa

Rajakorpraali Reino Rantala, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ontrovaarassa, Iloantissa

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Leppänen, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ontrovaarassa, Iloantissa

24. Rajajääkärikomppania suojasi jatkosodan liikekannallepanon aikana Ryhmä Oinosen ryhmittymisen ja alistettiin kesä-heinäkuun vaihteessa 1941 Hämeen Ratsurykmentistä muodostetulle Osasto H:lle. Komppania teki 7.7. tiedusteluhyökkäyksen vihollisen voimakkaasti linnoittamaan Ontrovaaran kylään, Möhkön itäpuolella, mutta kärsi hyökkäyksessä raskaat tappiot, mukana rajakorpraali Mikko Kuukka, rajakorpraali Reino Rantala ja rajajääkäri, reservin korpraali Onni Leppänen.¹⁴⁸

(Kuukka, Mikael (Mikko) Konrad: asevelv TR 1935–36, stm; rvstm JR 1938–; TS 1.K/ErP11, reskorp 1939; VR rvstm 2./R4 1940, rvkorp 2./R4 1941–; JS 24.RajaJK)

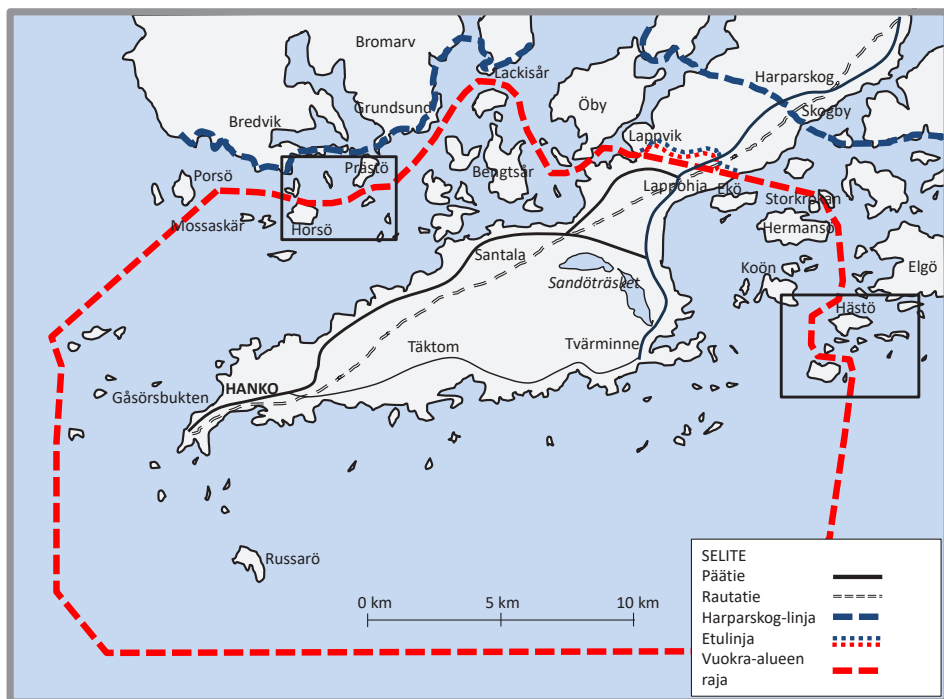
(Rantala, Reino Ilmari: asevelv JP4 1938–39, stm; TS 3.KKK/JR34, reskorp 1940; VR rvstm R4 1940, rvkorp R4 1941–; JS 24.RajaJK)

(Leppänen, Onni: asevelv WR 1928–29, stm; rvstm 3./SR 1931–1938, ero 1938; TS RakP4; VR reskorp 1940, rvstm R4 1940–; JS 24.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin korpraali Lauri Lehto, Rajajääkärikomppania Säärelä, kaatui 9.7.1941 Kostovaarassa, Kiestingissä

35. Rajajääkärikomppania toimi jatkosodan alussa täysin hajautettuna, sen pääosien edetessä kahtena eri osastona Ryhmä J:lle alistettuna Pääjärven tasalla, mutta yhden joukkueen ollessa alistettuna 6. Divisioonalle. Joukkueen rungolle muodostettiin heinäkuun alussa 1941 tilapäisjoukko, Rajajääkärikomppania Säärelä, joka alistettiin 6. Divisioonan eteläisellä sivulla toimineelle taisteluosasto Sihvoselle (vahvennettu Jalakaväkirykmentti 33:n III Pataljoona). Taisteluosasto Sihvonon eteni Paanajärven ja Tavajärven suunnista Pääjärven luoteispuolelle, ja valtasi Kostovaaran 9.–10.7. käydyssä taistelussa, jossa kaatui rajajääkäri, reservin korpraali Lauri Lehto Rajajääkärikomppania Säärelästä.¹⁴⁹

(Lehto, Lauri Armas: asevelv PR 1934–35, stm; TS 5.ItKKK; VR reskorp 1940, rvstm R5 1940–; JS 35.RajaJK, RajaJK Säärelä)

Hangon rintama.

HANGON RYHMÄ – 11., 21. JA 31. RAJAJÄÄKÄRIKOMPPANIAT SAARISTOTAISTELUISSA

Merivoimien komentajan alainen Hangon Ryhmä oli toiminut Hangon vuokra-alueen vastaisella rajalla runkokokoonpanossa jo Moskovan rauhan aikana. Jatkosodan liikekannallepanon jälkeen sen pääosat olivat Hankoniemellä toimiva 17. Divisioona, Hankoniemen itä- ja länsipuolisilla lohkoilla toimiva 4. Rannikkoprikaati sekä Rajavartiosto 1:n joukoista perustetut 11., 21. ja 31. Rajajääkärikomppaniat. Hankoniemen poikki oli Moskovan rauhan aikana rakennettu vahvasti linnoitettu Harparskog-linja, mutta varsinainen etulinja kulki Lappohjan-Lappvikin tasalla. Hyökkäyksestä vuokra-alueelle luovuttiin heti sodan alkaessa, mutta alueella käytiin syksyn aikana useita kiivaita saaristotaisteluja. Vihollinen aloitti Hangon tukikohtansa tyhjentämisen lokakuussa 1941, viimeisen evakuoitukuljetuksen lähtiessä Hangosta 2./3.12.1941 yöllä. Itsenäisyyspäivään mennessä suomalaiset olivat miehittäneet koko Hankoniemen ja ympäröivän saariston. Hangon Ryhmän joukkojen pääosa kotiutettiin tai siirrettiin muille rintamaosille vuodenvaihteessa 1941/42, jolloin myös rajajääkärikomppanioista syyskuussa muodostettu Rajajääkäripataljoona 3 siirrettiin Syvärille.

Horsön saariryhmä.

Rajajääkäri Aarne Liukkonen, 11. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 10.7.1941, Horsössä, Hankoniemen pohjoispuolella, kuoli 25.10.1941 sotavankeudessa

Raja-alikersantti Jorma Koski, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Stackörnin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajajääkäri Armas Rehnström, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Stackörnin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Merivartija Eino Pietilä, 4. Rannikkoprikaati, kaatui 15.7.1941 Bromarvissa, Hankoniemen pohjoispuolella, jäi mereen

Rajajääkäri Toivo Leinonen, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 16.7.1941 Gunnarsholmissa, Hankoniemen pohjoispuolella

Vihollinen valtasi 10.7.1941 aamuyöllä Hangon pohjoispuolella olevan Horsön saariryhmän pakottaen siellä olleet kevyet suomalaisjoukot vetäytymään saarista. Taistelun ja saaresta vetäytymisen aikana rajajääkäri Aarne Liukkonen 11. Rajajääkärikomppaniasta jäi vangiksi ja kuoli sotavankeudessa 25.10.1941.¹⁵⁰

Merivoimien komentaja kielsi saarten takaisinvaltauksen turhana ja liian kalliina operaationa, mutta Bromarvin Lohko suoritti silti 11.–14.7.1941 rajoitetuin tavoittein useita tiedusteluluontoisia hyökkäyksiä saarille. 11. Rajajääkärikomppania suoritti 13.7. kello 2245 alkaen joukkueen vahvuudella taistelutiedustelun Gunnarsholmista Stackörniin. Osasto eteni aina saaren puoliväliin, ennen kuin sai vastaansa tulta vihollisen hyvin varustetuista asemista, jolloin syntyneessä taistelussa kaatuivat raja-alikersantti Jorma Koski ja rajajääkäri Armas Rehnström, joiden kummankin ruumiit jäivät saareen, josta ne löydettiin keväällä 1942.¹⁵¹

Horsön saariryhmän taistelujen loppuvaiheessa yksi vihollisen hävittäjä hyökkäsi 15.7.1941 kello 2010 Pettun saaren luona, Bromarvin pohjoispuolella merivartijoita kuljettavaa venettä vastaan, jolloin merivartija Erkki Pietilä joutui veden varaan ja hukkui jääden mereen.¹⁵²

Tilanne saariryhmässä hiljeni muutamaksi päiväksi, kummankin puolen ampuessa tykistöhäirintää. 16.7.1941 kello 1330 vihollinen ampui kranaatinheittimellä Horsöstä Gunnarsholmiin, jolloin rajajääkäri Toivo Leinonen 11. Rajajääkärikomppaniasta kaatui.¹⁵³

(Liukkonen, Aarne: asevelv VJP 1936–37, stm; TS 5.K/JR19; VR rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

(Koski, Jorma Valdemar: asevelv URR 1939–; TS URR; VR reskorp, resalik 1940, rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

(Rehnström, Armas Vilhelm: asevelv UR 1934–35, stm; TS 2.ErPPK, Pat Jussila; VR rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

(Pietilä, Eino Erkki: asevelv HRR 1927–28, stm; rvstm LR 1928–; TS ErP16; VR mvt; JS I/4.RPr)

(Leinonen, Toivo: asevelv SPr 1929–30, stm; TS 2.KKK/JR34; VR rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

Rajajääkäri Erkki Siekkinen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 10.7.1941 Kaurilassa, Värtsilässä

14. Rajajääkärikomppania siirtyi 10.7.1941 hyökkäysvalmiusasemiin Kaurilaan, Värtsilää vastapäätä. Vihollinen havaitsi komppanian asemat ja ampui sinne kello 1600 tykistökeskityksen, jossa kaatui rajajääkäri Erkki Siekkinen.¹⁵⁴

(Siekkinen, Erkki: asevelv JP3 1937–38, stm; TS 9.K/JR39; VR rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Vihtori Eskelinen, 2. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 10./11.7.1941 Vellivaarassa, Ilomantsissa

Sissipataljoona 1, jonka miehistä suuri osa oli Ilomantsin rajamiehiä, hyökkäsi 10.7.1941 illalla Vellivaaraan. Koko yön kestänyt yritys ei onnistunut, ja siinä kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Vihtori Eskelinen pataljoonan 2. komppaniasta astuttuaan vihollisen polkumiinaan.¹⁵⁵

(Eskelinen, Vihtori: asevelv VJP 1934–35, alik; TS ErP12; VR rvstm 2./R4 1941–; JS 2.K/SissiP1, rvkorp 1941)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Arvi Juvakka, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.7.1941 Konnunkylässä, Nuijamaalla

12. Divisioonan jalkaväkijoukot ottivat 6.–8.7.1941 rintamavastuun 52. Rajajääkärikomppanialta Kuurmanpohjan ja Nuijamaan välillä. Joitain komppanian miehiä jäi kuitenkin edelleen alueelle oppaiksi. Raja-alikersantti, reservin kersantti Arvi Juvakka kaatui 11.7. Konnunkylän alueella tällaisessa tehtävässä.¹⁵⁶

(Juvakka, Arvi Aatami: asevelv JP2 1937–38, alik; TS rjoht 1.K/ErP5, reskers 1940; VR rvstm 5./R2 1940, rvalik 5./R2 1941–; JS jvarajoht 52.RajaJK 1941)

Rajajääkäri Tuure Parviainen, 33. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Tyrjässä, Parikkalassa

Rajajääkäri Veikko Savonmäki, 33. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 13.7.1941 Tyrjässä, Parikkalassa, kuoli 1.9.1941 sotavankeudessa

II Armeijakunnan ollessa heinäkuussa 1941 valmiina aloittamaan hyökkäyksensä Hiitolan ja Lahdenpohjan suuntiin, sen alueella olevat rajajääkärikomppanijat tekivät aktiivista tiedustelupartiointia rajan toisella puolella. Simpeleen ja Tyrjän välisellä alueella ollut 33. Rajajääkärikomppania

partioi erityisen aktiivisesti Tyrjän alueella, ja yhdellä tällaisella partio-matkalla 13.7. kaatui rajajääkäri Tuure Parviainen ja haavoittui vaikeasti miinasta rajajääkäri Veikko Savonmäki. Savonmäki jäi haavoittuneena vihollisen käsiin ja kuoli sotavankeudessa 1.9.1941. Parviaisen ruumis jäi kentälle, josta se löydettiin kesällä 1942.¹⁵⁷

(Parviainen, Tuure Vilhelm: asevelv VEs/RPr 1937–38, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK)

(Savonmäki, Veikko Matias: asevelv HRR 1937–38, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK)

Rajakorpraali Toivo Kiiski, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 15.7.1941 Louhi-vaarassa, Ilomantsissa

Osasto H, johon 24. Rajajääkärikomppania kuului, aloitti hyökkäyksensä Kuolismaan valtaamiseksi 10.7.1941. Ensimmäisen hyökkäyksen epäonnistuttua muodostettiin taisteluosasto Leppänen (mm. 24. Rajajääkärikomppania sekä Hämeen Ratsurykmentin 1. ja 2. eskadroona), jonka tehtävänä oli vallata Louhivaaran kylä. Osasto aloitti hyökkäyksen 13./14.7. yöllä ja Louhivaara saatiin vallattua reilun vuorokauden taistelun jälkeen. Rajakorpraali Toivo Kiiski kaatui kylässä 15.7. aamupäivällä.¹⁵⁸

(Kiiski, Toivo Antero: asevelv JP2 1938, stm; TS 2.K/ErP11, reskorp 1940; VR rvstm 2./R4 1940, rvkorp 2./R4 1941–; JS 24.RajaJK)

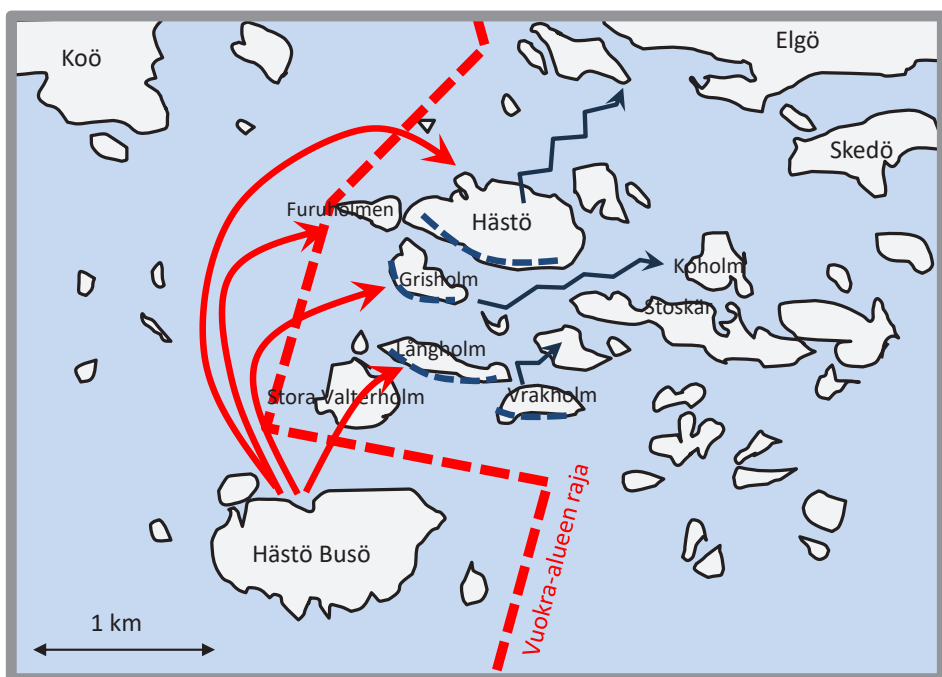
Rajajääkäri Ilmari Heikkinen, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 15.7.1941 Luvajärvellä, Rukajärven suunnalla

Rajajääkäri Rikhard Leppänen, 34. Rajajääkärikomppania, kaatui 15.7.1941 Luvajärvellä, Rukajärven suunnalla

Osasto Seitamo (15. ja 34. Rajajääkärikomppania) oli illalla 14.7.1941 kuusi kilometriä Luvajärven itäpuolella, josta lähetti puolenyön aikaan partion tiedustelemaan Kiimasjärven suuntaan. Partio joutui matkalla taisteluun kahden joukkueen vahvuisen vihollisen kanssa, jolloin rajajääkäri Ilmari Heikkinen 15. Rajajääkärikomppaniasta ja rajajääkäri Rikhard Leppänen 34. Rajajääkärikomppaniasta kaatuivat.¹⁵⁹

(Heikkinen, Ilmari: asevelv JP3 1938–39, stm; TS JP3; VR rvstm 1./R5 1940–; JS 15.RajaJK)

(Leppänen, Juho Rikhard: asevelv HRR 1937–38, stm; VR rvstm R4 1940–; JS 34.RajaJK)

Hästön saariryhmä.

Reservin vänrikki Paavo Seetrivuo, joukkueen johtaja, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajakersantti Uuno Pohjola, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajakorpraali, reservin kersantti Kaarlo Kauhanen, 31. Rajajääkärikomppania, katosi 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Veijalainen, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajakorpraali Toivo Wilkman, 31. Rajajääkärikomppania, katosi 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Penttinen, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

***Rajajääkäri Vilho Kataja, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella**

Rajajääkäri Reino Monto, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajajääkäri Toivo Multamäki, 31. Rajajääkärikomppania, katosi 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Virtanen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Lackisårin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Hangon rintamalla käytiin loppukesällä ja syksyllä 1941 useita lyhyitä, mutta ankaria saaristotaisteluja. Vihollinen hyökkäsi 18.7. aamulla kello 0130 Hankoniemen itäpuolella, Snappertunan lohkolla olleeseen 31. Rajajääkärikomppanian vahvennetun joukkueen puolustamaan Hästöön saariryhmään noin 150–250 miehen voimin. Suomalaiset joutuivat vetäytymään saarista muutaman tunnin taistelun ja raskaiden tappioiden jälkeen vihollisen ylivoiman edessä, usean miehen hukkuessa yrittäessään pelastautua uimalla saarista. Kaatuneiden ja kadonneiden 63 miehen joukossa olivat joukkueen johtaja, reservin vänrikki Paavo Seetrivuo sekä kahdeksan rajamiestä: rajakersantti Uuno Pohjola, rajakorpraali, reservin kersantti Kaarlo Kauhanen, rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Veijalainen, rajakorpraali Toivo Wilkman, rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Penttinen, rajajääkäri Vilho Kataja, rajajääkäri Reino Monto ja rajajääkäri Toivo Multamäki.¹⁶⁰ Katajan, Pohjolan ja Penttisen ruumiit jäivät kentälle, josta ne löydettiin toukokuussa 1942.

Hästö taistelun aikana 18.7.1941 vihollinen toimi aktiivisesti myös muilla Hankoniemen lohkoilla. Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Virtanen oli iltapäivällä vartiopaikallaan Lackisårin saarella, Bromarvin lohkolla, kun hän kaatui tykistökeskityksessä.¹⁶¹

(Seetrivuo, Paavo: asevelv 1935–36 LeAs5, alik; rvstm KanR 1937–39, ero 1939; TS kvääp EK/LeLv32; VR RUK 46 jv, resvärn 1940, adj LeLv30 1940–41, va nups R1 1941–; JS jjoht 31.RajaJK)

(Pohjola, Uuno Mikael: asevelv SVK 1928–29, korp; rvstm LR 1929–; TS rjoht ErP16; VR rvalik R5 1940, rvkers R1 1941–; JS 31.RajaJK)

(Kauhanen, Kaarlo Otto: asevelv ITR 1935–36, alik; reskers 1938; TS tkijoht, jaosau ITR1; VR rvstm R1 1941–; JS rvkorp, 31.RajaJK)

(Veijalainen, Urho: asevelv RT2 1938–39, alik; TS rjoht, jvarajoht JP2; VR rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK)

(Wilkman, Toivo Oskar: asevelv URR 1927–28, stm; TS tstläh OsB/I AK; VR rvstm 3./R1 1940, rvkorp 3./R1 1941–; JS 31.RajaJK)

(Penttinen, Toivo: asevelv KSR 1938–39, alik; TS 4.AseVko; VR rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK)

(Kataja, Vilho: asevelv PionP 1936–37, stm; TS 32.PionK; VR rvstm RK/R6 1941–; JS rajajääk 31.RajaJK (teht R1))

(Monto, Reino Rikhard: asevelv KTR2 1937–38, tkm; TS 1./KTR11; VR rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK)

(Multamäki, Toivo Viljami: asevelv KTR3 1932–33, tkm; TS I/KTR23; VR rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK)

(Virtanen, Väinö: asevelv KKR 1937–38, korp; TS VIII/KT-Pr; VR rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK)

4. Rannikkoprikaati

II Linnakkeisto

K.D.N:o _____/II sal.

Koskee: toimintaa 18.7.1941.

Littyä: 4.R.Pr:n kirj.K.D.N:o 761/II sal.

19.7.1941

2 LF/IN

Selonteko toiminnasta Saalon loholla 18.7.1941.

06.14 - 06.31 2 I-15 kierteli ruudussa H 1095 häviten luoteeseen.
06.46 - 06.50 2 MBr-2 ruuduissa H 1184 ja 1106 matkalla länteen.
09.00 Alus mereltä Hankoon;
Alus Koöstä Hästö-Busöön.
09.25 Soutuvene Hästö-Busööstä Koöshön.
09.35 Kuljetusalus kaakosta Koöshön.
11.38 - 12.34 Vih. hinaaja ruuduissa H 10981-10982-10973 matkalla länteen.
11.55 - 12.10 Vih. VMV ruuduissa H 10982 ja 10989 matkalla länteen.
12.29 - 12.40 2 MBr-2 ruuduissa H 1106-1105-1103 matkalla luoteeseen.
14.32 - 14.38 1 I-16 ruudussa H 1095 matkalla luoteeseen.
16.55 3 I-15 etelästä (Hangon suunnasta) Björnholmin yli matkalla Danskogin kautta Hästöön suuteen.
17.10 2 soutuvenettä Hermansösta, toinen Jernön suuntaan toinen Björnholman suuntaan.
18.46 Räjähdyskuulua kuului Skälshön suuntimasta 135
18.50 Pommiräjähdyskuulua kuului Skälshön suuntimasta 171
20.50 Jyrähdys kuului Skälshön suuntimasta 145
21.15 Vih. VMV ruudussa H 10982.
22.37 Ammuttiin punaisia valorsaketteja Greveskäristä.
Havaittu pesäke A 22152 r 3:ssa.
Pikkilänkaestettä vedetty A 21152 s.1:ssa.
A 22152 u 3:ssa tehty työtä koko yön 18.-19.7.41.
Mekaaninen miina A 12166 u 3 tehty vaarattomaksi. Nyt Jussarön etelälaiturilla.

Yhteenveto vih. hyökkäyksestä saamuryöllä 18.7.41. tähänastisten tietojen perusteella.

18.7.41 klo.01.30 hyökkäsi vih.lentokoneiden ja tykistöön tukemana Hästöön.Maihinnousu saaren etelärannalla 5-8 nopealkukuisella hyvin aseistetuilla panssaroidulla raketin kiitäjällä (?).Osa veneistä rannalle saakka,osa tyhjänsä lastinsa veteen.Krään tiedon mukaan osallistui hyökkäykseen n.200 vih.Hästöissä oli 2-kiv.ryhmää,1-KK ja 1-Krh ja 1-Pst.Maihinnousun jälkeen muodosti vih.renkaan saaren ympärille.Oma Krh ei toiminnassa,miehistä teki muun JV.miehiston kanssa vastaiskun.Vih:illa oli runsaasti konekiv.aseita.Ruotsalaiset kiv.eivät toimineet,tyytyttävästi.Suuren ylivoiman takia saaresta luovuttiin,mutta vasta klo.14 (siis 12 tuntia vih.miehittämistä) viimeiset omat miehet jättivät saaren.Vihollinen toi mukanaan ainakin yhden tykin ja syytytti saaren tuleen.Jatkuva täydennys Koöstä moottoriveneillä.Suuresta ylivoimasta johtuen vetäydyttiin päivän kuluessa Lilla-Långholmista,Vrakholmista,Björkholmista,Hasselholmista,Koholmista,Pattsjäristä ja klo.18 - 19 välillä Stoskäristä ja Stora-Långholmista.

Tappiot yhteensä 69:

Rajajääkäreitä 1 + 8 * 31

Osasto Tulikoura 29

(Vänr.Paavo Seetrivuo)
(os.esikunnan muuton takia ei täydellinen tappioluettelo)

4. Rannikkoprikaatin II Linnakkeiston kertomus Hästöön taistelusta. Neljällä pienellä saarella kaatui tai katosi muutaman tunnin taistelussa yhteensä 63 suomalaista, joista yhdeksän oli rajajääkäreitä.

Rajajääkäri Arvo Saukkonen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 19.7.1941 Kolmikannassa, Parikkalassa

II Armeijakunnan odottaessa heinäkuussa 1941 oman hyökkäyksensä alkua, käytiin rajalla välillä kiivaitakin pienten osastojen välisiä taisteluita sekä ammuttiin molemmin puolista tykistöhäirintää. Erillinen Rajajääkäripataljoona perustettiin ja ryhmitettiin Parikkalan alueelle 19.7. kuluessa aloittaen välittömästi maastontiedustelun ja partioinnin. Jo samana päivänä kaatui rajajääkäri Arvo Saukkonen pataljoonan 3. komppaniasta Rökkösen Roihan ja Kolmikannan välisellä alueella.¹⁶²

(Saukkonen, Arvo Veikko: asevelv KTR2 1935 (vap sair per), stm; TS 73.SPolK; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

Rajajääkäri, reservin korpraali Kalle Takala, 2. komppania / Osasto Riitesuo, kaatui 19.7.1941 Kolatselässä, Tulemajärvellä

Karjalan Armeijan reservinä ollut 1. Divisioona alistettiin heinäkuun puolivälissä 1941 VI Armeijakunnalle ja siirrettiin Tulemajärvelle, jossa sille alistettiin Kevyt Osasto / VI AK (Osasto Riitesuo). Divisioonan aloittaessa 19.7. päävoimillaan etenemisen Vieljärven suuntaan, Osasto Riitesuo suunnattiin Kolatselästä koilliseen kohti Hyrsylää. Rajajääkäri, reservin korpraali Kalle Takalan tiedot ovat puutteelliset. Hän todennäköisesti kuului 14. Rajajääkärikomppanian joukkueeseen, joka liitettiin 13.7. Osasto Riitesuohon, ja kaatui 19.7. Kolatselässä, kun hyökkäykseen lähtevän joukkueen keskellä räjähti vahingossa kasapanos.¹⁶³

(Takala, Kalle: asevelv Suomenlinnan paikalliskomppania 1924–25, stm; TS JR64, reskorp 1940; rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK, 2.K/KevOs/VI AK)

Rajaylikersantti Arvo Vuorenmaa, Jalkaväkirykmentti 33(?), kaatui 19.7.1941 Sallassa

Rajaylikersantti Arvo Vuorenmaan tiedot ovat erittäin puutteelliset. Hän kaatui Sallan suunnassa 19.7.1941, lähteestä riippuen joko Jalkaväkirykmentti 33:n tai 54:n rivissä, mahdollisesti Maaseljätunturin taistelussa.¹⁶⁴

(Vuorenmaa, Arvo Aleksanteri: ei kantakorttia; VR rvylik E/R6 1941)

Rajavääpeli, reservin vänrikki Herman Heikkinen, joukkueen johtaja, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

Rajajääkäri, reservin korpraali, Otto Mönkkönen, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

Rajajääkäri Eino Muona, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

Reservin vänrikki Pentti Kesti, komppanian päällikkö, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 23.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

Ryhmä F pyrki lyömään vihollisen Kuittijärvellä kaksipuolisella saarroksella. Ryhmän vasemmalla siivellä toiminut Osasto Malm eteni Vuonnisesta Pistojoelle, jonka ylimeno alkoi 21.7.1941 aamuyöllä. Alkumennestyksen jälkeen Ryhmä F:n reservinä ollut 25. Rajajääkärikomppania suunnattiin alueelle. Komppania sitoutui alueella kiivaisiin taisteluihin, joissa kaatuivat 22.7. joukkueen johtaja, reservin vänrikki Herman Heikkinen sekä rajajääkäri, reservin korpraali Otto Mönkkönen ja rajajääkäri Eino Muona. Seuraavana päivänä kaatui komppanian päälliköksi 11.7. luutnantti Kyanderin kaaduttua määrätty reservin vänrikki Pentti Kesti.¹⁶⁵

(Heikkinen, Herman: asevelv KR 1919–20, alik; rvalik KR 1920, rvkers KR 1920, rvvääp KR 1923–; JvAuK 1936; TS ErP15; VR Kajaanin komendvir, resvännr ilman ruk:ia 1940, va nups R5; JS jjoht 25.RajaJK)

(Mönkkönen, Otto Henrik: asevelv PSR 1932–33, stm; TS 7.K/JR41, reskorp 1940; VR rvstm R5; JS 25.RajaJK)

(Muona, Eino Olavi: asevelv KSR 1938–39, stm; TS EK/JR63; VR rvstm R5 1940–; JS 25. RajaJK)

(Kesti, Pentti: asevelv PohjR 1938–39; TS asevelv RUK 43 yl, resvännr 1939; VR va nups R5; JS jjoht, kpääll 25.RajaJK)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin jääkäri Paavo Närhi, konekiväärikomppania / Jääkäripataljoona 7, kaatui 21.7.1941 Peurujoella, Ilomantsissa**

Jääkäripataljoona 7 siirtyi Peurujoen motin vartiointiin 9.7.1941. Mottia ei ryhdytty valtaamaan, mutta sen alueella käytiin jatkuvasti pieniä partioitaisteluja. Entisen rajavartiosotamiehen, jääkäri Paavo Närhen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui 21.7. todennäköisesti tällaisessa pienessä taistelussa hänen konekiväärijoukkueensa ollessa alistettuna jääkäripataljoonan 2. komppanialle.¹⁶⁶

(Närhi, Paavo: asevelv PohjR 1937–38, stm; TS 3.KKK/JR25; VR rvstm 1./R1 1940–41, ero 1941; JS KKK/JP7)

Rajajääkäri Urho Martikainen, 26. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.7.1941 Maaseläntunturissa, Sallassa

26. Rajajääkärikomppania siirtyi 19.7.1941 Maaseläntunturin alueelle, kahdeksan kilometriä Kairalan pohjoispuolelle, josta aloitti partioinnin Kairalan-Nurmitunturin suuntaan. Saksalaisen XXXVI Armeijakunnan valmistellessa omaa hyökkäystään Alakurtin suuntaan, vihollinen aloitti puolenyön aikaan 23./24.7. voimakkaan tykistön tukemana oman hyökkäyksensä Kairalan kapeikon pohjoispuolella. Seuraavan vuorokauden aikana vihollinen hyökkäsi rajajääkärikomppanian asemia vastaan

kolme kertaa, joista viimeinen hyökkäys kesti keskeytyksettä 23.7. illasta 24.7. aamuun. Yön taisteluissa kaatui rajajääkäri Urho Martikainen.¹⁶⁷

(Martikainen, Urho Ensio: asevelv PPP1, stm; TS pstj/ErP5; VR rvstm 2./R6; JS 26.RajaJK)

Reservin vänrikki Kauno Riipinen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Osasto Riitesuo, kaatui 25.7.1941 Suojoella, Säämäjärvellä

Osasto Riitesuo alistettiin 1. Divisioonalle heinäkuun puolivälissä 1941 ja edelleen 22.7. Taisteluosasto Susitaipaleelle (vahvennettu Jalkaväkirykmentti 29). Divisioonan jatkaessa hyökkäystä Sotjärven eteläpuolitse, Osasto Riitesuo eteni 24.7. illalla Sotjärven luoteiskulmassa olevan Yläjoen kylän tasalle ja lähetti partioita eteenpäin. Reservin vänrikki Kauno Riipinen kaatui seuraavana päivänä puolenpäivän maissa partion johtajana Suojoen varressa noin 2,5 kilometriä kylän pohjoispuolella. Riipisen ruumis jäi kentälle, kunnes se saatiin noudettua seuraavana yönä.¹⁶⁸

(Riipinen, Kauno Tapio: asevelv KssK 1938–39, alik; TS tja 1.KssK/II AK; VR RUK 46 krh, resvänr 1940, va nups R5 1940–; JS jjoht, 44.RajaJK, 1.K/Os Riitesuo)

Rajajääkäri Juho Lehtikoinen, 2. komppania / Erillinen Osasto P, kaatui 26.7.1941 Lutonkylässä, Petsamossa

Erillinen Osasto P eteni heti jatkosodan alussa Luttojokea pitkin Lutonkylään, jonka valtasi 1.7.1941. Osasto perusti kylään huoltokeskuksen ja jatkoi etenemistään Ristikentän länsipuolelle, josta vahva vihollinen kuitenkin pakotti osaston palaamaan takaisin Lutonkylän itäpuolelle. Vihollinen koukkasi 26.7. aamulla osaston selustaan ja tuhosi Lutonkylässä olevan huoltokeskuksen, jolloin rajajääkäri Juho Lehtikoinen osaston 2. komppaniasta kaatui. Lehtikoisen ruumis jäi kentälle, josta se saatiin pois 29.7. osaston vallatessa kylän takaisin.¹⁶⁹

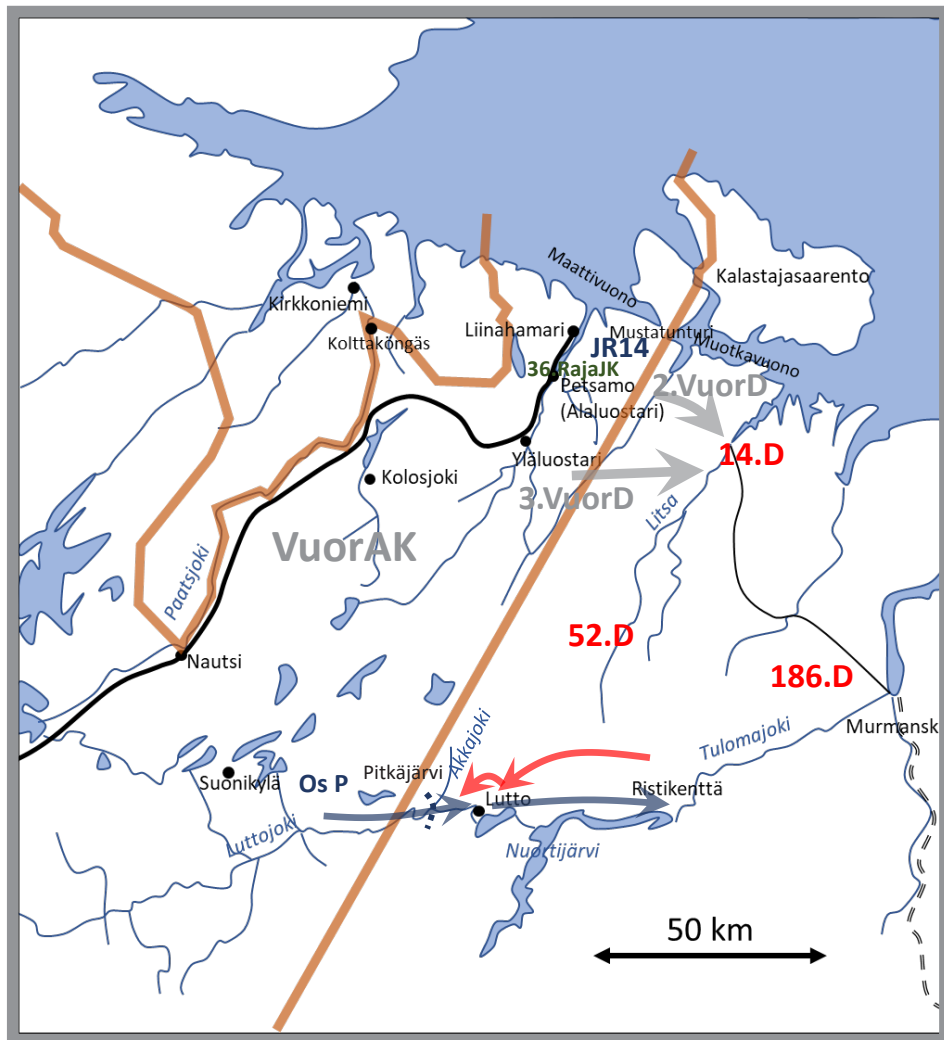
(Lehtikoinen, Juho: asevelv WR 1938–39, stm; TS II/3.Pr; VR rvstm 3./R6 1940–; JS 2.K/ErOsP)

Rajavääpeli Viktor Suvio, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 27.7.1941 Kanaojalla, Nuijamaalla

42. Rajajääkärikomppania koottiin Nuijamaan Rapattilan maastoon heinäkuun puolivälissä 1941 ja varusteltiin hyökkäyssodankäyntiin paremmin sopivaksi. Komppania alistettiin Jalkaväkirykmentti 25:lle Nuijamaan länsipuolella, jossa suomalaiset olivat edenneet noin kilometrin syvyyteen vihollisen puolelle. Vihollinen suoritti noin komppanian vahvuudella hyökkäyksen 27.7. Viipuri-Lappeenranta maantien suunnassa Jalkaväkirykmenttien 5 ja 25 saumassa päästen tunkeutumaan rajalle asti. 42. Rajajääkärikomppania löi vihollisen takaisin vastahyökkäyksellä, jonka

aikana rajavääpeli Viktor Suvio kaatui tykistökeskityksessä Kärksillan luona.¹⁷⁰

(Suvio, Viktor Valdemar: asevelv UR 1930–21, stm; rvstm, rvkorp, rvalik 2./SR 1922–24, rvkers 3./SR 1924–33, rvylik 2./SR 1933–34, rvylik 3./SR 1934–; TS 2.K/ErP10, rvvääp 1940; VR rvvääp R2; JS jvarajoht 42.RajaJK)

Petsamon operaatioalue heinäkuussa 1941.

Raja-alikersantti Toimi Leppänen, 46. Rajajääkärikomppania, haavoittui 27.7.1941 Nenäpalossa, Sallassa, kuoli 28.7.1941

Saksalaisen XXXVI Armeijakunnan hyökkäyksen osana Jalkaväkirykmentti 33 ja sille alistettu 46. Rajajääkärikomppania hyökkäsi 26.7.1941 myöhään illalla etelästä tavoitteena Nurmitunturi ja Sallan-Alakurtin tien katkaisu. Eteneminen pysähtyi nopeasti Nenäpalon alueella vihollisen vahvasti varustettujen asemien eteen, ja komppania vetäytyi takaisin lähtöasemiin seuraavana aamuna. Hyökkäyksessä haavoittui raja-alikersantti Toimi Leppänen, joka kuoli haavoihinsa seuraavana päivänä.¹⁷¹

(Leppänen, Toimi Johannes: asevelv RT3 1937–38, alik; rvstm KanR 1938–; VR rvstm 1./R6 1940–; JS 46.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Erkki Korhonen, Tiedusteluosasto Pessi, haavoittui 28.7.1941 Röhössä, Uhtuan suunnalla, kuoli 25.9.1941 sotasairaalassa

35. Rajajääkärikomppanian vapaaehtoisista muodostettu erillinen rajajääkärijoukkue, Osasto Pessi, siirrettiin heinäkuun puolivälissä Pääjärven alueelta Ryhmä J:n eteläiselle sivustalle Röhön alueelle. Erillään toiminut osasto kävi useita taisteluja vihollisen partioiden kanssa, joista yhdessä haavoittui 28.7.1941 rajajääkäri, reservin alikersantti Erkki Korhonen. Korhonen kuoli haavoihinsa kaksi kuukautta myöhemmin sotasairaalassa.¹⁷²

(Korhonen, Erkki Aapeli: asevelv JP3 1939–40, alik; TS ?; VR rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Seulanto, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.7.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajajääkäri Sulo Kauppinen, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.7.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Vihollinen hyökkäsi 30.7.1941 heti puolen yön jälkeen vahvoin voimin Horsön saariryhmässä olevaan Gunnarsholmin saareen, josta suomalaisten oli vetäydyttävä kello 0330 mennessä. Taistelussa kaatui 11. Rajajääkärikomppaniasta 11 miestä, mukana rajajääkärit Eino Seulanto ja Sulo Kauppinen. Seulanto todennäköisesti hukkui Braghholmin saaren luona poistuessaan Gunnarsholmista uimalla.¹⁷³

(Seulanto (ent. Selin), Eino: TS asevelv JvKoulKes2, JR36; VR asevelv JR36, III/9.Pr, reskorp 1940; rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

(Kauppinen, Sulo Ilmari: asevelv KKR 1932–33, stm; TS 5.K/JR24; VR rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

Rajakorpraali, reservin kersantti Viljo Koukku, 36. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.7.1941 Litsajoella, Petsamossa, jäi kentällä

Rajajääkäri Martti Hänninen, 36. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 30.7.1941 Litsajoella, Petsamossa, kuoli sotavankeudessa

Saksalaiselle 2. Vuoristodivisioonalle alistettu 36. Rajajääkärikomppania lähetti partion suorittamaan merivalvontaa Litsavuonoon, Piksujevin niemeen 9.7.1941. Vihollinen aloitti aktiivisen toiminnan alueella ja nousi Piksujevissa maihin noin kahdella komppanialla 30.7. aamuyöllä. Rajajääkärikomppanian partiosta kaatui rajakorpraali, reservin kersantti Viljo Koukku ja jäi vangiksi rajajääkäri Martti Hänninen, joka kuoli myöhemmin sotavankeudessa.¹⁷⁴

(Koukku, Viljo: asevelv PPP1 1934–35, alik; VR reskers 1940, rvstm 3./R6 1940–; JS 36.RajaJK)

(Hänninen, Martti: asevelv URR 1929–30, korp; TS JR29; VR rvstm 3./R6 1940–; JS 36.RajaJK)

SA-Kuva

Hangon alueen saaristotaistelujen tappiot olivat raskaat, kun maasto ei mahdollistanut kaivautumista ja taisteluja käytiin vesi selän takana (SA-kuva)

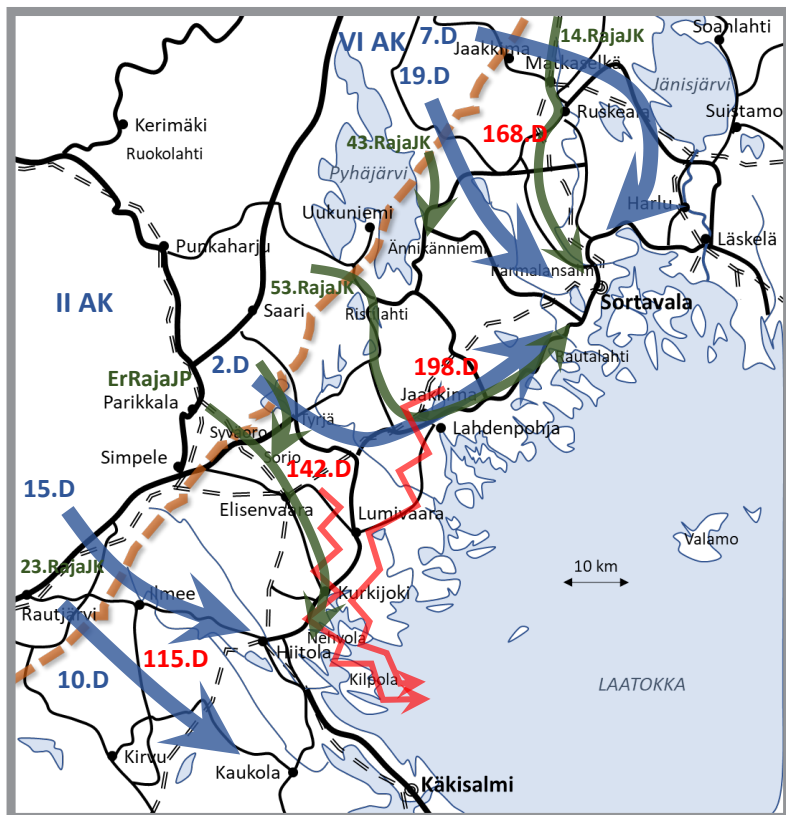
Niiralassa, Tohmajärven rajavartioaseman luona oleva 14. Rajajääkärikomppanian muistomerkki. Vuonna 1991 pystytetyssä muistomerkissä on viiden jatkosodan alussa kaatuneen miehen nimet, mukana 3.7.1941 Värtsilässä partiomatkalla kaatunut rajajääkäri Pekka Puharinen. (kuva: Rajan perinneyhdistys).

ELOKUU 1941

Hyökkäys Karjalan Kannaksella alkaa elokuun ensimmäisenä päivänä. Viipuri vallataan ja vanha raja saavutetaan kuun lopussa. Laatokan luoteispuolella Sortavala vallataan kuun puolivälissä. Rukajärven suunnassa 14. Divisioona valtaa Ontrosenvaaran kuun puolivälissä. Divisioona J saavuttaa Kiestingin tasan elokuun alkupuolella ja sitoutuu kiivaisiin mottitaisteluihin Kapustnajan alueella. Saksalaisille alistettu 6. Divisioona saavuttaa Alakurtin kuun lopussa.

ERILLINEN RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONA

13., 23., 33. ja 53. Rajajääkärikomppaniat toimivat jatkosodan alussa Rautjärven, Parikkalan ja Uukuniemen suunnassa II Armeijakunnan alaisena partioiden aktiivisesti rajan toisella puolella. Heinäkuun puolivälissä 1941 komppanioista muodostettiin Parikkalassa Erillinen Rajajääkäripataljoona. Pataljoona (pl. 4.K [entinen 53.RajaJK], joka oli alistettu 2. Divisioonalle) eteni Syväoron, Sorjon ja Elisenvaaran kautta Kurkijoelle, jonka valtaukseseen se osallistui 10.8. alistettuna 15. Divisioonalle. Kurkijoen valtauksen jälkeen pataljoona osallistui Hiitolan valtaukseseen, jonka jälkeen se sitoutui Nehvolan alueella Kilpolanniemen taisteluihin. Oltuaan muutaman päivän II Armeijakunnan reservinä, pataljoona siirrettiin Vuosalmelle, josta se eteni 23.8. alkaen 18. Divisioonan kärkenä Salmenkaidan ja Muolaan kannaksen kautta Pampपालaan, jonka se saavutti 27.8. Pataljoona toimi Kannaksen valtauksen loppuvaiheissa 18. Divisioonan reservinä ja osallistui Valkeasaaren valtaukseseen. Pataljoonasta tuli 1.11.1941 Rajajääkäripataljoona 2 pois lukien 53. Rajajääkärikomppania, joka siirrettiin Aunukseen Rajajääkäripataljoona 4:ään.

Hiitolan ja Sortavalan operaatiot elokuussa 1941.

Rajakersantti, reservin väapeli Einari Kokkonen, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 31.7.1941 Kangaslamilla, Parikkalassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Rekkilä, esikuntakomppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941 Syväoron pysäkillä, Parikkalassa

Rajakersantti Johannes Mesilä, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941, Sunninmäellä, Parikkalassa

Rajakersantti Eino Helin, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941 Sunninmäellä, Parikkalassa

Rajakersantti Pietari Sokka, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941 Sunninmäellä, Parikkalassa

Rajakersantti Johannes Mononen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 2.8.1941 Siimeslamilla, Parikkalassa

Rajakersantti, reservin väapeli Mikko Tyynelä, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 2.8.1941 Kangaslamilla, Parikkalassa

Heinäkuun puolivälissä 1941 13., 23., 33. ja 53. Rajajääkärikomppaniat siirrettiin Parikkalaan, Varpavaaran alueelle ja niistä muodostettiin Erillinen Rajajääkäripataljoona. Pataljoona ylitti rajan 31.7. iltapäivällä, ja hyökkäsi Varpasvaarasta kaakkoon kohti Kangaslampea. Kärkenä edennyt 2. komppania valtasi iltaan mennessä Kangaslammin tienhaaran ja katkaisi Tyrjä-Syväoro tien. Vihollinen oli miinoittanut alueen vahvasti, ja rajakersantti, reservin väapeli Einari Kokkonen kaatui mentyään miinoitukseen.¹⁷⁵

Pataljoonan oikealla sivustalla hyökkäys pysähtyi 31.7. illalla Syväoron pysäkin maastoon. Seuraavana päivänä hyökkäystä jatkettaessa kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Rekkilä, todennäköisesti pataljoonan panssarintorjunta- tai kranaatinheitinjoukkueesta. Vasemmalla sivustalla 2. komppania jatkoi 1.8. etenemistä koilliseen, mutta eteneminen pysähtyi Sunninmäen eteen, ja aamun taistelussa kaatui rajakersantti Johannes Mesilä. Sunninmäelle lähetettiin seuraavaksi reservinä ollut 1. komppania, joka yritti puolestaan aamupäivällä vallata mäen. Yritys ei onnistunut, ja komppanian vetäydyttyä takaisin Kangaslamille. Vihollinen yritti vielä panssarivaunujen tukemana tehdä vastahyökkäyksen, joka torjuttiin alueelle siirretyn 3. komppanian avustamana. Sunninmäki saatiin lopulta vallattua seuraavana päivänä, mutta hyökkäyksissä ja vastahyökkäyksissä kaatuivat 1.8. taisteluissa 1. komppaniasta kaksi joukkueen varajohtajaa, rajakersantit Eino Helin ja Pietari Sokka sekä 2.8. rajakersantti Johannes Mononen 3. komppaniasta ja rajakersantti, reservin väapeli Mikko Tyynelä 1. komppaniasta.¹⁷⁶

(Kokkonen, Einari: asevelv SPr 1928–29, alik; TS ErP6, reskers 1940; VR resväap 1940, rvalik 3./R3, rvkers 2./R3 1940–; JS jvarajoht 23.RajaJK, 2.K/ErRajaJP)

(Rekkilä (ent. Rein), Arvo Adolf: resalik; VR rvstm 2./R3; JS EK/ErRajaJP; JS EK/ErRajaJP)

(Mesilä, Johannes: asevelv KTR2 1927–28, alik; rvstm SR 1924–27, ero 1927; rvstm SR 1931–39, rvkorp SR 1939–; VR rvkorp, rvalik R3 1940, rvkers R3 1941–; JS jvarajoht 23.RajaJK, 2.K/ErRajaJP)

(Helin, Eino Aleks: asevelv SJR 1938–39, alik; TS rjoht, jvarajoht 15.KmK, 2.K/ErP6; VR reskers 1940; rvstm, rvalik 1./R3 1940, rvkers R3 1941–; JS jvarajoht 13.RajaJK, 1.K/ErRajaJP)

(Sokka, Pietari: asevelv ErPionK 1931–32, korp; resalik 1935; rvstm SR 1936–; VR rvstm R3 1940, rvkorp, rvalik, rvkers R3 1941–; JS jvarajoht 13.RajaJK, 1.K/ErRajaJP)

(Mononen, Johannes: ei kantakorttia; VR 3./R3; JS rvkers 3.K/ErRajaJP)

(Tyynelä, Mikko: asevelv KrhK/2.D; rvstm SR 1922–25, rvkorp, rvalik SR 1927–28, rvkers SR 1928–33; JvAuK 1933; rvkers SR 1934–; TS jjoht, kväap ErP10, res väap 1940; VR rvkers R3 1940–; JS jvarajoht 13.RajaJK, 1.K/ErRajaJP)

Rajajääkäri Sulo Lattu, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 5.8.1941 Kiskisjoella, Uhtualla

Ryhmä F:n hyökkäys Uhtualle pysähtyi vihollisen asemien eteen Kiskisjärvien tasalle 1.8.1941. Hyökkäystä jatkettiin muutaman päivän levon jälkeen, jolloin Osasto Fossi (Kevyt Osasto 5 vahvennettuna mm. 25. Rajajääkärikomppanialla) hyökkäsi 5.8. kello 1700 Uhtuan tien suunnassa tavoitteena Kiskisjärvien välinen kannas. Osasto ei päässyt eteenpäin, ja hyökkäys keskeytettiin suurten tappioiden vuoksi kello 2200. Hyökkäyksessä kaatui mm. rajajääkäri Sulo Lattu 25. Rajajääkärikomppaniasta.¹⁷⁷

(Lattu, Sulo: asevelv ITR 1935–36, tkm; TS 30.RsltKKj; VR rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK)

Rajakersantti Onni Vähämäki, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 5.8.1941 Sorjossa, Kurkijoella

Rajajääkäri Juho Saastamoinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 5.8.1941 Sorjossa, Kurkijoella

Erillisen Rajajääkäripataljoonan vallattua Syväoron-Kangaslammin alueen, se jatkoi etenemistä kaakkoon kohti Elisenvaaraa. Syväoron suunnasta edennyt 3. komppania törmäsi Sorjon pysäkin luoteispuolella vihollisen pataljoonan puolustamiin aseisiin 5.8.1941, jolloin kaatuivat rajakersantti Onni Vähämäki ja rajajääkäri Juho Saastamoinen.¹⁷⁸

(Vähämäki, Onni Ilmari: asevelv KTR3 1933–34, alik; reskers 1935; rvstm KanR 1937–; VR rvalik, rvkers 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Saastamoinen, Johannes (Juho) Veikko: asevelv SJR 1936–37, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

Rajavääpeli, reservin vänrikki Veikko Keitanen, joukkueen johtaja, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.8.1941 Kuollunkijärvellä, Rukajärven suunnalla

Rajajääkäri Onni Virkkunen, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.8.1941 Kuollunkijärvellä, Rukajärven suunnalla

14. Divisioonan pääjoukkojen hyökätessä elokuun alussa 1941 Ontrosen-vaaraan lounaasta, sen pohjoisella sivustalla hyökkäsi Osasto Seitamo (15. ja 34. Rajajääkärikomppania) luoteesta, Kiimasjärven suunnasta. Osasto saapui Kuollunkijärven (Kolonkajärven) pohjoispuolelle 5.8. illalla, johon pysähtyi saatuaan viholliskosketuksen. Seuraavana päivänä kello 1200 vihollinen aloitti voimakkaan hyökkäyksen sekä tien suunnassa että koukaten maastoitse. Tunnin taistelun jälkeen vihollinen vetäytyi takaisin, mutta taistelussa kaatuivat mm. 15. Rajajääkärikomppaniasta joukkueen johtaja, reservin vänrikki Veikko Keitanen sekä rajajääkäri Onni Virkkunen.¹⁷⁹

(Keitanen, Veikko Johannes: asevelv KSP 1919–20, alik; rvstm KR 1921–22, rvaalik KR 1922–25, rvkers KR 1925–33; JvAuK 1933; rvylik KR 1933–38, rvvääp KR 1939–; TS kvääp ErP14; VR resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R5 1940–; JS jjoht 15.RajaJK)

(Virkkunen, Onni Viljo: asevelv RT3 1929–30, tkm; TS 4.LK; VR rvstm R5 1940–; JS 15.RajaJK)

Rajajääkäri Kalle Havukainen, 43. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.8.1941 Lutossa, Uukuniemellä

43. Rajajääkärikomppania oli jatkosodan alussa Konnunmäessä, Kiteellä, alistettuna Linnoituspataljoona 12:lle. Vihollinen pysyi asemissaan rajalla aina 5.8.1941 asti, jolloin se muuttuneen yleistilanteen vuoksi irtautui ja vetäytyi etelään Ännikänniemen suuntaan. Rajajääkärikomppania seurasi vihollista ja saavutti 6.8. illalla Ännikänniemen pohjoispuolisen tasan, johon eteneminen pysähtyi vihollisen asemiin. Komppania lähetti osaston katkaisemaan Ännikänniemen-Latvasyrjän tien, jolloin rajajääkäri Kalle Havukainen kaatui Luton maastossa. Havukaisen ruumis todennäköisesti jäi kentälle, mutta löydettiin muutaman päivän kuluttua.¹⁸⁰

(Havukainen, Kalle: asevelv SR 1930–31, stm; TS 2.K/ErP23; rvstm 4./R3 1940–; JS 43.RajaJK)

Rajajääkäri Alpo Tuupainen, 3. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 7.8.1941 Leppävaarassa, Ilomantsissa

Karjalan Armeijan jatkaessa hyökkäystään elokuun alussa 1941 sen pohjoisella sivustalla toimi saksalainen 163. Divisioona Loimolan-Tolvajärven-Kuolismaan suunnalla jaettuna kolmeen taisteluryhmään. Näistä pohjoisimman, Kuolismaan suunnan Pohjoisryhmän, johon kuuluivat

mm. Sissipataljoona 1 ja 24. Rajajääkärikomppania, tehtävä oli puolustuksellinen. Vihollinen oli vahvasti linnoitetuissa ja miinoitetuissa asemissa, joita valvottiin ja tiedusteltiin partioilla. Rajajääkäri Alpo Tuupainen Sissipataljoona 1:n 3. komppaniasta kaatui 7.8. vihollisen miinoitteessa Lepävaarassa, kuusi kilometriä Kuolismaan länsipuolella.¹⁸¹

(Tuupainen, Alpo Olavi: asevelv SR 1933–34, stm; TS 1.K/ErP11; VR rvstm 2./R4 1940–; JS 3.K/SissiP1)

Rajavääpeli, sotilasvirkamies, reservin luutnantti Vilho Tapio, nuorempi upseeri, esikunta / III Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 12, kaatui 8.8.1941 Vuorijärven kylässä, Sallassa

Saksalaisen XXXVI Armeijakunnan hyökätessä heinäkuun alussa 1941 Sallasta Alakurttiin, sille alistettu suomalainen 6. Divisioona tuki operatiota hyökkäämällä etelästä Kairalan-Vuorikylän alueelle. Taistelut jatkuivat lähes tiettömässä erämaassa, kunnes Alakurtti saatiin vallattua elokuun lopussa. Reservin luutnantti Vilho Tapio kaatui 8.8.1941 Vuorijärven kylässä.¹⁸²

(Tapio, Vilho: asevelv HVR 1923–24, alik; rvalik 2./LR 1925–28, rvkers 2./LR 1928–37, JvAuK 1933–34, rvylik 2./LR 1937–; TS jjoht ErP17, rvvääp 1940; VR rvvääp 2./R6 1940, resvänr ilman ruk:ia 1940, sotvirkam (talhoit) 2./R6 1941–, resltn 1941; JS nups E/III/JR12)

Merivartija August Back, Vartiomoottorivene 17 / Moottoritorpedovenelaivue, kaatui 8.8.1941 Suomenlahden suulla

Jussaröhön tukeutunut Moottoritorpedovenelaivue lähetti vihollisen Hangosta Tallinnaan lähtenyttä saattuetta vastaan 8.8.1941 aamupäivällä kolme moottoritorpedovenettä sekä Vartiomoottoriveneet 11 ja 17. Vartiomoottoriveneiden ollessa kello 1200 noin 10 meripeninkulmaa Jussarön eteläpuolella niiden kimppuun hyökkäsi kuusi vihollisen lentokonetta, jolloin VMV17:n laivakokki, merivartija August Back kaatui.

(Back, August: asevelv KJP 1924–25, stm; mvt 1938–; TS VarmLv/RL; VR MtvLv; JS MtvLv/ErLOs 1941)

Rajajääkäri Niilo Purho, jääkärijoukkue / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Väinö Lemmetty, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa

Rajajääkäri Veikko Lievonen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaaan

Rajajääkäri Toivo Susi, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaa-
laan

Rajajääkäri Toivo Kemppinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa, kuoli 13.8.1941 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri Antti Vepsä, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa

Elisenvaaran valtauksen jälkeen Erillinen Rajajääkäripataljoona jatkoi etenemistä kohti Kurkijokea. Pataljoona saavutti Heinämäen, noin kolme kilometriä Kurkijoen pohjoispuolella 9.8.1941 samalla, kun se alistettiin 15. Divisioonalle. Pataljoona aloitti kirkonkylän valtauksen 10.8. aamulla, jolloin sen pääosat hyökkäsivät Elisenvaara-Kurkijoki maantien suunnassa. Pataljoonan jääkärijoukkue koukkasi kylän kaakkoispuolelle estämään vihollisen vetäytymisen, jolloin päivän aikana siitä kaatui rajajääkäri Niilo Purho. Pataljoonan 3. komppania hyökkäsi maantien länsipuolella onnistuen valtaamaan kello 1300 mennessä vihollisen vahvasti varustaman ja puolustaman Pusanmäen sekä kylää hallitsevan Linnanmäen. Aamupäivän taistelu oli komppanialle raskas: rajakorpraali, reservin alikersantti Väinö Lemmetty kaatui, rajajääkärit Veikko Lievonen ja Toivo Susi haavoittuivat ja kuolivat matkalla kenttäsairaalaa, ja rajajääkäri Toivo Kemppinen haavoittui ja kuoli kolme päivää myöhemmin kenttäsairaalassa. Tien itäpuolella hyökänneestä 2. komppaniasta puolestaan kaatui aamupäivän aikana rajajääkäri Antti Vepsä.¹⁸³

(Purho, Niilo Johan: asevelv KKR 1936–37, stm; VR rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, jääkj/ErRajaJP)

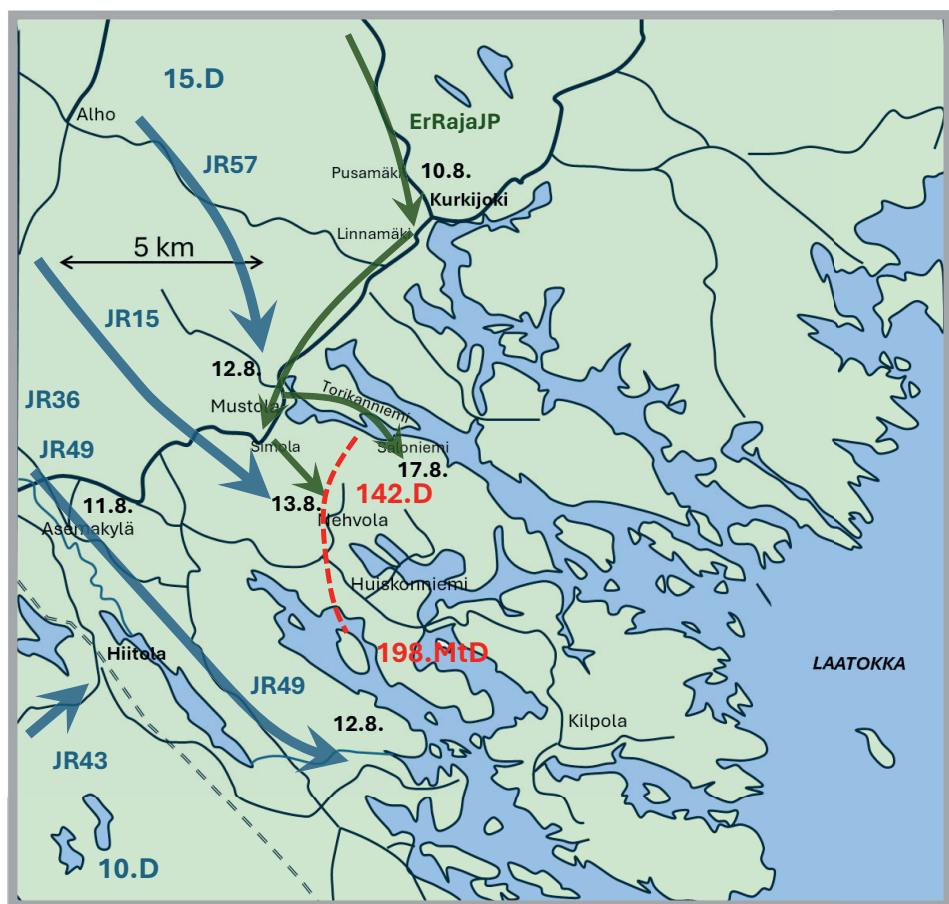
(Lemmetty, Väinö: asevelv KKR 1920–21, stm; rvstm SR 1924–26, rvkorp SR 1926–; TS ErP9; VR resalik 1940, rvkorp 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Lievonen, Veikko Viljam: asevelv WR 1939–, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Susi, Toivo: asevelv VJP 1935–36, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Kemppinen, Toivo Matias: asevelv URR 1938–39, stm; VR rvstm 3./R3 1941–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Vepsä, Antti: asevelv PPP1 1936–37, stm; VR rvstm 2./R3 1940–; JS 23.RajaJK, 2.K/ErRajaJP)

Kurkijoki-Hiitola 9.–17.8.1941.

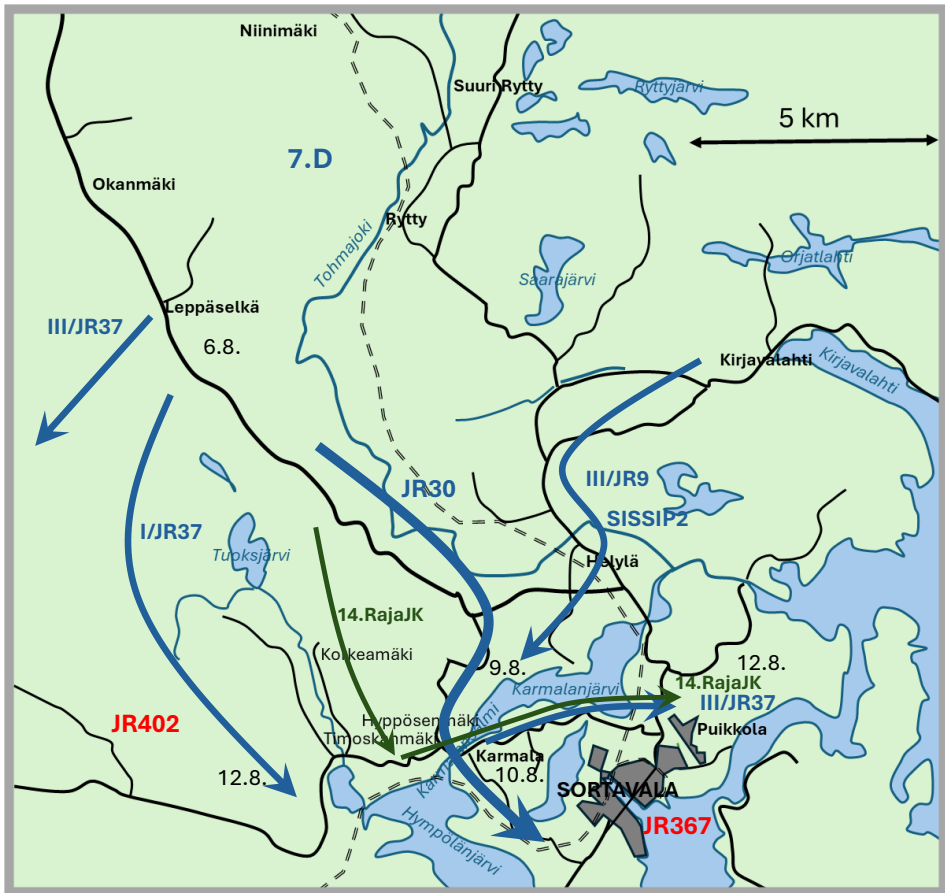
**Rajakersantti Eino Sassi, 43. Rajajääkärikomppania, kaatui 10.8.1941
Honkasyrjänmäellä, Uukuniemellä**

**Rajajääkäri Dimitri Metsäpelto, 43. Rajajääkärikomppania, kaatui 10.8.1941
Honkasyrjänmäellä, Uukuniemellä**

Jalkaväkirykmentti 58:n II Pataljoona otti rintamavastuun Ännikänniemes-
sä 7.8.1941 ja aloitti hyökkäyksen niemeen seuraavana yönä. 43. Rajajää-
kärikomppania koukkasi pataljoonalle alistettuna Honkalammen ja Helmi-
lammen kannakselle, mutta ei päässyt eteenpäin. Kannakselle saapui 9.8.
Jalkaväkirykmentti 58:n III Pataljoona, jolloin rajajääkärikomppania siirtyi
etelämmäs sivustavarmistukseen. Rajakersantti Eino Sassi ja rajajääkäri
Dimitri Metsäpelto kaatuivat 10.8. Honkasyrjänmäen alueella.¹⁸⁴

(Sassi, Eino Jalmary: asevelv PohjR 1935–36, alik; rvstm KR 1939–; VR rvstm 4./
R3 1940–; JS rvkers 43.RajaJK)

(Metsäpelto, Dimitri: asevelv KTR2 1931–32, tkm; TS 1.K/ErP9; VR rvstm 4./R3
1940–; JS 43.RajaJK)

Sortavala 6.–13.8.1941.

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvi Moberg, 14. Rajajääkärikomppania, haavoittui 9.8.1941 Sortavalassa, kuoli 11.8.1941 kenttäsairaalassa

Rajakersantti Manu Hyytiä, 14. Rajajääkärikomppania, haavoittui 11.8.1941 Sortavalassa, kuoli 13.8.1941 kenttäsairaalassa

Rajakorpraali Yrjö Peltonen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.8.1941 Sortavalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Schadewitz, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.8.1941 Sortavalassa

7. Divisioona aloitti 5.8.1941 Sortavalan valtausoperaation Jalkaväkirykmentti 30:n edetessä divisioonan kärkenä 9.8. Tohmajoelta Karmalansalmelle. 14. Rajajääkärikomppania hyökkäsi rykmentin oikealla sivulla Korkeamäeltä etelään, jolloin päivän taistelussa haavoittui rajajääkäri, reservin alikersantti Arvi Moberg, joka kuoli 11.8. kenttäsairaalassa. Jalkaväkirykmentti 30:n tehdessä 10.8. ylimenon Karmalansalmessa, 14.

Rajajääkärikomppania teki aamuyöllä 11.8. vastahyökkäyksen Timoskanmäkeen ja asettui sitten asemiin Timoskanmäen-Hyppösenmäen alueella tehtäväänsuojata rykmentin oikea sivusta ja estää alueella olevien vihollisosastojen murtautuminen syntyvästä motista länteen. Päivän taisteluissa haavoittui rajakersantti Manu Hyytiä, joka kuoli kaksi päivää myöhemmin kenttäsairaalassa.¹⁸⁵

14. Rajajääkärikomppania siirrettiin 12.8. Sortavalan kaupungin koillispuolelle, Puikkolan alueelle, josta se osallistui 13.8. aamulla tehtyyn hyökkäykseen kantakaupunkiin. Hyökkäys ei onnistunut, ja siinä kaatuvat lääkintämies, rajakorporaali Yrjö Peltonen ja rajajääkäri, reservin korporaali Toivo Schadewitz.¹⁸⁶

(Moberg, Arvi: asevelv URR 1937–38, alik; rvstm SR 1939–; TS ErP9; VR rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK)

(Hyytiä, Manu: asevelv KKR 1933–34, alik; rvstm 1./SR 1935–37, rvkorp 1./SR 1937–; TS 1.K/ErP8; VR rvkers 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK)

(Peltonen, Yrjö Alfred: ei asevelv; rvstm LR 1922–23, rvstm KR 1923–24, rvstm 1./SR 1924–; VR rvkorp 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK)

(Schadewitz, Toivo Johannes: asevelv LeAs1 1937–38, stm; TS 3./ErP112; VR reskorp 1940, rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK)

Rajakersantti livari Heisola, 34. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Ontrosenvaarassa, Rukajärvellä

14. Divisioona aloitti Ontrosenvaaran valtauksen 8.8.1941 sen päävoimien koukatessa kaakosta Ontrosenvaaran-Rukajärven tielle samalla, kun Osasto Seitamo (15. ja 34. Rajajääkärikomppania) hyökkäsi Ontrosenvaaraan lännestä Kiimasjärven suunnasta. Taistelu kylästä kesti neljä vuorokautta, jonka aikana 11.8. kaatui rajakersantti livari Heisola 34. Rajajääkärikomppaniasta.¹⁸⁷

(Heisola, Kustaa livari: asevelv PPP1 1931–32, alik; rvstm JR 1935–; VR rvalik, rvkers R4 1940–; JS 34.RajaJK)

Rajajääkäri Vilho Koponen, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Kuolismaalla, Ilomantsissa

Ontrovaaran motin tultua selvitettyksi 24. Rajajääkärikomppania siirrettiin 7.8.1941 Kuolismaalle, jossa alistettiin Sissipataljoona 1:lle. Komppanian siirtyessä edelleen 11.8. Sulkujoelle, rajajääkäri Vilho Koponen kaatui astuessaan vihollisen miinaan.¹⁸⁸

(Koponen, Vilho Kalervo: asevelv WR 1938–39, stm; TS 1.K/JR34; VR rvstm 2./R4 1940–; JS 24.RajaJK)

14. Rajajääkärikomppanian päällikkö komentoryhmineen 13.8.1941 Sortavalan taistelun aikana Puikkolassa (SA-kuva).

Rajajääkäri, reservin alikersantti Sulo Marttinen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Mäsaskärin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

***Rajajääkäri(?), reservin alikersantti Toivo Vanninen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Mäsaskärin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella**

Bromarvin lohko lähetti yöllä 10./11.8.1941 partion Porsöstä veneellä Mäsaskärin saareen. Vihollinen yllätti partion, joka tulen alla ja osin saarrettuna joutui poistumaan saaresta, jolloin kaatuivat rajajääkäri, reservin alikersantti Sulo Marttinen ja rajajääkäri, reservin alikersantti, Toivo Vanninen kummankin ruumiin jäädessä saareen muutamaksi päiväksi, kunnes ne saatiin pois 14.8.¹⁸⁹

(Marttinen, Sulo Armas: asevelv JP2 1938–39, alik; TS rjoht 2.K/Jp2; JS rajajääk (teht R1) 21.RajaJK)

(Vanninen, Toivo: TS, VR asevelv PpKoulKes2 1940, alik; rajajääk 3./R4 1941–; JS 21.RajaJK)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin alikersantti Johannes Sarvi, 7. komppania / Jalkaväkirykmentti 15, kaatui 12.8.1941 Hiitolassa**

Hiitolan alueen valtaukseseen liittyen Jalkaväkirykmentti 15 eteni 12.8.1941 Hiitolan aseman koillispuolella. Rykmentin III Pataljoonan ollessa iltapäivällä hyökkäysvalmiusasemissa Kilkinmäen-Laakiinmäen pohjoispuolella oman tykistön tulivalmistelu osui pataljoonan niskaan ja samalla vihollinen teki vastaiskun, joka ajoi pataljoonan takaisinpäin. Vasta illalla tehdyllä uudella hyökkäyksellä pataljoona saavutti tavoitteensa Kyrsmäen. Päivän taistelussa kaatui 7. komppaniasta entinen rajavartiosotamies, reservin alikersantti Johannes Sarvi.¹⁹⁰

(Sarvi, Johannes: asevelv KKR 1924, alik; rvstm SR 1926–34, ero 1934; TS 4.Rajak; JS 7.K/JR15)

Reservin luutnantti Jarl Eräkallio, adjutantti, Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 13.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

Rajajääkäri Armas Luukkonen, esikuntakomppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 13.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eero Karhu, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 14.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

Rajajääkäri Heikki Hämäläinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 14.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

Rajajääkäri, reservin kersantti, Eero Heinonen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 14.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa, kuoli 21.8.1941

Rajajääkäri, reservin alikersantti Oiva Saarijärvi, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 15.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa, kuoli 16.8.1941 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri Emil Hakkarainen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 17.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

Kurkijoen valtauksen jälkeen 15. Divisioonalle ja edelleen Jalkaväkirykmentti 57:lle alistettu Erillinen Rajajääkäripataljoona osallistui Hiitolan valtaukseseen. Pataljoonan aloittaessa 13.8.1941 aamupäivällä hyökkäyksen Hiitolan itäpuolella olevaan Nehvolan kylään, Mustolan eteläpuolella Simolan taloryhmässä ollut pataljoonan komentopaikka paljastui ja vihollinen ampui sinne tykistökeskityksen. Keskityksessä kaatuivat pataljoonan adjutantti, reservin luutnantti Jarl Eräkallio ja rajajääkäri Armas Luukkonen.¹⁹¹

Edellisen päivän hyökkäyksen epäonnistuttua, Erillinen Rajajääkäripataljoona hyökkäsi uudelleen Nehvolan kylään 14.8. aamulla. Pataljoonan 1. komppanian hyökkäys pysähtyi heti alkuun sen jouduttua aikeella ristituleen, jolloin kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Eero Karhu. Pataljoonan kolmas komppania eteni Mustalanmäelle, jossa tykistökeskityksessä ja vihollisen vastahyökkäyksessä kaatui rajajääkäri Heikki Hämäläinen ja haavoittui rajajääkäri, reservin kersantti Eero Heinonen, joka kuoli haavoihinsa 21.8.1941.¹⁹²

Kun 14.8. tehty hyökkäys Nehvolan valtaamiseksi ei myöskään ollut onnistunut, Erillinen Rajajääkäripataljoona ryhmittyi puolustukseen. Seuraavana päivänä kello 1715 vihollinen ampui kranaatinheittimistön keskityksen 2. komppanian aseisiin, jolloin 11 miestä haavoittui, mukana rajajääkäri, reservin alikersantti Oiva Saarijärvi, joka kuoli 16.8.1941 kenttäsairaalassa.¹⁹³

Vihollisen onnistui vetää joukkonsa ja runsaasti raskasta kalustoaan pois Hiitolan alueelta ja se ryhtyi laivaamaan niitä Kilpolan niemessä ja evakuoimaan Laatokan yli. Kun Jalkaväkirykmentti 57 ei päässyt manteeella eteenpäin Nehvolan suunnassa, Erillinen Rajajääkäripataljoona vedettiin pois Nehvolasta ja se suoritti 3. komppania kärkeä 17.8. aamuyöllä ylimenon Torikanniemestä noin kaksi kilometriä vihollisen selustaan Salomäkeen. Sillanpään taisteluissa haavoittui 3. komppaniasta rajajääkäri Emil Hakkarainen, joka kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa.¹⁹⁴

(Eräkallio (ent. Enqvist), Jarl Gustaf Adolf: asevelv TR 1926–27, RUK 13 kk, reservi 1927; valokuvatekn (sotvirk) MeriLueE ja LAS1 1931–37, resltn 1937; TS ?; VR va nups 3./R3; JS jjoht 33.RajaJK, adj E/ErRajaJP)

(Luukkonen, Armas: asevelv SJR 1937–38, stm; VR rvstm R3 1940–; JS 13.RajaJK, EK/ErRajaJP)

(Karhu, Eero Matti: asevelv HRR 1938–39, alik; VR rvstm R3; JS 13.RajaJK, 1.K/ErRajaJP; JS 1.K/ErRajaJP)

(Hämäläinen, Heikki: asevelv JP2 1937–38, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Heinonen, Eero Ilmari: ei kantakorttia; VR rvstm 3./R3; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

(Saarijärvi, Oiva Johannes: asevelv SVK 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS 7.RajaK; VR rvstm 2./R3 1940, rvstm R6 1940–41, rvstm R3 1941–; JS rjoht 23.RajaJK, 2.K/ErRajaJP)

(Hakkarainen, Emil: asevelv KLP 1924–25, stm; VR rvstm 3./R3 1941–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

***Entinen rajavartioalikersantti, reservin kersantti Edvin Lepistö, 4. komppania / Jalkaväkirykmentti 58, kaatui 13.8.1941 Petolahdella, Uukuniemellä**

Vallattuaan Ännikänniemen alueen Jalkaväkirykmentti 58:n II Pataljoona jatkoi etenemistä etelään saavuttaen Petolahden tasan 12.8.1941. Seuraavana aamuna pataljoona aloitti hyökkäyksen Petolahden-Riihilammen välisellä alueella. Pataljoonan oikealla siivellä eteni 4. komppania, joka joutui taisteluun Viipulanmäellä olleen vihollisen kanssa. Koko päivän kestäneessä taistelussa kaatui mm. reservin kersantti Edvin Lepistö.¹⁹⁵

(Lepistö, Edvin Ilmari: asevelv LR 1919–20, alik; rvstm KR 1922–24, rvstm SR 1925–27, rvalik 1927–31, ero 1931; reskers 1935; TS jvarajoht 26.PionK; JS 4.K/JR58)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Olavi Suurnäkki, 6. komppania / Jalkaväkirykmentti 7, kaatui 14.8.1941 Huuhanmäessä, Jaakkimassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Olavi Suurnäkki sairastui heinäkuussa 1941. Toivuttuaan hänet määrättiin elokuun alussa 1941 Jalkaväkirykmentti 7:n 6. komppaniaan. Rykmentin II Pataljoonan hyökätessä Lahdenpohjan luoteispuolella olevalle Huuhanmäen asemalle 14.8., Suurnäkki kaatui hyökkäyksessä.¹⁹⁶

(Suurnäkki, Olavi: asevelv RT1 1939–; TS asevelv HelLo, korp; VR res alik 1940, rvstm R2 1941–; JS 32.RajaJK, 6.K/JR7 1941)

Rajajääkäri Pekka Leppänen, 4. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 15.8.1941 Oppolassa, Jaakkimassa

Erillisen Rajajääkäripataljoonan 4. komppania (entinen 53. Rajajääkäri-komppania) irrotettiin 6.8.1941 pataljoonasta ja alistettiin 2. Divisioonalle. Komppania hyökkäsi 11.8. alkaen Suur-Latvalammelta Nivan aseman kautta Miinalan-Oppolan pohjoispuoliseen risteysmaastoon, jonka saavutti yöllä 14./15.8. Seuraavana iltapäivänä komppania sai käskyn edetä polkupyörillä Oppolasta kohti Sortavalaa, jolloin kärkenä edennyt ryhmä joutui väijytykseen. Kolme miestä kaatui tulitaistelussa, mukana rajajääkäri Pekka Leppänen.¹⁹⁷

(Leppänen, Pekka: asevelv RT3 1927–28, matr; TS stm 9.RajaK; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 53.RajaJK)

Kapteeni Yrjö Pitkänen, pataljoonan komentaja, III Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 15, kaatui 15.8.1941 Tiuralassa, Hiitolassa

Jalkaväkirykmentti 15:n III Pataljoonan eteneminen Hiitolassa oli pysähtynyt 13.8.1941 Tiuralan länsipuolisten aukeiden reunaan. Kun hyökkäystä oli tarkoitus jatkaa aamulla 15.8., aloitti vihollinen samaan aikaan vahvan tykistön ja kranaatinheittimistön tukemana vastaiskun. Pataljoonan komentaja, kapteeni Yrjö Pitkänen oli kello 0530 lähdössä komentopaikastaan etulinjaan valvomaan hyökkäysvalmisteluja, kun komento-
teltan eteen tuli kranaatinheittimistön keskitys ja hän kaatui sirpaleen osumasta.¹⁹⁸

(Pitkänen, Yrjö Gunnar: asevelv RadP 1924–25, RUK 10, resvänr 1928; KADK 11.kadk, vänr 1930; nups PPP3 1930–31; nups SR 1931–36, ltn 1932, kpääll KanR 1936–, kapt 1938; TS kpääll, pkom JR63; VR kpääll 3./R3; JS pkom III/JR15)

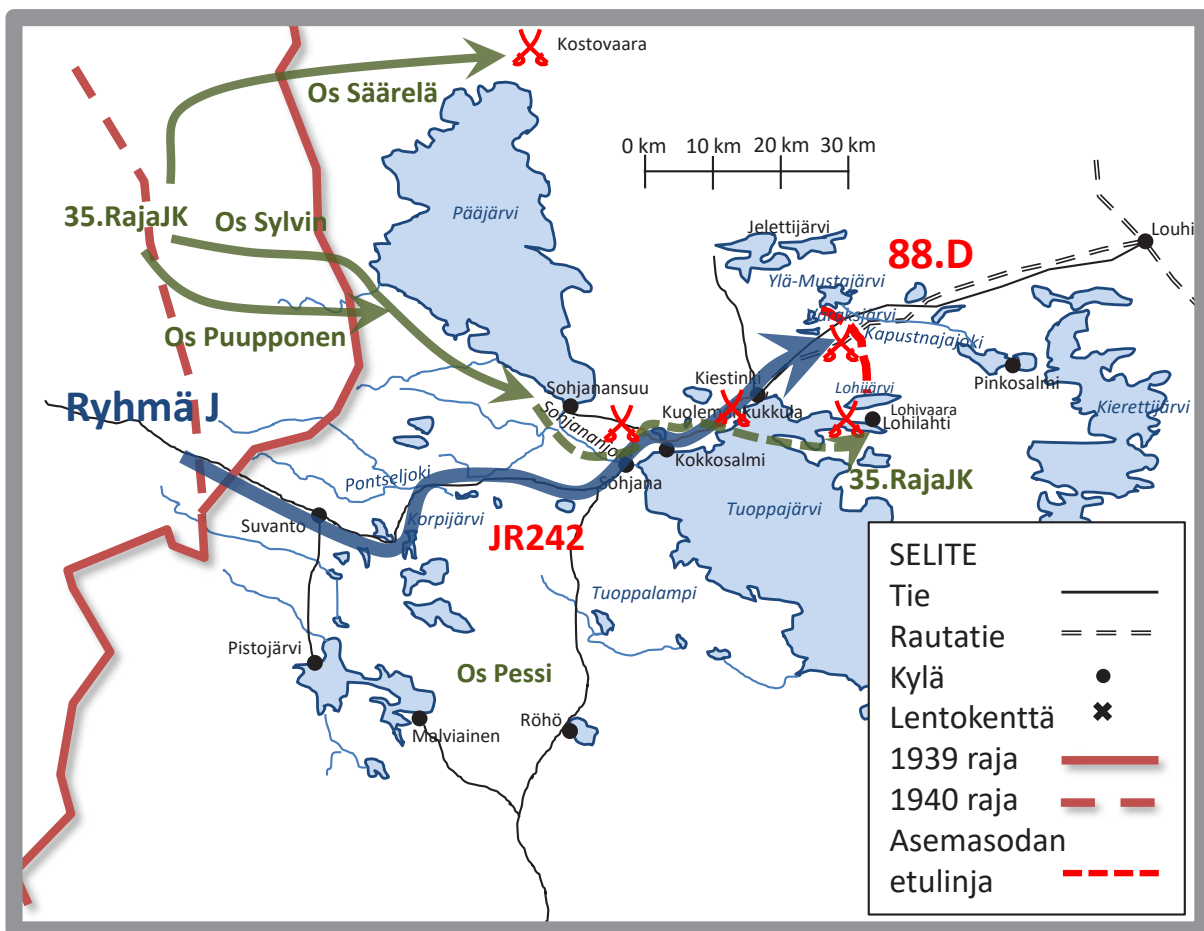

Suomalaiset ylittävät Moskovan rauhan rajan Hiitolassa 29.6.1941 ja kaatavat neuvostoliittolaisen rajapyykin I/94 (SA-kuva).

LOHIVAARA – 35. RAJAJÄÄKÄRIKOMPPANIA Kiestingin Suunnan Taisteluissa

3. Divisioona aloitti heinäkuun alkupuolella 1941 hyökkäyksen Kiestingin ja Uhtuan suunnissa jakaantuneena kahteen osaan: Kiestingin suunnassa Ryhmä J ja Uhtuan suunnassa Ryhmä F. Ryhmä J (vahvennettu Jalkaväkirykmentti 53) valtasi Kiestingin 8.8. ja jatkoi suoraan hyökkäystä tavoitteena olleeseen Louheen, noin 60 kilometriä idemmäs. Kun ryhmälle alistetun saksalaisen SS-Jalkaväkirykmentti 6:n eteneminen pysähtyi maantien suunnassa Mustajärvien tasalle, Jalkaväkirykmentti 53 suunnattiin Kiestingin-Louhen rautatien suunnassa eteenpäin. Täysin loppuun kulunut rykmentti saavutti Kapustnajajoen 9.8., mutta ei päässyt siitä eteenpäin. Samaan aikaan vihollinen koukkasi 13.8. sekä etelästä että pohjoisesta rykmentin selustaan ja katkaisi sen huoltoyhteydet. Divisioona J:n (joksi Ryhmä J oli muutettu 13.8.) kaikki yritykset avata yhteydet rykmenttiin epäonnistuivat, ja lopulta rykmentti, jonka taisteluvahvuus oli enää noin tuhat miestä, vetäytyi maastoitse motista 2.9.

35. Rajajääkärikomppania lähetettiin 11.8. suojaamaan Ryhmä J:n eteläinen sivusta Lohilahden suuntaan. Vihollinen hyökkäsi siellä 15.8., ja pakotti komppanian, jota oli vahvennettu Sissiosasto Pessillä, luopumaan Lohivaaran kylästä seuraavana päivänä ja vetäytymään Ison Lohijärven länsipään tasalle. Alueelle lähetettiin Linnoituspatteristo 6, jonka komentaja, majuri Mäkeläinen otti kaikki suunnan joukot johtoonsa. Osasto Mäkeläinen lähetti 35. Rajajääkärikomppanian 20.8. Pienen Lohijärven eteläpuolitse vihollisen selustaan, jolloin Lohivaaran kylä saatiin saarrettua, mutta sitä ei kyetty valtaamaan. Rajajääkärit torjuivat vihollisen avustushyökkäykset Pinkosalmen suunnasta, mutta Lohivaarassa ollut vihollinen onnistui poistumaan motista 25.8. suomalaisten harvan ketjun läpi. Seuraavana aamuna Osasto Mäkeläinen aloitti etenemisen Pinkosalmelle, jonka se saavutti 28.8. Samalla Linnoituspatteristo 6:n tilalle vaihdettiin Linnoituspataljoona 15 ja Osasto Mäkeläisestä tuli Osasto Leppäkoski. Jalkaväkirykmentti 53:n vetäydyttyä Kapustnajajoen motista, myös Osasto Leppäkoski vedettiin 3.9. länteen, pisteen 160.9 tasalle. Vihollinen hyökkäsi osastoa vastaan 5.9. päästen 35. Rajajääkärikomppanian selustaan. Osasto Leppäkoski onnistui seuraavana päivänä osin saartamaan vihollisen, mutta 7.9. osaston oli vihollisen ylivoiman edessä vetäydyttävä Ison Lohijärven itäpään tasalle. Kun Linnoituspataljoona 15 irrotettiin armeijakunnan reserviksi, 35. Rajajääkärikomppania ei kyennyt yksin puolustamaan Lohivaaraa, ja komppania vetäytyi 11.9. Ison Lohijärven länsipään tasalle, jonne rintama vakiintui lokakuun loppuun saakka.

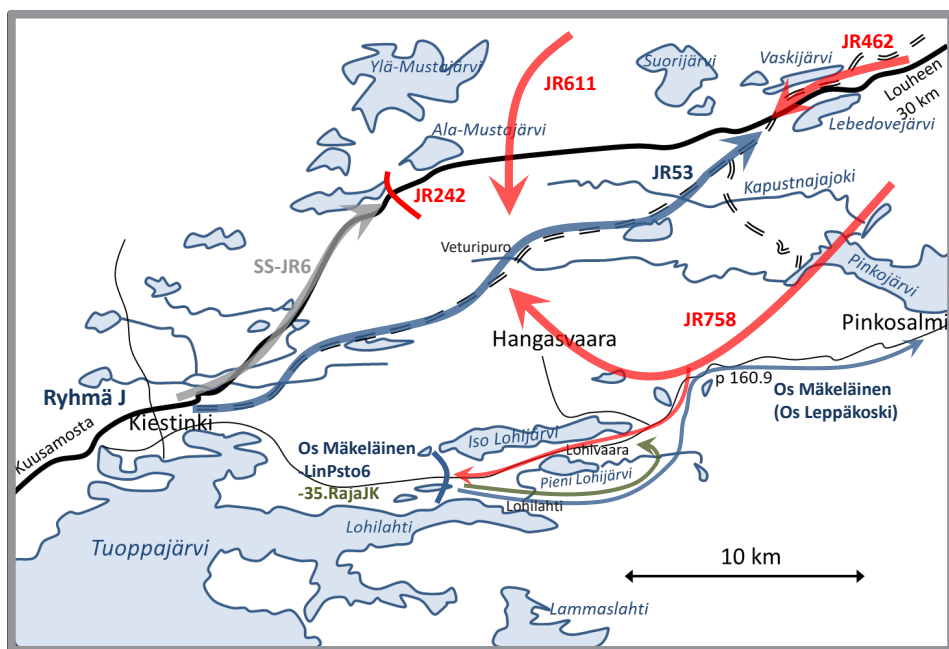

Ryhmä J:n ja 35. Rajajääkärikomppanian eteneminen Kiestinkiin heinä–elokuussa 1941.

Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Tauno Liukkonen, Tiedusteluosasto Pessi, kaatui 16.8.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

35. Rajajääkärikomppania siirrettiin 11.8.1941 Lohilahteen tehtävänsä suojata Ryhmä J:n oikea sivusta. Komppania siirtyi samana päivänä Lohivaaran kylään, josta vihollinen kuitenkin pakotti komppanian vetäytymään 15./16.8. viisi kilometriä länteen, Iso-Lohijärven länsipään tasalle. Divisioona J lähetti tällöin alueelle pääosin 35. Rajajääkärikomppanian vapaaehtoisista muodostetun erillisen rajajääkärijoukkueen, Osasto Pessin, jonka avulla vihollinen saatiin ajettua hieman takaisin. Reservin kersantti Tauno Liukkonen kaatui päivän taistelussa.¹⁹⁹

(Liukkonen, Tauno Olavi: asevelv ratsptri/RvPr 1937–38, alik; rvstm LR 1938–; VR ero 1940; JS 35.RajaJK, tiedos Pessi)

Kiestinki elokuun loppupuolella 1941.

Luutnantti Jorma Karri, komppanian päällikkö, 11. Rajajääkärikomppania, haavoittui 16.8.1941 Elmholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

Rajajääkäri Viljo Föhr, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 16.8.1941 Elmholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Vihollinen valtasi Bromarvin lohkolla olleen Horsön saariryhmään kuuluvan Elmholmin (Älmholmen) saaren heinäkuun puolivälissä. Hangon Ryhmä yritti saaren takaisinvaltausta 16.8.1941 aamulla. Tehtävän sai luutnantti Jorma Karri 11. Rajajääkärikomppania, joka pystyi valtaamaan puolet saaresta ennen kuin eteneminen pysähtyi vihollisen vastarintaan. Vihollisen aloittaessa illalla voimakkaan vastahyökkäyksen, komppania joutui vetäytymään saaresta. Päivän taistelussa kaatui rajajääkäri Viljo Föhr. Luutnantti Karri haavoittui taistelussa vaikeasti kuollen iltapäivällä Tenholan kenttäsairaalassa.²⁰⁰

(Karri, Jorma Olavi: asevelv 1939–40 JP4, RUK 43 jv, resvänr 1939; TS jjoht JR15; VR KADK 24.kadk 1940–41, resltn 1941, ltn 1941, nups R1 1941–; JS kpääll 11.RajaJK)

(Föhr, Viljo Olavi: asevelv SJR 1937–38, stm; TS tstläh JR38; VR rvstm R3 1940, rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

Tiedusteluosasto Pessi siirtymässä pioneerien lautoilla Kiestingistä Tuoppajärven yli Lohilahteen 15.8.1941 (SA-kuva).

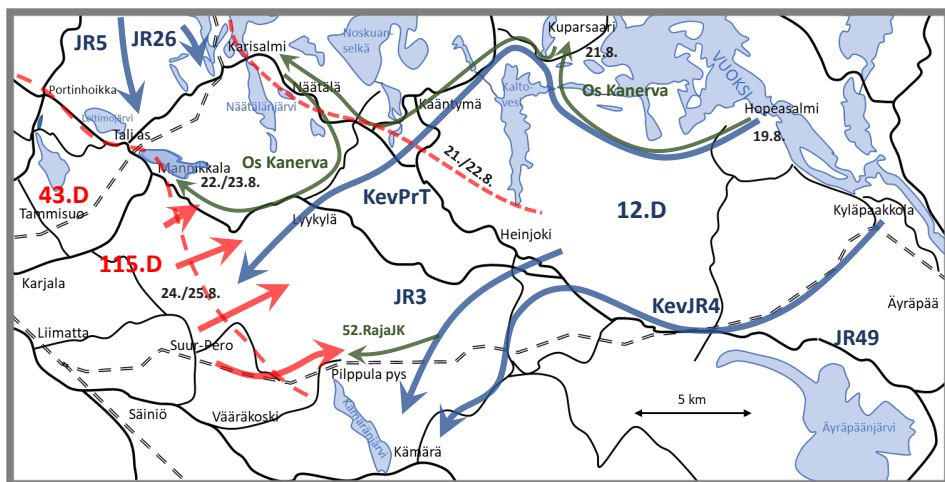
Rajakorpraali, reservin alikersantti, Vihtori Suomalainen, 3. komppania / Sissipataljoona 1, haavoittui 19.8.1941 Vegarusjärvellä, Suojärvellä, kuoli 20.8.1941 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri, reservin kersantti Pentti Immonen, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 19.8.1941 Vegarusjärvellä, Suojärvellä

Sissipataljoona 1 siirtyi 17.8.1941 Kuolismaalta etelään, Vegaruksen suuntaan osana Suojärven alueen valtausoperaatiota. Pataljoona sai kosketuksen kärjellään viholliseen Salmijärvi-Vegarus tiellä Vegarusjärven koillispuolella saman päivän iltana, ja pääosien saavuttua paikalle aloitti vihollisen asemien selvittämisen. Pataljoonan 3. komppania eteni aamulla 19.8. Kivijärven pohjoispuolella olevalle kukkulalle lähettäen samalla useita tiedustelupartioita. Rajakorpraali, reservin alikersantti Vihtori Suomalainen todennäköisesti haavoittui yhden tiedustelupartion mukana Kirveskankaalla, Vegarusjärven ja Kivijärven välillä ja kuoli seuraavana päivänä haavoihinsa kenttäsairaalassa.²⁰¹

Rajajääkäri, reservin kersantti Pentti Immosen tiedot ovat puutteelliset ja ristiriitaiset. On todennäköistä, että Sissipataljoona 1:n siirtyessä

(Immonen, Pentti Mooses: asevelv HuoltoR 1938–39, alik; TS 1.Pr; VR reskers 1940, rvstm R4 1941–; JS 24.RajaJK)

12. ja 22. Rajajääkärikomppaniat yhdistettiin Osasto Kanervaksi heinäkuun alussa 1941. Osasto siirrettiin Vuoksenrantaan 18.8. ja alistettiin Kevyt Prikaati T:lle, jonka mukana se ylitti Vuoksen 19.8. illalla Hopeasalmessa. Prikaatin edetessä Hopeasalmeilta Kuparsaaren kautta Viipurin suuntaan, Osasto Kanerva oli prikaatin reservinä ja joutui 21.8. Kuparsaareissa kiivaaseen taisteluun selustaan jääneen vihollisen kanssa.

Taistelussa kaatuivat 12. Rajajääkärikomppaniasta rajakersantti Toivo Hynnä, raja-alikersantti Väinö Laasonen ja rajajääkäri, reservin korpraali Valtter Reiman sekä 22. Rajajääkärikomppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Viljo Ylä-Outinen.²⁰³

(Hynnä, Toivo: asevelv SJP 1933–34, alik; rvstm SR 1934–37, rvstm KanR 1938–; VR rvalik, rvkers R1 1940, rvkers R2 1941–; JS 12.RajaJK)

(Laasonen, Väinö: asevelv KKR 1932–33, alik; rvstm KR 1935–38, rvstm KanR 1938–; TS 4.RajaK; VR rvstm, rvkorp 1./R1 1940, rvalik 1./R2 1941–; JS 12.RajaJK)

(Reiman, Valtter Arvi: asevelv URR 1938–39, korp; TS 2.K/ErP3; VR rvstm R2 1941–; JS 22.RajaJK)

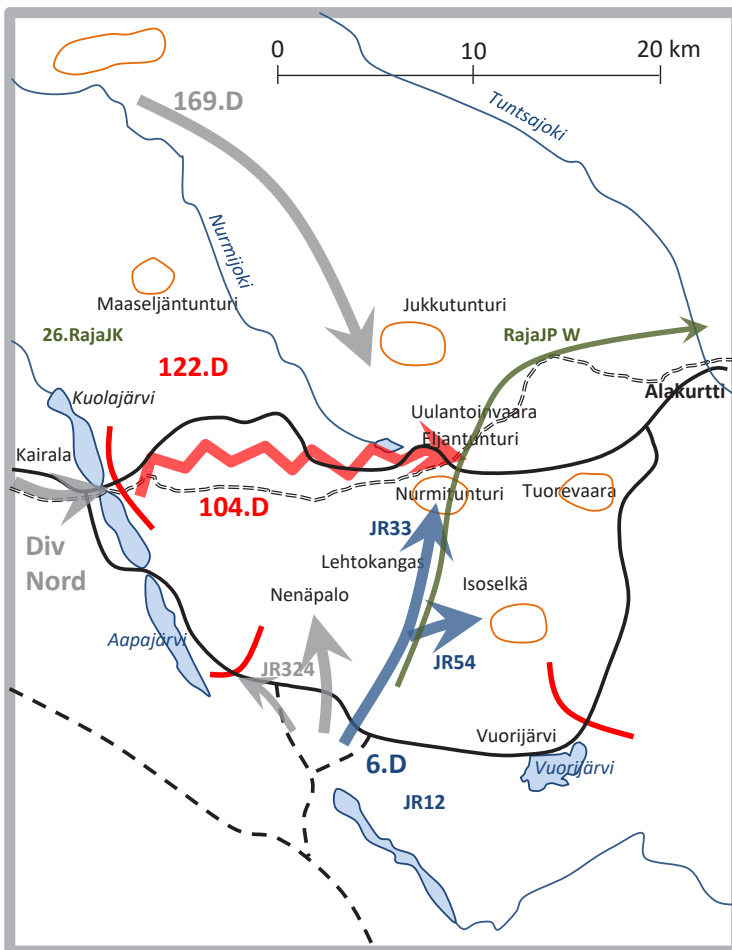
(Ylä-Outinen, Viljo: asevelv KKR 1936–37, alik; TS ViLo; VR rvstm R2 1941–; JS 22.RajaJK)

Suomalaiset etenevät Valkeasaaren kirkon maastossa (SA-kuva)

6. DIVISIOONA SALLAN-ALAKURTIN SUUNNASSA – RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONA WETTERSTRAND

Saksalainen XXXVI Armeijakunta ja sille alistettu suomalainen 6. Divisioona onnistuivat 19.8. aloitetulla kaksipuolisella saarrostuksella murtaamaan vihollisen puolustuksen Kairalan alueella ja valtaamaan Alakurtin elokuun lopussa hyökkäyksen jatkuessa edelleen itään. XXXVI Armeijakunta saavutti syyskuun puolivälissä Vermanjoen, johon ryhmittyi puolustukseen. 6. Divisioona oli kärsinyt operaatiossa erittäin raskaat tappiot, ja kun joulukuun alussa hyökkäystä suunniteltiin jatkettavan edelleen Kantalahteen, divisioonan komentaja, jääkärieversti Verner Viikla ampui itsensä.

Kairala-Alakurtti – XXXVI AK:n saarrostushyökkäys elokuun lopulla 1941.

Entinen rajavartiokersantti, reservin vänrikki Veikko Hassinen, joukkueen johtaja, 2. komppania / Kevyt Osasto 3, kaatui 21.8.1941 Isoselässä, Sallassa

Rajajääkäri Tauno Vuorenmaa, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 21.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Pauli Puusaari, konekiväärikomppania(?) / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 21.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

Rajakersantti, reservin vänrikki Lauri Vaarto, joukkueen johtaja, panssarintorjuntajoukkue / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 21.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Kuosmanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 22.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

Rajajääkäri Tauno Huttula, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 22.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

Rajakorpraali Elmer Alatarvas, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 24.8.41 Nurmitunturissa, Sallassa

Rajajääkäri Väinö Ekman, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 24.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

Saksalainen XXXVI Armeijakunta aloitti 19.8.1941 kaksipuolisen saarrostuksen Kairalan alueella olevien vihollisdivisioonien lyömiseksi, jolloin suomalaisen 6. Divisioonan tehtävänä oli hyökätä etelästä Vuorijärven alueelta kohti Nurmitunturia ja Alakurtia. Divisioonan reservinä oli Kevyt Osasto 3, joka alistettiin Jalkaväkirykmentti 54:lle tehtävänä lyödä Isoselän maastossa oleva vihollinen. Osaston hyökkäykset 19. ja 20.8. Isoselän länsirinteessä pysähtyivät vihollisen miinakenttiin, samoin kuin aamulla 21.8. Isoselän eteläreunassa tehty hyökkäys, jossa osaston 2. komppaniassa joukkueen johtajana toiminut reservin vänrikki Veikko Hassinen kaatui.²⁰⁴

Jalkaväkirykmentti 33 ja sille alistettu Rajajääkäripataljoona Wetterstrand eteni Nurmitunturin eteläpuolelle 20.8. vallaten tunturin seuraavana päivänä. Kairalan ja Alakurtin tien katkaiseminen Nurmitunturin kohdalla ei kuitenkaan onnistunut, kun rykmentin eteneminen pysähtyi vihollisen vastarintaan ja vastahyökkäyksiin aivan tien eteläpuolelle. Taistelussa kaatuivat rajajääkäripataljoonan 2. komppaniasta rajajääkäri Tauno Vuorenmaa sekä todennäköisesti sille alistetusta konekiväärijoukkueesta rajajääkäri, reservin alikersantti Pauli Puusaari. Komppanialla

alistetun rajajääkäripataljoonan panssarintorjuntajoukkueen johtaja, reservin vänrikki Lauri Vaarto kaatui, kun liikuntakyvyttömäksi ammutun vihollisen panssarivaunun ampuma kranaatti räjähti hänen lähellään puun latvassa.²⁰⁵

Rajajääkäripataljoona Wetterstrand yritti kolmen seuraavan päivän aikana edelleen pyrkiä maantielle, mutta yritykset kilpistyivät vihollisen vastarintaan. 22.8. yrityksessä kaatuivat 2. komppaniasta rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Kuosmanen ja rajajääkäri Tauno Huttula ja 24.8. kaatuivat 1. komppaniasta rajakorpraali Elmer Alatarvas ja rajajääkäri Väinö Ekman.²⁰⁶

(Hassinen, Veikko Pekka: asevelv HuoltoP 1931–32, alik; rvalik, rvkers LR 1934–; TS rjoht, jjoht 2.K/ErP16, RUK 45 kiv; VR resvänr 1940, ero 1940; aluepääll PohSkp 1940–; JS jjoht 2.K/KevOs3)

(Vuorenmaa, Tauno Juho Herman: asevelv SVK 1938–39, stm; TS 1.K/V/KT-Pr; VR rvstm R6 1941–; JS 26.RajaJK, 2.K/RajaJPW)

(Puusaari, Pauli Aatos: asevelv SVK 1937–38, stm; TS 2.KKK/JR24, reskorp 1940; VR rvstm R6 1940–; JS RajaJPW)

(Vaarto, Lauri: VS vapeht KrenR3; asevelv SVK 1918–19, alik; kanta-au KJP 1919–21; RUK 3; kanta-au WR, JPr, TR 1922–35; JvAuK 1930; ero 1935, resvänr 1935; rvkers LR 1938–; TS nups LR; VR va nups R6; JS jjoht 46.RajaJK, jjoht pstj/RajaJPW)

(Kuosmanen, Tauno Armas: asevelv HRR 1931–32, korp; VR rvstm R6; JS 26.RajaJK, 2.K/RajaJPW)

(Huttula, Tauno Jalmari: asevelv ISK 1937–38, stm; TS 6.K/JR23; rvstm R6 1941–; JS 26.RajaJK, 2.K/RajaJPW)

(Alatarvas, Elmer Matias: asevelv LR 1938–39, stm; VR rvstm 1./R6 1940, rvkorp 1./R6 1940–; JS 16.RajaJK, 1.K/RajaJPW)

(Ekman, Väinö Viljami: asevelv PohjR 1936–37, stm; TS JR27; VR rvstm R6 1940–; JS 16.RajaJK, 1.K/RajaJPW)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin korpraali Kalle Kyllönen, 5. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.8.1941 Kiskisjärvellä, Uhtualla**

Ryhmä F:n hyökkäys Uhtualle pysähtyi 1.8.1941 vihollisen asemien eteen Kiskisjärvien tasalle, vain muutama kilometri Uhtuan länsipuolella. Hyökkäyksen painopisteen siirtyessä pohjoiseen, 25. Rajajääkärikomppania miehitti 4.8. Kevyt Osasto 5:lle alistettuna Kivikukkulan Kiskisjärvillä. Asemien parantamiseksi etulinjaa työnnettiin hieman eteenpäin 20.8. alkaen, jolloin vihollinen yritti tykistötulella ja paikallisilla hyökkäyksillä estää toiminnan. Reservin korpraali Kalle Kyllönen kaatui 22.8. yhtä hyökkäystä torjuttaessa.²⁰⁷

(Kyllönen, Kalle Eemeli: asevelv KKR 1927–28, stm; rvstm KR 1930–32, ero 1932; TS I RO/SuHK; VR reskorp 1940; JS 25.RajaJK)

Rajajääkäri Mauno Kosola, Osasto Kanerva, kaatui 22.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Rajajääkäri Toivo Parkkonen, 22. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 22.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Rajajääkäri, reservin kersantti Viljo Kärkkäinen, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 23.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Rajavääpeli, reservin vänrikki Yrjö Kumpulainen, joukkueen johtaja, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 24.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Rajajääkäri, reservin korpraali Antti Ritvonen, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 24.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Rajajääkäri Veikko Ollikainen, 22. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, jäi vangiksi 24.8.1941 Mannikkalassa, Talissa, kuoli 4.2.1942 sotavankeudessa

Rajakersantti Juho Hietanen, 22. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 25.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Rajajääkäri Lauri Himanen, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, haavoittui 25.8.1941 Mannikkalassa, Talissa, kuoli 19.9.1941 sotasairaalassa

Rajakersantti Pentti Harju, 22. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 26.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

Osasto Kanerva (12. ja 22. Rajajääkärikomppaniat) oli edennyt Kuparisaaresta Karisalmelle, josta kuitenkin siirrettiin ylempien johtoportaiden epäselvän tilannekuvan vuoksi Lyykylään. Lyykylästä osasto jatkoi taas etenemistä kohti Talia saavuttaen 22.8.1941 iltapäivällä Mannikkalan, johon eteneminen pysähtyi vihollisen asemien eteen. Kevyt Prikaati T:n pääosien kääntyessä etelään, Liimatan pysäkin suuntaan, Osasto Kanerva suojasi sen pohjoisen sivustan. Kahden vuorokauden taisteluissa 22.–23.8. Viipurin motista ulos murtautumista valmistelevaa vihollista vastaan kaatuivat rajajääkäri Mauno Kosola, 22. Rajajääkärikomppaniasta rajajääkäri Toivo Parkkonen ja 12. Rajajääkärikomppaniasta rajajääkäri, reservin kersantti Viljo Kärkkäinen.²⁰⁸

Aamuyöllä 24.8. vihollinen aloitti voimakkaan tykistön tukemana hyökkäyksen Kevyt Prikaati T:tä vastaan Mannikkalan ja Suur-Peron välillä pyrkien murtautumaan ulos Viipurin motista. Välillä saarroksiin joutuneet Osasto Kanervan rajajääkärikomppaniat menettivät erittäin raskaissa taisteluissa 24.–26.8. lähes puolet vahvuudestaan, mukana kaatuneina 12. Rajajääkärikomppaniasta reservin vänrikki Yrjö Kumpulainen ja

rajajääkäri, reservin korpraali Antti Ritvonen sekä 22. Rajajääkärikomppaniasta rajakersantti Juho Hietanen ja rajakersantti Pentti Harju. Rajajääkäri Lauri Himanen haavoittui ja kuoli haavoihinsa 19.9.1941 ja rajajääkäri Veikko Ollikainen jäi vangiksi ja kuoli 4.2.1942 sotavankeudessa.²⁰⁹

(Kosola, Mauno Paavo: asevelv SVK 1935–36, stm; TS 4.K/JR23; VR rvstm R2; JS Os Kanerva)

(Parkkonen, Toivo Armas: asevelv KKR 1930–31, stm; TS 23.TalK; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 22.RajaJK)

(Kärkkäinen, Viljo Paavali: asevelv WR 1936–37, alik; TS LieHK; VR reskers 1940, rvstm R2 1941–; JS 12.RajaJK)

(Kumpulainen, Yrjö: asevelv KR 1919–20; rvkers KR 1920–23, rvkers LR 1924–30; JvAuK 1929–30; rvkers LR 1930–33, rvylik LR 1933–; TS jjoht ErP17; VR rvylik, rvvääp R2 1940, resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R2; JS jjoht 12.RajaJK)

(Ritvonen, Antti Johannes: asevelv PPP1 1934–35, korp; rvstm KanR 1938–; TS 4.RajaK; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 12.RajaJK)

(Ollikainen, Veikko: asevelv WR 1937–38, stm; VR rvstm R2 1941–; JS 22.RajaJK)

(Hietanen, Juho Tapio: asevelv KKR 1935–36, alik; rvstm KanR 1936–; TS rjoht, jvarajoht 4.RajaK; VR rvstm, rvalik, rvkers R1, R2 1940–; JS 22.RajaJK)

(Himanen, Lauri: VR asevelv JvKoulKesk6, JR65 1940, R2; JS 12.RajaJK)

(Harju, Pentti Sulo: asevelv URR 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS rjoht, jvarajoht 4.RajaK; VR rvalik, rvkers R2 1940–; JS 22.RajaJK)

***Entinen rajakorpraali, reservin kersantti Heimo Tomperi, 3. komppania / Raskas pataljoona / Jalkaväkirykmentti 4, kaatui 23.8.1941 Lyykylässä, Viipurin maalaiskunnassa**

Jalkaväkirykmentti 4:n osista muodostettiin heinäkuun lopulla 1941 rykmentistään erillään toimiva Raskas Pataljoona, joka alistettiin 22.8. Viipurin saarto-operaatiota varten Kevyt Prikaati T:lle. Pataljoona suunnattiin välittömästi Lyykylästä länteen, mutta vihollisen 23.8. aloittama hyökkäys työnsi pataljoonan takaisin lähtöasemiin. Päivän taistelussa kaatui pataljoonasta entinen rajakorpraali, reservin kersantti Heino Tomperi.²¹⁰

(Tomperi, Heino: asevelv JP2 1937–38, alik; rvstm KanR 1938–; TS 5.RajaK; VR rvstm 2./R2 1940, rvkorp 2./R2 1941, ero 1941; JS JR4)

SALAAMINEN JA HARHAUTTAMINEN OSA II

– IV ARMEIJAKUNNAN KEVYET JOUKOT ELOKUUSSA 1941

IV Armeijakunnan valmistautuessa Viipurin motin valtaukseseen se ryhtyi mahdollista vihollisen nopeaa takaa-ajoa varten muodostamaan lisää kevyitä joukkoja. Jo heinäkuun alussa muodostettiin Kevyt Prikaati T, joka koottiin olemassa olevista kevyistä joukoista (mm. Jääkäripataljoona 1, Kevyt Osasto 9 ja Kevyt Osasto 14 sekä Panssaripataljoona). Prikaatiin liitettiin myös Osasto Kanerva (12. ja 22. Rajajääkärikomppaniat). Vaikka prikaati oli IV Armeijakunnan joukko, se toimi elokuussa pääosin alistettuna II Armeijakunnalle ja sen 18. Divisioonalle. Kun Kevyt Prikaati T:n ei katsottu riittävän, Jalkaväkirykmentti 4:stä muodostettiin 23.7. Kevyt Jalkaväkirykmentti 4 muuttamalla sen I ja II Pataljoonasta kummastakin kaksi kiväärikomppaniaa polkupyöräkomppanioiksi. Kevyt Jalkaväkirykmentti 4 toimii elokuussa välillä suoraan II Armeijakunnalle, välillä 18. Divisioonalle ja välillä Kevyt Prikaati T:lle alistettuna. Jalkaväkirykmentti 4:n I ja II Pataljoonien loppuista komppanioista (yksi kivääri- ja yksi konekiväärikomppania kummastakin) vahvennetuna kranaatinheitin- ja panssarintorjuntakomppanioilla muodostettiin erillinen, 12. Divisioonalle alistettu Raskas Pataljoona / JR4, jolle myös alistettiin 52. Rajajääkärikomppania. Raskas Pataljoona alistettiin Kevyt Prikaati T:lle 22.8., mutta samalla 52. Rajajääkärikomppania alistettiin Kevyt Osasto 1:lle, jossa siitä tuli loppuun kuluneen 3. komppanian tilalle osaston ”uusi” 3. komppania. 52. Rajajääkärikomppanian panssarintorjuntajoukkue oli kuitenkin jo heinäkuussa irrotettu komppaniasta ja siirretty 12. Divisioonaan ja edelleen Jalkaväkirykmentti 47:n 3. konekiväärikomppaniaan. Kevyt Prikaati T lakkautettiin 25.8., jolloin sen kevyet osastot siirrettiin Kevyt Jalkaväkirykmentti 4:ään, josta muodostettiin ”uusi” Kevyt Prikaati T, jolle alistettiin 27.8. Os Kanerva. Tämä uusi Kevyt Prikaati T lakkautettiin 5.9., samalla, kun Jalkaväkirykmentti 4 palautettiin normaaliin kokoonpanoon ja Kevyt Osasto 1 lakkautettiin ja sen 3. komppaniasta tuli jälleen 52. Rajajääkärikomppania. Koko tämän ajan Jalkaväkirykmentti 4:n III Pataljoona oli toiminut erillään rykmentistään alistettuna Jalkaväkirykmentti 45:lle.

**Rajajääkäri Lauri Rantanen, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui
23.8.1941 Lietjärvellä, Nuijamaalla**

Osasto Suoranta (32. Rajajääkäriosasto ja 42. Rajajääkärikomppania) ylitti Jalkaväkirykmentti 25:lle alistettuna valtakunnan rajan 22.8.1941 Nuijamaalla ja eteni Saimaan kanavan länsipuolta kohti Rättijärveä. 32. Rajajääkäriosasto sai 23.8. aamulla tehtävän puhdistaa Lietjärven ja Soskuanjoen välinen maasto. Osasto sai kosketuksen viholliseen puoliltapäivin, ja kello 1330 rajajääkäri Lauri Rantasen johtama ryhmä joutui 2 kilometriä Suurpälliltä kaakkoon vihollisen konekivääritulen yllättämäksi, jolloin Rantanen kaatui.²¹¹

(Rantanen, Lauri Johannes: asevelv PR 1939–40, stm; TS JR62, JR61; VR rvstm R2; JS rjoht 2.K/32.RajaJOs)

**Rajakorpraali Eino Kostinen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941
Pilppulassa, Heinjoella, jäi kentälle**

**Rajaylikersantti Eino Rantalainen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941
Pilppulassa, Heinjoella**

**Rajakersantti Uuno Taponen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941
Pilppulassa, Heinjoella**

**Rajajääkäri Viljo Virolainen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941 Pilp-
pulassa, Heinjoella**

Jalkaväkirykmentti 3:n I Pataljoona otettiin 12. Divisioonan reserviksi ja siirrettiin 23.8.1941 Pilppulaan, missä sille alistettiin 52. Rajajääkärikomppania. Vihollisen aloittaessa 24.8. aamulla hyökkäyksen murtautuakseen ulos Viipurin motista sen osat hyökkäsivät Suur-Peron kautta Pilppulan pysäkin pohjoispuolelle, missä pataljoona ja rajajääkärikomppania sitoutuivat kiivaisiin torjuntataisteluihin. Päivän taisteluissa kaatui 52. Rajajääkärikomppaniasta rajakorpraali Eino Kostinen raskaan tykistön täysosumasta. Rajaylikersantti Eino Rantalainen, rajakersantti Uuno Taponen ja rajajääkäri Viljo Virolainen haavoittuivat ja sitten kaatuivat, kun ambulanssiin, joka oli viemässä heitä joukkosidontapaikalta kenttäsairaalaan, tuli tykistön täysosuma.²¹²

(Kostinen, Eino: asevelv RT2 1933–34, alik; TS 1.RajaK; VR rvstm R2 1940–; JS 52.RajaJK)

(Rantalainen, Eino: asevelv KäkJP 1932–33, alik; rvstm 3./SR 1936–; TS rjoht ErP10, jjoht SissiP1, reskers 1940; VR resylik 1940, rvkers R2 1940–; JS 52.RajaJK)

(Taponen, Eelis Uuno: asevelv RT2 1930–31, korp; rvstm 3./SR 1932–36, ero 1936; TS JR4; VR rvstm, rvkorp, rvalik R2 1940, rvkers R2 1941–; JS 52.RajaJK)

(Virolainen, Viljo Paavo: TS vapeut IPAK; VR asevelv 2.Pr 1940, stm, rvstm 5./R2 1941–; JS 52.RajaJK)

Luutnantti Jorma Koivisto, nuorempi upseeri, Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 25.8.1941 Jukuttunturissa, Sallassa

Saksalainen XXXVI Armeijakunta aloitti 19.8.1941 kaksipuolisen saarrosten Kairalan alueella, Alakurtissa olevien vihollisdivisioonien lyömiseksi, pohjoisesta hyökänneen saksalaisen 169. Divisioonan saavuttaessa 24.8. Jukuttunturin. Luutnantti Jorma Koivisto kaatui seuraavana päivänä Jukuttunturin luona joutuessaan saksalaisten kolonnaa johtaessaan vihollisen väijytykseen.²¹³

(Koivisto, Jorma Erik Kalevi: asevelv SJR 1938–39, RUK 41 kk/krh, resvänr 1939; TS ?; KADK 24.kadk, resltn 1941, ltn 1941; VR nups R6 1941–; JS jjoht 26.RajaJK/RajaJP W)

Rajajääkäri Matti Haverinen, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 25.8.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

Samalla kun vihollinen yritti tuhota 20.8.1941 alkaen Jalkaväkirykmentti 53:n Kiestingin itäpuolisessa motissa, se toimi aktiivisesti Iso-Lohijärven koillis- ja itäpuolella. Osasto Mäkeläinen (Linnoituspatteristo 6 ja 35. Rajajääkärikomppania) sai tehtävän sitoa ja lyödä nämä joukot. Osasto pystyi saartamaan Lohivaaran kylän 20.8., muttei valtaamaan sitä. Osasto uusi yrityksen 25.8., jolloin 35. Rajajääkärikomppania hyökkäsi kylään aamuyöllä idästä. Vihollista ei kuitenkaan kyetty yllättämään, ja tunnin kestäneessä tulitaistelussa kylän laidassa kaatui mm. rajajääkäri Matti Haverinen.²¹⁴

(Haverinen, Matti Ilmari: asevelv WR 1932–33, stm; TS OsA/KaHK, II TäydP/P-SR; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Ilvonen, Osasto Lukkari / 14. Divisioona, jäi vangiksi 25.8.1941 Muujärvellä, kuoli 18.7.1942 sotavankileirillä Karagandassa, Neuvostoliitossa

Osasto Lukkarin, 14. Divisioonan kaukopartio-osaston, ollessa 25.8.1941 partiomatkalla Muujärven alueella, Kekjärven eteläkärjessä, se sai kello 1415 viholliskosketuksen ja irtautui. Partion hajaantuessa rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Ilvonen jäi vangiksi. Ilvonen kuoli sotavankileirillä Karagandassa, Neuvostoliitossa 18.7.1942.²¹⁵

(Ilvonen, Veikko Olavi: asevelv JR 1936–37, stm; VR reskorp, resalik, rvstm R4 1940–; JS 34.RajaJK, Os Lukkari)

Kapteeni Tauno Salske, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / Kevyt Jalkaväkirykmentti 4, haavoittui 27.8.1941 Summankylässä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Kevyt Jalkaväkirykmentti 4:n II Pataljoonan edetessä 27.8.1941 Kämärästä Kaukjärvelle, pataljoonan komentaja, kapteeni Tauno Salske poikkesi

Summan kylään tutustumaan talvisodan aikaisiin taistelupaikkoihin luul-
len kylän olleen jo suomalaisten hallussa. Salskeen auton tullessa kylän
pohjoislaitaan vihollinen avasi yllättäen tulen sitä kohti. Salske ja auton-
kuljettaja suojautuivat läheiseen kuoppaan ja seuranneessa taistelussa
Salske haavoittui. Taistelun kuulleet omat joukot saivat pian ajettua vi-
hollisen pois, mutta Salske kuoli matkalla kenttäsairaalaan.²¹⁶

(Salske (ent. Sahlström), Tauno: asevelv PSR 1928–29, RUK 16 yl, resvänr 1930;
KADK 13.kadk, vänr 1931; nups PPP1 1931–35, ltn 1933; nups, kpääll SR 1935–; TS
kapt 1939, ospääll P-SRE, pkom ErP16; VR nups, kpääll R2; JS kpääll 32.RajaJK,
pkom II/JR4)

**Rajakersantti Kaino Pitkänen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wet-
terstrand, kaatui 27.8.1941 Eljantunturilla, Sallassa**

**Rajajääkäri, reservin korpraali Aatto Jokiniemi, 2. komppania / Rajajääkäripa-
talojoona Wetterstrand, kaatui 27.8.41 Eljantunturilla, Sallassa**

Rajajääkäripataljoona Wetterstrand pääsi 26.8.1941 Sallan-Alakurtin
maantielle, ja jatkoi seuraavana aamuna saksalaiselle Suopataljoonalle
alistettuna hyökkäystä Nurmitunturin alueelta rautatien suunnassa itään
kohti Eljantunturia. Pataljoona sai viholliskosketuksen kello 0900 ja pa-
kotti kuusi tuntia kestäneessä taistelussa vihollisen pataljoonan vetäyty-
mään. Päivän taistelussa kaatuivat 2. komppaniasta rajakersantti Kaino
Pitkänen ja rajajääkäri, reservin korpraali Aatto Jokiniemi.²¹⁷

(Pitkänen, Kaino Kalervo: asevelv KSR 1935–36, alik; rvstm LR 1936–; VR rvalik,
rvkers 2./R6 1940–; JS 26.RajaJK, 2.K/RajaJPW)

(Jokiniemi, Aatto Antero: TS vapeht 4./KTR8; VR reskorp 1940, rvstm R6 1941–;
JS 26.RajaJK, 2.K/RajaJPW)

**Rajajääkäri Toivo Hannonen, 4. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona,
kaatui 28.8.1941 Pamppalassa, Kivennavalla**

**Rajakorpraali Into Lahtinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona,
haavoittui 29.8.1941 Pamppalassa, Kivennavalla, kuoli 2.9.1941 kenttä-
sairaalsassa**

Oltuaan muutaman päivän II Armeijakunnan reservinä, Erillinen Raja-
jääkäripataljoona alistettiin 18. Divisioonalle 23.8.1941. Pataljoona eteni
divisioonan kärkenä Vuosalmelta Salmenkaidan ja Muolaan kannaksen
kautta Pamppalaan, jonka se saavutti 27.8. illalla. Seuraavana päivänä
hyökkäystä jatkettiin sekä tien suunnassa että koukkaamalla lännestä
Putikkoin-suolla linnoittuneena olleen vihollisen selustaan, mutta hyökkä-
ys ei onnistunut ja pataljoonan 4. komppaniasta kaatui rajajääkäri Toivo
Hannonen. Pataljoonan palattua takaisin lähtöalueelleen, vihollinen am-
pui sinne seuraavana aamuna epäsuoraa tulta, jolloin rajakorpraali Into

Lahtinen 3. komppaniasta haavoittui ja kuoli kenttäsairaalassa 2.9.1941.²¹⁸

(Hannonen, Toivo: VR asevelv JvKoulKes9 1940, stm; rvstm R3 1940–; JS 53.RajaJK, 4.K/ErRajaJP)

(Lahtinen, Into August: asevelv SR 1925–26, stm; rvstm 3./SR 1929–; JS rvkorp R3 1941, 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP)

Kapteeni Tauno Salske kuvattuna 11.1.1940 Suomussalmen suunnalla. Salske siirtyi maavoimista Salmin Rajavartiostoon vuonna 1935. Hän toimi talvisodassa ensin Pohjois-Suomen Ryhmän esikunnassa ja sitten Erillinen Pataljoona 16 komentajana. Salskeelle esitettiin Moskovan rauhan aikana Mannerheim-ristiä talvisodan ansioista, mutta esitys ei kuitenkaan mennyt läpi. Jatkosodan Salske aloitti 32. Rajajääkärikomppanian päällikkönä, mutta siirrettiin nopeasti Jalkaväkirykmentti 4:ään pataljoonan komentajaksi. Salske kaatui Summankylässä elokuun lopulla 1941. (SA-kuva)

SYYSKUU 1941

Karjalan Armeija jatkaa hyökkäystään Tuuloksesta 4.9. saavuttaen Syvärin 7.9. Lotinanpellossa. Armeija jatkaa edelleen hyökkäystään Petroskoihin, joka vallataan kuun vaihteessa. Kannaksella hyökkäys pysäytetään 9.9. Rajajoki–Valkeasaari–Lempaala–Tappari-tasalle. Panssarilaiva Ilmarinen uppoaa 13.9. Utön eteläpuolella ajettuaan miinaan. Vihollisen vastahyökkäys kuun lopussa pakottaa suomalaiset pois Valkeasaaresta. Kuun lopussa 14. Divisioonan hyökkäys pysähtyy Ontajolle ja 6. Divisioonan hyökkäys pysähtyy Vermanjoelle.

Rajakersantti Aarne Kakko, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 1.9.1941 Muurilassa, Kuolemajärvellä

***Rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Louhikko, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 1.9.1941 Muurilassa, Kuolemajärvellä**

Osasto Kanerva alistettiin 27.8.1941 Raskas pataljoona / JR4:lle, jonka mukana osasto eteni Kämärästä luoteeseen Summan ja Kuolemanjärven aseman kautta Muurilaan tarkoituksena katkaista vihollisen viimeinenkin vetäytymisreitti Viipurista. Muurila vallattiin 31.8., mutta vihollinen pyrki jo samana päivänä avaamaan reitin luoteesta hyökkäyksellä, joka saatiin torjuttua 1.9. iltaan mennessä. Hyökkäystä torjuttaessa kaatuivat 1.9. rajakersantti Aarne Kakko ja rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Louhikko 12. Rajajääkärikomppaniasta.²¹⁹

(Kakko, Aarne Ilmari: asevelv PPP3 1923–24, alik; rvstm KanR 1926–; TS 4.RajaK; VR rvstm, rvalik 1./R1 1940, rvkers 1./R2 1941–; JS 12.RajaJK)

Louhikko, Johan (Juho) Adolf: asevelv URR 1934–35, korp; TS 9.K/JR12, alik 1940; VR rvstm 1./R1, R2 1940–; JS 12.RajaJK)

Sallan-Kantalahden maantie Alakurtin itäpuolella (SA-kuva).

Rajakersantti Kalle Alatarvas, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 1.9.1941 Kutujoella, Sallassa

XXXVI Armeijakunta valtasi Alakurtin 30.8.1941, ja Rajajääkäripataljoona Wetterstrand siirtyi seuraavana päivänä Alakurtin itäpuolelle, Kutujärven eteläpuolelle. Pataljoonan 1. komppania aloitti hyökkäyksen Kutujoen yli 1.9. aamuyöllä tavoitteenaan kilometri itään oleva seuraava joki. Päivän taistelussa kaatui 1. komppaniasta rajakersantti Kalle Alatarvas.²²⁰

(Alatarvas, Kalle Verner: asevelv LR 1933–34, alik; rvstm 2./LR 1934–38, rvkorp 2./LR 1938–; TS 2.K/ErP17, rvkers 1940; VR rvkers R6 1940–; JS 16.RajaJK, 1.K/RajaJPW)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eino Piskonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 2.9.1941 Naruskajoella, Sallassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eino Piskosen tiedot ovat puutteelliset. Hän kaatui 2.9.1941 Naruskajoella, noin 20 kilometriä Sallasta luoteeseen vihollisen partion yllättäessä kenttävartion. Rajajääkäripataljoona Wetterstrand oli tuolloin pääosillaan Kutujoella, Alakurtissa, mutta on mahdollista, että se oli asettanut selustaan kenttävartioita vihollisen partioiminnan vuoksi.²²¹

(Piskonen, Eino Johannes: asevelv JP3 1938–39, alik; TS rjoht 2.K/SissiP2; VR rvstm 2./R6 1940–; JS 26.RajaJK)

Rajakersantti, reservin vänrikki Väinö Lahti, joukkueen johtaja, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.9.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajajääkäri Aarne Koivisto, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.9.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

4. Rannikkoprikaati lähetti 2.9.1941 illalla Bromarvin Lohkolla, Hankoniemen pohjoispuolella olevalle Gunnarsholmin saarelle vahvan osaston väkivaltaiseen tiedusteluun. Pääosin Rannikkopataljoona 4:n 2. Iskukomppaniasta sekä 11. Rajajääkärikomppaniasta koottu osasto eteni saaren puolivälin kannakselle saakka, mutta siihen eteneminen pysähtyi vihollisen tuleen. Kun samaan aikaan vihollinen teki saaren pohjoiskärkeen maihinnousun, iskuosasto vetäytyi saaresta sekasorron vallassa aamuyöllä. Osasto kärsi taistelussa lähes kahdenkymmenen miehen tappiot kaatuneina ja kadonneina, mukana 11. Rajajääkärikomppanian joukkueen johtaja, reservin vänrikki Väinö Lahti sekä 21. Rajajääkärikomppaniasta mukana ollut rajajääkäri Aarne Koivisto. Koiviston ruumis jäi kentälle, josta se löydettiin lokakuun lopussa.²²²

(Lahti, Väinö Vilhelm: asevelv 1926–27 KKR, alik; rvstm KanR 1928–38, rvalik KanR 1938, rvkers KanR 1939–; TS rjoht ja ½-jjoht 1.RajaK/JP1; VR rvkers KanR 1940–, RUK 46 jv, resvänr 1940, va nups R1 1940–; JS jjoht 11.RajaJK)

(Koivisto, Aarne Vihtori: asevelv PionP 1934–35, stm; TS 37.PionK; VR rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK)

Valkeasaari-Rajajoki syyskuussa 1941.

Rajajääkäri Vilho Lehtisuo, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 4.9.1941 Valkeasaassa, jäi kentälle

Rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Bernitz, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, katosi 4.9.1941 Valkeasaassa

Reservin luutnantti Olavi Ruuska, komppanian päällikkö, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 4.9.1941 Valkeasaassa, kuoli 5.9.1941 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri Niilo Korvenkangas, kranaatinheitinjoukkue / Erillinen Rajajääkäripataljoona, katosi 4.9.1941 Valkeasaassa

Erillinen Rajajääkäripataljoona toimi Kannaksen valtauksen loppuvaiheissa 18. Divisioonan reservinä. Jalkaväkirykmentti 49:n hyökkäyksen pysähtyessä Valkeasaaren kylän länsireunaan, pataljoona määrettiin hyökkäämään rykmentin asemien läpi tavoitteena Merituittu. Pataljoona hyökkäsi 4.9. kello 0830 alkaen sen 2. ja 3. komppanian edetessä kärjessä maantien suunnassa. Kärkikomppaniat pääsivät puolenpäivään mennessä lähelle Merituittua, kun vihollinen aloitti vastahyökkäyksen ja ne joutuivat vetäytymään takaisin Valkeasaaren kirkonmäen alueelle. Vastahyökkäyksen ja vetäytymisen aikana 2. komppaniasta kaatui rajajääkäri Vilho Lehtisuo, jonka ruumis jäi kentälle. Samoin katosi rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Bernitz, joka mahdollisesti jäi haavoittuneena vihollisen käsiin ja kuoli myöhemmin sotavankeudessa. Komppanian päällikön sijaisena toiminut reservin luutnantti Olavi Ruuska haavoittui tykistökeskityksessä vaikeasti ja kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalassa. Komppaniaa tukeneesta pataljoonan kranaatinheitinjoukkueesta katosi rajajääkäri Niilo Korvenkangas, joka jäi omien vetäytyessä heittimen tuliasemaan joko kaatuneena tai kuolettavasti haavoittuneena.²²³

(Lehtisuo, Vilho: ei kantakorttia; rvstm R3)

(Bernitz, Urho: asevelv PPP2 1931–32, alik; rvstm KanR 1938–; TS PPP3; VR rv-korp 2./R3 1940–; JS rjoht 23.RajaJK, 2.K/ErRajaJP)

(Ruuska, Olavi: asevelv KSR 1935–36, RUK 33 kiv, resvänr 1936; TS jjoht 2.K/JR20; VR yp nups R3; JS jjoht 23.RajaJK, jjoht, kpääll 2.K/ErRajaJP)

(Korvenkangas, Niilo Armas: asevelv RT1 1934–35, tkm; rvstm JR 1938, ero 1938; TS 9./KTR7; VR rvstm 2./R3 1940–; JS 23.RajaJK, krhj/ErRajaJP)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Taival Vuorinen, Uudenmaan Rakuunarykmentti, kaatui 4.9.1941 Sunajoella, Säämäjärvellä

Uudenmaan Rakuunarykmentti oli 3./4.9.1941 yöllä Sunajoen suulla, Säämäjärven koilliskulmassa, kun vihollinen aloitti aamulla vastahyökkäyksen. Vihollisen koukatessa rykmentin selustaan noin 50 miehen voimin, sitä torjumaan lähetettiin esikuntaeskadroonan miehistä muodostettu reserviosasto. Vihollinen ajettiin pois, mutta raja-alikersantti, reservin kersantti Taival Vuorinen kaatui taistelussa.²²⁴

(Vuorinen, Korte Taival: asevelv URR 1930–31, alik; rvstm JR 1931–32, rvkorp JR 1933–; VR rvkorp R4 1940–; JS vau EsikEsk/URR, res kers 1941)

Majuri Otto Heiskanen, intendentti, Karjalan Armeijan Esikunta, kuoli sairaskohtaukseen 6.9.1941

Majuri Otto Heiskanen, Karjalan Armeijan Esikunnan intendentti, kuoli sairaskohtaukseen 6.9.1941.²²⁵

(Heiskanen, Otto: VS KarAE kansliapääll; talhoit (sotvirk) KKR 1918–19, rahhoit (sotvirk) KTR2 1919–25, apulint (sotvirk) 2.DE 1925–26, ero 1926; RUK 10, reservänr 1926; int RvstoE 1926–39, resltn 1930; KADK poikksi, ltn 1934; TS int P-SRE, kapt 1940; VR int RvstoE, maj 1940; JS int KarAE)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin sotamies Kalle Saunaoja, 6. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 6.9.1941 Kaljalassa, Valkeasaarella**

Kannaksella saavutettiin vanha raja syyskuun alussa 1941 ja eteneminen pysäytettiin muutama päivä sen jälkeen tasalle Valkeasaari-Lempäälä-Sirkiänsaari-Tappari. Jalkaväkirykmentti 27:n 6. komppania ryhmittyi 4.9. Valkeasaaren pohjoispuolelle. Kaksi päivää myöhemmin komppaniasta kaatui Kaljalan itäpuolella entinen rajajääkäri, reservin sotamies Kalle Saunaoja.²²⁶

(Saunaoja, Kalle Kaius Mikael: asevelv TR 1937, stm; TS EK/JR17(7); VR rvstm R1, 2./R2 1940–1941, ero 1941; JS 6.K/JR27)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin kornetti Väinö Hämäläinen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Jalkaväkirykmentti 12, haavoittui 6.9.1941 Alakurtissa, Sallassa, kuoli 8.9.1941 kenttäsairaalassa**

Rajajääkäri Paavo Vahlström, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, haavoittui 7.9.1941 Alakurtissa, Sallassa, kuoli 8.9.1941 kenttäsairaalassa

XXXVI Armeijakunta saavutti Alakurtin 30.8.1941 ylittäen välittömästi Tuntsajoen ja jatkaen hyökkäystä itään. 6. Divisioonan kärkenä edennyt Jalkaväkirykmentti 12 saavutti Voitajoen rautatien eteläpuolella 6.9. iltahämärissä. Rykmentin kärkenä edennyt 1. komppania teki suoraan

liikkeestä yrityksen ylittää joki, mutta yritys epäonnistui karkijoukkueen johtajan, reservin kornetti Väinö Hämäläisen haavoituttua. Hämäläinen kuoli 8.9.1941 kenttäsairaalassa.²²⁷

XXXVI Armeijakunta hyökkäsi 7.9.1941 Voitajoen yli 6. Divisioonan hyökätessä rautatien eteläpuolella ja saksalaisen 169. Divisioonan hyökätessä rautatien pohjoispuolella. Divisioonien välissä rautatien suunnassa hyökännyt Rajajääkäripataljoona Wetterstrand eteni aamupäivällä kohti Lyssajatunturia, mutta hyökkäys pysähtyi vihollisen vastarintaan ja pataljoona vetäytyi takaisin lähtöasemiin. Hyökkäyksessä haavoittui rajajääkäri Paavo Vahlström, joka kuoli 8.9.1941 kenttäsairaalassa.²²⁸

(Hämäläinen, Väinö Antti: asevelv HRR 1929–30, alik; rvstm LR 1930–31, ero 1931; TS jvarajoht JR61, RUK 49 kiv; VR reskorn 1940; JS jjoht JvKoulKesk15, jjoht 1.K/JR12)

(Vahlström, Paavo Johannes: asevelv SVK 1937–38, stm; TS 2.KKK/JR61; VR rvstm R6; JS 3.K/RajaJP W)

Rajajääkäri Veikko Heiskanen, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.9.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

Entinen rajavääpeli Vilhelm Pennanen, Linnoituspataljoona 15, haavoittui 7.9.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä, kuoli 8.9.1941 kenttäsairaalassa

Vihollinen hyökkäsi iltapäivällä 5.9.1941 Pinkosalmella päästen osin Osasto Leppäkosken (Linnoituspataljoona 15 ja 35. Rajajääkärikomppania) selustaan Lohivaaran suunnassa. Osasto suoritti seuraavana päivänä vastahyökkäyksen pohjoisesta onnistuen osin motittamaan vihollisen, mutta vihollinen murtautui ulos motista illalla. Vihollisen 7.9. aamulla aloittama uusi hyökkäys pakotti koko osaston vetäytymään Lohijärven itäpään tasalle, jolloin päivän taistelussa kaatui 35. Rajajääkärikomppaniasta rajajääkäri Veikko Heiskanen ja haavoittui Linnoituspataljoona 15:stä entinen rajavääpeli Vilhelm Pennanen, joka kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalassa.²²⁹

(Heiskanen, Veikko: asevelv HRR 1936–37, stm; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK)

(Pennanen, Antti Vilhelm: asevelv KR 1919–20, stm; rvstm KR 1920–29, rvstm LR 1929–32, rvkers LR 1932–36, rvvääp LR 1936–; TS ?; VR ?; JS LinnP15)

Raja-alikersantti Eino Häkkinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Seitamo, kaatui 8.9.1941 Rukavaaralla

14. Divisioonan hyökkäys oli pysähtynyt 15.8.1941 Pismajoen ja Rukavaaran väliin vihollisen vahvasti linnoitettujen asemien eteen. Kolme viikkoa kestäneiden valmistelujen jälkeen hyökkäystä jatkettiin 5.9., divisioonan päävoimien hyökätessä Ontrosenvaaran tien suunnassa ja Osasto

Tähtisen, johon Rajajääkäripataljoona Seitamo kuului, Pismajärven koillispuolelta. Kun päätien suunnassa ei päästy 5. ja 6.9. eteenpäin, Osasto Tähtinen hyökkäsi 7.9. aamuyöstä. Rajajääkäripataljoonan pääosien hyökätessä Pismajärven koillisrantaa pitkin, sen 2. komppania (entinen 15. Rajajääkärikomppania) koukkasi koillisesta Ruskolampien kautta. Pataljoona taisteli 7.–8.9. Pismajärven ja Ruskolammen välisellä alueella, päästen lopulta murtoon. 8.9. taistelussa raja-alikersantti Eino Häkkinen 2. komppaniasta ensin haavoittui miinasta ja sen jälkeen kaatui luodista.²³⁰

(Häkkinen, Eino Albin: asevelv JP3 1937–38, alik; rvstm 3./SR 1939–; TS 1.K/ErP10; VR rvkorp 1./R5 1940, rvalik 1./R5 1941–; JS 15.RajaJK, 2.K/RajaJP Seitamo)

***Rajajääkäri Veikko Laitinen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 9.9.1941 Storholmissa, Hankoniemen pohjoispuolella**

Rajajääkäri Veikko Laitisen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui Hangossa 9.9.1941, todennäköisesti Bromarvin lohkolta vihollisen ampuessa Gunnarsholmasta Storholmiin kranaatinheittimistöllä.²³¹

(Laitinen, Veikko Ensio Evert: asevelv JP1 1938–39, stm; TS 2.K/JR61; VR rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK)

Rajajääkäri Urho Koivu, 3. konekiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 47, kaatui 13.9.1941 Rajajoella

Rajajääkäri, reservin alikersantti Esko Kangas, 3. konekiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 47, kaatui 14.9.1941 Rajajoella

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Partonen, 3. konekiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 47, kaatui 20.9.1941 Rajajoella

Rajajääkäri Urho Koivun, rajajääkäri, reservin alikersantti Esko Kankaan ja rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Partosen tiedot ovat puutteelliset ja osin epäselvät. 12. Divisioonassa oli elokuussa ja syyskuun alussa 1941 lukuisa joukko erilaisia tilapäismuodostelmia, mutta Koivu, Kangas ja Partonen todennäköisesti kuuluivat 52. Rajajääkärikomppanian panssarintorjuntajoukkueeseen, joka 4.7. irrotettiin komppaniasta ja alistettiin Jalkaväkirykmentti 47:lle ja edelleen sen III Pataljoonan konekiväärikomppanialle. Suomalaiset pysäyttivät hyökkäyksensä Kannaksella syyskuun alussa, ja Jalkaväkirykmentti 47 siirtyi rintamaan 11.9. Rajajoen lohkolle. Vihollinen aloitti 13.9. aamuyöllä rykmentin lohkolta voimakkaan hyökkäyksen junaradan suunnassa saaden vallattua Valkeasaaren aseman, mutta lyötiin takaisin vastahyökkäyksellä puoleenpäivään mennessä. Rantatien suunnassa hyökkäys lyötiin takaisin iltaan mennessä, jolloin rajajääkäri Koivu kaatui päivän taisteluissa. Seuraavana päivänä

vihollinen uusi hyökkäyksen junaradan suunnassa voimakkaan ilmatoiminnan ja epäsuoran tulen tukemana, mutta lyötiin jälleen takaisin. Päivän taisteluissa kaatui rajajääkäri Kangas.²³²

Muutaman päivän rauhallisemman vaiheen jälkeen vihollinen aloitti 20.9. aamuyöllä panssarivaunujen ja ilmavoimien tukemana jälleen hyökkäyksen Valkeasaaren asemaa vastaan. Asema menetettiin ylivoimaisen vihollisen edessä, eikä sitä kyetty ottamaan vastaiskulla takaisin. Rajajääkäri Partonen kaatui päivän aikana.²³³

(Koivu, Urho: asevelv PPP3 1932–33, stm; TS ErP3, 3.ErK; VR rvstm 5./R2 1940–; JS 52.RajaJK)

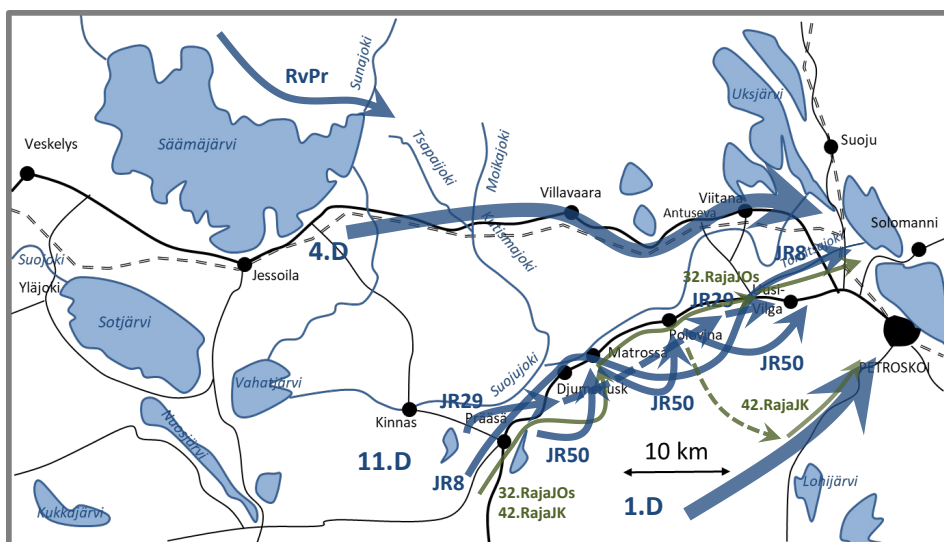
(Kangas, Esko Johannes: asevelv KSR 1934–35, alik; rvstm KanR 1938–; TS 1.RajaK; VR rvstm R2 1940–; JS 52.RajaJK)

(Partonen, Paavo: asevelv KKR 1929–30, alik; TS vap palv (vanginvart); VR rvstm 5./R2 1940–; JS 52.RajaJK)

***Entinen rajavartiokorpraali, reservin vänrikki Leevi Vanhala, joukkueen johtaja, 2. koneiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 9, kaatui 15.9.1941 Kaskanassa, Prääsässä**

Karjalan Armeijan jatkaessa hyökkäystään syyskuun alussa 1941, 7. Divisioona eteni Varloista suoraan itään kohti Latvaa. Divisioonaan kuuluneen Jalkaväkirykmentti 9:n II Pataljoona hyökkäsi 14.9.1941 iltapäivällä Kaskan kylään. Reservin vänrikki Leevi Vanhala, pataljoonan koneiväärikomppanian joukkueen johtaja, kaatui taistelun loppuvaiheessa.²³⁴

(Vanhala, Leevi: asevelv KTR2 1936–37, alik; rvstm, rvkorp KanR 1938–; TS rjoht 1.RajaK; VR RUK 46, resvänr 1940, ero 1940; yp nups, jjoht 9.Pr 1940–; JS jjoht 2.KKK/JR9)

Säämäjärvi-Petroskoi syyskuussa 1941.

Rajakorpraali, reservin alikersantti Reino Javanainen, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 18.9.1941 Prääsäjärvellä, Prääsässä

32. Rajajääkäriosasto (entinen 32. Rajajääkärikomppania jaettuna kah-tia) siirrettiin Kannakselta Aunukseen syyskuun alussa 1941, ja saapui 16.9. Prääsän alueelle. Seuraavana päivänä osaston 2. komppaniasta alistettiin yksi joukkue 1. komppanialle, joka puolestaan miehitti kukku-lan Prääsäjärven koillispuolella. Vihollinen saartoi kukkulan pimeään turvin ja hyökkäsi sille 18.9. aamulla, jolloin taistelussa kaatui rajakorpraali, reservin alikersantti Reino Javanainen.²³⁵

(Javanainen, Reino Valter/Valdemar: asevelv RT3, alik; TS 7.Ptri/KTR5; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 32.RajaJK, 2.K/32.RajaJOs)

Entinen raja-alikersantti, reservin luutnantti Heimo Puhtimäki, Tykkikomppania / Jalkaväkirykmentti 5, kaatui 20.9.1941 Villavaarassa, Säämäjärvellä

4. Divisioonaa siirrettiin syyskuun puolivälissä 1941 Kannakselta Karjalan Armeijaan ja alistettiin VII Armeijakunnalle Säämäjärven itäpuolella. Divisioonan hyökätessä Petroskoin suuntaan se sitoutui ankariin taisteluihin 18.–21.9. Villavaarassa, jossa vihollisella oli vahvasti linnoitetut asemat. Jalkaväkirykmentti 5:n I Pataljoonalle alistetun rykmentin tykkikomppanian päällikkö, reservin luutnantti Heimo Puhtimäki kaatui 20.9. aamulla tykistökeskityksessä Villavaaran länsipuolella ollessaan etulinjassa tarkastamassa joukkueidensa asemia.²³⁶

(Puhtimäki, Heimo Viktor: asevelv KTR2 1929–30, alik; rvstm LR 1931–32; RUK 23 jv, resvänr 1933; rvstm KanR 1933–35, ero 1935; paikapääll skj 1935–37; rvalik KanR 1937–; TS jjoht ErP3; VR rvalik KanR 1940–41, resltn 1940, ero 1941; nups 5.Pr 1941–; JS kpääll TykK/JR5)

Rajajääkäri Ville Matikka, konekiväärikomppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, kaatui 21.9.1941 Podporozessa, Syvärillä

Rajajääkäri Emil Heino, konekiväärikomppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, haavoittui 21.9.1941 Podporozessa, Syvärillä, kuoli 22.9.1941 kenttäsairaalsaa

Yhdistetyt Rajakomppaniat (YRK, entinen Osasto Riitesuo) irrotettiin 20.9.1941 rintamasta ja siirrettiin lepoon ja reserviksi noin kaksi kilometriä Podporozen kaupungin itäpuolelle. Vihollinen pääsi seuraavan yön aikana huomaamatta tunkeutumaan YRK:n majoitusalueen ja kaupungin väliin, ja aloitti aamulla kello 0655 hyökkäyksen majoitusalueelle. Reilun tunnin kestäneessä taistelussa vihollinen lyötiin, mutta YRK:n konekiväärikomppaniasta (ent. 44. Rajajääkärikomppania) kaatui rajajääkäri Ville Matikka ja haavoittui vaikeasti rajajääkäri Emil Heino, joka kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalsaa.²³⁷

(Matikka, Ville: asevelv SJR 1937–38, stm; TS 2.K/ErP6; VR rvstm 2./R4; JS 44.RajaJK, KKK/YRK)

(Heino, Emil: asevelv WR 1939–40; VR rvstm 2./R4; JS 44.RajaJK, KKK/YRK)

Rajajääkäri Antti Lautala, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.9.1941 Matrossassa

Rajajääkäri Urho Kurppa, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 22.9.1941 Matrossassa

Rajakorpraali Eino Riski, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 22.9.1941 Matrossassa

Rajakorpraali Matti Nukarinen 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 23.9.1941 Matrossassa

Jalkaväkirykmentti 50:n II Pataljoona, jota oli vahvennettu 32. Rajajääkäriosastolla ja 42. Rajajääkärikomppanialla, hyökkäsi 22.9.1941 aamulla Matrossan kylään. Pataljoonan ryhmyksessä 42. Rajajääkärikomppania eteni kylään etelästä ja 32. Rajajääkäriosasto koukkasi idästä kylän pohjoisosaan. Kylä vallattiin lyhyen tulitaistelun jälkeen, jonka jälkeen 42. Rajajääkärikomppania kääntyi länteen kohti parakkikylää ja 32. Rajajääkäriosasto itään puron varteen. Kummassakin suunnassa hyökkäys pysähtyi vihollisen vastarintaan illalla. Päivän taistelussa kaatuivat 42. Rajajääkärikomppaniasta rajajääkäri Antti Lautala ja 32. Rajajääkäriosastosta rajajääkäri Urho Kurppa ja rajakorpraali Eino Riski ja vielä seuraavana päivänä hyökkäystä jatkettaessa rajakorpraali Matti Nukarinen.²³⁸

(Lautala, Antti: VR rvstm R2 1940–; JS 42.RajaJK)

(Kurppa, Urho Eino: asevelv URR 1938–39, stm; värv matr RL 1939–40; TS värv matr psl I; VR rvstm 3./R2 1940–; JS 32.RajaJK, 2.K/32.RajaJOs)

(Riski, Eino: asevelv KKR 1927–28, korp; rvstm KanR 1938–; TS 1.K/ErP3; VR rvstm, rvkorp 3./R1, R2 1940–; JS rjoht 32.RajaJK, 1.K/32.RajaJOs)

(Nukarinen, Matti Valdemar: asevelv ITR 1936–37, tkm; rvstm KanR 1938–; TS 4.RajaK; VR rvstm, rvkorp R1, R2 1940–; JS rjoht 32.RajaJK, 2.K/32.RajaJOs)

Rajajääkäri Tuomas Lappalainen, Osasto Lukkari / 14. Divisioona, kuoli vahingonlaukauksesta 22.9.1941 Rukajärvellä

14. Divisioonan kaukopartio-osasto, Osasto Lukkari, oli partiomatkalla Rukajärven suunnalla 22.9.1941. Rajajääkäri Tuomas Lappalaisen tullessa sisälle tauon ajaksi pystytettyyn teltaan, teltan narua vasten nojaamaan asetettu konepistooli kaatui ja laukesi luodin osuessa Lappalaiseen kuolettavasti.²³⁹

(Lappalainen, Tuomas: asevelv KTR2 1937–38, tkm; TS II/KTR13; VR rvstm R5 1940–; JS 15.RajaJK, Os Lukkari)

Rajajääkäri Olavi Iso-Heikkilä, 36. Rajajääkärikomppania, kaatui 27.9.1941 Mustatunturilla, Petsamossa

Saksalaisten kolmannen ja viimeisen hyökkäyksen Litsajoen yli epäonnistuttua syyskuun puolivälissä 1941, Muurmanskin valtauksessa luovuttiin ja rintama vakiintui Kalastajasaarennon kannakselta Litsajoelle. Jalkaväkirykmentti 14:n siirryttyä samalla pois Petsamosta, saksalaisten alaisuuteen jäi vielä 36. Rajajääkärikomppania, joka siirtyi 21.9. Mustatunturin alueelle, Kalastajasaarennon kannakselle. Komppania oli jatkuvissa lähitaisteluissa vihollisen partioiden kanssa, ja rajajääkäri Olavi Iso-Heikkilä kaatui 27.9.1941 illalla yhdessä tällaisessa taistelussa.²⁴⁰

(Iso-Heikkilä, Olavi Helmer: asevelv KTR3 1930–31, tkm; TS 4./KTR2; VR rvstm 3./R6 1940–; JS 36.RajaJK)

Rajajääkäri Toivo Myllynen, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, katosi 29.9.1941 Tomitsajoella, Petroskoissa

Jalkaväkirykmentti 50 valtasi Vilgan 28.9.1941 ja pysähtyi yöksi kylään lepoon 32. Rajajääkäriosaston varmistessa rykmentin sivustan pohjoiseen. Osasto lähetti aamulla 29.9. partion Antusevan kylän suuntaan, jolloin rajajääkäri Toivo Myllynen osaston 1. komppaniasta katosi partion joutuessa Tomitsajoella tulitaisteluun vihollisen kanssa.²⁴¹

(Myllynen, Toivo: asevelv JP2 1937–38, stm; TS 3.K/ErP3; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 32.RajaJK, 1.K/32.RajaJOs)

Rajakersantti, reservin vänrikki Juho Ojanne, joukkueen johtaja, 25. Rajajääkärikomppania, haavoittui omassa miinoitteessa 29.9.1941 Kiskisjärvellä, Uhtualla, kuoli 7.10.1941 sotasairaalassa

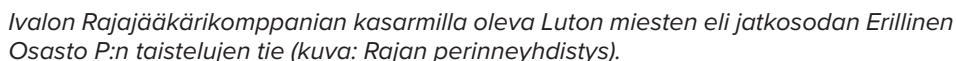
Rajakersantti, reservin vänrikki Juho Ojanne, Kevyt Osasto 5:lle alistetun 25. Rajajääkärikomppanian joukkueen johtaja, oli 29.9.1941 asentamassa ansakenttää Tsinijärven pohjoispuolella, Kiskisjärvellä, kun oma miina räjähti. Ojanne haavoittui vaikeasti ja kuoli sotasairaalassa 7.10.1941.²⁴²

(Ojanne, Juho Teofilus: asevelv UR 1927–28, alik; rvstm KR 1939–30, rvkorp KR 1930–31, rvalik KR 1931–34; JvAuK 1935; rvkers KR 1935–; TS jjoht 3.K/ErP15; VR resvännr ilman ruk:ia 1940, va nups R5 1940–; JS jjoht 25.RajaJK)

Rajajääkäri Herman Riissanen, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, kaatui 30.9.1941 Syvärin voimalaitoksella

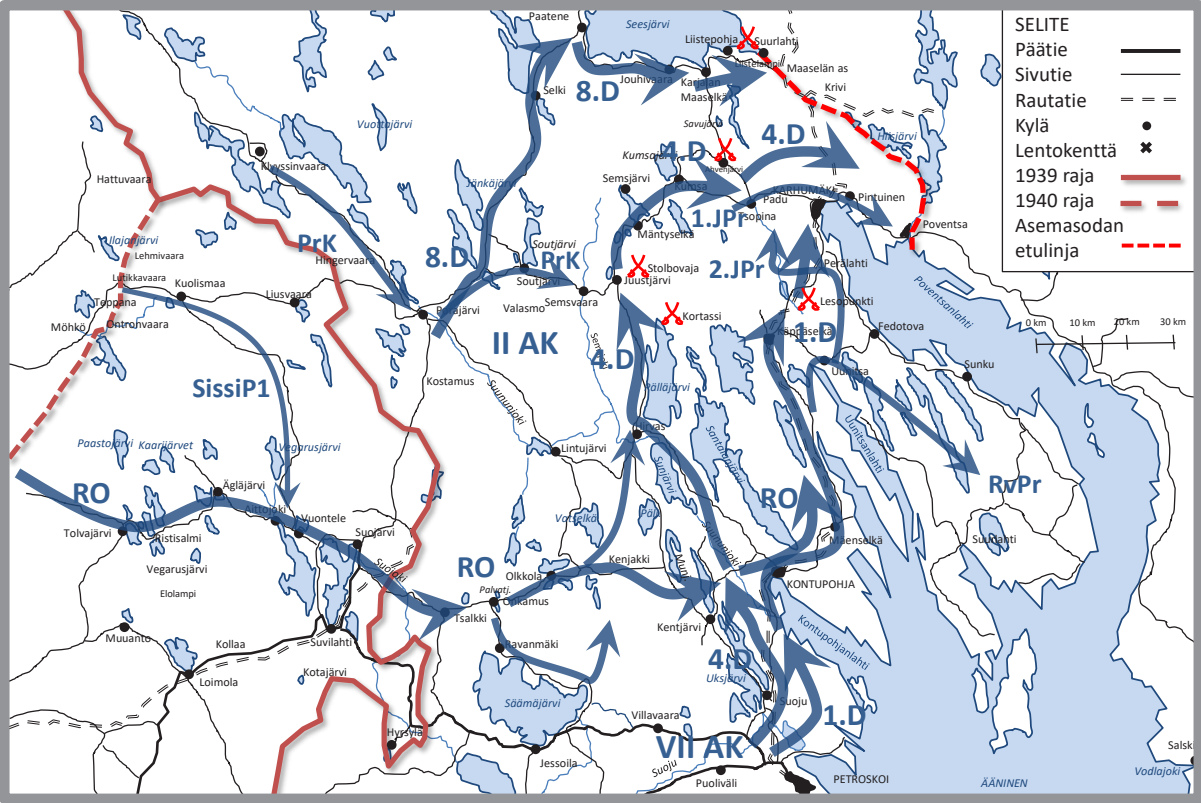
Yhdistetyt Rajakomppaniat siirrettiin 28.9.1941 aamupäivällä Podporozen alueelta Jandebajoelle, josta se jatkoi seuraavana aamuna etenemistä Syvärin voimalaitoksen suuntaan tarkoituksena puhdistaa alue vihollisesta ja ottaa yhteys 5. Divisioonan joukkoihin voimalaitoksen sillanpäässä. Rajajääkäri Herman Riissanen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän

(Riissanen, Herman: asevelv JR 1933–34, stm; VR rvstm 2./R4 1940–; JS 1.K/
KevOs/VI AK, 1./YRK)

LOKAKUU 1941

Petroskoi vallataan 1.10. Lokakuun puolivälissä Karjalan Armeija jatkaa hyökkäystä Maaselän suuntaan samalla, kun Syvärillä saavutetaan tasa, johon rintama vakiintuu asemasodan ajaksi. Lokakuun loppupuolella vihollinen hyökkää Orensenskojessa (Särkijärvellä), itäisellä Syvärillä.

Eteneminen Maaselkään loka-marraskuussa 1941.

**Rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Siippainen, Rajajääkärikomppania Sääre-
lä, jäi vangiksi 2.10.1941 Karankoniemessä, Pääjärvellä, kuoli sotavan-
keudessa**

Rajajääkärikomppania Säarelän partio oli moottoriveneellä matkalla Pääjärvellä 2.10.1941, kun vihollisen kaksi moottorivenettä yllätti sen. Par-
tio ajoi Pääjärven länsirantaan, mutta siellä odottanut vihollisen osasto
onnistui vangitsemaan rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Siippaisen,
jonka myöhemmistä vaiheista ei ole tietoa.²⁴⁴

(Siippainen, Toivo Eemeli: asevelv WR 1935–36, stm; TS 2.K/JR35; VR reskorp
1940, rvstm R5 1941–; JS 35.RajaJK, RajaJK Säarelä)

**Rajajääkäri, reservin korpraali Kalle Brusin, esikuntakomppania / Erillinen
Osasto P, kaatui 6.10.1941 Lounavaaralla, Petsamossa, jäi kentälle**

**Rajajääkäri, reservin kersantti Jarl Lång, Erillinen Osasto P, kaatui 12.10.1941
Lounavaaralla, Petsamossa, jäi kentälle**

Erillinen Osasto P eteni heti jatkosodan alussa Luttajokea pitkin Luton-
kylään, jonne perusti huoltokeskuksen. Vihollinen kuitenkin katkaisi elo-
kuun alussa osaston selustayhteydet, ja se joutui vetäytymään Lutosta
10 kilometriä länteen Akkajoelle, johon ryhmittyi puolustukseen. Partio-
toiminta alueella jatkui vilkkaana, ja 6.10. kaatui partiokahakassa Louna-
vaaran alueella rajajääkäri, reservin korpraali Kalle Brusin, hänen ruu-
miinsa jäädessä kentälle. Vihollisen onnistui ajaa Lounavaarassa oleva
kenttävartio pois asemistaan 8.10., mutta Osasto P valtasi Lounavaaran
takaisin 12.10. Hyökkäyksessä kaatui rajajääkäri, reservin kersantti Jarl
Lång, hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.²⁴⁵

(Brusin, Kalle Emil: asevelv RL 1936–37, matr; TS EK/JR61; VR reskorp 1940,
rvstm 3./R6 1940–; JS EK/ErOsP)

(Lång, Jarl Johannes: asevelv URR 1939–, korp; TS asevelv URR, resalik; VR
reskers 1940, yp kantakers 12.Pr 1940, ero 1940; rvstm R6; JS ErOsP)

***Entinen rajajääkäri, sotamies Kalle Hämäläinen, 42. Rajajääkärikomppania,
haavoittui 9.10.1941 Kentjärven kylässä, Kontupohjassa, kuoli samana
päivänä kenttäsairaalassa**

Petroskoin valtauksen jälkeen 42. Rajajääkärikomppania oli muutaman
vuorokauden varmistustehtävissä kaupungin länsipuolella, kunnes
4.10.1941 se alistettiin 4. Divisioonalle ja suunnattiin pohjoiseen Munjär-
ven suuntaan. Komppania hyökkäsi Jalkaväkirykmentti 25:n III Pataljoo-
nalle alistettuna 9.10. Kentjärven kylään, mutta ei onnistunut valtaamaan
sitä. Reservin sotamies Kalle Hämäläinen haavoittui päivän taisteluissa
ja kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa.²⁴⁶

(Hämäläinen, Kalle Petteri: asevelv WR 1939–40, stm; TS 3.Pr; VR rvstm R2
1940–41, ero 1941; JS 42.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin korpraali Aaro Mäenpää, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, haavoittui 10.10.1941 Vuorikylässä, Sallassa, kuoli 11.10.1941 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Aaro Mäenpää Rajajääkäripataljoona Wetterstrandin 3. komppaniasta haavoittui vaikeasti 10.10.1941 iltapäivällä noin neljä kilometriä Vuorikylästä kaakkoon olevassa kenttävartiossa miinoitteessa ja kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalassa.²⁴⁷

(Mäenpää, Aaro Lauri: asevelv KTR3, tkm; TS 8./KTR8; VR rvstm R6 1940–; JS 46.RajaJK, 3.K/RajaJP W, 1941, reskorp 1941)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Onni Levo, 2. komppania / Jääkäripataljoona 5, kaatui 11.10.1941 Koikarissa, Hirvaksessa**

Ryhmä Oinosen edetessä lokakuun alussa 1941 Kontupohjan luoteispuolella itään, Jääkäripataljoona 5 toimi sen pohjoisella siivellä alistetuna Jalkaväkirykmentti 26:lle. Pataljoona sai 10.10. kosketuksen viholliseen noin 10 kilometriä Koikarin kylän eteläpuolella. Vihollinen teki sitkeää vastarintaa, ja kaksi päivää kestäneissä taisteluissa pataljoona pääsi vain hieman eteenpäin, kunnes vedettiin suurten tappioiden vuoksi lepoon. Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Onni Levo 2. komppaniasta kaatui Koikarin kaakkoispuolella 11.10.²⁴⁸

(Levo, Onni: asevelv JP1 1938–39, alik; rvstm KR 1939–; TS ErP15; VR rvstm 2./R5 1940, ero 1940; värv alik 10.Pr 1941, ero 1941; kantakers HRR 1941–; JS jvarajoht 2./JP5)

Entinen rajakorpraali, reservin alikersantti Johannes Korhonen, 3. komppania / Linnoituspataljoona 15, haavoittui 19.10.1941 Kiestingin suunnalla, kuoli 17.11.1941

Linnoituspataljoona 15 siirrettiin syyskuun alussa 1941 III Armeijakunnan reserviksi Kiestinkiin tehtävänä suorittaa partiointia ja valvoa armeijakunnan selusta-aluetta. Reservin alikersantti Johannes Korhosen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän haavoittui 19.10. todennäköisesti tällaisella partiomatkalla ja kuoli haavoihinsa 17.11.1941.²⁴⁹

(Korhonen, Johannes Alfred: asevelv PionP1 1919–21, stm; rvstm KR 1922–28; rvstm LR 1929–37, rvkorp LR 1937–; TS tiedos/ErP16; VR rvkorp R5 1940, ero 1940, res alik 1941; JS 3.K/LinnP15)

Merivartija Aarne Laine, Vartiomoottorivene 2 / Varmistuslaivue, haavoittui 20.10.1941 Örön edustalla, kuoli 21.10.1941 sairaalalaivalla

Vartiomoottorivene 2 lähti Öröstä 20.10.1941 partiomatkalle Hangon länsipuoliselle merialueelle. Kello 1345 hyökkäsi viisi vihollisen hävittäjää alusta vastaan tulittaen konekivääreillä ja pudottaen pommeja, jolloin

merivartija, laivakokki Aarne Laine haavoittui vaikeasti. Laine kuoli seuraavana päivänä haavoihinsa sairaalalaiva Seagullilla.²⁵⁰

(Laine, Aarne Lennart: asevelv ErMtPsto 1933–34, tkm; mvt (kokki) 1938–; JS VMV2/II/VarmLv)

***Rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Hämäläinen, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 21.10.1941 Tiutian kylän pohjoispuolella, Käppäselässä**

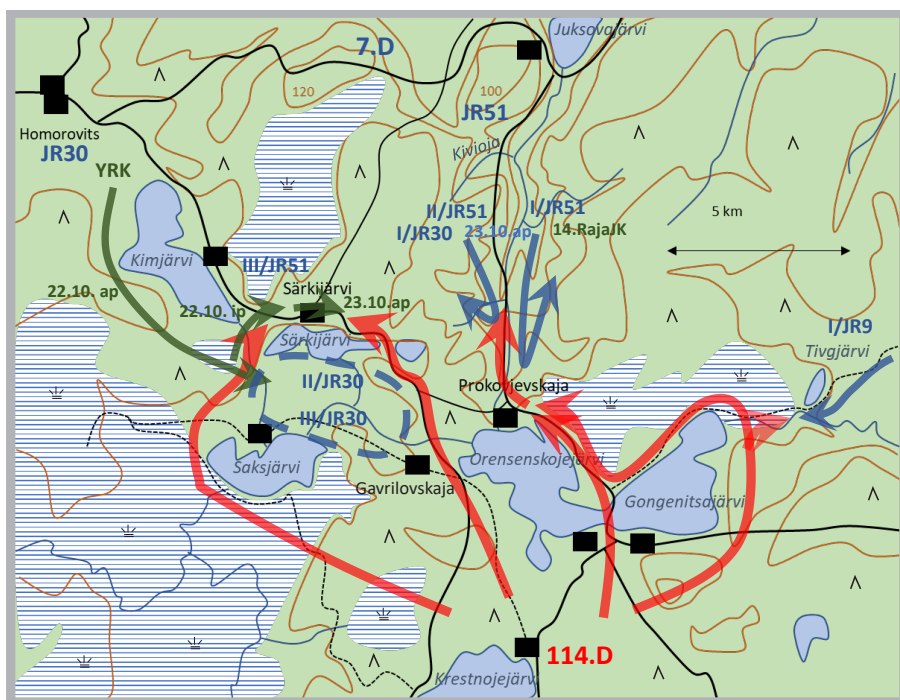
42. Rajajääkärikomppania eteni pohjoisesta Kortassin suunnasta kohti Tiutian kylää, kun vihollinen yritti aamulla 22.10.1941 murtautua ulos motista. Komppanian majoitusalueella syntyneessä tulitaistelussa kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Hämäläinen.²⁵¹

(Hämäläinen, Juho: asevelv JP4 1937–38, alik; TS rjoht EK/II/JR4; VR rvstm R2 1940–; JS rjoht 42.RajaJK)

Rajajääkäri, reservin korpraali Pauli Koivuranta, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, hukkui 22.10.1941 Pelkosenniemellä, Sallassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Pauli Koivuranta Rajajääkäripataljoona Wetterstrandin 2. komppaniasta hukkui 22.10.1941 Kitisen lossilla, kaksi kilometriä Pelkosenniemen pohjoispuolella.²⁵²

(Koivuranta, Pauli Johannes: asevelv PPP3 1936–37, stm; TS ErP19; VR rvstm R6; JS rjoht 26.RajaJK, res korp 1941)

Särkijärven-Orensenskojen-alue ja tilanne 22.–23.10.1941.

SÄRKIJÄRVEN-ORENSENSKOJEN TAISTELU 13.–27.10.1941

7. Divisioonan ylitettyä Syvärin se suuntasi Jalkaväkirykmentti 51:n Homorovitsin kaakkoispuolelle, jossa Kimjärvi-Särkijärvi-Orensenskojejärvi-Gongenitsajärvi-Tivgjärvi-linja muodosti luontaisen, puolustukselle sopivan tasan. Myös vihollinen oli huomannut alueen merkityksen ja siirtänyt sinne tuoreen siperialaisen 114. Divisioonan. Jalkaväkirykmentti 51:n saapuessa järvien alueelle 13.10.1941 vihollinen aloitti seuraavana aamuna oman hyökkäyksensä. Jalkaväkirykmentti 51:n pitkän hyökkäysvaiheen kuluttamat, henkisen ja fyysisen suorituskykynsä äärirajoilla olleet joukot eivät kyenneet estämään vihollista, vaan se valtasi järvien tasan pakottaen rykmentin vetäytymään. 7. Divisioonan komentaja, eversti Svensson pyrki motittamaan vihollisen ja suuntasi 18.10. Jalkaväkirykmentti 30:n kaksi pataljoonaa vihollisen selustaan Särkijärven-Saksjärven kannaksen kautta samalla, kun Jalkaväkirykmentti 51 hyökkäsi pohjoisesta. Vihollisen selustayhteyden katkaiseminen ei kuitenkaan onnistunut, ja Jalkaväkirykmentti 30:n pataljoonat jäivät itse mottiin vihollisen puolestaan koukatessa niiden selustaan. Tilanteen ollessa erittäin vakava VI Armeijakunnan komentaja, kenraalimajuri Talvela alisti 7. Divisioonalle reservistään kaksikomppaniaisen Osasto Riitesuo (Yhdistetyt Rajakomppaniat) sekä 14. Rajajääkärikomppanian. Osasto Riitesuo hyökkäsi 22.10. aamulla Särkijärven eteläpuolitse onnistuen avaamaan tien samanaikaisesti motista ulos hyökänneille Jalkaväkirykmentti 30:n pataljoonille. Osasto Riitesuo suunnattiin välittömästi tämän jälkeen Särkijärven-Kimsjärven kannaksen läpi, ja sen onnistui vallata Särkijärven kylä 22.10. iltapäivällä. Seuraavana aamuna 7. Divisioona aloitti yleishyökkäyksen Prokovjevskajan kylän ja Orensenskojejärven pohjoispuolisen alueen valtaamiseksi. Jalkaväkirykmentti 30:n osat hyökkäsivät lännestä Saksjärven suunnasta, Osasto Riitesuo Särkijärven kylästä, Jalkaväkirykmentti 51 ja sille alistettu 14. Rajajääkärikomppania pohjoisesta ja Jalkaväkirykmentti 9:n yksi pataljoona idästä Tivgjärven suunnasta. Suomalaisten voimat eivät kuitenkaan riittäneet vihollisen lyömiseen, ja 24.10. eversti Svenssonin oli luovuttava yrityksestä ja vedettävä joukkonsa viisi kilometriä pohjoiseen Kiviojan tasalle, johon asemasodan rintamalinja vakiintui.

Rajajääkäri Martti Polus, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat (Osasto Riitesuo), kaatui 23.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

Rajajääkäri Jarl Bäckman, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat (Osasto Riitesuo), kaatui 23.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

Rajajääkäri Johannes Hyvärinen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.10.1941 Orensenskojessa, itäisellä Syvärillä

Rajajääkäri Ivar Lönn, 14. Rajajääkärikomppania, haavoittui 25.10.1941 Orensenskojessa, itäisellä Syvärillä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Rajajääkäri Pekka Tenhu, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 26.10.1941 Orensenskojessa, itäisellä Syvärillä

Rajakersantti Jukka Malminen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat (Osasto Riitesuo), kaatui 25.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

Rajakersantti Reino Leihu, 2. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat (Osasto Riitesuo), kaatui 25.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

Itäisellä Syvärillä vihollinen aloitti 14.10.1941 vastahyökkäyksen 7. Divisioonan joukkoja vastaan Homorovitsin kaakkoispuolella Orensenskojen järven alueella. Jo valmiiksi henkisen ja fyysisen suorituskäytönsä rajoilla olleet divisioonan joukot eivät kyenneet pysäyttämään vihollista, jolloin sille alistettiin 21.10. VI Armeijakunnan reservinä ollut Yhdistetyt Rajakomppaniat (Osasto Riitesuo) sekä 14. Rajajääkärikomppania. Seuraavana päivänä YRK suoritti Jalkaväkirykmentti 30:lle alistettuna vastahyökkäyksen Särkijärven eteläpuolelle avaten tien rykmentin kahdelle saarroksiin joutuneelle pataljoonalle. Iltapäivällä YRK valtasi suoraan divisioonalle alistettuna Särkijärven pohjoispuolella olevan Särkijärven kylän. 23.10. aamulla YRK, nyt Jalkaväkirykmentti 51:lle alistettuna hyökkäsi Särkijärven kylästä itään, mutta hyökkäys pysähtyi lähes heti kylän itäpuolisiin vihollisasemiin ja divisioonan komentaja keskeytti hyökkäyksen iltapäivällä. Vihollinen ampui koko päivän osaston aseisiin epäsuoraa tulta, ja 1. komppaniasta kaatui aamupäivällä rajajääkäri Martti Polus ja iltapäivällä rajajääkäri Jarl Bäckman.²⁵³

14. Rajajääkärikomppania alistettiin Jalkaväkirykmentti 51:lle ja se hyökkäsi Taisteluosasto Oksasen (Jalkaväkirykmentti 51:n I Pataljoona ja 14. Rajajääkärikomppania) osana pohjoisesta kohti Orensenskojen järven pohjoisrannalla olevaa Prokovjevskajan kylää 23.10. aamulla. Taisteluosasto pääsi lähelle kylää, mutta joutui vastahyökkäyksen edessä vetäytymään. Osasto uusi yrityksen seuraavien kahden päivän aikana, mutta ei pystynyt valtaamaan kylää, ja 24.10. aikana kaatui komppaniasta rajajääkäri Johannes Hyvärinen ja 25.10. haavoittui rajajääkäri Ivar Lönn, joka

kuoli matkalla kenttäsairaalaan. 26.10. komppania torjui asemissaan vihollisen vastahyökkäysyritykset, jolloin kaatui rajajääkäri Pekka Tenhu.²⁵⁴

Vihollisen hyökkäyksen tultua pysäytetyksi Särkijärven kylän taisteluissa, YRK osallistui edelleen Jalkaväkirykmentti 51:lle alistettuna suomalaisten selustaan jääneiden vihollismottien tuhoamisen Särkijärven pohjoispuolella. YRK sai kolmipäiväisissä taisteluissa 25.–27.10. vallattua motin, jossa oli yli 200 vihollista, mutta 25.10. aamupäivällä tehdyssä yrityksessä kaatui 1. komppanian joukkueen johtaja, rajakersantti Jukka Malminen ja rajakersantti Reino Leihu 2. komppaniasta.²⁵⁵

(Polus, Martti: asevelv PohjR 1939–; TS asevelv III/3.Pr; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK, 1.K/YRK)

(Bäckman, Jarl Ragnar: asevelv UR 1936–37, stm; TS VP8; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK, 1.K/YRK)

(Hyvärinen, Johannes: asevelv KuormP 1927–28, stm; TS ToimK/IV AKE; VR rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK)

(Lönn, Ivar (Iivari) Johannes: asevelv HRR 1933–34, stm; TS KKK/ErP8 1939, 1.K/ErP8 1940; VR rvstm R4; JS 14.RajaJK)

(Tenhu, Pekka: ei kantakorttia; rvstm R4)

(Malminen, Johannes (Jukka): asevelv URR 1936–37, korp; rvstm JR 1938–; TS 1.K/ErP11, resalik 1939, SissiP2; VR reskers 1940, rvstm, rvalik R4 1940, rvkers R4 1941–; JS jjoht 44.RajaJK, 1.K/YRK)

(Leihu, Reino Kalevi: asevelv PPP1 1936–37, alik; rvstm JR 1938–; VR rvstm R4 1940–; JS rvkers, jvarajoht 44.RajaJK, 2.K/YRK)

Rajakersantti Vilho Luukkainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringholmenin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajajääkäri, reservin alikersantti Tauno Närjä, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringholmenin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajajääkäri Yrjö Koskinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringholmenin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajajääkäri Antti Torvinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringholmenin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Viimeinen merkittävä taistelu Hangon alueella käytiin Bromarvin Lohkolla olleessa Sommaröarnin saariryhmässä, kun vihollinen suoritti sinne 23.10.1941 aamuyöllä väkivaltaisen tiedusteluhyökkäyksen. Stora Käringholmenia puolustava 80. Torjuntakomppanian joukkue joutui

vetäytymään saaresta ylivoiman edessä. Lohkon komentaja lähetti tällöin vastahyökkäykseen Rajajääkäripataljoona 3:n 1. komppanian (entinen 11. Rajajääkärikomppania), jolle alistettiin osia 16. ja 80. Torjuntakomppanioista. Osasto sai vallattua saaren aamun aikana, mutta pelkästään 11. Rajajääkärikomppanian tappiot olivat kaatuneina kahdeksan miestä, mukana rajakersantti Vilho Luukkainen, rajajääkäri, reservin alikersantti Tauno Närjä, rajajääkäri Yrjö Koskinen ja rajajääkäri Antti Torvinen.²⁵⁶

(Luukkainen, Vilho Taavetti: asevelv SPr 1928–29, alik; TS kkrjoht, ½jjoht, kvääp KKK/ErP2; VR reskers 1940, rvkers R1 1941–; JS jjoht 11.RajaJK)

(Närjä, Tauno Olavi: asevelv RT2 1937–38, tkm; TS ViLo; VR reskorp, resalik 1940, rvstm R1 1941–; JS 11.RajaJK)

(Koskinen, Yrjö Emil: asevelv URR 1925–26, stm; TS IX/KT-Pr; VR rvstm R6, R1; JS 11.RajaJK)

(Torvinen, Antti Ville: asevelv PSR 1930–31, stm; TS 4.KrhK/KT-Pr; VR rvstm R1 1940–; JS 11.RajaJK)

Rajakersantti, reservin vänrikki Kalle Rossi, partion johtaja, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 27.10.1941 Ontajärvellä, Rukajärven suunnalla

14. Divisioona joutui irrottamaan Ontajärven alueella olleen Jalkaväkirykmentti 10:n Maaselän suuntaan lokakuun lopussa 1941, jolloin Ontajärven laaja erämaa-alue jäi Rajajääkäripataljoona Seitamon ja kaukopartio-osasto Lukkarin valvottavaksi. Vihollisen joukkueen vahvuinen partio ylitti Ontajärven 27.10. ja yllätti järven länsipuolella levossa olleen rajakersantti, reservin vänrikki Kalle Rossin johtaman partion, jolloin Rossi itse kaatui seuranneessa tulitaistelussa.²⁵⁷

(Rossi, Kalle Heikki: asevelv JP3 1938–39, alik; rvstm KR 1939–; TS rjoht, jvara-jocht 2.K/ErP14; VR rvalik, rvkers R5; JS jjoht 34.RajaJK, res vänr ilman ruk:ia 1941, va nups R5, 1.K/RajaJP Seitamo, os Lukkari/14.D)

Rajakersantti Toivo Luukkonen, 1. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 27.10.1941 Stolbovajassa, Kumsassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Johannes Jeskanen, 1. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 27.10.1941 Stolbovajassa, Kumsassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Penttinen, 1. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 27.10.1941 Stolbovajassa, Kumsassa

4. Divisioonan edetessä kohti Kumsaa, vihollinen hyökkäsi rykmentin voimin sen oikeaan sivustaan 25.10.1941 Stolbovajassa. Stolbovajen pohjoispuolelle koottiin Osasto T ja sen eteläpuolelle Sissipataljoona 1:stä ja 2:sta koottu Osasto R. Osastot hyökkäsivät Stolbovajaan 27.10. aamulla ja ajoivat vihollisen kylästä iltapäivällä. Päivän taistelussa kaatuivat Sissipataljoona 1:n 1. komppaniasta rajakersantti Toivo Luukkonen,

rajajääkäri, reservin korpraali Johannes Jeskanen ja rajajääkäri, reservin korpraali Onni Penttinen.²⁵⁸

(Luukkonen, Toivo, Toivo: ei kantakorttia; VR rvstm R4; JS rvkers 1.K/SissiP1 (toimi R4))

(Jeskanen, Johannes: asevelv AutoK 1937–38, stm; TS 2.K/ErP11; VR rvstm 2./R4 1940–; JS 1.K/SissiP1, res korp 1941)

(Penttinen, Onni August: asevelv JR 1937–38, stm; TS 1./ErP11; VR rvstm 2./R4 1940–; JS 1.K/SissiP1, res korp 1941)

Rajajääkäri Armas Kolehmainen, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 28.10.1941 Kortassissa, Käppäselässä

42. Rajajääkärikomppania oli lokakuun puolivälissä 1941 Kortassin kylän eteläpuolella tehtäväänsä suojata Jalkaväkirykmentti 45:n oikea sivusta. Komppanian valmistautuessa etenemään Kortassista Tiutiaan, vihollinen aloitti 22.10. oman hyökkäyksensä estäen komppanian etenemisen ja onnistuen osin saartamaan sen viikon kestäneissä taisteluissa. Vihollinen yritti 28.10. iltapäivällä jälleen hyökätä komppanian asemiin, jolloin rajajääkäri Armas Kolehmainen kaatui.²⁵⁹

(Kolehmainen, Armas Aulis: asevelv SJR 1939–40; VR rvstm R2 1940–; JS 42.RajaJK)

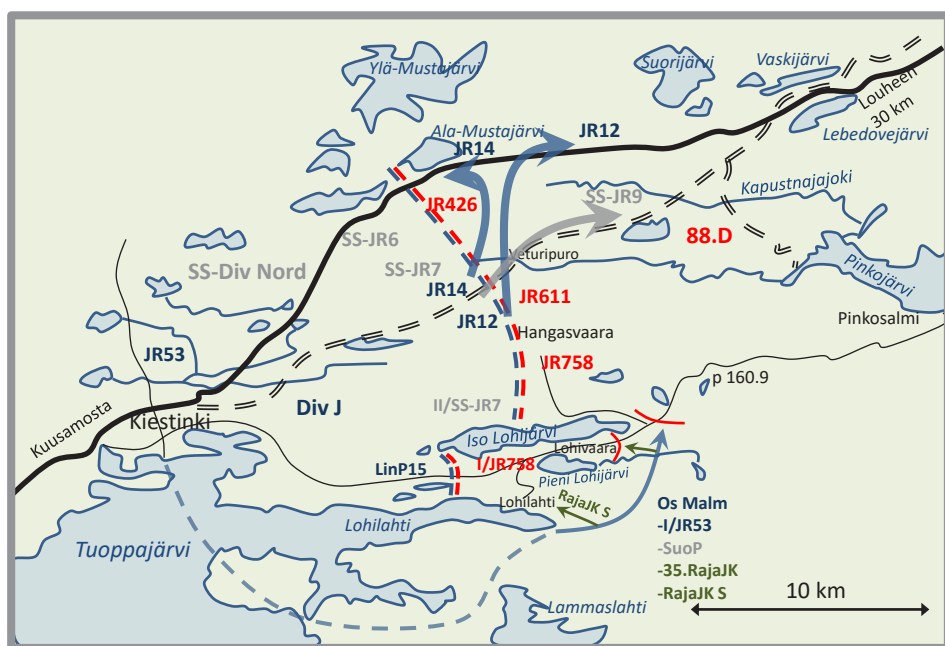
Parikkalassa oleva Rajajääkäripataljoona 2:n muistokivi (kuva: Jukka Siiskonen).

MARRASKUU 1941

III Armeijakunta aloittaa marraskuun alussa hyökkäyksen Kiestingissä Muurmannin radan katkaisemiseksi. II Armeijakunta etenee kuun lopussa Seesjärven suunnasta Maaselän kannaksen länsiosaan ja VII Armeijakunta etelästä Karhumäen eteläpuolelle.

LOHIVAARA – 35. RAJAJÄÄKÄRIKOMPPANIA Kiestingin SUUNNAN TAISTELUISSA

Kuukauden kestäneen rauhallisemman vaiheen jälkeen III Armeijakunta päätti uusia hyökkäyksen Kiestingistä Louheen lokakuun lopulla 1941. Divisioona J, joka oli saanut uusia joukkoja käyttöönsä, mursi 1.11. vihollisen asemat Ylä-Mustajärven eteläpuolella, mutta Ylipäällikön toivomuksesta hyökkäys keskeytettiin 17.11. Painopistesuunnan hyökkäykseen liittyen Lohilahden suuntaan perustettiin Osasto Malm (Jalkaväkirykmentti 53:n I Pataljoona, saksalainen Suopataljoona, 35. Rajajääkärikomppania sekä Rajajääkärikomppania Säärelä). Osasto Malm eteni 30.10. Lohilahdesta koilliseen pyrkien katkaisemaan Lohivaarassa olevan vihollisen selustayhteydet ja valtaamaan Lohivaaran idästä. Osasto sai hetkeksi Lohivaaran kylän haltuunsa 31.10., mutta joutui vetäytymään sieltä. Seuraavien kolmen päivän aikana tehdyt yritykset eivät myöskään onnistuneet. Vasta 4.11. aamuyöllä osasto pystyi katkaisemaan Lohivaaran-Pinkosalmen tien Ison Lohijärven itäkärjessä. Osaston voimat eivät kuitenkaan riittäneet etenemiseen tai Lohivaaran valtaamiseen. Osasto piti saavuttamansa tasan, mutta vasta kun painopistesuunnasta voitiin siirtää joukkoja alueelle saatiin Lohilahti ja Lohivaara vallattua marraskuun lopussa.

Divisioona J:n hyökkäys Louheen marraskuussa 1941.

Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Räisänen, 35. Rajajääkärikomppania, haavoittui 31.10.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä, kuoli 2.11.1941 kenttä-sairaalassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Nummijärvi, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 2.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

Osasto Malm eteni 30.10.1941 Lohilahdesta koilliseen, pyrkien katkaistaan Lohivaarassa olevan vihollisen selustayhteydet, Rajajääkärikomppania Säärelän varmistaessa Lohilahden suunnan. Osaston pääosien onnistui vallata Lohivaaran kylä 31.10. puolenpäivän aikaan idästä tehdyllä hyökkäyksellä. Saksalainen Suopataljoona ei kuitenkaan edennyt saamansa tehtävän mukaisesti Pinkosalmen tielle, jolloin 35. Rajajääkärikomppania lähetettiin suojaamaan osaston nyt avoin selusta. Vihollinen kuitenkin kiersi vahvoin voimin komppanian varmistuksen aloittaen samaan aikaan hyökkäyksen myös lännestä Lohivaaran kylään, jolloin Osasto Malm joutui illalla vetäytymään kylästä takaisin lähtöasemiinsa Pienen Lohijärven kaakkoispuolelle. Päivän taisteluissa haavoittui rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Räisänen, joka kuoli haavoihinsa 2.11.1941.²⁶⁰

Uusi yritys Lohivaaran valtaamiseksi tehtiin 1.11.1941, mutta se ei onnistunut, ja Osasto Malm palasi jälleen takaisin leiriinsä Pienen Lohijärven kaakkoispuolelle. 35. Rajajääkärikomppanian ollessa majoitusalueellaan

vihollinen ampui 2.11. aamupäivällä sinne tykistökeskityksen, jolloin rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Nummijärvi kaatui.²⁶¹

(Räisänen, Väinö: asevelv JP2 1937–39, stm; TS 2.K/ErP16 1940; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK, res korp 1941)

(Nummijärvi, Paavo Ilmari: asevelv KJP 1927–28, alik; rvstm LR 1930–34, ero 1934; VR rvstm R5 1940–; JS 35.RajaJK)

Raja-alikersantti Vihtori Kuikkaniemi, 2. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 6.11.1941, Lesopunktissa, Käppäselässä

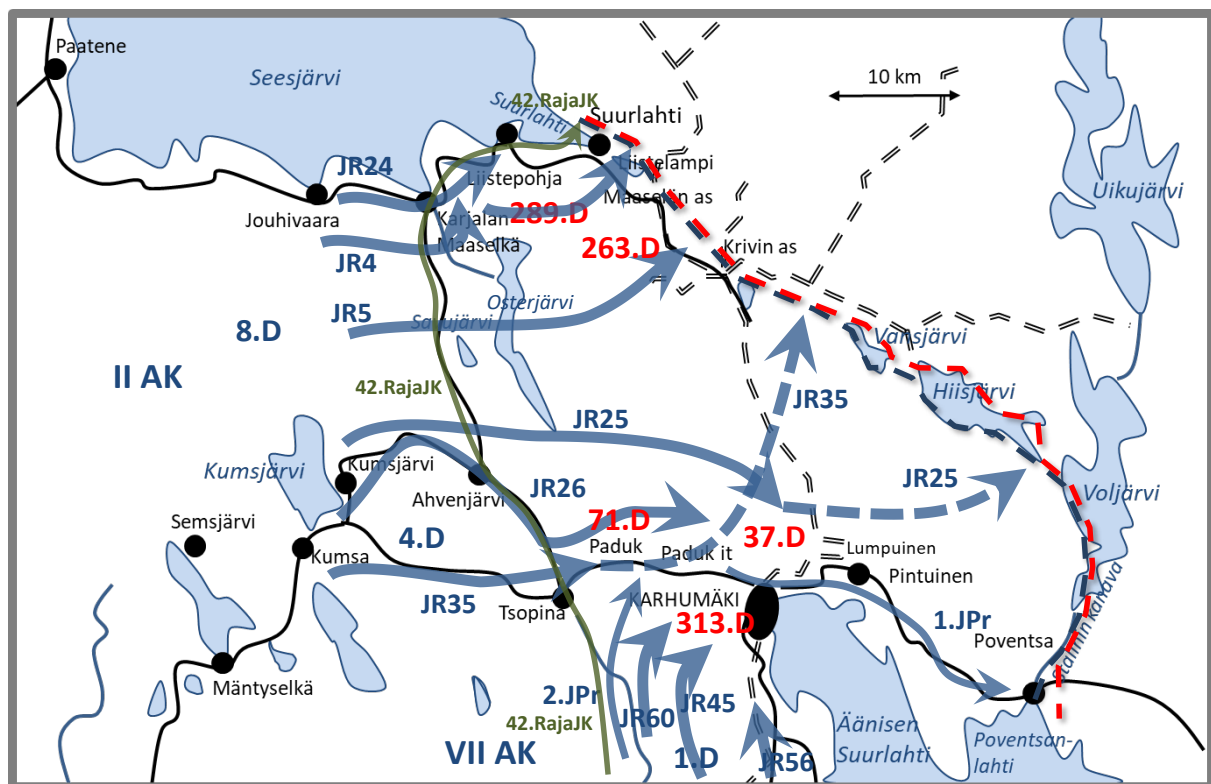
Sissipataljoona 1 siirrettiin marraskuun alussa 1941 Käppäselän suuntaan vahventamaan Jalkaväkirykmentti 45:tä. Pataljoona hyökkäsi rykmentin osana 5.11. aamupäivällä rautatien suunnassa, ylitti Uunitsajoen ja joutui taisteluun vihollisen kanssa Lesopunkin rautatiepysäkin luona iltapäivällä. Pataljoona pystyi osin saartamaan vihollisen, joka vetäytyi pysäkin alueelta Lesopunkin kylään. Seuraavana aamuna hyökkäystä kylään jatkettiin 2. komppanian siirtyessä kärkeen. Komppania saavutti maantien, mutta vihollinen teki kiivasta vastarintaa ja raja-alikersantti Vihtori Kuikkaniemi kaatui yrityksessä.²⁶²

(Kuikkaniemi, Vihtori: asevelv VJP 1934–35, korp; rvstm 3./SR 1936–38, rvstm 1./JR 1939–; TS 1.K/ErP11; VR rvstm 2./R4 1940, rvalik R4 1941–; JS 2.K/SissiP1)

Luutnantti (ph kapteeni) Viljo Linnakallio, komppanian päällikkö, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 8.11.1941 Ahvenjärvellä, Seesjärven eteläpuolella

8. Divisioonalle alistettu 42. Rajajääkärikomppania lähti 8.11.1941 aamulla automarssille Ahvenjärveltä pohjoiseen kohti Seesjärveä. Komppanian karkiosien ollessa noin neljän kilometrin päässä Ahvenjärvestä, vihollisen vajaan sadan miehen partisaaniosasto suoritti tuliyllätkön sitä vastaan, jolloin komppanian päällikkö, luutnantti Viljo Linnakallio kaatui. Linnakallio ylennettiin kuolemansa jälkeen kapteeniksi päivämäärällä 9.11.1941.²⁶³

(Linnakallio, Viljo: asevelv HRR 1932–33, RUK 22 jv, reskorn 1933; KADK 20.kadk, resltn 1938, ltn 1938; nups SR 1933–36, nups JR 1938–; TS adj ErP9, kpääll 1.K/ErP9; VR kpääll R2; JS kpääll 42.RajaJK, ph kapt 1941)

Maaselän valtaus marras-joulukuussa 1941.

Rajajääkäri Veikko Ranta, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

Osasto Malm jatkoi hyökkäystä Ison Lohijärven itäpuolella onnistuen katkaisemaan Pinkosalmen tien 4.11.1941. Vihollisen vastahyökkäykset ja taistelut alueella kuitenkin jatkuivat kiivaina Lohivaaran motin torjuessa kaikki yritykset sen laukaisemiseksi. 35. Rajajääkärikomppania miehitti asemat Iso- ja Pikku-Lohijärven välisellä kannaksella puolenpäivän aikaan 13.11., rajajääkäri Veikko Rannan kaatuessa päivän taisteluissa.²⁶⁴

(Ranta, Veikko Kustaa: asevelv KKR 1938–39, stm; TS TäydP/P-SR; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK)

SA-Kuva

Majuri Bror Breitholz, Jalkaväkirykmentti 53:n I Pataljoonan komentaja, komentopalkallaan 8.10.1941 antamassa ohjeita matkaan lähtevälle partiolle. Breitholtzin asetakin olkaimissa erottuvat heikosti aktiivipalveluksessa olevan upseerin leijona ja Rajavartiolaituksen karhunpää-tunnus. Breitholz oli palvellut Lapin Rajavartiostossa vuodesta 1932. Hän toimi talvisodassa pataljoonan komentajana Suomussalmen ja Kuhmon suunnalla ja aloitti jatkosodan 35. Rajajääkärikomppanian päällikkönä, mutta siirrettiin pian majuriksi ylennettynä pataljoonan komentajaksi Jalkaväkirykmentti 53:een Kiestingin suunnalle, missä hän kaatui taisteluosaston komentajana marraskuussa 1941. (SA-kuva)

***Entinen rajasotamies, reservin kersantti Väinö Niskasaari, 2. komppania / Jalkaväkirykmentti 53, kaatui 21.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä**

Majuri Bror Breitholtz, pataljoonan komentaja, I Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 53, kaatui 21.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

Rajajääkäri, reservin korpraali Jaakko Riekk, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 23.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

Osasto Malmin, johon Jalkaväkirykmentti 53:n I Pataljoona kuului, onnistui katkaista loka-marraskuun vaihteessa 1941 Lohivaaran – Pinkosalmen tie. Vihollisen vastahyökkäykset ja taistelut alueella kuitenkin jatkuivat kiivaina aina marraskuun loppuun saakka, jolloin vasta Lohivaaran motti saatiin tuhottua. Vihollinen aloitti aamulla 21.11. hyökkäyksen Lohivaarasta sen itäpuolella olleen Jalkaväkirykmentti 53:n 2. komppanian asemia vastaan pakottaen komppanian puolilta päivin vetäytymään asemistaan.

Saatuaan vahvistuksia komppania teki vastaiskun ottaen asemat takaisin, mutta iskussa kaatui reservin kersantti Väinö Niskasaari. Majuri Bror Breitholtz, joka toimi osasto Malmin tilapäisenä komentajana, oli kello 1340 Lohivaaran kylän itäpuolella komentokorsunsa ulkopuolella tähtämässä vastaiskua tukevan saksalaisen Stuka-laivueen pommitusta, kun hän kaatui lähelle korsun suuaukkoa osuneen suorasuuntaustykin kranaatin sirpaleista.²⁶⁵

Kaksi päivää myöhemmin, 23.11.1941, 35. Rajajääkärikomppania hyökkäsi jälleen idästä Lohivaaran kylään. Komppanian aloittaessa puoliltapäivin hyökkäyksen, vihollinen aloitti oman hyökkäyksensä sekä kylästä että Pinkosalmen suunnasta komppanian selustaan. Vihollinen pysytettiin useita tunteja kestäneessä taistelussa, jossa kaatui rajajääkäri, reservin korpraali Jaakko Riekk.²⁶⁶

(Niskasaari, Väinö Allan: asevelv PohjR 1937–38, korp; TS 2.K/JR25; VR rvstm R5 1940–41, ero 1941; JS 2.K/JR53)

(Breitholtz, Bror Kurt: asevelv 1929–30, RUK 18 vi, resvänr 1930; KADK 14.kadk, vänr 1932; nups ja kpääll LR 1932–, ltn 1934; TS vups, pkom ErP13; VR kapt 1940, kpääll R6, R5; JS kpääll 35.RajaJK, pkom I/JR53, maj 1941)

(Riekk, Jaakko: asevelv LR 1936–37, stm; TS KKK/ErP16, reskorp 1940; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK)

Raja-alikersantti Tauno Koivisto, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.11.1941 Liistepohjassa, Seesjärvellä

Jalkaväkirykmentti 24:lle alistettu 42. Rajakomppania eteni 23.11.1941 Seesjärven-Liistelahden väliselle kannakselle, johon ryhmittyi puolustukseen. Seuraavana päivänä raja-alikersantti Tauno Koivisto kaatui, kun teltaan, jossa hän oli lepäämässä, tuli vihollisen kranaatinheittimistön täysosuma.²⁶⁷

(Koivisto, Tauno Emil: asevelv JTR 1933–34, alik; rvstm KanR 1938–; VR rvstm, valik 1./R2 1940–; JS 42.RajaJK)

Rajajääkäri Ernest Isokorpi, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, kaatui 24.11.1941 Suonikylässä, Petsamossa

36. Rajajääkärikomppania siirrettiin lokakuun alussa 1941 pois Kalastajasaarenon eteläpuolelta Erillinen Osasto P:n yhteyteen ja edelleen 24.10. Suonikylään. Vihollisen satamiehisen partion havaittiin liikkuvan 23.11. Suonikylän eteläpuolella, jolloin 36. Rajajääkärikomppania hälytettiin sitä vastaan. Komppania sai kosketuksen viholliseen seuraavana aamuna ja kävi sen kanssa taistelua aina iltapäivään saakka, kunnes joutui patruunoiden loputtua vetäytymään. Taistelussa kaatui rajajääkäri Ernest Isokorpi.²⁶⁸

(Isokorpi, Ernest Matias: asevelv TR 1936–37, stm; TS EK/IX/K-TPr; VR rvstm R6 1940–; JS 36.RajaJK)

Rajajääkäri Johannes Paakkinen, 4. komppania / Jalkaväkirykmentti 4, kaatui 28.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä

Rajakorpraali, reservin alikersantti Sulo Kurronen, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä

Rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Pimiä, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Vanhapelto, 42. Rajajääkärikomppania, haavoittui 30.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä, kuoli 1.12.1941 kenttä-sairaalassa

Jalkaväkirykmentti 4:n I Pataljoona ryhmittyi puolustukseen Seesjärven Suurlahden ja Liistelammen väliselle kannakselle 24.11.1941. Vihollinen hyökkäsi 28.11. aamulla ryhmyksessä oikealla ollut rykmentin 3. komppaniaa vastaan yllättäen sen ja päästen osin tunkeutumaan ase-miin, joihin se kiivaan taistelun jälkeen saatiin pysäytettyä. Rykmentin komentaja lähetti tällöin II Pataljoonasta ensin 4. komppanian ja sitten 5. komppanian apuun. Vihollinen saatiin lopulta näillä apujoukoilla lyötyä takaisin koko päivän kestäneessä taistelussa, jossa kaatui vain kaksi päivää aikaisemmin 4. komppaniaan siirretty rajajääkäri Johannes Paakkinen.²⁶⁹

Tultuaan torjutuksi Suurlahden ja Liistelammen välisellä kannaksella 28.11., vihollinen hyökkäsi seuraavan päivän illalla Liistejoen suulla, Suurlahden kylän luoteispuolella, jonne Jalkaväkirykmentti 4:lle alistettu 42. Rajajääkärikomppania oli juuri ryhmittynyt puolustukseen. Taistelua kesti koko yön ja seuraavan päivän. Vihollinen pääsi osittaiseen murtoon aamulla 30.11., mutta lyötiin lopulta takaisin kello 1500 reservien avulla. Päivän taistelussa kaatuivat rajakorpraali, reservin alikersantti Sulo Kurronen ja rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Pimiä. Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Vanhapelto haavoittui ja kuoli seuraavana päivänä kenttä-sairaalassa.²⁷⁰

(Paakkinen, Johannes: asevelv SJR 1926–27, stm; TS 6.RajaK; VR rvstm R3 1940–; JS 13.RajaJK, 4.K/JR4)

(Kurronen, Sulo Kainu: asevelv KKR 1936–37, alik; rvstm KanR 1938–; TS rjoht 2.K/ErP5; VR rvstm R2 1940–; JS 42.RajaJK)

(Pimiä, Viljo: asevelv KTR2 1929–30, tkm; TS 3.RajaK; VR rvstm R2 1940–; JS 42.RajaJK)

(Vanhapelto, Tauno Tapio: asevelv KKR 1939–40, stm; TS I/2.Pr, korp; VR rvstm R2 1940–; JS 42.RajaJK)

Ylämaalla oleva Rajajääkäripataljoona 1:n muistokivi (kuva: Jukka Siiskonen).

Pohjois-Karjalassa, Hollolan Talikkajärven rannalla on vuonna 1991 pystytetty Rajajääkäripataljoona 4:n muistomerkki (kuva: Rajan perinneyhdistys).

JOULUKUU 1941

Joulukuun ensimmäisen viikon aikana vihollinen vetäytyy Hangosta. Maaselässä vallataan Karhumäki ja Poventsä. Vihollinen aloittaa joulukuun puolivälissä hyökkäyksen Gorassa, Syvärin kaakkoispuolella, taistelujen jatkuessa lähes kuukauden.

Rajajääkäripataljoonat 1 ja 2 Simolan ja Veikkolan lohkoilla Lempaalanjärven itäpuolella.

Raja-alikersantti, reservin kersantti Veikko Vanhanen, 43. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 12.12.1941 Lampijärvellä, Valkeasaassa, kuoli 20.5.1942 sotavankeudessa Leningradissa

43. Rajajääkärikomppania siirrettiin Kannakselle elokuussa 1941. Toimitetaan syyskuun hajallaan, komppania koottiin lokakuussa ja siirrettiin Jalakaväkirykmentti 58:lle alistettuna Vaskisavotan lohkolle, Valkeasaaren pohjoispuolelle. Vihollisen vanginsieppauspartion onnistui siepata raja-alikersantti, reservin kersantti Veikko Vanhasen vartiopaikalta Lampijärvellä 12.12. aamuyöllä. Vanhanen kuoli sotavankeudessa Leningradissa 20.5.1942.²⁷¹

(Vanhanen, Veikko: asevelv LeAs3, alik; TS EK/LeLv16; VR rvstm 4./R3 1940, rvaalik 4./R3 1941–; JS jvarajoht 43.RajaJK, res kers 1941)

***Rajavääpeli(?), reservin vänrikki Einar Helijoki, joukkueen johtaja, 25. Autojoukkue, kuoli sairaskohtaukseen 12.12.1941 Äänislinnassa**

Ryhmä Oinoseen kuuluneen 25. Autojoukkueen johtaja, reservin vänrikki Einar Helijoki kuoli sairaskohtaukseen Äänislinnassa 12.12.1941.²⁷²

(Helijoki, Einar: asevelv SR 1923–24, alik; kanta-au SR 1924–; VR kanta-au R4, RUK 45, resvänr 1940, va nups R4 1941–; JS jjoht 25.Autoj/RO)

Rajajääkäri, reservin kersantti Onni Kuisma, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 16.12.1941 Pien-Kaljalassa, Valkeasaassa

Erillinen Rajajääkäripataljoona siirrettiin lokakuussa 1941 IV Armeijakuntaan ja alistettiin 10. Divisioonalle samalla, kun siitä tuli Rajajääkäripataljoona 2. Pataljoona oli kahden viikon ajan rintamassa Vaskisavotan lohkolle, Valkeasaaren pohjoispuolella joulukuussa 1941. Rajajääkäri, reservin kersantti Onni Kuisma 1. komppaniasta kaatui Pien-Kaljalan kaakkoispuolella 16.12. vartiopaikalla vihollisen tarkka-ampujan luodista.²⁷³

(Kuisma, Onni: asevelv SJR 1937–38, alik; VR rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, 1.K/RajaJP2)

Mannerheim-ristin ritari (ph), yleisesikuntaeversti Verner Viikla, divisioonan komentaja, 6. Divisioona, kuoli oman käden kautta 18.12.1941 Karmalammella, Vermanjoella

Eversti Verner Viikla, saksalaiselle XXXVI Armeijakunnalle alistetun 6. Divisioonan komentaja, ampui itsensä komentopaikallaan Karmalammella, Vermanjoella heti puolenyön jälkeen 18.12.1941. Viiklalle myönnettiin Mannerheim-risti kuolemansa jälkeen takautuvasti päivämäärällä 15.12.1941.²⁷⁴

(Viikla (ent. Viklund), Verner August: JP27; VS vänr 1918, adj JP11; ltn 1918, kapt 1919, adj ja kpääll KJP 1919–21, kpääll WR 1921–23, kpääll RUK 1923, rajakoment apul LR 1924–26, maj 1925; SKK Y1 1924–26; rvstojen pääll apul 1927–39, yeups 1927, evl 1928, ev 1934; TS ep P-SR; VR PeräPohjSI kom; JS divkom 6.D, Mrh2 (ph))

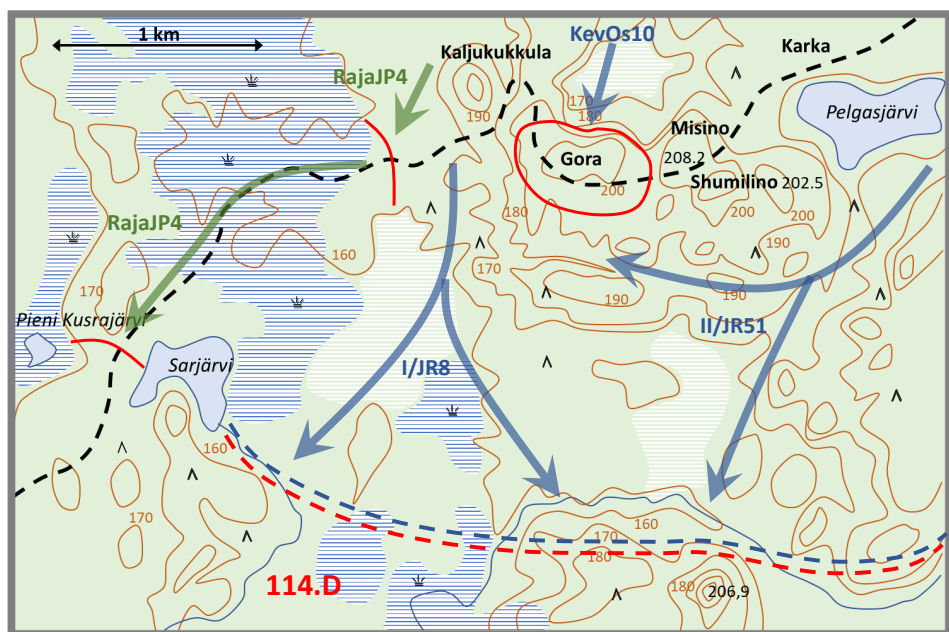
**Rajavääpeli, reservin luutnantti Väinö Mutta, joukkueen johtaja, 3. komppania /
Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 19.12.1941 Kapujärvellä, Lempaalas-
sa, kuoli 21.12.1941 kenttäsairaalassa**

Rajajääkäripataljoona 1 siirtyi 19.12.1941 etulinjaan Veikkolan lohkolle Lempaalanjärven itäpuolella. 3. komppanian (entinen 52. Rajajääkäri-komppania) päällikön ollessa joukkueen johtajien kanssa vaihdon jäl-keen iltapäivällä tarkastamassa etulinjaa, komppanian panssarintorjun-tajoukkueen johtaja, reservin luutnantti Väinö Mutta haavoittui Kapujär-ven pohjoiskärjessä olleessa Kuja-tukikohdassa vihollisen tarkka-ampu-jan luodista ja kuoli kaksi päivää myöhemmin kenttäsairaalassa.²⁷⁵

(Mutta, Väinö: asevelv PPP1 1919–20, kers; kantakers PPP1 1920–22, kantavääp PPP1 1922–27, ero 1927; rvstm KanR 1928–36, rvalik KanR 1936, rvkers KanR 1936–; TS jvarajoht, jjoht 1.RajaK; VR rvvääp 1940, resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R2, resltn 1941; JS jjoht 52.RajaJK, 3.K/RajaJP1)

Luutnantti Mutan haavoittumispaikalle pystytetty risti (SA-kuva).

Goran alue ja taistelujen loppuvaiheet 5.1.1942 alkaen.

Rajajääkäri, reservin alikersantti Venne Väisänen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 21.12.1941 Gorassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Toivo Susi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 21.12.1941 Gorassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Seppo Kirkinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 21.12.1941 Gorassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Rajajääkäri, reservin alikersantti Kaarlo Pennanen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 22.12.1941 Gorassa

Rajajääkäri Olavi Tanner, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 25.12.1941 Gorassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Rajajääkäri, reservin alikersantti Ano Putkonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 28.12.1941 Gorassa

Rajakersantti, reservin vääpeli Heikki Alikaijala, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 28.12.1941 Gorassa

Rajakersantti Tauno Manner, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 29.12.1941 Gorassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvi Koistinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 31.12.1941 Gorassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Reino Kangas, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 31.12.1941 Gorassa

Vihollinen valtasi 19.12.1941 noin 20 kilometriä Syvärinniskasta lounaaseen olevan Goran kylän uhaten suomalaisten huoltoyhteyksiä, jolloin alueelle lähetettiin avuksi mm. Rajajääkäripataljoona 4. Pataljoona valtasi Goran kylän luoteispuolella olevan Kaljukukkulan 21.12. aamulla, mutta ei päässyt itse kylään vihollisen voimakkaan vastarinnan vuoksi. Kukkulan valtauksessa kaatui 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Venne Väisänen ja 3. komppaniasta rajakorpraali, reservin alikersantti Toivo Susi ja haavoittui rajakorpraali, reservin alikersantti Seppo Kirkinen, joka kuoli matkalla kenttäsairaalaan. Seuraavana aamuna vihollinen valtasi Kaljukukkulan takaisin. Illalla pataljoonan 1. ja 3. komppania yrittivät uudelleen vallata Goran kylän, mutta tämäkään yritys ei onnistunut ja hyökkäyksessä kaatui 3. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Kaarlo Pennanen.²⁷⁶

Seuraavan viikon aikana Rajajääkäripataljoona 4 yritti useaan otteeseen vallata Goran kylän ja katkaista vihollisen selustayhteydet vihollisen kuitenkin tehdessä sitkeää vastarintaa, ja 25.12. tehdyssä yrityksessä kaatui 2. komppaniasta rajajääkäri Olavi Tanner.²⁷⁷

Rajajääkäripataljoona 4 sai vallattua Kaljukukkulan 28.12. aamulla, mutta hyökkäys pysähtyi taas Goran kylän eteen, ja tässä yrityksessä kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Ano Putkonen 1. komppaniasta sekä todennäköisesti rajakersantti, reservin vääpeli Heikki Alikaijala 2. komppaniasta. Seuraavana aamuna tehtiin uusi yritys kylän valtaamiseksi, nyt 3. komppanialla, joka pääsi aamulla kylän reunaan kiinni, muttei siitä eteenpäin. Hyökkäyksessä kaatui rajakersantti Tauno Manner. Mantereen ruumis jäi kentälle, josta se löydettiin lumen sulattua huhtikuussa 1942.²⁷⁸

Seuraavien parin päivän aikana joukkoja täydennettiin ja huollettiin, mutta 31.12. kaatuivat vihollisen tykistökeskityksessä pataljoonan 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Arvi Koistinen ja rajajääkäri, reservin alikersantti Reino Kangas.²⁷⁹

(Väisänen, Verner (Venne) Samuli: asevelv JP3 1939–, alik; TS SissiP2; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK, 1.K/YRK, 1.K/RajaJP4)

(Susi, Toivo: asevelv SJR 1938, stm; VR rvkorp 3./R3 1940–; JS 53.RajaJK, res alik, 3.K/RajaJP4)

(Kirkinen, Seppo, asevelv IlmOs3 1924–25, stm; rvstm JR 1930–35, ero 1935; rvstm SR 1939–; VR rvstm R3 1940, rvkorp R3 1941–; JS 53.RajaJK, res alik 1941, 3.K/RajaJP4)

(Pennanen, Kaarlo: asevelv RT3 1938–39, alik; VR rvstm R3 1940–; JS 53.RajaJK, 3.K/RajaJP4)

(Tanner, Olavi Kustaa: asevelv PSR 1932–33, stm; TS JR64; VR rvstm R4 1941–; JS 44.RajaJK, 2.K/YRK, 1.K/RajaJP4)

(Putkonen, Ano: asevelv SJR 1937–38, alik; TS JR37; VR rvstm R4 1941–; JS 44.RajaJK, 1.K/YRK, 1.K/RajaJP4)

(Alikajala, Heikki: asevelv PohjR 1935–36, alik; rvstm 1937–; TS 1.K/ErP11; VR rvalik R4 1940, rvkers R4 1941–; JS 14.RajaJK, 2.K/KevOs15, 2.K/RajaJP4, res ylik 1941, res väap 1941)

(Manner, Tauno Olavi: asevelv WR 1918–19, alik; rvstm SR 1922–25, rvkorp 1923, ero 1925; kanta-au PSR 1925–28, ero 1928; rvalik SR 1928–; VR rvkers R3 1940–; JS 23.RajaJK, 3.K/RajaJP4)

(Koistinen, Arvi: asevelv SR 1939–; TS asevelv SissiOs/13.D; VR asevelv 8.Pr 1940, alik; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK, 2.K/YRK, 1.K/RajaJP4)

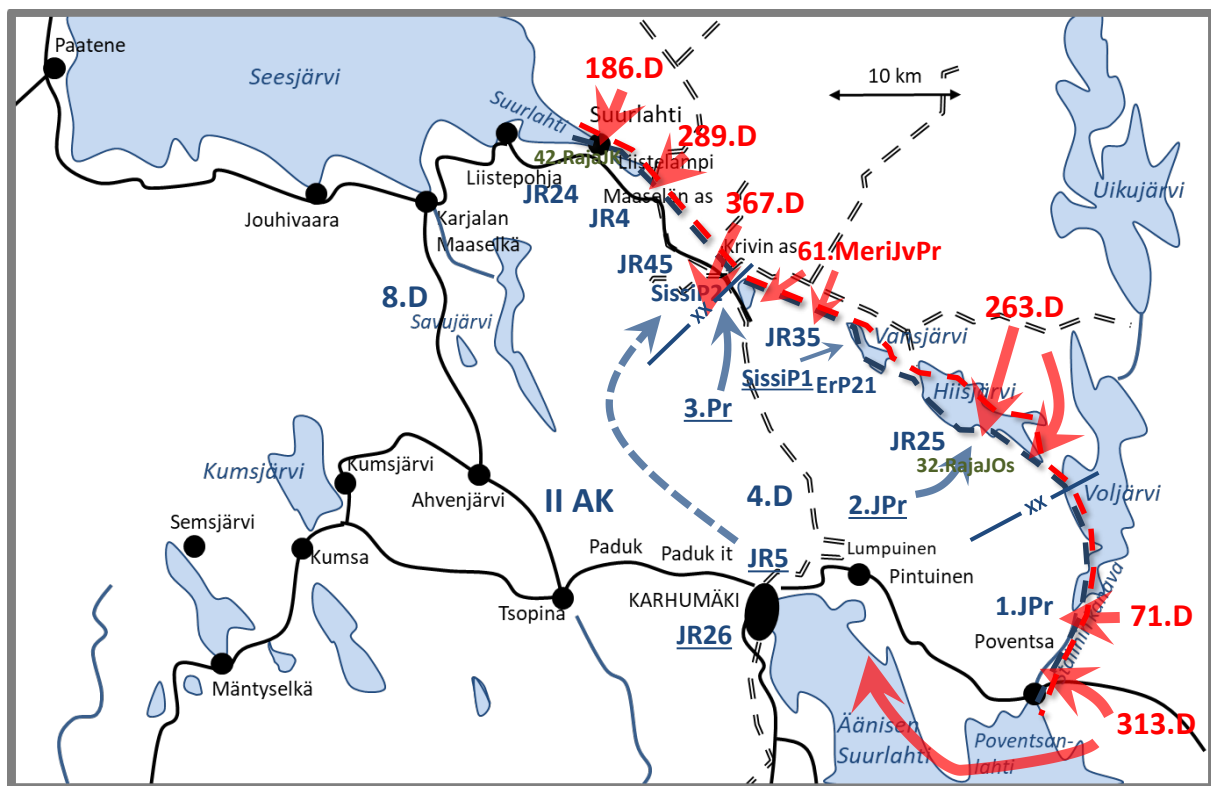
(Kangas, Reino August: asevelv SR 1939–; VR resalik; TS ?; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK, EK/YRK, 1.K/RajaJP4)

Jääkärieversti Verner Viikla, 6. Divisioonan komentaja kuvattuna komentopaikallaan Karmalammella 28.10.1941. Viikla oli toiminut Rajavartiostojen päällikön apulaisena vuodesta 1927 aina ylimääräisiin harjoituksiin saakka lokakuuhun 1939. Talvisodassa hän toimi Lapin Ryhmän esikuntapäällikkönä. Helmikuussa 1941 hänet siirrettiin Rajavartiolaitoksesta sotaväkeen, ja määrättiin Perä-Pohjolan sotilasläänin komentajaksi. Jatkosotaan hän lähti sotilaslääninsä perustaman, saksalaiselle XXXVI Armeijakunnalle alistetun 6. Divisioonan komentajana. Divisioona kärsi Sallan-Alakurtin-Vermanjoen operaatioissa erittäin raskaat tappiot, ja kun joulukuun alussa hyökkäystä suunniteltiin jatkettavan edelleen Kantalahteen Viikla ampui itsensä. Hänelle myönnettiin Mannerheim-risti kuoleman jälkeen. (SA-kuva)

TAMMIKUU 1942

Vihollinen hyökkää tammikuun alussa 1942 vahvoin voimin Maaselän kannaksella, jossa taisteluja käydään toista viikkoa.

Maaselkä vuodenvaihteessa 1941/42.

Raja-alikersantti, reservin kersantti Aulis Tikka, Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 3.1.1942 Gorassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Into Pirttikoski, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 6.1.1942 Gorassa

Vuodenvaihteessa 1941/42 Goran alueella oli suhteellisen rauhallista 7. Divisioonan huoltaessa ja täydentäessä joukkojaan ja valmistautuessa uuteen hyökkäykseen. Raja-alikersantti, reservin kersantti Aulis Tikan tiedot ovat puutteelliset, mutta hän kaatui Gorassa 3.1. todennäköisesti vihollisen tehdessä yllättäen noin komppanian vahvuudella hyökkäyksen Rajajääkäripataljoona 4:n aseisiin juuri, kun suomalaiset olivat vaihtamassa etulinjan joukkoja.²⁸⁰

7. Divisioona aloitti uuden hyökkäyksen Goran kylän valtaamiseksi 5.1., pyrkien nyt katkaisemaan sen yhteydet kylän länsipuolella ja saartamaan vihollisen. Rajajääkäripataljoona 4 pääsi Goran kylän länsipuolella läpi vihollisen ensimmäisestä linjasta, mutta eteneminen länteen pysähtyi noin 200 metrin jälkeen korsualueen reunaan. Seuraavana päivänä pataljoona varmisti länteen päin Jalkaväkirykmentti 8:n I Pataljoonan hyökätessä kylään lännestä. Päivän taistelussa kaatui 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Into Pirttikoski.²⁸¹

(Tikka, Aulis Nikodemus: asevelv RT2 1930–31, alik; rvstm 4./SR 1936–; TS 1./ErP9, reskers 1940; VR rvstm R4 1940, rvalik 1./R4 1940–; JS jvarajoht 14.RajaJK, 2.K/JR30, RajaJP4)

(Pirttikoski, Into Oskari: asevelv JP1 1938–39, alik; TS JP1; JS rajajääk (tehtävä R4) 44.RajaJK, KKK/YRK, 1.K/RajaJP4)

Rajakersantti, reservin luutnantti Toivo Uuttu, komppanian päällikkö, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 4.1.1942 Suurlahden kylässä, Seesjärvellä

Vihollinen aloitti uudenvuodenpäivänä 1942 suurhyökkäyksen Maaselän kannaksella. 42. Rajajääkärikomppania joutui vetäytymään 3.1. vihollisen hyökkäyksen alla asemistaan Maaselän Suurlahden kylässä, ja ryhmittyi uudelleen puolustukseen kylän länsipuolelle. Reservin luutnantti Toivo Uuttu, joka oli ottanut komppanian päällikkyuden luutnantti Linna-kallion kaaduttua 8.11., kaatui 4.1. aamupäivällä tarkka-ampujan luodista ollessaan tarkastamassa asemia.²⁸²

(Uuttu, Toivo Jooseppi: asevelv HRR 1928–29, stm; rvstm SR 1930–33, rvkorp SR 1933–35, rvalik SR 1936–38; JvAuK 1938–39; rvalik SR 1939–; TS 1.K/ErP8, RUK 45yl; VR rvalik R1, rvkers R4 1940, resvänr 1940, va nups R2 1941–, resltn 1941; JS jjoht, kpääll 42.RajaJK)

Rajajääkäri Onni Vesterinen, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, haavoittui 7.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

Rajakorpraali, reservin kersantti Väinö Preis, komentojoukkue / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 11.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä

Rajakorpraali Vasili Mikkonen, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 11.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä

Rajajääkäri Viljo Kotro, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, haavoittui 20.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä, kuoli 21.1.1942 kenttäsairaalassa

Vihollinen aloitti uudenvuodenpäivänä 1942 suurhyökkäyksen Maaselän kannaksella sen painopisteen ollessa Krivin suunnassa. Hiisjärven suunnalla vihollinen ylitti järven ja pääsi tunkeutumaan noin kilometrin suomalaisten syvyyteen. 32. Rajajääkäriosasto, joka oli Karhumäessä varmistustehtävässä II Armeijakunnan viimeisenä reservinä, alistettiin 4. Divisioonalle ja käskettiin Hiisjärvelle vastahyökkäykseen. Osaston saadessa lähtökäskyn, se kuitenkin kieltäytyi lähes kokonaan perustellen asiaa väsymyksellä, aina pahimpiin paikkoihin joutumisella sekä lähestyvällä kotiuttamisella. Vasta kaksi päivää kestäneiden kuulustelujen ja puhuttelujen jälkeen miehet suostuivat 6.1. lähtemään linjaan. Osasto alistettiin Jalkaväkirykmentti 25:lle ja se hyökkäsi 7.1. aamulla kaksi kilometriä Hiisjärven eteläpuolella olevan parakkikylän maastoon, mutta ei kyennyt lyömään vihollista. Hyökkäyksessä haavoittui osaston 1. komppaniasta rajajääkäri Onni Vesterinen, joka kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa.²⁸³

Alueelle muodostettu Osasto S (mm. 2. Jääkäriprikaati, Jalkaväkirykmentti 25 sekä 32. Rajajääkäriosasto) ajoi vihollisen 11.1. mennessä takaisin Hiisjärven etelärannalla olevaan Kämenniemeen, jonne Jääkäripataljoona 7:lle alistettu rajajääkäriosasto hyökkäsi puoliltaöin 11./12.1. Hyökkäys ei edennyt, ja osasto palasi lähtöasemiinsa aamulla. Öisessä hyökkäyksessä kaatuivat osaston taistelulähettialiupseeri, rajakorpraali, reservin kersantti Väinö Preis ja 1. komppaniasta rajakorpraali Vasili Mikkonen.²⁸⁴

Väsyneet suomalaisjoukot tunkeutuivat vähitellen raskaissa olosuhteissa eteenpäin, ja Kämenniemen lopullinen valtaaminen aloitettiin 20.1. aamulla. Taisteluosasto Lammetmaa (osia Jääkäripataljoonista 6 ja 7 sekä 32. Rajajääkäriosasto) sai päivän kuluessa lähitaistelussa valttua koko niemen. Päivän kuluessa haavoittui rajajääkäriosaston 2. komppaniasta rajajääkäri Viljo Kotro, joka kuoli haavoihinsa seuraavana päivänä.²⁸⁵

(Vesterinen, Onni: asevelv KKR 1937–38, stm; TS 2.K/ErP8; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 32.RajaJK, 1.K/32.RajaJOs)

(Preis, Väinö: asevelv RT3 1936–37, alik; rvstm SR 1939–; TS rjoht 1.K/ErP10, res-
kers 1940; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 32.RajaJK, kntoj/32.RajaJOs)

(Mikkonen, Vasili: ei kantakorttia; rvstm R2; JS 32.RajaJK, 32.RajaJOs)

(Kotro, Viljo Aleksander: asevelv ?; TS ErP13; VR rvstm R1, R2 1940–; JS 32.Ra-
jaJK, 2.K/32.RajaJOs)

***Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Väänänen, toipilas, kuoli sairauteen
12.1.1942**

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Väänänen 34. Rajajääkärikomppa-
niasta sairastui kesäkuun lopulla 1941 ja siirrettiin sotasairaalaan, jossa
kuoli 12.1.1942.²⁸⁶

(Väänänen, Tauno Antti: asevelv PionP 1927–28, korp; rvstm 2./JR 1935–37, ero
1937; TS 15.AutoK/IV AK; VR rvstm 3./R4 1940–; JS 34.RajaJK)

**Rajakorpraali, reservin alikersantti Toivo Tapio, esikunta / Sissipataljoona 1,
kaatui 21.1.1942 Leppäjoella, Maaselässä**

Vihollinen aloitti voimakkaan hyökkäyksen Maaselän kannaksella uu-
denvuodenpäivänä 1942 sen painopisteen ollessa Krivin suunnassa.
Krivin itäpuolella, Leppäjoen suunnalla vihollinen pääsi pureutumaan
5.1. Erillinen Pataljoona 21:n aseisiin, jolloin 4. Divisioonalle alistettiin II
Armeijakunnan reservinä ollut Sissipataljoona 1. Vähäisillä ja väsyneillä
joukoilla ei kuitenkaan saatu vastahyökkäystä käyntiin ennen kuin 21.1.,
eikä Sissipataljoonan, Erillinen Pataljoona 21:n ja Jalkaväkirykmentti
35:n osien tekemällä hyökkäyksellä silloinkaan saatu vihollista ajettua
takaisin entiselle pääpuolustuslinjalle. Hyökkäyksessä kaatui sissipatal-
joonan esikunnasta viestimies, rajakorpraali, reservin alikersantti Toivo
Tapio.²⁸⁷

(Tapio, Toivo Holger: asevelv KR 1932–33, stm; rvstm SR 1933–36, rvstm JR
1936–; VR rvstm R4 1940–; JS 34.RajaJK, toipilas, E/SissiP1)

**Rajajääkäri Pentti Suokas, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui
23.1.1942 Kapujärvellä, Lempaalassa**

Rajajääkäri Pentti Suokas Rajajääkäripataljoona 1:n 2. komppaniasta
kaatui vihollisen tarkka-ampujan luodista ollessaan 23.1.1942 iltapäivällä
suorittamassa esterakennustöitä Kapujärven luona Lempaalassa.²⁸⁸

(Suokas, Keijo Pentti: asevelv SJR 1939–, stm; TS ErP4; VR JR5 1940, rvstm 2./
R2 1940–; JS 22.RajaJK, 2.K/RajaJP1)

**Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Pakarinen, konekiväärikomppania /
Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 26.1.1942 Makarinsuvannolla, Sallassa**

Vihollisen partion havaittiin 25.1.1942 liikkuvan Tuntsajoen alueella Rajajääkäripataljoona Wetterstrandin 2. komppanian kenttävartioiden maastossa, jolloin pataljoonan konekiväärikomppania siirrettiin alueelle. Seuraavana päivänä vihollisen partiosta saatiin jälleen havainto, jolloin konekiväärikomppania lähetti puolijoukkueen Tuntsajoen rantaan Makarinsuvannon kohdalle väijymään vihollista. Puolijoukkueen saapuessa kello 1500 paikalla vihollinen yllätti sen, jolloin taistelussa kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Pakarinen.²⁸⁹

(Pakarinen, Veikko Olavi: PSR 1938–39, alik; TS KKK/3.Pr; VR rvstm R6 1940–; JS rjoht 36.RajaJK, KKK/RajaJPW)

Hankoniemen pohjoispuolella Stackörnin saarella olevaan kunnostettuun Moskovin rauhan aikaiseen rajapyykkiin kiinnitettiin vuonna 2019 Rajajääkäripataljoona 3:n muistolaatta (kuva: Rajavartiolaitos).

ASEMASOTA

1942

Tammi-helmikuun aikana rintamavastuu Sallan–Alakurtin suunnalla siirtyy saksalaisille. Vihollinen uusii hyökkäyksensä Krivillä helmikuun alkupuolella. Maaliskuussa aloitetaan kenttäarmeijan suuret organisatiomuutokset, jotka jatkuvat vuodelle 1943. Osasto Pajari valtaa maaliskuun lopussa Suursaaren. Huhtikuun puolivälissä vihollinen hyökkää kiivaasti Shemenskin–Pertjärven alueella Syvärillä ja kuun loppupuolella Kiestingissä. 4. Divisioonan komentaja seurueineen menehtyy 24.4. omassa miinoitteissa Maaselässä. Divisioona J aloittaa toukokuun puolivälissä vastahyökkäyksen Kiestingissä. Heinäkuun alussa rintamavastuu Kiestingin suunnalla siirtyy saksalaisille. Heinäkuun puolivälissä vihollisen partisaaniprikaati etenee noin 100 kilometriä suomalaisten selustaan Seesjärven pohjoispuolitse palaten omalle puolelle elokuun puolivälissä. Syyskuussa vihollinen tekee useita paikallisia hyökkäyksiä Krivillä.

Rajakersantti, reservin vääpeli Erkki Saastamoinen, joukkueen johtaja, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 7, haavoittui 8.2.1942 Kynsintunturilla, Sallassa, kuoli 4.3.1942

Vihollinen hyökkäsi 8.2.1942 aamulla Rajajääkäripataljoona 7:n kenttävartioon Kynsintunturilla. Konekiväärikomppaniasta lähetettiin kenttävartion avuksi kaksi joukkuetta, jotka hyökkäsivät kello 1030 ja ajoivat vihollisen pois. Taistelussa haavoittui rajakersantti, reservin vääpeli Erkki Saastamoinen, joka kuoli haavoihinsa kuukautta myöhemmin.²⁹⁰

(Saastamoinen, Erkki: asevelv PSR 1932–33, alik; rvalik LR 1933–; TS ?; VR rvkers R6; JS jvarajoht, kvääp 36.RajaJK, res vääp 1941, jjoht KKK/RajaJPW 1941, KKK/RajaJP7 1942)

***Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Nieminen, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 26.2.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla**

Rajajääkäri Armas Hintikka, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 1.3.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

Rajajääkäri Toivo Riipinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 1.3.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

Rajakersantti Alvian Tshiikku, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 1.3.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

Rajajääkäripataljoona 3 siirrettiin vuodenvaihteessa 1941/42 Aunukseen, jossa se oli VI Armeijakunnan reservinä suorittaen samalla rannikonvarmistusta Laatokan rannalla Syvärinsuun ja Pisin välillä. Vihollisen partio-toiminta oli sydäntalvella hyvin vilkasta, ja 26.2.1942 aamulla vihollispartio yllätti noin 10 kilometriä Syvärinsuusta pohjoiseen, Piltzujoen suulla olleen suomalaisen aliupseerivartion, jolloin vartion johtaja, rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Nieminen kaatui.²⁹¹

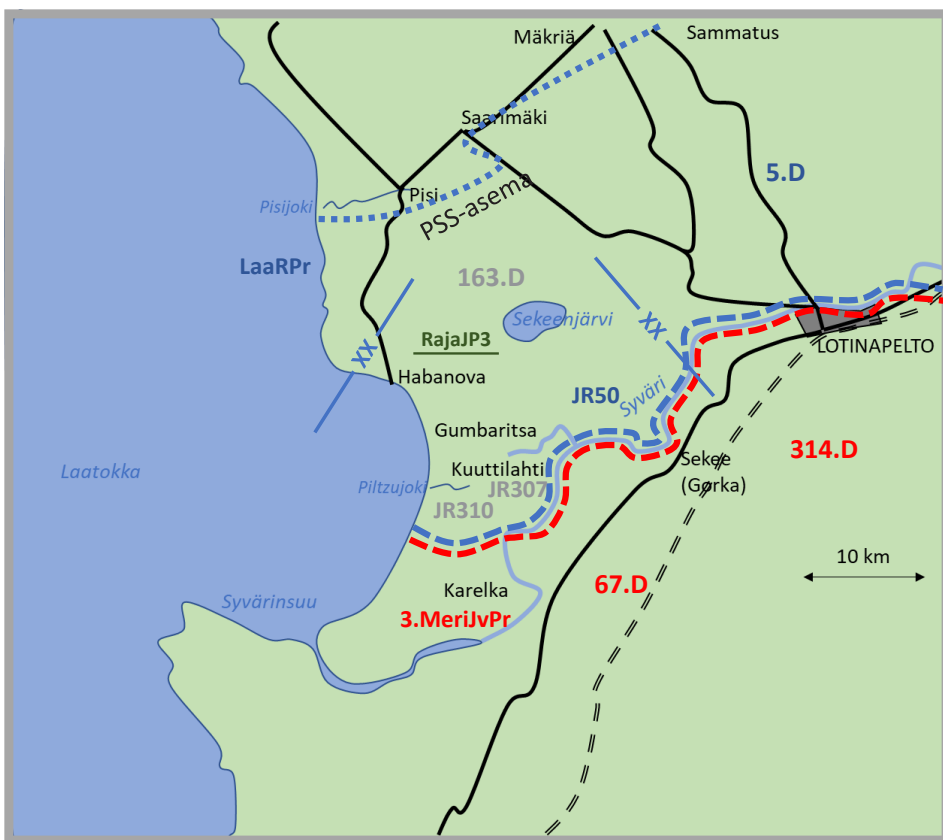
Kolme päivää myöhemmin, 1.3. aamulla vihollisen kuuden miehen vahvuinen partio yllätti samalla alueella suomalaisen kiertovartion, jolloin tulitaistelussa kaatui rajajääkäri Armas Hintikka. Partiota lähdettiin ajamaan takaa, ja se saatiin kiinni iltapäivällä Laatokan jäällä, noin kuusi kilometriä tukikohta Hatista länteen. Syntyneessä tulitaistelussa kaatui neljä miestä, mukana rajajääkäri Toivo Riipinen. Rajakersantti Alvian Tshiikku haavoittui kahakassa ja kuoli illalla joukkosidontapaikalla.²⁹²

(Nieminen, Arvo Johannes: asevelv JP1 1938–39, alik; TS tstlähau KKK/PPP5; VR rvstm R1; JS 31.RajaJK 1941, KKK/RajaJP3 1942)

(Hintikka, Armas Veikko: asevelv KKR 1937–38, stm; TS 1.KKK/JR16; VR rvstm 2./R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942)

(Riipinen, Toivo Johannes: asevelv SP1 1930–31, stm; TS 4.K/JR37; VR rvstm 2./R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942)

(Tshiikku, Alvian: asevelv RT3 1935–36, alik; rvstm KR 1939–; TS rjoht ErP14; VR rvalik, rvkers R1 1940–; JS jjoht 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942)

Syvärinsuu kevättalvella 1942.

Rajaylikersantti, reservin vääpeli Emil Rumpunen, 32. Rajajääkärikomppania, kuoli 5.3.1942 Karhumäen kenttäsairaalassa

Rajaylikersantti, reservin vääpeli Emil Rumpunen kuoli 5.3.1942 Karhumäen kenttäsairaalassa muusta kuin vihollistoiminnasta johtuvasta syystä.²⁹³

(Rumpunen, Emil: asevelv RT2 1919–20, kers; rvstm KanR 1922–; JS 32.RajaJK)

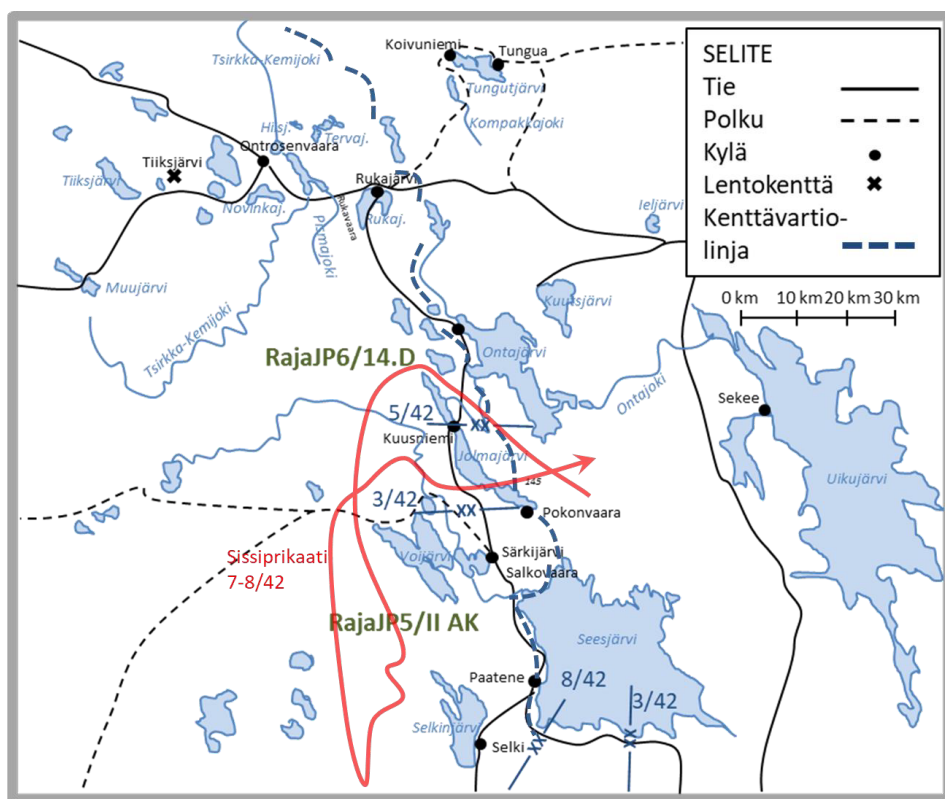
Rajajääkäri Viljo Nippala, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, haavoittui 7.3.1942 Seesjärvellä, kuoli 8.3.1942 kenttäsairaalassa

Rajajääkäripataljoona 5 muodostettiin helmi/maaliskuun vaihteessa 1942, ja se siirtyi Seesjärven–Jolmajärven väliselle alueelle. Pataljoonan 1. komppania (entinen 24. Rajajääkärikomppania) otti 7.3. vastaan Lounaispään lohkon Seesjärven lounaiskulmassa. Rajajääkäri Viljo Nippala haavoittui samana päivänä vihollisen miinoitteessa, todennäköisesti asemia vastaanotettaessa tehdyssä maastontiedustelussa ja kuoli haavoihinsa seuraavana päivänä kenttäsairaalassa.²⁹⁴

(Nippala, Viljo Herman: TS 5.K/JR65; VR rvstm 2./R4 1941–; JS 24.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP5 1942)

Rajajääkäripataljoona 3:n partio matkalla Laatokan jälle Piltzujoen suun alueella maaliskuussa 1942 (SA-kuva).

Rajajääkäripataljoonat 5 ja 6 asemasodan aikana Ontajärven ja Seesjärven alueella.

Rajakorpraali Yrjö Jalonen, toipilas, kuoli sairauteen 12.3.1942 sotasairaalassa

Rajakorpraali Yrjö Jalonen, 35. Rajajääkärikomppanian kirjuri, sairastui helmikuussa 1942 ja oli hoidettavana sotasairaalassa, kunnes kuoli sairauteen 12.3.1942.

(Jalonen, Yrjö Mikael: asevelv ErRtPsto 1922–23, tkm; rvstm KR 1924–28, rvstm LR 1929–34, reskorp 1934, rvkorp LR 1934–; TS ErP16; VR rvkorp 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK 1941–)

*Entinen rajasotamies, kersantti Hilmer Lemmetty, 33. Torjuntakomppania / Äänisen Rannikkoprikaati, kaatui 20.3.1942 Äänisjärvellä

Vihollisen partiotointi oli talviaikaan erittäin vilkasta Äänisjärven alueella, partioiden ylittäessä hiihtäen järven ja yrittäessä tunkeutua syvälle suomalaisten selustaan. Vihollisen 200-miehinen osasto havaittiin 19./20.3.1942 yöllä jäällä Limosaaren itäpuolella. Vihollisen hajaantues- sa Äänisen Rannikkoprikaatin II Linnakkeisto lähetti sitä vastaan aamulla useita partioita, mukana joukkue 33. Torjuntakomppaniasta. Joukkue tu- hosi kello 1120 pienen maihin päässeen ryhmän Konnunniemellä, mutta tulitaistelussa kaatui partiassa mukana ollut kersantti Hilmer Lemmetty.²⁹⁵

(Lemmetty, Hilmer Johannes: asevelv PPP2 1932–33, alik; TS kkrjoht, ½-jjoht ERP5, reskers 1940; rvstm R2 1940, ero 1940, vt alisotohj VSuoSkp 1940–; JS jjoht 74.TK/7.RPr 1941, 33.TK/ÄänRPr 1942)

Rajaylikersantti, reservin luutnantti (ph kapteeni) Artturi Vanhanen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 29.3.1942 Järjetönjärvellä, Kantalahden suunnalla

6. Divisioonan alistus saksalaisille lakkasi tammi/helmikuun vaihteessa 1942 ja divisioona siirrettiin Kajaaniin. Rajajääkäripataljoona 7 jäi kuitenkin edelleen Sallan-Kantalahden alueelle. Pataljoona havaitsi 27.3. illalla noin 100-miehisen vihollispartion liikkuvan Ahvenjärven luoteispuolella ja lähetti useita partioita takaa-ajamaan vihollista. Pataljoonan 3. komppaniasta (entinen 46. Rajajääkärikomppania) lähti reservin luutnantti Artturi Vanhasen johtama 95-miehin osasto takaa-ajoon 29.3. aamulla. Osasto joutui illalla vihollisen väijytykseen Järjetönjärvellä, jolloin mm. Vanhanen kaatui. Vanhanen ylennettiin kaatumisensa jälkeen takautuvasti kapteeniksi päivämäärällä 28.3.1942.²⁹⁶

(Vanhanen, Artturi: asevelv PPP2 1931–32, alik; rvstm LR 1932–34, rvalik LR 1934–39, JvAuK 1938–39, rvkers LR 1939–; TS jjoht, kvääp ErP17, rvylik 1940; VR rvylik 1./R6, resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R6 1940–; JS jjoht 46.RajaJK, 3.K/RajaJP7 1941, ltn 1941, 3.K/RajaJP7 1942, kapt (ph) 1942)

Rajajääkäri, reservin kersantti Eino Kyytsönen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kuoli räjähdysonnettomuudessa 1.4.1942 Sjargoserossa, Syvärillä

Puolijoukkueellinen miehiä lähti 1.4.1942 aamulla rajajääkäri, reservin kersantti Eino Kyytsösen johdolla etulinjan varustelutöihin Sjargoseron (Särkijärven) lohkolla. Miesten aloittaessa työt Kyytsönen käsitteli räjäytystyössä käytettyä kasapanosta siinä määrin varomattomasti, että se räjähti Kyytsösen kuollessa heti ja kaikkien muiden haavoituessa.²⁹⁷

(Kyytsönen, Eino: asevelv RT2 1937–38, alik; rvstm SR 1939–; TS 1.K/ErP8; VR rvstm 1./R4 1940–; JS rjoht 14.RajaJK, 2.K/YRK 1941, res kers 1941, 2.K/RajaJP4 1942)

Raja-alikersantti, reservin kersantti lisak Nuru, joukkueen johtaja, 1. komppania / 35. Rajajääkäriosasto, kaatui 9.4.1942 Lammaslahden kylässä, Kiestingissä

Vihollinen valmisteli huhtikuun lopulla 1942 alkavaa hyökkäystään Kiestingin suunnassa jo maaliskuun lopusta partioimalla etelässä Lohilahden suunnalla. Raja-alikersantti, reservin kersantti lisak Nurun johtama kolmen miehen partio poikkesi 9.4. iltapäivällä Lammaslahden kylässä, Lohilahden eteläpuolella hylättyyn taloon. Vihollisen partio oli ansoittanut talon ja kaikki kolme kuolivat räjähdyksessä.²⁹⁸

***Merivartija Emil Mecklin, vartiolaiva Mäntyluoto, kuoli 16.4.1942 Uudessa-
kaupungissa**

Pohjanlahdelle jääneistä merivoimien joukoista muodostettiin syyskuussa 1941 Pohjanlahden Rannikkovartiopataljoona, jolle oli myös alistettuna Merivartiolaitoksen Pohjanlahden piirin yksiköt. Vartiolaiva Mäntyluodon kokki, merivartija Emil Mecklin kuoli 16.4.1942 Uudessakaupungissa.³⁰⁰

(Mecklin, Emil Kristian: ei kantakorttia)

**Majuri Vilho Halonen, pataljoonan komentaja, Linnoituspataljoona 14, kuoli
omassa miinoitteessa 18.4.1942 Jyvälahdessa, Uhtuan suunnalla**

Majuri Vilho Halonen otti vastaan Jyvälahdessa, Uhtualla olleen Linnoituspataljoona 14:n komentajan tehtävät 15.4.1942. Kolme päivää myöhemmin, ollessaan tutustumassa pataljoonan alueeseen, hän hiihti Suonsuussa omaan miinoitteeseen ja menehtyi.³⁰¹

(Halonen, Vilho: asevelv PSR 1928–29, RUK 16 yl, resvänr 1929; KADK 13.kadk, vänr 1931; nups PSR 1931–33, ltn 1933; nups KR 1933–, kapt 1939; TS kpääll, pkom apul ErP14; VR yeups R5; JS oskom tstos Halonen/RF, pkom I/JR32 1941–42, pkom LinnP14 1942, maj 1942)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin korpraali Unto Jäppinen, 3. konekivää-
rikomppania / Jalkaväkirykmentti 25, kaatui 19.4.1942 Suurlahdessa,
Maaselässä**

Entinen rajavartiosotamies, reservin korpraali Unto Jäppinen kaatui tarkka-ampujan luodista vartiopaikallaan Seesjärven Suurlahdessa.³⁰²

(Jäppinen, Unto Ilmari: asevelv KTR2 1935–36, tkm; TS 2.Ptri/ErPsto14, reskorp 1940; VR rvstm R1 1940–41, ero 1941; JS 3.KKK/JR25)

**Yleisesikuntaeverstiluutnantti Lennart Vihma, rykmentin komentaja,
Jalkaväkirykmentti 5, haavoittui omassa miinoitteessa 24.4.1942
Liistelammella, Maaselässä, kuoli 25.4.1942 kenttäsairaalassa**

4. Divisioonan komentaja oli 24.4.1942 tarkastamassa Jalkaväkirykmentti 5:n I Pataljoonan asemia Liistelammen ja Maaselän aseman välisellä alueella. Seurueen palatessa estelinjojen etupuolella olevasta 2. komppanian eteentyönnetystä tukikohdasta se eksyi partiopolulta ja meni kello 1630 omaan miinoitteeseen. Kolmen putkimiinan räjähtäessä pataljoonan komentaja kaatui välittömästi, joukkueen johtajan ja komppanian päällikön sijaisen sekä divisioonan komentajan kuollessa ennen kenttäsairaalaan pääsyä. Rykmentin komentaja, everstiluutnantti Lennart Vihma kuoli heti Karhumäen kenttäsairaalaan saavuttuaan puolennyön jälkeen.³⁰³

Maaselässä 24.4.1942 omaan miinoitteeseen menneiden kenraalimajuri Viljasen, everstiluutnantti Vihman ja vänrikki Forstedtin ruumissaatto Krivin rautatieasemalle (SA-kuva).

(Vihma, Lennart Johannes: VS stm Kuopion sk ja 3.JR; RUK 4, reservi 1923; jjoht KSR 1923–24; jjoht KR 1924–25; KADK 8.kadk 1925–27, ltn 1927; nups KR, SR, LR, RvstoE 1927–30, kapt 1931; SKK Y8 1931–33; kom apul KR 1933–36, vanh esikups RvstoE 1936–, maj 1939; TS hpääll P-SR; JS oppääll KarAE 1941, evl 1941, yeups 1941, rkom JR5 1942)

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Tiilikainen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui omassa miinoitteessa 25.4.1942 Lempaalassa, kuoli 30.4.1942 kenttäsairaalassa

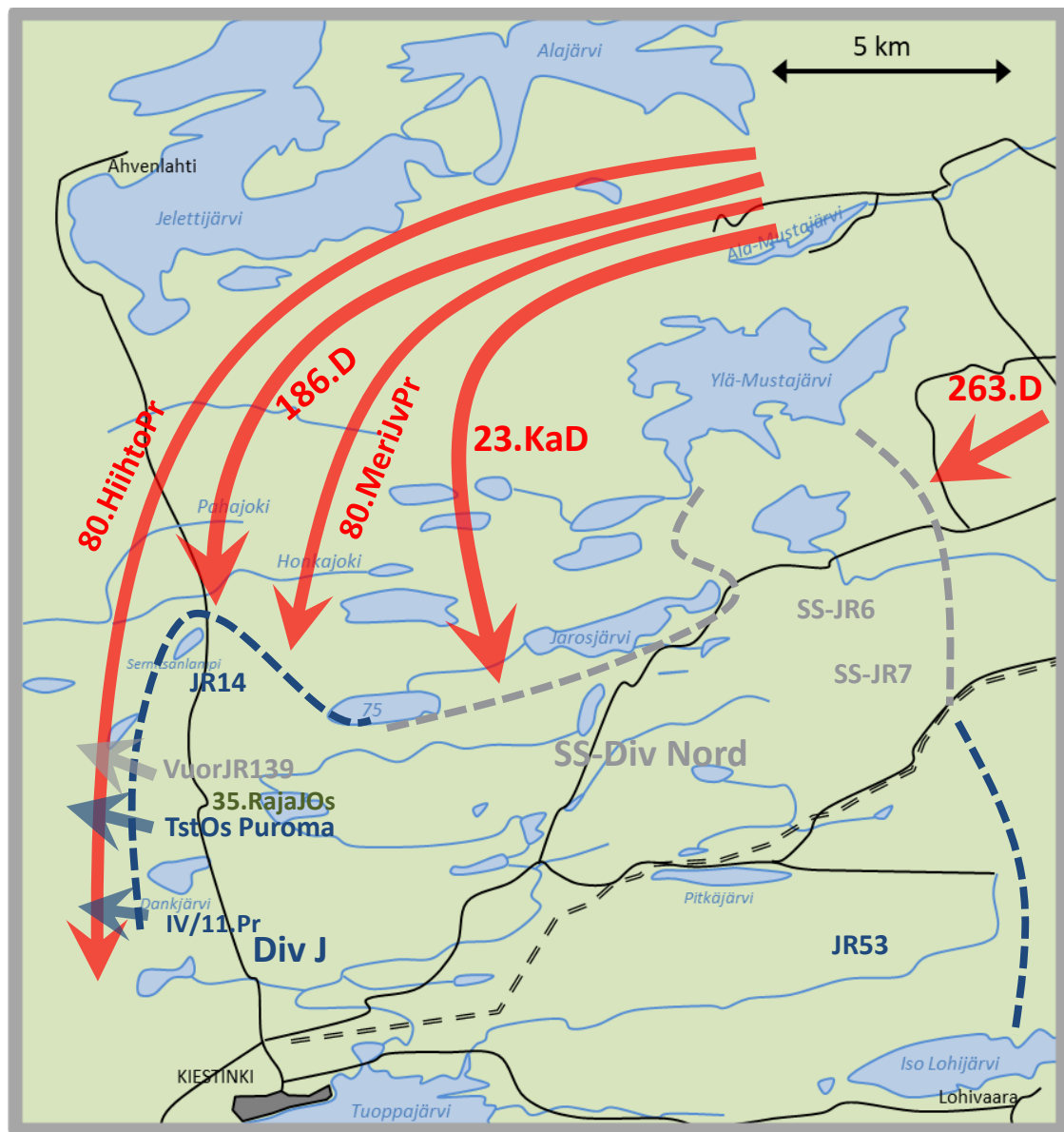
Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Tiilikainen lähti kiellosta huolimatta toisen miehen kanssa 25.4.1942 iltapäivällä partioimaan Veikkolan loholla vihollisen puolelle, jolloin he menivät omaan miinoitteeseen. Tiilikainen kuoli haavoihinsa kenttäsairaalassa viisi päivää myöhemmin.³⁰⁴

(Tiilikainen, Onni Armas: VR asevelv PpKoulKes1, 8.Pr, reskorp 1940; rvstm R2 1940–; JS 52.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP1 1942)

**Rajajääkäri Väinö Kuisma, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui
27.4.1942 Kapujärvellä, Lempaalassa**

Rajajääkäri Väinö Kuisma Rajajääkäripataljoona 1:n 2. komppaniasta oli 27.4.1942 aamupäivällä kalastamassa Kapujärven luoteisrannalla, Lempaalassa, kun vihollisen tarkka-ampuja ampui hänet.³⁰⁵

(Kuisma, Väinö Aulis: VR rvstm 2./R3 1940, rvstm 1./R2 1941–; JS 12.RajaJK 1941, 2./RajaJP1 1942)

Kiestinki-Jelettijärvi 5.5.1942.

**Rajajääkäri Oskari Mikkonen, 2. komppania / 35. Rajajääkäriosasto, haavoit-
tui 27.4.1942 Ylä-Mustajärvellä, Kiestingissä, kuoli 28.4.1942 kenttäsai-
raalassa**

**Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Perälä, 1. komppania / 35. Rajajääkäri-
osasto, kaatui 2.5.1942 Sernitsanlammella, Kiestingissä**

**Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Pesonen, 1. komppania / 35. Rajajääkäri-
osasto kaatui 2.5.1942 Sernitsanlammella, Kiestingissä**

**Rajajääkäri Aulis Verho, 1. komppania / 35. Rajajääkäriosasto jäi vangiksi
2.5.1942 Sernitsanlammella, Kiestingissä, kuoli 27.3.1943 sotavankilei-
rillä**

**Rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Nikula, 1. komppania / 35. Rajajääkäri-
osasto kaatui 5.5.1942 Sernitsanlammella, Kiestingissä**

**Rajakorpraali, reservin kersantti Arvi Heikkilä, 1. komppania / 35. Rajajääkäri-
osasto kaatui 8.5.1942 Kiestingin pohjoispuolella**

Vihollinen aloitti 24.4.1942 hyökkäyksen Kiestingin rintamalla sen paino-
pisteen ollessa Jelettijärven ja Ylä-Mustajärven välillä. 35. Rajajääkäri-
osasto (1. komppania entinen 35. Rajajääkärikomppania ja 2. komppania
entinen Rajajääkärikomppania Säärelä) irrotettiin Lohijärveltä 26.4. ja
siirrettiin Ylä-Mustajärven lounaiskulmaan alistettuna 11. Prikaatin IV Pa-
taljoonalle. Seuraavana aamuna tehty vastahyökkäys alkoi hyvin, mutta
pysähtyi, kun pataljoonan komentopaikalle osui vihollisen keskitys. Vi-
hollisen painostaessa pataljoona ja rajajääkärit joutuivat vetäytymään.
Illalla vihollisen onnistui motittaa rajajääkäriosasto Ylä-Mustajärven län-
sirannalla olleeseen niemeen, jolloin osasto vetäytyi Ylä-Mustajärven
jään yli sen etelärannalle. Illan taistelussa rajajääkäri Oskari Mikkonen
osaston 2. komppaniasta haavoittui ja kuoli seuraavana päivänä.³⁰⁶

Ylä-Mustajärveltä vetäytynyt 35. Rajajääkäriosasto siirrettiin 28.4.1942
Sernitsanlammen eteläpuolelle, kahdeksan kilometriä Kiestingin poh-
joispuolelle, armeijakunnan reserviksi. Vihollisen painostaessa Jalkaryk-
mentti 14:n asemia, osaston 1. komppania miehitti 1.5. asemat Sernitsan-
lammella. Vihollinen aloitti samalla voimakkaan hyökkäyksen, ja komppa-
nia joutui vetäytymään ylivoiman edessä asemista. Seuraavana päivänä
komppania yritti ensin aamulla ottaa asemat takaisin siinä onnistumatta
ja uudelleen iltapäivällä. Vihollisella oli kuitenkin noin pataljoonan voimat
vastassa ja komppania joutui saarroitusuhan vuoksi vetäytymään. Iltapäi-
vän hyökkäyksessä kaatuivat taistelulähettialupseeri, rajajääkäri, reser-
vin alikersantti Arvo Perälä ja rajajääkäri, reservin korpraali Eino Pesonen.
Pesosen ruumis jäi kentälle, josta se löydettiin 17.5.1942. Rajajääkäri Aulis
Verho jäi haavoittuneena vangiksi ja kuoli sotavankileirillä 27.3.1943.³⁰⁷

Vihollisen uhatessa Divisioona J:n selustayhteyksiä, Dankjärven pohjoispuolelle muodostettiin 4.5.1942 Taisteluosasto Puroma. 35. Rajajääkäriosaston 1. komppania alistettiin taisteluosastolle reserviksi, sen toimiesä samalla taisteluosaston komentopaikan suojausosastona. Vihollisen satamiehinen osasto hyökkäsi 5.5. aamuyöllä maantien varressa olevalle komentopaikalle. Komppania löi osaston aamun kestäneessä taistelussa, jossa kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Nikula. Muutaman seuraavan päivän aikana komppania partioi Dankjärven-Sernitsanlammen välisellä alueella, jossa tuhosi tien länsipuolelta motista ulos pyrkiviä vihollisosastoja. Yksi tällainen osasto yllätti 8.5. aamulla komppanian I joukkueen, joka oli palaamassa maantietä pitkin partiomatkalta. Ylläkössä kaatui rajakorporaali, reservin kersantti Arvi Heikkilä.³⁰⁸

(Mikkonen, Oskari: asevelv LeAs4 1934–35, stm; TS ErP15; VR rvstm R5 1940–; JS 35.RajaJK, RajaJK Sääreliä 1941, 2.K/35.RajaJOs 1942)

(Perälä, Arvo Andreas: VR asevelv PpKoulKesk1, KevOs12, JR34 1940, korp; rvstm R5 1940–; JS 35.RajaJK 1941, res alik 1941, 1.K/35.RajaJOs 1942)

(Pesonen, Eino Viljam: vap palv ra; TS tiedos/ErP16; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK 1941, res korp 1941, 1.K/35.RajaJOs 1942)

(Verho, Aulis: TS asevelv JvKoulKesk3, ViestiKoulKesk8 1940; VR asevelv VP20, stm; rajajääk 3./R5 1941–; JS 35.RajaJK 1941, 1.K/35.RajaJOs 1942)

(Nikula, Juho Nestori: asevelv RT2 1936–37, tkm; rvstm LR 1937–; TS ErP17; VR rvstm R5; JS 35.RajaJK 1941, 1.K/35.RajaJOs 1942, res alik 1942)

(Heikkilä, Arvi Allan: asevelv SVK 1937–38, alik; rvstm LR 1938–; VR rvkorp R5 1940–; JS rjoht 35.RajaJK, 1.K/35.RajaJOs 1942, res kers 1942)

***Merivartija Ahti Kyllönen, 2. Meripoliisikomppania / Itä-Suomenlahden Rannikkoprikaati, haavoittui vahingonlaukauksesta 6.5.1942 Kotkassa, kuoli 8.5.1942 sotasairaalassa**

Merivartija Ahti Kyllönen haavoittui 6.5.1942 Kotkassa, kun toisen merivartijan pistooli laukesi vahingossa. Kyllönen kuoli kaksi päivää myöhemmin sotasairaalassa.³⁰⁹

(Kyllönen, Ahti Armas: asevelv SJR 1938–39, alik; TS aseau 1.K/3.Pr; VR mvt MVL SL 1940–; JS mvt 2.MPolK/2.RPr 1941, 2.MPolK/ISRPr 1942)

SA-Kuva

Rajajääkäripataljoona 1:n taistelijan puukontutuppeen on kaiverrettu pataljoonan taistelupaikat Kannaksella 1941–42: Kuparsaari, Hevossaari, Mannikkala, Kuolemajärven asema, Muurila, Mesterjärvi, Lempaala (SA-kuva).

Rajajääkäri, reservin korpraali Reino Artovaara, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 6, kaatui 8.5.1942 Ontajoella, Rukajärven suunnalla

Rajajääkäripataljoona 6:n 2. komppania lähetti 8.5.1942 kahden joukkueen vahvuisen taistelupartion Ozepo-niemekkeelle, Ontajoelle, tehtävänä selvittää vihollisen miehitys. Osasto ei päässyt yllättämään vihollista, vaan joutui sen kanssa tulitaisteluun, jonka aikana ryhmänjohtaja, rajajääkäri Reino Artovaara kaatui. Osaston uhatessa joutua motitetuksi se vetäytyi takaisin ja joutui jättämään Artovaaran ja muiden kaatuneiden ruumiit kentälle, josta ne kuitenkin saatiin noudettua samana iltana.³¹⁰

(Artovaara, Reino Ossian: asevelv KSP 1931–32, stm; TS 7.K/JR36; VR rvstm R5 1940–; JS 15.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP6 1942, res korp 1942)

Rajajääkäri, reservin korpraali Paavo Ahonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 11.5.1942 Lempaalassa

Vihollinen ampui häirintää Rajajääkäripataljoona 2:n 1. komppanian asemiin Simolan loholla Lempaalassa 11.5.1942 aamupäivästä alkaen. Kello 1315 rajajääkäri, reservin korpraali Paavo Ahonen kaatui vartiopaikallaan, kun pesäkkeeseen tuli vihollisen panssarintorjuntatykin täysosuma.³¹¹

(Ahonen, Paavo Johannes: TS asevelv 7.SpolK; VR asevelv 3.K/JR35, stm; VR rvstm 1./R3 1941–; JS 13.RajaJK, 1.K/ErRajaJP 1941, 1.K/RajaJP2 1942)

Rajakersantti, reservin luutnantti Runo Sylvin, joukkueen johtaja, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 53, kaatui 16.5.1942 Jelettijärvellä, Kiestingissä

Divisioona J:n vastahyökkäys Jelettijärven tien suunnassa alkoi 15.5.1942 aamulla. Hyökkäys saavutti Pahajoen tasan illalla, jolloin divisioonan reservi, Jalkaväkirykmentti 53:n I Pataljoona siirtyi etulinjaan. Vihollinen aloitti seuraavana aamuna pataljoonan asemiin kovan tykistökeskityksen, jossa kaatui 3. komppanian joukkueen johtaja, reservin vänrikki Runo Sylvin.³¹²

(Sylvin, Bruno (Runo) Mikael Mathias: asevelv UR 1931–32, RUK 22 jv; rvalik LR 1932–36, rvkers LR 1936–; TS kvääp, jjoht ErP16, resvänr 1940; VR va nups R5 1940–, resltn 1941; JS jjoht 35.RajaJK 1941, jjoht 3.K/JR53 1942)

Rajakersantti Teppo Sorvali, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 23.5.1942 Lempaalassa

Rajakersantti Teppo Sorvali, Rajajääkäripataljoona 2:n 3. komppanialle alistetun konekivääriryhmän johtaja, kaatui 23.5.1942 aamulla Simolan loholla Lempaalassa korsunsa edessä tarkka-ampujan luodista.³¹³

(Sorvali, Stepan (Teppo): VS Karjalan Kaarti; tullivart 1919–25; rvstm KanR 1927–37, rvkorp KanR 1938–; VR rvkorp, rvalik, rvkers R3 1940–; JS 33.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP2 1942)

Rajajääkäri, reservin kersantti Lauri Falck, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 11.6.1942 Lempaalassa

Vihollinen aloitti yllättäen 11.6.1942 aamulla voimakkaan tykistön tuke-
mana hyökkäyksen toistasataa miestä käsittävällä osastolla Lempaalas-
sa Rajajääkäripataljoona 2:n lohkokolla, sen painopisteen ollessa Lempaala-
järven rannassa olleen Ranta-tukikohdan alueella. Vihollinen pääsi
asemiin, mutta lyötiin vastaiskulla, jonka jälkeen vihollinen ampui vielä
koko iltapäivän tykistöllä asemiin. Päivän taistelussa kaatui rajajääkäri,
reservin kersantti Lauri Falck pataljoonan 2. komppaniasta.³¹⁴

(Falck, Lauri: asevelv SPr 1928–29, alik; reskers 1935; VR rvstm 2./R3 1940–; JS
jvarajoht 23.RajaJK 1941, jvarajoht 2.K/RajaJP2 1942)

**Rajajääkäri Vilho Asp, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui
22.6.1942 Lempaalassa, kuoli 24.6.1942 kenttäsairaalassa**

Vihollinen ampui 22.6.1942 kello 1700 muutamia kranaatteja Lempaalan-
järven pohjoispäähän, jolloin rajajääkäri Vilho Asp Rajajääkäripataljoona
2:n 2. komppaniasta haavoittui rantavarmistuskorsussa sirpaleiden tulles-
sa sisään korsun ikkunasta. Asp kuoli kaksi päivää myöhemmin kenttä-
sairaalassa.³¹⁵

(Asp, Vilho Johannes: asevelv VJP 1936–37, stm; VR rvstm R3 1940–; JS 23.Ra-
jaJK, EK/ErRajaJP, 2.K/ErRajaJP 1941, 2.K/RajaJP2 1942)

**Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Matilainen, 1. komppania / 35. Rajajääkäri-
osasto, kuoli vahingonlaukauksesta 23.6.1942 Uhtuan-Vuonnisen välillä**

35. Rajajääkäriosasto siirrettiin kesäkuun puolivälissä 1942 Kiestingistä
Uhtualle. Osaston 1. komppania sai 23.6. käskyn siirtyä Vuonniseen, jol-
loin moottorimarssin aikana rajajääkäri Eino Matilainen kuoli vahingon-
laukauksesta, mahdollisesti matkalla sattuneessa liikenneonnettomuu-
dessa, jossa miehiä Vuonniseen kuljettanut kuorma-auto ajoi ojaan.³¹⁶

(Matilainen, Eino Ilmari: asevelv PionP 1935–36, stm; TS 13.PionK; VR rvstm R5
1940–; JS 35.RajaK 1941, res korp 1941, 1.K/35.RajaJOs 1942)

**Rajajääkäri Ilmari Manninen, Osasto Marttina / Päämaja, kaatui 9.7.1942 Muu-
järvellä, Rukajärven suunnalla**

Muujärven ja Omelian välillä havaittiin vihollisen partio heinäkuun alus-
sa 1942, jolloin sitä takaa-ajamaan lähetettiin partio Osasto Marttinasta,
Päämajan alaisesta kaukopartio-osastosta. Partio sai kosketuksen vihol-
liseen 8./9.7. yöllä noin 30 kilometriä Muujärven pohjoispuolella, jolloin
syntyneessä tulitaistelussa kaatui rajajääkäri Ilmari Manninen.³¹⁷

(Manninen, Ilmari: asevelv vesk/RvPr 1934–35, stm; rvstm KR 1937–; TS ErP15;
VR rvstm 2./R5 1940–; JS 25.RajaJK, Os Larvo/Os Tuomola 1941, Os Marttina/
PM 1942)

7 §

Kom. 2.

Ampuma-aseiden käsittely.

Viime aikana on jatkuvasti sattunut joukoissa onnettomuustapauksia, osaksi vakavinkin seurauksin, varomattoman ja annettujen määräysten vastaisen ampuma-aseiden käsittelyn takia. Onpa sattunut sellaistaakin, että kantahenkilöstöön kuuluvatkin ovat syyllistyneet tällaiseen huolimattomuuteen. Tämän johdosta painostetaan vielä kerran kaikkien

ampuma-
lataama-
tarkoitua-
rangaist-

1 §

Kom. 2.

Moottorien jäähdytysnesteen säilytys.

Viimeaikoina on sattunut eräitä myrkytys- ja kuolemantapauksia siitä syystä, että varusmiehet ovat juoneet moottorien jäähdytysnestettä. Tämän johdosta käsketään niissä yksiköissä, joissa miehistö joutuu käsittelemään jäähdytysnestettä, selvittämään kaikille k.o. aineen myrkylliset ominaisuudet. Lisäksi on jäähdytysnesteestäin säilytyksessä ja astioihin tehtävissä merkinnöissä noudat-

1 §

K o m. 2.

Auto-onnettomuudet.

Viime aikoina on sattunut useita vakavia auto-onnettomuuksia, jotka ovat vaatineet ihmisuhreja. Onnettomuudet ovat tapahtuneet yleensä rautatietasoylikäytävillä yhteenajoina junien kanssa. Meillä ei ole varaa menettää varomattoman ajon tai huolimattomuuden takia yhtään sotilasta eikä ajoneuvoa. Tähän vedoten käsketään jokaista ajoneuvoista vastuussa olevaa

kuljettaj-
tode-
rankaise-
Erikoista
siihen, e-

1 §

Huoltopääll. E.

Onnettomuudet rautatien käytössä.

Viime aikoina on rautateillä sattunut lukuisasti sellaisia onnettomuustapauksia, joissa sotilashenkilöitä on loukkaantunut ja saanut surmansa. Nämä ovat suurelta osalta johtuneet siitä, etteivät sotilashenkilöt rautateillä liikkueessaan ole noudattaneet tarpeellista varovaisuutta. He ovat käyttäneet rataa kulkutienään tai nousseet jo liikkeellä olevaan junaan tai hypänneet

sellais-
Onnetto-
varovais-
varomat-

1 §

K o m. 2.

Tapaturmat.

Ylipäällikkö on kiinnittänyt huomiota siihen, että tapaturmia — vahingonlaukauksia, liikenneonnettomuuksia, hukkumisia jne. — on sattunut varsin usein ja olosuhteissa, joissa niiden ehkäisemiseen olisi ollut mahdollisuudet, jos tarpeellisista varovaisuustoimenpiteistä olisi ajoissa huolehdittu. Tämän johdosta korostetaan uudelleen jokaisen komentajan vastuuta alaistensa suhteen ja käsketään heitä huolehtimaan riittävällä ankaruudella tapaturmien ehkäisytöimenpiteistä ja sen vaatimasta opetustoimesta.

Kun lähes puoli miljoonaa miestä kutsutaan aseisiin, tappioita syntyy ilman vihollis-toimintaakin. Erilaisten sairauksien ja tautien lisäksi rintamalla kuoltiin myös onnettomuuksissa ja tapaturmissa. Joukkoja muistutettiin näistä aika ajoin Päämajan käs-kylehdissä.

Rajakersantti, reservin ylikersantti Veikko Huuskonen, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 5, haavoittui 12.7.1942 Seesjärvellä, kuoli samana päivänä kenttäsairaалassa

Rajakersantti, reservin ylikersantti Veikko Huuskosen lähtiessä 12.7.1942 kello 0500 kalastamaan Seesjärvelle Kalitsin saarta vastapäätä, hänen veneensä räjähti Huuskosen haavoituessa vaikeasti ja kuollessa samana päivänä. Tutkimuksessa selvisi, että vihollisen partio oli käynyt ansoittamassa veneen, joka räjähti kiinnitysköyttä irrotettaessa.³¹⁸

(Huuskonen, Veikko Petter: asevelv PPP1 1934–35, alik; rvstm JR 1937–; TS 1.K/ErP11; VR rvalik, rvkers R4 1940–; JS SissiP1 1941, res ylik 1941, jääkj/RajaJP5 1942)

Rajajääkäri, reservin korpraali Aarne Heinonen, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 22.7.1942 Selkinjärven länsipuolella

Vihollisen 1. Partisaaniprikaatin 600-miehinen osasto eteni suomalaisien selustaan Ontajärven–Jolmajärven välitse heinäkuun puolivälissä 1942, ja sitä takaa-ajamaan lähetettiin mm. Rajajääkäripataljoona 5:n partioita. Vihollisen onnistui yllättää pataljoonan jääkärijoukkueen partio 22.7. aamuyöllä Selkin länsipuolella, ja öisen taistelun aikana rajajääkäri, reservin korpraali Aarne Heinonen joutui erilleen muista ja kaatui.³¹⁹

(Heinonen, Aarne Heikki: asevelv WR 1936–37, stm; TS 83.KmK; VR reskorp 1940, rvstm 3./R5 1940, rvstm R4 1941–; JS jääkj/RajaJP5 1942)

Rajajääkäri, reservin korpraali Vilho Pohjalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 27.7.1942 Lempaалassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Asemasodan rauhallisuuden rikkoivat Lempaалassa silloin tällöin vihollisen ampumat häirintäkeskitykset. Rajajääkäri, reservin korpraali Vilho Pohjalainen haavoittui 27.7.1942 iltapäivällä vaikeasti yhdessä tällaisessa keskityksessä ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.³²⁰

(Pohjalainen, Vilho: asevelv SJR 1936–37, stm; VR rvstm R3 1940–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942)

Rajajääkäri, reservin korpraali Otto Haapsaari, 32. Tykkikomppania, kuoli sairauteen 28.7.1942 sotasairaалassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Otto Haapsaari 32. Tykkikomppaniasta sairastui kesäkuun lopussa 1942 ja oli hoidettavana sotasairaалassa, jossa kuoli 28.7.1942.

(Haapsaari, Otto Villiam: asevelv SPr 1930–31, stm; TS 7.RajaK; VR reskorp 1940, rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, sissios/10.D 1941, 1.K/KevOs12, 32.TyKK 1942)

***Merivartioupseeri, reservin luutnantti Johan Roso, kuoli sairauteen 3.8.1942
sotasairaalassa**

Merivartioupseeri, reservin luutnantti Johan Roso kuoli sairauteen 53. Sotasairaalassa 3.8.1942.³²¹

(Roso, Johan Reinhold: VS; mvt MVL 1930–31; MSK ruk 2 laiv; resalil 1932; mvups MVL SL länt 1932–; TS mvups MVL, resltn 1940; JS mvups MVL 1941–)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Vilho Häkkinen, toipilas, kuoli sairauteen 4.8.1942 sotasairaalassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Ville Häkkinen sairastui kesäkuussa 1942 ja kuoli sotasairaalassa 4.8.1942.

(Häkkinen, Vilho (Ville): asevelv KKR 1924–25, stm; rvstm SR 1928–37, rvkorp SR 1937–; TS 1.K/ErP9, resalik 1940; VR rvkorp 1./R1, R2 1940–; JS 12.RajaJK 1941, 22.RajaJK, 2.K/RajaJP1 1942)

***Rajakorpraali Paavo Aalto, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 7.8.1942 Lempaalassa**

Rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Kääpä, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui vahingonlaukauksesta 7.8.1942 Lempaalassa, kuoli 11.8.1942 kenttäsairaalassa

Rajakorpraali Paavo Aalto Rajajääkäripataljoona 1:n 1. komppaniasta kaatui vartiopaikalleen Lempaalassa, Veikkolan loholla 7.8.1942 iltapäivällä. Vajaa tunti Aallon kaatumisen jälkeen rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Kääpä samasta komppaniasta haavoittui pistoolin vahingonlaukauksesta ja kuoli kenttäsairaalassa 11.8.1942.³²²

(Aalto, Paavo Antero: asevelv TR 1928–29, stm; TS 4.TalK, korp; VR rvstm 1./R1 1940–41, rvkorp 1./R2 1941–; JS 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942)

(Kääpä, Viljo Antero: asevelv ErPionK 1935–36, korp; TS 1.RajaK; VR rvstm 2./R2 1940–; JS 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942)

Merivartioalikersantti Armas Lipponen, 2. Rannikkopioneerikomppania / 2. Rannikkoprikaati, kaatui 8.8.1942 Pukkiossa, Virolahdella

Vihollisen pommikoneet hyökkäsivät 8.8.1942 kello 1000 Vanhakylänmaan ja Pukkion linnakkeita vastaan, jolloin merivartioalikersantti Armas Lipponen kaatui Pukkiossa.³²³

(Lipponen, Armas Pellervo: asevelv RT2 1936–37, tkm; TS ViLo; JS 1.RPr 1941; mvt 1942)

Rajajääkäripataljoona 4:n komentokorsu Pertjärvellä elokuussa 1942. Oviaukon yläpuolella on rajajoukkojen karhunpätunnus. (SA-kuva).

Rajakersantti, reservin ylikersantti Eelis Huttunen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 13.8.1942 Repotunturissa, Sallassa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin kersantti Matti Toivola, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, katosi 13.8.1942 Repotunturissa, Sallassa

Rajakersantti, reservin ylikersantti Eelis Huttunen ja rajajääkäri, reservin kersantti Matti Toivola Rajajääkäripataljoona 7:n 3. komppaniasta olivat 13.8.1942 mukana suomalais-saksalaisessa yhteispartiossa. Partio ylitti illalla rajan Repotunturin alueella, ja muutaman kilometrin itään edettyään havaitsi vihollisen vartiomiehiä ja esteitä. Partion kiertäessä asemia pohjoisen kautta se joutui vihollisen ylläkköön, jolloin Huttunen kaatui ja Toivola katosi, joutuen mahdollisesti haavoittuneena vihollisen vangiksi. Partion vetäytyessä paikalta Huttunen ruumis jäi kentälle.³²⁴

(Huttunen, Eelis Fredrik: asevelv SJR 1937–38, alik; rvstm 2./LR 1938–; VR rvkers R6 1940–; JS jvarajoht 46.RajaJK 1941, res ylik 1941, jjoht jääkj/RajaJP4, 3.K/RajaJP7 1942)

(Toivola, Matti Eliel: asevelv SVK 1937–38, stm; rvstm LR 1939–; TS ErP17, rvkorp 1940; VR rvkorp LR 1940, resalik 1940, ero 1940; rvstm R6; JS jvarajoht 46.RajaJK, res kers 1941, jvarajoht 3.K/RajaJP7 1942)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Emil Lassila, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 17.8.1942 Vadrusjärvellä, Syvärillä, kuoli 18.8.1942 kenttäsairaalassa

Rajajääkäripataljoona 4:n 3. komppania lähetti aamuyöllä 17.8.1942 Vadrusjärven lohkolla, Syvärin eteläpuolella partion etumaastoon tehtävään selvittää vihollisen ryhmitys. Partio eteni noin 600 metriä tavoitteeseensa, ja todettuaan ettei alueella ole vihollisen asemia, palasi takaisin omille linjoille. Paluumatkalla rajajääkäri, reservin alikersantti Emil Lassila astui vihollisen miinaan haavoittuen vaikeasti ja kuollen seuraavana päivänä kenttäsairaalassa.³²⁵

(Lassila, Emil Armas: asevelv SJR 1937–38, alik; TS rjoht 3.K/ErP2; VR rvstm R2 1940–; JS 12.RajaJK 1941, toipilas, JvKoulKesK 1942, 3.K/RajaJP4 1942–)

Rajavääpeli, reservin vänrikki Arvid Taponen, joukkueen johtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 26.8.1942 Lempaalassa

Vihollinen aloitti 26.8.1942 kello 0430 voimakkaan tykistön ja kranaatinheittimistön tukeman hyökkäyksen Simolan lohkolla Rajajääkäripataljoona 2:n asemiin. Hyökkäys torjuttiin, mutta mm. 2. komppanian joukkueen johtaja, reservin vänrikki Arvid Taponen kaatui taistelussa.³²⁶

(Taponen, Arvid: asevelv KKR 1924–25, stm; rvstm JR 1926–28, rvkorp JR 1928, rvalik JR 1928–30, rvkers JR 1930–33; JvAuK 1933; rvkers JR 1933–37, ero 1937; kantakers SJR 1937–40; TS kvääp 1.KKK/JR26; VR rvylik R3 1940, rvvääp R3 1940–; JS jjoht 23.RajaJK 1941; RUK 52 kk, vänr 1941; jjoht 2.K/RajaJP2 1942)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Kakko, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kuoli omassa miinoitteessa 3.9.1942 Salkovaarassa, Seesjärven pohjoispuolella

Rajajääkäripataljoona 5:n 2. komppania siirtyi 2.9.1942 rintamavastuuseen Salkovaaran lohkolle, Jolmajärven tasalle. Jo asemia vastaanotettaessa haavoittui seitsemän miestä omassa ansakentässä miinan räjähtäessä. Seuraavana päivänä aamupäivällä kuoli rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Kakko hänen ollessaan toisen miehen kanssa asentamassa lisämiinoja ansakenttään, jolloin yksi miina räjähti.³²⁷

(Kakko, Urho Edvard: asevelv PPP1 1936–37, stm; rvstm KanR 1938–; TS 1.K/ErP3; VR rvstm, rvkorp 3./R1, R2 1940–; JS rjoht 32.RajaJK, 1.K/32.RajaJOs 1941, res alik 1941, rjoht 2.K/RajaJP5 1942)

Rajajääkäri Tuomas Koljonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 4.9.1942 Lempaalassa, kuoli 5.9.1942 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri Tuomas Koljonen haavoittui 4.9.1942 kello 1630 partiossa ollessaan ja kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalassa.³²⁸

(Koljonen, Tuomas: asevelv SJP 1931–32, stm; TS 9.RajaK; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP 1941, 3.K/RajaJP2 1942)

Rajajääkäri Eino Peltoniemi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.9.1942 Lempaalassa

Rajajääkäri Eino Peltoniemi kaatui 28.9.1942 aamuyöllä Lempaalassa vartiossa ollessaan tarkka-ampujan luodista.³²⁹

(Peltoniemi, Eino: asevelv KSR 1936–37, stm; VR rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP 1941, 3.K/RajaJP2 1942)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Kojonen, toipilas, kuoli sairauteen 28.9.1942 sotasairaalassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Kojonen oli hoidettavana Viipurissa 13. Sotasairaalassa, jossa kuoli sairauteen 28.9.1942. Jo 45-vuotias Kojonen ei enää palvellut rajajoukoissa jatkosodassa, vaan oli sijoitettu ennen sairastumistaan 14. Erilliseen Linnoituskomppaniaan.³³⁰

(Kojonen, Paavo: VR rvstm 2./R6; JS 14.ErLinnK, toipilas)

Rajajääkäri Uuno Juntunen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, haavoittui 25.10.1942 Alajärvellä, Uhtualla, kuoli 26.10.1942 kenttäsairaalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Urho Häyrynen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 8.11.1942 Luomajärvellä, Uhtualla

Rajajääkäripataljoona 8 perustettiin 1.8.1942, ja se otti vastuun Uhtuan eteläpuolella, Kuittijärven ja Kivijärven välisellä noin 80 kilometrin

levyisellä erämaalohkolla, jota valvottiin kenttävartioilla ja partioilla ja jossa vihollisen partiot toimivat aktiivisesti. Yksi tällainen 40-miehinen partio havaittiin Kenttjärven alueella 24.10., ja sitä takaa-ajamaan lähetettiin osasto pataljoonan 1. komppaniasta (entinen 25. Rajajääkärikomppania). Vihollinen pääsi 25.10. Luusalmen yli, jolloin osasto luopui takaa-ajosta ja kääntyi takaisin. Paluumatkalla Alajärven itäpuolella kolme miestä meni vihollisen miinoitteeseen, jolloin rajajääkäri Uuno Juntunen haavoittui vaikeasti ja kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalassa.³³¹

Puolitoista viikkoa myöhemmin, 4.11., vihollisen partion tai partioiden jälkiä havaittiin jälleen Kenttjärven-Koivasjärven alueella, jolloin Rajajääkäripataljoona 8 lähetti useita omia partioita alueelle takaa-ajoon. Pataljoonan 1. komppaniasta lähetetyn partion ollessa 8.11. iltapäivällä Luomajärven koillisrannalla, rajajääkäri, reservin korpraali Urho Häyrynen meni vihollisen asettamaan miinoitteeseen ja kaatui.³³²

(Juntunen, Uuno Jalmari: asevelv JP2 1938–39, stm; TS ErP15; VR rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP8 1942)

(Häyrynen, Urho Albin: asevelv ratsptri/RvPr 1935–36, korp; TS 3./KTR13; VR rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP8 1942)

Merivartija Kaarlo Pääskynen, Miinaveneryhmä / Kevyt Laivasto-osasto, kuoli oman käden kautta 19.11.1942 merellä, jäi mereen

Vartiolaiva Silmällä palvellut merivartija, laivakokki Kaarlo Pääskynen teki itsemurhan merellä 19.11.1942.³³³

(Pääskynen, Kaarlo Jaakko: asevelv KTR2 1935–36, tkm; TS 5.AVarK; JS mvt VL Silmä)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Suvimaa, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kuoli vahingonlaukauksesta 12.12.1942 Lempaalassa

Rajajääkäripataljoona 2:n 2. komppaniassa aamupäivällä 12.12.1942 pidetyn asetarkastuksen aikana rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Suvimaa kuoli vahingonlaukauksesta.³³⁴

(Suvimaa, Väinö (ent. Pahomow, Vianor): asevelv KTR2 1937–38, alik; TS 6.RajaK; VR rvstm R3 1940–; JS 23.RajaJK, 2.K/ErRajaJP 1941, 2.K/RajaJP2 1942)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Tahvo Pusa, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kuoli sairaskohtaukseen 24.12.1942 Kiteellä

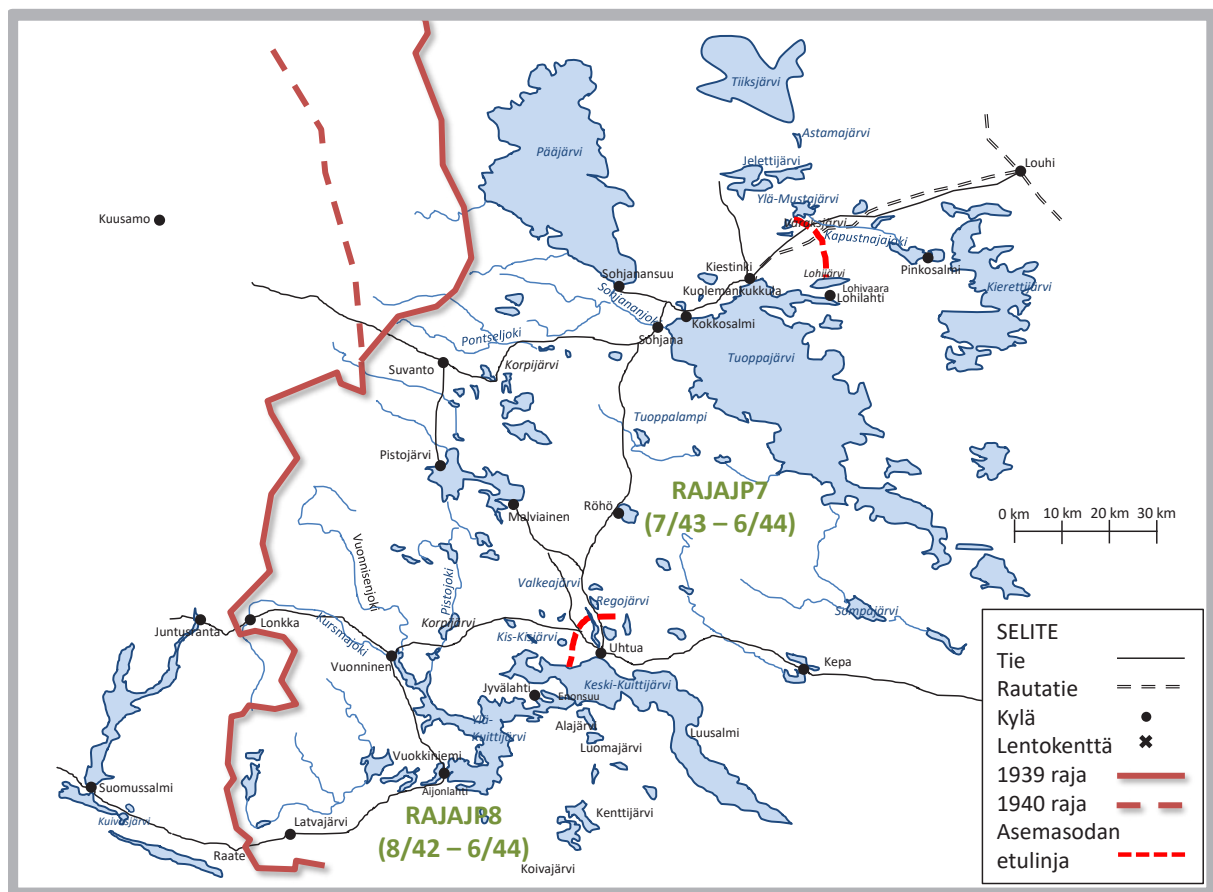
Rajakorpraali Tahvo Pusa kuoli Kiteellä lomalla ollessaan sairaskohtaukseen 24.12.1942.³³⁵

(Pusa, Tahvo: VS; rvstm KanR 1922–; TS 9.RajaK; JS 43.RajaJK 1941–42, 52.RajaJK, 3.K/RajaJP1 1942)

Mannerheim-ristin ritari, rajavääpeli, reservin kapteeni Olavi Remes, komppanian päällikkö, 15. komppania / 12. Prikaati, haavoittui 31.12.1942 Krivissä, Maaselässä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Mannerheim-ristin ritari numero 10, kaksi päivää aikaisemmin reservin kapteeniksi ylennetty Olavi Remes oli 31.12.1942 kello 1015 tarkastamassa komppaniansa tukikohtia Krivin lohkolla, Maaselässä, kun hän haavoittui vihollisen tarkka-ampujan luodista ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.³³⁶

(Remes, Olavi: asevelv PSR 1929–30, alik; kantakers PohjR 1931–34; JvAuK 1933; rvkers LR 1935–; TS 3.K/ErP17, rvylik 1940, rvvääp 1940; VR resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R6 1940–, resltn 1941; JS jjoht 46.RajaJK 1941, kpääll 9.K/JR54 1941–42, Mrh2 1941, kpääll 15.K/12.Pr 1942, kapt 1942)

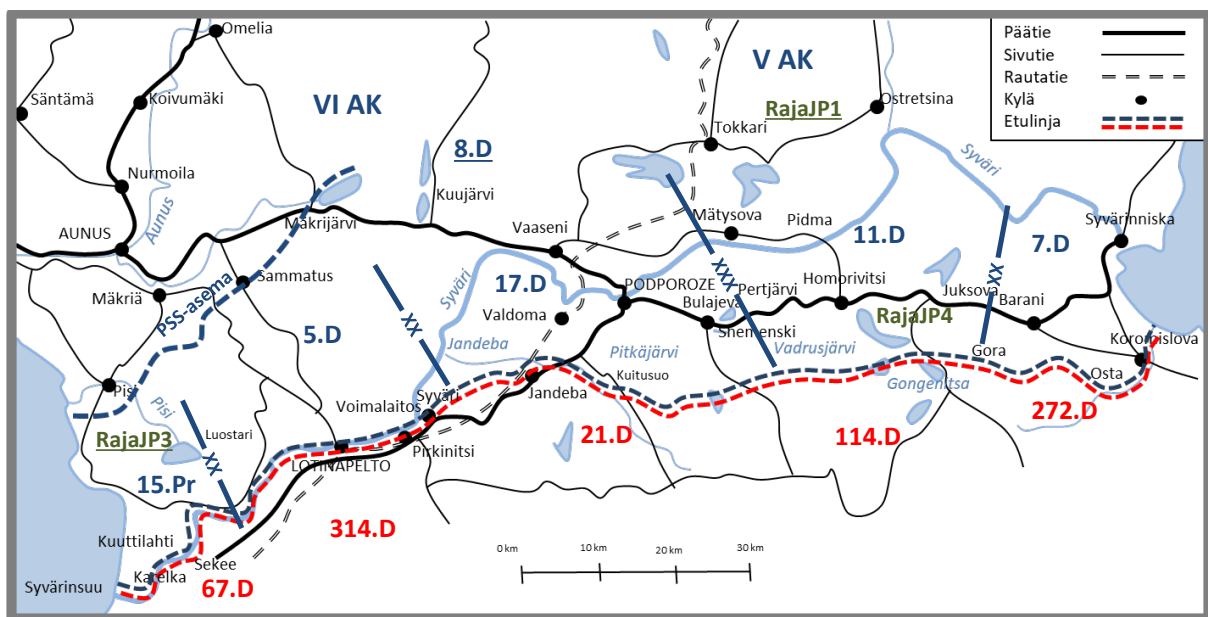
Rajajäkäripataljoonat 7 ja 8 Uhtuan suunnalla asemasodan aikana.

Onttolassa Rajajääkärikomppanian edustalla oleva Rajajääkäripataljoonien 4 ja 5 yhteinen muistokivi (kuva: Reijo Jeskanen).

1943

Vihollinen suorittaa kesällä ja syksyllä useita iskuosastohyökkäyksiä Rukajärven-Seesjärven välisellä erämaa-alueella. Miinalaiva Riilahti ja saattaja Uisko torpedoidaan syksyllä Suomenlahdella.

Rajajääkäripataljoonat 1, 3 ja 4 Syväriellä keväällä 1943.

Rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Kurtti, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 4.1.1943 Koivasjärvellä, Uhtualla

Rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Kurtti lähti 4.1.1943 aamulla yksin metsästämään Uhtuan eteläpuolella olevan Koivasjärven kenttävartiosta, jolloin vihollispartio yllätti ja ampui hänet.³³⁷

(Kurtti, Vilhelm (Viljo) Edvard: asevelv PJP 1933–34, stm; TS Os Pessi/ErP14; VR rvstm R5 1940–; JS 35.RajaJK, 1.K/35.RajaJOs 1941–42, res korp 1941, 2.K/RajaJP8 1942–)

Rajajääkäri Antti Uronen, 11. komppania / Jalkaväkirykmentti 22, kaatui 20.1.1943 Pitkäjärvellä, Syvärillä

Jalkaväkirykmentti 22 siirrettiin keväällä 1942 17. Divisioonan alueelle, Pitkäjärven lohkolle, jossa käytiin välillä kiivaitakin paikallisia taisteluita. Rajajääkäri Antti Uronen haavoittui yhdessä tällaisessa 20.1.1943 ja kuoli joukkosidontapaikalla.³³⁸

(Uronen, Antti: VR asevelv JvKoulKes3, JR61, 21.Pr; rvstm R2 1941–; JS 52.RajaJK, Os Kanerva, E//JR43 1941, 11.K/JR22 1942–)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavali Paju, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 2.2.1943 Kapujärvellä, Lempaalassa

Rajajääkäripataljoona 1 lähetti 2.2.1943 heti puolenyön jälkeen iskupartion Lempaalassa Kapujärven itärannalla olevaan vihollisen tukikohtaan tehtävänä tuhota siellä olevat korsut ja yrittää siepata vanki. Partio pääsi huomaamatta lähelle tukikohtaa, mutta joutui miinakenttään, jossa yhden miinan räjähtäessä haavoittui kahdeksan miestä. Partion johtaja päätti tällöin keskeyttää tehtävän ja vetäytyi haavoittuneiden kanssa omalle puolelle. Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavali Paju 1. komppaniasta katosi vetäytymisen aikana käydyssä lyhyessä tulitaistelussa vihollisen kanssa.³³⁹

(Paju, Paavali: asevelv JP1 1939–; TS asevelv JP1, alik; VR rvstm 1./R2 1941–; JS rjoht 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942–)

Rajajääkäri Reino Pitkäaho, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 27.2.1943 Kuuttilahdessa, Syvärinsuulla, kuoli 6.3.1943 sotasairaalassa

Raja-alikersantti, reservin kersantti Erkki Juusela, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 27.2.1943 Kuuttilahdessa, Syvärinsuulla, kuoli 28.2.1943 kenttäsairaalassa

Rajajääkäripataljoona 3 siirtyi helmikuun alussa 1943 rintamavastuuseen Syvärinsuulle Karelkan lohkolle. Vaikka asemasota Syvärin alajuoksulla oli pääsääntöisesti rauhallista, vihollinen kuitenkin partioidi alueella aktiivisesti ja sen tarkka-ampujat olivat vaarallisia. Pataljoonan 3. komppanian

rajajääkäri Reino Pitkäaho haavoittui vaikeasti vihollisen tarkka-ampujan luodista 27.2. aamupäivällä ja kuoli haavoihinsa 6.3.1943.³⁴⁰

Saman päivän iltana, 27.2.1943 kello 2200, vihollisen partion havaittiin lähestyvän Rajajääkäripataljoona 3:n asemia, jolloin aseisiin siirryttäessä raja-alikersantti, reservin kersantti Erkki Juusela haavoittui toisen taistelijan ampumasta vahingonlaukauksesta ja kuoli seuraavana aamu- na kenttäsairaалassa.³⁴¹

(Pitkäaho, Reino Henrik: asevelv PohjR 1936–37, stm; TS 5.K/JR25; VR rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP3 1942–)

(Juusela, Erkki Ilmari: asevelv PR 1937–38, alik; TS rjoht 3.KKK/JR13; VR rvstm, rvkorp R1 1941–; JS rjoht 11.RajaJK 1941–42, reskers 1941; JvAuK 1942; rvalik (toimi R1) KKK/RajaJP3 1942–)

Majuri August Kanerva, linnoitus suunnittelu-upseeri, 15. Divisioonan esikunta, kuoli sairaskohtaukseen 28.2.1943 Raudussa, Kannaksella

Majuri August Kanerva kuoli sydänkohtaukseen 28.2.1943 päivällä toimistossaan 15. Divisioonan esikunnassa Raudussa.³⁴²

(Kanerva, August Verner: asevelv PPP3 1924–25, RUK 8, resvänr 1925; KADK 8.kadk, vänr 1927; nups PPP3 1927–28; evp 1928; nups LR 1929–34, ltn 1930, nups SR 1934–35, aukjoht JR 1935–36, kpääll KanR 1936, kpääll SR 1936–, kapt 1936; TS pkom ErP9 ja ErP112; VR kpääll ja yeups R2; JS kpääll 12.RajaJK, Os Kanerva kom 1941, maj 1941, pkom RajaJP1 1941–42, suunups 15.DE 1942–)

Rajajääkäri, reservin korpraali Frans Hietanen, toipilas, kuoli sairauteen 11.3.1943

Rajajääkäri, reservin korpraali Frans Hietanen sairastui vuodenvaihteessa 1942/43, oli sen jälkeen hoidettavana sotasairaалassa ja kuoli kotonaan toipilaana 11.3.1943.³⁴³

(Hietanen, Frans Kustaa: asevelv JP3 1938–39, stm; TS 6.K/JR27; rvstm R6 1940–; JS 16.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP7 1942–, res korp 1942)

Rajajääkäri Kauko Saastamoinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 22.3.1943 Kuuttilahdessa, Syvärinsuulla

Rajajääkäripataljoona 3:n 3. komppanian rajajääkäri Kauko Saastamoinen haavoittui vaikeasti tarkka-ampujan luodista Karelkan loholla, Syvärinsuulla 22.3.1943 puoliltapäivin ja kuoli iltapäivällä kenttäsairaалassa.³⁴⁴

(Saastamoinen, Kauko: asevelv ToimK/RUK 1939–40, stm; TS 2.K/JP3; VR 2.K/JP3, rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP3 1942–)

Kapujärvi ja vihollisen asemat sen itärannalla kuvattuna Rajajääkäripataljoona 1:n asemista jouluna 1942 (SA-kuva).

Rajakersantti, reservin luutnantti Pentti Nuora, joukkueen johtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 30.3.1943 Kapujärvellä, Lempaalassa, kuoli samana iltana kenttäsairaалassa

Rajajääkäripataljoona 1:n 2. komppanian joukkueen johtaja, reservin luutnantti Pentti Nuora haavoittui 30.3.1943 iltapäivällä tarkka-ampujan luodista Kuja-tukikohdassa, Kapujärven pohjoiskärjessä ollessaan tarkastamassa etulinjaa. Nuora kuoli samana iltana haavoihinsa kenttäsairaалassa.³⁴⁵

(Nuora, Pentti Johannes: TS vapeht ErP3; VR RUK 47 yl, Ilmav ruk (kesk), resvänr 1940, rvkers R2 1941; va nups R2 1941–; JS jjoht Os Kanerva 1941, jjoht 2.K/RajaJP1 1942–, res ltn 1942)

***Entinen rajakorpraali Ilmari Martikainen, toipilas, kuoli sairauteen 5.4.1943**

Rajakorpraali Ilmari Martikainen sairastui alkuvuodesta 1942. Oltuaan hoidettavana eri sotasairaaloissa, hänet vapautettiin palveluksesta maa-liskuussa 1943 ja hän kuoli tautiin 5.4.1943.³⁴⁶

(Martikainen, Ilmari Johan: asevelv RTR 1930–31, reskorp; VR rvstm R5 1940–; JS 3.K/RajaJP6 1941, toipilas 1942–)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Ilmari Tarkiainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 10.4.1943 Kuusiniemessä, Jolmajärvellä

Rajakorpraali, reservin ylikersantti Tiitus Mantela, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 12.4.1943 Jolmajärvellä

Rajakorpraali, reservin alikersantti Viljo Vainikka, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 12.4.1943 Jolmajärvellä

Seesjärvestä pohjoiseen olevalla erämaa-alueella ei ollut yhtenäistä rintamaa, vaan aluetta valvottiin toisistaan erillään olevilla kenttävartioilla. Vihollisen toiminta alueella kiihtyi keväällä 1943, jolloin se myös siirsi sinne erämaataisteluihin koulutetun 33. Hiihtoprikaatin. Prikaatin ensimmäinen laajempi operaatio alkoi 10.4. aamulla, kun sen joukkueen vahvuinen partio yllätti Rajajääkäripataljoona 5:n 1. komppanian puunhakkuuosaston Kuusiniemen lohkona, Jolmajärven ja Ontajärven välisellä alueella. Yhteenotossa neljä miestä jäi vangiksi ja rajajääkäri, reservin alikersantti Antti Tarkiainen kaatui.³⁴⁷

Rajajääkäripataljoona 5:n partioiden ollessa vielä ajamassa takaa em. osastoa, 33. Hiihtoprikaatin toinen osasto yritti 12.4. kello 0100 yllättää 2. komppanian komentopaikan Pokonvaarassa. Yllätys ei onnistunut vartiomiesten valppauden ja paikalla sattumalta partiomatkalle lähdyssä olleen pataljoonan jääkärijoukkueen vastaiskun ansiosta, ja vihollinen irtautui pohjoiseen. Jääkärijoukkue lähti ajamaan vihollisen pääosaa takaa ja saavutti sen Jolmajärven jäällä, jossa syntyneen tulitaistelun aikana kaatui jääkärijoukkueen varajohtaja, rajakorpraali, reservin ylikersantti Tiitus Mantela. Myös 2. komppaniasta lähetettiin partio takaa-ajamaan pienempää vihollisosastoa, jolloin rajakorpraali, reservin alikersantti Viljo Vainikka kaatui käydyssä tulitaistelussa.³⁴⁸

(Tarkiainen, Antti Ilmari: asevelv JP3 1939–40, alik; TS asevelv JvKoulKesK5, HevV6; VR rvstm R4 1941–; JS 24.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP5 1942; JvAuK 1942; 1.K/RajaJP5 1943)

(Mantela, Tiitus: asevelv PPP3 1930–31, stm; rvstm 1./JR 1936–37, ero 1937; VR rvstm, rvkorp 2./R4 1941–; JS SissiP1 1941, res ylik 1941, jääkj/RajaJP5 1942–)

(Vainikka, Viljo August: asevelv VP 1935–35, stm; TS reskorp 1939, 16.LRakK; VR rvstm 3./R2 1941–; JS 32.RajaJOs 1941, res alik 1942, rjoht, jvarajoht 2.K/RajaJP5 1942–, rvkorp (tehtävä R2) 1943)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Arvid Virtanen, Viestipataljoona 15, kuoli sairauteen 11.4.1943 sotasairaalassa**

Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Arvid Virtanen kuoli sairauteen 11.4.1943 sotasairaalassa.

(Virtanen, Arvid Abel: asevelv VP 1936–37, alik; rvstm JR 1938–; TS EK/ErP13, tiedos/ErP13; VR ero 1940; JS VP15)

Rajajääkäri, reservin korpraali Arvo Karppinen, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, kuoli auto-onnettomuudessa 12.4.1943 Paatsjoella, Petsamossa

Rajajääkäri, reservin korpraali Arvo Karppinen 36. Rajajääkärikomppaniasta kuoli 12.4.1943 auto-onnettomuudessa Kolttakönkällä Paatsjoella.³⁴⁹

(Karppinen, Arvo Jooseppi: asevelv KR 1937–38, stm; TS 35.AutoK; VR rvstm R6 1940–; JS 36.RajaJK 1941–, res korp 1942)

***Merivartiomestari Einar Wigell, Vartiomoottorivene 10 / 2. Vartiomoottorivenealue, kuoli sairauteen 24.4.1943**

Merivartiomestari Einar Wigell kuoli sairauteen 24.4.1943.³⁵⁰

(Wigell, Einar Sigfrid: asevelv RL 1929, matr; mvt SL 1930–31, mvalik SL 1931–38, mvmmest 1939–; TS RL; VR MtvLv; JS VMV10)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Paasikunnas, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kuoli sairaskohtaukseen 28.4.1943 Valkjärvellä

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Paasikunnas kuoli sairaskohtaukseen 28.4.1943 Valkjärvellä ollessaan matkalla lomalle.

(Paasikunnas, Väinö Aleksander: asevelv RT3 1926–27, tkm; TS tsthä KKK/ErP5; VR rvstm 3./R2 1941–; JS 32.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP5, res alik 1942, 3.K/RajaJP2 1943)

***Entinen rajavartiosotamies Vianor Ratilainen, ei palveluksessa, kuoli sairau-
teen 1.5.1943**

Rajavartiosotamies Vianor Ratilainen sairastui toukokuussa 1941 ja oli sen jälkeen hoidettavana eri sotasairaaloissa, kunnes vapautettiin helmikuussa 1943 vakinaisesta palveluksesta sairauden perusteella. Ratilainen kuoli tautiin vappuna 1943.³⁵¹

(Ratilainen, Vianor: asevelv KKR 1927–28, stm; rvstm 3./SR 1929–; TS EK/ErP10; VR rvstm R4, R3 1940, rvstm 4./R2 1941–; JS toipilas 1941–43, vap vak palv sair per 1943)

Merivartiopursimies Uuno Niitonniemi, Linnake 74 / Rannikkotykistörykmentti 17 / Saaristomerren Rannikkoprikaati, kaatui 3.5.1943 Eckerössä, Ahvenanmaalla

Merivartiopursimies Uuno Niitonniemi oli 3.5.1943 purkamassa merimiinaa Eckerön edustalla, kun miina räjähti Niitonniemen saadessa välittömästi surmansa.³⁵²

(Niitonniemi (ent. Pimppu), Uuno: asevelv PPP2 1928–29, alik; mvt 1930–38, mvkers 1938, mvpursim 1939–)

***Merivartiopursimies Erik Lindgren, Merivartiolaitoksen asepaja, kuoli
12.5.1943**

Merivartiopursimies Erik Lindgren Merivartiolaitoksen asepalalta kuoli
12.5.1943.³⁵³

(Lindgren, Erik Valdemar: ei kanta-korttia)

**Rajajääkäri Erkki Tiitinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui
15.5.1943 Juksovassa, Syvärillä**

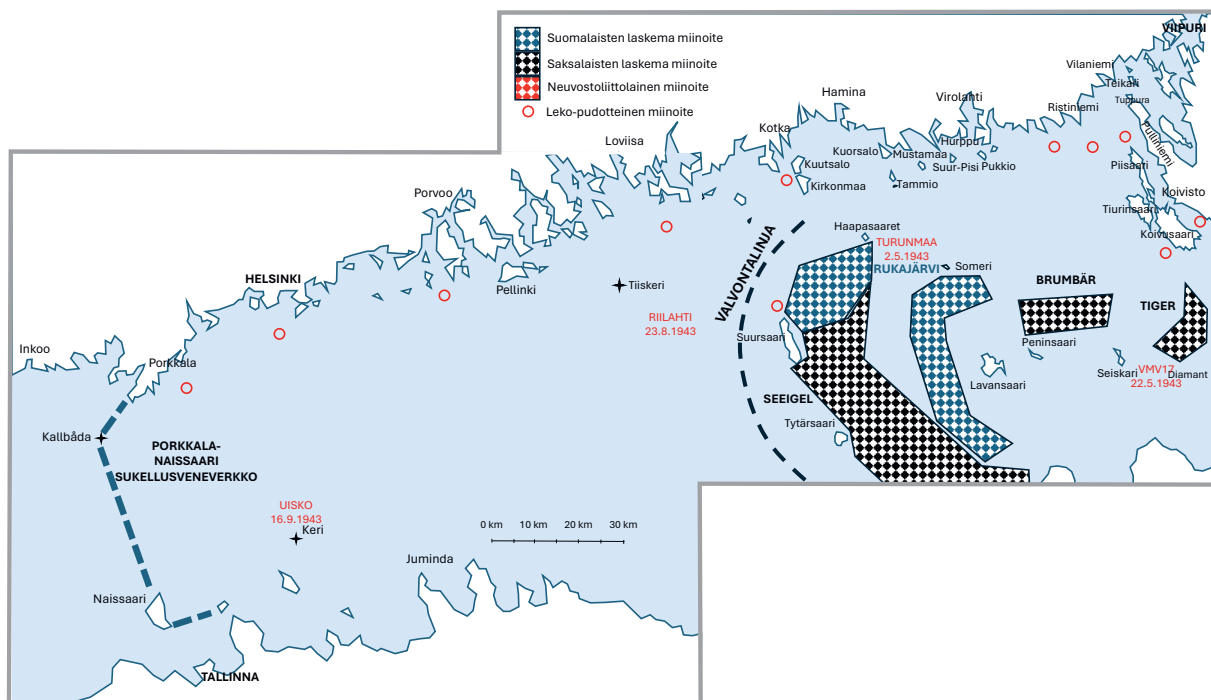
Rajajääkäri Erkki Tiitinen kaatui tarkka-ampujan luodista vartiopaikallaan
Juksovassa 15.5.1943 aamulla.³⁵⁴

(Tiitinen, Erkki: asevelv ErPionK 1937–38, stm; TS EK/JR35; VR rvstm R4 1941–;
JS 44.RajaJK, 2.K/YRK 1941, 1.K/RajaJP4 1942–)

**Merivartiopursimies Leevi Levänen, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomootto-
rivenelaivue, kaatui 22./23.5.1943 Lavansaaren itäpuolella**

Moottoritorpedoveneosastolle alistettiin 19.5.1943 tilapäisesti 2. Vartiomoottorivene-laivueen I ryhmä tukemaan hyökkäyksiä itäisen Suomenlahden ulkosaarien huoltoliikennettä vastaan. Osaston hyökätessä 22./23.5. yöllä Lavansaaresta itään kulkevaa saattuetta vastaan, Vartiomoottoriveneryhymä lähetettiin varmistamaan Diamant-matalikon alueelle. Ryhmä kohtasi kaksi vihollisen vartiovenettä matalikon länsipuolella kello 2245. Syntyneessä tulitaistelussa toinen vihollisen veneistä upotettiin, mutta Vartiomoottorivene 17 sai konetykin osuman konehuoneeseensa, jolloin konemestari, merivartiopursimies Leevi Levänen kaatui.³⁵⁵

(Levänen, Leevi Lauri: asevelv RT1 1935–36, alik; mvt 1939–; TS VarmLv/RL; VR MtvLv; JS VMV17/MtvLv/ErLOs 1941, mvkers (kone) 1942, VMV17/2.VmvLv/Ke-vLOs 1942–)

Suomenlahti 1943.

Rajakorpraali, reservin alikersantti Ilmari Kulmala, toipilas, kuoli sairauteen 25.5.1943 sotasairaalassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Ilmari Kulmala sairastui vuodenvaihteessa 1942/43 ja oli hoidettavana sotasairaalassa, kunnes kuoli tautiin 25.5.1943.

(Kulmala, Ilmari Heikki: asevelv PPP1 1935–36, stm; TS PPK/KevOs4, reskorp 1939, resalik 1940; VR rvstm, rvkorp R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–, toipilas 1943)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Eino Timonen, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 4, tapettiin 12.6.1943 Juksovassa, Syvärillä

Rajajääkäri V palasi lomalta 11.6.1943 tuoden mukanaan alkoholia, jota nautti illan aikana raja-alikersantti, reservin kersantti Eino Timosen kanssa. Puolen yön aikaan miehille tuli riitaa, jolloin V ampui pistoolillaan Timosen.³⁵⁶

(Timonen, Eino Oskari: asevelv WR 1936–37, stm; TS ErP2, 2.KKK/JR43; VR reskorp, rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK 1941, rjoht, ½jjoht KKK/RajaJP4 1942; JvAuK 1942; ½jjoht KKK/RajaJP4 1943, res alik 1943, rvalik (toimi R6) 1943–, res kers 1943)

Rajajääkäri, reservin korpraali Matti Rajala, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 21.6.1943 Jolmajärven-Ontajärven kannaksella

Vihollisen 50-miehinen partio eteni 21.6.1943 aamuyöllä Rajajääkäripataljoona 5:n 1. komppanian kenttävartioiden väliin Jolmajärven-Ontajärven kannaksella. Rajajääkäri, reservin korpraali Rajalan johtaman kaksimiehisen yhteyspartion tullessa aamulla paikalle vihollinen avasi tulen, jolloin molemmat kaatuivat.³⁵⁷

(Rajala, Matti Olavi: asevelv KSR 1935–36, stm; JS rajajääk (tehtävä R4) 1.K/RajaJP5 42–)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Frans Tirinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kuoli sairauteen 22.7.1943 sotasairaалassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Frans Tirinen Rajajääkäripataljoona 8:n 1. komppaniasta sairastui 29.6.1943 ja kuoli 22.7.1943 sotasairaалassa.

(Tirinen Frans Oskari: asevelv KTR2 1937–38, tkm; TS KrhK/JR65; VR reskorp 1940, rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP8 1942–, rvkorp 1943, res alik 1942)

Rajajääkäri Otto Silventoinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, hukkui partiomatkalla 22.7.1943 Kopsusjärvellä, Sodankylässä

Rajajääkäripataljoona 1:n 1. komppania irrotettiin kesällä 1942 Lempäälässä, Kannaksella olevasta pataljoonastaan ja siirrettiin Lappiin partisaanien torjuntatehtäviin. Rajajääkäri Otto Silventoinen hukkui 22.7.1943 partiomatkalla Sodankylän Kopsusjärven maastossa.³⁵⁸

(Silventoinen, Otto: asevelv URR 1938–39, stm; TS URR; VR rvstm R2; JS 12.RajaJK 1941, toipilas 1942–43, 1.K/RajaJP1 1943)

Kapteeni Martti Keränen, osaston komentaja, Erillisosasto Savukoski, kuoli oman käden kautta 23.7.1943 Niemijoella, Savukoskella

Erillisosasto Savukosken komentaja, kapteeni Martti Keränen, ampui itsensä 23.7.1943 illalla ollessaan tarkastamassa Savukoskella, Niemijoen alueella kenttävartiota.³⁵⁹

(Keränen, Martti: asevelv PJP 1930–31, RUK 20 yl, resvänr 1931; va nups LR 1932–33; KADK 17.kadk, vänr 1935; nups LR 1935–, ltn 1937; TS kpääll ErP16; VR aseups JR40 1940, kapt 1940, kpääll 1./R6 1941–; JS kpääll 16.RajaJK 1941, kpääll 1.K/RajaJP7, tstoups YhtERoi 1942, kpääll ErOsP 1942–43, oskom ErOsSau 1943)

**Rajajääkäri Toivo Kotikangas, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 5, kaatui
19.8.1943 Suonijärvellä, Petsamossa**

Rajajääkäri Toivo Kotikangas haavoittui Lempaalassa kesällä 1942, ja siirrettiin toipumisen jälkeen Erillinen Pataljoona 5:n 1. komppaniaan keväällä 1943. Vihollisen partisaaniosaston hyökätessä 18.8.1943 Pitkäjärvellä, Petsamossa siviiliasumusten kimppuun, komppania lähetti partisaanien perään vahvennetun joukkueen. Joukkueen ollessa 19.8. ilta-päivällä lepatauolla Luonojärven eteläpäässä partisaanit yllättivät sen, jolloin syntyneessä tulitaistelussa Kotikangas kaatui.³⁶⁰

(Kotikangas, Toivo Johannes: asevelv JP2 1937–38, stm; TS PPP/KevOs4; VR rvstm 1./R2 1941–; JS 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942, toipilas 1942, JvKoulKesk 1942–43, 1.K/ErP5 1943)

Rajavääpeli, reservin luutnantti Eero Rautavesi, lähettiupseeri, Erillinen Osasto P, hukkuu 27.8.1943 Helsingissä

Reservin luutnantti Eero Rautavesi hukkuu 27.8.1943 Helsingissä lomalla ollessaan.³⁶¹

(Rautavesi, Eero Ilmari: asevelv HKK 1920–21, stm; rvstm LR 1928–32, rvalik, rvkers, rvvääp LR 1932–; TS jjoht OsP; VR resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R6 1940–; JS jjoht, lähups, kpääll ErOsP 1941–42, res ltn 1942, lähups ErOsP 1943)

Rajakersantti, reservin vääpeli Yrjö Kilpinen, Henkilötäydennyskeskus 1, kuoli oman käden kautta 16.9.1943 Viipurissa

Oltuaan hoidettavana sairauden vuoksi joulukuusta 1941, rajakersantti, reservin vääpeli Yrjö Kilpinen ilmoittautui Viipurissa Henkilötäydennyskeskus 1:ssä elokuussa 1943, ja teki siellä itsemurhan 16.9.1943.³⁶²

(Kilpinen, Yrjö: asevelv HRR 1922–23, stm; rvstm, rvalik, rvkers KanR 1924–32, ero 1932; MVL konekers 1932–39, ero 1939; rvkers KanR 1939–; TS jvarajoht, talau 1./ErP3; VR rvkers 3./R1, R2 1940–; JS aseau EK/RajaJP2 1942–, res vääp 1942, toipilas 1943)

Merivartioupseeri, reservin luutnantti Väinö Vahtokari, I-upseeri, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Merivartiomestari Seeli Nästi, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Merivartiopursimies, Yrjö Heimo, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Merivartiopursimies Ahti Koskinen, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Merivartiokersantti Olli Laanti, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Saattaja Uisko Maarianhaminassa 1.9.1942 (SA-kuva).

Merivartiokersantti Tauno Terkki, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Merivartioalikersantti Sulo Kyllönen, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Merivartioalikersantti Aleksanteri Samuli, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Saattaja Uisko oli 16.9.1943 suorittamassa vedenalaista kuuntelua pysäytetyin konein Tallinnan koillispuolella, Kerin saaren edustalla, kun vihollisen lentokone pääsi kello 1555 yllättämään ja torpedoimaan sen. Alus upposi räjähdyksessä heti 19 miehen kaatuessa ja vain yhden miehen pelastuessa. Mereen jääneiden joukossa olivat aluksen I-upseeri, merivartioupseeri, reservin luutnantti Väinö Vahtokari, konemestari, merivartiomestari Seeli Nästi, tykkialiupseeri, merivartiopursimies Yrjö Heimo, radioaliupseeri, merivartiopursimies Ahti Koskinen, merivartiokersantti Olli Laanti, merivartiokersantti Tauno Terkki, merivartioalikersantti Sulo Kyllönen ja merivartioalikersantti Aleksanteri Samuli.³⁶³

(Vahtokari, Väinö Anselm: VR asevelv 1940–41 TykKoulKes4 ja SatLo, MSK ruk 11 laiv, resalil 1941; piirtäjä MKH 1941; JS tstoups SaaRPr 1941; mvups, I-ups saatt Uisko 1942–, res ltn 1943)

(Nästi, Selim Johannes (Seeli Juhani): asevelv SR 1926–27, stm; värv konematr RL 1930–35; kanta-au RT1 1937–38, kers 1937; tekn au perusksi MSK 1937 (kesk); evp 1938; mvkers SL länt 1938–; VR mvpursim 1940, mvmet 1940; JS konemest saatt Uisko)

(Heimo, Yrjö: asevelv RadP 1929–39, stm; värv matr RL 1930–32; au perusksi MSK 1931–32; kers, kanta-au (tyk) RL 1932–35, evp 1935; mvalik (tyk) 1936–; TS RL; VR tkiau VMV10; JS tkiau saatt Uisko)

(Koskinen, Ahti Armas: asevelv TR 1929–30, alik; värv matr RL 1932–37; au perusksi MSK 1937–38; kers, kanta-au (meku/merkanto) RL 1937–39, evp 1939; mvkers (rad) 1939–; VR mvpursim 1940; radau saatt Uisko)

(Laanti, Olli Henrik: asevelv RL 1921–22, ylim; mvalik 1930–; JS saatt Uisko)

(Terkki, Tauno Artturi: asevelv RT2 1929–30, korp; värv matr RL 1932–34; JS saatt Uisko)

(Kyllönen, Sulo Valter: asevelv ErMeLeLv 1933–34, stm; JS saatt Uisko)

(Samuli, Aleksanteri: asevelv RT2 1920–21, korp; mvt 1932–; VR mvalik 1940–41 Amaa, ero 1941; JS mvalik VL Tiira 1941, mvalik Amaa 1942, kansiau saatt Uisko 1943)

Rajakersantti, reservin vääpeli Toivo Mononen, paikallispäällikkö, Äänisniemen sotilasalue, kaatui 18.10.1943 Äänisniemessä

Itä-Karjalan Sotilashallinnon Äänisniemen alueen paikallispäällikkö, rajakersantti, reservin vääpeli Toivo Mononen kaatui 18.10.1943, kun 20-miehinen partisaanijoukko hyökkäsi Äänisniemen Lammaspurolla olleeseen paikallisesikuntaan.

(Mononen, Toivo Johannes: asevelv WR 1927–28, alik; rvalik 3./SR 1928–37, rvalik 2./SR 1939–; TS res kers 1939, kvääp 9.K/JR37; VR res ylik, res vääp 1940, rvkers R2 1940–; JS jjoht 52.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP1 1942–43, paikpääll Soutjärven alueE, paikpääll Äänisniemen alueE 1943)

***Merivartioalikersantti Valter Michelsson, Pellingin merivartioasema, kuoli sairauteen 2.10.1943 sotasairaalassa**

Merivartioalikersantti Valter Michelsson Pellingin merivartioasemalta sairastui kesäkuun lopussa 1943 ja kuoli sotasairaalassa 2.10.1943.³⁶⁴

(Michelsson, Valter Oskar: asevelv IlmP 1924, stm; mvt, mvalik SL 1931–)

Rajajääkäri Veikko Lindroos, kuoli tapaturmaisesti 23.10.1943 Viipurissa

Rajajääkäri Veikko Lindroos kuoli 23.10.1943 tapaturmaisesti Viipurissa.³⁶⁵

(Lindroos, Veikko: ei kantakorttia; VR rvstm R2)

Naantalın Kuparivuorella paljastettiin syksyllä 1943 Laivaston muistoristi, jossa on 405 mereen joko kotiseudulleen tai ristille siunatun sankarivainajan nimet, mukana Lavan-saaren merivartioaseman Lauri Ajo, Urho Kokko, Lauri Kouki ja Vilho Paasi, saattaja Aura II:n Esra Terä ja Karl Nabb, saattaja Uiskon Ahti Koskinen, Sulo Kyllönen, Seeli Nästi, Väinö Vahtokari, Yrjö Heimo, Olli Laanti, Aleksi Samuli ja Tauno Terkki, raivaaja Merkuriuksen Martti Lähteenmäki, Martti Nurmi ja Aarne Ramberg sekä vartiolaiva Silmän Jaakko Pääskynen. (kuva: Juha Huotari).

***Entinen rajavartiosotamies, reservin vänrikki Kusti Hämäläinen, joukkueen johtaja, 14. komppania / Jalkaväkirykmentti 8, kaatui 30.11.1943 Juksovassa, Syvärillä**

Vihollinen ampui 30.11.1943 kello 0855 yllättäen noin 200 kranaatin tuli-iskun Juksovan lohkolla olleen Jalkaväkirykmentti 8:n III Pataljoonan aseisiin. Kolme miestä kaatui taisteluhautaan tulleesta täysosumasta, mukana rykmentin panssarintorjuntakomppanian joukkueen johtaja, reservin vänrikki Kusti Hämäläinen.³⁶⁶

(Hämäläinen, Kusti Heikki: asevelv PSR 1928–29, korp; rvstm SR 1931–35; kanta-au LeR1 1938, alik; TS 2.K/JR38; VR kanta-au 9.K/JR38, kers 1940; JS Tykk/JR8 1941–42, ylik 1941; RUK 53 kiv, res vänr 1942; jjoht 14.K/JR8 1942–)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Toivo Järvinen, toipilas, kuoli sairauteen 4.12.1943 sotasairaalassa**

Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Toivo Järvinen sairastui vuodenvaihteessa 1941/42 ja oli hoidettavana eri sotasairaaloissa, kunnes kuoli sairauteen 4.12.1943.

(Järvinen, Toivo livari: asevelv TR 1922, korp; rvstm SR 1927–30, ero 1930; TS EK/II/JR69, resalik 1940; VR reskers 1940; JS 16.KHevS 1941, toipilas 1942–)

Rajajääkäri Kauno Hämäläinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 8.12.1943 Simolan lohkolla, Lempaalassa

Rajajääkäri Kauno Hämäläinen Rajajääkäripataljoona 2:n 3. komppaniasta kaatui Lempaalassa 8.12.1943 tarkka-ampujan luodista.³⁶⁷

(Hämäläinen, Kauno: VR vapeht KäkSkpE, 1.K/KevOs7, PPK/6.Pr, stm; rvstm 3./R3 1940–; JS 33.RajaJK, 3.K/ErRajaJP 1941, 3.K/RajaJP2 1942–)

Rajakersantti, reservin vääpeli Kaarlo Ohvo, esikunta / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 13.12.1943 Lempaalassa

Rajajääkäripataljoona 2 lähetti 13.12.1943 iltapäivällä tulivalmistelun suojassa partion vihollisen asemiin Rantalohkolla Lempaalassa tehtävänä väkivaltainen tiedustelu, vangin sieppaus ja vihollisen asemien tuhoaminen. Partio onnistui tehtävässään, mutta sen jo ollessa irtautumassa vihollisen asemista rajakersantti, reservin vääpeli Kaarlo Ohvo haavoitui vaikeasti vihollisen heittämästä käsikranaatista ja ampui itsensä pistoolillaan. Ohvosta tehtiin kaatumisen jälkeen esitys Mannerheim-ristin myöntämiseksi, mutta esitys ei mennyt läpi.³⁶⁸

(Ohvo, Kaarlo (Kalle) Vilppo: asevelv SJR 1934–35, alik; TS rjoht, jjoht ErP6, reskers 1939; VR resylik 1940; rvstm R3 1940, ero 1940; kantakers 6.Pr 1940–41, ero 1941; rvkers R3 1941–; JS rjoht, jjoht 13.RajaJK, EK/ErRajaJP, 33.RajaJK 1941, 13.RajaJK 1942, res vääp 1942, toipilas 1943, E/RajaJP2 1943)

Entinen rajajääkäri, sotamies Aale Seppänen, toipilas, kuoli sairauteen 15.12.1943 sotasairaalassa

Rajajääkäri Aale Seppänen aloitti jatkosodan 25. Rajajääkärikomppaniassa, mutta siirtyi jo loppuvuodesta 1941 Osasto Marttinaan, Päämajan kaukopartio-osastoon. Seppäsen palvelussitoumuksen umpeutuessa heinäkuussa 1943 hän joko ei uusinut sitä tai sitä ei uusittu. Seppänen sairastui marraskuussa 1943 ja kuoli 15.12.1943 sotasairaalassa.

(Seppänen Aale: asevelv KSR 1939, stm; VR rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK, Os Tuomola 1941, Os Marttina/PM 1942–43, ero 1943)

Rajajääkäri, reservin korpraali Timo Tuisku, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, kuoli alkoholimyrkytykseen 26.12.1943 Akkajoella, Petsamossa

Rajajääkäri, reservin korpraali Timo Tuisku 36. Rajajääkärikomppaniasta kuoli alkoholimyrkytykseen 26.12.1943 Akkajoella, Petsamossa.³⁶⁹

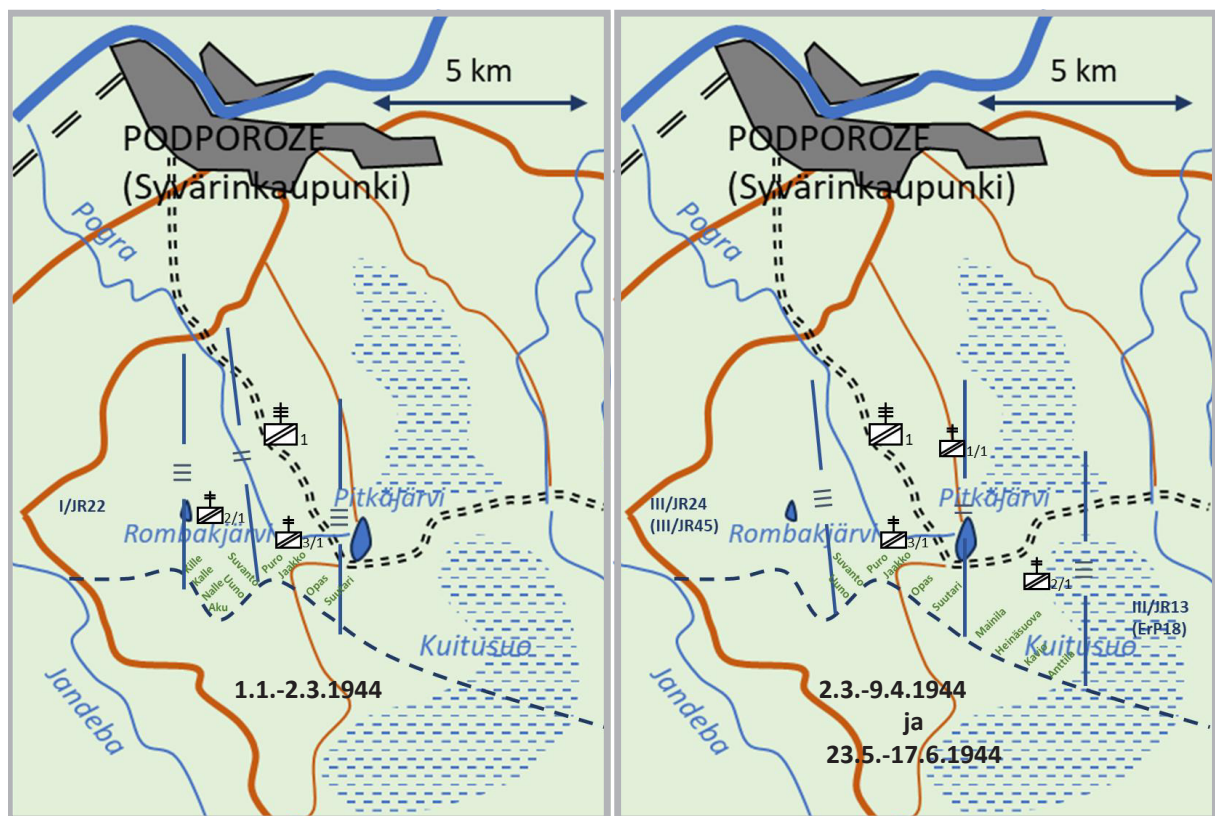
(Tuisku, Timo: asevelv LR 1939–40; TS 3.K/OsP; VR reskorp 1940, rajajääk R6 1941–; JS 36.RajaJK 1941–43)

Majuri August Kanerva puhelimessa Rajajääkäripataljoona 1:n komentopaikalla jouluaattona 1941. Kanerva oli siirtynyt sotaväestä Rajavartiolaitokseen vuonna 1929 palvellon Lapin, Salmin, Joensuun ja Kannaksen rajavartioissa. Talvisodassa Kanerva toimi Erillinen Pataljoona 9 ja 112 komentajana Tolvajärven suunnalla. Jatkosodan hyökkäysvaiheessa hän toimi ensin 12. Rajajääkärikomppanian päällikkönä ja sitten Osasto Kanervan ja Rajajääkäripataljoona 1:n komentajana. Kanerva siirrettiin kurinpidollisista syistä pois pataljoonan komentajan tehtävästä 15. Divisioonan esikuntaan vuodenvaihteessa 1941/42 ja hän kuoli sydänkohtaukseen helmikuussa 1943. (SA-kuva).

TAMMI-TOUKOKUU 1944

Rajajääkäripataljoona 1 siirtyy vuoden vaihteessa rintamavastuuseen Podporozen eteläpuolelle Pitkäjärven lohkolle. Vihollinen pommittaa Helsinkiä kolmeen otteeseen helmikuussa, jolloin telakalla olleet VMV8 ja VMV12 tuhoutuvat. Rintamavastuu Uhtuan suunnalla siirtyy saksalaisille maaliskuun alussa.

Rajajääkäripataljoona 1 Pitkäjärven lohko 1944.

Entinen rajavääpeli, sotilasvirkamies Väinö Mujunen, Seinäjoen suojeluskuntapiiriin esikunta, kuoli sairauteen 2.1.1944

Sotilasvirkamies Väinö Mujunen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän oli todennäköisesti eronnut rajavääpelin toimesta säädetyn eläkeiän saavuttamisen johdosta, ja sen jälkeen nimitetty sotilasvirkamiehen virkaan R2:een. Mujunen kuoli sairauteen 2.1.1944.³⁷⁰

(Mujunen, Väinö: ei kantakorttia; VS; JvAuK 1935; rvvääp 1940; JS sotvirkam R2)

Rajajääkäri Eino Ahlqvist, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kuoli oman vartiomiehen ampumana 14.1.1944 Pitkäjärvellä, Syvärillä

Rajajääkäri Eino Ahlqvist nautti 14.1.1944 illalla väkijuomia ja lähti kello 2100 humalassa kävelemään tukikohta Akun juoksuhautaan. Tullessaan omalle vartiopaikalle hän huusi ”ruki vehr”, jolloin vartiomies luuli häntä viholliseksi ja ampui hänet.³⁷¹

(Ahlqvist, Eino: asevelv KKR 1930–31, stm; TS 8.K/JR63; VR rvstm R1 1940, rvstm 2./R2 1941–; JS 22.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP1 1942–)

Rajajääkäri Olavi Tähjänjoki, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 17.1.1944 Röhössä, Uhtualla

Rajajääkäripataljoona 7 siirrettiin heinäkuussa 1943 Uhtuan suunnalle, Röhön-Tuoppajärven alueelle, jossa se puolusti laajaa erämaa-aluetta kenttävartiolla ja partioimalla. Vihollinen partioi myös aktiivisesti alueella, ja sen 400–500 miehinen osasto läpäisi pataljoonan kenttävartioketjun tammikuun puolivälissä 1944 Mikkiniemen alueella, Röhön suunnassa. Pataljoonan 3. komppania vahvennettuna 2. komppanian osilla lähti takaa-ajoon ja sai osastoon kosketuksen Kunevajärven maastossa 17.1. aamulla. Päivän kestäneessä taistelussa kaatui 2. komppaniasta rajajääkäri Olavi Tähjänjoki.³⁷²

(Tähjänjoki, Olavi: VR asevelv JvKoulKes5 1940; JS asevelv 26.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP7 1942–44; rajajääk 2.K/RajaJP7 (tehtävä R6) 1944)

Mannerheim-ristin ritari, yleisesikuntaeversti Kaarle Kari, rykmentin komentaja, Jalkaväkirykmentti 45, kuoli sairaskohtaukseen 19.1.1944 Lamperossa, Sammatuksessa

Jalkaväkirykmentti 45:n komentaja, eversti Kaarlo Kari kuoli komento paikallaan Lamperossa, Sammatuksessa sairaskohtaukseen 19.1.1944.³⁷³

(Kari, Kaarlo Kustaa Kaarle: VS stm PohjHämR; au PionKoulP 1918; VUK 1919, vänr 1919; jjoht PionP1 1919–, ltn 1921; kk-osjoht ASK 1922; aseups KR 1923–27; KADK lyhksi 1927; kapt 1927, adj SM RajavOs 1927–29; SKK Y6 1929–31; yeups SM RajavOs 1931–, yeups 1932, maj 1934; TS oppääll P-SRE, kom Os Kari; VR evl 1940, rkom JR44, ep KaiSIE, kom R1; JS pkom SissiP1 1941, rkom JR60 1941–42, Mrh2 1942, rkom JR45 1942–, ev 1943)

SA-Kuva

Mannerheim-ristin ritari, eversti Kaarle Karin hautajaiset Helsingin Hietaniemessä 2.2.1944 (SA-kuva).

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Räisänen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 6, kaatui omien tulituksessa 2.2.1944 Ontajärvellä, Rukajärven suunnalla

Vihollisen partio yritti päästä 2.2.1944 heti puolenyön jälkeen päästä Rajajääkäripataljoona 6:n 2. komppanian miehityksen läpi Ontajärvellä, mutta se havaittiin ja vetäytyi vartiomiehen tulenavauksen jälkeen. Hälytyksen jälkeen kuuden miehen ryhmä lähetettiin etumaastoon varmistamaan komppanian sivusta, mutta ryhmä laukaisi vahingossa oman valoansan ja kääntyi takaisin. Syntyneessä sekasorrossa omat avasivat tulen ryhmää vastaan ja rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Räisänen kaatui.³⁷⁴

(Räisänen, Paavo: asevelv SJR 1938–39, stm; TS 3.K/PPP6; VR reskorp 1940, rvstm R5 1941–; JS 15.RajaJK 1941, res alik 1941, 2.K/RajaJP6 1942–)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Anton Lehtonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 9.2.1944 Lempaalassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Anton Lehtonen Rajajääkäripataljoona 2:n 1. komppaniasta kaatui 9.2.1944 Lempaalassa.³⁷⁵

(Lehtonen, Anton: asevelv RT2 1920–21, stm; rvstm 1./SR 1921–30, ero 1930; rvstm 2./SR 1931–33, rvstm 3./SR 1934–; VR rvstm R3 1940, rvkorp R3 1941–; JS 13.RajaJK13 1941, res alik 1941, 1.K/RajaJP2 1942–)

**Rajajääkäri Lauri Kellokumpu, 14. Erillinen Linnoituskomppania, kaatui
16.2.1944 Pyhäjoella, Savukoskella**

14. Erillinen Linnoituskomppania lähetti 16.2.1944 rutiinipartion kenttävartioiden välille Pyhäjärven eteläpuolelle, Savukosken alueella. Partio meni kello 1330 tauolle erämaakämppään, jonka vihollinen oli ansoittanut. Miesten sytyttäessä kamiinaa se räjähti ja vain kaksi viikkoa aikaisemmin rajajääkäriksi nimitetty Lauri Kellokumpu sai surmansa.³⁷⁶

(Kellokumpu, Lauri Johannes: asevelv HRR 1938–39, stm; TS KKK/ErP17; JS 14.ErLinnK 1941–43; rajajääk (tehtävä R6) 14.ErLinnK 1944)

Rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Hirsimäki, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 25.2.1944 Ontajärvellä, Rukajärvellä

14. Divisioonan kaukopartio-osasto lähetti vahvan, yli 60 miehen vahvuisen partion 21.2.1944 Ontajärvelle, tehtävänäään tiedustella erityisesti Kuutsjärven kylän alue. Partio toimi osin hajaantuneena, jolloin 25.2. aamulla yksi ryhmä joutui vihollisen väijytykseen. Syntyneessä tulitaistelussa kaatui rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Hirsimäki.³⁷⁷

(Hirsimäki, Toivo Johannes: JS asevelv JvKoulKesk 9 1941, asevelv 3.KKK/JR52 1942, os Lukkari/14.D 1942–, res korp 1943; rajajääk os Lukkari/14.D (tehtävä R4) 1944)

**Rajakorpraali Viljo Tuokko, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui
9.3.1944 Juksovassa, Syvärillä**

Rajakorpraali Viljo Tuokko kaatui 9.3.1944 Verandajoella, Syvärillä, kun hänen vartiopaikalleen tuli vihollisen kranaatinheittimen täysosuma.³⁷⁸

(Tuokko, Viljo Eelis: asevelv KKR 1939–; TS I/2.Pr; VR rvstm R2 1940–; JS 22.RajaJK, YRK 1941, rvkorp 1941, 3.K/RajaJP4 1943–)

Kapteeni Eero Silvennoinen, komppanian päällikkö, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 13.3.1944 Pitkajärvellä, Syvärillä, kuoli samana iltana kenttäsairaalassa

Rajajääkäripataljoona 1:n 3. komppania teki 13.3.1944 heti puolenyön jälkeen vanginsieppausyrityksen Vartiokukkulalle, Pitkajärven lohkolla. Oppaan tukikohdasta toimintaa seurannut komppanian päällikkö, kapteeni Eero Silvennoinen haavoittui kello 0020 vihollisen suorasuuntaustykin kranaatin sirpaleista ja kuoli illalla Vaasenin kenttäsairaalassa leikkauksen jälkeen.³⁷⁹

(Silvennoinen, Eero Martti: asevelv WR 1938–39, RUK 41 kk/krh, resvänr 1939; TS jjoht 2.KKK/3.Pr; VR KADK 24.kadk, resltn 1941, ltn 1941; nups R3 1941–; JS jjoht 43.RajaJK 1941, kpääll 1.K/JR16 1941, kpääll 43.RajaJK 1941–42, kpääll 3.K/RajaJP1 1942–, kapt 1943)

SA-Kuva

Syvärin eteläpuolella ei ollut yhtenäistä rintamalinjaa, vaan puolustus perustui kenttävartioihin, joiden välissä vaikeakulkuiset suoalueet ja niille rakennetut esteet vaikeuttivat vihollisen toimintaa. Pitkäjärven lohkoa keväällä 1944. (SA-kuva).

Rajajääkäri, reservin alikersantti Sulo Leppäniemi, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 4, kaatui 14.3.1944 Astamajärvellä, Kiestingissä, jäi kentälle

Vihollisen epäiltiin rakentavan maaliskuun alussa 1944 Kiestingissä kentätietä Jelettijärven pohjoispuolelle ja siirtävän sinne joukkoja. Alueelle lähetettiin 13.3. Päämajan alaisen Erillinen Pataljoona 4:n 3. komppanian (entinen Osasto Martina) partio selvittämään tilannetta. Partio ei havainnut Jelettijärvellä mitään tavallisesta poikkeavaa ja kääntyi paluumatkalle. Partion ylittäessä 14.3. illalla Astamajärveä ja lähestyessä järven etelärantaa, sitä kohti avattiin tuli, jolloin kaksi miestä kaatui, mukana rajajääkäri, reservin alikersantti Sulo Leppäniemi, ja kolme miestä katosi.

Partion vetäytyessä takaisin se ei kyennyt ottamaan kaatuneita mukaansa, vaan heidän ruumiinsa jäivät kentälle.³⁸⁰

(Leppäniemi, Sulo Johannes: asevelv JP3 1939–40, alik; TS asevelv 1.K/JP3; VR rvstm R5 1941–; JS 25.RajaJK 1941, JR10 1941–, Os Martina 1942–, 3.K/ErP4 1943–)

***Entinen rajavartioalikersantti, reservin alikersantti Sakari Erävesi, 7. komppania / Jalkaväkirykmentti 60, kaatui 17.3.1944 Seesjärvellä**

Vihollinen hyökkäsi 17.3.1944 heti puolen yön jälkeen noin 300 miehen vahvuudella Seesjärven yli sen etelärannalla olleen Jalkaväkirykmentti 60:n II Pataljoonan asemia vastaan. Hyökkäys torjuttiin aamuun mennessä, mutta taistelussa kaatui mm. 7. komppaniasta reservin alikersantti Sakari Erävesi.³⁸¹

(Erävesi, Sakari Kalevi Juhani: asevelv PSR 1930–31, alik; rvstm, rvalik LR 1931–37, ero 1937; TS vap palv (poliisi); JS vap palv (vangvart) 1941–, 7.K/JR60 1942–)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin alikersantti Vihtori Männistö, esikuntakomppania / Erillinen Pataljoona 22, kaatui 22.3.1944 Krivillä, Maaselessä**

Entinen rajasotamies, reservin alikersantti Vihtori Männistö Erillinen Pataljoona 22:n esikuntakomppaniasta kaatui 22.3.1944 Krivillä, mahdollisesti pataljoonan 2. komppanian yrittämässä epäonnistuneessa vanginsieppausyrityksessä.³⁸²

(Männistö, Vihtori lisäksi: asevelv PPP2 1936–37, stm; rvstm KR 1938–; TS ErP14; VR rvstm R5 1940–41, ero 1941; JS 1.K/JR56 1941–43, korp 1941, alik 1941, EK/III/JR56 1944, ErP22 1944)

Rajajääkäri Tauno Huopainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 25.3.1944 Pitkäjärvellä, Syvärillä

Rajajääkäri Tauno Huopainen kaatui vartiopaikallaan Pitkäjärvellä, Syvärillä vihollisen luodista illalla 25.3.1944.³⁸³

(Huopainen, Tauno Hannes: asevelv KKR 1932–33, stm; TS RakP4; VR rvstm R2 1941–; JS 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942–)

Rajakorpraali, reservin kersantti Eugen Averin, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 4, kaatui 29.3.1944 Jyskyjärvellä, Itä-Karjalassa, jäi kentälle

Erillinen Pataljoona 4 kokosi maaliskuussa 1944 eri komppanioittensa miehistä Osasto Kalevan. Osaston tehtävänä oli tuhota Uhtuan ja Ruokajärven välisellä erämaa-alueella, kymmenisen kilometriä Jyskyjärveltä koilliseen olleet Suopassalmen kylä, missä oli todettu vihollisen kenttävartio ja huoltokeskus, sekä Suopasvaaran ilmailuvanta-asema. Lähes

200-miehinen osasto aloitti siirtymisen Nuokkijärveltä 27.3. ja saapui toiminta-alueelle kahden päivän marssin jälkeen. Suopassalmella päästiin yllätykseen, mutta Suopasvaaralla ei, ja 29.3. lähellä puolta yötä tehdys-
sä hyökkäyksessä ilmavalvonta-asemalle kaatui neljä miestä, mukana rajakorpraali, reservin kersantti Eugen Averin, jonka ruumis jäi kentälle.³⁸⁴

(Averin, Eugen: asevelv RTR 1932–33, tkm; TS 6.RajaK, alik 1940; VR rvstm 2./R3 1940, rvstm 1./R3 1941–; JS rvkorp 1941, Os Vehniäinen 1941–42, res kers 1942, 1.K/ErP4 1943–)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Erkki Laine, toipilas, kuoli sairauteen 9.4.1944 sotasairaalassa

Rajakorpraali, reservin alikersantti Erkki Laine sairastui lokakuussa 1943 ja kuoli sairauteen sotasairaalassa 9.4.1944.

(Laine, Erkki Emil: asevelv PR 1936–37, alik; TS EKeskV1; VR rvstm R2 1941–; JS 32.RajaJK 1941, rjoht 3.K/RaJaJP5 1942–43, rvkorp 1943; JvAuK 1943; 3.K/RajaJP5 1943, toipilas 1943–)

Rajakersantti, reservin ylikersantti Yrjö Antikainen, toipilas, kuoli sairauteen 13.4.1944 sotasairaalassa

Rajakersantti, reservin ylikersantti Yrjö Antikainen oli hoidettavana eri sotasairaaloissa syksystä 1942, ja kuoli sairauteen 13.4.1944.³⁸⁵

(Antikainen, Yrjö Edvard: asevelv Ilmav 1926–27, alik; rvstm KanR 1928–; TS 1.RajaK; VR reskers 1940, rvalik, rvkers R2 1940–; JS jvarajoht 42.RajaJK 1941, res ylik 1941, 2.K/RajaJP5 1942, toipilas 1943–)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Sulo Mustonen, Erillisosasto Savukoski, kaatui 14.4.1944 Sotatunturissa, Savukoskella

Erillinen Osasto Savukoski sai havainnon vihollisen partiosta Tuntsan alueella 13.4.1944. Osaston partiot lähtivät takaa-ajamaan vihollista ja saivat siihen samana iltana kosketuksen Sotatunturissa, noin 55 kilometriä koilliseen Savukoskelta. Koko seuraava päivä käytiin tunturissa taistelua piiritetyn vihollisen kanssa. Raja-alikersantti, reservin kersantti Sulo Mustosen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän todennäköisesti kaatui tässä taistelussa.³⁸⁶

(Mustonen, Sulo: asevelv PohjR 1937–38, stm; TS 7.K/JR25; VR rvstm 1./R6 1940–; JS lääkau 16.RajaJK 1941, jääkj/RajaJP7, 1.K/RajaJP7 1942–, res kers 1942, rvalik (toimi R6) 1943–)

Rajajääkäri Atte Patila, toipilas, kuoli sairauteen 23.5.1944 sotasairaалassa

Rajajääkäri Atte Patila sairastui heinäkuussa 1943 ja oli hoidettavana sotasairaалassa, kunnes kuoli sairauteen 23.5.1944.

(Patila (ent Felin), Atte Edvard: asevelv KSR 1929–30, stm; rvstm 4./LR 1936–; TS OsP; VR rvstm R6 1940–; JS E/ErOsP 1941–42, 1.K/ErOsP 1942–43, toipilas 1943–)

Rajajääkäri Kauko Kuppinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.5.1944 Pitkäjärvellä, Syvärillä

Rajajääkäripataljoona 1 siirrettiin kielikysymyksen vuoksi ruotsinkielisestä 17. Divisioonasta suomenkieliseen 8. Divisioonaan huhtikuun alussa 1944 ja samalla irrotettiin rintamasta ja siirrettiin linnoitustöihin selustaan. Kun toukokuun lopussa 8. Divisioona ja 17. Divisioona vaihtoivat paikkoja, Rajajääkäripataljoona 1 palasi 22.5. vanhalle lohkolleen Pitkäjärvelle. Rajajääkäri Kauko Kuppinen kaatui 24.5. aamuyöllä vartiopaikalla vihollisen pikakiväärisuihkusta.³⁸⁷

(Kuppinen, Kauko Johannes: asevelv PPP1 1935–36, stm; TS 2.ErK; rvstm R1, R2 1940–; JS 22.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP1 1942–)

Rajajääkäri, reservin korpraali Aatu Haapalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 5.6.1944 Juksovassa, Syvärillä

Rajajääkäri, reservin korpraali Aatu Haapalainen Rajajääkäripataljoona 4:n 1. komppaniasta kaatui 5.6.1944 Juksovassa, Syvärillä.³⁸⁸

(Haapalainen, Aatu: asevelv URR 1938–39, stm; TS JR38, JR67, reskorp 1940; VR rvstm 3./R4; JS 44.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP4 1942–)

Merivartija Urho Mäkeläinen, 3. Merivartiokomppania / Laatokan Rannikkoprikaati, kuoli sairauteen 8.6.1944 Lahdenpohjassa

Merivartija Urho Mäkeläinen Laatokan Rannikkoprikaatin 3. Merivartiokomppaniasta sairastui 5.6.1944 ja kuoli Lahdenpohjan varuskuntasairaалassa kolme päivää myöhemmin.³⁸⁹

(Mäkeläinen, Urho: asevelv RT2 1935–36, tkm; mvt 1937–; JS 3.MPolK/LaaRPr 1942–43, 3.MvK/LaaRPr 1943–)

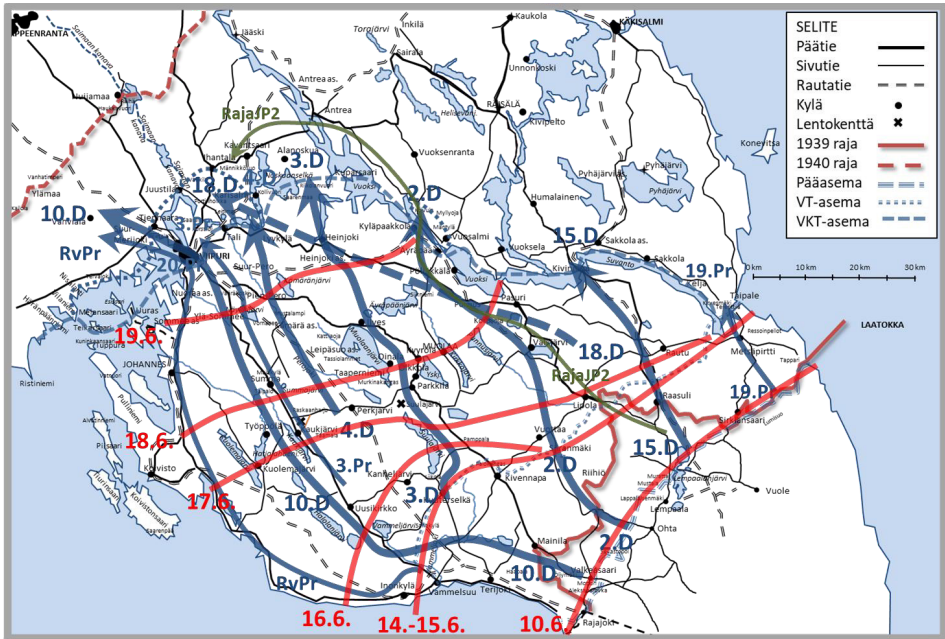

Kajaanissa oleva Rajajääkäripataljoona 8:n muistokivi (kuva: Rajavartiolaitos).

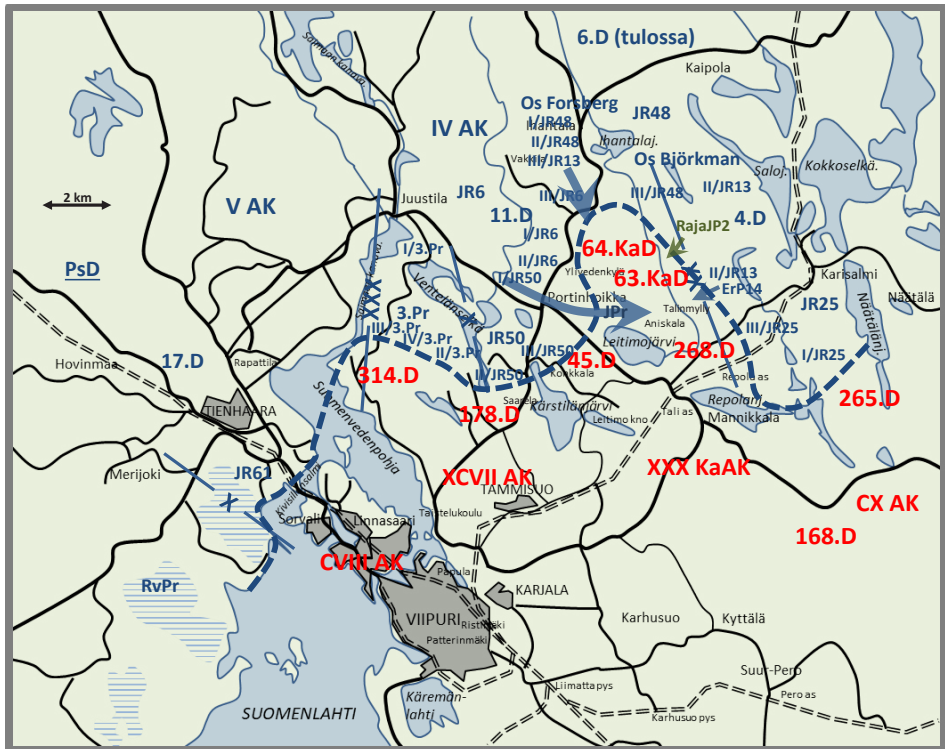
SUURHYÖKKÄYS

KESÄKUU 1944

Vihollinen aloittaa 9.6. suurhyökkäyksen Kannaksella, jossa pääasema murtuu Valkeasaarella 10.6. ja suomalaiset vetäytyvät Vammelsuu–Taipale–asemaan. Siiranmäessä torjutaan 13.–16.6. vihollisen hyökkäykset, mutta vihollinen pääsee Kuuterselässä murtoon 14.6., ja suomalaiset vetäytyvät Viipuri-Kuparsaari-Taipale-asemaan. Kannaksen joukkojen operatiivista toimintaa johtamaan määrätään 14.6. kenraaliluutnantti Oesch esikuntanaan Kannaksen joukkojen komentajan esikunta (KaJoKE). Vartiomoottorivene 17 tuhoutuu 18.6. Koivistolla. Viipuri menetetään 20.6., ja samana päivänä vihollinen saavuttaa Äyräpään. Seuraavana päivänä vihollinen aloittaa suurhyökkäyksen Syvärillä, jossa aloitetaan vetäytyminen samoin kuin Maaselän kannaksella. Vihollisen hyökkäys suoraan Viipurista eteenpäin torjutaan ja se aloittaa hyökkäyksen Viipurin koillispuolella, jossa käydään Tali – Ihantalan suurtaistelu 25.6.–9.7. Samaan aikaan Laatokan pohjoispuolella vihollinen nousee maihin Tuuloksessa, jonne tehty vastahyökkäys epäonnistuu ja suomalaiset joutuvat vetäytymään PSS-asemasta.

Vetäytyminen Kannaksella pääasemasta VKT-asemaan 10.–20.6.1944.

Tali-Ihantala 27.6.1944 iltapäivällä.

RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONA 2 KANNAKSELLA KESÄLLÄ 1944

Rajajääkäripataljoona 2 irrotettiin etulinjasta Lempaalan lohkolta 22.5.1944 ja siirrettiin selustaan III Armeijakunnan reserviksi, sen kuitenkin käytännössä ollessa 15. Divisioonan alueella Lempaalan lohkon reservinä. III Armeijakunnan aloittaessa vetäytymisen pääasemasta pataljoona alistettiin 18. Divisioonalle 15.6. ja siirrettiin Kirjasalon alueelle, jossa otti rintamavastuun 16.6. aamulla. Pataljoona muodosti yhdessä Erillinen Pataljoona 28:n kanssa Osasto Avelan, joka varmisti 18. Divisioonan vetäytymisen Pasurinkankaan-Salmenkaidan alueelle. Kun 18. Divisioona irrotettiin rintamasta ja siirrettiin Taliin, pataljoona alistettiin 17./18.6. yöllä 2. Divisioonalle, jonka vetäytymisen Vuosalmelle se varmisti. Pataljoona ylitti Vuoksen Äyräpäässä aamuyöllä 19.6. ja otettiin jälleen III Armeijakunnan reserviksi kenttävarustelutöihin Vuosalmella. Vihollisen päästyä murtoon Talissa, Rajajääkäripataljoona 2 siirrettiin 25./26.6. yöllä Ihantalaan, jossa alistettiin 26.6. iltapäivällä Panssari-divisioonalle ja edelleen Leitimojärven koillispuolelle muodostetulle Osasto Björkmanille. Pataljoona taisteli 27.–29.6. Talinmyllyn ja Ihantalanjärven välisellä alueella kärsien raskaat tappiot. Pataljoona irrotettiin rintamasta puoliltaöin 29./30.6. ja siirrettiin lepoon ja täydennyksiin. Vuosalmella syntyneen uhkaavan tilanteen vuoksi Rajajääkäripataljoona 2 siirrettiin takaisin sinne 9.7. III Armeijakunnan reserviksi, ensin Hämeensuon pohjoispuolelle ja 17.7. Panssaridivisioonan taakse Vuoksen-Vuosalmien tienristeyksen maastoon. Pataljoona osallistui vihollisen hyökkäyksen torjuntaan 16.–17.7., jonka jälkeen taistelut Vuosalmella laantuivat.

Rajajääkäri, reservin korpraali Armas Louhelainen, viestikomppania / Itä-Karjalan Sotilashallinnon esikunta, kuoli sairaskohtaukseen 10.6.1944 Pistossa, Uhtualla

Rajajääkäri, reservin korpraali Armas Louhelainen oli siirretty vuonna 1942 Itä-Karjalan Sotilashallinnon Vienan piiriin, mistä hänet siirrettiin Äänislinnassa olleeseen sotilashallinnon esikunnan viestikomppaniaan toukokuussa 1944. Louhelainen kuoli sairaskohtaukseen Pistossa, Uhtualla 10.6.1944.

(Louhelainen, Armas Evert: asevelv WR 1922–23, stm; rvstm LR 1925–26, ero 1926; rvstm KR 1928–35, ero 1935; rvstm KR 1937–38, ero 1938; TS EK/IV/K-TPR; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK, LinnRakP561 1941, res korp 1941, JvKoul-Kesk20, JvKoulKesk19, LahSkpE 1942, Itä-KarSotHall 1942–44)

Rajajääkäri, reservin korpraali Aaro Ihalainen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 13.6.1944 Lempaalassa

Rajajääkäripataljoona 2 irrotettiin etulinjasta Lempaalasta 22.5.1944, ja siirrettiin selustaan III Armeijakunnan reserviksi. Vihollisen suoritettua toukokuun lopussa väkivaltaisia tiedusteluhyökkäyksiä Lempaalan lohkolla, pataljoonan 2. komppania siirrettiin Veikkolan ja 3. komppania Simolan lohkon taakse valmiina vastahyökkäyksiin. Suurhyökkäyksen alkaessa vihollinen teki Lempaalassa vain pienimuotoisia hyökkäyksiä, mutta 13.6. yhdessä tällaisessa kaatui rajajääkäri, reservin korpraali Aaro Ihalainen Simolan mäellä kranaatinheitinkeskityksessä.³⁹⁰

(Ihalainen, Aaro Kaleva: TS asevelv 1.ErPtri/JP4; VR 7.Pr, reskorp 1940; JS 32.KssK, 33.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP2 1942–; rajajääk (tehtävä R3) 1944)

***Entinen rajakersantti, reservin vänrikki Veikko Pitkänen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Jääkäripataljoona 3, haavoittui 15.6.1944 Kuuterselässä, kuoli 21.6.1944 sotasairaalassa**

Vihollisen päästyä Kuuterselässä murtoon 14.6.1944 puoliltapäivin Panssaridivisioona alistettiin IV Armeijakunnalle ja Osasto Puroma (Jääkäriprikaatin pääosat vahvennettuna rynnäkkötykeillä) suunnattiin vastaiskuun. Osasto aloitti vastahyökkäyksen Onkijärven tasalta Liikola–Kuuterselkä tien suunnassa kello 2245. Tien länsipuolella edennyt Jääkäripataljoona 3 saavutti kello 0300 tukilinjan Kuuterselän länsipuolella, mutta kello 0700 koko osaston hyökkäys pysähtyi vihollisen vastarintaan ja sen oli aloitettava vetäytyminen kello 0950. Yön ja aamun taisteluissa pataljoona menetti kaatuneina kaikki kolme komppanian päällikköään sekä kolme joukkueen johtajaa, mukana reservin vänrikki Veikko Pitkänen, joka haavoittui vaikeasti ja kuoli haavoihinsa kuusi päivää myöhemmin.³⁹¹

(Pitkänen, Veikko Ilmari: asevelv WR 1931–32, alik; rvstm 2./JR 1933–, rvkorp 2./JR 1936–; TS rjoht, reskers 1939; VR vartiopääll, rvkers 3./R4, 1./R1 1940–41, ero 1941; alisotohj lisSkp 1941; JS jjoht 2.K/JP6 1941, res ylik 1941, res väep 1941, jjoht JP3 1942; JvAuK 1943; jjoht 3.K/JP3 1943–, res vänr ilman ruk:ia 1944)

Rajakersantti, reservin vääpeli Evert Soikkeli, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 15.6.1944 Hiitolassa

Hiitolan asemaa pommitettiin 14.6.1944 illalla, jolloin mm. osa asemalla olleista ammusvaunuista syttyi tuleen. Seuraavana aamuna asemalle tulleita, lomalta palaavia sotilaita pyydettiin työntämään kyteviä vaunuja sivuraiteelle. Tällöin ammusvaunu räjähti kaikkien sitä työntävien sotilaiden saadessa surmansa, mukana rajakersantti, reservin vääpeli Evert Soikkeli, joka oli palaamassa lomalta kotoaan Simpeleestä rintamalle.³⁹²

(Soikkeli, Evert: asevelv SJP 1932–33, alik; rvstm SR 1939–; TS Os P, reskers 1940; VR rvalik, rvkers 3./R3 1940–; JS rjoht 33.RajaJK, res ylik 1941, jvarajoht 3.K/RajaJP2 1942–, res väep 1943)

***Entinen rajavartiomies, reservin luutnantti, Veikko Wilhelms, joukkueen johtaja, 27. Tykkikomppania, kaatui 15.6.1944 Siiranmäessä**

2. Divisioona vetäytyi suurhyökkäyksen alla Siiranmäkeen, johon ryhmittyi puolustukseen 12.6.1944 kuluessa. Vihollinen aloitti seuraavana aamuna hyökkäyksen sen painopisteen ollessa Osasto Ehrnroothin (vahvennettu Jalkaväkirykmentti 7) puolustaman Siiranmäen kylän alueella. Kylän omistuksesta käytiin ankaria taisteluja seuraavat kolme vuorokautta, kunnes suomalaiset vetäytyivät pois 16.6. iltapäivällä. Osasto Ehrnroothille alistetun 27. Tykkikomppanian joukkueen johtaja, reservin luutnantti Veikko Wilhelms kaatui 15.6. aamupäivällä tehdyssä vastahyökkäyksessä Siiranmäessä.³⁹³

(Wilhelms, Weikko Urho: asevelv RT3 1938–39, alik; TS rjoht TykK/JR15; VR rvstm 3./R2 1940–41, ero 1941; RUK 49 pst, res vänr 1941; JS jjoht 27.TykK 1941–, res ltn 1943)

Vartiomoottorivene 17 palavana Koivistolla, Tiurinsaaren Vanhankylän rannassa. VMV17 ei ollut onnekas alus: yksi sen miehistön jäsenistä kaatui ilmarynnäkössä Jusarön eteläpuolella elokuussa 1941, kaksi kaatui tulitaistelussa vihollisen vartioveneidän kanssa yöllä 22./23.5.1943 Lavansaaren itäpuolella ja lopulta alus tuhoutui ja kuusi miestä kaatui ilmarynnäkössä 18.6.1944 Tiurinsalmessa sen ollessa suojaamassa Rannikkotykistörykmentti 2:n siirtymistä mantereelta Koiviston saarille. (SA-kuva).

Merivartiokersantti Sulo Suomalainen, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, kaatui 18.6.1944 Tiurinsalmessa, Koivistolla

Merivartioalikersantti Elmer Carlsson, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, kaatui 18.6.1944 Tiurinsalmessa, Koivistolla

Merivartija, laivakokki Gunnar Granskog, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, haavoittui 18.6.1944 Tiurinsalmessa, Koivistolla, kuoli 22.6.1944

Rannikkotykistörykmentti 2 siirtyi suurhyökkäyksen pakottamana yöllä 17./18.6.1944 Koiviston kauppalasta Koiviston saarille 2. Vartiomoottorivenelaivueen suojatessa ylimenoa. Laivueen kuusi venettä joutuivat Koiviston salmessa 18.6. kello 0510–0600 vihollisen ilmahyökkäyksen kohteeksi, jolloin kaksi venettä vaurioitui. Hyökkäyksen jälkeen laivueen jäljellä olevat veneet hajaantuivat, ja Vartiomoottorivene 17 jatkoi yksin Tiurinsalmeen. Tiurinkylän edustalla 18 II-2 maataistelukonetta hyökkäsi veneen kimppuun kello 0745–0750. Vene sai pommiosuman ja ajautui ohjauskyvyttömänä Tiurinsaaren rantaan, jossa syttyi koneiden rynnäköinnissä tuleen ja tuhoutui täysin. Kuuden kaatuneen joukossa olivat II-konemestari, merivartiokersantti Sulo Suomalainen ja tykkialiupseeri, merivartioalikersantti Elmer Carlsson. Laivakokki, merivartija Gunnar Granskog haavoittui tulituksessa ja kuoli sotasairaalassa 22.6.1944.³⁹⁴

(Suomalainen, Sulo: asevelv RL 1937–38, alik; TS ToimK/TurLA; VR mvalik 1940–; JS mvkers 1943–)

(Carlsson, Elmer Evald: asevelv KJP1931–32, alik; mvt 1933–36, ero 1936; mvt 1937–42, mvalik 1942–)

(Granskog, Gunnar: asevelv RL 1929–30, matr; TS JvKoulKesk7; JS 6.K/JR55; JS mvt (kokki) 1941–)

Rajajääkäri Eino Väyrynen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, katosi 19.6.1944 Muolaanjärvellä, Muolaassa

Erillinen Pataljoona 13:n 1. komppania siirtyi etulinjaan Muolaanjärven-Äyräpäänjärven kannaksella 19.6.1944 aamulla. Vaihdon ollessa kesken vihollinen aloitti hyökkäyksen asemia vastaan ja komppania irtautui ilman käskyä asemista. Vetäytymisen aikana katosi rajajääkäri Eino Väyrynen, joka jäi todennäköisesti kuolettavasti haavoittuneena vihollisen käsiin.³⁹⁵

(Väyrynen, Eino Johannes: asevelv JP2, stm; TS ErP15; VR rvstm R5 1940–; JS 25.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP8 1942–43, 1.K/ErP13 1944)

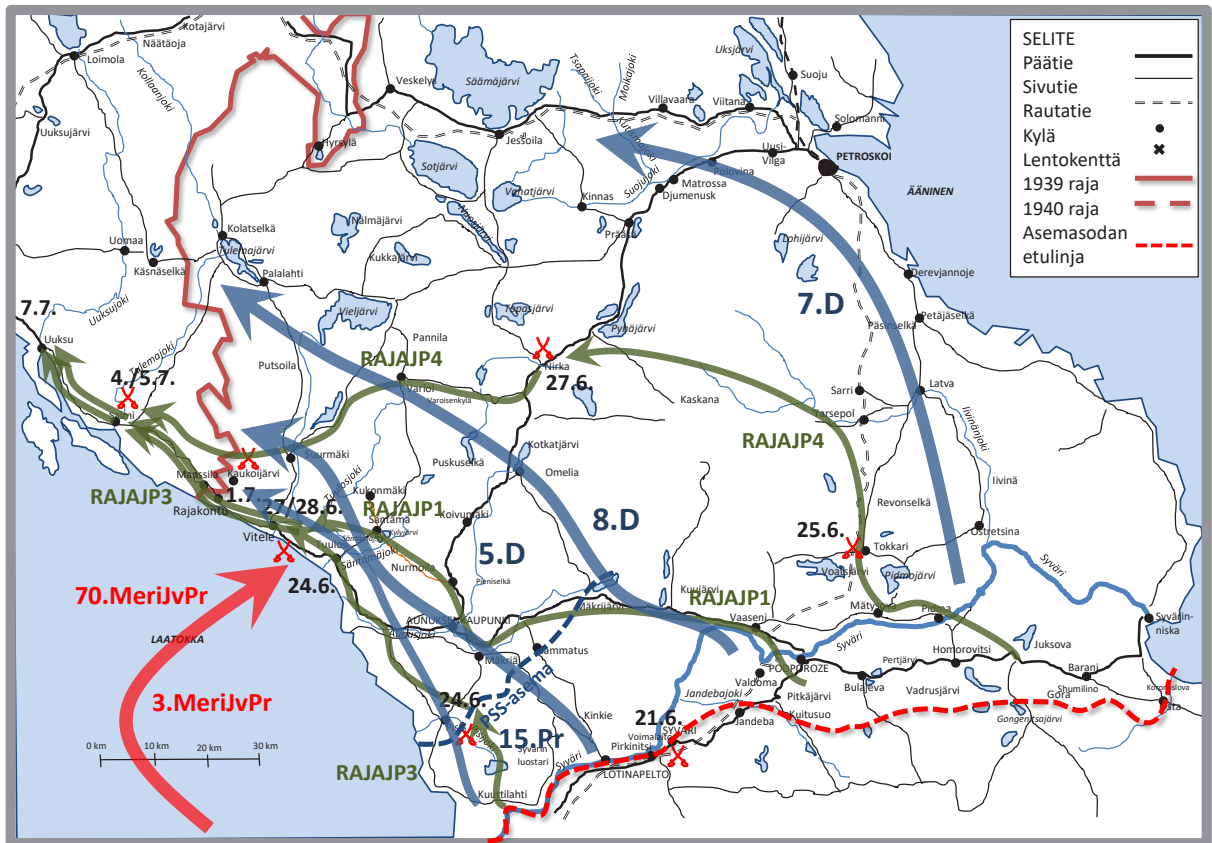
IRTAUTUMINEN SYVÄRILTÄ JA TAISTELUT PSS-ASEMASSA – RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONAT 1, 3 JA 4

Vihollinen aloitti suurhyökkäyksen Syvärillä 21.6. aamulla sen painopisteen ollessa 5. Divisioonan lohkolla Lotinanpellon luona. Neljän tunnin tulivalmistelun jälkeen vihollinen ylitti Syvärin päästen pureutumaan kiinni joen pohjoisrantaan voimalaitoksen luona. Vastahyökkäykset eivät onnistuneet ja suomalaisten oli aloitettava vetäytyminen koko Syväriltä.

Keskisellä Syvärillä 8. Divisioona oli vetäytynyt armeijakunnan viivytyskäskyn mukaisesti asemistaan Syvärin eteläpuolelta Syvärin pohjoisrannalle jo 19.6. kuluessa, jättäen Podporodzen eteläpuolelle vain pienen sillanpääaseman, jota puolusti Rajajääkäripataljoona 1. Vihollinen hyökkäsi sillanpäästä vastaan 20.6. illasta alkaen, ja vuorokauden taistelun jälkeen pataljoona vetäytyi 21./22.6. yöllä Syvärin pohjoispuolelle, jossa se otettiin Aunuksen Ryhmän reserviksi.

Suurhyökkäyksen alkaessa Rajajääkäripataljoona 3 oli Kuuttilahdesa, Syvärinsuulla alistettuna 15. Prikaatille, mutta prikaatin vetäytyessä Kuuttilahdesta 22.6. illalla, pataljoona siirrettiin Aunuksen Ryhmän reserviksi Saarimäkeen PSS-linjalle. Kun 15. Prikaatin puolustus murtui jo 24.6. iltapäivällä Pisissä, pataljoona alistettiin uudelleen prikaatille suojaamaan sen vetäytyminen. Rajajääkäripataljoona 3 irtautui PSS- asemasta yöllä 24./25.6., ja siirrettiin VI Armeijakunnan reserviksi Viteeleeseen.

Rajajääkäripataljoona 4 suojasi 7. Divisioonan irtautumisen Syväriltä 20./21.6. ja taisteli Tokkarissa 24./25.6. alistettuna Jalkaväkirykmentti 8:lle, jonka jälkeen aloitti vetäytymisen kohti Loimolaa.

Rajajääkäripataljoonien 1, 3 ja 4 vetäytyminen Syväriltä kesäkuussa 1944.

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Yletyinen, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 2, katosi 21.6.1944 Syvärin voimalaitoksella

Vihollinen aloitti suurhyökkäyksen Syvärillä 21.6.1944 aamulla sen paikkopisteen ollessa Lotinanpellon luona. Jalkaväkirykmentti 2:n III Pataljoona puolusti Syvärin voimalaitoksen lohkoa, jossa neljän tunnin tulivalmistelun jälkeen vihollinen ylitti Syvärin päästen pureutumaan kiinni pohjoisrantaan. Taistelu jatkui ankarana koko päivän, kunnes kello 1730 suomalaisten oli vetäydyttävä asemista. Päivän aikana katosi Jalkaväkirykmentti 2:n 9. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Yletyinen.³⁹⁶

(Yletyinen, Veikko Olavi: asevelv JP3 1937–38, alik; TS EK/JR38; VR rvstm R3 1940–; JS 33.RajaJK 1941, VP21 1941–42, haav, toipilas 1942, 9.K/JR2 1943–)

***Rajakorpraali, reservin kersantti Leo Rautiainen, esikuntavääpeli, esikunta / 10. Divisioona, haavoittui 21.6.1944 Pällissä, Vahvialassa, kuoli 22.6.1944 sotasairaalassa**

10. Divisioonan esikunnan esikuntavääpeli, rajakorpraali, reservin kersantti Leo Rautiainen haavoittui 22.6.1944 Pällissä, Viipurin pohjoispuolella Divisioonan esikunnan osien joutuessa aamulla ilmapommituksen kohteeksi. Rautiainen kuoli seuraavana päivänä sotasairaalassa.³⁹⁷

(Rautiainen, Leo Lennart: asevelv KKR 1937–38, stm; rvstm KanR 1939–; TS 1.RajaK; VR rvstm R2 1940–, rvkorp 1940; JS toipilas 1941–42, res alik 1941, res kers 1942, kirjau 31.LK 1942–43, esikvääp 10.DE 1943–44)

Rajajääkäri, reservin korpraali Mikko Hämäläinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 21.6.1944 Podporodzen eteläpuolella, jäi kentälle

Rajajääkäri Vilho Henttinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 22.6.1944 Kuujärven ja Nurmoilan välillä, jäi kentälle

Keskisellä Syvärillä 8. Divisioona vetäytyi armeijakunnan käskyn mukaisesti asemistaan Syvärin eteläpuolella Syvärin pohjoisrannalle 19.6.1944 kuluessa, jättäen vain pienen sillanpääaseman Podporodzen (eli Syvärinkaupungin) eteläpuolelle. Rajajääkäripataljoona 1 puolusti sillanpäättä, jota vastaan vihollinen hyökkäsi 20.6. illasta alkaen. Vuorokauden taistelun jälkeen pataljoona irtautui sillanpäästä ylittäen Syvärin 21./22.6. yöllä. Rajajääkäri, reservin korpraali Mikko Hämäläinen 1. komppaniasta kaatui 21.6. aamulla kello 0900 hänen ruumiinsa jäädessä kentälle. Pataljoona jatkoi välittömästi Syvärin ylitettyään vetäytymistään aloittaen marssin kohti Nurmoilaa. Pataljoonan ollessa 22.6. Kuujärven ja Mäkriän välisellä tieosuudella, sen 1. komppania joutui vihollisen ilmarynnäkön kohteeksi, jolloin rajajääkäri Vilho Henttinen kaatui hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.³⁹⁸

(Hämäläinen, Mikko: asevelv ErPionK 1934–35, stm; TS JP4; VR reskorp 1940; JS rajajääk 1.K/RajaJP1 (tehtävä R3))

(Henttinen, Vilho Antti: asevelv JP2 1938–39, stm; TS JP2; JS rajajääk 1.K/RajaJP1 (tehtävä R2))

TUULOS JA VITELE – RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONAT 1 JA 3

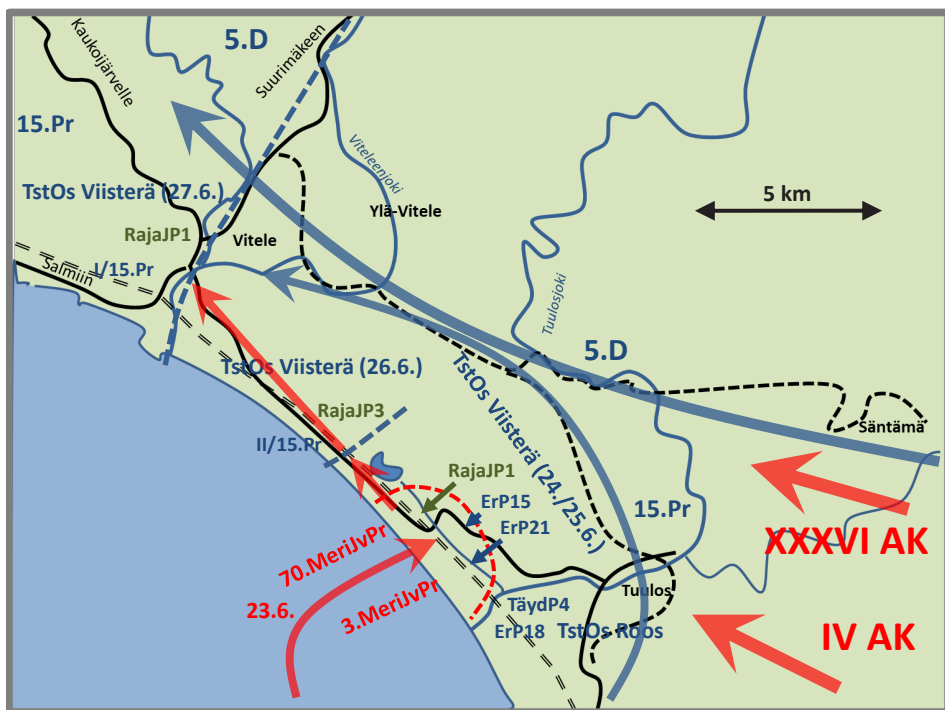
Aunuksen Ryhmän komentajan, kenraali Talvelan toiminta-ajatuksena oli hidastaa vihollista usean vuorokauden ajan noin 20 kilometriä Syvärinsuun pohjoispuolella olevassa Pisi-Suurmäki-Sammatus-asemassa, vetäytyä hallitusti vanhalle rajalle ja pysäyttää vihollinen viimeistään Loimolan tasalla olevassa U-asemassa. Vihollinen kuitenkin teki maihinnousun suomalaisten selustaan 23.6. kello 0530 Tuulosjoen suun luoteispuolelle uhaten motittaa 5. Divisioonan ja 15. Prikaatin, joilla oli käytettävissään vetäytymiseen vain Laatokan rantatie ja sen pohjoispuolelle keväällä rakennettu heikkokuntoinen kiertotie. Kun maihinnousua ei saatu torjuttua alueella olevilla joukoilla, Anuksen Ryhmän komentaja määräsi 23.6. illalla alueelle viimeiset reservinsä, Rajajääkäripataljoona 1:n sekä Erilliset Pataljoonat 15 ja 18.

Rajajääkäripataljoona 1 siirrettiin junakuljetuksella Mäkriästä Alavoiisiin aamuyöllä 24.6., ja se saapui aamupäivällä 24.6. Tuuloksen koillispuolelle. Pataljoona alistettiin alueen suomalaisten joukkojen komentajaksi määrätylle everstilutnantti Viisterälle, VI Armeijakunnan reservinä olleen Jalkaväkirykmentti 4:n II Pataljoonan komentajalle. Osasto Viisterän, johon kuuluivat Rajajääkäripataljoona 1 sekä Erilliset Pataljoonat 15 ja 21, hyökkäys sillanpäästä vastaan alkoi kello 1500, mutta eteneminen pysähtyi pian suuriin tappioihin. Ryhmityksessä vasemmalla hyökännyt Rajajääkäripataljoona 1 kärsi jo lähtöasemissa tappioita, kun oma tykistövalmistelu osui pataljoonan aseisiin. Pataljoona menetti Tuuloksessa yhden tunnin aikana 143 miestä, joista 42 kaatuneina tai kadonneina. Hyökkäyksen jälkeen pataljoona siirrettiin lepoon 10 kilometriä luoteeseen, Viteleenjoen länsipuolelle.

VI Armeijakunnan reservinä ollut Rajajääkäripataljoona 3 liitettiin 26.6. iltapäivällä Viteleen itäpuolelle 5. Divisioonan vetäytymistä suojaamaan muodostettuun uuteen taisteluosasto Viisterään, johon nyt kuuluivat Rajajääkäripataljoona 3 ja 15. Prikaatin II Pataljoona. Taisteluosasto ryhmittyi noin viisi kilometriä kylän itäpuolelle, mutta joutui vihollisen hyökkäyksen alla irtautumaan asemistaan ja vetäytymään kylän länsipuolelle 27.6. puolenpäivään mennessä. Rajajääkäripataljoona 3 irrotettiin tämän jälkeen taisteluosastosta ja siirrettiin Tulemajoelle Salmin kylään kenttävarustelutöihin VI Armeijakunnan reservinä.

5. Divisioonan onnistui vetäytyä Tuuloksen maihinnousualueen pohjoispuolitse ja se ryhmittyi 27.6. illalla puolustukseen Viteleen-Suurimäen tasalle, jolloin sille myös alistettiin taisteluosasto Viisterä. Taistelussa kuluneet 15. Prikaatin II Pataljoona ja Rajajääkäripataljoona 3

kuitenkin irrotettiin taisteluosastosta, ja tilalle tulivat nyt 15. Prikaatin I Pataljoona rantatien suunnassa ja kaksi vuorokautta levossa ollut Rajajääkäripataljoona 1 Kaukojärven tien suunnassa joen länsirannalla. Aamuyöllä 28.6. vihollinen aloitti voimakkaan tykistön tukemana hyökkäyksen. Koko päivän kestäneen taistelun jälkeen vihollinen pääsi illalla Viteleenjoen yli pakottaen 5. Divisioonan vetäytymään 30.6. aamuyöllä Rajakonnun-Kaukojärven-Suurimäen tasalle. Vihollinen hyökkäsi voimakkaasti 30.6. iltayöstä Laatokan rannikon ja Rajakonnun välillä päästen murtoon rantalohkolla. Kun Rajajääkäripataljoona 1:n rantatien suunnassa ja Jalkaväkirykmentti 2:n Kaukojärven suunnassa 30.6./1.7. yöllä tekemät vastahyökkäykset eivät onnistuneet, 5. Divisioona joutui vetäytymään Tulemajoelle.

Tuulos-Vitele 23.–30.6.1944.

Rajajääkäri, reservin korpraali Paavo Hasu, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 24.6.1944 Tuuloksessa

Rajajääkäri Lauri Koivuniemi, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

Rajaylikersantti Eino Paukku, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

Raja-alikersantti, reservin kersantti Keijo Karvonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

Rajajääkäri Oiva Romu, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

Raja-alikersantti, reservin kersantti Johannes Lipsonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eero Pasuri, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

Rajajääkäri Miika Rissanen, esikuntakomppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 24.6.1944 Tuuloksessa (1.7.1944 Rajakonnussa?)

Vihollinen aloitti ilmarynnäköinnin Tuuloksen–Viteleen alueelle 23.6.1944 kello 0415 ja nousi kello 0530 maihin Tuulosjoen suun luoteispuolelle PSS-asemaan vetäytyneiden suomalaisten selustaan. Kun maihinnousua ei saatu torjuttua alueella olevilla joukoilla, Anuksen Ryhmän komentaja määräsi 23.6. illalla viimeiset reservinsä, Rajajääkäripataljoona 1:n sekä Erilliset Pataljoonat 15 ja 18 alueelle. Rajajääkäripataljoona 1 saapui aamupäivällä 24.6. Tuulokseen, jossa alistettiin alueen suomalaisten joukkojen komentajaksi määrätulle everstiluutnantti Viистерälle. Osasto Viisterän hyökkäys sillanpäästä vastaan alkoi kello 1500, mutta eteneminen pysähtyi suuriin tappioihin. Ryhmityksessä oikealla hyökänneestä rajajääkäripataljoonasta kaatuivat hyökkäyksessä 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin korpraali Paavo Hasu ja rajajääkäri Lauri Koivuniemi, 2. komppaniasta rajaylikersantti Eino Paukku, raja-alikersantti, reservin kersantti Keijo Karvonen ja rajajääkäri Oiva Romu, 3. komppaniasta raja-alikersantti, reservin kersantti Johannes Lipsonen ja rajajääkäri, reservin alikersantti Eero Pasuri sekä pataljoonan esikuntakomppanian viestijoukkueesta rajajääkäri Miikka Rissanen. Kaikkien ruumiit jäivät kentälle.³⁹⁹

(Hasu, Paavo Kalervo: asevelv KKR 1938–39; TS 7.K/JR32; VR rvstm 1./R2 1941–; JS 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942–, res korp 1943)

(Koivuniemi, Lauri Vilhelm: VR asevelv JvKoulKes2 1940–41; rvstm 5./R2 1941–; JS 52.RajaJK 1941–42, 2.K/RajaJP1 1943, 1.K/RajaJP1 1943–)

(Paukku, Eino: asevelv VP 1936–37, alik; rvstm 3./SR 1938–39, rvstm KanR 1939–; TS 5.RajaK; VR rvalik KanR 1940, rvkers R2 1941–; JS 12.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942–43, rvylik 1942; JvAuK 1943; 2.K/RajaJP1 1943–)

(Karvonen, Keijo Kullervo: asevelv JP2 1937–38, alik; rvstm KanR 1938–; VR rvstm 2.K/R2 1940, rvkorp 2./R2 1940, rvalik 2./R2 1941–, res kers 1941; JS rjoht 22.RajaJK 1941, haav 1941, toipilas 1941–42, 4.HevSair 1942, 21.ErLinnRakK 1942–43, jvarajoht 2.K/RajaJP1 1944)

(Romu, Oiva: asevelv KKR 1932–33, stm; TS 21.KvltPtri; VR rvstm R2 1940–; JS 12.RajaJK, 22.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP1 1942–)

(Lipsonen, Johannes: asevelv PPP1 1936–37, alik; TS EK/ErP5; VR rvstm 5./R2 1940–; JS 52.RajaJK 1941; JvAuK 1942; rvalik (toimi R2) 3/RajaJP1 1943–, res kers 1943)

(Pasuri, Eero: soitto-opp JP2 1935–37; asevelv JP2 1937–38, korp; rvstm KR 1938–; TS 2.K/ErP14; VR rvstm R5, R2 1940–; JS KevOs1 1941, 52.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP1 1942–, res alik 1943)

(Rissanen, Miika: asevelv SJR 1937–38, stm; TS EK/III/JR38; VR rvstm R3 1940–; JS 43.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP1 1942, EK/RajaJP1 1943–)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin luutnantti Eino Niemi, valistusupseeri, III Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 53, kaatui Kuparsaassa, Antreassa 24.6.1944, jäi kentälle**

Luutnantti Niemi lähetettiin Jalkaväkirykmentti 53:n III Pataljoonan esikunnasta 23./24.6.1944 puolenyön jälkeen kahden konekivääriryhmän kanssa vahventamaan Lietsaaren puolustusta. Niemen edetessä osaston kärjessä hän kaatui noin kello 0400 vihollisen tuliylläkössä, eikä hänen ruumistaan saatu tuotua pois vaan se jäi kentälle.⁴⁰⁰

(Niemi, Eino Johannes: asevelv SVK 1934–35, alik; rvstm KanR 1936–37, ero 1937; TS rjoht ja kvääp 6.RajaK; JS rjoht 9.K/JR49 1941; RUK52 kiv, res vänr 1941; jjoht 7.K/JR53 1942–43, res ltn 1943, valistups III/JR53 1944–)

***Entinen rajavartiosotamies, vääpeli Paavo Auvinen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 4, jäi vangiksi 24.6.1944 Tuokkolassa, Heinjoella, kuoli sotavankeudessa**

Kannaksen suurhyökkäyksen aikana Erillinen Pataljoona 4:n 1. komppania (entinen Osasto Vehniäinen) jätti Kannakselle vihollisen selustaan partioita. Vääpeli Paavo Auvinen oli johtajana yhdessä tällaisessa partiossa, jonka tehtävänä oli seurata rautatie- ja maantieliikennettä Muolaanjärven eteläpuolella. Partio aloitti toimintansa 19.6., mutta paljastui jo 23.6. ja joutui takaa-ajetuksi. Partion tullessa 24.6. Tuokkolan länsipuolelle, Auvinen, joka oli sairastunut, määräsi voimiensa ehtyessä toisen miehen partionjohtajaksi ja jättäytyi itse jälkeen. Myöhemmin saatujen tietojen mukaan Auvinen jäi vangiksi, viimeisen havainnon hänestä ollessa Leningradin NKVD:n sisävangila nro 2:ssa 23.3.1945.⁴⁰¹

(Auvinen, Paavo Alpo: asevelv TR 1935–36, alik; rvstm KanR 1938–; TS 7.RajaK; VR rvstm 1./R3, ero 1940; ylim palk kantakers 1.K/6.Pr 1940–; JS Os Vehniäinen 1941–, ylik 1941, väep 1942; JvAuK 1943; 1.K/ErP4 1943–)

Päämajan tilannetiedotus sunnuntaina 25.6.1944

Maarintamat: Karjalan kannaksen länsiosassa vihollinen hyökkäsi Talissa usean rykmentin voimin asemiamme vastaan. Hyökkäys lyötiin sitkeässä taistelussa takaisin. Viipurin ja Vuoksen välillä on kaikkialla muuallakin vihollisen lukuisat hyökkäykset torjuttu ja erääseen saareen tunkeutunut viholliskomppania on tuhottu vastaiskullamme viimeiseen mieheen. Myös Äyräpäässä ja Vuoksella vihollisen hyökkäykset ja ylimenorytykset ovat jääneet tuloksettomiksi.

Aunuksen kannaksella joukkomme ovat torjuneet useita voimakkaan tykistötulen ja panssarivoimien tukemia hyökkäyksiä. Laatokan rantamaastossa vihollisen kuitenkin onnistui tunkeutua asemiimme. Murtokohta on vastatoimenpiteillämme rajoitettu ja kaksi panssarivaunua tuhottu. Lotinanpellon – Aunuksenlinnan suunnalla vihollinen hyökkäsi panssarimuodostelmien tukemana suurin voimin useaan otteeseen asemiamme vastaan. Vihollinen lyötiin takaisin ja sille aiheutettiin erittäin suuret tappiot. Mm. 26 panssarivaunua tuhottiin. Tuuloksen sillanpääaseman luona on käyty kiivaita taisteluja. Tykistömme on saanut lukuisia osumia vihollisen maihinnousualuksiin, joilla se on tuonut täydennyksiä joukoilleen sekä evakuoanut kaatuneitaan ja haavoittuneitaan. Taistelut jatkuvat.

Ilmatoiminta: Vihollisen ilmatoiminta oli eilen vilkkainta Aunuksen kannaksella, missä ilmatorjunta-aseemme pudottivat yhteensä 12 vihollisen lentokonetta. Suurhyökkäyksensä aikana vihollinen tarkistettujen tietojen mukaan tähän aamuun mennessä on menettänyt yhteensä 523 konetta.

Päämajan tilannetiedotus antoi hieman todellisuutta ruusuisemman kuvan mm. Tuuloksen taisteluista.

Rajajääkäri Kalle Ahllund, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 25.6.1944 Pisissä, Aunuksessa, jäi kentälle

Rajajääkäripataljoona 3 oli suurhyökkäyksen alkaessa Syvärinsuulla, Kuuttilahdessa, alistettuna 15. Prikaatille, mutta otettiin heti VI Armeijakunnan reserviksi. Kun 15. Prikaatin puolustus murtui 24.6.1944 iltapäivällä Pisissä, pataljoona lähetettiin prikaatin avuksi. Prikaati ja sen mukana rajajääkäripataljoona joutui kuitenkin irtautumaan Pisin asemista yöllä 24./25.6., jolloin rajajääkäri Kalle Ahllund kaatui ja jäi kentälle.⁴⁰²

(Ahllund, Kalle Johannes: JS asevelv JvKoulKes6 1941, asevelv 2.K/RajaJP3 1942–43, rajajääk 2.K/RajaJP3 (tehtävä R4) 1943–)

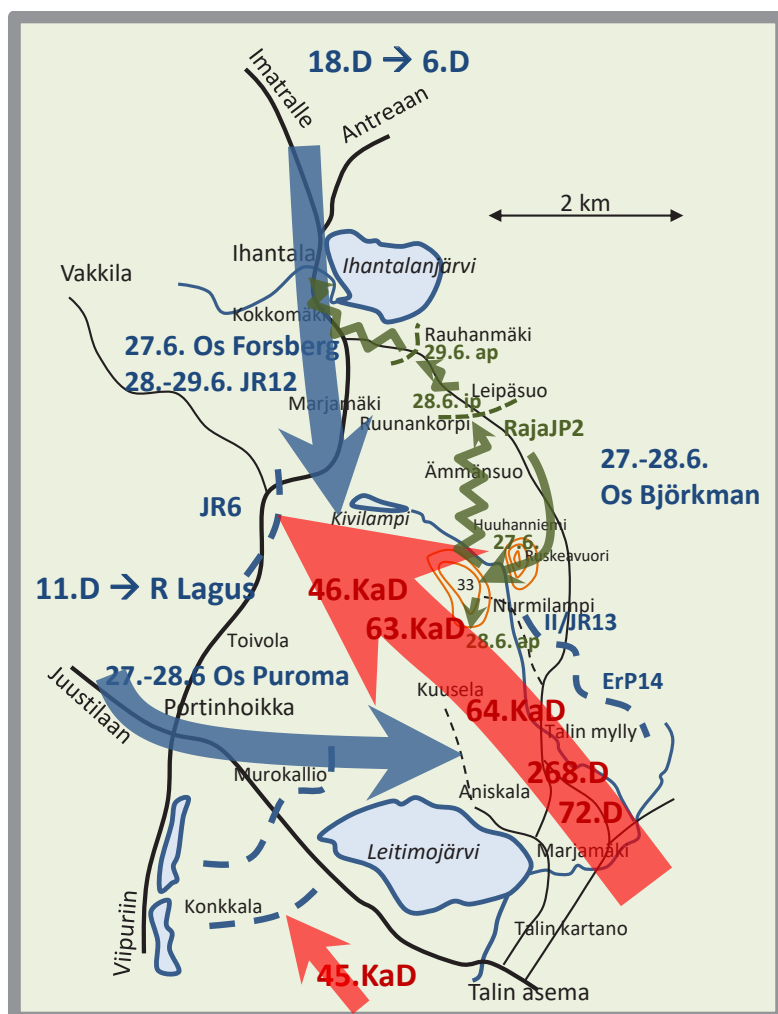

Rajajääkäripataljoona 1:n kärki saapuu Tuuloksen sillanpään alueelle puoliltapäivin 24.6.1944 (SA-kuva).

Raja-alikersantti, reservin kersantti Mauno Jääskeläinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 25.6.1944 Tokkarissa, Syvärillä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

Rajajääkäripataljoona 4 irtautui Syväriltä 20./21.6.1944 ja siirtyi Tokkarin aseman alueelle alistettuna Jalkaväkirykmentti 8:lle. Vihollinen aloitti hyökkäyksen asemaa vastaan 24.6., ja pataljoona irtautui seuraavana aamuna. Raja-alikersantti, reservin kersantti Mauno Jääskeläisen tiedot ovat puutteelliset, mutta hän todennäköisesti haavoittui 25.6. aamun taistelussa ja kuoli matkalla kenttäsairaalaan.⁴⁰³

(Jääskeläinen, Mauno: TS 2.K/JR35; VR rvstm R4; JS 14.RajaJK, 2.K/YRK 1941, 2.K/RajaJP4 1942–43, res alik 1942, rvkorp 1943; JvAuK 1943; res kers 1943, rvalik 3.K/RajaJP4 (toimi R4) 1943–)

Rajajääkäripataljoona 2 Tali-Ihantalassa 27.–29.6.1944.

Rajakersantti, reservin vääpeli Väinö Nissinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin alikersantti Johannes Pörhönen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäri Simeon Hämäläinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Kaarlo Rantanen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäri Aarne Mursu, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Löppönen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Rajakorpraali Veikko Jyräs, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Raja-alikersantti, reservin kersantti Väinö Lallukka, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Rajakorpraali Vasili Mensonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäri Viktor Rovio, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Rajakorpraali Erkki Riikonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

*Rajajääkäri Heimo Heikkonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Lempiäinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajavartiomestari, reservin luutnantti Taisto Lahtinen, komppanian päällikkö, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eemil Uimonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri Reino Röksä, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Oinonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäri Reino Lamberg, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

Raja-alikersantti, reservin kersantti Aimo Kylökäs, komppanian päällikkö, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 29.6.1944 Ihantalassa, kuoli 30.6.1944

Rajajääkäri Pentti Laitinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri Aimo Närhi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin alikersantti Olavi Penttilä, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

Rajaylikersantti Johannes Sulosaari, joukkueen johtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajakersantti, reservin luutnantti Reino Ketonen, komppanian päällikkö, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa

Mannerheim-ristin ritari (ph), rajajääkäri, reservin korpraali Ville Väisänen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri Mauri Hepoviita, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 30.6.1944 Ihantalassa

Rajajääkäri Oiva Immonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 30.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

Rajajääkäripataljoona 2 vetäytyi pääasemasta ensin 18. Divisioonalle ja sitten 2. Divisioonalle alistettuna, kunnes ylitti Vuoksen Äyräpäässä 19.6.1944 ja otettiin Vuosalmelle III Armeijakunnan reserviksi. Vihollisen päästyä murtoon Talissa, Rajajääkäripataljoona 2 siirrettiin 25./26.6. yöllä Ihantalaan, jossa alistettiin 26.6. iltapäivällä Panssaridivisioonalle ja edelleen Leitimojärven koillispuolelle muodostetulle Osasto Björkmanille. Osaston hyökätessä Leitimojärven pohjoispuolella 27.6. iltapäivällä, Rajajääkäripataljoona 2:n 3. komppania varmisti Kivilammen luona ja 1. ja 2. komppania hyökkäsivät iltapäivällä Ruskeavuorelta länteen kilometrin päässä olevalle kukkulalle 33. Komppaniat saavuttivat kukkulan, mutta vihollisen vastahyökkäys löi ne takaisin. Uudella hyökkäyksellä illalla kukkula saatiin vallattua, mutta siitä eteenpäin hyökkäys pysähtyi tappioiden ja vihollisen vastarinnan vuoksi. Kahdessa hyökkäyksessä kaatuivat 1. komppaniasta rajakersantti, reservin väepeli Väinö Nissinen, rajajääkäri, reservin alikersantti Johannes Pörhönen, rajajääkäri Simeon Hämäläinen ja rajajääkäri, reservin korpraali Kaarlo Rantanen sekä 2. komppaniasta rajajääkäri Aarne Mursu.⁴⁰⁴

Osasto Björkman ja Rajajääkäripataljoona 2 jatkoivat hyökkäystään 28.6. aamulla kohti Talinmyllyä, mutta hyökkäys pysähtyi pian vihollisen aloittamaan vastahyökkäykseen, ja suuria tappioita kärsineet suomalaiset vetäytyivät hajallaan. Rajajääkäripataljoona 2 saatiin pysäytettyä puoliltapäivin Ihantalanjärven eteläpuolella ja ryhmitettiin puolustukseen Ruunakorven-Leipäsuon väliselle alueelle Ihantalan-Talinmyllyn tien varteen. Vihollinen piti yllä kosketuksen ja hyökkäsi illalla näitä asemia vastaan panssarivaunujen tukemana, mutta pataljoona torjui hyökkäyksen. Päivän taisteluissa kaatuivat tai katosivat 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin korpraali Eino Löppönen, rajakorpraali Veikko Jyräs, raja-alikersantti, reservin kersantti Väinö Lallukka, rajakorpraali Vasili Mensonen, rajajääkäri Viktor Rovio, rajakorpraali Erkki Riikonen ja rajajääkäri

Heimo Heikkonen sekä 2. komppaniasta rajajääkäri, reservin korpraali Onni Lempiäinen. Etulinjassa taistelua johtanut, edellisenä päivänä 3. komppanian päälliköksi määrätty reservin luutnantti Taisto Lahtinen kaatui illalla, kun panssarinyrkillä tuhotun ja räjähtäneen panssarivaunun romua lensi hänen päälleen. Yksi 2. komppanian joukkueista jäi mottiin vihollisen selustaan ja pääsi sieltä pois vasta 29.6. aamulla, jolloin kaatui joukkueen varajohtaja, rajaylikersantti Johannes Sulosaari.⁴⁰⁵

Illan ja yön 28./29.6. aikana pataljoona torjui useita vihollisen hyökkäyksiä, mutta 29.6. aamuyöllä, lähitorjunta-aseiden loputtua, vihollisen panssarivaunut pääsivät murtautumaan asemien läpi. Yön taisteluissa katosivat tai kaatuivat 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Eemil Uimonen, rajajääkäri Reino Röksä, rajajääkäri, reservin korpraali Eino Oinonen ja rajajääkäri Reino Lamberg sekä haavoittui komppanian päällikkönä toiminut raja-alikersantti, reservin kersantti Aimo Kylökäs, joka kuoli seuraavana päivänä haavoihinsa. 2. komppaniasta kaatuivat tai katosivat komppanian päälliköksi kaksi päivää aikaisemmin määrätty reservin luutnantti Reino Ketonen, rajajääkäri Pentti Laitinen, rajajääkäri Aimo Närhi ja rajajääkäri, reservin alikersantti Olavi Penttilä.⁴⁰⁶

Rajajääkäripataljoona 2:n viimeiset osat vetäytyivät Ruunakorven-Leipäsuon asemista 29.6. illalla Rauhanmäkeen, Ihantalanjärven eteläpuolelle, johon oli muodostettu eri yksiköistä kokoon kerätty puolustuslinja. Vetäytymisen aikana katosi 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin korpraali Ville Väisänen. Väisänen oli tuhonnut 28.6. taisteluissa lähitorjuntavälinein kahdeksan vihollisen raskasta panssarivaunua, ja hänet nimitettiin Mannerheim-ristin ritariksi 17.7.1944. Vihollinen aloitti vielä illalla hyökkäyksen Rauhanmäen asemaa vastaan, mutta torjuttiin illan ja yön taisteluissa. Rajajääkäripataljoona irrotettiin asemasta puoliltaöin 29./30.6., mutta tätä ennen kaatuivat 2. komppaniasta rajajääkäri Mauri Hepoviita ja 1. komppaniasta rajajääkäri Oiva Immonen, jonka ruumis jäi kentälle.⁴⁰⁷

(Nissinen, Väinö Johannes: asevelv SR 1936–37, alik; rvstm SR 1937–; TS ErP8, VR rvstm R4 1940, rvalik, rvkers R3 1940–; JS 13.RajaJK, res ylik 1941, 1.K/RajaJP2 1942–, res väep 1942)

(Pörhönen, Johannes: asevelv PPP1 1936–37, stm; TS ErP10; VR rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, res alik 1941, rjoht 1.K/RajaJP2 1942–)

(Hämäläinen, Simeon: asevelv PPP2 1934–35, stm; VR rvstm R3 1940–; JS 13.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP2 1942–)

(Rantanen, Kaarlo Aksel: asevelv JTR 1930–31, tkm; VR rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942–)

(Mursu, Aarne Viljami: asevelv LR 1939–40; TS asevelv ErP17; JS 8.K/JR48, 13.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP2 1942, pstj/RajaJP2 1943; rajajääk 2.K/RajaJP2 (tehävä R3) 1943–)

(Löppönen, Eino: asevelv ITR, tkm; VR reskorp 1940; rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, 1.K/RajaJP2 1941–)

(Jyräs, Veikko Erkki: asevelv HRR 1930–31, stm; VR rvstm R3 1940–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942–, rvkorp 1944)

(Lallukka, Väinö: asevelv RT3 1931–32, alik; TS rjoht 73.PstJ; VR rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, res kers 1941, 1.K/RajaJP2 1942–, rvalik 1.K/RajaJP2 (toimi R3) 1944)

(Mensonen, Vasili: asevelv HRR 1931–32, stm; TS ErP8; VR rvstm 1./R3 1940–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942–, rvkorp 1943)

(Rovio, Viktor: JS asevelv JvKoulKesk12 1942, asevelv 1.K/RajaJP2 1943–44; rajajääk 1.K/RajaJP2 (tehtävä R3) 1944)

(Riikonen, Erkki Toivo Johannes: asevelv KKR 1932, stm; VR rvstm 1./R3 1941–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942–, rvkorp 1943)

(Heikkinen, Heimo: TS vapeht KäkSkpE; VR vapeht ErP6, JR23, R3; JS 13.RajaJK, 1.K/ErRajaJP 1941, 1.K/RajaJP2 1942; rajajääk 1./RajaJP2 (tehtävä R1) 1943–)

(Lempiäinen, Onni Johannes: JS asevelv 23.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP2 1942–43; rajajääk 2.K/RajaJP2 (tehtävä R1) 1943–, res korp 1943)

(Lahtinen, Taisto Johannes: TS asevelv PstKoulKesk; VR RUK 46, resvänr 1940, majmest R3; JS jjoht 33.RajaJK 1941, res ltn 1941, jjoht, kpääll 3.K/RajaJP2 1942–)

(Uimonen, Eemil Johannes: asevelv URR 1938–39, stm; TS 1.K/ErP6; VR reskorp 1940; JS 1.K/RajaJP2 1942–; rajajääk (tehtävä R1) 1943–)

(Röksä, Reino Johannes: JS asevelv JvKoulKesk3, 6.K/JR48, 13.RajaJK 1941; rajajääk RajaJP2 (tehtävä R1) 1943–)

(Oinonen, Eino Arnold: asevelv JP2 1937–38, stm; TS 23.KvltPtri; VR rvstm R3 1941–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942–)

(Lamberg, Reino Petter: JS asevelv 1942–44 JvKoulKesk5, 1.K/RajaJP2 1942–44, stm; rajajääk 1.K/RajaJP2 (tehtävä R3) 1944)

(Kylökäs, Aimo Antti: TS asevelv SKoiraK 1940; VR asevelv R3 1941–; JS asevelv 13.RajaJK, res korp, res alik 1941, 1.K/RajaJP2 1942; JvAuK 1942; rvalik 1.K/RajaJP2 (toimi R3) 1943–, res kers 1943)

(Laitinen, Pentti: VR asevelv JvKoulKesk3, RL 1940–41, stm; JS JvKoulKesk3 1941, VartioK/StalE 1942, SVankiLeiri6 1943; rajajääk 2.K/RajaJP2 (tehtävä R3) 1944)

(Närhi, Aimo Olavi: JS asevelv JvKoulKesk13, JR48 1941, 2.K/RajaJP2 1942–43, stm; rajajääk 2.K/RajaJP2 (tehtävä R3 (R1?)) 1943–)

(Penttilä, Olavi Aleks: asevelv PionP 1937–38, korp; VR resalik, rvstm R3 1940–; 23.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP2 1942–)

(Sulosaari, Johannes Matias: asevelv PionP 1935–36, alik; VR reskers 1940, rvstm 2./R3 1940, rvkorp, rvalik 2./R3 1941–; JS 23.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP2 1942–43; JvAuK 1943; rvylik, pionau EK/RajaJP2 1944, jvarajoht 2.K/RajaJP2 1944)

(Ketonen, Reino Henrik: asevelv SR 1925–26, alik; rvstm SR 1928–29, rvkorp SR 1929–33, rvalik SR 1933–37; JvAuK 1937–38; rvalik SR 1938–; TS jjoht, kvääp 2.K/ErP9, resväp 1940; VR rvkers 1./R3 1940–; JS jjoht 13.RajaJK, jjoht 1.K/ErRajaJP 1941; res vänr 1941 ilman ruk:ia; va nups, jjoht 1.K/RajaJP2 1942– (virka R3), res ltn 1943, kpääll 1.K/RajaJP2 1944)

(Väisänen, Ville: asevelv ErPsK 1939–40, stm; VR rvstm 1./R3 1941–; JS 13.RajaJK, res korp 1941, 1.K/RajaJP2 1942–, ph Mrh2 1944)

(Hepoviita, Mauri Nikolai: VR asevelv PpKoulKes1 1940, stm; rvstm 2./R3 1941–; JS 23.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP2 1942–)

(Immonen, Oiva Kalervo: TS asevelv JvKoulKes4; JS 13.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP2 1942–44; rajajääk 1.K/RajaJP2 (tehtävä R3) 1944)

Rajajäkäripataljoona 3, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 27.6.1944 Viteleessä

Rajajääkäri Arvi Pokkinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 28.6.1944 Viteleessä

Rajajääkäripataljoona 3 irrotettiin 25.6.1944 Pisin taistelujen jälkeen 15. Prikaatista ja siirrettiin VI Armeijakunnan reserviksi Viteleeseen. Kun vihollisen Tuulokseen tekemä maihinnousu ja sillanpään laajentaminen uhkasi katkaista 5. Divisioonan vetäytymistien, Viteleen itäpuolelle vetäytymistä suojaamaan muodostettiin 26./27.6. yöllä taisteluosasto Viisterä, johon kuuluivat Rajajääkäripataljoona 3 ja 15. Prikaatin II Pataljoona. Taisteluosasto ryhmittyi noin viisi kilometriä kylän itäpuolelle vihollisen aloittaessa välittömästi hyökkäyksen. Pataljoona joutui irtautumaan asemistaan ja vetäytymään Viteleenjoen yli kylän luoteispuolelle 27.6. kello 1200. Joen ylityksen aikana kaatui pataljoonan jääkärijoukkueen varajohtaja, rajajäkäripataljoona 3:n 3. komppaniasta kaatui kiväärinluodista ollessaan vartiossa.⁴⁰⁸

5. Divisioonan onnistui vetäytyä Tuuloksen maihinnousualueen pohjoispuolitse, ja se ryhmittyi 27.6.1944 illalla puolustukseen Viteleen-Suurimäen tasalle. Laatokan rantatien suuntaan muodostettiin uusi taisteluosasto Viisterä, jossa nyt olivat Laatokan rannassa 15. Prikaatin I Pataljoona ja tien suunnassa joen länsirannalla Rajajääkäripataljoona 1. Aamuyöllä 28.6. vihollinen aloitti voimakkaan tykistön tukemana hyökkäyksen, joka torjuttiin aamuun mennessä. Lyhyen taistelutauon aikana rajajääkäri Arvi Pokkinen Rajajääkäripataljoona 1:n 3. komppaniasta kaatui kiväärinluodista ollessaan vartiossa.⁴⁰⁹

(Rautiainen, Veli Pekka: asevelv WR 1936–37, alik; TS rjoht 5.K/JR35; VR rvstm R4 1940, rvalik, rvkers R1 1941–; JS talau 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–43; JvAuK 1943; 2.K/RajaJP3 1943–, rvylik 1943)

(Pokkinen, Arvi Johannes: asevelv SJR 1939–; TS asevelv 1.K/I/3.Pr, stm; VR rvstm 5./R2 1940–; JS 52.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP1 1942–)

**Rajajääkäri Vilho Kisonen, esikunta / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 27.6.1944
Nirkassa, Pyhäjärvellä**

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Laiho, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 27.6.1944 Nirkassa, Pyhäjärvellä

Rajajääkäripataljoona 4 irtautui Tokkarista 25.6.1944 ja aloitti siirtymisen Tarsepolin kautta kohti Salmia. Pataljoonan ollessa marssilevolla Nirkan kylässä, Aunuksen Pyhäjärvellä 27.6., seitsemän vihollisen lentokonetta rynnäköi pataljoonan majoitusalueetta vastaan kello 2000. Hyökkäyksessä kaatui 11 miestä, mukana rajajääkäri Vasili Kisonen pataljoonan esikunnasta ja rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Laiho 2. komppaniasta.⁴¹⁰

(Kisonen, Vasili (Vilho): asevelv PPP3 1921–22, stm; TS 13.ELK; VR rvstm 1./R4 1940–; JS RajaJP4)

(Laiho, Tauno Arvid: TS asevelv TykKoulKes1, RsPsto9 1940, tkm; JS 44.RajaJK, 2.K/KevOs/VI AK, 1.K/YRK 1941, 2.K/RajaJP4 1942–, res korp 1942; rajajääk 2.K/RajaJP4 (tehtävä R4) 1943–)

Majuri Aarre Salonen, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / 15. Prikaati, kaatui 30.6.1944 Kaukojärven, Salmassa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Maunus, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 1.7.1944 Rajakonnussa, Salmassa, jäi kentälle

Illalla 28.6.1944 vihollinen pääsi Viteleenjoen yli, ja 5. Divisioona joutui vetäytymään Rajakonnun-Kaukojärven-Suurimäen tasalle. Jalkaväkirykmentti 2 yritti 30.6. illalla ottaa vastahyökkäyksellä takaisin Kaukojärven itäpuolisen alueen, mutta hyökkäys ei onnistunut. Majuri Aarre Salonen johti Jalkaväkirykmentti 2:lle alistetun pataljoonansa vastahyökkäystä etulinjassa kaatuen Kaukojärven kylän maastossa konekiväärisarjasta.⁴¹¹

Jalkaväkirykmentti 2:n hyökätessä Kaukojärven, vihollinen hyökkäsi voimakkaasti 30.6. iltayöstä Laatokan rannikon ja Rajakonnun välillä päästen murtoon rantalohkolla. Rajajääkäripataljoona 1 teki 30.6./1.7. puolenyön aikaan vastahyökkäyksen, jossa kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Maunus 3. komppaniasta hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.⁴¹²

(Salonen, Aarre Aulis: asevelv KKR 1930–31, RUK 19 yl, resvänr 1931; KADK 15.kadk 1931–33, vänr 1933; nups KKR 1933–36, ltn 1935; nups JR 1936–; TS adj ErP11, kpääll JR41; VR adj ja yeups JR41, kapt 1940, tstopääll RvstoE 1940–; JS kntopääll KarAE 1941–42, KevOs3 kom 1942, maj 1942, pkom II/15.Pr 1943–)

(Maunus, Väinö Vilho: VR asevelv HuoltoKoulKes 1940–41, alik; JS lääkau 9.K/JR1 1941–42, 3.K/RajaJP1 1942–44; rajajääk 3.K/RajaJP1 (tehtävä R2) 1944)

Majuri Aarre Salonen (oikealla) Nurmoilan alueella viisi päivää ennen kaatumistaan. Salonen siirtyi maavoimista Joensuun Rajavartioston palvelukseen vuonna 1936. Talvisodassa hän oli Ilomantsin suunnalla pataljoonan adjutantina ja komppanian päällikkönä. Moskovan rauhan aikana hänet siirrettiin Rajavartiolaitoksen esikuntaan toimistopäälliköksi. Jatkosodan hyökkäysvaiheen hän oli Karjalan Armeijan komento-päällikkönä, vuoden 1942 Kevyt Osasto 3:n komentajana ja vuodesta 1943 15. Prikaa-tin II Pataljoonan komentajana. Hän kaatui pataljoonansa kärjessä vastahyökkäyk-sessä Kaukojärvellä 30.6.1944. (SA-kuva).

SA-Kuva

Rajajääkäripataljoona 1:n miehiä levossa Syskyjärvellä 15.7.1944. Pataljoona oli vetäytynyt Syväriltä 21.6., kärsinyt raskaat tappiot Tuuloksessa 24.6., Viteleessä 28.-30.6. ja Salmassa 4.-5.7., jonka jälkeen sitä ei enää pidetty hyökkäyskelpoisena ja se siirrettiin lepoon Syskyjärvelle. Levon ja täydennysten jälkeen pataljoona hyökkäsi 19.7. alkaen Vegarusjärvellä. (SA-kuva)

HEINÄKUU 1944

Vihollinen hyökkää Viipurinlahdella, jossa käydään 4.–5.7. Teikarsaaren taistelu. Samaan aikaan vihollinen aloittaa hyökkäyksen Äyräpäässä, jossa sillanpääasemasta joudutaan luopumaan neljän päivän raivoisien taistelujen jälkeen. Taistelut jatkuvat Vuosalmen puolella, jossa vihollisen eteneminen torjutaan 10.7. Panssaridivisioonan vastahyökkäyksellä. Laatokan pohjoispuolella vihollinen pääsee 4./5.7. murtoon Salmisissa, mutta pysäytetään U-asemassa 10.–30.7. käydyissä taisteluissa. Ilomantsin suunnassa etenevää vihollista torjumaan perustetaan 24.7. Ryhmä Raappana. Emälaiva Vilppula ja raivaaja Mercurius torpedoidaan 25.7. Träskössä, Porkkalan edustalla.

***Entinen rajajääkäri, reservin kersantti, kanta-aliupseerioppilas Sulo Karilainen, 80. Torjuntakomppania / Rannikkotykistöröykmentti 22, kaatui 1.7.1944 Teikarsaaressa**

Merisotakoulussa meneillään ollut aliupseerien peruskurssi 24 keskeytettiin juhannuksena 1944. Sen oppilaista muodostettiin 80. Torjuntakomppania, joka lähetettiin Teikarsaareen. Koiviston saarten valtauksen jälkeen vihollinen jatkoi ylimenolla Viipurinlahden yli. Se nousi maihin 80. Torjuntakomppanian ja Rannikkopataljoona 7:n 3. komppanian puolustaman Teikarsaaren eteläosaan ja itärannalle 1.7. kello 0030 saaden nopeasti saaren haltuunsa sen pohjoisosaa lukuun ottamatta. Suomalaisien vastahyökkäys alkoi 0245, ja koko saari oli suomalaisten hallussa kello seitsemään mennessä. Peruskurssi 24:llä oppilaana ollut reservin kersantti Sulo Karilainen kaatui vastahyökkäyksessä.⁴¹³

(Karilainen, Sulo: asevelv SJP 1932–33, alik; rvstm 1./SR 1933–34, rvstm 3./SR 1935–39, rvstm E/SR 1939–; TS rjoht Os Pajari; VR rvstm R3, ero 1940; JS ase-au Os Vuorela/2.RPr, TK/8.RPr 1941, RTR2 1942–, kers 1942, opp MSK pk 24 rt 1944, 80.TK/RTR22 1944)

”Ylipäällikkö on pvm:llä 12.7.44 nimittänyt Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-ristin ritariksi korpraali Ville Väisäsen.”

RajaJP2:n komentajan esitys 7.7.44: ”... Joukkomme olivat puolustuksessa Ihantalanjärven maastossa kun vihollinen hyökkäsi ainakin 20 panssarivaunun tukemana. Osa vaunuista pääsi sisäänmurtoon ja tuhlittivat kiivaasti suojakuopissaan olevaa jalkaväkeämme. Korp. Väisänen eteni pelottomasti tarpeeksi lähelle ja tuhosi heti kolme panssaria. Muut vaunut vetäytyivät hiukan taaksepäin. Käyttäen mestarillisesti maastoa hyväkseen korp. Väisänen eteni taas lähimmän vaunun luo ja tuhosi sen 10 metrin etäisyydeltä. Sama kohtalo oli eräällä toisella vaunulla, joka yritti kiertää ketjumme taakse. Korp. Väisänen haki taistelun kuluessa uusia ammuksia ja aamupäivään 29.6.44 mennessä oli hänen tilillään 8 tuhottua raskasta vih. panssaria. Korp. Väisäsen suoritus on osoitus siitä, millaiseen tulokseen voi rohkea, oma-aloitteinen ja hyvin harjaantunut sotilas päästä.”

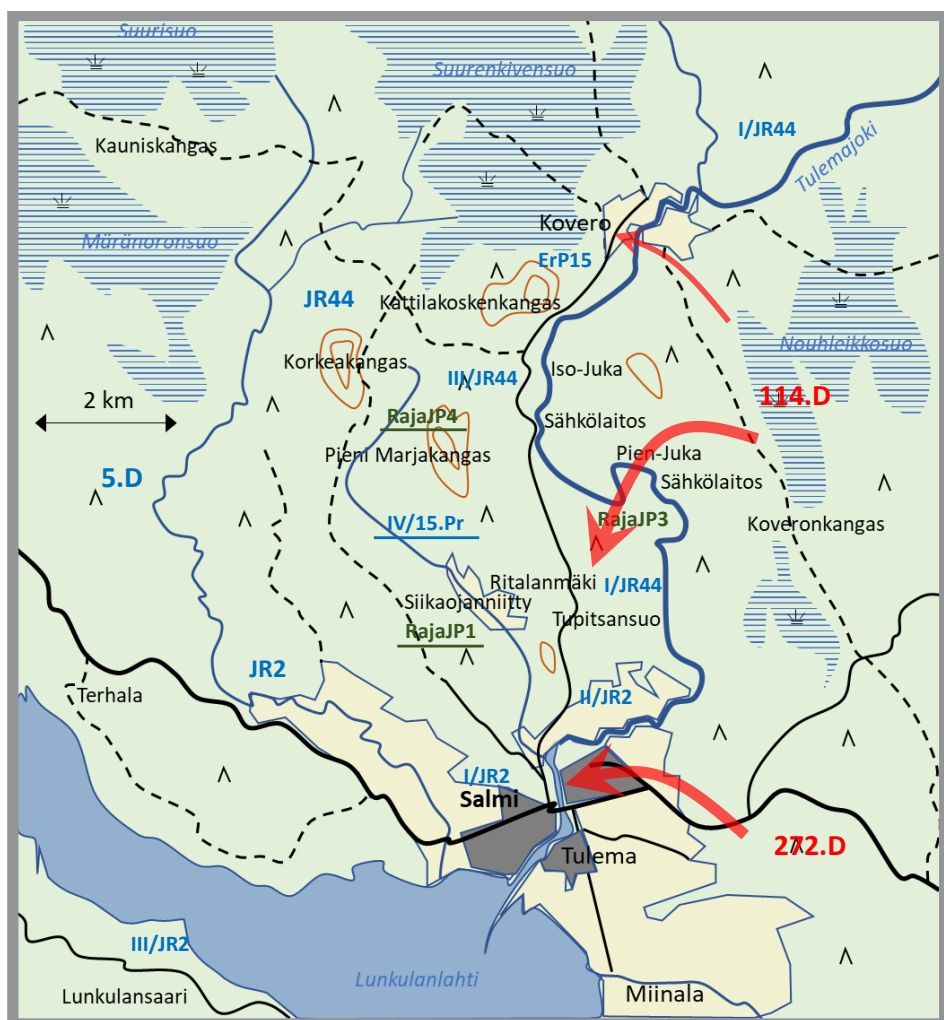
SALMI 4./5.7.1944 – RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONAT 1, 3 JA 4

5. Divisioona saapui 3.7. kuluessa Salmin kirkonkylään, johon ryhmitettiin puolustukseen Tulemajoen länsirannalle siten, että rantatien suunnassa oli Jalkaväkirykmentti 2 ja Pien-Jukan-Koveron alueella Erillinen Pataljoona 15:llä vahvennettu Jalkaväkirykmentti 44. Rajajääkäripataljoona 3, joka oli ollut 28.6. alkaen alueella levossa ja varustelutöissä, ryhmittyi puolustukseen ensin Jalkaväkirykmentti 2:lle ja välirajan tarkistuksen jälkeen Jalkaväkirykmentti 44:lle alistettuna Tulemajoen rantaan, Pien-Jukakosken sähkölaitoksen tasalle.

Rajajääkäripataljoona 1 saapui Viteleestä Salmin kylään 3.7. puoliltaapäin ja ryhmittyi 5. Divisioonan reserviksi kylän länsipuolelle, Siikaajanniitylle ja Ritalanmäelle. Samaan aikaan Salmiin saapui myös Rajajääkäripataljoona 4, joka oli käännetty Tarsepolista Viteleeseen, ja oli viivyttnyt 15. Prikaatille alistettuna vihollista 2. ja 3.7. Salmin kaakkoispuolella. Pataljoona siirtyi Tulemajoen länsipuolelle, Pienen Marjakankaan alueelle 3.7. iltapäivällä, ja alistettiin Jalkaväkirykmentti 44:lle sen reserviksi.

Aunuksen Ryhmän komentaja oli antanut tiukan määräyksen pitää Salmin-Tulemajoen linja, jotta nelisenkymmentä kilometriä taaempaan olleen U-linjan varustamiseen ja itäiseltä Syväriltä ja Maaselästä vetäytymiselle saataisiin voitettua aikaa. Vihollinen ei kuitenkaan antanut 5. Divisioonalle hengähdysaikaa, vaan aloitti heti 4.7. kello 1400 voimakkaan tykistön ja ilmatoiminnan tukemana hyökkäyksen Pien-Jukan voimalaitoksen kohdalla ja ylitti Tulemajoen kello 1530. Rajajääkäripataljoona 3 oli juuri hyökkäyksen alkaessa luovuttamassa asemia 15. Prikaatin IV pataljoonalle ja joutui tykistökeskityksessä ja hyökkäyksen alla hajalle. Pataljoonan rippeet saatiin koottua vasta seuraavana yönä ja siirrettiin Siikaajanniityn maastoon. Pataljoonan taistelukyky oli kuitenkin niin olematon, että se irrotettiin heti 5.7. aamupäivällä ylipäällikön reserviksi Uuksuun.

Rajajääkäripataljoona 1 ja Rajajääkäripataljoona 4 olivat tällä välin illalla ja yöllä 4./5.7. suorittaneet vastaiskun sähkölaitoksen suuntaan. Vastaisku ei kuitenkaan onnistunut, ja kun samaan aikaan vihollinen pääsi murtoon myös kirkonkylän suunnassa ja Koverossa, 5. Divisioona irtautui Tulemajoelta 5.7. illalla.

Salmi-Tulemajoki 4.7.1944.

Rajavääpeli, reservin kapteeni Karl Laine, komppanian päällikkö, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 4.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä

Raja-alikersantti, reservin kersantti Erkki Kaijansinkko, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 4.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä

Rajakersantti Taavi Lautsio, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 4.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä, jäi kentälle

Rajajääkäri Jaakko Siren, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 4.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä, jäi kentälle

Rajakersantti Albin Kuvaja, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 4.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä, kuoli 27.7.1944 sotasairaalassa

Rajajääkäri Hannes Rantonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 5.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä, jäi kentälle

Rajakorpraali, reservin alikersantti Antero Liitteenkangas, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 5.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä

***Rajajääkäri, reservin korpraali Vilho Paasiniemi, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 5.7.1944 Tulemajoella, Salmin kirkonkylässä**

Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Parviainen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, katosi 5./6.7.1944 Kauniskankaalla, Salmassa

Rajajääkäripataljoona 3 oli irtautunut Syväriltä ja käynyt viivytystaisteluita kaksi viikkoa, kun se saapui Salmin kirkonkylään 3.7.1944 ja ryhmittyi puolustukseen ensin Jalkaväkirykmentti 2:lle ja välirajan tarkistuksen jälkeen Jalkaväkirykmentti 44:lle alistettuna Tulemajoen rantaan, Pieni-Jukakosken sähkölaitoksen tasalle. Seuraavana aamuna pataljoona luovutti asemat 15. Prikaatin IV Pataljoonalle, mutta vaihdon vielä ollessa kesken vihollinen aloitti kello 1400 voimakkaan tykistön ja ilmatoiminnan tukemana hyökkäyksen pataljoonan lohkona ja ylitti Tulemajoen kello 1530. Rajajääkäripataljoona joutui hajalle ja sen 3. komppaniasta kaatui tai katosivat komppanian päällikkö, reservin kapteeni Karl Laine ja raja-alikersantti, reservin kersantti Erkki Kaijansinkko ja sekä 2. komppaniasta rajakersantti Taavi Lautsio ja rajajääkäri Jaakko Siren. Konekiväärikomppanian ½-joukkueen johtaja, rajakersantti Albin Kuvaja haavoittui ja kuoli sotasairaalassa 27.7.1944.⁴¹⁴

Rajajääkäripataljoona 1 saapui Salmin kylään 3.7.1944 ja ryhmittyi kylän länsipuolelle, Siikaojanniitylle ja Ritalanmäelle, 5. Divisioonan reserviksi. Vihollisen päästessä murtoon Pien-Jukassa, pataljoona luovutti 5.7. kello 0500 asemat kylästä vetäytyneelle Rajajääkäripataljoona 3:lle ja lähetettiin vastaiskuun. Hyökkäys pysähtyi vihollisen vastarintaan, ja kolmen panssarivaunun ajaessa pataljoonan ryhmytykseen se vetäytyi epäjärjestyksessä takaisin Ritalanmäelle. Vetäytymisen aikana 3. komppaniasta kaatui rajajääkäri Hannes Rantonen panssarivaunun kranaatista ja rajakorpraali, reservin alikersantti Antero Liitteenkangas katosi. Komppanian joutuessa vihollisen painostaessa edelleen vetäytymään Rantosen ruumis jäi kentälle. 1. komppaniasta kaatui vetäytymisen aikana rajajääkäri, reservin korpraali Vilho Paasiniemi.⁴¹⁵

Rajajääkäripataljoona 4 saapui Syväriltä Salmiin 5. Divisioonan reserviksi 3.7.1944. Vihollisen päästessä joen yli 4.7. päivällä sähkölaitoksen

alueella, pataljoona suoritti seuraavana yönä vastaiskun, joka ei kuitenkaan saavuttanut tavoitettaan. Vihollisen päästessä murtoon myös Koverossa, 5. Divisioona irtautui Tulemajoelta 5.7. illalla. Rajajääkäripataljoonan vetäytyessä Kauniskankaan kautta se oli vihollisen jatkuvan tykistötulen ja ilmatoiminnan kohteena, ja vetäytymisen aikana katosi rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Parviainen 2. komppaniasta.⁴¹⁶

(Laine, Karl Lennart: JP27; VS au JTR; jääkkers 1918, jääkvääp 1919; kanta-au RT3 1919–21, evp 1921; rvstm JR 1933, rvalik JR 1933–37; JvAuK 1937–38; rvkers JR 1938–; TS jjoht ErP11, rvvääp 1940; VR resvänr ilman ruk:ia 1940, va nups R4 1940, R1 1941–, resltn 1941; JS: kpääll 21.RajaJK 1941, kpääll 3.K/RajaJP3 1942–, kapt 1943)

(Kaijansinkko, Erkki: asevelv SJR 1939–, korp; TS asevelv 3.Pr, resalik 1940; VR asevelv 3.Pr, 1.Pr, rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP3 1942–43; JvAuK 1943; rvalik 3.K/RajaJP3 (toimi R1) 1943–, res kers 1944)

(Lautsio, Taavi Ilmari: asevelv VEsk/RvPr 1939–40, korp; TS rjoht VEsk/RvPr, resalik 1940; VR reskers 1940, rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–, rvalik, rvkers 2.K/RajaJP3 (toimi R1) 1943–)

(Siren, Jaakko: asevelv KTR4 1939; TS lääkm 1.D; VR rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–)

(Kuvaja, Albin: asevelv PPP3 1936–37, alik; rvstm JR 1938–; TS rjoht 2.K/ErP13; VR reskers 1940, rvstm R5 1940, rvstm, rvalik R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, ½jjoht KKK/RajaJP3 1942–, rvkers 1942)

(Rantonen, Hannes: asevelv PPP2 1932–33, stm; VR rvstm R3 1940–; JS 43.RajaJK, JR16 1941, 3.K/RajaJP1 1942–)

(Liitteenkangas, Vilho Antero: asevelv SVK 1935–36, alik; rvstm KanR 1936–; TS 1.RajaK; VR rvstm R2 1940, ero 1940; JS rajajääk 52.RajaJK (tehtävä R2) 1941, 3.K/RajaJP1 1942–, rvkorp 1943)

(Paasiniemi, Vilho: asevelv KKR 1933–34, stm; TS 1.RajaK, reskorp 1940; VR rvstm R2 1940–; JS 52.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP1 1942–)

(Parviainen, Väinö Matti: asevelv RTR 1932–33, tkm; TS 7.K/JR37; VR rvstm 1./R4 1940–; JS 14.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP4 1942–, res korp 1942)

Rajakersantti Reino Torkkeli, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 4.7.1944 Lintujärvellä, Porajärvellä

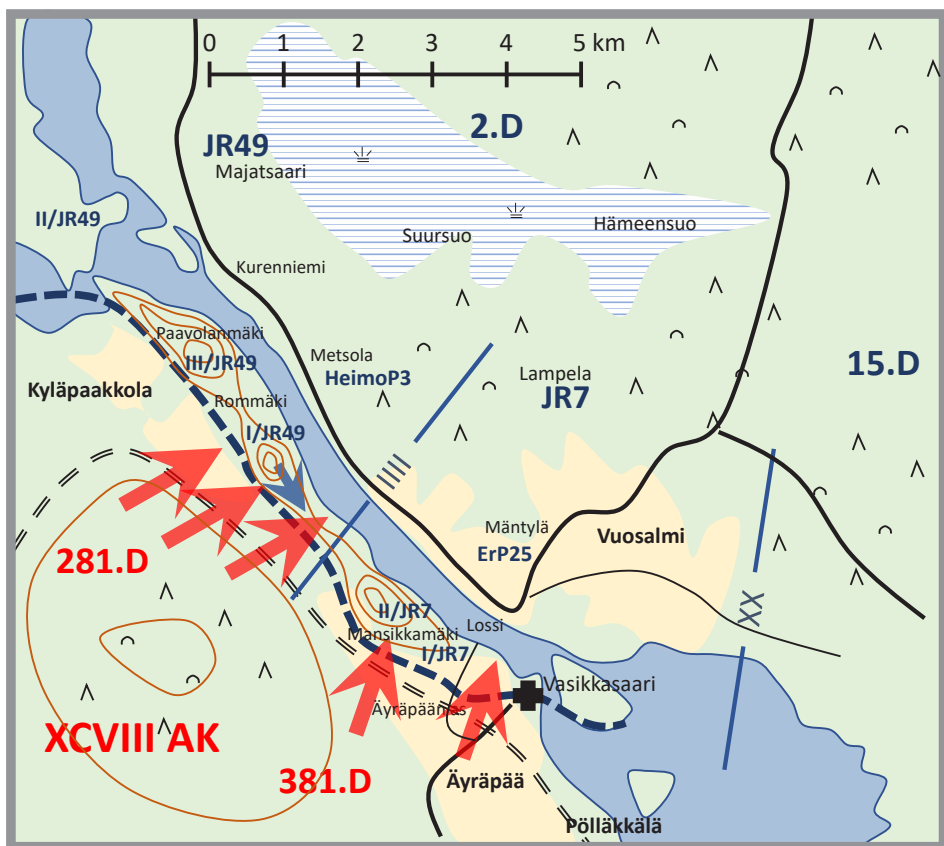
Rajajääkäripataljoona 5 vetäytyi suoraan II Armeijakunnan alaisena Maa-selästä kesällä 1944, kunnes alistettiin 21. Prikaatille Porajärven suunnalla. Prikaatin pääosien taistellessa Soutjärven alueella, sen oikealle sivustalle muodostettiin Lintujärvelle aamulla 3.7. Osasto Kärkkäinen, johon kuului kahden muun komppanian lisäksi Rajajääkäripataljoona 5:n 2. komppania. Osasto vetäytyi 4.7. aamusta Kaitjärven tasalle, johon ryhmittyi puolustukseen. Rajakersantti Reino Torkkeli oli taistelulähetinsä kanssa aamupäivällä maastontiedustelussa, kun he törmäsivät yksinäiseen vihollissotilaaseen, jonka onnistui ampua Torkkeli.⁴¹⁷

(Torkkeli, Reino Vilppi: asevelv PPP2 1931–32, alik; rvstm KanR 1933–37, rvstm KanR 1938–; VR rvalik R1 1940, rvkers R1, R2 1940–; JS talau 32.RajaJK 1941, jvarajoht 2.K/RajaJP5 1942–)

Kadetti, reservin kapteeni Eino Simola, pataljoonan komentaja, I Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 7, kaatui 6.7.1944 Äyräpäässä

Vihollinen aloitti 5.7.1944 illalla voimakkaan hyökkäyksen Äyräpään sillanpäästä vastaan koko sen leveydeltä. Kadetti, reservin kapteeni Eino Simola oli saapunut Kadettikoulusta 21.6.1944 ja määrätty komppanian päälliköksi Erillinen Pataljoona 12:een, mutta siirrettiin suurten upseeritappioiden vuoksi 5.7. Jalkaväkirykmentti 7:n I Pataljoonan komentajaksi. Simola kaatui jo seuraavan päivän aamulla sillanpäässä, Mansikkamäen pohjoispuolella pataljoonan komentopaikalle osuneessa kranaatinheitinkeskityksessä.⁴¹⁸

(Simola, Eino Aulis: asevelv HRR 1932–33, RUK 24 jv, reskorn 1934; TS koulups PstKoulKeski; VR resltn 1940, koulups PstKoulKeski 1940; nups, jjoht, koulus-
kpääll R3 1940–; JS kpääll 23.RajaJK 1941, kpääll 13.RajaJK 1941, kpääll 1.K/ErRajaJP 1941, adj E/RajaJP2; kapt 1942; kpääll 1.K/RajaJP2 1942–43; KADK 27.kadk 1943–44; kpääll 1.K/ErP12, pkom I/JR7 1944)

Vuosalmi 5.–6.7.1944.

***Entinen rajajääkäri, sotamies Heikki Kostamo, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 25, kaatui 7.7.1944 Salojärvellä, Antreassa**

Sotamies Heikki Kostamon tiedot ovat puutteelliset. Hänet oli siirretty 1.7.1944 Jalkaväkirykmentti 25:een ja hän kaatui 7.7. Salojärvellä, Kavant-saarella, mahdollisesti ollessaan illalla komppanian päällikön kanssa maastontiedustelussa.⁴¹⁹

(Kostamo, Heikki: asevelv WR 1925–26, stm; TS 2.K/ErP23; VR rvstm 4./R3 1940–; JS 43.RajaJK 1941, ero 1941(?), 3.K/KevOs18 1941–44, 9.K/JR25 1944)

Rajajääkäri, reservin korpraali likka Martinoff, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, kuoli omassa miinoitteessa 7.7.1944 Uuksussa, Suistamossa

Rajajääkäripataljoona 3 siirrettiin Salmin taistelun jälkeen 6.7.1944 Uuksuun, jossa aloitti varustelutyöt Uuksujokilinjalla. Rajajääkäri, reservin korpraali likka Martinoff pataljoonan konekiväärikomppaniasta käveli 7.7.1944 kello 0400 Uuksujoen itärannalla vahingossa omaan miinakenttään kuollen heti.⁴²⁰

(Martinoff, likka: VR asevelv JvKoulKes1, 14.Pr, 1./R1, stm; JS 11.RajaJK 1941, KKK/RajaJP3 1942–44; rajajääk KKK/RajaJP3 (tehtävä R1) 1943–, res korp 1943

***Entinen rajajääkäri, reservin alikersantti Yrjö Pullinen, 10. komppania / Jalkaväkirykmentti 4, kaatui 8.7.1944 Lavajärvellä, Impilahdella**

Rajajääkäri Väinö Hörhä, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 8.7.1944 Lavajärvellä, Impilahdella, jäi kentälle

***Rajajääkäri Reino Lemmetty, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 8.7.1944 Lavajärvellä, Impilahdella**

Rajajääkäri, reservin korpraali Oiva Kunnas, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 10.7.1944 Lavajärvellä, Impilahdella

Aunuksen Ryhmän miehittäessä U-aseman, Jalkaväkirykmentti 4:n III Pataljoona ryhmittyi 7.7.1944 illalla Lavajärven pohjoispuolella olevan Varpajärven maastoon. Samaan aikaan reservin alikersantti Yrjö Pullinen ilmoittautui rykmentin 10. komppaniaan vapaaehtoisena siirrettynä linnoitusrakennuskomppaniasta. Seuraavan päivän illalla vihollinen kookasi pataljoonan selustaan, jolloin 10. komppaniasta lähetettiin kaksi joukkuetta lyömään vihollinen. Puoleen yöhän kestäneessä taistelussa vihollinen löytiin, mutta Pullinen kaatui taistelussa.⁴²¹

Uuksussa ollut Rajajääkäripataljoona 3 siirrettiin aamuyöllä 8.7.1944 Lemetin kylään ja edelleen aamupäivällä itään Lavajärven alueelle, jossa 8. Divisioonaan kuulunut Jalkaväkirykmentti 4 oli asemassa. Pataljoona saapui paikalle kello 1300, ja lähetettiin rykmentille alistettuna

välittömästi hyökkäykseen kaakkoon Kalliolammen suuntaan torjumaan sieltä hyökkäävä vihollinen. Pataljoona iski kello 2000 vihollisen sivustaan, jolloin syntyneessä kiivaassa lähitaistelussa kaatui 2. komppaniasta rajajääkäri Väinö Hörhä ja katosi konekiväärikomppaniasta rajajääkäri Reino Lemmetty. Komppanian joutuessa puolilta öin vetäytymään patruunoiden loputtua, Hörhän ruumis jouduttiin jättämään kentälle.⁴²²

Rajajääkäripataljoona 3:n alistus Jalkaväkirykmentti 4:lle päättyi yöllä 9./10.7. ja pataljoona vetäytyi maastoitse lounaaseen, Mustalammen suuntaan. Konekiväärikomppanian edetessä maastossa 10.7. kello 0200 tunnustelijana toiminut rajajääkäri, reservin korpraali Oiva Kunnas astui miinaan kaatuen heti.⁴²³ Alue oli talvisodan taistelumaastoa ja jatkosodan U-aseman etumaastoa, joten on mahdollista, että miina oli talvisodan aikainen tai oma miina.

(Pullinen, Yrjö: TS vapeht TerjSk; VR rvstm R2 1941–; JS 12.RajaJK/Os Kanerva 1941, 1.K/RajaJP1 1942, ero 1942; vapeht FFB/SS-Wiking 1942–43, SS-UScha 1942; 1.K/JR5 1943; JvAuK 1943–44; koulau JvKoulKesk29, JvKoulKesk 30 1944, 10.LinnK 1944, 10.K/JR4 1944)

(Hörhä, Väinö Antero: VR asevelv JvKoulKesk1, 2.Pr 1940–41, stm; JS 5.K/JR2 1941–42, 2.K/RajaJP3 1942–43; rajajääk 2.K/RajaJP3 (tehtävä R4) 1943–)

(Lemmetty, Reino: JS asevelv JvKoulKesk6, 4.K/RajaJP3 1941–43; rajajääk KKK/RajaJP3 (tehtävä R4) 1943–)

(Kunnas, Oiva Elis: VR asevelv JvKoulKesk4, 14.Pr, 1./R1 1940; JS 11.RajaJK 1941, res korp, rjoht KKK/RajaJP3 1942–; rajajääk KKK/RajaJP3 (tehtävä R1) 1943–)

Rajakorpraali, reservin alikersantti Einar Pesonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kuoli 9.7.1944 sairauteen

Rajakorpraali, reservin alikersantti Einar Pesonen osallistui vielä Syvärintä vetäytymisen alkutaisteluihin, mutta sairastui pian ja kuoli tautiin 9.7.1944.⁴²⁴

(Pesonen, Einar Severi: asevelv KäkJP 1931–32, stm; TS KKK/JR35; VR rvstm R3; JS KKK/RajaJP4 1942–43, res alik 1942, 3.K/RajaJP4 1943–, rvkorp 1944)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Kalle Pulli, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 10.7.1944 Kompakkajoella, Rukajärvellä, jäi kentälle

Rajajääkäri Armas Kaukotie, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 10.7.1944 Kompakkajoella, Rukajärvellä, jäi kentälle

***Rajajääkäri Osmo Myllynen, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 10.7.1944 Kompakkajoella, Rukajärvellä, jäi kentälle**

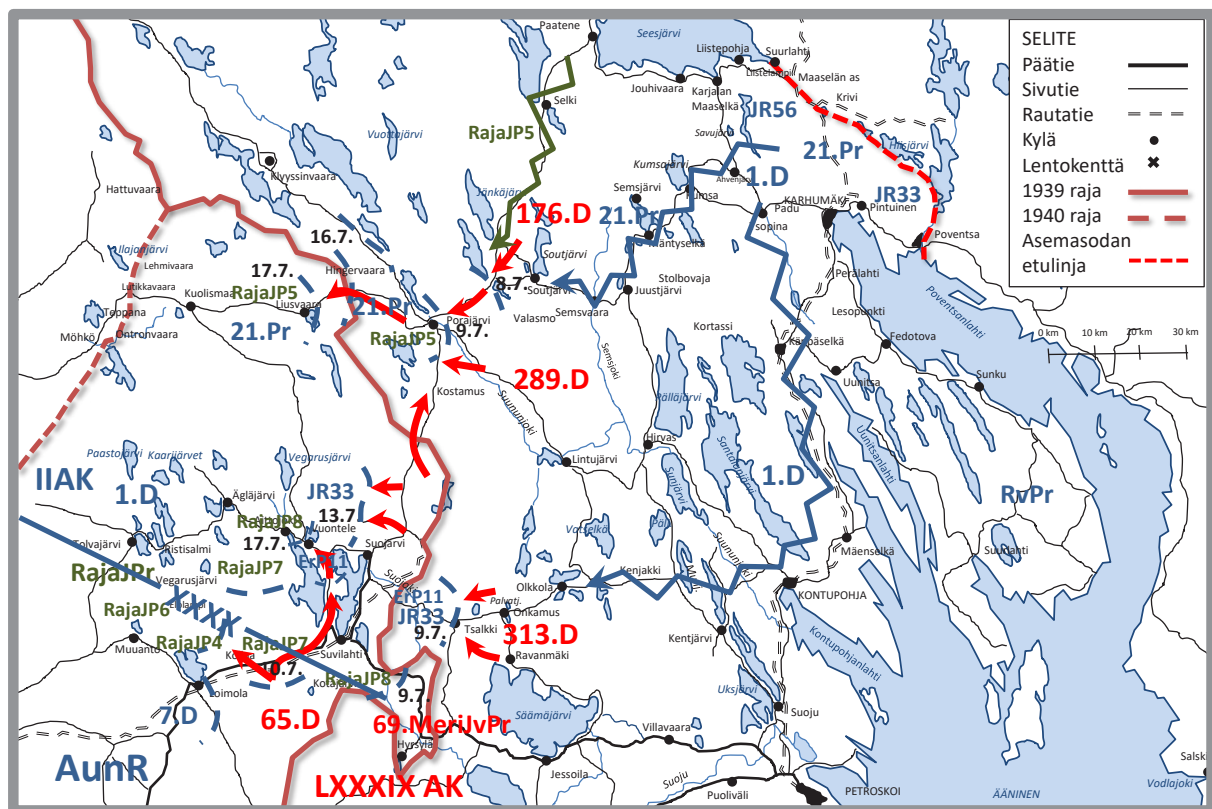
14. Divisioonan kaukopartio-osasto suoritti 3.–11.7.1944 partiomatkan Tungutjärven suuntaan. Vihollinen havaitsi partion Tungutjoen länsipuolella, ja partio joutui vetäytymään takaisin vihollisen säilyttäessä koko

ajan kosketuksen siihen. Partion päästessä Kompakkajoelle, se lähetti joen yli ensin varmistusryhmän länsirannalle. Vihollinen oli kuitenkin ehtinyt kiertää sinne, ja varmistusryhmästä neljä miestä kaatui tai hukkui uidessa vihollisen tulen alla takaisin itärannalle, mukana rajajääkäri, reservin alikersantti Kalle Pulli, rajajääkäri Armas Kaukatie ja rajajääkäri Osmo Myllynen, kaikkien ruumiiden jäädessä kentälle.⁴²⁵

(Pulli, Kalle: ei kantakorttia; rvstm R4)

(Kaukatie, Armas: JS asevelv 3.K/JR10 1941–42, asevelv os Lukkari/14.D 1942–43, stm; rajajääk Os Lukkari/14.D (tehtävä R3) 1944)

(Myllynen, Osmo Pietari: asevelv JvKoulKes14, 2.K/RajaJP6 1941–43; rajajääk Os Lukkari/14.D (tehtävä R5) 1944)

II Armeijakunnan vetäytyminen Maaselastä ja taistelut 9.-17.7.1944.

Rajajääkäri, reservin kersantti Matti Sahi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 14.7.1944 Kagränkankaalla, Suistamossa, jäi kentälle

Rajakorpraali, reservin kersantti Vilho Ruotsalainen, joukkueen johtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 16.7.1944 Kagränkankaalla, Suistamossa

Rajajääkäripataljoona 4 siirrettiin 10.7.1944 Loimolanjärven koillispuolella olevalle Kagränkankaalle, jossa se 12.–13.7. torjui vihollisen ensimmäisen hyökkäyksen Loimolanjärven koillispuolitse. Vihollinen uudisti hyökkäyksen 14.7. onnistuen illalla murtamaan pataljoonan asemat ja pakottaen sen vetäytymään Kagransuolle. Päivän taistelussa kaatui rajakorpraali, reservin kersantti Matti Sahi pataljoonan 2. komppaniasta hänen ruumiinsa jäädessä kentälle. Taisteluosasto Aarnion saartaessa 15.–16.7. vihollisen Kagränkankaan pohjois- ja eteläpuolitse, rajajääkäripataljoona piti asemansa Kagransuolla ja torjui vihollisen hyökkäykset, joissa 16.7. kaatui rajakorpraali, reservin kersantti Vilho Ruotsalainen.⁴²⁶

(Sahi, Matti Johannes: ei kantakorttia; rajajääk (tehtävä R3) 1942–)

(Ruotsalainen, Vilho: asevelv SJR 1935–36, alik; rvstm KanR 1938–; TS 7.RajaK; VR rvstm 1./R3, rvstm 1./R4 1940–; JS rjoht 14.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP4 1942–43, res kers 1942, rvkorp (tehtävä R4) 1943; JvAuK 1943; jjoht 2.K/RajaJP4 1943–)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Aarne Hyytiä, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 16.7.1944 Hingervaarassa, Ilomantsissa

Rajajääkäripataljoona 5 vetäytyi 15.7. alkaen 21. Prikaatin oikealla siivellä Porajärven-Nurmasjärven kannakselta, vihollisen yrittäessä samaan aikaan koukata maastoitse suomalaisten selustaan. Pataljoonan 3. komppanian ollessa 16.7. illalla marssitauolla kaksi kilometriä Hingervaaran kylän länsipuolella, vihollinen hyökkäsi maantielle komppanian kohdalla pataljoonan voimin. Vihollinen vetäytyi tunnin taistelun jälkeen, mutta komppania kärsi suuret tappiot taistelussa, mukana raja-alikersantti, reservin kersantti Aarne Hyytiä.⁴²⁷

(Hyytiä, Aarne Alarik: TS asevelv PpKoulKes1 1940; VR asevelv 8.Pr, alik 1940, rvstm 2./R4 1941–; JS res korp, res alik, lähau 1.K/SissiP1 1941, EK/RajaJP5, 3.K/RajaJP5 1942–; JvAuK 1942; rvalik 3.K/RajaJP5 (toimi R6) 1943–, res kers 1943)

Rajajääkäri, reservin korpraali Pauli Lipponen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 16.7.1944 Kivijärvellä, Suojärvellä, jäi kentälle

Rajajääkäripataljoona 7 siirrettiin Suojärven suunnalle 5.7.1944 suojaamaan II Armeijakunnan eteläistä sivustaa. Pataljoona vetäytyi 10.7. Kotajärveltä pohjoiseen ryhmittyen Paperon pysäkillä noin kolme kilometriä pohjoiseen Kivijärven tien varteen. Vihollinen hyökkäsi pataljoonan asemia vastaan 16.7. aamulla pakottaen iltapäivällä pataljoonan irtautumaan

asemista ja vetäytymään Kivijärven-Korpijärven pohjoispuolelle. Viivytysosastona toimineesta 1. komppaniasta kaatui iltapäivän aikana rajajääkäri, reservin korpraali Pauli Lipponen hänen ruumiinsa jäädessä kentälle.⁴²⁸

(Lipponen, Pauli: asevelv RL 1936–37, matr; TS 6.K/JR27, reskorp 1939; VR rvstm R6 1940–; JS 16.RajaJK, 1.K/RajaJPW 1941, 1.K/RajaJP7 1942–43, ErOsSau 1943, 1.K/RajaJP7 1944)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin vänrikki, Antti Eino, joukkueen johtaja, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 11, katosi 16.7.1944 Vuontelessa, Suojärvellä**

Entinen rajasotamies, reservin kersantti Arvo Sarlin, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, katosi 17.7.1944 Vuontelessa, Suojärvellä

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Kokkonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 17.7.1944 Vuontelessa, Suojärvellä, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin alikersantti Ilo Karvonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 17.7.1944 Vuontelessa, Suojärvellä, jäi kentälle

Entinen rajajääkäri Juho Hannula, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 17.7.1944 Vuontelessa, Suojärvellä, jäi kentälle

1. Divisioona oli vetäytynyt heinäkuun puoliväliin 1944 mennessä Suojärven-Salonjärven kannakselle. Vihollinen jatkoi hyökkäystään 16.7. kello 0600 päästen tunkeutumaan Annantehtaan pohjoispuolella puolustuksessa olleen Erillinen Pataljoona 11:n asemien läpi. Pataljoonan vetäytyessä Naukupohjaan, sen 1. komppanian joukkueen johtaja, reservin vänrikki Antti Eino katosi hänen joukkueensa joutuessa saarroitetuksi.⁴²⁹

Vihollisen päästyä murtoon Suojärven-Salojärven kannaksella, Jalkaväkirykmentti 33:n III Pataljoona ryhmitettiin 16.7. illalla puolustukseen Vuonteleen kapeikkoon. Samalla pataljoonalle alistettiin Rajajääkäripataljoona 8:n 2. komppania. Vihollinen aloitti erittäin voimakkaan tykistön ja panssareiden tukemana hyökkäyksen 17.7. kello 1530, ja mursi pataljoonan asemat tunnin taistelun jälkeen. Suomalaiset joutuivat vetäytymään Vuonteleen joen länsipuolelle, johon hyökkäys saatiin pysäytettyä illalla. Päivän taistelussa kaatuivat rajajääkärikomppaniasta reservin kersantti Arvo Sarlin, rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Kokkonen, rajajääkäri, reservin alikersantti Ilo Karvonen ja entinen rajajääkäri Juho Hannula, joiden kaikkien ruumiit jäivät kentälle.⁴³⁰

(Eino, Antti Eeli: asevelv PPP1 1933–34, alik; rvstm KanR 1936–38, ero 1938; TS rjoht 1.K/PPP6, reskers 1939; VR kanta-au PPP6 1940–, ylik 1940; JS jvarajoht 7.K/JR14 1941, jvarajoht 2.KKK/JR14 1942; JvAuK 1942; jjoht 5.K/JR14 1943, vääp 1943, res vänr ilman ruk:ia 1943, jjoht 1.K/ErP11 1944)

(Sarlin, Arvo Irenius: asevelv PR 1937–38, alik; rvstm LR 1939–; TS R Siilasvuo; VR rvstm R5, ero 1940; JS rjoht 35.RajaJK (Os Pessi) 1941, 1.K/35.RajaJOs, 2.K/RajaJP8 1942–, res kers 1942)

(Kokkonen, Veikko Olavi: asevelv LeLv16 1939–40, stm; TS khj/LeLv16; VR rvstm R5 1940–; JS 35.RajaJK 1941, res korp 1941, 2.K/RajaJP8 1942–, res alik 1943)

(Karvonen, Ilo Ahti: VR asevelv 11.Pr; JS asevelv 3.K/JR58 1941–43, res korp 1941; rajajääk 2.K/RajaJP8 (tehtävä R5) 1943–)

(Hannula, Juho Edvard: asevelv PJP 1933–34, stm; TS EK/ErP16; VR rvstm 3./R5 1940–; JS 35.RajaJK 1941, res korp 1941, 2.K/RajaJP8 1942–43, erotettu 1943; stm 2.K/RajaJP8 1944)

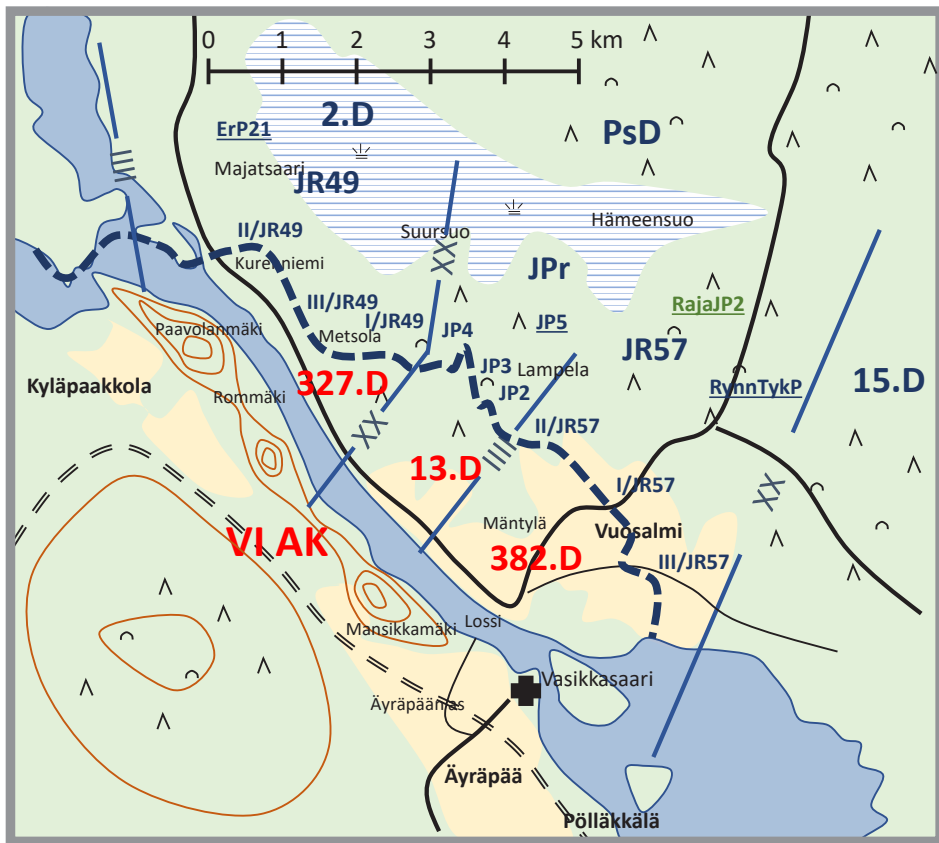
Rajajääkäri Kauko Hirvi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 17.7.1944 Vuosalmella, Äyräpäässä

Rajajääkäri Uuno Nio, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 17.7.1944 Vuosalmella, Äyräpäässä

Rajajääkäripataljoona 2 siirrettiin 9.7.1944 Vuosalmelle, Hämeensuon alueelle III Armeijakunnan reserviksi sinne syntyneen uhan vuoksi. Vihollinen hyökkäsi koko Panssaridivisioonan lohkolla 16.7. iltayöstä, mutta hyökkäys torjuttiin puoleen yöhön mennessä. Hyvin rauhallisen päivän jälkeen vihollinen aloitti 17.7. iltayöllä raskaiden aseiden kiivaan tulivalmistelun ja hyökkäyksen, joka torjuttiin 18.7. kello 0200 mennessä. Rajajääkärit Kauko Hirvi ja Uuno Nio Rajajääkäripataljoona 2:n 3. komppaniasta kaatuivat 17.7.1944, todennäköisesti illalla tehdyssä vastahyökkäyksessä.⁴³¹

(Hirvi, Kauko Armas: JS asevelv JvKoulKesk5 1942, HTK/KanR 1942, toipilas 1943, 3.K/RajaJP2 1943–44; rajajääk 3.K/RajaJP2 (tehtävä R3) 1944)

(Nio, Uuno Armas: asevelv RT2 1938–39, tkm; TS 112.PstJ; JS vap palv (poliisi) 1941–42, PstKoulKesk 1943, 3.K/RajaJP2 1943–44; rajajääk 3.K/RajaJP2 (tehtävä R3) 1944–)

Vuosalmi 16.7.1944.

Rajajääkäri Olavi Vainio, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 17.7.1944 Korkeavaarassa, Ilomantsissa

Rajajääkäri Pekka Urpalainen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 17.7.1944 Korkeavaarassa, Ilomantsissa

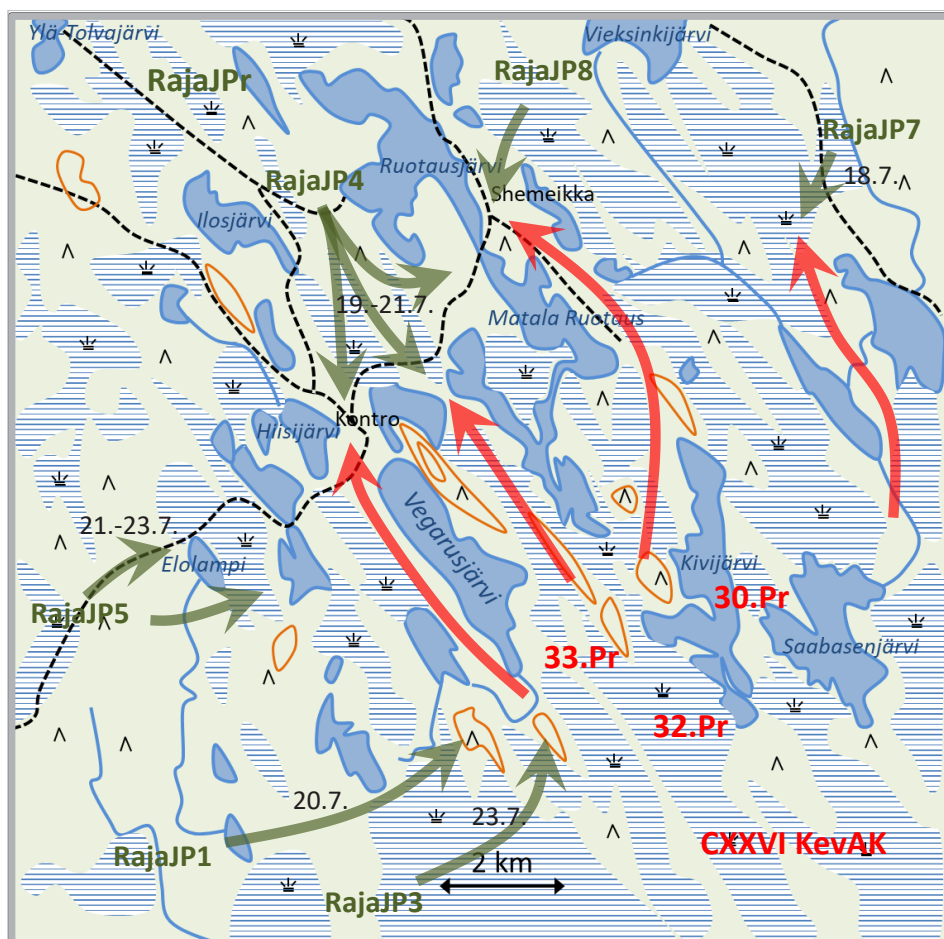
Rajajääkäripataljoona 5 oli vetäytynyt Korkeavaaran kylään yöllä 16./17.7., kun vihollinen koukkasi sen selustaan uhaten motittaa pataljoonan. Pataljoona löi vihollisen 17.7. koko päivän kestäneissä raskaissa taisteluissa, joissa kaatuivat 3. komppaniasta rajajääkärit Olavi Vainio ja Pekka Urpalainen.⁴³²

(Vainio, Olavi Anders: JS asevelv JvKoulKes21, 42.RajaJK 1941–42, stm, 3.K/RajaJP5 1942–44; rajajääk 3.K/RajaJP5 (tehtävä R2) 1944)

(Urpalainen, Pekka Johannes: ei kantakorttia; rajajääk 3.K/RajaJP5 (tehtävä R2) 1944)

RAJAJÄÄKÄRIPATALJOONAT VEGARUSJÄRVELLÄ 17.–23.7.1944

Vihollisen hyökkäyksen tultua pysäytetyksi U-asemassa heinäkuun puolivälissä 1944 se siirsi painopisteensä pohjoisemmaksi, ja aloitti 17.7. kevyellä armeijakunnalla voimakkaan hyökkäyksen Tolvajärven ja Loimolanjärven välisellä erämaa-alueella. Vihollisen tavoitteena oli kiertää suomalaisten selustaan 7. Divisioonan ja Rajajääkäriprikaatin sauma-alueella. Rajajääkäriprikaati (Rajajääkäripataljoonat 4, 7 ja 8) pysäytti vihollisen Vegarusjärven pohjoispuolella 18.–20.7. Tilanteen ollessa edelleen uhkaava alueelle siirrettiin 19.–21.7. myös Rajajääkäripataljoona 1, Rajajääkäripataljoona 3 ja Rajajääkäripataljoona 5, jotka kaikki kolme alistettiin 7. Divisioonalle. Taistelut jatkuivat Vegarusjärven alueella erittäin vaikeassa maastossa 23.7. iltaan saakka, jolloin kummankin puolen voimat olivat tyrehtyneet hyökkäyksissä ja vastahyökkäyksissä ja rintamalinja vakiintui saavutetulle tasalle.

Vegarusjärven taistelut 18.–23.7.1944.

Raja-alikersantti, reservin kersantti Urho Pullinen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 20.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa

Rajajääkäri, reservin korpraali Eero Leppäniemi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 20.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

Rajakorpraali, reservin alikersantti Aarne Lähdetniemi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 20.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, kuoli 23.8.1944

Raja-alikersantti Lauri Kauranen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, katosi 21.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa

Rajajääkäri Ilmari Viuhko, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 21.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin alikersantti Elias Neuvonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

Rajakersantti Veikko Valtanen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

Rajajääkäri, reservin kersantti Kaarlo Lento, joukkueen johtaja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa

Rajajääkäri Arvo Veito, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa

Rajajääkäri, reservin korpraali Antero Ristaniemi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

Vihollinen aloitti 18.7.44 hyökkäyksen Loimolanjärven ja Tolvajärven välisellä erämaa-alueella, jolloin VI Armeijakunnan reservinä ollut Rajajääkäripataljoona 1 alistettiin II Armeijakunnalle ja edelleen 7. Divisioonalle. Pataljoona hyökkäsi 20.7. Vegarusjärven lounaispuolelta Muuannon suunnasta koilliseen ja törmäsi kello 1300 vahvaan viholliseen noin kaksi kilometriä Vegarusjärven eteläpuolella. Käydyssä taistelussa kaatuivat 3. komppaniasta joukkueen johtaja, raja-alikersantti, reservin kersantti Urho Pullinen ja rajajääkäri, reservin korpraali Eero Leppäniemi. Rajakorpraali, reservin alikersantti Aarne Lähdetniemi 2. komppaniasta haavoittui kuullen haavoihinsa 23.8.1944.⁴³³

Tilanteen Vegarusjärvellä ollessa uhkaava, Rajajääkäripataljoona 5 siirrettiin Porajärven–Ilomantsin suunnalta niin ikään Muuantoon alistettuna 7.

Divisioonalle. Pataljoona hyökkäsi aamuyöllä 21.7. koilliseen kohti Kontroa, mutta kohtasi vihollisen puolenpäivän aikaan Elolammen länsipuolella. Pataljoonan 2. komppania koukkasi kaakon kautta saaden vihollisen irtautumaan etuasemistaan, mutta hyökkäys pysähtyi vihollisen toiseen linjaan. Hyökkäyksessä katosi 2. komppaniasta raja-alikersantti Lauri Kauranen ja kaatui rajajääkäri Ilmari Viuhko, jonka ruumis jäi kentälle. Pataljoona jatkoi hyökkäystä 23.7. iltapäivällä Elolammelta eteenpäin, mutta hyökkäys pysähtyi jälleen vihollisen voimakkaaseen vastarintaan, ja mm. 2. komppaniasta kaatui rajajääkäri, reservin alikersantti Elias Neuvonen, jonka ruumis jäi kentälle.⁴³⁴

Rajajääkäripataljoona 3 irrotettiin VI Armeijakunnasta ja siirrettiin Loimolanjärven pohjoispuoliseen maastoon 21./22.7.1944 alistettuna II Armeijakunnalle ja edelleen 7. Divisioonalle. Pataljoonan 3. komppania hyökkäsi etelästä kaksi kilometriä Vegarusjärven kaakkoispuolella olevalle kukkulalle 23.7. aamulla. Ensimmäinen hyökkäys kello 0540 ei onnistunut, ja yrityksessä kaatui joukkueen varajohtaja, rajakersantti Veikko Valtanen. Kello 0800 tehdyllä uudella yrityksellä saatiin kukkula pääosin vallattua, mutta kello 1100, komppanian juuri aloittaessa kukkulan loppuosan valtauksen, vihollinen teki vastaiskun. Komppania jäi osin saarroksiin ja joutui vetäytymään kiivaan lähitaistelun jälkeen. Joukkueen johtaja, rajajääkäri, reservin kersantti Kaarlo Lento katosi, rajajääkäri Arvo Veito jäi kuolettavasti haavoittuneena vihollisen käsiin ja rajajääkäri, reservin korpraali Antero Ristaniemi kaatui hänen ruumiinsa jädessä kentälle.⁴³⁵

(Pullinen, Urho Arvi: asevelv RT2 1932–33, korp; rvstm 3./SR 1936–37, rvstm KanR 1937–; VR rvkorp R2 1940–; JS 52.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP1 1942–43, res kers 1943; rvalik 3.K/RajaJP1 (toimi R2) 1943; JvAuK 1943–44; jjoht 3.K/RajaJP1 1944)

(Leppäniemi, Eero Johannes: VR asevelv PpKoulKes2, 2.Pr, R3, 1./R2 1940–41, korp; JS 12.RajaJK, 52.RajaJK 1941–42; rajajääk 3.K/RajaJP1 (tehtävä R2) 1942–, toipilas 1942–44, 3.K/RajaJP1 1944)

(Lähdetniemi, Aarne Anselm: asevelv KSP 1929–30, stm; TS 2.Ptri/KTR23, korp; VR rvstm 1./R2 1940–; JS 12.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP1 1942, res alik 1943, rvkorp 2.K/RajaJP1 1943–)

(Kauranen, Lauri: TS asevelv JvKoulKes4 1940; VR asevelv I/JR15, 15.Pr, alik 1940, 3./R2 1941–; JS 32.RajaJOs 1941, ½jjoht KKK/RajaJP5 1942; JvAuK 1942; rvalik 2.K/RajaJP5 (toimi R6) 1943–)

(Viuhko, Ilmari: TS vapeht ViipSkp; VR asevelv TykKoulKes3, KTR5, 5.Pr 1940–41, tkm; rvstm R2 1941–; JS 32.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP5 1942–, res korp 1942)

(Neuvonen, Elias: asevelv PionKoulKes3 1940; VR PionP5, PionP2 1940–41, stm; JS 2.K/32.RajaJOs 1941, rjoht 2.K/RajaJP5 1942–44, res korp, res alik 1942; rajajääk 2.K/RajaJP5 (tehtävä R6) 1944)

(Valtanen, Veikko Vihtori: asevelv TR 1935–36, alik; rvstm KanR 1937–38, rvstm

SR 1938–; TS talau 1.K/ErP8; VR rvstm R4 1940, rvalik, rvkers R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, 3.K/RajaJP3 1942–43, jvarajoht 3.K/RajaJP3 1943–)

(Lento, Kaarlo Aleksander: VR asevelv JvKoulKesk10, JR68, alik 1940; JS jvarajoht 2.K/KevOs19 1941, res kers 1941, jvarajoht jääkj/JR23 1942, 3.K/RajaJP3 1942–; rajajääk (tehtävä R1) 1943–, jjoht 3.K/RajaJP3 1944)

(Veito, Arvo: asevelv WR 1937–38, stm; TS 9.K/JR34; JS 7.K/JR45 1941, 3.K/RajaJP3 1942; rajajääk 3.K/RajaJP3 (tehtävä R1) 1943–)

(Ristaniemi, Antero Adolf: JS asevelv JvKoulKesk1 1942, res korp 1943, 3.K/RajaJP3 1943–; rajajääk 3.K/RajaJP3 (tehtävä R1) 1944)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Sokka, 59. Ilmavalvontakomppania, kaatui 20.7.1944 Kokkarissa, Korpiselässä

59. Ilmavalvontakomppanian Kokkarissa, Tolvajärven länsipuolella ollut valvonta-asema joutui 20.7.1944 kello 1400 ilmahyökkäyksen kohteeksi. Rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Sokka haavoittui pommin sirpaleista ja kuoli joukkosidontapaikalla.⁴³⁶

(Sokka, Toivo Johannes: asevelv VJP 1934–35, alik; rvstm LR 1939–; JS lähau 32.RajaJK 1941, siir KotiJ 1941)

Majuri Eljas Tuomainen, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 33, haavoittui 21.7.1944 Ägläjärven kylässä, kuoli 5.8.1944 kenttäsairaalassa

Vihollinen hyökkäsi voimakkaasti 21.7.1944 aamusta alkaen suoraan 1. Divisioonan alaisuudessa olleen vahvennetun Jalkaväkirykmentti 33:n II Pataljoonan lohkolle Ägläjärven–Luglajärven kannaksella Korpiselässä. Pataljoonan komentaja, majuri Elias Tuomainen haavoittui kello 0900 komentopaikallaan Ägläjärven kylässä pahoin tykistökeskityksessä kuollen kaksi viikkoa myöhemmin kenttäsairaalassa.⁴³⁷

(Tuomainen, Elias: asevelv 1930–31 PPP3, RUK 20 yl, resvänr 1933; kanta-au PPP3 1932–33; KADK 17.kadk 1933–35, vänr 1935; nups PPP2 1935–39, ltn 1937; nups SR 1939–; TS kpääll 9.K/JR37; VR kpääll ErP8, kpääll JR43, kpääll 10.Pr, kapt 1940, 2. yeups/R6 1941–; JS adj JR33 1941, oppääll 12.PrE 1942, pkom II/JR33 1943–, maj 1943)

Vegarusjärven alue oli tietöntä erämaata, jossa vuorottelivat ikimetsät ja suot, ja jossa huolto oli toimitettava perille kantamalla (SA-kuva).

Rajakorpraali Jaakko Kunnas, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 21.7.1944 Koivuselässä, Impilahdella, kuoli 24.7.1944

Rajajääkäripataljoona 3 siirtyi Nietjärven luoteispuolelle varustelutöihin 19.7.1944. Vihollinen ampui 2. komppanian majoitusalueelle Koivuselässä häirintätulta 21.7., jolloin rajakorpraali Jaakko Kunnas haavoittui sirpaleista ja kuoli kolme päivää myöhemmin kenttäsairaalassa.⁴³⁸

(Kunnas, Jaakko Johannes: asevelv TR 1936–37, stm; TS 8.K/JR16; VR rvstm R4 1940, R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–, rvkorp 1943)

Merivartioalikersantti Aarne Valmunen, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla

Merivartija Martti Lähteenmäki, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla, jäi mereen

Merivartija Martti Nurmi, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla, jäi mereen

Merivartija Aarne Ramberg, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla, jäi mereen

Yksinäinen vihollisen pommikone pääsi huomaamatta hyökkäämään 25.7.1944 kello 1440 Träskön laiturissa, Porkkalanniemen eteläpuolella olleita emälaiva Vilppulaa ja raivaaja Merkuriusta vastaan. Merkurius sai todennäköisesti täysosuman pommista ja upposi välittömästi tuhoutuen täysin, Vilppulan pysyessä pinnalla puolisen tuntia ennen uppoamistaan. Hyökkäyksessä kaatui viisi miestä, joista Merkuriuksella merivartioalikersantti Aarne Valmunen, merivartija Martti Lähteenmäki, merivartija Martti Nurmi ja merivartija Aarne Ramberg. Valmusen ruumis löydettiin 1.8., Lähteenmäen, Nurmen ja Rambergin ruumiiden jäädessä mereen.⁴³⁹

(Valmunen, Aarne Rudolf Vilhelm: asevelv RL 1935–36, ylim; mvt (konem) 1939–; JS konem 7.RPr 1941–42, konem 4.RaivLv 1942–43, konem SaarRPr 1943, konem 4.RaivLv 1944, mvalik 1944)

(Lähteenmäki, Martti Oskar: asevelv RT1 1934–35, tkm; mvt 1938–)

(Nurmi, Martti Piispa: mvt (kokki)1930–)

(Ramberg, Aarne Alvar Olavi: asevelv RT2 1937–38, tkm; mvt 1941–)

Rajakorpraali Sulo Rantanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 30.7.1944 Ilajanjoella, Ilomantsissa

Rajajääkäri Vihtori Kovanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoitui 30.7.1944 Ilajanjoella, Ilomantsissa, kuoli 1.8.1944

Vegarusjärven taistelujen jälkeen Rajajääkäripataljoona 3 siirrettiin Ilomantsiin, jossa se alistettiin 26.7.1944 Ryhmä Raappanalle Ilajansuon alueella. Vihollinen hyökkäsi pataljoonan 2. komppanian asemia vastaan 30.7. kello 1000 alkaen noin pataljoonan voimin panssarivaunujen ja vahvan epäsuoran tulen tukemana. Kiivaan lähitaistelun jälkeen komppania joutui vetäytymään Ilajanjoki-linjalle menettäen kaatuneina rajakorpraali Sulo Rantasen. Rajajääkäri Vihtori Kovanen haavoittui ja kuoli seuraavana päivänä kenttäsairaalassa haavoihinsa.⁴⁴⁰

(Rantanen, Sulo Johannes: asevelv SVK 1939–; TS asevelv 1.Pr; VR JR64, 11.Pr 1940, reskorp 1940, rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–, rvkorp 1943)

(Kovanen, Vihtori: VR asevelv HuoltoKoulKesk, stm, rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, KKK/RajaJP3 1942, 2.K/RajaJP3 1944)

Rajavääpeli, reservin kapteeni Väinö Mirhola, komppanian päällikkö, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 52, kaatui 31.7.1944 Koitajoella, Ilomantsissa

Ilomantsin suunnassa etenevän vihollisen pysäyttämiseksi perustettiin heinäkuussa 1944 Ryhmä Raappana, jonka osaksi muodostettiin Jalkaväkirykmentti 52:n I Pataljoonasta ja Erillinen Pataljoona 24:sta Osasto Partinen. Osasto Partinen siirrettiin 29.7. alkaen Ilajärven alueelle, josta aloitti 30.7. illalla etenemisen Koitajoelle saaden kosketuksen viholliseen yöllä. Reservin kapteeni Väinö Mirholan 3. komppania suunnattiin aamulla 31.7. koukkaukseen Koitajoen sillan eteläpuolitse. Komppania ylitti joen kello 0925, mutta törmäsi vihollisen vahvoihin aseisiin joen länsipuolella olevalla kukkulalla. Komppania yritti vallata kukkulan rynnäköllä ilman tykistövalmistelua, mutta hyökkäys ei onnistunut ja kapteeni Mirhola itse kaatui.⁴⁴¹

(Mirhola, Väinö: asevelv RT2 1924–25, korp; rvstm, rvkorp, rvalik, rvkers 1./SR 1926–31; JvAuK 1931; rvkers 1./SR 1931–34, rvkers JR 1935–38, rvylik JR 1938–; TS kvääp ErP11, rvvääp 1940; VR rvvääp R4, resvänr ilman ruk:ia 1940, resltn 1941, va nups R2 1941–; JS: jjoht, kpääll 22.RajaJK/Os Kanerva, Os Malm 1941, lähups II/JR52 1942, kpääll 3.K/JR52 1942–, kapt 1944)

Vilppula syksyllä 1942 (SA-kuva).

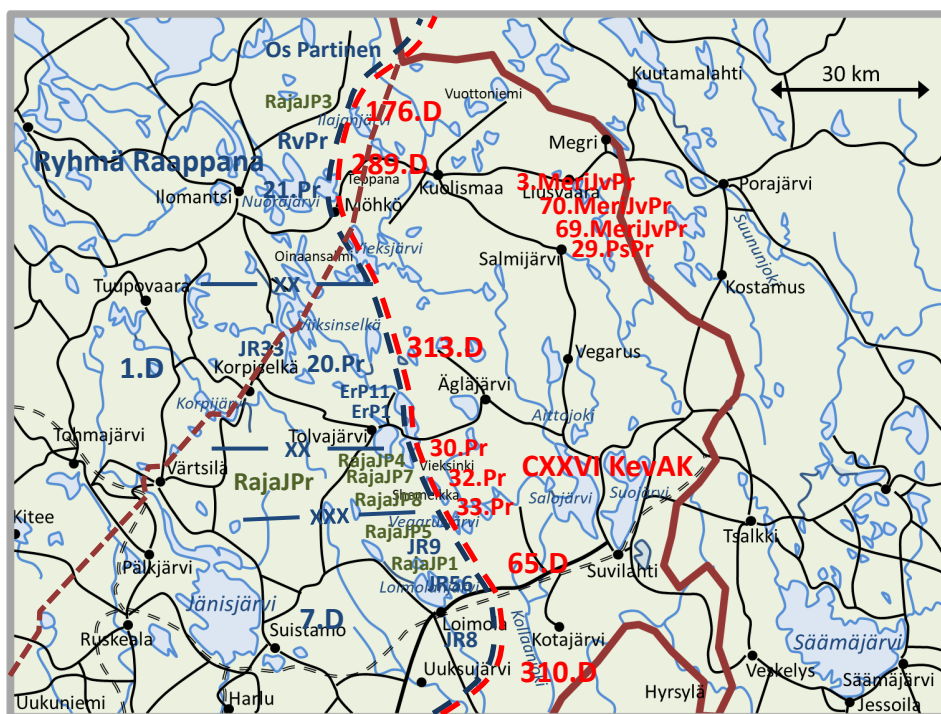

Rajajääkäripataljoona 3:n muistomerkki Ilajanjoella, Ilomantsissa (kuva: STC Tuotanto Oy).

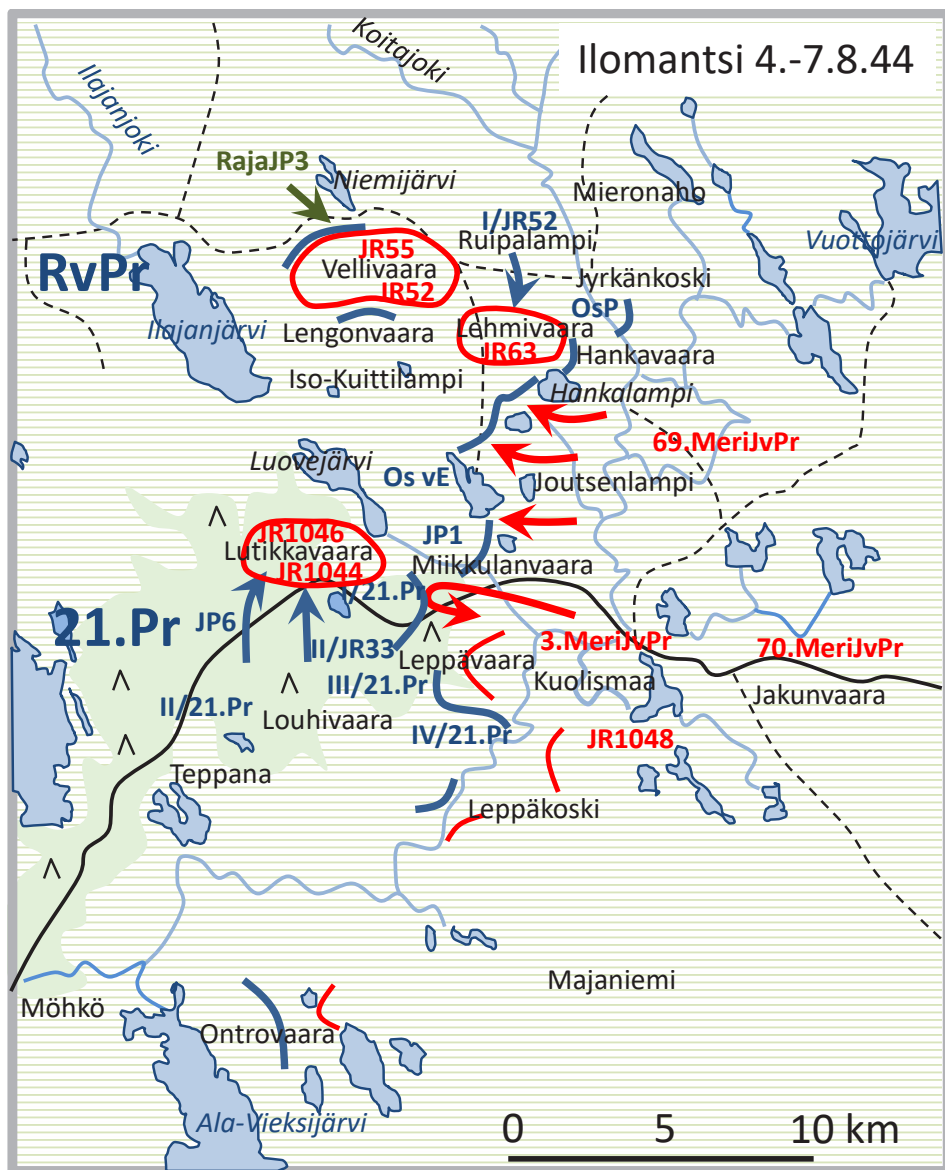
ELOKUU 1944

Presidentti Ryti eroaa 1.8. ja marsalkka Mannerheim valitaan 4.8. poikkeuslailla tasavallan presidentiksi. Ryhmä Raappana lyö vihollisen Ilo-mantsissa 31.7.–9.8. käydyissä taisteluissa. Vihollinen kiertää elokuun alussa Rukajärvellä 14. Divisioonan selustaan, mutta lyödään Ontrosenvaaran ja Tahkokosken taisteluissa. Elokuun puoliväliin mennessä kaikilla rintamasuunnilla on siirrytty asemasotaan. Eduskunta hyväksyy 2.9. salaisessa äänestyksessä hallituksen esityksen rauhanneuvottelujen aloittamisesta ja samana päivänä Suomi katkaisee suhteensa Saksaan. Aselepo Suomen ja Neuvostoliiton välillä astuu voimaan 4./5.9.

Samaan aikaan kun vihollinen hyökkäsi Loimolanjärven pohjoispuolella, se eteni vahvoin voimin Porajärven-Ilomantsin suunnassa, pakottaen alueella olleen 21. Prikaatin vetäytymään Möhkön tasalle. Päämaja siirsi 24.7. alueelle Kannakselta Ratsuväkiprikaatin ja Vegarusjärveltä Rajajääkäripataljoona 3:n ja perusti sinne tilapäisyhtymän, Ryhmä Raappanan. Ryhmä Raappana löi elokuun alun mottitaisteluissa kaksi vihollisen divisioonaa ja sen jälkeen torjui vihollisen usean prikaatin voimin tekemän hyökkäyksen elokuun puoliväliin mennessä.

Loimola-Tolvajärvi-Ilomantsi heinä-elokuun vaihteessa 1944.

Ryhmä Raappana elokuun alussa 1944.

***Entinen rajavartiokorpraali, reservin ylikersantti (ph vänrikki) Kullervo Leminen, joukkueen varajohtaja, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 52, kaatui 1.8.1944 Ontajoella, Rukajärvellä**

Jalkaväkirykmentti 52:n 9. komppanian joukkueen vahvuinen partio eteni 1.8.1944 Ontajoen suunnalla tehtävänäään katkaista vihollisen huoltotie. Partio törmäsi 20-miehiseen viholliseen kenttävartio Arvan luona ja motitti sen. Koko iltayön kestäneessä taistelussa kaatui mm. joukkueen varajohtaja, reservin ylikersantti Kullervo Leminen. Hänet ylennettiin kaatumisen jälkeen reservin vänrikiksi päivämäärällä 27.8.1944.⁴⁴²

(Leminen, Emil Kullervo: asevelv KTR2 1931–32, alik; rvkorp JR 1./JR 1932–35, ero 1935; TS spolau SPolP/III AK; JS spolau SPolK/14.D, KäkisalSotHalle, SortavSotHalle 1941, res kers 1941, jvarajoht 7.K/JR52 1942, jvarajoht 9.K/JR52 1943, res ylik 1943; JvAuK 1943–44; jjoht 9.K/JR52 1944, ph vänr 1944)

Rajajääkäri Aleksanteri Utriainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 1.8.1944 Elolammilla, Suistamossa

Tilanne Vegarusjärvellä rauhoittui heinä-elokuun vaihteessa 1944 vihollisen hyökkäyksen tultua torjutuksi ja sen vetäytyessä hieman taaksepäin. Vihollinen jatkoi kuitenkin tykistöhäirintää, ja rajajääkäri Aleksanteri Utriainen kaatui 1.8. aamulla Elolammilla Rajajääkäripataljoona 5:n 1. komppanian asemiin tullessa keskityksessä.⁴⁴³

(Utriainen, Aleksanteri: asevelv KäkJP 1932–33, stm; TS KrhK/JR35; VR rvstm 2./R4 1940–; JS 24.RajaJK 1941, 1.K/RajaJP5 1942–)

Rajajääkäri Lauri Kerola, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, haavoittui 3.8.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, kuoli 6.8.1944 kenttäsairaalassa

Rajajääkäriprikaati yritti vielä elokuun alussa 1944 lyödä Vegarusjärvien alueella olevan vihollisen. Rajajääkäripataljoona 8 hyökkäsi aamulla 3.8. Kontroon, Hiisijärvien kannakselle, saavuttaen tavoitteensa, mutta joutui vetäytymään iltapäivällä kannakselta vihollisen tehdessä vastahyökkäyksen vahvan tykistön tukemana. Päivän taistelussa haavoittui rajajääkäri Lauri Kerola 1. komppaniasta. Kerola kuoli haavoihinsa kolme päivää myöhemmin kenttäsairaalassa.⁴⁴⁴

(Kerola, Lauri Johannes: JS asevelv JvKoulKesk15, 1.KKK/JR53, 1.K/RajaJP8 1941–1943; rajajääk 1.K/RajaJP8 (tehtävä R5) 1943–)

Rajajääkäri Vilho Lätti, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 3.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa

Rajajääkäri, reservin alikersantti Viljo Ihalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 3.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa, kuoli 4.8.1944

**Rajajääkäri Oiva Kivinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui
4.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa**

**Entinen rajajääkäri Frans Laamanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3,
kaatui 8.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa**

Ryhmä Raappana aloitti vastahyökkäyksensä Ilomantsissa elokuun alussa 1944, ja onnistui reilun viikon kiivaissa taisteluissa lyömään vihollisen 176. Divisioonan. Vihollinen irtautui Ilajanjoen varresta 2.8. aamuyöllä Rajajääkäripataljoona 3:n 1. ja 2. komppanian seurattessa sitä. Komppaniat saavuttivat 3.8. illalla Vellivaaran, jossa eteneminen pysähtyi vihollisen murrokseen ja tuleen. Syntyneessä taistelussa kaatui 2. komppaniasta rajajääkäri Vilho Lätti ja haavoittui 1. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Viljo Ihalainen, joka kuoli seuraavana päivänä. Hyökkäys uusittiin 4.8. kello 0430 suomalaisten päästessä osittain vihollisen aseisiin, mutta joutuessa lopulta vetäytymään tappioiden vuoksi. Taistelussa kaatui 2. komppaniasta rajajääkäri Oiva Kivinen.⁴⁴⁵

Rajajääkäripataljoona 3 liitettiin 6.8. Ryhmä Raappanan pohjoisella sivustalla toimivaan Osasto Seitamoon, jonka tehtävänä oli tuhota Lehmivaaran ja Vellivaaran motit. Pataljoonan hyökätessä Vellivaaraan pohjoisesta 8.8. aamulla, 2. komppanian tehtävänä oli katkaista idästä Vellivaaraan tuleva tie. Katkaisu onnistui, mutta iltapäivällä vihollinen onnistui lyömään suomalaiset pois tieltä jääkäri Frans Laamasen kaatuessa päivän taistelussa.⁴⁴⁶

(Lätti, Vilho: asevelv WR 1939–; TS 9.K/JR64; VR 11.Pr 1940, rvstm 2./R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, 2.K/RajaJP3 1942–)

(Ihalainen, Viljo: TS asevelv I/3.Pr; VR 1.Pr, 19.AVarK 1940, rvstm R1 1941–; JS 11.RajaK 1941, 1.K/RajaJP3 1942–, res korp 1942, res alik 1943)

(Kivinen, Oiva Sakari: JS asevelv JvKoulKesk6 1941, 2.K/RajaJP3 1942–43, stm; rajajääk 2.K/RajaJP3 (tehtävä R4) 1943–)

(Laamanen, Frans Ilmari Antero: TS asevelv JvKoulKesk6, 3.K/ErP39; VR JR65, Psto/10.Pr, KTR9 1940; rvstm R1 1941–; JS 21.RajaJK 1941, ero 1942(?), 2.K/RajaJP3 1942–)

***Rajajääkäri, reservin korpraali Jorma Vedenoja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 6.8.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa**

Rajajääkäripataljoona 8:n 3. komppania suoritti aamuyöllä 6.8.1944 väkivaltaisen tiedusteluhyökkäyksen Kontron alueella, Myllypuron eteläpuolelle. Hyökkäys pysähtyi lähes heti vihollisen vahvojen asemien eteen, jolloin taistelussa kaatui rajajääkäri, reservin korpraali Jorma Vedenoja.⁴⁴⁷

(Vedenoja, Jorma Tapio: JS asevelv JvKoulKesk15 1941, 7.K/JR53 1942, korp 1942, 3.K/RajaJP8 1943; rajajääk 3.K/RajaJP8 (tehtävä R5) 1943–)

***Rajajääkäri Niilo Oksanen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui
7.8.1944 Songerjärvellä, Suistamossa**

Rajajääkäripataljoona 1:n 3. komppania siirtyi 6.8.1944 selustaan Songerjärvelle, Loimolanjärven luoteispuolelle lepoon ja varustelutöihin. Seuraavana aamuna komppanian päällikkö lähti taistelulähetinsä, rajajääkäri Niilo Oksanen kanssa kalastamaan Songerjärvelle. Rannalla väijyksissä ollut vihollisen partio yllätti heidät, jolloin syntyneessä tulitaistelussa Oksanen kaatui.⁴⁴⁸

(Oksanen, Niilo Olavi: VR asevelv TykkoulKesk1, 1.Ptri/KTR3, Psto/3.Pr 1940–41, R3, R2 1941; JS 12.RajaJK 1941, 52.RajaJK 1941–42, 3.K/RajaJP1 1942)

Lehmivaaran ja Vellivaaran välille mottiin jääneen vihollisen 176. Divisioonan tuhattua kalustoa (SA-kuva).

***Rajajääkäri Tuure Peltomaa, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 6, kaatui
6.8.1944 Tsirkka-Kemijoella, Rukajärvellä**

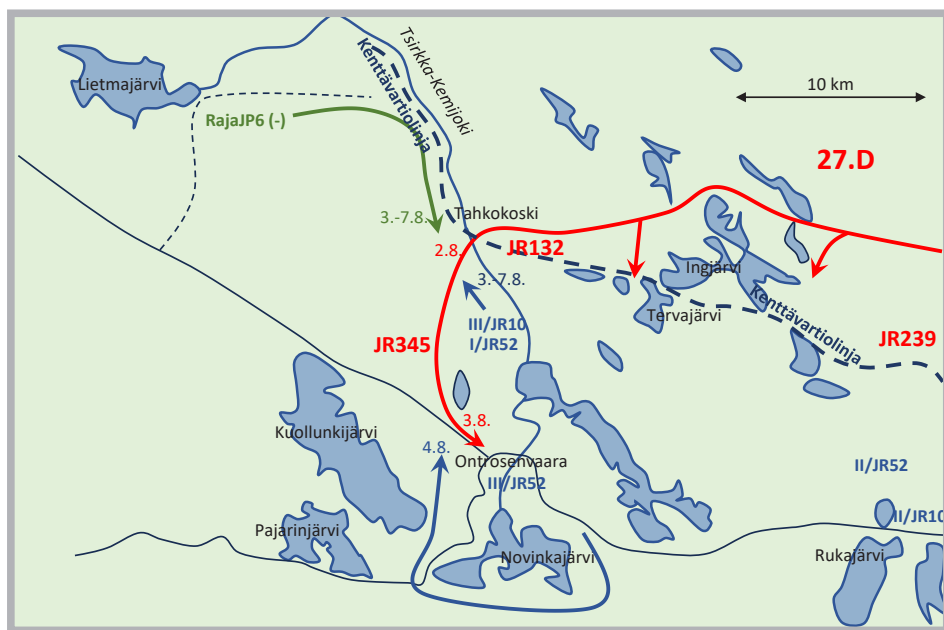
**Rajakorpraali, reservin kersantti Leo Poila, osasto Lukkari / 14. Divisioona,
kaatui 7.8.1944 Tsirkka-Kemijoella, Rukajärvellä**

Vihollinen rakensi heinä-elokuun vaihteessa 1944 Rukajärven-Ontrosenvaaran alueella 14. Divisioonan harvan kenttävartioketjun pohjoispuolelle erämaahan metsätien. Se ylitti vahvoin voimin 2.8. Tsirkka-Kemijoen Tahkokoskella ja seuraavana päivänä katkaisi 14. Divisioonan

selustayhteydet Ontrosenvaarassa. Rajajääkäripataljoona 6:n pääosista, Jalkaväkirykmentti 10:n ja Jalkaväkirykmentti 52:n osista sekä 14. Divisioonan kaukopartio-osastosta muodostettiin 3.8. Rajajääkäripataljoona 6:n komentajan, majuri Muroleen johtoon Osasto Murole, joka lähetettiin vastahyökkäykseen. Pohjoisesta ja etelästä tehdyllä hyökkäyksellä vihollinen ajettiin takaisin Tahkokoskelle 4.8., mutta taistelut sillanpäässä jatkuivat 10.8. asti. 6.8. iltapäivällä tehdyssä hyökkäyksessä Munakukkulalle kaatui rajajääkäri Tuure Peltomaa. Vihollisen onnistui 7.8. aamuyöllä kiertää kaukopartio-osaston selustaan, jolloin seuranneessa taistelussa kaatui rajakorpraali, reservin kersantti Leo Poila.⁴⁴⁹

(Peltomaa, Tuure Jalmari: asevelv PohjR 1936, stm; TS 6.K/JR25; JS 8.K/JR11 1941–42, 3.K/RajaJP6 1942–44; rajajääk 3.K/RajaJP6 (tehtävä R5) 1944)

(Poila, Leo Daavid: asevelv HRR 1939–40, korp; TS rjoht 2.Esk/HRR; VR resalik 1940, rvstm R5 1940–; JS 15.RajaJK, 2.K/RajaJP6 1942, Os Lukkari/14.D 1943–, res kers 1944)

Tahkokosken-Ontrosenvaaran taistelu 2.–10.8.1944.

Rajajääkäri Uula Sliden, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, haavoittui 7.8.1944 Lutolla, Petsamossa, kuoli 9.8.1944

36. Rajajääkärikomppanian partio törmäsi 7.8.1944 illalla Luton alueella kenttävartioiden välissä vihollisen partioon, jolloin syntyneessä tulitais- telussa rajajääkäri Uula Sliden haavoittui. Sliden kuoli haavoihinsa kaksi päivää myöhemmin.⁴⁵⁰

(Sliden, Uula: asevelv LR 1936–37, stm; TS 2.K/OsP; VR rvstm 3./R6 1940–; JS 36.RajaJK 1941–)

Rajajääkäri Bror Nyström, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 12.8.1944 Honkalammella, Ilomantsissa

Rajajääkäri Reino Anttila, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 12.8.1944 Honkalammella, Ilomantsissa

Vellivaaran motti tuhottiin 9.8.1944 osan vihollisen joukoista päästessä murtautumaan omalle puolelle. Alueelle kuitenkin jäi edelleen vihollisen partioita, joista yksi yllätti 12.8. iltapäivällä Honkalammen pohjoisrannalla, Vellivaarasta noin neljä kilometriä kaakkoon teltassa levossa olleen Rajajääkäripataljoona 3:n 1. komppanian yhden ryhmän. Ylläkössä yksi mies haavoittui, yksi jäi vangiksi ja kahdeksan kaatui, mukana rajajääkärit Bror Nyström ja Reino Anttila.⁴⁵¹

(Nyström, Bror Olof Wilhelm: asevelv UR 1934–35, stm; TS HelSkpE; VR reskorp 1940, rvstm R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, KKK/RajaJP3 1942–44, 1.K/RajaJP3 1944)

(Anttila, Reino Aaretti: JS asevelv JvKoulKesk6 1941, asevelv 1.K/RajaJP3 1942–43, stm; rajajääk 1./RajaJP3 (tehtävä R4) 1943–)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Lauri Kaikkonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 21.8.1944 Tolvajärvellä, Korpiselässä

Heinäkuun lopussa 1944 rintamalinja Laatokan pohjoispuolella vakiintui Nietjärven-Loimolan-Tolvajärven-Leppävaaran pääpiirteiselle linjalle, Rajajääkäriprikaatin ollessa Tolvajärven-Vegarusjärven välisellä alueella. Suhteellisen rauhallisen uuden asemasotavaiheen keskeyttivät lyhyet, paikalliset hyökkäykset ja tykistökeskitykset, joita tekivät sekä suomalaiset että vihollinen. Ylä-Tolvajärven kaakkoispäässä asemassa ollut Rajajääkäripataljoona 7:n 3. komppania joutui 21.8. kello 1825 yllättäen vihollisen kiivaan kranaatinheitinkeskityksen kohteeksi, jolloin rajajääkäri, reservin alikersantti Lauri Kaikkonen kaatui.⁴⁵²

(Kaikkonen, Lauri: asevelv SJR 1935–36, stm; TS KKK/ErP6; VR rvstm R6 1940–; JS 7.K/JR54 1941–42, res korp 1941, 3.K/RajaJP7 1942–, res alik 1944)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Vieno Salo, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 26.8.1944 Lukkolammella, Ilomantsissa

Rajajääkäripataljoona 3:n 3. komppaniasta lähti 25.8.1944 illalla rajajääkäri, reservin alikersantti Vieno Salon johtama neljän miehen partio takaa-ajamaan hirveä. Partio joutui vihollisen yllättämäksi Lukkolammen luoteispuolella, jolloin Salo kaatui.⁴⁵³

(Salo, Vieno Nikolai: asevelv RL 1938–39, matr; TS kirj PLM kanslia; VR rvstm 3./R1 1941–; JS 31.RajaJK 1941, KKK/RajaJP3 1942–43, korp 1943, 3.K/RajaJP3 1943–, res alik 1944)

14. Divisioonan kaukopartio Tsirkka-Kemijoen suunnalla 7.8.1944 (SA-kuva).

***Entinen rajavartiosotamies, reservin sotamies Teppo Rokosa, 502. Työkomppania, kaatui 31.8.1944 Kokkoselässä, Karisalmella**

502. Työkomppanian osaston ollessa aamulla 31.8.1944 aloittamassa taisteluasemien rakentamista Mannikonmäessä, Kokkoselän luoteispuolella, vihollinen ampui tykistöllä häirintää yhden kranaatin osuessa osaston keskelle. Neljä miestä kaatui, mukana entinen rajavartiosotamies, reservin sotamies Teppo Rokosa.⁴⁵⁴

(Rokosa, Teppo: asevelv SR 1930–31, stm; rvstm SR 1931–38, ero 1938; TS EK/III/JR37, reskorp 1939; JS 5.K/JR27 1941, 1.K/JR23 1942, vankilassa 1943, 11.K/JR5 1944, 502.TyöK 1944)

:n sotapäiväkirja

Päiväys	Kello	SISÄLTÖ
		6,52 maron 374 miestä lähten. M. 100 miehen jousi työtälle. Samalla kolme lähten - 8 parivälikkoja lähten. Luvon tulossa. Tässä lautoja tyhjienä. Toinen kaksi partiota kengäni matkalla joulupöydä.
15,20		Saavutettiin Botellat: Majutusalueita p: 61-70; i: 40-75 1/2 km laaja laamun-alue. Rönkälahden eräällä saarella joulupöydä joulupöydä. Pöytä 177,7 l 400, mutta rakennusta naapuritöidenä; i: 33-40 talilla majutusta tien molemmilla puolella; i: 13-15 talilla tien molemmilla puolella majutusta - joulupöydä; i: 08-00 joulupöydä, laavu, i: talia; i: 03-40 tien eteläpuolella kiveillä asunot. Tien päästä joulupöydä saavutettiin. 24 km ja 12 hevosta saavutettiin paikallaan joulupöydä tien vartta.
4.9.	4,25	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	4,35	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	4,45	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	5,00	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	5,05	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	7,00	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	7,30	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.

:n sotapäiväkirja

Päiväys	Kello	SISÄLTÖ
		Joulupöydä joulupöydä. Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
8,20		Saavutettiin Botellat: Majutusalueita p: 61-70; i: 40-75 1/2 km laaja laamun-alue. Rönkälahden eräällä saarella joulupöydä joulupöydä. Pöytä 177,7 l 400, mutta rakennusta naapuritöidenä; i: 33-40 talilla majutusta tien molemmilla puolella; i: 13-15 talilla tien molemmilla puolella majutusta - joulupöydä; i: 08-00 joulupöydä, laavu, i: talia; i: 03-40 tien eteläpuolella kiveillä asunot. Tien päästä joulupöydä saavutettiin. 24 km ja 12 hevosta saavutettiin paikallaan joulupöydä tien vartta.
8,45		Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
9,50		Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
10,15		Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
21,20		Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
5.9.	2,10	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	8,00	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.
	11,40	Thuroitt' Rönkä: Kholliinudet lopetetaan klo 7,00.

11 Ma kuu 140.

4.43.5.000.83

Tieto vihollisuuksien päättymisestä saavutti joukot 4.9.1944 aamuyöllä. Vaikka suomalaiset lopettivat taistelutoiminnan kello 0700, vihollinen jatkoi paikoin kiivastakin tykistötoimintaa 5.9. kello 0700 saakka. Rajajääkäripataljoona 6:n alueella vuorokausi oli kuitenkin rauhallinen.

LAPIN SOTA

Suomi katkaisee 2.9.1944 suhteensa Saksaan. Aselepo Suomen ja Neuvostoliiton välillä astuu voimaan 4./5.9. Lapin sota alkaa 15.9. saksalaisten yrittäessä vallata Suursaaren. Moskovan välirauhasopimus solmitaan 19.9. Suomalaiset nousevat 1.10. maihin Torniossa, jossa, samoin kuin Kemissä, käydään kiivaita taisteluja viikon ajan. Lokakuun aikana suomalaiset valtaavat Rovaniemen, Sodankylän ja Muonion. Ryhmä Lagus saavuttaa Utsjoen marraskuun lopussa. Puolustusvoimat saatetaan rauhan ajan vahvuuteen 3.12. mennessä. Ryhmä Puroma saavuttaa tammikuun 1945 puolivälissä Kilpisjärven tasan, johon eteneminen pysäytetään. Saksalaiset aloittavat vetäytymisen Kilpisjärveltä huhtikuun alussa ja poistuvat omaehtoisesti Norjan puolelle 27.4.1945, jolloin Lapin sota päättyy.

N:o 594/I.

4. 10. 1944.

PÄÄMAJAN KÄSKYLEHTI

N:o 26.

1 §.

K o m. 2.

Rajajääkärien ottaminen rajavartiolaiteeseen.

Tiedoitetaan, että palveluksessa olevat asevelvolliset, varusmiehiä lukuunottamatta, voivat sitoutua palvelemaan rajavartiolaiteeseen rajajääkäreinä. Sitoumus velvoittaa palvelemaan vähintään 1 vuoden sitoumuksen alkamisajasta lukien. Hakemukset lähetettävä sitämukaa kun hakukkaita ilmaantuu virkateitse osoitteella: Rajavartiostojen esikunta, Helsinki ja on niihin liitettävä lääkärintlausunto hakijan palveluskelpoisuudesta, ote sotilaskantakirjasta ja rangaistuspäiväkirjasta sekä a.o. päällystön lausunto hakijan sopivaisuudesta.

Palkkaedut ovat nykyisin kuukaudelta: rahapalkkio aluksi 1350 markkaa, mikä palveluksen perusteella, riippuen a.o. sotilasarvosta ja -koulutuksesta, rajapalveluksessa kunnostautumisesta tai muusta pätevyydestä, voi nousta 1650 markkaan. Tämän lisäksi suoritetaan erikseen määrätyillä paikkakunnilla kalliinpaikanlisän vastiketta 50—200 markkaa; perheelliselle vuokra-avustusta: lapsettomalle 100 markkaa ja sille, jolla on lapsia, 175 markkaa sekä perhelisää 200 markkaa kultakin siihen oikeuttavalta lapselta ja ainakin kuluvana vuotena kalliinajanlisää 135—185 markkaa. Rahassa suoritettavan palkkauksen lisäksi annetaan luotoisetuna vapaa sotilasmajoitus, muonitus, vaatetus ja varustus, puhtaus sekä sairaanhoito.

Sitoumuksen tehneet siirretään rajajääkäripataljooniin, joista heille myönnetään heti kolmen viikon kotiloma.

Rajavartiostojen esikunta ilmoittaa a.o. siirtämistä varten Päämajan Komento-osastolle hyväksymiensä hakijoiden nimet ja osoitteet (joukko-osasto) sekä lähettää hyväksytyille joukko-osastojen kautta sitoumukset allekirjoitettaviksi.

Päällystöä käsketään saattamaan edelläoleva miehistön tietoon ja kaikin tavoin toimimaan siten, että mahdollisimman hyvä miehistöaines saadaan näin rajajääkäritäydennykseksi.

Puolustusvoimien siirtyessä rauhan kannalle syksyllä 1944 aloitettiin samalla mm. uusien rajajääkärien värväminen.

Rajakersantti Matti Saari, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, haavoittui 7.10.1944 Karihaarassa, Kemissä, kuoli 12.10.1944

Rajajääkäri, reservin alikersantti Aslak Helander, 2. komppania / Erillinen Osasto P, kaatui 8.10.1944 Karihaarassa, Kemissä

Välirauhan solmimisen jälkeen Erillinen Osasto P siirrettiin syyskuun alussa 1944 Kemiin suojaamaan sen tehtaita. 15. Prikaatin aloittaessa Kemin valtaamisen 7.10. aamulla, Erillinen Osasto P:n 1. ja 2. komppania olivat Pajusaarella ja Karihaarassa, kaupungin luoteispuolella, josta niiden piti yhtyä idästä tapahtuvaan prikaatin hyökkäykseen ja katkaista Tornioon johtava valtatie. Komppaniat hyökkäsivät kello 1200 alkaen päästen valtatie läheisyyteen, mutta eivät kyennyt katkaisemaan sitä. Rajakersantti Matti Saari 36. Rajakomppanian joukkueesta, joka oli lähetetty tukemaan Pajusaarella olevaa 1. komppaniaa, haavoittui hyökkäyksessä ja kuoli haavoihinsa viisi päivää myöhemmin. Aamuyöllä 8.10. saksalaiset suorittivat avustushyökkäyksen Tornion suunnasta ja osa Kemissä olevista saksalaisjoukoista pääsi murtautumaan ulos motista luoteeseen, jolloin taistelussa kaatui 2. komppaniasta rajajääkäri, reservin alikersantti Aslak Helander.⁴⁵⁵

(Saari, Matti Arturi: asevelv KTR3 1935–36, alik; rvstm LR 1938–; TS ?; VR rvalik R6 1940–; JS EK/ErOsP, 1.K/ErOsP, rvkers 1941, jvarajoht 36.RajaJK 1942–)

(Helander, Aslak Uula: asevelv LR 1939–40, stm; TS asevelv 3.K/OsP; VR res-korp 1940; JS 2.K/ErOsP 1941–; rajajääk 2.K/ErOsP (tehtävä R6) 1943–, res alik 1944)

Karihaaran ja Pajusaaren alue kuvattuna Kemin itäpuolelta 7.10.1944 taistelun aikana (SA-kuva).

***Majuri Veikko Kiiveri, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 33, kaatui 11.10.1944 Narkauksessa, Rovaniemen maalaiskunnassa**

Jalkaväkirykmentti 33:n eteneminen Ranualta Rovaniemelle pysähtyi 10.10.1944 aamupäivällä vihollisen asemien eteen Saarijärven tienhaaran alueelle, noin 40 kilometriä eteläkaakkoon Rovaniemeltä. Vihollisen vetäytyessä pohjoiseen seuraavan päivän iltapäivällä, rykmentin II Pataljoonan komentaja, majuri Veikko Kiiveri seurasi polkupyörällä kärkenä etenevän divisioonan jääkärikomppanian mukana. Vihollisen varmistuspartio avasi kello 1510 Narkauksen kylän kohdalla yllättäen tulen kärkeä vastaan, jolloin Kiiveri kaatui.⁴⁵⁶

(Kiiveri, Veikko: asevelv SVK 1930–31, RUK 19 yl, resvänr 1931; KADK 17.kadk 1933–35, vänr 1935; nups VJP 1935, ltn 1935, nups LR 1936–40; TS ?; VR tstoups PeräPohjSIE, kapt 1940; JS pkom III/JR12 1941, oppääll 6.DE 1941–43, maj 1942, ep JR33 1943–44, pkom II/JR33 1944)

***Entinen rajavartiosotamies, reservin sotamies Emil Salli, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 21, kuoli 29.10.1944 sotasairaalassa Ruotsissa**

Entisen rajavartiosotamies, reservin sotamies Emil Sallin tiedot ovat vajavaiset, mutta hän todennäköisesti haavoittui Tornion ja Muonion välissä lokakuun lopulla ja evakuoitiin ruotsalaiseen sotasairaalaan, jossa hän kuoli haavoihinsa 29.10.1944.⁴⁵⁷

(Salli, Emil Heikki: asevelv KTR3 1932–33, tkm; rvstm KanR 1938–39, ero 1939; TS 7.RajaK; JS vap palv 1941–43, 46.SvK 1943–44, 39.SvK 1944, 3.K/ErP21 1944)

***Rajakersantti, reservin vääpeli Kalle Heikkinen, 10. Erillinen Autokomppania, kuoli sairaskohtaukseen 8.11.1944**

Rajakersantti, reservin vääpeli Kalle Heikkinen siirrettiin pois rintamapalveluksesta sairauden vuoksi alkuvuodesta 1942. Hän kuoli sairaskohtaukseen 8.11.1944.⁴⁵⁸

(Heikkinen, Kalle Johannes: asevelv JTR 1923–34, tkm; rvstm JR 1928–30, rvstm 2./KR 1930–35, rvkorp 2./KR 1935–; TS ?; VR rvalik, rvkers R5 1940–; JS jvarajoht 15.RajaJK, 2.K/RajaJP6 1941, jjoht JvKoulKesk19 1942, res ylik 1941, talau 10.ErAutoK 1942–, res vääp 1943)

***Raja-alikersantti, reservin kersantti Eino Welling, toipilas, kuoli sairauteen 16.11.1944 sotasairaalassa**

Raja-alikersantti, reservin kersantti Eino Welling oli kevästä 1942 alkaen sairauden vuoksi sairaalahoidossa ja toipilaana. Hänet siirrettiin Lentorykmentti 3:n esikuntaan syksyllä 1943 ja uudelleen sairaalahoitoon loppukesällä 1944. Welling kuoli 16.11.1944 sairauteen.⁴⁵⁹

(Welling, Eino: asevelv KTR2 1929–30, alik; rvstm JR 1933–34, ero 1934; TS talau 34.KvltPtri; VR rvalik R3 1941–; JS kssau 13.RajaJK 1941, res kers 1942, toipilas 1942–43, aseau E/LeR3 1943–44, toipilas 1944)

Rajavääpeli Albert Siera, Rajajääkäripataljoona 1, kuoli tapaturmaisesti 24.11.1944 Nuijamaalla

Rajavääpeli Albert Sieralle myönnettiin ero 30.6.1942 saavutetun eläkeiän perusteella, mutta hänet määrättiin edelleen väliaikaisena hoitamaan vääpelin tointa toistaiseksi Rajajääkäripataljoona 1:ssä. Pataljoona siirrettiin syksyllä 1944 Loimolasta Ylämaan-Virolahden alueelle, jossa Siera kuoli tapaturmaisesti 24.11. Nuijamaalla jäätyään junan alle.⁴⁶⁰

(Siera (ent. Söder), Albert: ei kantakorttia; rvau KanR 1921–; TS vau 1.RajaK; JS RajaJP1 (toimi R2))

***Merivartija Heino Vasanoja, Pohjanlahden Merivartiosto, hukkui 22.12.1944 Sälgrundissa, Kristiinankaupungin edustalla**

Merivartija Heino Vasanoja ja kaksi luotsia hukkuivat 22.12.1944 Sälgrundin luotsiaseman edustalla heidän veneensä todennäköisesti kaatuesssa merenkäynnissä. Vasanojan ruumis löydettiin merestä Tallvarpenissa, Kaskisten sataman itäpuolelta heinäkuussa 1945.⁴⁶¹

(Vasanoja, Heino Nikolai: ei kantakorttia; mvt SL, PLMV)

***Merivartija Alvar Österman, Suomenlahden Merivartiosto, kuoli 27.12.1944**

Merivartija Alvar Österman Suomenlahden Merivartiostosta kuoli 27.12.1944.⁴⁶²

(Österman, Alvar Axel: ei kantakorttia)

***Merivartiomestari Tauno Hautanen, Suomenlahden Merivartiosto, kuoli sairauteen 30.3.1945**

Merivartiomestari Tauno Hautanen Suomenlahden Merivartiostosta kuoli 30.3.1945 sairauteen.⁴⁶³

(Hautanen, Tauno: ei kantakorttia)

Rajavääpeli Eino Erovaara, toipilas, kuoli sairauteen 12.8.1945

Rajavääpeli Eino Erovaara sairastui syksyllä 1944 ja oli hoidettavana sotasairaalassa ja parantolassa kunnes kuoli sairauteen 12.8.1945.

(Erovaara Eino Anselm: asevelv SJR 1925–26, stm; rvstm KR 1928, rvstm LR 1929, rvkorp LR 1929–39, rvalik LR 1939–; TS LR, rvkers 1940; VR rvkers E/R5, R1; JS lääkvväp/E/DivJ 1941, komend 40.SotaS 1941–42, rahastonhoit 40.SotaS 1942–43, talhoit 40.SotaS 1943–44; LS toipilas 1944–)

*Suomalaissotilaat nostavat lipun kolmen valtakunnan rajapyykille 27.4.1945
(kuva: Väinö Oinonen).*

OSA III:

SANKARITAUTUT

RAJAVARTIOLAITOKSEN ESIKUNTA

Rajavartiolaitoksen Esikunnan ala-aulassa oleva, Rajasotilaskotiyhdistyksen 21.3.1957 Rajavartiolaitokselle luovuttama "sankarivainajien muistotaulu".

EVERSTI VERNER VIKLA, 18.12.1941, ALAKURTTI

Mannerheim-ristin ritari, yleisesikuntaeversti Verner Viikla, divisioonan komentaja, 6. Divisioona, kuoli oman käden kautta 18.12.1941 Karmalamella, Alakurtissa

EVERSTI KAARLE KARI, 19.1.1944, LAMPERO

Mannerheim-ristin ritari, yleisesikuntaeversti Kaarle Kari, rykmentin komentaja, Jalkaväkirykmentti 45, kuoli sairaskohtaukseen 19.1.1944 Lamperossa, Sammatuksessa

EVLUUTN LENNART VIHMA, 24.4.1942, MAASELKÄ

Yleisesikuntaeverstiluutnantti Lennart Vihma, rykmentin komentaja, Jalkaväkirykmentti 5, haavoittui omassa miinoitteessa 24.4.1942 Liistelamella, Maaselässä, kuoli 25.4.1942 kenttäsairaalassa

MAJURI OTTO HEISKANEN, 6.9.1941, LEPPÄSYRJÄ

Majuri Otto Heiskanen, intendentti, Karjalan Armeijan Esikunta, kuoli sairaskohtaukseen 6.9.1941

MAJURI AARRE SALONEN, 30.6.1944, VITELE

Majuri Aarre Salonen, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / 15. Prikaati, kaatui 30.6.1944 Kaukojärvellä, Salmissa, jäi kentälle

LAPIN RAJAVARTIOSTO / RAJAVARTIOSTO 6

ESIKUNTA

KERS LEPPIÖ AB, 6.12.39

Rajavartiokersantti Aaron Leppiö, konekiväärikomppania / Erillinen Pataljoona 16, kaatui Alassalmella, Suomussalmella 6.12.1939

KAPTEENI LEHTI JA, 31.1.40

Kapteeni Juho Lehti, Lapin Ryhmän esikunta, kaatui 31.1.1940 Rovaniemellä

VÄÄPELI SUOJA AE, 4.2.40

Rajavartiovääpeli Aarne Suoja, Lapin Ryhmän esikunta, haavoittui 31.1.1940 Rovaniemellä, kuoli 4.2.1940

MAJURI SARTA EV, 28.8.40 (po. 26.8.40)

Majuri Einar Sarta, komppanian päällikkö, 2. komppania / Rajavartiosto 6, kuoli 26.8.1940 auto-onnettomuudessa Imatralla

RJ PALDANIUS A, 7.7.41

Rajajääkäri, reservin kersantti Ahti Paldanius, 26. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Salla-Korja tiellä, Sallassa

RJ VATANEN E, 7.7.41

Rajajääkäri E Vatanen; virheellinen merkintä

YLIK VUORENMAA A, 19.7.41

Rajaylikersantti Arvo Vuorenmaa, Jalkaväkirykmentti 33(?), kaatui 19.7.1941 Sallassa

RJ AHLSTRÖM P, 8.9.41 (po. VAHLSTRÖM)

Rajajääkäri Paavo Vahlström, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, haavoittui 7.9.1941 Alakurtissa, Sallassa, kuoli 8.9.1941

YLIK HUTTUNEN E, 13.8.42

Rajakersantti, reservin ylikersantti Eelis Huttunen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 13.8.1942 Repotunturilla, Sallassa, jäi kentälle

RJ HIETANEN F, 11.3.43

Rajajääkäri, reservin korpraali Frans Hietanen, toipilas, kuoli sairauteen 11.3.1943

KERS TIMONEN E, 16.6.43 (po. 12.6.43)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Eino Timonen, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 4, tapettiin 12.6.1943 Juksovassa, Syvärillä

KERS HYYTIÄ AA, 15.7.44 (po. 16.7.44)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Aarne Hyytiä, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 16.7.1944 Hingervaarassa, Ilomantsissa

ALIK KAURANEN L, 21.7.44

Raja-alikersantti Lauri Kauranen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, katosi 21.7.1944 Elolammella, Suistamossa

RJ NEUVONEN E, 23.7.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Elias Neuvonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 23.7.1944 Elolammella, Suistamossa, jäi kentälle

RJ IHALAINEN V, 4.8.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Viljo Ihalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 3.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa, kuoli 4.8.1944 (myös R1 sankaritaulussa)

MAJURI TUOMAINEN E , 5.8.44

Majuri Eljas Tuomainen, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 33, haavoittui 21.7.1944 Ägläjärven kylässä, kuoli 5.8.1944

PETSAMON KOMPPANIA

ISÄNMAAN PUOLESTA KAATUIVAT			
1939 — 1944			
KAPTEENI SALMELO, V.	2.12.39	Rj. BRUSIN, K.	6.10.41
Rj. MYLLYNEN, R.	3.12.39	Rj. LÄNG, J.	12.10.41
Rj. MYTTY, E.	3.12.39	Rj. ISO-KORPI, E.	24.11.41
Rj. TOIVANEN, P.	14. 140	Rj. KARPPINEN, A.	12. 4.43
VÄNRE HENRIKSSON, H.	6.40	LUUTN. RAUTAVESI, E.I.	27. 8.43
KERS. KAUKONEN, E.	2.7.40	Rj. TUISKU, T.	26.12.43
Rj. LEHIKONEN, J.	28.7.41	Rj. PATILA, A.	23. 5.44
Rj. HÄNNINEN, M.	30.7.41	Rj. SLIDEN, U.	7. 8.44
Rj. KOUKKU, V.	30.7.41	KERS. SAARI, M.	10.10.44
Rj. ISO-HEIKKILÄ, O.	27.9.41	Rj. HELANDER, A.U.	8.10.44

Ivalon rajavartioasemalla olevassa sankaritaulussa on Lapin Rajavartioston 4. komppanian, eli Petsamon komppanian, rungolle talvisotaan perustettujen 10. ja 11. Rajakomppanian sankarivainajia, sekä Rajavartiosto 6:n 3. komppanian, eli Petsamon komppanian, rungolle jatkosotaan perustetun 36. Rajajääkärikomppanian sankarivainajia.

KAPTEENI SALMELO V, 2.12.39 (po. 1.12.39)

Jääkärikapteeni Valdemar Salmelo, komppanian päällikkö, 10. Rajakomppania / Lapin Ryhmä, kuoli oman käden kautta 1.12.1939 Petsamossa (myös Kuusamon komppanian sankaritaulussa)

RJ MYLLYNNEN R, 3.12.39

Rajavartiosotamies, reservikersantti Risto Myllynen, 11. Rajakomppania / Osasto Pennanen, kaatui 3.12.1939 Yläluostarissa, Petsamossa

RJ MYTTY E, 3.12.39

Rajavartiosotamies Eino Mytty, 11. Rajakomppania / Osasto Pennanen, kaatui 3.12.1939 Yläluostarissa, Petsamossa (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ TOIVANEN P, 14.1.40

Rajavartiosotamies Paavo Toivanen, Osasto Pennanen, kaatui 14.1.1940 Suonikylässä, Petsamossa, jäi kentälle (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

VÄNR HENRIKSSON H, 6.40 (po. 22.6.40)

Reservivänrikki Hugo Henriksson, kuoli oman käden kautta 22.6.1941 Ruskealassa

KERS KAUKONEN E, 2.7.40

Rajavartiokersantti Eino Kaukonen, haavoittui 2.7.1940 Kuosnajarvellä, Petsamossa, kuoli 3.9.1940 Neuvostoliitossa (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ LEHIKONEN J, 28.7.41 (po. 26.7.41)

Rajajääkäri Juho Lehikoinen, 2. komppania / Erillinen Osasto P, kaatui 26.7.1941 Lutonkylässä, Petsamossa

RJ HÄNNINEN M, 30.7.41

Rajajääkäri Martti Hänninen, 36. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 30.7.1941 Litsajoella, Petsamossa, kuoli sotavankeudessa (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ KOUKKU V, 30.7.41

Rajakorpraali, reservin kersantti Viljo Koukku, 36. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.7.1941 Litsajoella, Petsamossa, jäi kentällä

RJ ISO-HEIKKILÄ O, 27.9.41

Rajajääkäri Olavi Iso-Heikkilä, 36. Rajajääkärikomppania, kaatui 27.9.1941 Mustatunturilla, Petsamossa

RJ BRUSIN K, 6.10.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Kalle Brusin, esikuntakomppania / Erillinen Osasto P, kaatui 6.10.1941 Lounavaaralla

RJ LÅNG J, 12.10.41

Rajajääkäri, reservin kersantti Jarl Lång, Erillinen Osasto P, kaatui 12.10.1941 Lounavaaralla, jäi kentälle (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ ISO-KORPI E, 24.11.41 (po. ISOKORPI)

Rajajääkäri Ernest Isokorpi, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, kaatui 24.11.1941 Suonikylässä, Petsamossa

RJ KARPPINEN A, 12.4.43

Rajajääkäri, reservin korpraali Arvo Karppinen, 36. Rajajääkärikomppania, kuoli tapaturmaisesti 12.4.1943 Paatsjoella. Petsamossa (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

LUUTN RAUTAVESI E I, 27.8.43

Rajavääpeli, reservin luutnantti Eero Rautavesi, lähettiupseeri, Erillinen Osasto P, hukkuu 27.8.1943 Helsingissä (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ TUISKU T, 26.12.43

Rajajääkäri, reservin korpraali Timo Tuisku, 36. Rajajääkärikomppania, kuoli alkoholimyrkytykseen 26.12.1943 Lutonkylässä, Petsamossa (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ PATILA A, 23.5.44

Rajajääkäri Atte Patila, toipilas, kuoli sairauteen 23.5.1944 (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ SLIDEN U, 7.8.44 (po. SLIDEN)

Rajajääkäri Uula Sliden, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, haavoittui 7.8.1944 Lutolla, Petsamossa, kuoli 9.8.1944 (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

KERS SAARI M, 10.10.44

Rajakersantti Matti Saari, 36. Rajajääkärikomppania / Erillinen Osasto P, haavoittui 7.10.1944 Karihaarassa, Kemissä, kuoli 12.10.1944

RJ HELANDER A U, 8.10.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Aslak Helander, 2. komppania / Erillinen Osasto P, kaatui 8.10.1944 Karihaarassa, Kemissä (myös Karihaaran taistelun muistomerkillä)

Taulusta vaikuttaisi puuttuvan:

RJ NOUSIAINEN V, 30.11.39

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Nousiainen, 10. Rajakomppania, jäi vangiksi 30.11.1939 Kalastajasaarennossa, Petsamossa, kuoli sotavankeudessa

SALLAN KOMPPANIA / SAVUKOSKEN KOMPPANIA

ISÄNMAAN PUOLESTA KAATUIVAT					
1939 – 1944					
KAPTEENI	KERÄNEN M	23. 7. 43	RJ.	KANGAS E F	16. 1. 40
KAPTEENI	REMES O	31.12. 42	RJ.	RANTANEN O	19. 2. 40
KAPTEENI	VANHANEN A	29. 3. 42	RJ.	SÖPPELA T K	5. 7. 41
LUUTNANTTI	NYSSÖLÄ A F	14.12. 39	RJ.	MARTIKAINEN U E	24. 7. 41
LUUTNANTTI	TAPIO V	8. 8. 41	RJ.	PUUSAARI P A	21. 8. 41
LUUTNANTTI	KOIVISTO J	15. 8. 41	RJ.	VUORENMAA T	21. 8. 41
VÄNRIKKI	VÄÄRTÖ L	21. 8. 41	RJ.	KUOSMANEN T	22. 8. 41
RAJAVÄE.	SAASTAMOINEN E	4. 3. 42	RJ.	HUTTULA T	22. 8. 41
RAJAKERS.	LIINAMAA T S	3.12. 39	RJ.	EKMAN V	24. 8. 41
RAJAKERS.	PIIKKANEN K K	28. 8. 41	RJ.	JOKINIEMI A	28. 8. 41
RAJAKERS.	ALATÄRVÄS K V	1. 9. 41	RJ.	PISKONEN E J	2. 9. 41
RAJA-ALIK.	LEPPÄNEN T	28. 7. 41	RJ.	MAENPÄÄ A	11.10. 41
RJ.KORPR.	TOIVOLA M	13. 8. 42	RJ.	KOIVURANTA P J	22.10. 41
RJ.KORPR.	ALATÄRVÄS M E	24. 8. 41	RJ.	PAKARINEN V	26. 1. 42
RJ.	PEUSSA H K	3.11. 39	RJ.	KOJONEN P	28. 9. 42
RJ.	OINONEN T	30.11. 39	RJ.	TAHJÄNIOKI O	17. 1. 44
RJ.	HONKANIEMI T	20.12. 39	RJ.	KELLÖKUMPU I J	16. 2. 44
RJ.	LUNDGREN J	20.12. 39	RJ.	MUSTONEN S	14. 4. 44
RJ.	MURANEN A	20.12. 39	RJ.	LIPPONEN P	16. 7. 44
	RJ. KAIKKONEN L	21.8. 44			

Sallan rajavartiostasemalla olevassa sankaritaulussa on Lapin Rajavartioston 2. komppanian, eli Sallan komppanian, rungolle talvisotaan perustetun Erillinen Pataljoona 17:n sankarivainajia, sekä Rajavartiosto 6:n 2. komppanian, eli Savukosken komppanian, rungolle jatkosotaan perustetun 26. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan Rajajääkäripataljoona Wetterstrandin ja Rajajääkäripataljoona 7:n 2. komppanian sankarivainajia.

KAPTEENI KERÄNEN M, 23.7.43

Kapteeni Martti Keränen, osaston komentaja, Erillisosasto Savukoski, kuoli oman käden kautta 23.7.1943 Niemijoella, Savukoskella

KAPTEENI REMES O, 31.12.42

Mannerheim-ristin ritari, rajavääpeli, reservin kapteeni Olavi Remes, komppanian päällikkö, 15. komppania / 12. Prikaati, haavoittui 31.12.1942 Krivissä, Maaselässä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

KAPTEENI VANHANEN A, 29.3.42

Rajaylikersantti, reservin luutnantti (ph kapteeni) Artturi Vanhanen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 29.3.1942 Järjetönjärvellä, Kantalahden suunnalla

LUUTNANTTI NYYSSÖLÄ A E , 14.12.39

Luutnantti Ensio Nyyssölä, komppanian päällikkö, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 14.12.1939 Kursunjoella, Sallassa

LUUTNANTTI TAPIO V, 8.8.41

Rajavääpeli, reservin luutnantti Vilho Tapio, nuorempi upseeri esikunta / III Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 12, kaatui 8.8.1941 Vuorijärven kylässä, Sallassa

LUUTNANTTI KOIVISTO J, 15.8.41 (po. 25.8.41)

Luutnantti Jorma Koivisto, nuorempi upseeri, Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 25.8.1941 Jukkutunturissa, Sallassa

VÄNRIKKI VAARTO L, 21.8.41

Rajakersantti, reservin vänrikki Lauri Vaarto, joukkueen johtaja, panssarintorjuntajoukkue / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 21.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

RAJAVÄÄP SAASTAMOINEN E, 4.3.42

Rajakersantti, reservin vääpeli Erkki Saastamoinen, joukkueen johtaja, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 7, haavoittui 8.2.1942 Kynsitunturilla, Sallassa, kuoli 4.3.1942

RAJAKERS LIINAMAA T S, 3.12.39

Rajavartiokersantti Toivo Liinamaa, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 3.12.1939, Kelsinkäisessä, Sallassa, jäi kentälle (myös Kuusamon komppanian sankaritaulussa)

RAJAKERS PITKÄNEN K K, 28.8.41 (po. 27.8.41)

Rajakersantti Kaino Pitkänen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 27.8.1941 Eljantunturilla, Sallassa

RAJAKERS ALATARVAS K V, 1.9.41

Rajakersantti Kalle Alatarvas, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 1.9.1941 Kutujoella, Sallassa

RAJA-ALIK LEPPÄNEN T, 28.7.41

Raja-alikersantti, reservin kersantti Toimi Leppänen, 46. Rajajääkärikomppania, haavoittui 27.7.1941 Nenäpalossa, Sallassa, kuoli 28.7.1941

RJKORP TOIVOLA M, 13.8.42

Rajajääkäri, reservin kersantti Matti Toivola, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, katosi 13.8.1942 Repotunturissa, Sallassa

RJKORP ALATARVAS M E, 24.8.41

Rajakorpraali Elmer Alatarvas, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 24.8.41 Nurmitunturilla, Sallassa

RJ PEUSSA H K, 3.11.39

Rajavartiosotamies Hugo Peussa, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 17, hukkui 3.11.1939 Tuntsajoella, Sallassa

RJ OINONEN T, 30.11.39

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Oinonen, esikuntakomppania / Erillinen Pataljoona 17, katosi 30.11.39 Lamminperävaarassa, Sallassa

RJ HONKANIEMI T, 20.12.39

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Honkaniemi, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, haavoittui 20.12.1939 Mäntyvaarassa, Joutsijärvellä, kuoli samana päivänä (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

RJ LUNDGREN J, 20.12.39

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Johan Lundgren, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 20.12.1939 Mäntyvaarassa, Joutsijärvellä

RJ MURANEN A, 20.12.39

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Alvi Muranen, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 17, haavoittui 20.12.1939 Mäntyvaarassa, Joutsijärvellä, kuoli samana päivänä

RJ KANGAS E F, 16.1.40

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Kangas, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, haavoittui 16.1.1940 Aatsingissa, Sallassa, kuoli 18.1.1940

RJ RANTANEN O, 19.2.40

Rajavartiosotamies, reservikersantti Olavi Rantanen, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 19.2.40 Onkamon kylässä, Sallassa

RJ SOPPELA T K, 5.7.41

Rajajääkäri Taube Soppela, 26. Rajajääkärikomppania, kaatui 5.7.1941 Korja-Salla tiellä, Sallassa

RJ MARTIKAINEN U E, 24.7.41

Rajajääkäri Urho Martikainen, 26. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.7.1941 Maaseläntunturissa, Sallassa

RJ PUUSAARI P A, 21.8.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Pauli Puusaari, konekiväärikomppania(?) / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 21.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

RJ VUORENMAA T, 21.8.41 (po. 22.8.41)

Rajajääkäri Tauno Vuorenmaa, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 22.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

RJ KUOSMANEN T, 22.8.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Kuosmanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 22.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

RJ HUTTULA T, 22.8.41

Rajajääkäri Tauno Huttula, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 22.8.1941 Nurmitunturissa, Sallassa

RJ EKMAN V, 24.8.41

Rajajääkäri Väinö Ekman, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 24.8.1941 Nurmitunturilla, Sallassa

RJ JOKINIEMI A, 28.8.41 (po. 27.8.41)

Rajajääkäri, reservin korpraali Aatto Jokiniemi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 27.8.41 Eljantunturilla, Sallassa

RJ PISKONEN E J, 2.9.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eino Piskonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 2.9.1941 Naruskajoella, Sallassa

RJ MÄENPÄÄ A, 11.10.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Aaro Mäenpää, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, haavoittui 10.10.1941 Vuorikylässä, Sallassa, kuoli 11.10.41 kenttäsairaalassa

RJ KOIVURANTA P J, 22.10.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Pauli Koivuranta, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, hukkui 22.10.1941 Pelkosenniemiellä, Sallassa

RJ PAKARINEN V, 26.1.42

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Pakarinen, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona Wetterstrand, kaatui 26.1.1942 Makarinsuvannolla, Sallassa

RJ KOJONEN P, 28.9.42

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Kojonen, toipilas, kuoli sairautteen 28.9.1942 Viipurissa

RJ TÄHJÄNJOKI O, 17.1.44

Rajajääkäri Olavi Tähjänjoki, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 17.1.1944 Röhössä, Uhtualla

RJ KELLOKUMPU L J, 16.2.44

Rajajääkäri Lauri Kellokumpu, 14. Erillinen Linnoituskomppania, kaatui 16.2.1944 Pyhäjoella, Savukoskella

RJ MUSTONEN S, 14.4.44

Raja-alikersantti, reservin kersantti Sulo Mustonen, Erillisosasto Savukoski, kaatui 14.4.1944 Sotatunturissa, Savukoskella

RJ LIPPONEN P, 16.7.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Pauli Lipponen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 16.7.1944 Kivijärvellä, Suojärvellä, jäi kentälle

RJ KAIKKONEN L, 21.8.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Lauri Kaikkonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 7, kaatui 21.8.1944 Tolvajärvellä, Korpiselässä

KAINUUN RAJAVARTIOSTO / RAJAVARTIOSTO 5

ESIKUNTA

MAJURI VILHO HALONEN, 18.4.1942 (po. 15.4.1942)

Majuri Vilho Halonen, pataljoonan komentaja, Linnoituspataljoona 14, kuoli omassa miinoitteessa 15.4.1942 Jyvälahdessa, Uhtuan suunnalla

LUUTNANTTI EINO ILMARI LEHTO, 7.2.1940

Reserviluutnantti Eino Lehto, toipilas, kaatui 7.2.1940 Kajaanin ilmapommituksessa

VÄNRIKKI PEKKA JAATINEN, 1.2.1940

Rajavartiovääpeli (ph reservivänrikki) Pekka Jaatinen, joukkueen johtaja, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 1.2.1940 Losossa, Kuhmossa

RAJAVÄÄPELI REINO JOHANNES MOILANEN, 12.3.1940

Rajavartioalikersantti, reservikersantti Reino Moilanen, sissiosasto / 9. Divisioona, kaatui 12.3.1940 Osmajärvellä, Kuhmon suunnalla, jäi kentälle

RAJAKERSANTTI TAUNO TAPIO TOIVONEN, 4.2.1940

Rajavartiokersantti Tauno Toivonen, Erillinen Pataljoona 14, haavoittui 2.2.1940 Luelahdessa, Kuhmossa, kuoli 4.2.1940

KUUSAMON KOMPPANIA

Kuusamon rajavartiostasemalla olevassa sankaritaulussa on pääosin Rajavartiosto 5:n 3. komppanian, eli Kuusamon komppanian, rungolle jatkosotaan perustetun 35. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan Rajajääkäripataljoona 8:n 2. komppanian sankarivainajia.

MAJURI BREITHOLTZ B K, 21.11.41

Majuri Bror Breitholtz, pataljoonan komentaja, I Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 53, kaatui 21.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

KAPTEENI SALMELO V, 3.12.39 (po. 1.12.39)

Jääkärikapteeni Valdemar Salmelo, komppanian päällikkö, 10. Raja-komppania / Lapin Ryhmä, kuoli oman käden kautta 1.12.1939 Petsamos-sa (myös Petsamon komppanian sankaritaulussa)

LUUTNANTTI SYLVIN B M, 16.5.42 (po. 15.5.42)

Rajakersantti, reservin luutnantti Runo Sylvín, joukkueen johtaja, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 53, kaatui 15.5.1942 Jelettijärvellä, Kiestingissä

VÄNRIKKI HASSINEN V P, 21.8.41

Entinen rajavartiokersantti, reservin vänrikki Veikko Hassinen, joukkueen johtaja, 2. komppania / Kevyt Osasto 3, kaatui 21.8.1941 Isoselässä, Sallassa

RAJAVÄÄP E A EROVAARA, 12.8.45

Rajavääpeli Eino Erovaara, toipilas, kuoli sairauteen 12.8.1945

RAJAVÄÄP V A PENNANEN, 7.9.41

Entinen rajavääpeli Vilhelm Pennanen, Linnoituspataljoona 15, haavoit-tui 7.9.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä, kuoli 8.9.1941

RAJAKERS T S LIINAMAA, 3.12.39

Rajavartiokersantti Toivo Liinamaa, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 17, kaatui 3.12.1939, Kelsinkäisessä, Sallassa, jäi kentälle (myös Sallan/Savukosken komppanian sankaritaulussa)

RAJAKERS P E OJALA, 4.1.40 (po. 11.1.40)

Rajavartiokersantti Paavo Ojala, joukkueen johtaja, sissijoukkue / Erilli-nen Pataljoona 16, kaatui 11.1.1940 Tormuassa, Juntusrannassa

RAJAKERS T O LIUKKONEN, 16.8.41

Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Tauno Liukkonen, Tiedus-teluosasto Pessi, kaatui 16.8.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

RAJAKERS I E NURU, 9.4.42

Raja-alikersantti, reservin kersantti Iisak Nuru, joukkueen johtaja, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 9.4.1942 Lammaslahden kylässä, Kiestin-gissä

RAJAKERS A I SARLIN, 17.7.44

Entinen rajavartiosotamies, reservin kersantti Arvo Sarlin, 35. Rajajääkä-rikomppania, katosi 17.7.1944 Vuonteleessa, Suojärvellä

RJKORP A A HEIKKILÄ, 8.5.42

Rajakorpraali, reservin kersantti Arvi Heikkilä, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 8.5.1942 Kiestingin pohjoispuolella

RJKORP J A KORHONEN, 17.11.41

Entinen rajakorpraali, reservin alikersantti Johannes Korhonen, 3. komppania / Linnoituspataljoona 15, haavoittui 19.10.1941 Kiestingin suunnalla, kuoli 17.11.1941

RJKORP Y JALONEN, 12.3.41 (po. 1942)

Rajakorpraali Yrjö Jalonen, toipilas, kuoli sairauteen 12.3.1942

RJ V HEISKANEN, 7.9.41

Rajajääkäri Veikko Heiskanen, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.9.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

RJ L LEHTO, 9.7.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Lauri Lehto, Rajajääkärikomppania Sääre-lä, kaatui 9.7.1941 Kostovaarassa, Kiestingissä

RJ M HAVERINEN, 25.8.41

Rajajääkäri Matti Haverinen, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 25.8.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

RJ T SIIPPAINEN, 7.10.41 (po. 2.10.41)

Rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Siippainen, Rajajääkärikomppania Säärelä, katosi/jäi vangiksi 2.10.1941 Karankoniemessä, Pääjärvellä

RJ V RÄISÄNEN, 2.11.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Räisänen, 35. Rajajääkärikomppania, haavoittui 31.10.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä, kuoli 2.11.1941

RJ J RIEKKI, 23.11.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Jaakko Riekk, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 23.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

RJ A VERHO, 2.5.42

Rajajääkäri Aulis Verho, 35. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 2.5.1942 Jelettijärvellä, Kiestingissä, kuoli sotavankileirillä 27.3.1943

RJ MATILAINEN, 23.6.42

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Matilainen, 35. Rajajääkärikomppania, kuoli vahingonlaukauksesta 23.6.1942 Uhtuan-Vuonnisen välillä

RJ K E MÄKELÄINEN, 26.2.40

Entinen rajavartiosotamies, reservialikersantti Kaarlo Mäkeläinen, 8. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 26.2.1940 Reuhkavaarassa, Kuhmossa

RJ A E LOUHELAINEN, 10.6.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Armas Louhelainen, viestikomppania / Itä-Karjalan Sotilashallinnon esikunta, kuoli sairaskohtaukseen 10.6.1944 Pistossa, Uhtualla

RJ V O KOKKONEN, 17.7.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Kokkonen, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 17.7.1944 Vuontelessa, Suojärvellä, jäi kentälle

RJ J A KARVONEN, 17.7.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Ilo Karvonen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 17.7.1944 Vuonteleessa, Suojärvellä, jäi kentälle

RJ J E HANNULA, 17.7.44

Entinen rajajääkäri Juho Hannula, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 17.7.1944 Vuonteleessa, Suojärvellä, jäi kentälle

RJ V E KURTTI, 4.1.43

Rajajääkäri, reservin korpraali Vilhelm Kurtti, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 4.1.1943 Koivasjärvellä, Uhtualla

RJ J N NIKULA, 5.5.42

Rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Nikula, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 5.5.1942 Kiestingin pohjoispuolella

RJ A A PERÄLÄ, 2.5.42

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Perälä, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 2.5.1942 Jelettijärvellä, Kiestingissä

RJ E V PESONEN, 2.5.42

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Pesonen, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 2.5.1942 Jelettijärvellä, Kiestingissä

RJ V K RANTA, 13.11.41

Rajajääkäri Veikko Ranta, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

RJ P I NUMMIJÄRVI, 2.11.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Nummijärvi, 35. Rajajääkärikomppania, kaatui 2.11.1941 Lohivaarassa, Kiestingissä

ISÄNMAAN PUOLESTA KAATUIVAT	
1939-1944	
LUUTN. KYANDER N. H.	1.7.41
VÄNR. KESTI P.	23.7.41
VÄNR. OJANNE J. T.	7.10.41
RJ. KORPR. MANNELIN L. I.	26.2.40
RJ. TARKKANEN Y.	5.12.39
RJ. MUURINEN A.	10.1.40
RJ. PAIJA R. N.	2.2.40
RJ. JORTIKKA E.	25.2.40
RJ. MUONA E. O.	22.7.41
RJ. LATTU S.	5.8.41
RJ. MIKKONEN O.	28.4.42
RJ. JUNTUNEN U. J.	26.10.42
RJ. TIRINEN F. O.	22.7.43
RJ. LEPPANIEMI S.	14.3.44
RJ. KEROLA L. J.	3.8.44
VÄNR. ESKELINEN P. E.	29.1.40
VÄNR. HEIKKINEN H.	22.7.41
RJ. KORPR. RUSULA P. E.	7.12.39
RJ. KORPR. KARTTUNEN H.	27.2.40
RJ. KYLÄPERÄ J. L.	10.1.40
RJ. PUNKARI M.	2.2.40
RJ. ITAKODES T.	5.3.40
RJ. IIVARINEN U. E.	6.7.41
RJ. MÖNKKÖNEN O.	22.7.41
RJ. KORHONEN E. A.	25.9.41
RJ. MANNINEN I.	9.7.42
RJ. HÄYRYNEN U.	8.11.42
RJ. SEPPÄNEN A.	15.12.43
RJ. VÄYRYNEN E. J.	19.6.44

Suomussalmen rajavartioasemalla olevassa sankaritaulussa on Kainuun Rajavartioston 3. komppanian, eli Suomussalmen komppanian, rungolle talvisotaan perustetun Erillinen Pataljoona 15:n sankarivainajia, sekä Rajavartiosto 5:n 2. komppanian, eli Suomussalmen komppanian, rungolle jatkosotaan perustetun 25. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan, Rajajääkäripataljoona 8:n 1. komppanian sankarivainajia.

LUUTN KYANDER N H, 1.7.41

Reservin luutnantti Nils Kyander, komppanian päällikkö, 25. Rajajääkäri-komppania, kaatui 1.7.1941 Kursmajärvellä, Uhtuan suunnalla

VÄNR ESKELINEN P E, 29.1.40

Rajavartiokersantti, reservivänrikki Pauli Eskelinen, joukkueen johtaja, 5. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 29.1.1940 Alasjärvellä, Kuhmossa

VÄNR KESTI P, 23.7.41

Reservin vänrikki Pentti Kesti, komppanian päällikkö, 25. Rajajääkäri-komppania, kaatui 23.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

VÄNR HEIKKINEN H, 22.7.41

Rajavääpeli, reservin vänrikki Herman Heikkinen, joukkueen johtaja, 25. Rajajääkärikomppania / Ryhmä F, kaatui 22.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

VÄNR OJANNE J T, 7.10.41

Rajakersantti, reservin vänrikki Juho Ojanne, joukkueen johtaja, 25. Rajajääkärikomppania, haavoittui omassa miinoitteessa 29.9.1941 Kiskisjärvellä, Uhtualla, kuoli 7.10.1941

RJKORP RUSULA P E, 7.12.39

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Paavali Rusula, Erillinen Komppania Kontula / Pohjois-Suomen Ryhmä, kaatui 7.12.1939 Kuurtolassa, Suomussalmella

RJKORP MANNELIN L I, 26.2.40

Rajavartiokorporaali, reservialikersantti Lauri Mannelin, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 26.2.1940 Raatevaaralla, Suomussalmella

RJKORP KARTTUNEN H, 27.2.40

Rajavartiokorporaali, reservialikersantti Heikki Karttunen, 1. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 27.2.1940 Kuhmossa

RJ TARKKANEN Y, 5.12.39 (po. TARKKONEN 2.12.39)

Rajavartiosotamies Yrjö Tarkkonen, II Rajaosasto / Pohjois-Suomen Ryhmä, kaatui 2.12.1939 Linnasalmella, Juntusrannassa

RJ KYLÄPERÄ J L, 10.1.40 (po. KYLÄNPERÄ 11.1.40)

Rajavartiosotamies Juho Kylänpää, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 11.1.40 Raatteessa, Suomussalmi

RJ MUURINEN A, 10.1.40

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Aarne Muurinen, 3. komppania / Erillinen pataljoona 15, kaatui 10.1.1940 Raatteessa, Suomussalmella

RJ PUNKARI M, 2.2.40

Rajavartiosotamies Matti Punkari, 4. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 2.2.1940 Alasjärvellä, Kuhmossa

RJ PAIJA R N, 2.2.40

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Reino Paija, 1. komppania(?) / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 2.2.1940 Suomussalmella

RJ ITÄKODES T, 5.3.40

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Itäkodes, kaatui 5.3.1940 Kuhmossa

RJ JORTIKKA E, 25.2.40, (po. 23.2.40)

Rajajääkäri, reservialikersantti Einar Jortikka, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 15, kaatui 23.2.1940 Raatteessa, Suomussalmella

RJ IIVARINEN U E, 6.7.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Uuno Iivarinen, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.7.1941 Vuonnisen länsipuolella, Uhtuan suunnalla

RJ MUONA E O, 22.7.41

Rajajääkäri Eino Muona, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

RJ MÖNKKÖNEN O, 22.7.41

Rajajääkäri, reservin korpraali, Otto Mönkkönen, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.7.1941 Pistojoella, Uhtuan suunnalla

RJ LATTU S, 5.8.41

Rajajääkäri Sulo Lattu, 25. Rajajääkärikomppania, kaatui 5.8.1941 Kiskisjoella, Uhtualla

RJ KORHONEN E A, 25.9.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Erkki Korhonen, Tiedusteluosasto Pessi, haavoittui 28.7.1941 Röhössä, Uhtuan suunnalla, kuoli 25.9.1941

RJ MIKKONEN O, 28.4.42

Rajajääkäri Oskari Mikkonen, 2. komppania / 35. Rajajääkäriosasto, haavoittui 27.4.1942 Ylä-Mustajärvellä, Kiestingissä, kuoli 28.4.1942 kenttäsairaalassa

RJ MANNINEN I, 9.7.42

Rajajääkäri Ilmari Manninen, Osasto Marttina / Päämaja, kaatui 9.7.1942 Muujärvellä, Rukajärven suunnalla

RJ JUNTUNEN U J, 26.10.42

Rajajääkäri Uuno Juntunen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, haavoittui 25.10.1942 Alajärvellä, Uhtualla, kuoli 26.10.1942

RJ HÄYRYNEN U, 8.11.42

Rajajääkäri, reservin korpraali Urho Häyrynen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, kaatui 8.11.1942 Luomajärvellä, Uhtualla

RJ TIRINEN F O, 22.7.43

Rajakorpraali, reservin alikersantti Frans Tirinen, toipilas, kuoli sairautteen 22.7.1943 sotasairaalassa

RJ SEPPÄNEN A, 15.12.43

Entinen rajajääkäri, sotamies Aale Seppänen, toipilas, kuoli sairauteen 15.12.1943 sotasairaалassa

RJ LEPPÄNIEMI S, 14.3.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Sulo Leppäniemi, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 4, kaatui 14.3.1944 Astamajärvellä, Kiestingissä, jäi kentälle (myös Osasto Marttinan muistomerkissä)

RJ VÄYRYNEN E J, 19.6.44

Rajajääkäri Eino Väyrynen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, katosi 19.6.1944 Muolaanjärvellä, Muolaassa

RJ KEROLA L J, 3.8.44

Rajajääkäri Lauri Kerola, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 8, haavoitui 3.8.1944 Vegarusjärvellä, Korpiselässä, kuoli 6.8.1944 kenttäsairaалassa

KUHMON KOMPPANIA (TALVISOTA)

Kuhmon rajavartioasemalla olevassa sankaritaulussa on Kainuun Rajavartioston 2. komppanian, eli Kuhmon komppanian, rungolle talvisotaan perustetun Erillinen Pataljoona 14:n sankarivainajia.

TAUNO KARANKO, 7.12.1939

Jääkärikapteeni Tauno Karanko, viestiupseeri, Erillinen Pataljoona 14, kuoli oman vartiomiehen ampumana 7./8.12.1939 Rastissa,

TAUNO MATTI MOILANEN, 22.1.1940 (po. 29.1.1940)

Rajavartiosotamies, reservin kersantti Tauno Moilanen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 29.1.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

KALLE ALEKSANTERI NIINIMÄKI, 8.2.1940

Rajavartiosotamies Kalle Niinimäki, 3. komppania / Jalkaväkirykymä 27, kaatui 8.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

REINO OSVALD VÄÄTÄINEN , 4.3.1940 (po. VÄÄTÄNEN)

Rajavartiosotamies Reino Väätänen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 3./4.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

DAVID PAAVALI JAAKKOLA, 11.2.1940

Rajavartiosotamies, reservialikersantti David Jaakkola, 2. Erillinen Pataljoona 14, kaatui 12.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa (12.2.1940)

AARNE JOHANNES HANNOLA, 6.3.1940

Rajavartioalikersantti Aarne Hannola, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 6.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

ARVO HYÖKINPURO, 7.2.1940

Rajavartioalikersantti Arvo Höykinpuro, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 7.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

KAARLO KÄRKKÄINEN, 22.2.1940

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kaarlo Kärkkäinen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 22.2.1940 Rastin suunnalla, Kuhmossa

KUHMON KOMPPANIA (JATKOSOTA)

Pataljoona 14,
Kuhmossa

Erillinen Patal-

väkirykmentti

a 14, kaatui

komppania /
uhmossa (po.

en Pataljoona

Erillinen Patal-

Erillinen Patal-

Kuhmon rajavartioasemalla olevassa jatkosodan sankaritaulussa on Rajavartiosto 5:n 1. komppanian, eli Kuhmon komppanian, rungolle jatkosotaan perustetun 15. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan, Rajajääkäripataljoona 6:n 2. komppanian sankarivainajia.

TAUNO KARANKO, 7.12.1939

Jääkärikapteeni Tauno Karanko, viestiupseeri, Erillinen Pataljoona 14, kuoli oman vartiomiehen ampumana 7./8.12.1939 Rastissa, Kuhmossa

TAUNO MATTI MOILANEN, 22.1.1940 (po. 29.1.1940)

Rajavartiosotamies, reservin kersantti Tauno Moilanen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 29.1.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

KALLE ALEKSANTERI NIINIMÄKI, 8.2.1940

Rajavartiosotamies Kalle Niinimäki, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 27, kaatui 8.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

REINO OSVALD VÄÄTÄINEN , 4.3.1940 (po. VÄÄTÄNEN)

Rajavartiosotamies Reino Väätänen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 3./4.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

DAVID PAAVALI JAAKKOLA, 11.2.1940

Rajavartiosotamies, reservialikersantti David Jaakkola, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 12.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa (po. 12.2.1940)

AARNE JOHANNES HANNOLA, 6.3.1940

Rajavartioalikersantti Aarne Hannola, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 6.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

ARVO HYÖKINPURO, 7.2.1940

Rajavartioalikersantti Arvo Höykinpuro, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 14, kaatui 7.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

KAARLO KÄRKKÄINEN, 22.2.1940

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kaarlo Kärkkäinen, Erillinen Pataljoona 14, kaatui 22.2.1940 Rastin suunnalla, Kuhmossa

KUHMON KOMPPANIA (JATKOSOTA)

Kuhmon rajavartioasemalla olevassa jatkosodan sankaritaulussa on Rajavartiosto 5:n 1. komppanian, eli Kuhmon komppanian, rungolle jatkosotaan perustetun 15. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan, Rajajääkäripataljoona 6:n 2. komppanian sankarivainajia.

VÄNRIKKI KEITANEN VEIKKO, 6.8.41

Rajavääpeli, reservin vänrikki Veikko Keitanen, joukkueen johtaja, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.8.1941 Kuollunkijärvellä, Rukajärven suunnalla

VÄNRIKKI ROSSI KALLE, 27.10.41

Rajakersantti, reservin vänrikki Kalle Rossi, joukkueen johtaja, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona Seitamo, kaatui 27.10.1941 Ontajärvellä, Rukajärven suunnalla

RAJAKERS RYTKÖNEN TEPPO, 7.7.41

Rajakersantti Teppo Rytkönen, joukkueen johtaja, 15. Rajajääkärikomppania, katosi 7.7.1941 Kiimasjärven kylässä, Rukajärven suunnalla

RAJA-ALIK HÄKKINEN EINO, 7.9.41 (po. 8.9.41)

Raja-alikersantti Eino Häkkinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona Seitamo, kaatui 8.9.1941 Rukavaaralla

RJKORP POILA LEO, 8.8.44 (po. 7.8.44)

Rajakorpraali, reservin kersantti Leo Poila, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 7.8.1944 Tsirkka-Kemijoella, Rukajärvellä

RJ ARTOVAARA REINO, 8.5.42

Rajajääkäri, reservin korpraali Reino Artovaara, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 6, kaatui 8.5.1942 Ontajoella, Rukajärven suunnalla

RJ HEIKKINEN ILMARI, 14.7.41

Rajajääkäri Ilmari Heikkinen, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 15.7.1941 Luvajärvellä, Rukajärven suunnalla (po. 15.7.41)

RJ HONKANEN URHO, 7.7.41

Rajajääkäri Urho Honkanen, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Kiimasjärven kylässä, Rukajärven suunnalla

RJ LAPPALAINEN TUOMAS, 22.9.41

Rajajääkäri Tuomas Lappalainen, Osasto Lukkari, kuoli vahingonlaukauksesta 22.9.1941 Rukajärvellä

RJ RANINEN VÄINÖ, 7.7.41

Rajajääkäri Väinö Raninen, 15. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 7.7.1941 Kiimasjärven kylässä, Rukajärven suunnalla, kuoli sotavankeudessa 30.9.1942 (taulussa vangiksi jäämispäivämäärä)

RJ RÄISÄNEN PAAVO, 2.2.44

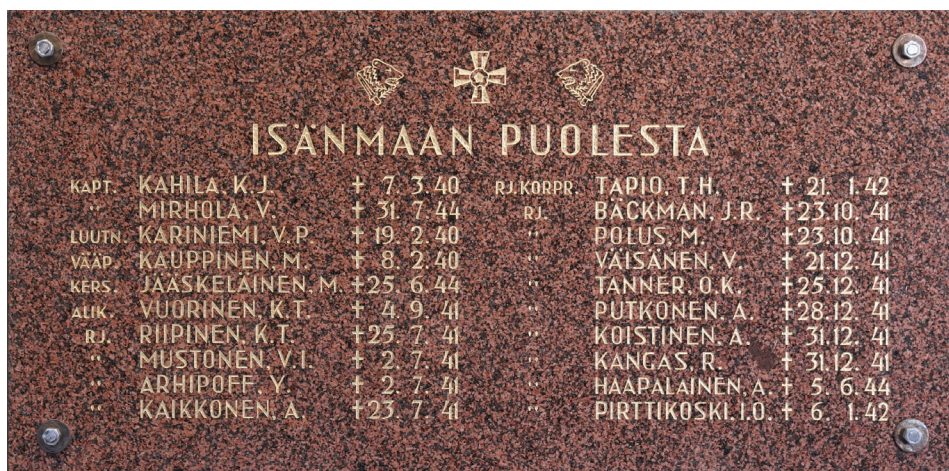
Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Räisänen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 6, kaatui omien tulituksessa 2.2.1944 Ontajärvellä, Rukajärven suunnalla

RJ VIRKKUNEN ONNI, 6.8.41

Rajajääkäri Onni Virkkunen, 15. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.8.1941 Kuollunkijärvellä, Rukajärven suunnalla

JOENSUUN RAJAVARTIOSTO / RAJAVARTIOSTO 4

LIEKSAN KOMPPANIA, RAJAVARTIOKOULU

Aikaisemmin Pohjois-Karjalan Rajavartioston esikunnassa olleessa ja nykyään Onttolan sotilaskodissa olevassa sankaritaulussa on Joensuun Rajavartioston 2. komppanian, eli Lieksan komppanian, rungolle talvisotaan perustetun Erillinen Pataljoona 12:n sankarivainajia, sekä Rajavartiosto 4:n jatkosotaan perustaman 44. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan, Rajajääkäripataljoona 4:n 1. komppanian sankarivainajia.

KAPT KAHILA K J, 7.3.40

Luutnantti (ph kapteeni) Kalervo Kahila, pataljoonan komentaja, Erillinen Pataljoona 12, kaatui 7.3.1940 Luelahdella, Kuhmossa

KAPT MIRHOLA V, 31.7.44

Rajavääpeli, reservin kapteeni Väinö Mirhola, komppanian päällikkö, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 52, kaatui 31.7.1944 Koitajoella, Ilomantissa (myös R2 sankaritaulussa)

LUUTN KARINIEMI V P, 19.2.40

Luutnantti Väinö Kariniemi, pataljoonan komentaja, Erillinen Pataljoona 12, kaatui 19.2.1940 Luelahdella, Kuhmossa

VÄÄP KAUPPINEN M, 8.2.40

Rajavartiovääpeli Matti Kauppinen, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 12, haavoittui 8.2.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa, kuoli 9.2.1940 kenttä-sairaalassa

KERS JÄÄSKELÄINEN M, 25.6.44

Raja-alikersantti, reservin kersantti Mauno Jääskeläinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 25.(22.?)6.1944 Tokkarissa, Syvärillä, kuoli matkalla kenttä-sairaalaan

ALIK VUORINEN K T, 4.9.41

Raja-alikersantti, reservin kersantti Taival Vuorinen, Uudenmaan Rakkuunarykmentti, kaatui 4.9.1941 Sunajoella, Säämäjärvellä

RJ RIIPINEN K T, 25.7.41 (po. VÄNRIKKI)

Reservin vänrikki Kauno Riipinen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Osasto Riitesuo, kaatui 25.7.1941 Suojoella, Säämäjärvellä

RJ MUSTONEN V I, 2.7.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Mustonen, 44. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 2.7.1941 Ruhovaarassa, Korpiselässä, kuoli sotavankina 31.7.1942 Karagandassa, Neuvostoliitossa (taulussa vangiksijäämispäivämäärä)

RJ ARHIPOFF Y, 2.7.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Yrjö Arhipoff, 44. Rajajääkärikomppania, kaatui 2.7.1941 Ruhovaarassa, Korpiselässä

RJ KAIKKONEN A, 23.7.41

Rajajääkäri Aulis Kaikkonen; virheellinen merkintä, mahdollisesti sotavanki.

RJ KORPR TAPIO T H, 21.1.42

Rajakorpraali, reservin alikersantti Toivo Tapio, esikunta / Sissipataljoona 1, kaatui 21.1.1942 Leppäjoella, Maaselässä

RJ BÄCKMAN J R, 23.10.41

Rajajääkärioppilas Jarl Bäckman, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakompaniat (Osasto Riitesuo), kaatui 23.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

RJ POLUS M, , 23.10.41

Rajajääkäri Martti Polus, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat (Osasto Riitesuo), kaatui 23.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

RJ VÄISÄNEN V, 21.12.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Venne Väisänen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 21.12.1941 Gorassa

RJ TANNER O, 25.12.41

Rajajääkäri Olavi Tanner, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 25.12.1941 Gorassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

RJ PUTKONEN A, 28.12.4,

Rajajääkäri, reservin alikersantti Ano Putkonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 28.12.1941 Gorassa

RJ KOISTINEN A, 31.12.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvi Koistinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 31.12.1941 Gorassa

RJ KANGAS R, , 31.12.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Reino Kangas, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 31.12.1941 Gorassa

RJ HAAPALAINEN A, 5.6.44

Rajajääkäri Aatu Haapalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 5.6.1944 Juksovassa, Syvärillä

RJ PIRTTIKOSKI I O, 6.1.42

Rajajääkäri, reservin alikersantti Into Pirttikoski, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 6.1.1942 Gorassa

Lieksan rajavartioasemalla olevassa sankaritaulussa on Joensuun Rajavartioston 2. komppanian, eli Lieksan komppanian, rungolle talvisotaan perustetun Erillinen Pataljoona 13:n sankarivainajia, sekä Rajavartiosto 4:n 3. komppanian jatkosotaan perustaman 34. Rajajääkärikomppanian sankarivainajia.

KERS JUVONEN U, 23.2.40

Entinen rajavartiosotamies, kersantti Urho Juvonen, konekiväärikomppania / Jääkäripataljoona 2, kaatui 23.2.1940 Kämärällä, Heinjoella

KERS HEISOLA K I, 11.8.41

Rajakersantti livari Heisola, 34. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Ontrosenvaarassa, Rukajärvellä

KERS LEIHU R, 25.10.41

Rajakersantti Reino Leihu, 2. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, kaatui 25.10.1941 Särkijärvellä, Syvärillä

RJ HÄRKÖNEN K J, 6.3.40

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Konsta Härkönen, Erillinen Pataljoona 13, haavoittui 25.12.1939 Hattuselkosessa, Lieksassa, kuoli 6.3.1940

RJ KONTTILA R, 6.12.39 (po. KONTTILA E 4.12.39)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Konttila, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 13, katosi 4.12.1939 Valamajärvellä, Pielisjärvellä

RJ MYLLYNEN J A, 13.3.40

Rajavartiosotamies, reservikersantti Juho Myllynen. 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, kaatui 13.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

RJ SILLANPÄÄ K A, 13.3.40

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kauko Sillanpää, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, kaatui 13.3.1940 Saunajärvellä, Kuhmossa

RJ PULLI K, 10.7.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Kalle Pulli, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 10.7.1944 Kompakkajoella, Rukajärvellä, jäi kentälle

RJ LEPPÄNEN J R, 15.7.41

Rajajääkäri Rikhard Leppänen, 34. Rajajääkärikomppania, kaatui 15.7.1941 Lupajärvellä, Rukajärvellä

RJ ILVONEN V O, 31.8.41, (po. 25.8.41 tai 18.7.42)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Ilvonen, osasto Lukkari / 14. Divisioona, jäi vangiksi 25.8.1941 Munjärvellä, kuoli 18.7.1942 sotavankileirillä

Taulusta vaikuttaisi puuttuvan:

VÄNR PITKÄNEN V I, 15.6.44

Entinen rajakersantti, reservin vänrikki Veikko Pitkänen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Jääkäripataljoona 3, haavoittui 15.6.1944 Kuuterselessä, kuoli 21.6.1944 sotasairaalaassa

KERS HALLIKAINEN O, 4.7.41

Entinen rajakersantti, reservin kersantti Oiva Hallikainen, 2. komppania / Jalkaväkirykmentti 10, kaatui 4.7.1941 Tuulivaarassa, Repolassa

ILOMANTSIN KOMPPANIA

ISANMAAN PUOLESTA

YLIK.	HUUSKONEN, V. P.	+ 12. 7. 42	RJ. KÖRPR.	KUUKKA, M. K.	+ 7. 7. 41
KERS.	MALMINEN, J. A.	+ 25. 10. 41	"	RANTALA, R. I.	+ 7. 7. 41
"	LUUKKONEN, T.	+ 27. 10. 41	"	ESKELINEN, V.	+ 11. 7. 41
ALIK.	KUHKANIEMI, V.	+ 3. 11. 41	"	KIISKI, T.	+ 15. 7. 41
RJ.	MATIKKA, V.	+ 21. 9. 41	"	SUOMALAINEN, V.	+ 20. 8. 41
"	HEINO, E.	+ 22. 9. 41	RJ.	MANTELA, T.	+ 12. 4. 43
"	RIISSANEN, H.	+ 28. 9. 41	"	RAJALA, K. M.	+ 30. 11. 39
"	JESKANEN, J.	+ 27. 10. 41	"	HAUTALA, A. M.	+ 9. 12. 39
"	PENTTINEN, O. A.	+ 27. 10. 41	"	KOSKINEN, J. E.	+ 26. 12. 39
"	NIPPALA, V. H.	+ 8. 3. 42	"	JURVA, V. A.	+ 21. 2. 40
"	HEINONEN, A. H.	+ 22. 7. 42	"	LEPPANEN, O.	+ 7. 7. 41
"	TARKIAINEN, J.	+ 10. 4. 43	"	TUUPAINEN, A. O.	+ 7. 8. 41
"	TIITINEN, E.	+ 15. 5. 43	"	KOPONEN, V. K.	+ 11. 8. 41
"	RAJALA, M. O.	+ 21. 6. 43	"	IMMONEN, P. M.	+ 19. 8. 41
	RJ. UTRIAINEN, A.	+ 1. 8. 44			

Ilomantsin rajavartioasemalla olevassa sankaritaulussa on Joensuun Rajavartioston 1. komppanian, eli Ilomantsin komppanian, rungolle talvisotaan perustetun Erillinen Pataljoona 11:n sankarivainajia, sekä Rajavartiosto 4:n 2. komppanian, eli Ilomantsin komppanian, jatkosotaan perustaman 24. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan, Rajajääkäripataljoona 5:n 1. komppanian sekä Ilomantsin rajamiehien rungolle perustetun Sissipataljoona 1:n 1. komppanian sankarivainajia.

YLIK HUUSKONEN VP, 12.7.42

Rajakersantti, reservin ylikersantti Veikko Huuskonen, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 12.7.1942 Seesjärvellä

KERS MALMINEN JA, 25.10.41

Rajakersantti Jukka Malminen, joukkueen johtaja, 1. komppania / YRK, kaatui 25.10.1941 Särkijärvellä, itäisellä Syvärillä

KERS LUUKKONEN T, 27.10.41

Rajakersantti Toivo Luukkonen, 1. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 27.10.1941 Stolbovassassa, Kumsassa

ALIK KUIKKANIEMI V, 3.11.41, (po. 6.11.41)

Raja-alikersantti Vihtori Kuikkaniemi, 2. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 6.11.1941, Lesopunktissa, Käppäselässä

RJ MATIKKA V, 21.9.41

Rajajääkäri Ville Matikka, konekiväärikomppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, kaatui 21.9.1941 Podporozessa, Syvärillä

RJ HEINO E, 22.9.41

Rajajääkäri Emil Heino, konekiväärikomppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, haavoittui 21.9.1941 Podporozessa, Syvärillä, kuoli 22.9.1941 kenttä-sairaalassa

RJ RIISSANEN H, 28.9.41, (po. 30.9.41)

Rajajääkäri Herman Riissanen, 1. komppania / Yhdistetyt Rajakomppaniat, kaatui 30.9.1941 Syvärin voimalaitoksella

RJ JESKANEN J, 27.10.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Johannes Jeskanen, 1. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 27.10.1941 Stolbovassassa, Kumsassa

RJ PENTTINEN OA, 27.10.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Penttinen, 1. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 27.10.1941 Stolbovassassa, Kumsassa

RJ NIPPALA VH, 8.3.42

Rajajääkäri Viljo Nippala, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, haavoittui 7.3.1942 Seesjärvellä, kuoli 8.3.1942

RJ HEINONEN AH, 22.7.42

Rajajääkäri, reservin korpraali Aarne Heinonen, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 22.7.1942 Selkin länsipuolella

RJ TARKIAINEN I, 10.4.43

Rajajääkäri, reservin alikersantti Ilmari Tarkiainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 10.4.1943 Kuusiniemessä, Jolmajärvellä

RJ TIITINEN E, , 15.5.43

Rajajääkäri Erkki Tiitinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 15.5.1943 Juksovassa, Syvärillä

RJ RAJALA MO, 21.6.43

Rajajääkäri, reservin korpraali Matti Rajala, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 21.6.1943 Jolmajärven-Ontajärven kannaksella

RJ Korp Kuukka MK, 7.7.41

Rajakorpraali Mikko Kuukka, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ontronvaarassa, Ilomantsissa

RJ Korp Rantala RI, 7.7.41

Rajakorpraali Reino Rantala, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ontronvaarassa, Ilomantsissa

RJ Korp Eskelinen V, 11.7.41

Rajakorpraali, reservin alikersantti Vihtori Eskelinen, 2. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 10./11.7.1941 Vellivaarassa, Ilomantsissa

RJ Korp Kiiski T, 15.7.41

Rajakorpraali Toivo Kiiski, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 15.7.1941 Louhivaarassa, Ilomantsissa

RJ Korp Suomalainen V, 20.8.41

Rajakorpraali, reservin alikersantti Vihtori Suomalainen, 3. komppania / Sissipataljoona 1, haavoittui 19.8.1941 Vegarusjärvellä, Suojärvellä, kuoli 20.8.1941 kenttäsairaalassa

RJ Mantela T, 12.4.43

Rajakorpraali, reservin ylikersantti Tiitus Mantela, jääkärijoukkue / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 12.4.1943 Pokonvaarassa, Jolmajärvellä

RJ Rajala KM, 30.11.39

Rajavartiosotamies Kalle Rajala, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 13, kaatui 30.11.1939 Inarissa, Pielisjärvellä

RJ Hautala AM, 9.12.39

Rajavartiosotamies Aaro Hautala, Erillinen Pataljoona 11, haavoittui 9.12.1939 Möhkössä, Ilomantsissa, kuoli 10.12.1939

RJ Koskinen JE, 26.12.39

Rajavartiosotamies, reservikorpraali Juho Koskinen, Erillinen Pataljoona 11, kaatui 26.12.1939 Möhkössä, Ilomantsissa

RJ Jurva VA, 21.2.40

Rajavartiosotamies Väinö Jurva, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 11, kaatui 21.2.1940 Oinaansalmella, Ilomantsissa

RJ Leppänen O, 7.7.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Leppänen, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ontronvaarassa, Ilomantsissa

RJ Tuupainen AO, 7.8.41

Rajajääkäri Alpo Tuupainen, 3. komppania / Sissipataljoona 1, kaatui 7.8.1941 Leppävaarassa, Ilomantsissa

RJ KOPONEN VK, 11.8.41

Rajajääkäri Vilho Koponen, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941
Kuolismaalla, Ilomantsissa

RJ IMMONEN PM, 19.8.41

Rajajääkäri, reservin kersantti Pentti Immonen, 24. Rajajääkärikomppania, kaatui 19.8.1941 Vegarusjärvellä, Suojärvellä

RJ UTRIAINEN A, 1.8.44

Rajajääkäri Aleksanteri Utriainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 1.8.1944 Elolammilla, Suistamossa

TOHMAJÄRVEN KOMPPANIA

ISANMAAN PUOLESTA					
KERS.	HYYTIA M.	† 13. 8. 41	ALIK.	ALIKAHALA H.	† 28. 12. 41
..	KONTIO T. E.	† 22. 2. 44	..	TIKKA A.	† 3. 1. 42
..	RUOTSALAINEN V.	† 16. 7. 44	RT.	KYVTSÖNEN E.	† 1. 4. 42
RJ. KORPR.	PELTONEN Y. A.	† 13. 8. 41	..	HIRSIMAKI T. J.	† 25. 2. 44
RJ.	PUHARINEN P.	† 3. 7. 41	..	ÄHELUND K. J.	† 25. 6. 44
..	SIEKKINEN E.	† 10. 7. 41	..	KISONEN V.	† 27. 6. 44
..	TAKALA K.	† 19. 7. 41	..	PARVIAINEN V. M.	† 6. 7. 44
..	MOBERG A.	† 11. 8. 41	..	LAIHO T. A.	† 27. 6. 44
..	SCHADEWITZ T. J.	† 13. 8. 41	..	HÖRHA V. A.	† 8. 7. 44
..	HYVÄRINEN J.	† 24. 10. 41	..	LEMMETTY R.	† 8. 7. 44
..	LÖNN T. J.	† 25. 10. 41	..	SAHL M.	† 8. 7. 44
..	TENHU P.	† 26. 10. 41	..	KIVINEN O. S.	† 4. 8. 44
	RJ. ANTILA R. A.	† 12. 8. 44			

Tohmajärven rajavartiostasella olevassa sankaritaulussa on Rajavartiosto 4:n 1. komppanian, eli Tohmajärven komppanian, jatkosotaan perustaman 14. Rajajääkärikomppanian ja sen seuraajan, Rajajääkäripataljoona 4:n 2. komppanian sankarivainajia.

KERS HYYTIÄ M, 13.8.41

Rajakersantti Manu Hyytiä, 14. Rajajääkärikomppania, haavoittui 11.8.1941 Sortavalassa, kuoli 13.8.1941 kenttäsairaalassa

KERS KONTIO TE, 22.2.44

Rajakersantti Toivo Kontio, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 6, jäi vangiksi 22.2.1944 Ontajärvellä, Rukajärvellä, palasi sotavankeudesta marraskuussa 1944

KERS RUOTSALAINEN V, 16.7.44

Rajakorpraali, reservin kersantti Vilho Ruotsalainen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 16.7.1944 Kagränkankaalla, Suistamossa

RJKORP PELTONEN YA, 13.8.41

Rajakorpraali Yrjö Peltonen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.8.1941 Sortavalassa

RJ PUHARINEN P, 3.7.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Petter Puharinen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.7.1941 Värtsilässä

RJ SIEKKINEN E, 10.7.41

Rajajääkäri Erkki Siekkinen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 10.7.1941 Kaurilassa, Värtsilässä

RJ TAKALA K, 19.7.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Kalle Takala, 2. komppania / Kevyt Osasto / VI AK, kaatui 19.7.1941 Kolatselässä, Tulemajärvellä

RJ MOBERG A, 11.8.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvi Moberg, 14. Rajajääkärikomppania, haavoittui 9.8.1941 Sortavalassa, kuoli 11.8.1941 kenttäsairaalassa

RJ SCHADEWITZ TJ, 13.8.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Schadewitz, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.8.1941 Sortavalassa

RJ HYVÄRINEN J, 24.10.41

Rajajääkäri Johannes Hyvärinen, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.10.1941 Orensenskojessa

RJ LÖNN IJ, , 25.10.41

Rajajääkäri Ivar Lönn, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 25.10.1941 Orensenskojessa

RJ TENHU P, 26.10.41

Rajajääkäri Pekka Tenhu, 14. Rajajääkärikomppania, kaatui 26.10.1941 Orensenskojessa

ALIK ALIKAIJALA H, 28.12.41

Rajakersantti, reservin vääpeli Heikki Alikajala, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 28.12.1941 Gorassa

ALIK TIKKA A, 3.1.42

Raja-alikersantti, reservin kersantti Aulis Tikka, Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 3.1.1942 Gorassa

RJ KYYTSONEN E, 1.4.42

Rajajääkäri, reservin kersantti Eino Kyytsönen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kuoli räjähdysnettomuudessa 1.4.1942 Sjargoserossa, Syvärillä

RJ HIRSIMÄKI TJ, 25.2.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Toivo Hirsimäki, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 25.2.1944 Ontajärvellä, Rukajärvellä

RJ AHLUND KJ, 25.6.44

Rajajääkäri Kalle Ahlund, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 25.6.1944 Pisissä, Aunuksessa, jäi kentälle

RJ KISONEN V, 27.6.44

Rajajääkäri Vasili Kisonen, esikunta / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 27.6.1944 Nirkassa

RJ PARVIAINEN VM, 6.7.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Parviainen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, katosi 5./6.7.1944 Tulemajoella, Salmissa

RJ LAIHO TA, 27.6.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Laiho, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 27.6.1944 Nirkassa

RJ HÖRHÄ VA, 8.7.44

Rajajääkäri Väinö Hörhä, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 8.7.1944 Lavajärvellä, Impilahdella, jäi kentälle

RJ SAHI M, 8.7.44 (po. 14.7.44)

Rajajääkäri, reservin kersantti Matti Sahi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 14.7.1944 Kagränkankaalla, Suistamossa (myös R3 sankaritulussa)

RJ KIVINEN OS, 4.8.44

Rajajääkäri Oiva Kivinen 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 4.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa

RJ ANTTILA RA, 12.8.44

Rajajääkäri Reino Anttila, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 12.8.1944 Honkalammella, Ilomantsissa

SALMIN RAJAVARTIOSTO

SALMIN RAJAVARTIOSTO	
BUNDA M.	RJ.
HAAPOKARI K.	LUUTN.
HAPPONEN K.	ALIK.
IHALAINEN N.	KERS.
JANTUNEN K.	KERS.
JÄRVI K.	KERS.
KAIJA A.	RJ.
KAKKO T.	RJ.
KARHUNEN T.	RJ.
KIISKI M.	KERS.
KITINOJA J.	KERS.
KOKKO A.	RJ.
KOSTIAINEN O.	RJ.
KUPIAINEN M.	RJ.
LEHTINEN A.	KERS.
LIPOLA L.	LUUTN.
LIPPONEN R.	RJ.
LUUKKO A.	RJ.
MUURINEN E.	RJ.
MUURINEN T.	RJ.
NURMIAHO U.	RJ.
NYRHILÄ E.	RJ.
OJANEN I.	KERS.
OJARANTA V.	VÄÄP.
PARTANEN O.	RJ.
PARVIAINEN M.	ALIK.
PASURI V.	KORPR.
PENTTI V.	KORPR.
RONTU V.	RJ.
RINTALA J.	ALIK.
SALMI J.	RJ.
SALORANTA M.	RJ.
SAUKKONEN U.	ALIK.
VATANEN P.	RJ.
VUORIMAA V.	KAPT.

Kaakkois-Suomen Rajavartioston esikunnassa olevassa Salmin Rajavartioston sankaritaulussa on sen 1. komppanian, eli Salmin komppanian rungolle perustetun Erillinen Pataljoona 8:n, 4. komppanian, eli Uomaan komppanian rungolle perustetun Erillinen Pataljoona 9:n ja 3. komppanian, eli Suojärven komppanian rungolle perustetun Erillinen Pataljoona 10:n sankarivainajia.

BUNDA M, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Mikko Bunda, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, haavoittui 30.1.1940 Ruunaviidanmäessä, Impilahdella, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

HAAPOKARI K, LUUTN

Luutnantti Kaarlo Haapokari, komppanian päällikkö, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.12.1939 Tolvajärven matkailumajalla

HAPPONEN K, ALIK

Rajavartioalikersantti Kalle Happonen, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 9, kaatui 18.12.1939 Pojasjärven kylässä, Ägläjärvellä

IHALAINEN N, KERS

Rajavartioylikersantti Niilo Ihalainen, joukkueen johtaja, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, katosi 11.3.1940 Tshumeikassa, Kollaalla

JANTUNEN K, KERS

Rajavartiokersantti Kalle Jantunen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 9, kaatui 6.1.1940 Itä-Viitavaarassa, Aittojoella

JÄRVI K, KERS

Rajavartiokersantti Kalle Järvi, konekiväärikomppania / Erillinen Pataljoona 112, haavoittui 25.1.1940 Hietajärvellä, Tolvajärvellä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

KAIJA A, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Armas Kaija, Erillinen Pataljoona 9, kaatui 22.12.1939 Ägläjärven kylässä

KAKKO T, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Kakko, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 23.1.1940 Viitavaarassa, Aittojoella

KARHUNEN T, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toivo Karhunen, 2. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 22.1.1940 Hautalammilla, Aittojoella

KIISKI M, KERS

Rajavartioylikersantti Mikko Kiiski, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 11.3.1940 Hepolammella, Kollaalla, jäi kentälle

KITINOJA J, KERS

Rajavartiokersantti Jaakko Kitinoja, esikunta / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 19.12.1939 Haukivaarassa, Tolvajärvellä

KOKKO A, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvi Kokko, 1. komppania / Erillinen pataljoona 10, kaatui 3.1.1940 Viitavaarassa, Aittojoella

KOSTIAINEN O, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Oiva Kostiainen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, haavoittui 15.1.1940 Vieksingissä, Korpiselässä, kuoli 25.1.1940

KUPIAINEN M, RJ

Rajavartiosotamies Matti Kupiainen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 2.1.1940 Hätälammilla, Suojärvellä

LEHTINEN A, KERS

Rajavartiokersantti Arvi Lehtinen, 3. komppania, Erillinen Pataljoona 8, kaatui 9.1.1940 Lemetissä, Impilahdella

LIPOLA H, LUUTN

Luutnantti Harry Lipola, komppanian päällikkö, 5. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 22.12.1939 Ägläjärven kylässä

LIPPONEN R, RJ (po. SIPPONEN)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Rudolf Sipponen, haavoittui 16.12.1939 Ingoinaholla, Ägläjärvellä, kuoli samana iltana

LUUKKO A, RJ

Rajavartiosotamies Aarne Luukko, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 19.12.1939 Hippolanjärvellä, Impilahdessa

MUURINEN E, RJ

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Eino Muurinen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 16.12.1939 Ruhtinaanmäessä, Impilahdella

MUURINEN T, RJ

Rajavartiosotamies, reservin alikersantti Toimi Muurinen, 7. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 23.1.1940 Viitavaarassa, Aittojoella

NURMIAHO U, RJ

Rajavartiosotamies Urho Nurmiaho, Erillinen Pataljoona 9, haavoittui vahingonlaukauksesta 2.5.1940, kuoli 6.5.1940

NYRHILÄ E, RJ

Rajavartiosotamies Eero Nyrhilä, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.12.1939 Tolvajärvellä

OJANEN I, KERS

Rajavartiokersantti Ilmari Ojanen, komppanian vääpeli, 3. komppania / Erillinen Pataljoona 9, kaatui 12.12.1939 Hirvasvaarassa, Tolvajärvellä, jäi kentälle

OJARANTA V, VÄÄP

Rajavartiovääpeli Valfrid Ojaranta, komppanian vääpeli, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 37, kaatui 9.2.1940 Nietjärvellä, Impilahdella

PARTANEN O, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Otto Partanen, haavoittui 8.12.1939 Kangasvaarassa, Tolvajärvellä, kuoli 14.12.1939

PARVIAINEN M, ALIK

Rajavartioalikersantti Martti Parviainen, joukkueen varajohtaja, 5. komppania / Jalkaväkirykmentti 16, kaatui 22.12.1939 Ägläjärven kylässä

PASURI V, KORP

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Väinö Pasuri, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.12.1939 Tolvajärvellä

PENTTI V, KORP

Rajavartiokorporaali, reservialikersantti Väinö Pentti, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 10.1.1940 Lemetissä, Impilahdella

RONTU V, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Valtteri Rontu, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 18.12.1939 Ristisalmella, Tolvajärvellä

RINTALA J, ALIK

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Jaakko Rintala, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, kaatui 16.12.1939 Ruokojärven kylässä, Impilahdella, jäi kentälle

SALMI J, RJ (po. KANGASNIEMI J)

Rajavartiosotamies Jukka Kangasniemi, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 17.12.1939 Vieksinkijärvellä, Tolvajärvellä

SALORANTA M, RJ

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Mikko Saloranta, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 10, kaatui 12.3.1940 Hepolammella, Kollaalla, jäi kentälle

SAUKKONEN U, ALIK

Rajavartiokorporaali, reservialikersantti Urho Saukkonen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 8, haavoittui 12.1.1940 Lemetissä, Impilahdella, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

VATANEN P, RJ

Rajavartiosotamies Petter Vatanen, Erillinen Pataljoona 9, kaatui 16.12.1939 Ingoinaholla, Tolvajärvellä

VUORIMAA V, KAPT

Kapteeni Väinö Vuorimaa, pataljoonan komentaja, Sissipataljoona 4, kaatui 3.3.1940 Ulismaisessa, Suojärvellä

Taulusta vaikuttaisi puuttuvan:

KARHOS P, RJ

Rajasotamies Paavo Karhos, jäi vangiksi 13.4.1940 Kaurilassa, Tohmajärvellä, kuoli sotavankeudessa

PIETARINEN M, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Mikko Pietarinen, 1. Erillinen Sissikomppania, haavoittui 12.3.1940 Kollaanjoella, kuoli 4.4.1940 sotasairaalassa

RAJAVARTIOSTO 3

RAJAVARTIOSTO 3:		
AVERIN E. R.J.	LALLUKKA KERS.	RANTANEN K. R.J.
AHONEN P. R.J.	LAMBERG R. R.J.	REKKILÄ A. R.J.
ANTTONEN A. ALIK.	LEHTONEN A. KORPR.	RIIKONEN E. R.J.
ASP V. R.J.	LEHTONIEMI K. R.J.	RISSANEN M. R.J.
BERNITZ U. R.J.	LEHTISUO V. R.J.	ROVIO V. R.J.
ERÄKALLIO J. LUUTN.	LEMMETTY V. KORPR.	RUUSKA O. LUUTN.
FALK L. R.J.	LEMPIÄINEN O. R.J.	RÄNNINEN T. KORPR.
HAKKARAINEN E. R.J.	LEPPÄNEN P. R.J.	SAARIJÄRVI O. R.J.
HANNONEN T. R.J.	LIEVONEN V. R.J.	SAASTAMOINEN J. R.J.
HAAPSAARI O. R.J.	LUUKKONEN A. R.J.	SAHI M. R.J.
HAVUKAINEN K. R.J.	LÖPPÖNEN E. R.J.	SALOMÄKI T. R.J.
HEINONEN E. R.J.	MANNER T. KERS.	SASSI E. KERS.
HELIN E. R.J.	MESILÄ J. KERS.	SAVONMÄKI V. R.J.
HEPOVIITA M. R.J.	MENSONEN V. KORPR.	SAUKKONEN A. R.J.
HIRVI K. R.J.	METSÄPELTO D. R.J.	SILVENNOINEN E. KAPT.
HÄMÄLÄINEN K. R.J.	MOISIO E. KERS.	SIMOLA E. KAPT.
HÄMÄLÄINEN H. R.J.	MONONEN J. KERS.	SOIKKELI E. VÄÄP.
HÄMÄLÄINEN M. R.J.	MURSU A. R.J.	SOKKA P. KERS.
HÄMÄLÄINEN S. R.J.	MÖNKKÖNEN K. ALIK.	SORVALI S. KERS.
IHALAINEN A. R.J.	NIO U. R.J.	SULOSAARI M. YLIK.
IMMONEN O. R.J.	NISSINEN V. VÄÄP.	SUOKAS A. R.J.
JYRÄS E. KORPR.	NÄRHI A. R.J.	SUSI T. R.J.
KARHU E. R.J.	OHVO K. VÄÄP.	SUSI T. KORPR.
KAUKOTIE A. R.J.	OINONEN E. R.J.	SUVIMAA V. R.J.
KEMPPINEN T. R.J.	PAKKINEN J. R.J.	TAPONEN A. VÄNR.
KETONEN R. LUUTN.	PARVIAINEN T. R.J.	TYYNELÄ M. VÄÄP.
KIRKINEN S. KORPR.	PELTONIEMI E. R.J.	VANHANEN V. ALIK.
KOKKONEN E. VÄÄP.	PENNANEN K. R.J.	VEPSÄ A. R.J.
KOLJONEN T. R.J.	PENTTILÄ O. R.J.	VÄHÄMÄKI O. KERS.
KORVENKANGAS N. R.J.	PESONEN E. R.J.	VÄISÄNEN V. R.J.
KUISMA O. R.J.	POHJOLAINEN V. R.J.	YLETYINEN V. R.J.
KYLÄKÄS A. KERS.	PURHO N. R.J.	
LAHTINEN I. KORPR.	PUSA T. KORPR.	
LAHTINEN T. LUUTN.	PÖRHÖNEN J. R.J.	
LAITINEN P. R.J.	RANTANEN H. R.J.	

Kaakkois-Suomen Rajavartioston esikunnassa olevassa Rajavartiosto 3:n sankari-
taulussa on pääosin jatkosodan 13., 23., 33., 43. ja 53. Rajajääkärikomppanioiden ja
niiden seuraajan Erillisen Rajajääkäripataljoonan ja Rajajääkäripataljoona 2:n sankari-
vainajia.

AVERIN E, RJ

Rajakorpraali, reservin kersantti, Eugen Averin, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 4, kaatui 29.3.1944 Kiestingin suunnalla, jäi kentälle (myös kaukopartio-osasto Vehniäisen muistomerkissä)

AHONEN P, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Paavo Ahonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 11.5.1942 Lempaalassa

ANTTONEN A, ALIK

Rajajääkäri, reservin alikersantti Aleksanteri Anttonen, 23. Rajajääkärikomppania, kaatui 29.6.1941 Kankaanmäellä, Rautjärvellä, jäi kentälle

ASP V, RJ

Rajajääkäri Vilho Asp, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 22.6.1942 Lempaalassa, kuoli 24.6.1942

BERNITZ U, RJ

Rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Bernitz, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, katosi 4.9.1941 Valkeasaarella

ERÄKALLIO J, LUUTN

Reservin luutnantti Jarl Eräkallio, adjutantti, Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 13.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

FALK L, RJ (po. FALCK)

Rajajääkäri, reservin kersantti Lauri Falck, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 11.6.1942 Lempaalassa

HAKKARAINEN E, RJ

Rajajääkäri Emil Hakkarainen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 17.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

HANNONEN T, RJ

Rajajääkäri Toivo Hannonen, 4. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 28.8.1941 Pamppalassa, Kivennavalla

HAAPSAARI O, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Otto Haapsaari, 32. Tykkikomppania, sairastui 25.6.1942, kuoli sairauteen 28.7.1942 sotasairaalassa

HAVUKAINEN K, RJ

Rajajääkäri Kalle Havukainen, 43. Rajajääkärikomppania, kaatui 6.8.1941 Lutossa, Uukuniemellä

HEINONEN E, RJ

Rajajääkäri, reservin kersantti, Eero Heinonen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 14.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa, kuoli 21.8.1941

HELIN E, RJ

Rajakersantti Eino Helin, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941 Sunninmäellä, Parikkalassa

HEPOVIITA M, RJ

Rajajääkäri Mauri Hepoviita, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 30.6.1944 Ihantalassa

HIRVI K, RJ

Rajajääkäri Kauko Hirvi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 17.7.1944 Vuosalmella, Äyräpäässä

HÄMÄLÄINEN K, RJ

Rajajääkäri Kauno Hämäläinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 8.12.1943 Lempaalassa

HÄMÄLÄINEN H, RJ

Rajajääkäri Heikki Hämäläinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 14.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

HÄMÄLÄINEN M, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Mikko Hämäläinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 21.6.1944 Syvärinkaupungin eteläpuolella, jäi kentälle

HÄMÄLÄINEN S, RJ

Rajajääkäri Simeon Hämäläinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa

IHALAINEN A, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Aaro Ihalainen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 13.6.1944 Lempaalassa

IMMONEN O, RJ

Rajajääkäri Oiva Immonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 30.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

JYRÄS E, Korp

Rajakorpraali Veikko Jyräs, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

KARHU E, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eero Karhu, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 14.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

KAUKOTIE A, RJ

Rajajääkäri Armas Kaukatie, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui 10.7.1944 Kompakkajoella, Rukajärvellä, jäi kentälle

KEMPPINEN T, RJ

Rajajääkäri Toivo Kemppinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa, kuoli 13.8.1941 kenttä-sairaalassa

KETONEN R, LUUTN

Rajakersantti, reservin luutnantti Reino Ketonen, komppanian päällikkö, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa

KIRKINEN S, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Seppo Kirkinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 21.12.1941 Gorassa, kuoli matkalla kenttä-sairaalaan

KOKKONEN E, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Einari Kokkonen, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 31.7.1941 Kangaslamilla, Parikkalassa

KOLJONEN T, RJ

Rajajääkäri Tuomas Koljonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 4.9.1942 Lempaalassa, kuoli 5.9.1942

KORVENKANGAS N, RJ

Rajajääkäri Niilo Korvenkangas, kranaatinheitinjoukkue / Erillinen Rajajääkäripataljoona, katosi 4.9.1941 Valkeasaarella

KUISMA O, RJ

Rajajääkäri, reservin kersantti Onni Kuisma, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 16.12.1941 Pien-Kaljalassa, Valkeasaarella

KYLÄKÄS A, KERS (po. KYLÖKÄS)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Aimo Kylökäs, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 29.6.1944 Ihantalassa, kuoli 30.6.1944

LAHTINEN I, KORP

Rajakorpraali Into Lahtinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 29.8.1941 Pamppalassa, Kivennavalla, kuoli 2.9.1941 kenttä-sairaalaan

LAHTINEN T, LUUTN

Rajavartiimestari, reservin luutnantti Taisto Lahtinen, komppanian päällikkö, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.6.1944 Ihantalassa

LAITINEN P, RJ

Rajajääkäri Pentti Laitinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

LALLUKKA, KERS

Raja-alikersantti, reservin kersantti Väinö Lallukka, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

LAMBERG R, RJ

Rajajääkäri Reino Lamberg, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

LEHTONEN A, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Anton Lehtonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 9.2.1944 Lempaalassa

LEHTONIEMI K, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Kustaa Lehtoniemi, 53. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ristilahdella, Uukuniemellä

LEHTISUO V, RJ

Rajajääkäri Vilho Lehtisuo, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 4.9.1941 Valkeasaassa, jäi kentälle

LEMMETTY V, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Väinö Lemmety, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa

LEMPIÄINEN O, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Lempiäinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

LEPPÄNEN P, RJ

Rajajääkäri Pekka Leppänen, 4. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 15.8.1941 Oppolassa, Jaakkimassa

LIEVONEN V, RJ

Rajajääkäri Veikko Lievonen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa, kuoli matkalla kenttä-sairaalaan

LUUKKONEN A , RJ

Rajajääkäri Armas Luukkonen, esikuntakomppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 13.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa

LÖPPÖNEN E, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Löppönen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

MANNER T, KERS

Rajakersantti Tauno Manner, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 29.12.1941 Gorassa

MESILÄ J, KERS

Rajakersantti Johannes Mesilä, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941, Sunninmäellä, Parikkalassa

MENSONEN V, KORP

Rajakorpraali Vasili Mensonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

METSÄPELTO D, RJ

Rajajääkäri Dimitri Metsäpelto, 43. Rajajääkärikomppania, kaatui 10.8.1941 Honkasyrjänmäellä, Uukuniemellä

MOISIO E, KERS

Rajakersantti Eelis Moisio, 23. Rajajääkärikomppania, kaatui 4.7.1941 Roihankylässä, Rautjärvellä

MONONEN J, KERS

Rajakersantti Johannes Mononen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 2.8.1941 Siimeslammilla, Parikkalassa

MURSU A, RJ

Rajajääkäri Aarne Mursu, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa

MÖNKKÖNEN K, ALIK

Raja-alikersantti Kalle Mönkkönen, 53. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ristilahdella, Uukuniemellä

NIO U, RJ

Rajajääkäri Uuno Nio, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 17.7.1944 Vuosalmella, Äyräpäässä

NISSINEN V, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Väinö Nissinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

NÄRHI A, RJ

Rajajääkäri Aimo Närhi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

OHVO K, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Kaarlo Ohvo, esikunta / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 13.12.1943 Lempaalassa

OINONEN E, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Oinonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

PAAKKINEN J, RJ

Rajajääkäri Johannes Paakkinen, 4. komppania / Jalkaväkirykmentti 4, kaatui 28.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä

PARVIAINEN T, RJ

Rajajääkäri Tuure Parviainen, 33. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Tyrjässä, Parikkalassa

PELTONIEMI E, RJ

Rajajääkäri Eino Peltoniemi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 28.9.1942 Lempaalassa

PENNANEN K, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Kaarlo Pennanen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 22.12.1941 Gorassa

PENTTILÄ O, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Olavi Penttilä, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

PESONEN E, RJ

Rajakorpraali, reservin alikersantti Einar Pesonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kuoli sairauteen 9.7.1944

POHJOLAINEN V, RJ (po. POHJALAINEN)

Rajajääkäri, reservin korpraali Vilho Pohjalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 27.7.1942 Lempaalassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

PURHO N, RJ

Rajajääkäri Niilo Purho, jääkärijoukkue / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa

PUSA T, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Tahvo Pusa, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kuoli 24.12.1942 sairaskohtaukseen

PÖRHÖNEN J, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Johannes Pörhönen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

RANTANEN H, RJ (po. RANTONEN)

Rajajääkäri Hannes Rantonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 5.7.1944 Salmin kylässä, jäi kentälle

RANTANEN K, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Kaarlo Rantanen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 27.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

REKKILÄ A, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Rekkilä, esikuntakomppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941 Syväoron pysäkillä, Parikkalassa

RIIKONEN E, RJ

Rajakorpraali Erkki Riikonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

RISSANEN M, RJ

Rajajääkäri Miika Rissanen, esikuntakomppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 24.6.1944 Tuuloksessa / 1.7.1944 Rajakonnussa

ROVIO V, RJ

Rajajääkäri Viktor Rovio, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

RUUSKA O, LUUTN

Reservin luutnantti Olavi Ruuska, komppanian päällikkö, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 4.9.1941 Valkeasaaren kirkolla, kuoli 5.9.1941

RÄNNINEN T, KORP

Rajajääkäri, reservin korpraali Terho Ränninen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, jäi vangiksi 8.2.1944 Verandajoella, Syvärillä, palasi sotavankeudesta marraskuussa 1944

SAARIJÄRVI O, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Oiva Saarijärvi, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 15.8.1941 Nehvolassa, Hiitolassa, kuoli 16.8.1941 kenttäsairaalassa (myös Artikum, Petsamon sankarivainajien muistolaatassa)

SAASTAMOINEN J, RJ

Rajajääkäri Juho Saastamoinen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 5.8.1941 Sorjossa, Kurkijoella

SAHI M, RJ

Rajajääkäri, reservin kersantti Matti Sahi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 14.7.1944 Kagränkankaalla, Suistamossa (myös Tohmajärven komppanian sankaritaulussa)

SALOMÄKI T, RJ

Rajajääkäri Toivo Salomäki, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, haavoittui 4.10.1942 Lempaalassa, vapautettu palveluksesta 30.9.1943

SASSI E, KERS

Rajakersantti Eino Sassi, 43. Rajajääkärikomppania, kaatui 10.8.1941 Honkasyrjänmäellä, Uukuniemellä

SAVONMÄKI V, RJ

Rajajääkäri Veikko Savonmäki, 33. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 13.7.1941 Tyrjässä, Parikkalassa, kuoli sotavankeudessa 1.9.1941

SAUKKONEN A, RJ

Rajajääkäri Arvo Saukkonen, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 19.7.1941 Kolmikkannassa, Parikkalassa

SILVENNOINEN E, KAPT

Kapteeni Eero Silvennoinen, komppanian päällikkö, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 13.3.1944 Pitkäjärvellä, Syvärillä, kuoli samana iltana kenttäsairaalassa

SIMOLA E, KAPT

Kadetti, reservin kapteeni Eino Simola, pataljoonan komentaja, I Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 7, kaatui 6.7.1944 Äyräpäässä

SOIKKELI E, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Evert Soikkeli, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 15.6.1944 Hiitolassa

SOKKA P, KERS

Rajakersantti Pietari Sokka, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 1.8.1941 Sunninmäellä, Parikkalassa

SORVALI S, KERS

Rajakersantti Teppo Sorvali, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 23.5.1942 Lempaalassa

SULOSAARI M, YLIK

Rajaylikersantti Johannes Sulosaari, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 29.6.1944 Ihantalassa, jäi kentälle

SUOKAS A, RJ

Rajajääkäri Aleksanteri Suokas, 53. Rajajääkärikomppania, kaatui 7.7.1941 Ristilahdella, Uukuniemellä

SUSI T, RJ

Rajajääkäri Toivo Susi, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, haavoittui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

SUSI T, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Toivo Susi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 21.12.1941 Gorassa

SUVIMAA V, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Suvimaa, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kuoli tapaturmaisesti 12.12.1942 Lempaalassa

TAPONEN A, VÄNR

Rajavääpeli, reservin vänrikki Arvid Taponen, joukkueen johtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kaatui 26.8.1942 Lempaalassa

TYYNELÄ M, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Mikko Tyynelä, 1. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 2.8.1941 Kangaslammella, Parikkalassa

VANHANEN V, ALIK

Raja-alikersantti, reservin kersantti Veikko Vanhanen, 43. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 12.12.1941 Lampijärvellä, Valkeasaassa, kuoli sotavankeudessa 20.5.1942 Leningradissa

VEPSÄ A, RJ

Rajajääkäri Antti Vepsä, 2. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 10.8.1941 Kurkijoella, Hiitolassa

VÄHÄMÄKI O, KERS

Rajakersantti Onni Vähämäki, 3. komppania / Erillinen Rajajääkäripataljoona, kaatui 5.8.1941 Sorjossa, Kurkijoella

VÄISÄNEN V, RJ

Mannerheim-ristin ritari (ph), rajajääkäri, reservin korpraali Ville Väisänen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 29.6.1944 Ihantalassa

YLETYINEN V, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Veikko Yletyinen, 9. komppania / Jalkaväkirykmentti 2, katosi 21.6.1944 Syvärin voimalaitoksella

Taulusta vaikuttaisi puuttuvan:

HELIJOKI E, VÄNR

Rajavääpeli(?), reservin vänrikki Einar Helijoki, joukkueen johtaja, 25.
Autojoukkue, kuoli sairaskohtaukseen 12.12.1941 Äänislinnassa

MYLLYNEN O, RJ

Rajajääkäri Osmo Myllynen, osasto Lukkari / 14. Divisioona, kaatui
10.7.1944 Kompakkajoella, Rukajärvellä, jäi kentälle

WELLING E, ALIK

Raja-alikersantti, reservin kersantti Eino Welling, Lentorykmentti 3:n esi-
kunta, kuoli 16.11.1944 sairauteen

KANNAKSEN RAJAVARTIOSTO

Kaakkois-Suomen Rajavartioston esikunnassa olevassa Kannaksen Rajavartioston sankaritaulussa on pääosin sen rajakomppanioiden rungoille talvisotaan perustettujen 1., 4., 5., 7. ja 9. Rajakomppanioiden sekä Erillinen Pataljoona 3:n ja Erillinen Pataljoona 7:n 1. komppanioiden sankarivainajia.

ALARANTA P, LUUTN

Luutnantti Pekka Alaranta, komppanian päällikkö, 8. Rajakomppania, haavoittui 30.11.1939 Ressoinpelloilla, Taipaleessa, kuoli 1.12.1939 matkalla kenttäsairaalaan

AHOKAS E, RJ

Rajavartiosotamies Eino Ahokas, 9. Rajakomppania / Metsäpirtin Osasto, kaatui Kirvesmäessä, Taipaleessa 6./7.12.1939

HARTIKKA E, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Eino Hartikka, 1. Erillinen komppania, kuoli räjähdysonnettomuudessa 22.2.1940 Kämärän kylässä, jäi kentälle

HIETIKKO A, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvid Hietikko, 1. Erillinen komppania, haavoittui räjähdysonnettomuudessa 22.2.1940 Kämärän kylässä, kuoli 27.2.1940

HIIRI J, RJ

Rajavartiosotamies, reservikorporaali Juho Hiiri, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella, jäi kentälle

HUHTINIEMI T, RJ

Rajavartiosotamies Toivo Huhtiniemi, 1. Rajakomppania, kaatui 3.12.1939 Sykiälässä, Kanneljärvellä

HÄMÄLÄINEN J, RJ

Rajasotamies Vilho Johannes Hämäläinen, kuoli 1.1.1941,

ISOMÄKI T, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Tauno Isomäki, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 7, kaatui 22.12.1939 Karjalaisten Lautarannassa, Koivistolla ja jäi kentälle

KATAJAMÄKI V, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Valio Katajamäki, 9. Rajakomppania / Metsäpirtin Osasto, kaatui Kirvesmäessä, Taipaleessa 6./7.12.1939

KIRJAVAINEN V, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Viljo Kirjavainen, 9. Rajakomppania / Metsäpirtin Osasto, haavoittui omien tulituksessa 3.12.1939 Neonsaarella, Metsäpirtissä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

KOPPANEN M, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Matti Koppanen, 7. Rajakomppania, kaatui 7.3.1940 Vuosalmella

KUOPPA E, Korp

Rajavartiosotamies Edvard Kuoppa, 9. Rajakomppania, haavoittui 2.1.1940 Volossulassa, Taipaleessa, kuoli 4.1.1940

LAHDENOJA L, Korp

Rajavartiokorporaali Lauri Lahdenoja, 7. Rajakomppania, kaatui 30.11.1939 Raasulissa, Raudussa, jäi kentälle

LAURIKKALA V, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Laurikkala, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 4.3.1940 Karjalan esikaupungissa, Viipurissa

LINTUNEN A, KORP

Rajasotamies Arvi Lintunen, kuoli 10.8.1940 Helsingissä

LÅNG V, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Veikko Lång, 1. Erillinen komppania, kuoli räjähdysonnettomuudessa 22.2.1940 Kämärän kylässä, jäi kentälle

LAHTI V, VÄNR

Reservin vänrikki Väinö Lahti, joukkueen johtaja, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.9.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella (myös R1 sankaritulussa)

MARKKOLA U, LUUTN

Luutnantti Uuno Markkola, komppanian päällikkö, 4. Erillinen komppania, kaatui 14.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

MÄÄTTÄNEN K, KERS

Rajavartiokersantti Kalle Määttänen, 9. Rajakomppania / Metsäpirtin Osasto, kaatui Kirvesmäessä, Taipaleessa 6./7.12.1939, jäi kentälle

NYKÄNEN I, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Ilmari Nykänen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 4.3.1940 Karjalan esikaupungissa, Viipurissa

OIKARAINEN V, LUUTN

Luutnantti Veikko Oikarainen, komppanian päällikkö, 4. Erillinen komppania, kaatui 15.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

OLKKONEN K, KERS

Rajavartiokersantti Kalle Olkkonen, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 4.3.1940 Karjalan esikaupungissa, Viipurissa

PAAVOLAINEN V, RJ

Rajavartioalikersantti Vihtori Paavolainen, 4. Erillinen komppania, kaatui 14.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

PAAVOLAINEN A, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Arvi Paavolainen, 5. Rajakomppania, kuoli räjähdysonnettomuudessa 19.10.1939 Vuottaalla, Kivennavalla (YH:n aikana)

PAJU V, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Ville Paju, 5. Rajakomppania, kaatosi 30.11.1939 Lipolassa, Kivennavalla

PASURI T, KORP

Rajavartiokorpraali, reservialikersantti Toivo Pasuri, 1. Erillinen komppania, kaatui 27.2.1940 Näykkijärvellä, Viipurin maalaiskunnassa

PELTONEN E, KERS

Rajavartiokersantti Eino Peltonen, Metsäpirtin Osasto, kuoli räjähdysnettomuudessa 16.11.1939 Sirkiänsaassa, Raudussa

PIHLMAN A, VÄNR

Rajavartiokorpraali, reservivänrikki Aarne Pihlman, joukkueen johtaja, 4. Erillinen komppania, kaatui 15.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

PORVALI O, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Otto Porvali, 1. Erillinen komppania, haavoittui 4.3.1940 Näätälän kylässä, Antreassa, kuoli 29.4.1940

PUHTIMÄKI H, LUUTN

Entinen raja-alikersantti, reservin luutnantti Heimo Puhtimäki, Tykki-komppania / Jalkaväkirykmentti 5, kaatui 20.9.1941 Villavaarassa, Säämäjärvellä

PUSA E, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Erland Pusa, 1. Rajakomppania, katosi 30.11.1939 Somerikon kylässä, Terijoella

REIJO Y, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Yrjö Reijo, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella

REIMAN L, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Lars Reiman, 9. Rajakomppania / Metsäpirtin Osasto, kaatui 12.12.1939 Mustaojalla, Taipaleessa ja jäi kentälle

REINIKAINEN E, RJ

Rajavartiosotamies Erkki Reinikainen, 5. Rajakomppania, kuoli oman käden kautta 2.12.1939 Nirkkolan kylässä, Valkjärvellä⁴⁶⁴

ROKKA K, RJ

Rajavartiosotamies Kalle Rokka, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, katosi 12.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

SAARNI A, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Klaus Saarni, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella

SALO T, RJ

Rajavartiosotamies Toivo Salo, 5. Rajakomppania, kaatui 1.12.1939 Kauksamossa, Kivennavalla, jäi kentälle

SUNDGVIST T, VÄÄP (po. SUNDQVIST)

Rajavartiovääpeli Torsten Sundqvist, joukkueen johtaja, 1. Erillinen komppania, kaatui 23.12.1939 Suurisuolla, Muolaanjärven länsipuolella

TAINO K, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Kalle Taino, 7. Rajakomppania, kaatui 6.3.1940 Vuosalmella

TONTERI M, RJ (po. TONTERI T)

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Toimi Tonteri, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 2.12.1939 venäläisen kappelin luona, Vammelsuussa ja jäi kentälle

TORKKELI A, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Aimo Torkkeli, Erillinen panssarintorjuntaosasto, kaatui 8.3.1940 Ravansaaressa, Viipurissa, jäi kentälle

TUOHIOJA T, VÄNR

Rajavartioalikersantti, reservivänrikki Toivo Tuohioja, joukkueen johtaja, 7. Rajakomppania, kaatui 6.3.1940 Vuosalmella

USKI A, RJ

Rajavartiosotamies, reservikersantti Aarne Uski, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 3, kaatui 11.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

VULLI P, RJ

Rajavartiosotamies, reservialikersantti Pentti Vulli, 9. Rajakomppania, kaatui 12.1.1940 Ojaniemessä, Sakkolassa, jäi kentälle

YLI-YRJÄNÄINEN A, RJ

Rajavartiosotamies Artturi Yli-Yrjänäinen, 4. Erillinen komppania, kaatui 15.2.1940 Lähteen lohkolla, Summassa

RAJAVARTIOSTO 2

RAJAVARTIOSTO 2:		
AHLGVIST E. R.J.	KURRONEN S. KORPR.	PULLINEN U. KERS.
AHTIAINEN Y. YLIK.	KÄRKKÄINEN V. R.J.	RANTALAINEN E. YLIK.
HARJU P. KERS.	KÄÄPÄ E. KERS.	RANTANEN L. R.J.
HASU P. KORPR.	KÄÄPÄ V. R.J.	RAUTIAINEN J. R.J.
HELLSTÉN O. R.J.	LASSONEN V. ALIK.	REIMAN V. R.J.
HENTTINEN V. R.J.	LAINE E. ALIK.	RISKI E. KORPR.
HIETANEN J. KERS.	LASSILA E. R.J.	RITVONEN A. R.J.
HIMANEN L. R.J.	LAUTALA A. R.J.	ROMU O. R.J.
HIPPELÄINEN U. R.J.	LEPPÄNIEMI E. R.J.	RUMPUNEN E. VÄÄP.
HUOPAINEN T. R.J.	LIITTEENKANGAS A. KORPR.	SALSKE T. KAPT.
HÄKKINEN V. KORPR.	LINDROOS V. R.J.	SIIRA M. R.J.
HYNNÄ T. KERS.	LINNAKALLIO V. KAPT.	SILVENTOINEN O. R.J.
IIVONEN A. KERS.	LIPSONEN J. KERS.	SOKKA T. R.J.
JÄVANLAINEN R. R.J.	LÄHDETNIEMI A. KORPR.	SUOKAS P. R.J.
JUVAKKA R. KERS.	MAUNUS V. R.J.	SUURNÄKKIO. R.J.
JÄKÄRÄ E. R.J.	MIKKONEN V. KORPR.	SUVIO V. VÄÄP.
KAKKO A. KERS.	MIRHOLA V. KAPT.	TAPONEN U. KERS.
KAKKO U. KORPR.	MONONEN T. VÄÄP.	TIILIKAINEN O. R.J.
KANERVA A. MAJ.	MUJUNEN V. VÄÄP.	TORKKELI E. KERS.
KANGAS E. KORPR.	MUTTA V. LUUTN.	TORKKELI R. KERS.
KARVONEN K. KERS.	MYLLYNNEN T. R.J.	TUOKKO V. R.J.
KILPINEN Y. VÄÄP.	NUKARINEN M. KORPR.	URONEN A. R.J.
KOIVISTO T. ALIK.	NUORA P. LUUTN.	URPALAINEN P. R.J.
KOIVU U. R.J.	OHVO E. R.J.	UUTTU T. LUUTN.
KOIVUNIEMI L. R.J.	OLLIKAINEN V. R.J.	VAINIKKA V. R.J.
KOLEHMAINEN A. R.J.	PAASIKUNNAS V. R.J.	VAINIO O. R.J.
KOSOLA M. R.J.	PAJU P. R.J.	VANHAPELTO T. R.J.
KOSTIAINEN E. KORPR.	PARKKONEN T. R.J.	VESTERINEN O. R.J.
KOTIKANGAS T. R.J.	PARTANEN P. R.J.	VIROLAINEN V. R.J.
KOTRO V. R.J.	PASURI E. KORPR.	VIINANEN A. LUUTN.
KUISMA V. R.J.	PAUKKU E. YLIK.	VIUHKO I. R.J.
KUPPINEN K. R.J.	PIMIÄ V. R.J.	YLÄ-OUTINEN V. R.J.
KUMPULAINEN Y. VÄNR.	PITKÄNEN Y. KAPT.	
KURONEN V. KERS.	POKKINEN A. R.J.	
KURPPA U. R.J.	PREIS V. KORPR.	

Kaakkois-Suomen Rajavartioston esikunnassa olevassa Rajavartiosto 2:n sankaritau-
lussa on pääosin jatkosodan 12., 22., 32., 42. ja 52. Rajajääkärikomppanioiden ja nii-
den seuraajien Rajajääkäripataljoona 1:n ja Rajajääkäripataljoona 5:n sankarivainajia.

AHLGVIST E, RJ (po. AHLQVIST)

Rajajääkäri Eino Ahlqvist, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kuoli oman vartiomiehen ampumana 14.1.1944 Pitkäjärvellä, Syvärillä

AHTIAINEN Y, YLIK (po. ANTIKAINEN)

Rajakersantti, reservin ylikersantti Yrjö Antikainen, toipilas, kuoli 13.4.1944

HARJU P, KERS

Rajakersantti Pentti Harju, 22. Rajajääkärikomppania, kaatui 26.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

HASU P, Korp

Rajajääkäri, reservin korpraali Paavo Hasu, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 24.6.1944 Tuuloksessa

HELLSTEN O, RJ

Rajajääkäri Olavi Hellsten, 22. Rajajääkärikomppania, haavoittui 4.7.1941 Lappjärvellä, Ylämaalla, kuoli 23.7.1941

HENTTINEN V, RJ

Rajajääkäri Vilho Henttinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 22.6.1944 Kuujärven ja Nurmoilan välillä, jäi kentälle

HIETANEN J, KERS

Rajakersantti Juho Hietanen, 22. Rajajääkärikomppania, kaatui 25.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

HIMANEN L, RJ

Rajajääkäri Lauri Himanen, 12. Rajajääkärikomppania, haavoittui 25.8.1941 Mannikkalassa, Talissa, kuoli 19.9.1941

HIPPELÄINEN U, RJ

Entinen rajakorpraali, reservin kersantti Uuno Hippeläinen, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 28.6.1941 Muurikkalassa, Miehikkälässä

HUOPAINEN T, RJ

Rajajääkäri Tauno Huopainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 25.3.1944 Pitkäjärvellä, Syvärillä

HÄKKINEN V, Korp

Rajakorpraali, reservin alikersantti Vilho Häkkinen, toipilas, kuoli sairauteen 4.8.1942

HYNNÄ T, KERS

Rajakersantti Toivo Hynnä, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 21.8.1941 Kuparsaassa

IIVONEN A, KERS

Rajakersantti Arvi Iivonen, joukkueen johtaja, 32. Rajajääkärikomppania, haavoittui 30.6.1941 Häsälässä, Vahvialassa, kuoli 8.7.1941

JAVANAINEN R, RJ

Rajakorpraali, reservin alikersantti, Reino Javanainen, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 18.9.1941 Prääsässä

JUVAKKA R, KERS (po. JUVAKKA A)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Arvi Juvakka, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.7.1941 Konnunkylässä, Nuijamaalla

JÄKÄRÄ E, RJ

Rajajääkäri Erkki Jäkärä, ei kaatunut, julistettu sotilaskarkuriksi 14.7.1941

KAKKO A, KERS

Rajakersantti Aarne Kakko, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 1.9.1941 Muurilassa, Kuolemajärvellä

KAKKO U, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Kakko, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kuoli omassa miinoitteessa 3.9.1942 Salkovaarassa, Seesjärven pohjoispuolella

KANERVA A, MAJ

Majuri August Kanerva, linnoitussuunnittelu-upseeri, 15. Divisioonan esikunta, kuoli sairaskohtaukseen 28.2.1943 Kannaksella

KANGAS E, KORP

Rajajääkäri, reservin alikersantti Esko Kangas, 3. konekiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 47, kaatui 14.9.1941 Valkeasaarella

KARVONEN K, KERS

Raja-alikersantti, reservin kersantti Keijo Karvonen, joukkueen varajohtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

KILPINEN Y, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Yrjö Kilpinen, Henkilötäydennyskeskus 1, kuoli oman käden kautta 16.9.1943 Viipurissa

KOIVISTO T, ALIK

Raja-alikersantti Tauno Koivisto, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.11.1941 Liistepohjassa, Seesjärvellä

KOIVU U, RJ

Rajajääkäri Urho Koivu, 3. konekiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 47, kaatui 13.9.1941 Valkeasaarella

KOIVUNIEMI L, RJ

Rajajääkäri Lauri Koivuniemi, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

KOLEHMAINEN A, RJ

Rajajääkäri Armas Kolehmainen, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 28.10.1941 Kortassissa, Käppäselässä

KOSOLA M, RJ

Rajajääkäri Mauno Kosola, Osasto Kanerva, kaatui 22.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

KOSTIAINEN E, KORP

Rajajääkäri Eino Kostiainen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941
Pilppulassa, Heinjoella, jäi kentälle

KOTIKANGAS T, RJ

Rajajääkäri Toivo Kotikangas, 1. komppania / Erillinen Pataljoona 5, kaatui 19.8.1943 Suonijärvellä, Petsamossa

KOTRO V, RJ

Rajajääkäri Viljo Kotro, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, haavoittui 20.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä, kuoli 21.1.1942

KUISMA V, RJ

Rajajääkäri Väinö Kuisma, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 27.4.1942 Kapujärvellä, Lempaalassa

KUPPINEN K, RJ

Rajajääkäri Kauko Kuppinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.5.1944 Pitkjärvellä, Syvärillä

KUMPULAINEN Y, VÄNR

Rajavääpeli, reservin vänrikki Yrjö Kumpulainen, joukkueen johtaja, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

KURONEN V, KERS

Rajakersantti Väinö Kuronen, 32. Rajajääkärikomppania, kuoli omassa miinoitteessa 25.6.1941 Tervajoella, Vahvialassa

KURPPA U, RJ

Rajajääkäri Urho Kurppa, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 22.9.1941 Matrossassa

KURRONEN S, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Sulo Kurronen, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä

KÄRKKÄINEN V, RJ

Rajajääkäri, reservin kersantti Viljo Kärkkäinen, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 23.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

KÄÄPÄ E, KERS

Rajakersantti Eero Kääpä, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 5.7.1941 Penttilässä, Joutsenossa

KÄÄPÄ V, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Kääpä, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui vahingonlaukauksesta 7.8.1942 Lempaalassa, kuoli 11.8.1942 kenttäsairaalassa

LAASONEN V, ALIK (po. LAASONEN)

Raja-alikersantti Väinö Laasonen, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 21.8.1941 Kuparsaassa

LAIN E, ALIK

Rajakorpraali, reservin alikersantti Erkki Laine, toipilas, kuoli sairauteen 9.4.1944

LASSILA E, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Emil Lassila, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, haavoittui 17.8.1942 Vadrusjärvellä, Syvärillä, kuoli 18.8.1942

LAUTALA A, RJ

Rajajääkäri Antti Lautala, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.9.1941 Matrossassa

LEPPÄNIEMI E, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Eero Leppäniemi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 20.7.1944 Vegarusjärvellä, Loimolassa, jäi kentälle

LIITTEENKANGAS A, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Antero Liitteenkangas, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 5.7.1944 Salmin kylässä

LINDROOS V, RJ

Rajajääkäri Veikko Lindroos, kuoli tapaturmaisesti 23.10.1943 Viipurissa

LINNAKALLIO V, KAPT

Luutnantti (ph kapteeni) Viljo Linnakallio, komppanian päällikkö, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 8.11.1941 Ahvenjärvellä, Seesjärven eteläpuolella

LIPSONEN J, KERS

Raja-alikersantti, reservin kersantti Johannes Lipsonen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

LÄHDETNIEMI A, KORP

Rajakorpraali, reservin alikersantti Aarne Lähdetniemi, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 20.7.1944 Vegarusjärvellä, Loimolassa, kuoli 23.8.1944

MAUNUS V, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Maunus, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 1.7.1944 Rajakonnussa, Salmissa, jäi kentälle

MIKKONEN V, KORP

Rajakorpraali Vasili Mikkonen, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 11.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä

MIRHOLA V, KAPT

Rajavääpeli, reservin kapteeni Väinö Mirhola, komppanian päällikkö, 3. komppania / Jalkaväkirykmentti 52, kaatui 31.7.1944 Koitajoella, Ilomantsissa (myös JR/R4 sankaritaulussa)

MONONEN T, VÄÄP

Rajakersantti, reservin vääpeli Toivo Mononen, paikallispäällikkö, Äänisniemen sotilasalue, kaatui 18.10.1943 Äänisniemessä

MUJUNEN V, VÄÄP, (po. sotvirkam)

Entinen rajavääpeli, sotilasvirkamies Väinö Mujunen, Seinäjoen suojeluskuntapiirin esikunta, kuoli sairauteen 2.1.1944

MUTTA V, LUUTN

Rajavääpeli, reservin luutnantti Väinö Mutta, joukkueen johtaja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 19.12.1941 Lempaalassa, kuoli 21.12.1941

MYLLYNEN T, RJ

Rajajääkäri Toivo Myllynen, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, katosi 29.9.1941 Tomitsajoella, Petroskoissa

NUKARINEN M, KORP

Rajakorpraali Matti Nukarinen 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 23.9.1941 Matrossassa

NUORA P, LUUTN

Rajakersantti, reservin luutnantti Pentti Nuora, joukkueen johtaja, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui 30.3.1943 Lempaalassa, kuoli samana iltana kenttäsairaalassa

OHVO E, RJ

Rajajääkäri Eino Ohvo, 22. Rajajääkärikomppania, kaatui 1.7.1941 Säkkijärvellä

OLLIKAINEN V, RJ

Rajajääkäri Veikko Ollikainen, 22. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 24.8.1941 Mannikkalassa, Talissa, kuoli sotavankeudessa 4.2.1942

PAASIKUNNAS V , RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Väinö Paasikunnas, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, kuoli sairaskohtaukseen 28.4.1943 Valkjärvellä

PAJU P, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavali Paju, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, katosi 2.2.1943 Kapujärvellä, Lempaalassa

PARKKONEN T, RJ

Rajajääkäri Toivo Parkkonen, 22. Rajajääkärikomppania, kaatui 22.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

PARTANEN P, RJ (po. PARTONEN)

Rajajääkäri, reservin alikersantti Paavo Partonen, 3. konekiväärikomppania / Jalkaväkirykmentti 47, kaatui 20.9.1941 Valkeasaarella

PASURI E, KORP

Rajajääkäri, reservin alikersantti Eero Pasuri, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

PAUKKU E, YLIK

Rajajälikersantti Eino Paukku, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

PIMIÄ V, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Viljo Pimiä, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä

PITKÄNEN Y, KAPT

Kapteeni Yrjö Pitkänen, pataljoonan komentaja, III Pataljoona / Jalkaväkirykmentti 15, kaatui 15.8.1941 Tiuralassa, Hiitolassa

POKKINEN A, RJ

Rajajääkäri Arvi Pokkinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 28.6.1944 Viteleessä

PREIS V, KORP

Rajajääkäri, reservin kersantti Väinö Preis, taistelulähettialiupseeri, 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 11.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä

PULLINEN U, KERS

Raja-alikersantti, reservin kersantti Urho Pullinen, joukkueen johtaja, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 20.7.1944 Vegarusjärvellä, Loimolassa

RANTALAINEN E, YLIK

Rajakersantti, reservin ylikersantti Eino Rantalainen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941 Pilppulassa, Heinjoella

RANTANEN L, RJ

Rajajääkäri Lauri Rantanen, 2. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 23.8.1941 Lietjärvellä, Nuijamaalla

RAUTIAINEN J, RJ

Rajajääkäri Juho Rautiainen, kaatui 22.7.1941; todennäköisesti virheellinen merkintä.

REIMAN V, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Valtter Reiman, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 21.8.1941 Kuparsaassa

RISKI E, KORP

Rajakorpraali Eino Riski, 32. Rajajääkäriosasto, kaatui 22.9.1941 Matrossassa

RITVONEN A, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Antti Ritvonen, 12. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941 Mannikkalassa, Talissa

ROMU O, RJ

Rajajääkäri Oiva Romu, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 24.6.1944 Tuuloksessa, jäi kentälle

RUMPUNEN E, VÄÄP

Rajaylikersantti, reservin vääpeli Emil Rumpunen, 32. Rajajääkärikomppania, kuoli 5.3.1942 Karhumäen kenttäsairaalassa

SALSKE T, KAPT

Kapteeni Tauno Salske, pataljoonan komentaja, II Pataljoona / Kevyt Jalkaväkirykmentti 4, haavoittui 27.8.1941 Summankylässä, kuoli matkalla kenttäsairaalaan

SIIRA M, RJ

Rajajääkäri Matti Siira, katosi 2.9.1941; virheellinen merkintä, mahdollisesti sotavanki

SILVENTOINEN O, RJ

Rajajääkäri Otto Silventoinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, hukkui partiomatkalla 22.7.1943 Kopsusjärvellä, Sodankylässä

SOKKA T, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Sokka, 59.IVK, kaatui 20.7.1944 Kokkarissa, Korpiselässä

SUOKAS P, RJ

Rajajääkäri Pentti Suokas, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 23.1.1942 Lempaalassa

SUURNÄKKI O, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Olavi Suurnäkki, 6. komppania / Jalkaväkirykmentti 7, kaatui 14.8.1941 Huuhanmäessä, Lahdenpohjassa

SUVIO V, VÄÄP

Rajavääpeli Viktor Suvio, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 27.7.1941 Kanaojalla, Nuijamaalla

TAPONEN U, KERS

Rajakersantti Uuno Taponen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941 Pilppulassa, Heinjoella

TIILIKAINEN O, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Onni Tiilikainen, 52. Rajajääkärikomppania / Rajajääkäripataljoona 1, haavoittui omassa miinoitteessa 25.4.1942 Lempaalassa, kuoli 30.4.1942

TORKKELI E, KERS

Kersantti E Torkkeli, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5; virheellinen merkintä, todennäköisesti sekoitettu Torkkeli R

TORKKELI R, KERS

Rajakersantti Reino Torkkeli, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 4.7.1944 Lintujärvellä, Porajärvellä

TUOKKO V, RJ

Rajakorpraali Viljo Tuokko, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 4, kaatui 9.3.1944 Juksovassa, Syvärillä

URONEN A, RJ

Rajajääkäri Antti Uronen, 11. komppania / Jalkaväkirykmentti 22, kaatui 20.1.1943 Pogostissa, Syvärillä

URPALAINEN P, RJ

Rajajääkäri Pekka Urpalainen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 17.7.1944 Korkeavaarassa, Ilomantsissa

UUTTU T, LUUTN

Rajakersantti, reservin luutnantti Toivo Uttu, komppanian päällikkö, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 4.1.1942 Suurlahden kylässä, Seesjärvellä

VAINIKKA V, RJ

Rajakorpraali, reservin alikersantti Viljo Vainikka, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 12.4.1943 Pokonvaarassa, Jolmajärvellä

VAINIO O, RJ

Rajajääkäri Olavi Vainio, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 17.7.1944 Korkeavaarassa, Ilomantsissa

VANHAPELTO T, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Tauno Vanhapelto, 42. Rajajääkärikomppania, haavoittui 30.11.1941 Suurlahdessa, Seesjärvellä, kuoli 1.12.1941

VESTERINEN O, RJ

Rajajääkäri Onni Vesterinen, 1. komppania / 32. Rajajääkäriosasto, haavoittui 7.1.1942 Hiisjärvellä, Maaselässä, kuoli samana päivänä kenttäsaarialassa

VIROLAINEN V, RJ

Rajajääkäri Viljo Virolainen, 52. Rajajääkärikomppania, kaatui 24.8.1941 Pilppulassa, Heinjoella

VIINANEN A, LUUTN

Rajavääpeli, reservin luutnantti Aarne Viinanen, joukkueen johtaja, 32. Rajajääkärikomppania, haavoittui oman vartiomiehen ampumana 30.6.1941 Häsälässä, Vahvialassa, kuoli 1.7.1941

VIUHKO I, RJ

Rajajääkäri Ilmari Viuhko, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 5, kaatui 21.7.1944 Elolammella, Loimolassa, jäi kentälle

YLÄ-OUTINEN V, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Viljo Ylä-Outinen, 22. Rajajääkärikomppania, kaatui 21.8.1941 Kuparsaassa

Taulusta vaikuttaisi puuttuvan:

AALTO P, Korp

Rajakorpraali Paavo Aalto, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 7.8.1942 Lempaalassa

HÄMÄLÄINEN J, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Hämäläinen, 42. Rajajääkärikomppania, kaatui 21.10.1941 Tiutian kylän pohjoispuolella

LOUHIKKO J, RJ

Rajajääkäri, reservin alikersantti Juho Louhikko, 12. Rajajääkärikomppania / Osasto Kanerva, kaatui 1.9.1941 Muurilassa, Kuolemajärvellä

OKSANEN N, RJ

Rajajääkäri Niilo Oksanen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 7.8.1944 Songerjärvellä, Suistamossa

PAASINIEMI V, RJ

Rajajääkäri, reservin korpraali Vilho Paasiniemi, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 1, kaatui 5.7.1944 Salmissa

RAUTIAINEN L, Korp

Rajakorpraali, reservin kersantti Leo Rautiainen, esikuntavääpeli, esikunta /10. Divisioona, haavoittui 21.6.1944 Pällissä, Vahvialassa, kuoli 22.6.1944 sotasairaalassa

SIERA A, VÄÄP

Rajavääpeli Albert Siera, Rajajääkäripataljoona 1, kuoli tapaturmaisesti 24.11.1941 Ylämaalla

RAJAVARTIOSTO I

ISANMAAN PUOLESTA KAATUIVAT 1941–1944			
Kapteeni:		Rajakorporaalit:	
LAINI, K. I.	4.7.44	VIIKMAN, T. O.	18.7.41
Luumantti:		VEIJALAINEN, U.	18.7.41
KARRI, O. J.	17.8.41	MARTTINEN, S.	16.8.41
Vänrikit:		KUUMALA, I. H.	25.5.43
SEELIRIVUO, P.	18.7.41	MARTINOFF, I.	7.7.41
LAHTI, Y.	5.9.41	RANTANEN, S.	30.7.41
Rajajäikersantti:		KUNNAS, J.	1.8.41
RAUTIAINEN, V. I.	27.6.44	LATTI, V.	4.8.41
Rajajäikersantti:		Rajajäikertti:	
KOIVUMÄKI, K.	1.7.41	REHNSTRÖM, A. V.	13.7.41
POHJOLA, U.	18.7.41	VAHAMÄKI, U.	13.7.41
LUUKKAINEN, V.	23.10.41	LEINONEN, T.	14.7.41
JUUSELA, E.	28.2.42	VIRTANEN, V.	18.7.41
TSHIHKU, A.	1.3.42	PENTTINEN, T.	18.7.41
LAUTSIO, I.	1.7.44	MULTAMÄKI, T.	18.7.41
KAIJANSINKKO, I.	4.7.44	MONTO, R.	18.7.41
VAITANEN, V. V.	23.7.44	KAUHANEN, K.	18.7.41
LINTO, K. A.	23.7.44	KATAJA, V.	18.7.41
KUVAJA, A.	27.7.44	SEULANTO, E.	30.7.41
Raja-alikersantti:		KAUPPINEN, S. I.	30.7.41
KOSKI, J. V.	15.7.41	VIRTANEN, M.	3.8.41
		LOHR, V.	14.8.41
		KOIVISTO, A.	3.9.41
		KOSKINEN, V.	23.10.41
		NARJA, T. O.	23.10.41
		TÖRVINEN, A.	23.10.41
		LIUKKONEN, A.	25.10.41
		RIIPINEN, T.	1.5.42
		HIINTIKKA, A.	1.5.43
		PITKA-AHO, R.	6.3.43
		SAASTAMOINEN, K.	22.3.43
		ROKSA, R. J.	26.6.44
		UIMONEN, E.	28.6.44
		RISTANIEMI, A. A.	23.7.44
		SIREN, J.	4.7.44
		LAITINEN, V. A.	4.7.44
		KUNNAS, O. E.	10.7.44
		YLÖNEN, J.	20.7.44
		VEITO, A.	23.7.44
		KOVANEN, V.	1.8.44
		NYSTRÖM, B. O.	12.8.44
		SALO, V.	26.8.44
		HIALAINEN, V.	4.8.44
		VARTIAINEN, K.	4.8.44
		LAAMANEN, E.	8.8.44

Raja- ja merivartiokoululla Imatralla olevassa sankaritaulussa on pääosin Moskovan rauhan aikaisen Rajavartiosto 1:n jatkosotaan perustamien 11., 21. ja 31. Rajajääkäri-komppanioiden ja niiden seuraajan Rajajääkäripataljoona 3:n sankarivainajia.

Kapteeni

LAINE, K.L., 4.7.44

Rajavääpeli, reservin kapteeni Karl Laine, komppanian päällikkö, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 4.7.1944 Tulemajoella, Salmisissa

Luutnantti

KARRI, O.J., 17.8.41 (po. 16.8.41)

Luutnantti Jorma Karri, komppanian päällikkö, 11. Rajajääkärikomppania, haavoittui 16.8.1941 Elmholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella, kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa

Vänrikki

SEETRIVUO, P., 18.7.41

Reservin vänrikki Paavo Seetrivuo, joukkueen johtaja, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

LAHTI, V., 3.9.41

Rajakersantti, reservin vänrikki Väinö Lahti, joukkueen johtaja, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.9.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajaylikersantti

RAUTIAINEN, V.P., 27.6.44

Rajaylikersantti Veli Rautiainen, esikunta / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 27.6.1944 Viteleessä, Aunuksessa

Rajakersantit

KOIVUMÄKI, K., 1.7.41

Rajakersantti Kalle Koivumäki, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 1.7.1941 Storkrokanissa, Snappertunan loholla, jäi kentälle

POHJOLA, U., 18.7.41

Rajakersantti Uuno Pohjola, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

LUUKKAINEN, V., 23.10.41

Rajakersantti Vilho Luukkainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

JUUSELA, E., 28.2.42 (po. 1943)

Raja-alikersantti, reservin kersantti Erkki Juusela, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 27.2.1943 Kuuttilahdessa, Syvärinsuulla, kuoli 28.3.1943

TSHIIKKU, A., 1.3.42

Rajakersantti Alvian Tshiikku, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 1.3.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

LAUTSIO, I., 4.7.44

Rajakersantti Taavi Lautsio, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 4.7.1944 Tulemajoella, Salmissa

KAIJANSINKKO, E., 4.7.44

Raja-alikersantti, reservin kersantti Erkki Kaijansinkko, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 4.7.1944 Tulemajoella, Salmissa

VALTANEN, V.V., 23.7.44

Rajakersantti Veikko Valtanen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

LENTO, K.A., 23.7.44

Rajajääkäri, reservin kersantti Kaarlo Lento, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa

KUVAJA, A., 27.7.44

Rajakersantti Albin Kuvaja, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 4.7.1944 Tulemajoella, Salmissa, kuoli 27.7.1943

Raja-alikersantti**KOSKI, J.V., 13.7.41**

Raja-alikersantti Jorma Koski, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Stackörnin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

Rajakorpraalit**VILKMAN, T.O., 18.7.41 (po. WILKMAN)**

Rajakorpraali Toivo Wilkman, 31. Rajajääkärikomppania, katosi 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

VEIJALAINEN, U., 18.7.41

Rajakorpraali, reservin alikersantti Urho Veijalainen, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

MARTTINEN, S., 11.8.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Sulo Marttinen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Mossaskärin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

KULMALA, I.H., 25.5.43

Rajakorpraali, reservin alikersantti Ilmari Kulmala, toipilas, kuoli sairautteen 25.5.1943

MARTINOFF, I., 7.7.44

Rajajääkäri, reservin korpraali likka Martinoff, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, kuoli 7.7.1944 omassa miinoitteessa Uuksussa, Suistamossa

RANTANEN, S., 30.7.44

Rajakorpraali Sulo Rantanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 30.7.44 Ilajanjoella, Ilomantsissa

KUNNAS, J., 1.8.44 (po. 21./24.7.44)

Rajakorpraali Jaakko Kunnas, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 21.7.1944 Koivuselässä, Impilahdella, kuoli 24.7.1944

LÄTTI, V., 4.8.44 (po. 3.8.44)

Rajajääkäri Vilho Lätti, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 3.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa

Rajajääkärit

REHNSTRÖM, A.V., 13.7.41

Rajajääkäri Armas Rehnström, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Stackörnin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

VÄHÄMÄKI, U., 13.7.41

Reservin korpraali Urho Vähämäki, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 13.7.1941 Stackörnin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella (ei värväty)

LEINONEN, T., 14.7.41 (po. 16.7.41)

Rajajääkäri Toivo Leinonen, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 16.7.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

VIRTANEN, V., 18.7.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Väinö Virtanen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Lackisårin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

PENTTINEN, T., 18.7.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Penttinen, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

MULTAMÄKI, T., 18.7.41

Rajajääkäri Toivo Multamäki, 31. Rajajääkärikomppania, katosi 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

MONTO, R., 18.7.41

Rajajääkäri Reino Monto, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

KAUHANEN, K., 18.7.41

Rajakorpraali, reservin kersantti Kaarlo Kauhanen, 31. Rajajääkärikomppania, katosi 18.7.1941 Hästön saarella, Hankoniemen itäpuolella

SEULANTO, E., 30.7.41

Rajajääkäri, reservin korpraali Eino Seulanto, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.7.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

KAUPPINEN, S.I., 30.7.41

Rajajääkäri Sulo Kauppinen, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 30.7.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

VIRTANEN, M., 3.8.41

Rajajääkäri Martti Virtanen, kuollut 3.8.1941; virheellinen merkintä

FÖHR, V., 14.8.41 (po. 16.8.41)

Rajajääkäri Viljo Föhr, 11. Rajajääkärikomppania, kaatui 16.8.1941 Elmholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

KOIVISTO, A., 3.9.41

Rajajääkäri Aarne Koivisto, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 3.9.1941 Gunnarsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

KOSKINEN, Y., 23.10.41

Rajajääkäri Yrjö Koskinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

NÄRJÄ, T.O., 23.10.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Tauno Närjä, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

TORVINEN, A., 23.10.41

Rajajääkäri Antti Torvinen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.10.1941 Stora Käringsholmin saarella, Hankoniemen pohjoispuolella

LIUKKONEN, A., 25.10.41

Rajajääkäri Aarne Liukkonen, 11. Rajajääkärikomppania, jäi vangiksi 10.7.1941, Horsön saarella, Hankoniemen pohjoispuolella, kuoli sotavankeudessa 25.10.41

RIIPINEN, T., 1.3.42

Rajajääkäri Toivo Riipinen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 1.3.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

HINTIKKA, A., 1.3.43 (po. 1942)

Rajajääkäri Armas Hintikka, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 1.3.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

PITKÄ-AHO, R., 6.3.43 (po. PITKÄAHO)

Rajajääkäri Reino Pitkäaho, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 27.2.1943 Kuuttilahdessa, Syvärinsuulla, kuoli 6.3.1943

SAASTAMOINEN, K., 22.3.43

Rajajääkäri Kauko Saastamoinen, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 22.3.1943 Kuuttilahdessa, Syvärinsuulla

RÖKSÄ, R.J., 26.6.44 (po. 28.6.44)

Rajajääkäri Reino Röksä, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

UIMONEN, E., 28.6.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Emil Uimonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2, katosi 28.6.1944 Ihantalassa

RISTANIEMI, A.A., 23.7.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Antero Ristaniemi, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa, jäi kentälle

SIREN, J., 4.7.44

Rajajääkäri Jaakko Siren, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 4.7.1944 Tulemajoella, Salmissa, jäi kentälle

LAITINEN, V.A., 4.7.44

Rajajääkäri Veikko A Laitinen, Rajajääkäripataljoona 3; virheellinen merkintä, mahdollisesti haavoittui 4.7.1944 Tulemajoella

KUNNAS, O.E., 10.7.44

Rajajääkäri, reservin korpraali Oiva Kunnas, konekiväärikomppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 10.7.44 Lavajärvellä, Impilahdessa

YLÖNEN, J., 20.7.44

Rajajääkäri Johannes Ylönen, Rajajääkäripataljoona 3; ei kaatunut, sotilaskarkuri, vapautettu Rajavartiolaituksen palveluksesta 20.7.1944

VEITO, A., 23.7.44

Rajajääkäri Arvo Veito, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, katosi 23.7.1944 Vegarusjärvellä, Suistamossa

KOVANEN, V., 1.8.44

Rajajääkäri Vihtori Kovanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 30.7.1944 Ilajanjoella, Ilomantsissa, kuoli 1.8.1944

NYSTRÖM, B.O., 12.8.44

Rajajääkäri Bror Nyström, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 12.8.1944 Honkalammilla, Ilomantsissa

SALO, V., 26.8.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Vieno Salo, 3. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 26.8.1944 Lukkolammella, Ilomantsissa

IHALAINEN, V., 4.8.44

Rajajääkäri, reservin alikersantti Viljo Ihalainen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, haavoittui 3.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa, kuoli 4.8.1944 (myös LRE)

VARTIAINEN, K., 4.8.44

Reservin korpraali Kalevi Vartiainen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 4.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa (ei värvätty)

LAAMANEN, F., 8.8.44

Entinen rajajääkäri Frans Laamanen, 2. komppania / Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 8.8.1944 Vellivaarassa, Ilomantsissa

Taulusta vaikuttaisi puuttuvan:

KATAJA, V., 18.7.41

Rajajääkäri Vilho Kataja, 31. Rajajääkärikomppania, kaatui 18.7.1941 Hästön saaressa, Hankoniemen itäpuolella

VANNINEN, T., 11.8.41

Rajajääkäri, reservin alikersantti Toivo Vanninen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 11.8.1941 Mäsaskärin saaressa, Hankoniemen pohjoispuolella

LAITINEN, V., 9.9.41

Rajajääkäri Veikko Laitinen, 21. Rajajääkärikomppania, kaatui 9.9.1941
Storhomissa, Hankoniemen pohjoispuolella

NIEMINEN, A., 26.2.42

Rajajääkäri, reservin alikersantti Arvo Nieminen, konekiväärikomppania
/ Rajajääkäripataljoona 3, kaatui 26.2.1942 Laatokalla, Syvärinsuulla

HEIKKONEN, H., 28.6.44

Rajajääkäri Heimo Heikkonen, 1. komppania / Rajajääkäripataljoona 2,
katosi 28.6.1944 Ihantalassa

LEMMETTY, R., 8.7.44

Rajajääkäri Reino Lemmetty, konekiväärikomppania / Rajajääkäripatal-
joona 3, katosi 8.7.1944 Lavajärvellä, Impilahdella

MERIVARTIOLAITOS

MERIVARTIOLAITOKSEN ESIKUNTA / SUOMENLAHDEN MERIVARTIOPIIRI
(TALVISOTA)

Alun perin Merivartiolaituksen esikunnassa ollut, nykyään Rajavartiolaituksen esikunnassa oleva, kaatuneiden muistopäivänä 22.2.1941 paljastettu kuuden talvisodassa kaatuneen merivartiomiehen muistoksi tehty sankaritaulu.

MV.PURSIM. LAURI E. AJO

Merivartiopursimies Lauri Ajo, Lavansaaren merivartioaseman päällikkö, kaatui 30.11.1939 Lavansaaren edustalla, jäi mereen

MV.ALIK. URHO A. KOKKO

Merivartioalikersantti Urho Kokko, Lavansaaren merivartioasema, kaatui 30.11.1939 Lavansaaren edustalla, jäi mereen

MV.ALIK. KARL B. NABB

Merivartioalikersantti Karl Nabb, saattaja Aura II, kaatui 13.1.1940 Märketissä, jäi mereen (Myös Pohjanlahden merivartiopiirin taulussa)

MVT. VILHO PAASI

Merivartija Vilho Paasi, Lavansaaren merivartioasema, kaatui 30.11.1939 Lavansaaren edustalla, jäi mereen

MVT. LAURI J. KOUKI

Merivartija Lauri Kouki, Lavansaaren merivartioasema, kaatui 30.11.1939 Lavansaaren edustalla, jäi mereen

KOKKI LARS R. HOLMLUND

Merivartija Lars Holmlund, kokki, Vartiomoottorivene 13, haavoittui 27.12.1939 Turussa, kuoli 9.1.1940 (Myös Turun merivartiopiirin sankari-
taulussa)

MERIVARTIOLAITOKSEN ESIKUNTA / SUOMENLAHDEN MERIVARTIOPIIRI
(JATKOSOTA)

Rajavartiolaituksen esikunnassa nykyään oleva Suomenlahden merivartiopiirin jatkosodan sankaritaulu

MV.PURSIM. UUNO NIITONNIEMI

Merivartiopursimies Uuno Niitonniemi, linnake 74 / Rannikotykistörykmentti 17 / Saaristomeren Rannikkoprikaati, kaatui 3.5.1943 Eckerössä, Ahvenanmaalla

MV.PURSIM. LEEVI L. LEVÄNEN

Merivartiopursimies Leevi Levänen, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, kaatui 22./23.5.1943 Lavansaaren itäpuolella (Myös Pohjanlahden merivartiopiirin taulussa)

MV.KERS. JOHANN. VAITTINEN

Merivartiokersantti Johannes Vanninen, II Linnakkeisto / 2. Rannikkoprikaati, haavoittui 1.7.1941 Virolahdella, kuoli 3.7.1941

MV.KERS. SULO SUOMALAINEN

Merivartiokersantti Sulo Suomalainen, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, kaatui 18.6.1944 Tiurinsalmessa, Koivistolla

MV.ALIK. ARMAS P. LIPPONEN

Merivartioalikersantti Armas Lipponen, 2. Rannikkopioneerikomppania / 2. Rannikkoprikaati, kaatui 8.8.1942 Pukkiossa, Virolahdella

TURUN MERIVARTIOPIIRI

Länsi-Suomen Merivartioston esikunnassa oleva Merivartiolaitoksen Turun merivartiopiiriin sankaritalu.

Mvt. L. HOLMLUND, 9.1.40

Merivartija Lars Holmlund, kokki, Vartiomoottorivene 13, haavoittui 27.12.1939 Turussa, kuoli 9.1.1940 (myös Merivartiolaitoksen esikunnan / Suomenlahden merivartiopiiriin talvisodan sankaritaulussa)

Mvt. E. PIETILÄ, 15.7.41

Merivartija Eino Pietilä, 4. Rannikkoprikaati, kaatui 15.7.1941 Bromarvissa, Hankoniemellä, jäi mereen

Mvt. A. LAINE, 21.10.41

Merivartija Aarne Laine, kokki, Vartiomoottorivene 2, haavoittui 20.10.1941 Örön edustalla, kuoli 21.10.1941 sairaalalaivalla

Mvt. K. PÄÄSKYNNEN, 19.11.42

Merivartija Kaarlo Pääskynen, Miinaveneryhmä / Kevyt Laivasto-osasto, kuoli oman käden kautta 19.11.1942 merellä, jäi mereen

Luutn. V. VAHTOKARI, 16.9.43

Reservin luutnantti Väinö Vahtokari, I-upseeri, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.erik.mest. S. NÄSTI, 16.9.43

Merivartiomestari Selim Nästi, konemestari, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.pursim. Y. HEIMO, 16.9.43

Merivartiopursimies Yrjö Heimo, tykkialiupseeri, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.pursim. A. KOSKINEN, 16.9.43

Merivartiopursimies Ahti Koskinen, radioaliupseeri, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.kers. O. LAANTI, 16.9.43

Merivartiokersantti Olli Laanti, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.kers. T. TERKKI, 16.9.43

Merivartiokersantti Tauno Terkki, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.alik. S. KYLLÖNEN, 16.9.43

Merivartioalikersantti Sulo Kyllönen, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mv.alik. A. SAMULI, 16.9.43

Merivartioalikersantti Aleksanteri Samuli, kansialiupseeri, saattaja Uisko, kaatui 16.9.1943 Kerin edustalla, Suomenlahdella, jäi mereen

Mvt. U. MÄKELÄINEN, 8.6.44

Merivartija Urho Mäkeläinen, 3. Merivartiokomppania / Laatokan Rannikkoprikaati, kuoli sairauteen 8.6.1944 Lahdenpohjassa

Mv.alik. U. VALMUNEN, 25.7.44

Merivartioalikersantti Aarne Valmunen, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla

Mvt., M. LÄHTEENMÄKI , 25.7.44

Merivartija Martti Lähteenmäki, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla, jäi mereen

Mvt. M. NURMI, 25.7.44

Merivartija Martti Nurmi, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla, jäi mereen

Mvt. A. RAMBERG, 25.7.44

Merivartija Aarne Ramberg, raivaaja Merkurius, kaatui 25.7.1944 Träskössä, Porkkalan edustalla, jäi mereen

POHJANLAHDEN MERIVARTIOPIIRI

Länsi-Suomen Merivartioston esikunnassa on aikaisemmin Pohjanlahden Merivartioston esikunnassa ollut Merivartiolaitoksen Pohjanlahden merivartiopiirin sankaritaulu.

Merivartija BACK A., 8.8.41

Merivartija, laivakokki August Back, Vartiomoottorivene 17 / Moottoritorpedovenelaivue, kaatui 8.8.1941 Suomenlahden suulla

Alikersantti CARLSSON E.E., 18.6.44

Merivartioalikersantti Elmer Carlsson, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, kaatui 18.6.1944 Tiurinsalmessa, Koivistolla

Merivartija GRANSKOG G.J., 22.6.44

Merivartija, laivakokki Gunnar Granskog, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, haavoittui 18.6.1944 Tiurinsalmessa, Koivistolla, kuoli 22.6.1944

Pursimies LEVÄNEN L.L., 24.5.43

Merivartiopursimies Leevi Levänen, Vartiomoottorivene 17 / 2. Vartiomoottorivenelaivue, kaatui 22./23.5.1943 Lavansaaren itäpuolella (po. 22.5.1943) (myös (myös Merivartiolaitoksen esikunnan / Suomenlahden merivartiopiirin jatkosodan sankaritaulussa)

Alikersantti NABB K.B., 13.1.40

Merivartioalikersantti Karl Nabb, saattaja Aura II, kaatui 13.1.1940 Märketissä, jäi mereen (myös Merivartiolaitoksen esikunnan / Suomenlahden merivartiopiirin talvisodan sankaritaulussa)

SELVITTÄMÄTTÖMÄKSI JÄÄNEET

Seitsemän sankaritauluissa olevaa nimeä jäi selvittämättömiksi.

R1:n sankaritaulussa ovat ”**Virtanen, M 3.8.41**” ja ”**Laitinen, V.A., 4.7.44**”. R1:n Kultaisessa kirjassa he ovat ”Rajajääkäri Martti Virtanen, kuollut 3.8.1941” ja ”Rajajääkäri Veikko A Laitinen, haavoittui 4.7.1944 Tulemajoella Pikku Jukan taistelussa, kuoli kenttäsairaalassa”. RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä -teoksen kaatuneiden luettelossa on ”rajajääkäri Veikko Laitinen, kaatunut 25.6.1944”. Kumpaakaan henkilöä ei ole Rajavartiostojen esikunnan luettelossa kaatuneista kantahenkilöistä eikä Kansaneläkelaitoksen luettelossa 1939–45 kuolleista suomalaisista eikä Kansallisarkiston sodissa 1939–45 menehtyneiden tietokannoissa eikä heistä ole mainintaa Rajajääkäripataljoona 3:n sotapäiväkirjoissa eikä heidän kuolinilmoitustaan ole Rajamme Vartija -lehdessä.

R2:n sankaritaulussa ovat ”**Rautiainen J, rajajääkäri**”, ”**Siira M, rajajääkäri**” ja ”**Torkkeli E, kersantti**”. R2:n Kultaisessa kirjassa he ovat ”Rajajääkäri Rautiainen, Juho, syntymäaika ja -paikka tuntematon, kaatui 22.7.1941”, ”Rajajääkäri Siira, Matti, syntymäaika ja -paikka tuntematon, katosi 2.9.1941” ja ”Kersantti Torkkeli, E., palvellut rauhanaikana 2./Kan.R:ssa ja R2:ssa, sodanaikana 2./Rj.P5:ssä, kaatui Äänislinnan tien suunnalla”. Rajavartiostojen esikunnan luettelossa on ”rajajääkäri Juho Rautiainen, R2, kaatunut 22.6.1941” ja ”rajajääkäri Martti Siira, R2, kadonnut 26.9.1941”. Torkkeliä ei ole luettelossa. Rajamme Vartija -lehdessä 11–12/1941 on ”Rajajääkäri Rautiainen, Juho, 1./R2, 22.6.1941”. Ketään kolmesta ole Kansaneläkelaitoksen luettelossa 1939–45 kuolleista suomalaisista eikä Kansallisarkiston sodissa 1939–45 menehtyneiden tietokannoissa (nimen eri variaatioilla) eikä sotavankitietokannassa eikä Rajajääkäripataljoona 5:n sotapäiväkirjoissa eikä Rajalta toiselle ja takaisin -teoksessa. Rajajääkärikomppania sodassa -teoksen henkilöluettelossa on sotamies Martti Johannes Siira, mutta ei merkintää kaatumisesta, katoamisesta tai haavoittumisesta. Torkkeli on mahdollisesti sekoitettu kersantti Reino Torkkeliin.

Aikaisemmin Pohjois-Karjalan Rajavartioston esikunnassa olleessa ja nykyään Onttolan sotilaskodissa olevassa sankaritaulussa on ”**rajajääkäri A Kaikkonen, 23.7.41**”. Rajavartiostojen esikunnassa laaditussa luettelossa on ”Rajajääkäri Kaikkonen, Aulis, R4, kadonnut 23.7.41” ja Rajamme Vartija -lehdessä 11–12/1941 on kuolinilmoitus ”Rajajääkäri Kaikkonen, Aulis, RK/R4, kadonnut 23.7.41”. Tällaista henkilöä ei kuitenkaan löydy (nimen eri versioilla) Kansaneläkelaitoksen luettelosta 1939–45 kuolleista suomalaisista eikä Kansallisarkiston sodissa 1939–45 menehtyneiden tietokannoista. Sotavankitietokannassa on ”jääkäri Kaikkonen, 1./RajaJP5, jäi vangiksi Jolmajärven itärannalla, Seesjärven ja Ontajärven välillä, siviiliammatti maanviljelijä/sekatyömieh, palautettu

11/44”, mutta hän jäi vangiksi 20.7.1943 eikä ole kantakortin, sotapäiväkirjan tai Rajajääkäripataljoona 5:n historiikin mukaan rajajääkäri.

Lapin Rajavartioston esikunnan sankaritaulussa on ”**rajajääkäri Vatanen E, 7.7.41**”. Tällaista henkilöä ei ole Rajavartiostojen esikunnan luettelossa eikä Kansaneläkelaitoksen luettelossa 1939–45 kuolleista suomalaisista eikä Kansallisarkiston sodissa 1939–45 menehtyneiden tietokannoissa eikä hänen kuolinilmoitustaan ole Rajamme Vartija -lehdessä.

*Hietaniemen sankarihautausmaa
(kuva: Krista Huhtala)*

LÄHTEET

Arkistolähteet:

Rajavartiolaitoksen palveluksessa kaatuneet, kadonneet, kuolleet ja sotavamman vuoksi vapautetut 1941–1944 [Kansallisarkisto 24607/1] (RvE luettelo)
Kansallisarkiston sotapäiväkirjakokoelma (SPK)
Kansallisarkiston kantakorttikokoelma
Rajavartiostojen päällikön päiväkäskyt (Rvstopääll pky)
Merivartiolaitoksen merivartiokäskyt (Mvk)

Aikakauslähteet:

Kansa taisteli – miehet kertovat 1957–1986 (KT)
Rajamme vartija -lehden vuosikerrat 1940–45 (RV)

Painetut lähteet:

Aalto, Erkki; Käyhty, Veikko: *JR 2 Kannaksella ja Syvärillä*. JR2 kirjatoimikunta, Lappeenranta 1996.
Anttila, Risto: *Seiskarin sotavangit 1939–1940*. Oy Nantucket Ab, Viro 2016.
Haapanen, Atso: *Asevelisurmat – rintamalla murhista ja tapoista vuosina 1939–1944 tuomitut*. Minerva kustannus Oy, Porvoo 2013.
Henttonen, Antti ym.: *Tuolla puolen Syvärin – Rajajääkäripataljoona 4 jatkosodassa*. Otava, Helsinki 1991.
Huttunen, Kallas: *Rajajääkäripataljoona 5 ja sitä edeltäneet Sissipataljoona 1 sekä Rajajääkärikomppaniat 24 ja 42 sekä 32. RjOsasto – historiikki sotavuosilta 1941–44*. Rajajääkäripataljoona 5 historiikkitoimikunta, Helsinki 1991.
Ignatius, Tarja: *Lieksan suunnan sotapäiväkirjat [I] – Erillinen Pataljoona 13*. Hiidenkirja, Lehmo 2011.
Ignatius, Tarja: *Lieksan suunnan sotapäiväkirjat [II] – Erillinen Pataljoona 12*. Hiidenkirja, Kontiolahti 2013.
Karhunen, Veikko: *Raatteen tieltä Turjanlinnaan – Er.P 15 ja Er.K Kontula talvisodassa Suomussalmella 1939–1940*. WSOY, Porvoo 1974.
Karhunen, Veikko: *Raatteen tieltä Kostamukseen – Rajajääkäripataljoona 8 jatkosodassa*. WSOY, Porvoo 1972.
Karjalainen, Toivo ym.: *RjP 3 sotapolulla ja rauhantiellä – historiikki ja muistelmia vuosilta 1940–1944 sekä asevelitoiminnasta rauhanaikana*. Asevelitoimikunta, Helsinki 1990.
Keskisarja, Teemu: *Tolvajärven jälkeen – suurtaistelun ihmisten historia*. Silta, Helsinki 2014.

- Kilkki Pertti: *Hangosta Petsamoon – rajajääkärijoukot sodassa 1941–1944*. Otava, Helsinki 1999.
- Kivakka, Niilo: *Kymmenen yhtä vastaan – Kuhmon taistelut 1939–40*. WSOY, Porvoo 1977.
- Kosonen, Matti; Pohjonen, Juha: *Isänmaan portinvartijat – Suomen rajojen vartiointi 1918–1994*. Otava, Helsinki 1994.
- Koukkunen, Jarkko: *Kylmä helvetti – Goran kylän taistelut vuodenvaihteessa 1941–1942*. Otava, Helsinki 2017.
- Kulju, Mika: *Kaksintaistelu lumessa – Lapin talvisota 1939–1940*. Gummerus 2019.
- Kärkkäinen, Yrjö: *Rajajääkärikomppania sodassa – historiikki yhden perusyksikön taistelujen tiestä sotavuosina 1941–44*. Juvenes Print, Suomen Yliopistopaino, Tampere 2013.
- Lappalainen, Niilo: *Hankoniemi toisessa maailmansodassa*. WSOY, Porvoo 1987.
- Leikkonen, Lauri: *Tolvajärveltä Kollaarjoelle*. Suistamon perinneseura ry, WSOY, Juva 1942.
- Mäkelä, Matti E: *Miehiä merellä*. Otava, 1961.
- Mälkki, Esko: *Rintamalla ja kotona kannaksella*. Reuna kustanne Oy, Kouvola 2020.
- Nygren, Harri: *Sotaan Suojärveltä – Erillinen Pataljoona 10:n taistelujen tie talvisodassa 1939–40*. Vaajakoski 2007.
- Närhisalo, Einari: *Rajalta toiselle ja takaisin – Kaakkoisrajalla vuonna 1941 perustettujen rajajoukkojen taistelu Suomen sodassa 1941–1945*. Kaakois-Suomen rajamieskilta 1967.
- Oksanen, Tauno: *Armoton erämaa – Rukajärven etulinjan kenttävartiot jatkosodassa 1941–1944*. Aittokoski, Jongunjoki 2008.
- Oksanen, Tauno; Komulainen, Ari: *Raappanan tiedustelijat – jatkosodan Rukajärven suunnan 14. Divisioonan tiedustelutoiminta*. Jelgava printing House, 2019.
- Partanen, Jukka: *Turvana rajalla – Pohjois-Karjalan rajavartiosto 1947–2017*. Pohjois-Karjalan Rajavartiosto, Saarijärvi 2017.
- Partanen, Jukka; Pohjonen Juha: *Aseveljeys kesti ja kantaa. Sodan ajan rajajoukkojen perinnetoiminnan historia*. Sodanajan rajamiesten perinnetoimikunta, Jyväskylä 2007.
- Peltomaa, Jaakko (toim.): *Inarilaiset Suomen puolesta*. Ukko-media, 2001.
- Peltoniemi, Uuno; Säteri, Kai; Kirjavainen, Ilmari: *Rajavartiolaitos 1919–1969*. Rajamme Vartijat ry, Mikkeli 1969.
- Pohjonen, Juha: *Sodan ja rauhan rajalla – välirauhan uhrin 1940–41*. Tammi, Helsinki 2016.

- Purhonen, Aimo: *Tie Ihantalan tulimyrskyyn – Rajajääkäripataljoona 2 jatkosodassa*. Kirjayhtymä, Helsinki 1994.
- Rajamme vartija toimituskunta: *Itärajan vartijat. Piirteitä rajavartiostojen 20-vuotis taipaleelta*. Rajamme vartija, Joensuu 1939.
- Saressalo, Lassi: *Tarinoita rajalta – Historiaa ja muistoja rajavartiolaitoksen sadan vuoden taipaleelta*. Niini Oy, Helsinki 2019.
- Saressalo, Lassi: *Päämajan kaukopartiot jatkosodassa*. WSOY, Porvoo 1987.
- Saressalo, Lassi: *Pois Suomesta – Suomesta paenneita, karkotettuja, väkisin vietyjä, laittomasti lähteneitä*. TRAFF Kustannus, Tampere 2010.
- Siilasvuo, Hjalmar: *Suomussalmen taistelut*. Otava, Helsinki 1940.
- Siilasvuo, Hjalmar: *Kuhmo talvisodassa*. Otava, Helsinki 1944.
- Sundbäck, Esa: *Merivartiointia 75 vuotta – merivartiolaitoksen ja merivartioston historia 1930–2005*. Rajavartiolaitos, Helsinki 2005.
- Särkisilta, Sakari: *Rajajääkäripataljoona 1 – kuvitettu sotapäiväkirja 1941–1944*. Rajajääkäripataljoona 1:n asevelitoimikunta, Helsinki 1993.
- Tamminen, Pertti: *Vienan tykit*. Kustannusosakeyhtiö Pohjoinen, Oulu 1987.
- Turunen, Pekka: *Operaatio Kaleva*. Atena Kustannus Oy, 2020.
- Uitto, Antero; Geust, Carl-Fredrik: *Hanko toisessa maailmansodassa*. MPKK Sotahistorian laitoksen julkaisusarja n:o 16, Helsinki 2011.
- Vapautemme hinta – Sodan 1939–1940 sankarivainajat*. Suomen Kuvalehti, Helsinki 1941.
- Vuorenmaa, Anssi: *Kansakunnan kahdestoista hetki –Tolvajärvi 12.12.1939 – menestyksen alku*. Tammi, Helsinki 1994.
- Vuorio, Antero; Lönnström, Sulo: *Rajajääkäripataljoona 7 1941–1944 – Salla, Kiestinki-Uhtua, Tolvajärvi*. Rajajääkäripataljoona 7:n perinnetoimikunta, Rovaniemi 1993.

Muut lähteet:

- Rajajääkäripataljoona 1 sankarivainajat jatkosodassa 1941–1944*. (RajaJP1 asevelitoimikunnan laatima moniste 1998).
- Saari, Lauri (toim): 14. *Divisioonan rajajoukkojen historiikki*. (RajaJP 6:n perinnetoimikunnan laatima moniste 1988 ja 1991).

LYHENTEET

adj	adjutantti
akt	aktiivi
aktupsksi	aktiiviupseerikurssi
alik	alikersantti
alil	aliluutnantti
alisotohj	alisotilasohjaaja
alpääll	aluksen päällikkö
aluepääll	aluepäällikkö
Amaa	Ahvenanmaa
AmaaLo	Ahvenanmaan Lohko
ap	alempi palkkaluokka
aseups	aseupseeri
asevelv	asevelvollinen
au	aliupseeri
AuK	Aliupseerikoulu
AunR	Aunuksen Ryhmä
BroLo	Bromarvin Lohko
D	Divisioona
divkom	divisioonan komentaja
E	Esikunta
EK	Esikuntakomppania
ep	esikuntapäällikkö
erikksi	erikoiskurssi
erikmest	erikoismestari
ErLOs	Erillinen Laivasto-osasto
ErMeLeLv	Erillinen merilentolaivue
ErOsP	Erillinen osasto P
ErOsSau	Erillinen osasto Savukoski
ErP	Erillinen Pataljoona
ErPionK	Erillinen Pioneerikomppania
esk	eskadroona
evp	ei vakinaisessa palveluksessa
HaLo	Hangon Lohko
HeLA	Helsingin Laivastoasema

HelLo	Helsingin Lohko
HKK	Helsingin Komennuskomppania
hpääll	huoltopäällikkö
HR	Hangon Ryhmä
HRR	Hämeen Ratsurykmentti
HTK	Henkilötäydennyskeskus
HuoltoP	Huoltopataljoona
HuoltoR	Huoltorykmentti
HVK	Hyökkäysvaunukomppania
HVR	Hyökkäysvaunurykmentti
IlmK	Ilmailukoulu
IPAK	Ilmapuolustusaluekeskus
ISK	Ilmasotakoulu
ISO	Ilmasotaopintosuunta
ISRPr	Itä-Suomenlahden Rannikkoprikaati
itkk	ilmatorjuntakonekivääri
ItPsto	Ilmatorjuntapatteristo
ITR	Ilmatorjuntarykmentti
Itä-KarjSE	Itä-Karjalan Sotilashallinnon esikunta
I-ups	I-upseeri
IVAK	Ilmavalvonta-aluekeskus
IVK	Ilmavalvontakomppania
jaosjoht	jaoksen johtaja
jjoht	joukkueen/jaoksen johtaja
JP	Jääkäripataljoona
JPr	Jääkäriprikaati
JR	(ra) Joensuun Rajavartiosto
JR	(sa) Jalkaväkirykmentti
JS	jatkosota
JTR	Jääkäritykistörykmentti
JvKoulKesk	Jalkaväen Koulutuskeskus
jv	jalkaväki(linja)
JvAuK	Jalkaväen Aliupseerikoulu
JärjKesk	Järjestelykeskus
järjtsto	järjestelytoimisto
jääk	jääkäri
jääkj	jääkärijoukkue
KaD	Kaartin Divisioona

KADK	Kadettikoulu
kadk	kadettikurssi
kadkok	kadettikokelas
KaJoKE	Kannaksen joukkojen komentajan esikunta
KanA	Kannaksen Armeija
KanLo	Kannaksen Lohko
KanR	(ra) Kannaksen Rajavartiosto
KanR	(sa) Kannaksen Ryhmä
kanta-au	kanta-aliupseeri
kapt	kapteeni
kaptl	kapteeniluutnantti
KarA	Karjalan Armeija
kers	kersantti
KevK	Kevyt komppania
KevLOs	Kevyt Laivasto-osasto
KevOs	Kevyt Osasto
khj	kenttähuoltojoukkue
kirj	kirjuri
kiv	kivääri
KJP	Kaartin Jääkäripataljoona
kk	konekivääri(linja)
kkjjoht	konekiväärijoukkueen johtaja
kkjrjoht	konekivääriryhmän johtaja
KKR	Karjalan Kaartin Rykmentti
KLP	Kenttälennätinpataljoona
kl SJ	koululaiva Suomen Joutsen
kntoj	komentojoukkue
kom	komentaja
komend	komendantti
korn	kornetti
corp	korpraali
KoulKes	Koulutuskeskus
koulups	koulutusupseeri
kpääll	komppanian päällikkö
KR	Kainuun Rajavartiosto
krhj	kranaatinheitinjoukkue
KrhK	Kranaatinheitinkomppania
KS	Kenttäsairaala
KSP	Kajaanin Sissipataljoona
KSR	Keski-Suomen Rykmentti
kssups	kaasusuojelu-upseeri

KT-P	Kenttätäydennyspataljoona
KT-Pr	Kenttätäydennysprikaati
KTR	Kenttätykistörykmentti
kvarapääll	komppanian varapäällikkö
KvPsto	Kevyt Patteristo
KvPtri	Kevyt Patteri
kvääp	komppanian vääpeli
LaaLaiv	Laatokan Laivasto
LaaMePu	Laatokan Meripuolustus
LaaRPr	Laatokan Rannikkoprikaati
laiv	laivasto(linja)
Laiv	Laivasto
LaivE	Laivaston esikunta
LeAs	Lentoasema
LeR	Lentorykmentti
linn	linnoitus
LinnP	Linnoituspataljoona
LinnPsto	Linnoituspatteristo
LKK	Laivaston koulutuskeskus
Lo	Lohko
LR	(ra) Lapin Rajavartiosto
LR	(sa) Lapin Ryhmä
LSMePu	Lounais-Suomen Meripuolustus
ltn	luutnantti
lähau	lähettiupseeri
lähups	lähettiupseeri
lääk	lääkäri; lääkintä
lääkau	lääkintäaliupseeri
lääkm	lääkintämies
MAASK	Maasotakoulu
majmest	majoitusmestari
mek	merikadettikurssi
matr	matruusi
MeLtue	Merilentue
mepu	meripuolustuslinja
merenkups	merenkulku-upseeri
mil	miinalaiva
MiLv	Miinalaivue
miina	miinalinja

MKH	Merenkulkuhallitus
MPoIK	Meripoliisikomppania
MR	Maaselän Ryhmä
Mrh2	Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-risti
MSK	Merisotakoulu
MtvLv	Moottoritorpedovenelaivue
MtvOs	Moottoritorpedoveneosasto
mv	merivartio-; merivalvonta
mvt	merivartija
mvups	merivartioupseeri
MvK	Merivartiokomppania
Mvk	merivartiokäsky
MVL	Merivartiolaitos
nups	nuorempi upseeri
Os	Osasto
OsP	Osasto Pennanen
oppääll	operaatiopäällikkö
paikpääll	paikallispäällikkö
Pat	Pataljoona
perusksi	(kanta-aliupseerien) peruskurssi
ph	post hum; kuoleman jälkeinen
pion	pioneeri(linja)
pionups	pioneerilupseeri
PionK	Pioneerikomppania
PionKoulKesk	Pioneerikoulutuskeskus
PionP	Pioneeripataljoona
pkom	pataljoonan komentaja
PJP	Pohjanmaan Jääkäripataljoona
PohjR	Pohjanmaan Rykmentti
PM	Päämaja
PPP	Polkupyöräpataljoona
Pr	Prikaati
PR	Porin Rykmentti
psl	panssarilaiva
psl I	panssarilaiva Ilmarinen
psl V	panssarilaiva Väinämöinen
PSR	Pohjois-Savon Rykmentti
P-SR	Pohjois-Suomen Ryhmä

pst	panssarintorjunta
pstj	panssarintorjuntajoukkue
pstm	panssarintorjuntamies
psto	patteristo
ptri	patteri
R	Rajavartiosto
RadP	Radiopataljoona
RajaJP	Rajajääkäripataljoona
RajaK	Rajakomppania
RajaJK	Rajajääkärikomppania
RajaJOs	Rajajääkäriosasto
RajaJPr	Rajajääkäriprikaati
rajajääk	rajajääkäri
ratsptri	ratsastava patteri
res	reservi-
rjoht	ryhmän johtaja
rkom	rykmentin komentaja
RL, RLaiv	Rannikkolaivasto
RO	Ryhmä Oinonen
rs	raskas
RT	Rannikkotykistörykmentti
RTR	Raskas Tykistörykmentti
rt	rannikkotykistö(linja)
R Talvela	Ryhmä Talvela
RUK	Reserviupseerikoulu
ruk	reserviupseerikurssi
ru-tutk	reserviupseeritutkinto
RvE	Rajavartiostojen Esikunta
RvPr	Ratsuväkiprikaati
rv	rajavartio-
rvstm	rajavartiosotamies
Rvsto	rajavartiostojen
Rvstopääll pky	Rajavartiostojen päällikön päiväkäsky
rykm	rykmentti
SaaRPr	Saaristomerren Rannikkoprikaati
saatt	saattaja
SatLo	Satakunnan Lohko
Sisävesilaiv	Sisävesilaivasto
SJP	Savon Jääkäripataljoona

SJR	Savon Jääkärirykmentti
skjärj	Suojeluskuntajärjestö
sk-ups	suojeluskuntaupseeri
SKK	Sotakorkeakoulu
skp	suojeluskuntapiiri
SKYE	Suojeluskuntain Yliesikunta
SM RajavOs	Sisäministeriön rajavartio-osasto
sothall	sotilashallinto
sotvirk	sotilasvirkamies
SPr	Savon Prikaati
SR	Salmin Rajavartiosto
SS-UScha	SS-Unterscharführer
stm	sotamies
STO	Sotatekninen opintosuunta
SVK	Suomen Valkoinen Kaarti
SvK	Sotavankikomppania
talau	talousaliupseeri
talhoit	taloudenhoitaja
talpääll	talouspäällikkö
tiedos	tiedusteluosasto
tilap palk	tilapäisesti palkattu
tja	tulenjohtaja
tjau	tulenjohtoaliupseeri
TK	Taistelukoulu
tkijoht	tykinjohtaja
tkm	tykkimies
ToimK	Toimituskomppania
TR	Tampereen Rykmentti
TS	talvisota
tstläh	taistelulähetäjä
tstlähau	taistelulähetäjäaliupseeri
tstopääll	toimistopäällikkö
tstoups	toimistoupseeri
Tullihall	Tullihallitus
tullivart	tullivartija
TurLA	Turun laivastoasema
TurLo	Turun Lohko
tutk	tutkinto
tyk	tykistölinja
TykK	Tykkikomppania

TykKoulKes	Tykistön Koulutuskeskus
tyv	tykkivene
täh	tähystäjä(linja)
TäydP	Täydennyspataljoona
UM	Ulkoministeriö
UR	Uudenmaan Rykmentti
URR	Uudenmaan Rakuunarykmentti
UudRPr	Uudenmaan Rannikkoprikaati
va	väliaikainen
vahtipääll	vahtipäällikkö
vahtiups	vahtiupseeri
valistups	valistusupseeri
vap vak palv ra	vapautettu vakinaisesta palveluksesta rauhan aikana
vapeht	vapaaehtoinen
VarmLv	Varmistuslaivue
vau	viestialiupeeri
vesk	viestieskadroona
vi	viesti(linja)
vups	viestiupseeri
ViLo	Viipurin Lohko
v- ja mittups	viesti- ja mittausupseeri
VJP	Vuoksen Jääkäripataljoona
VK	Viestikomppania
VKK	Viipurin Komennuskomppania
ViestiKoulKes	Viestikoulutuskeskus
VimpSK	Vimpelin sotakoulu
VMV	Vartiomoottorivene
VP	Viestipataljoona
VR	Välirauha (Moskovan rauha)
WR	Viipurin Rykmentti
VS	vapausota
vt	virkaa tekevä
VUK	Viipurin upseerikokelaskurssi
VuorAK	Vuoristoarmeijakunta
vänr	vänrikki
värv	värvätty
VöyrSK	Vöyrin sotakoulu
yek	yleisesikuntaupseerikurssi

yeups	yleisesikuntaupseeri
YhtERoi	Yhteysesikunta Rovaniemi
yhtups	yhteysupseeri
yl	yleinen
ylik	ylikersantti
ylim	ylimatruusi
ylim palk	ylimääräisesti palkattu
yp	ylempi palkkaluokka
ÄänRPr	Äänisen Rannikkoprikaati

HAKEMISTO

NIMI	ARVO	PVM	SANKARITAUHU
AALTO P	RVKORP	7.8.1942	
AHLLUND K	RJ	25.6.1944	Tohmajärven komp
AHLQVIST E	RJ	14.1.1944	R2
AHOKAS E	RVSTM	6.12.1939	KanR
AHONEN P	RJ, KORP	11.5.1942	R3
AJO L	MVPURSIM	30.11.1939	MVLE/SL ts
ALARANTA P	LUUTN	30.11.1939	KanR
ALATARVAS E	RVKORP	24.8.1941	Sallan/Savukosken komp
ALATARVAS K	RVKERS	1.9.1941	Sallan/Savukosken komp
ALIKAIJALA H	RVKERS	28.12.1941	Tohmajärven komp
ANNALA Y	(RVALIK), KERS	22.12.1939	
ANTIKAINEN Y	RVKERS, YLIK	13.4.1944	R2
ANTTILA R	RJ	12.8.1944	Tohmajärven komp
ANTTONEN A	RJ, ALIK	29.6.1941	R3
ARHIPOFF Y	RJ, ALIK	2.7.1941	Lieksan komp / RVK
ARTOVAARA R	RJ, KORP	8.5.1942	Kuhmon komp js
ASP V	RJ	22.6.1942	R3
AUVINEN P	(RVSTM), VÄÄP	24.6.1944	
AVERIN E	RVKORP, KERS	29.3.1944	R3
BACK A	MVT	8.8.1941	Pohjanlahden mvp
BERNITZ U	RVKORP, ALIK	4.9.1941	R3
BREITHOLTZ B	MAJ	21.11.1941	Kuusamon komp
BRUSIN K	RJ, KORP	6.10.1941	Petsamon komp
BUNDA M	RVSTM, ALIK	30.1.1940	SR
BÄCKMAN J	RJ	23.10.1941	Lieksan komp / RVK
CARLSSON E	MVALIK	18.6.1944	Pohjanlahden mvp
EINO A	(RVSTM), VÄNR	16.7.1944	
EKMAN V	RJ	24.8.1941	Sallan/Savukosken komp
EROVAARA E	RVVÄÄP	12.8.1945	Kuusamon komp
ERÄKALLIO J	LUUTN	13.8.1941	R3
ERÄVESI S	(RVALIK), ALIK	17.3.1944	
ESKELINEN P	RVKERS, VÄNR	29.1.1940	Suomussalmen komp
ESKELINEN V	RVKORP, ALIK	11.7.1941	Ilomantsin komp

FALCK L	RJ, KERS	11.6.1942	R3
FÖHR V	RJ	16.8.1941	R1
GRANSKOG G	MVT	18.6.1944	Pohjanlahden mvp
HAAPALAINEN A	RJ, KORP	5.6.1944	Lieksan komp / RVK
HAAPOKARI K	LUUTN	12.12.1939	SR
HAAPSAARI O	RJ, KORP	25.6.1942	R3
HAKKARAINEN E	RJ	17.8.1941	R3
HALLIKAINEN O	(RVKERS), KERS	4.7.1941	
HALONEN V	MAJ	15.4.1942	KRE/R5E
HANNOLA A	RVALIK	6.3.1940	Kuhmon komp ts
HANNONEN T	RJ	28.8.1941	R3
HANNULA J	(RJ), STM	17.7.1944	Kuusamon komp
HAPPONEN K	RVALIK	18.12.1939	SR
HARJU P	RVKERS	26.8.1941	R2
HARTIKKA E	RVSTM, ALIK	22.2.1940	KanR
HASSINEN V	RVKERS, VÄNR	21.8.1941	Kuusamon komp
HASU P	RJ, KORP	24.6.1944	R2
HAUTALA A	RVSTM	9.12.1939	Ilomantsin komp
HAUTANEN T	MVMEST	30.3.1945	
HAVERINEN M	RJ	25.8.1941	Kuusamon komp
HAVUKAINEN K	RJ	6.8.1941	R3
HEIKKILÄ A	RVKORP, KERS	8.5.1942	Kuusamon komp
HEIKKINEN H	RVVÄÄP, VÄNR	22.7.1941	Suomussalmen komp
HEIKKINEN I	RJ	15.7.1941	Kuhmon komp js
HEIKKINEN K	RVKERS	8.11.1944	
HEIKKONEN H	RJ	28.6.1944	
HEIMO Y	MVPURSIM	16.9.1943	Turun mvp
HEINO E	RJ	21.9.1941	Ilomantsin komp
HEINONEN A	RJ, KORP	22.7.1942	Ilomantsin komp
HEINONEN E	RJ, KERS	14.8.1941	R3
HEISKANEN O	MAJ	6.9.1941	RVLE
HEISKANEN V	RJ	7.9.1941	Kuusamon komp
HEISOLA K	RVKERS	11.8.1941	Lieksan komp
HELANDER A	RJ, ALIK	8.10.1944	Petsamon komp
HELIJOKI E	RVVÄÄP, VÄNR	12.12.1941	
HELIN E	RVKERS	1.8.1941	R3
HELLSTEN E	MVALIK	2.5.1940	
HELLSTEN O	RJ	4.7.1941	R2
HENRIKSSON H	VÄNR	1.6.1940	Petsamon komp

HENTTINEN V	RJ	22.6.1944	R2
HEPOVIITA M	RJ	30.6.1944	R3
HIETANEN F	RJ, KORP	11.3.1943	LRE
HIETANEN J	RVKERS	25.8.1941	R2
HIETIKKO A	RVSTM, ALIK	22.2.1940	KanR
HIIRI J	RVSTM	23.12.1939	KanR
HIMANEN L	RJ	25.8.1941	R2
HINTIKKA A	RJ	1.3.1942	R1
HIPPELÄINEN U	(RVKORP), KERS	28.6.1941	R2
HIRSIMÄKI T	RJ, KORP	25.2.1944	Tohmajärven komp
HIRVI K	RJ	17.7.1944	R3
HIRVONEN J	(RVSTM), ALIK	7.12.1939	
HOLMLUND L	MVT	27.12.1939	MVLE/SL ts, Turun mvp
HONKANEN U	RJ	7.7.1941	Kuhmon komp js
HONKANIEMI T	RVSTM, ALIK	20.12.1939	Sallan/Savukosken komp
HUHTINIEMI T	RVSTM	3.12.1939	KanR
HUIMA L	RVVÄÄP	6.6.1941	
HUOPAINEN T	RJ	25.3.1944	R2
HUTTULA T	RJ	22.8.1941	Sallan/Savukosken komp
HUTTUNEN E	RVKERS	13.8.1942	LRE
HUUSKONEN V	RVKERS	12.7.1942	Ilomantsin komp
HYNNÄ T	RVKERS	21.8.1941	R2
HYVÄRINEN J	RJ	24.10.1941	Tohmajärven komp
HYYTÄ A	RVALIK, KERS	16.7.1944	LRE/R6E
HYYTÄ M	RVKERS	11.8.1941	Tohmajärven komp
HÄKKINEN E	RVALIK	8.9.1941	Kuhmon komp js
HÄKKINEN V	RVKORP, ALIK	4.8.1942	R2
HÄMÄLÄINEN H	RJ	14.8.1941	R3
HÄMÄLÄINEN J	RJ	1.1.1941	KanR
HÄMÄLÄINEN J	RJ, ALIK	21.10.1941	
HÄMÄLÄINEN K	(RJ), STM	9.10.1941	
HÄMÄLÄINEN K	(RVSTM), VÄNR	30.11.1943	
HÄMÄLÄINEN K	RJ	8.12.1943	R3
HÄMÄLÄINEN M	RJ, KORP	21.6.1944	R3
HÄMÄLÄINEN S	RJ	27.6.1944	R3
HÄMÄLÄINEN V	(RVSTM), KORN	6.9.1941	
HÄNNINEN M	RJ	30.7.1941	Petsamon komp
HÄRKÖNEN K	RVSTM, ALIK	25.12.1939	Lieksan komp
HÄYRYNEN U	RJ, KORP	8.11.1942	Suomussalmen komp
HÖRHÄ V	RJ	8.7.1944	Tohmajärven komp
HÖYKINPURO A	RVALIK	7.2.1940	Kuhmon komp ts

IHALAINEN A	RJ, KORP	13.6.1944	R3
IHALAINEN N	RVYLIK	11.3.1940	SR
IHALAINEN V	RJ, ALIK	3.8.1944	R1, LRE
IIVARINEN U	RJ, ALIK	6.7.1941	Suomussalmen komp
IIVONEN A	RVKERS	30.6.1941	R2
ILVONEN V	RJ, ALIK	25.8.1941	Lieksan komp
IMMONEN O	RJ	30.6.1944	R3
IMMONEN P	RJ, KERS	19.8.1941	Ilomantsin komp
ISO-HEIKKILÄ O	RJ	27.9.1941	Petsamon komp
ISO-KORPI E	RJ	24.11.1941	Petsamon komp
ISOMÄKI T	RVSTM, ALIK	22.12.1939	KanR
ITÄKODES T	RVSTM, ALIK	5.3.1940	Suomussalmen komp
JAAKKOLA D	RVSTM, ALIK	12.2.1940	Kuhmon komp ts
JAATINEN P	RVVÄÄP, VÄNR	1.2.1940	KRE/R5E
JALONEN Y	RVKORP	12.3.1942	Kuusamon komp
JANTUNEN K	RVKERS	6.1.1940	SR
JAVANAINEN R	RVKORP, ALIK	18.9.1941	R2
JESKANEN J	RJ, KORP	27.10.1941	Ilomantsin komp
JOKINIEMI A	RJ, KORP	27.8.1941	Sallan/Savukosken komp
JORTIKKA E	RVSTM, ALIK	23.2.1940	Suomussalmen komp
JUNTUNEN U	RJ	25.10.1942	Suomussalmen komp
JURVA V	RVSTM	21.2.1940	Ilomantsin komp
JUUSELA E	RVALIK	27.2.1943	R1
JUVAKKA A	RVKERS	11.7.1941	R2
JUVONEN U	(RVSTM), KERS	23.2.1940	Lieksan komp
JYRÄS E	RVKORP	28.6.1944	R3
JÄKÄRÄ E	RJ	ei kaatunut	R2
JÄPPINEN U	(RVSTM), KORP	19.4.1942	
JÄRVI K	RVKERS	25.1.1940	SR
JÄRVINEN A	RVYLIK	1.10.1940	
JÄRVINEN T	(RVSTM), KERS	4.12.1943	
JÄÄSKELÄINEN M	RVALIK, KERS	25.6.1944	Lieksan komp / RVK
KAHILA K	KAPT	7.3.1940	Lieksan komp / RVK
KAIJA A	RVSTM, ALIK	22.12.1939	SR
KAIJANSINKKO E	RVALIK, KERS	4.7.1944	R1
KAIKKONEN A	RJ	selvittämätön	Lieksan komp / RVK
KAIKKONEN L	RJ, ALIK	21.8.1944	Sallan/Savukosken komp
KAKKO A	RVKERS	1.9.1941	R2
KAKKO T	RVSTM, ALIK	23.1.1940	SR

KAKKO U	RVKORP, ALIK	3.9.1942	R2
KANERVA A	MAJ	28.2.1943	R2
KANGAS E	RVSTM, ALIK	16.1.1940	Sallan/Savukosken komp
KANGAS E	RJ, ALIK	14.9.1941	R2
KANGAS R	RJ, ALIK	31.12.1941	Lieksan komp / RVK
KANGASNIEMI J	RVSTM	17.12.1939	
KARANKO T	KAPT	7.12.1939	Kuhmon komp ts
KARHOS P	RVSTM	13.4.1940	
KARHU E	RJ, ALIK	14.8.1941	R3
KARHUNEN T	RVSTM, ALIK	22.1.1940	SR
KARI K	EV	19.1.1944	RVLE
KARILAINEN S	(RJ), KERS	1.7.1944	
KARINIEMI V	LUUTN	19.2.1940	Lieksan komp / RVK
KARPPINEN A	RJ	12.4.1943	Petsamon komp
KARRI O	LUUTN	16.8.1941	R1
KARTTUNEN H	RVKORP, ALIK	27.2.1940	Suomussalmen komp
KARVONEN I	RJ, ALIK	17.7.1944	Kuusamon komp
KARVONEN K	RVALIK, KERS	24.6.1944	R2
KATAJA V	RJ	18.7.1941	
KATAJAMÄKI V	RVSTM, ALIK	6.12.1939	KanR
KAUHANEN K	RVKORP, KERS	18.7.1941	R1
KAUKONEN E	RVKERS	2.7.1940	Petsamon komp
KAUKOTIE A	RJ	10.7.1944	R3
KAUPPINEN M	RVVÄÄP	8.2.1940	Lieksan komp / RVK
KAUPPINEN S	RJ	30.7.1941	R1
KAURANEN L	RVALIK	21.7.1944	LRE
KEITANEN V	RVVÄÄP, VÄNR	6.8.1941	Kuhmon komp js
KELLOKUMPU L	RJ	16.2.1944	Sallan/Savukosken komp
KEMPPINEN T	RJ	10.8.1941	R3
KEROLA L	RJ	3.8.1944	Suomussalmen komp
KERÄNEN M	KAPT	23.7.1943	Sallan/Savukosken komp
KESTI P	VÄNR	23.7.1941	Suomussalmen komp
KETONEN R	RVKERS, LUUTN	29.6.1944	R3
KIESI V	(RVSTM), LUUTN	12.4.1942	
KIISKI M	RVYLIK	11.3.1940	SR
KIISKI T	RVKORP	15.7.1941	Ilomantsin komp
KIIVERI V	MAJ	11.10.1944	
KILPINEN Y	RVKERS, VÄÄP	16.9.1943	R2
KIRJAVAINEN V	RVSTM, ALIK	3.12.1939	KanR
KIRKINEN S	RVKORP, ALIK	21.12.1941	R3
KISONEN V	RJ	27.6.1944	Tohmajärven komp

KITINOJA J	RVKERS	19.12.1939	SR
KIVINEN O	RJ	4.8.1944	Tohmajärven komp
KOISTINEN A	RJ, ALIK	31.12.1941	Lieksan komp / RVK
KOIVISTO A	RJ	3.9.1941	R1
KOIVISTO J	LUUTN	25.8.1941	Sallan/Savukosken komp
KOIVISTO T	RVALIK	24.11.1941	R2
KOIVU U	RJ	13.9.1941	R2
KOIVUMÄKI K	RVKERS	1.7.1941	R1
KOIVUNIEMI L	RJ	24.6.1944	R2
KOIVURANTA P	RJ, KORP	22.10.1941	Sallan/Savukosken komp
KOJONEN P	RJ, ALIK	28.9.1942	Sallan/Savukosken komp
KOKKO A	RVSTM, ALIK	3.1.1940	SR
KOKKO U	MVALIK	30.11.1939	MVLE/SL ts
KOKKONEN E	RVKERS, VÄÄP	31.7.1941	R3
KOKKONEN V	RJ, ALIK	17.7.1944	Kuusamon komp
KOLEHMAINEN A	RJ	28.10.1941	R2
KOLJONEN T	RJ	4.9.1942	R3
KONTIO T	KERS	sotavanki	Tohmajärven komp
KONTTILA E	RVSTM, ALIK	4.12.1939	Lieksan komp
KOPONEN V	RJ	11.8.1941	Ilomantsin komp
KOPPANEN M	RVSTM, ALIK	6.3.1940	KanR
KORHONEN E	RJ, ALIK	28.7.1941	Suomussalmen komp
KORHONEN J	(RVKORP), ALIK	19.10.1941	Kuusamon komp
KORVENKANGAS N	RJ	4.9.1941	R3
KOSKI J	RVALIK	13.7.1941	R1
KOSKINEN A	MVPURSIM	16.9.1943	Turun mvp
KOSKINEN J	RVSTM, KORP	26.12.1939	Ilomantsin komp
KOSKINEN Y	RJ	23.10.1941	R1
KOSOLA M	RJ	22.8.1941	R2
KOSTAMO A	RVSTM	6.3.1941	
KOSTAMO H	(RJ), STM	7.7.1944	
KOSTIAINEN E	RJ	24.8.1941	R2
KOSTIAINEN O	RVSTM, ALIK	15.1.1940	SR
KOTIKANGAS T	RJ	19.8.1943	R2
KOTRO V	RJ	20.1.1942	R2
KOUKI L	MVT	30.11.1939	MVLE/SL ts
KOUKKU V	RVKORP, KERS	30.7.1941	Petsamon komp
KOVANEN V	RJ	30.7.1944	R1
KUIKKANIEMI V	RVALIK	6.11.1941	Ilomantsin komp
KUISMA O	RJ, KERS	16.12.1941	R3
KUISMA V	RJ	27.4.1942	R2

KULMALA I	RVKORP, ALIK	25.5.1943	R1
KUMPULAINEN Y	RVVÄÄP, VÄNR	24.8.1941	R2
KUNNAS J	RVKORP	21.7.1944	R1
KUNNAS O	RJ	10.7.1944	R1
KUOPPA E	RVSTM	2.1.1940	KanR
KUOSMANEN T	RJ, KORP	22.8.1941	Sallan/Savukosken komp
KUPIAINEN M	RVSTM	2.1.1940	SR
KUPPINEN K	RJ	24.5.1944	R2
KURONEN V	RVKERS	25.6.1941	R2
KURPPA U	RJ	22.9.1941	R2
KURRONEN S	RVKORP, ALIK	30.11.1941	R2
KURTTI V	RJ, KORP	4.1.1943	Kuusamon komp
KUUKKA M	RVKORP	7.7.1941	Ilomantsin komp
KUVAJA A	RVALIK	4.7.1944	R1
KYANDER N	LUUTN	1.7.1941	Suomussalmen komp
KYLLÖNEN A	MVT	6.5.1942	
KYLLÖNEN K	(RVSTM), KORP	22.8.1941	
KYLLÖNEN S	MVALIK	16.9.1943	Turun mvp
KYLÄPERÄ J	RVSTM	11.1.1940	Suomussalmen komp
KYLÖKÄS A	RVALIK	29.6.1944	R3
KYYTSÖNEN E	RJ, KERS	1.4.1942	Tohmajärven komp
KÄRKKÄINEN K	RVSTM, ALIK	22.2.1940	Kuhmon komp ts
KÄRKKÄINEN V	RJ, KERS	23.8.1941	R2
KÄÄPÄ E	RVKERS	5.7.1941	R2
KÄÄPÄ V	RJ, KORP	7.8.1942	R2
LAAMANEN F	(RJ), STM	8.8.1944	R1
LAANTI O	MVKERS	16.9.1943	Turun mvp
LAASSONEN V	RVALIK	21.8.1941	R2
LAHDENOJA L	RVKORP	30.11.1939	KanR
LAHTI V	RVKERS, VÄNR	3.9.1941	R1, KanR
LAHTINEN I	RVKORP	28.8.1941	R3
LAHTINEN L	(RVSTM), KERS	17.2.1940	
LAHTINEN T	LUUTN	28.6.1944	R3
LAIHO T	RJ, KORP	27.6.1944	Tohmajärven komp
LAINA A	MVT	20.10.1941	Turun mvp
LAINA E	RVKORP, ALIK	9.4.1944	R2
LAINA K	RVVÄÄP, KAPT	4.7.1944	R1
LAITINEN P	RJ	29.6.1944	R3
LAITINEN V	RJ	9.9.1941	
LAITINEN V	RJ	selvittämätön	R1

LALLUKKA	RVALIK, KERS	28.6.1944	R3
LAMBERG R	RJ	29.6.1944	R3
LAPPALAINEN T	RJ	22.9.1941	Kuhmon komp js
LASSILA E	RJ, ALIK	17.8.1942	R2
LATTU S	RJ	5.8.1941	Suomussalmen komp
LAURIKKALA V	RVSTM, ALIK	4.3.1940	KanR
LAUTALA A	RJ	22.9.1941	R2
LAUTSIO I	RVKERS	4.7.1944	R1
LEHIKONEN J	RJ	26.7.1941	Petsamon komp
LEHTI J	KAPT	31.1.1940	LRE
LEHTINEN A	RVKERS	9.1.1940	SR
LEHTISUO V	RJ	4.9.1941	R3
LEHTIVUORI E	(RVSTM), VÄNR	4.3.1940	
LEHTO E	LUUTN	7.2.1940	KRE/R5E
LEHTO L	RJ, KORP	9.7.1941	Kuusamon komp
LEHTONEN A	RVKORP, ALIK	9.2.1944	R3
LEHTONIEMI K	RJ, KORP	7.7.1941	R3
LEIHU R	RVKERS	25.10.1941	Lieksan komp
LEINO V	MVMEST	5.4.1941	
LEINONEN T	RJ	16.7.1941	R1
LEMINEN K	(RVKORP), VÄNR	1.8.1944	
LEMMETTY H	(RVSTM), KERS	20.3.1942	
LEMMETTY R	RJ	8.7.44	
LEMMETTY V	RVKORP, ALIK	10.8.1941	R3
LEMPIÄINEN O	RJ, KORP	28.6.1944	R3
LENTO K	RJ, KERS	23.7.1944	R1
LEPISTÖ E	(RVALIK), KERS	13.8.1941	
LEPPIÖ A	RVKERS	6.12.1939	LRE/R6E
LEPPÄNEN J	RJ	15.7.1941	Lieksan komp
LEPPÄNEN O	RJ, KORP	7.7.1941	Ilomantsin komp
LEPPÄNEN P	RJ	15.8.1941	R3
LEPPÄNEN T	RVALIK	28.7.1941	Sallan/Savukosken komp
LEPPÄNIEMI E	RJ, KORP	20.7.1944	R2
LEPPÄNIEMI S	RJ, ALIK	14.3.1944	Suomussalmen komp
LEVO O	(RVSTM), KERS	11.10.1941	
LEVÄNEN L	MVPURSIM	22.5.1943	Pohjanlahden mvp, MVLE/ SL js
LIEVONEN V	RJ	10.8.1941	R3
LIINAMAA T	RVKERS	3.12.1939	Kuusamon komp, Sallan/ Savukosken komp
LIITTEENKANGAS A	RVKORP, ALIK	5.7.1944	R2

LINDGREN E	MVPURSIM	12.5.1943	
LINDROOS V	RJ	23.10.1943	R2
LINNAKALLIO V	KAPT	8.11.1941	R2
LINTUNEN A	RVSTM	10.8.1940	KanR
LIPOLA H	LUUTN	22.12.1939	SR
LIPPONEN A	MVALIK	8.8.1942	MVLE/SL js
LIPPONEN P	RJ, KORP	16.7.1944	Sallan/Savukosken komp
LIPSONEN J	RVALIK, KERS	24.6.1944	R2
LIUKKONEN A	RJ	10.7.1941	R1
LIUKKONEN T	(RVSTM), KERS	16.8.1941	Kuusamon komp
LOUHELAINEN A	RJ, KORP	10.6.1944	Kuusamon komp
LOUHIKKO J	RJ, ALIK	1.9.1941	
LUNDGREN J	RVSTM	20.12.1939	Sallan/Savukosken komp
LUOTO Y	VÄNR	13.6.1941	
LUUKKAINEN V	RVKERS	23.10.1941	R1
LUUKKO A	RVSTM	19.12.1939	SR
LUUKKONEN A	RJ	13.8.1941	R3
LUUKKONEN T	RVKERS	27.10.1941	Ilomantsin komp
LÅNG J	RJ, KERS	12.10.1941	Petsamon komp
LÅNG V	RVSTM, ALIK	22.2.1940	KanR
LÄHDETNIEMI A	RVKORP, ALIK	20.7.1944	R2
LÄHTEENMÄKI M	MVT	25.7.1944	Turun mvp
LÄTTI V	RJ	3.8.1944	R1
LÖNN I	RJ	25.10.1941	Tohmajärven komp
LÖPPÖNEN E	RJ, KORP	28.6.1944	R3
MALMINEN J	RVKERS	25.10.1941	Ilomantsin komp
MANNELIN L	RVKORP, ALIK	26.2.1940	Suomussalmen komp
MANNER T	RVKERS	29.12.1941	R3
MANNINEN I	RJ	9.7.1942	Suomussalmen komp
MANTELA T	RVKORP, YLIK	12.4.1943	Ilomantsin komp
MARKKOLA U	LUUTN	14.2.1940	KanR
MARTIKAINEN I	(RJ), KORP	5.4.1943	
MARTIKAINEN U	RJ	24.7.1941	Sallan/Savukosken komp
MARTINOFF I	RJ, KORP	7.7.1944	R1
MARTTINEN S	RJ, ALIK	11.8.1941	R1
MATIKKA V	RJ	21.9.1941	Ilomantsin komp
MATILAINEN E	RJ, KORP	23.6.1942	Kuusamon komp
MAUNUS V	RJ, ALIK	1.7.1944	R2
MECKLIN E	MVT	16.4.1942	
MENSONEN V	RVKORP	28.6.1944	R3

MESILÄ J	RVKERS	1.8.1941	R3
METSÄPELTO D	RJ	10.8.1941	R3
MICHELSSON V	MVALIK	2.10.1943	
MIETTINEN T	(RVSTM), STM	28.12.1939	
MIKKONEN O	RJ	27.4.1942	Suomussalmen komp
MIKKONEN V	RVKORP	11.1.1942	R2
MIRHOLA V	RVVÄÄP, KAPT	31.7.1944	R2, Lieksan komp / RVK
MOBERG A	RJ, ALIK	9.8.1941	Tohmajärven komp
MOILANEN R	RVALIK, KERS	12.3.1940	KRE/R5E
MOILANEN T	RVSTM, KERS	29.1.1940	Kuhmon komp ts
MOISIO E	RVKERS	4.7.1941	R3
MONONEN J	RVKERS	2.8.1941	R3
MONONEN T	RVKERS, VÄÄP	18.10.1943	R2
MONTO R	RJ	18.7.1941	R1
MUJUNEN V	(RVVÄÄP), SOT- VIRK	2.1.1944	R2
MULTAMÄKI T	RJ	18.7.1941	R1
MUONA E	RJ	22.7.1941	Suomussalmen komp
MURANEN A	RVSTM, ALIK	20.12.1939	Sallan/Savukosken komp
MURSU A	RJ	27.6.1944	R3
MUSTONEN S	RVALIK, KERS	14.4.1944	Sallan/Savukosken komp
MUSTONEN V	RJ, ALIK	2.7.1941	Lieksan komp / RVK
MUTTA V	RVVÄÄP, LUUTN	19.12.1941	R2
MUURINEN A	RVSTM, ALIK	10.1.1940	Suomussalmen komp
MUURINEN E	RVSTM, KORP	16.12.1939	SR
MUURINEN T	RVSTM, ALIK	23.1.1940	SR
MYLLYNEN J	RVSTM, KERS	13.3.1940	Lieksan komp
MYLLYNEN O	RJ	10.7.1944	
MYLLYNEN R	RVSTM, KERS	3.12.1939	Petsamon komp
MYLLYNEN T	RJ	28.9.1941	R2
MYTTY E	RVSTM	3.12.1939	Petsamon komp
MÄENPÄÄ A	RJ, KORP	11.10.1941	Sallan/Savukosken komp
MÄKELÄINEN K	(RVSTM), ALIK	26.2.1940	Kuusamon komp
MÄKELÄINEN U	MVT	8.6.1944	Turun mvp
MÄNNISTÖ V	(RVSTM), ALIK	22.3.1944	
MÄÄTTÄNEN K	RVKERS	6.12.1939	KanR
MÖNKKÖNEN K	RVALIK	7.7.1941	R3
MÖNKKÖNEN O	RJ, KORP	22.7.1941	Suomussalmen komp
NABB K	MVALIK	13.1.1940	Pohjanlahden mvp, MVLE/ SL ts

NEUVONEN E	RJ, ALIK	23.7.1944	LRE/R6E
NIEMI E	(RVSTM), LUUTN	24.6.1944	
NIEMINEN A	RJ, ALIK	26.2.1943	
NIINIMÄKI K	RVSTM	8.2.1940	Kuhmon komp ts
NIITONNIEMI U	MVPURSIM	3.5.1943	MVLE/SL js
NIKKANEN V	(RVSTM), KORP	30.6.1941	
NIKULA J	RJ, ALIK	5.5.1942	Kuusamon komp
NIO U	RJ	17.7.1944	R3
NIPPALA V	RJ	7.3.1942	Ilomantsin komp
NISKASAARI V	(RVSTM), KERS	21.11.1941	
NISSINEN V	RVKERS, VÄÄP	27.6.1944	R3
NOUSIAINEN V	RVSTM, ALIK	30.11.1939	
NUKARINEN M	RVKORP	23.9.1941	R2
NUMMIJÄRVI P	RJ, ALIK	2.11.1941	Kuusamon komp
NUORA P	RVKERS, LUUTN	30.3.1943	R2
NURMI M	MVT	25.7.1944	Turun mvp
NURMIAHO U	RVSTM	2.5.1940	SR
NURU I	RVALIK	9.4.1942	Kuusamon komp
NYKÄNEN I	RVSTM, ALIK	4.3.1940	KanR
NYKÄNEN Y	(RVVÄÄP), VÄÄP	16.12.1939	
NYRHILÄ E	RVSTM	12.12.1939	SR
NYSTRÖM B	RJ	12.8.1944	R1
NYSSÖLÄ A	LUUTN	14.12.1939	Sallan/Savukosken komp
NÄRHI A	RJ	29.6.1944	R3
NÄRHI P	(RVSTM), STM	21.7.1941	
NÄRJÄ T	RJ, ALIK	23.10.1941	R1
NÄSTI S	MVERIKMEST	16.9.1943	Turun mvp
OHVO E	RJ	1.7.1941	R2
OHVO K	RVKERS, VÄÄP	13.12.1943	R3
OIKARAINEN V	LUUTN	15.2.1940	KanR
OINONEN E	RJ, KORP	29.6.1944	R3
OINONEN T	RVSTM, ALIK	30.11.1939	Sallan/Savukosken komp
OJALA P	RVKERS	11.1.1940	Kuusamon komp
OJANEN I	RVKERS	12.12.1939	SR
OJANNE J	RVKERS, VÄNR	29.9.1941	Suomussalmen komp
OJARANTA V	RVVÄÄP	9.2.1940	SR
OKSANEN N	RJ	7.8.1944	
OLKKONEN K	RVKERS	4.3.1940	KanR
OLLIKAINEN V	RJ	24.8.1941	R2

PAAKARINEN Y	RVSTM	6.5.1941	
PAAKKINEN J	RJ	28.11.1941	R3
PAASI V	MVT	30.11.1939	MVLE/SL ts
PAASIKUNNAS V	RJ, ALIK	28.4.1943	R2
PAASINIEMI V	RJ, KORP	5.7.1944	
PAAVOLAINEN A	RVSTM, ALIK	19.10.1939	KanR
PAAVOLAINEN V	RVSTM, ALIK	14.2.1940	KanR
PAIJA R	RVSTM, ALIK	2.2.1940	Suomussalmen komp
PAJAKKA J	KAPT	4.11.1939	
PAJU P	RJ, ALIK	2.2.1943	R2
PAJU V	RVSTM, ALIK	30.11.1939	KanR
PAKARINEN V	RJ, ALIK	26.1.1942	Sallan/Savukosken komp
PALDANIUS A	RJ, KERS	7.7.1941	LRE/R6E
PARKKONEN T	RJ	22.8.1941	R2
PARTANEN O	RVSTM, ALIK	8.12.1939	SR
PARTONEN P	RJ, ALIK	20.9.1941	R2
PARVIAINEN M	RVALIK	22.12.1939	SR
PARVIAINEN T	RJ	13.7.1941	R3
PARVIAINEN V	RJ, KORP	6.7.1944	Tohmajärven komp
PASURI E	RJ, ALIK	24.6.1944	R2
PASURI R	RVKERS	12.3.1941	
PASURI T	RVKORP, ALIK	27.2.1940	KanR
PASURI V	RVSTM, KORP	12.12.1939	SR
PATILA A	RJ	23.5.1944	Petsamon komp
PAUKKU E	RVYLIK	24.6.1944	R2
PELTOMAA T	RJ	6.8.1944	
PELTONEN E	RVKERS	16.11.1939	KanR
PELTONEN Y	RVKORP	13.8.1941	Tohmajärven komp
PELTONIEMI E	RJ	28.9.1942	R3
PENNANEN K	RJ, ALIK	22.12.1941	R3
PENNANEN V	(RVVÄÄP)	7.9.1941	Kuusamon komp
PENTTI V	RVKORP, ALIK	10.1.1940	SR
PENTTILÄ O	RJ, ALIK	29.6.1944	R3
PENTTINEN O	RJ, KORP	27.10.1941	Ilomantsin komp
PENTTINEN T	RJ, ALIK	18.7.1941	R1
PERÄLÄ A	RJ, ALIK	2.5.1942	Kuusamon komp
PESONEN E	RJ	2.5.1942	Kuusamon komp
PESONEN E	RVKORP, ALIK	9.7.1944	R3
PETSURI H	RVSTM	12.1.1941	
PEUSSA H	RVSTM	3.11.1939	Sallan/Savukosken komp
PIETARINEN M	RVSTM, ALIK	12.3.1940	

PIETILÄ E	MVT	15.7.1941	Turun mvp
PIHLMAN A	RVKORP, VÄNR	15.2.1940	KanR
PIMIÄ V	RJ, KORP	30.11.1941	R2
PIRTTIKOSKI I O	RJ, ALIK	6.1.1942	Lieksan komp / RVK
PISKONEN E	RJ, ALIK	2.9.1941	Sallan/Savukosken komp
PITKÄ-AHO R	RJ	27.2.1943	R1
PITKÄNEN K	RVKERS	27.8.1941	Sallan/Savukosken komp
PITKÄNEN V	(RVKERS), VÄNR	15.6.1944	
PITKÄNEN Y	KAPT	15.8.1941	R2
POHJALAINEN V	RJ, ALIK	27.7.1942	R3
POHJOLA U	RVKERS	18.7.1941	R1
POILA L	RVKORP, KERS	8.8.1944	Kuhmon komp js
POKKINEN A	RJ	28.6.1944	R2
POLUS M	RJ	23.10.1941	Lieksan komp / RVK
PORVALI O	RVSTM, ALIK	4.3.1940	KanR
PREIS V	RJ	11.1.1942	R2
PUHARINEN P	RJ, ALIK	3.7.1941	Tohmajärven komp
PUHTIMÄKI H	(RVALIK), LUUTN	20.9.1941	KanR
PULLI K	RJ, ALIK	10.7.1944	Lieksan komp
PULLINEN U	RVALIK, KERS	20.7.1944	R2
PULLINEN Y	(RJ), ALIK	8.7.1944	
PUNKARI M	RVSTM	2.2.1940	Suomussalmen komp
PURHO N	RJ	10.8.1941	R3
PUSA E	RVSTM, ALIK	30.11.1939	KanR
PUSA T	RVKORP, ALIK	24.12.1942	R3
PUTKONEN A	RJ, ALIK	28.12.1941	Lieksan komp / RVK
PUUSAARI P	RJ, ALIK	21.8.1941	Sallan/Savukosken komp
PÄÄSKYNNEN K	MVT	19.11.1942	Turun mvp
PÖRHÖNEN J	RJ, ALIK	27.6.1944	R3
RAAMI A	KAPT	10.11.1939	
RAJALA K	RVSTM	30.11.1939	Ilomantsin komp
RAJALA M	RJ, KORP	21.6.1943	Ilomantsin komp
RAMBERG A	MVT	25.7.1944	Turun mvp
RANINEN V	RJ	7.7.1941	Kuhmon komp js
RANTA V	RJ	13.11.1941	Kuusamon komp
RANTALA R	RVKORP	7.7.1941	Ilomantsin komp
RANTALAINEN E	RVKERS, YLIK	24.8.1941	R2
RANTANEN K	RJ, KORP	27.6.1944	R3
RANTANEN L	RJ	23.8.1941	R2
RANTANEN O	RVSTM, KERS	19.2.1940	Sallan/Savukosken komp

RANTANEN S	RVKORP	30.7.1944	R1
RANTONEN H	RJ	5.7.1944	R3
RATILAINEN V	(RVSTM), STM	1.5.1943	
RAUTAVESI E	RVVÄÄP, LUUTN	27.8.1943	Petsamon komp
RAUTIAINEN J	RJ	selvittämätön	R2
RAUTIAINEN L	RVKORP, KERS	21.6.1944	
RAUTIAINEN V	RVYLIK	27.6.1944	R1
REHNSTRÖM A	RJ	13.7.1941	R1
REIJO Y	RVSTM, ALIK	23.12.1939	KanR
REIMAN L	RVSTM, ALIK	12.12.1939	KanR
REIMAN V	RJ, KORP	21.8.1941	R2
REINIKAINEN E	RVSTM	2.12.1939	KanR
REKKILÄ A	RJ, ALIK	1.8.1941	R3
REMES O	RVVÄÄP, KAPT	31.12.1942	Sallan/Savukosken komp
RIEKKI J	RJ	23.11.1941	Kuusamon komp
RIIKONEN E	RVKORP	28.6.1944	R3
RIIPINEN K	VÄNR	25.7.1941	Lieksan komp / RVK
RIIPINEN T	RJ	1.3.1942	R1
RIISSANEN H	RJ	30.9.1941	Ilomantsin komp
RINTALA J	RVSTM, ALIK	16.12.1939	SR
RISKI E	RVKORP	22.9.1941	R2
RISSANEN M	RJ	24.6.1944	R3
RISTANIEMI A	RJ, KORP	23.7.1944	R1
RITVONEN A	RJ, KORP	24.8.1941	R2
ROKKA K	RVSTM	12.2.1940	KanR
ROKOSA T	(RVSTM), STM	31.8.1944	
ROMU O	RJ	24.6.1944	R2
RONTU V	RVSTM, ALIK	18.12.1939	SR
ROSO J	MVUPS, LUUTN	3.8.1942	
ROSSI K	RVKERS, VÄNR	27.10.1941	Kuhmon komp js
ROVIO V	RJ	28.6.1944	R3
RUMPUNEN E	RVYLIK	5.3.1942	R2
RUOTSALAINEN V	RVKORP, KERS	16.7.1944	Tohmajärven komp
RUSULA P	RVSTM	7.12.1939	Suomussalmen komp
RUUSKA O	LUUTN	4.9.1941	R3
RYTKÖNEN T	RVKERS	7.7.1941	Kuhmon komp js
RÄISÄNEN P	RJ, ALIK	2.2.1944	Kuhmon komp js
RÄISÄNEN V	RJ, KORP	1.11.1941	Kuusamon komp
RÄNNINEN T	KORP	sotavanki	R3
RÖKSÄ R	RJ	28.6.1944	R1

SAARI M	RVKERS	7.10.1944	Petsamon komp
SAARIJÄRVI O	RJ, ALIK	15.8.1941	R3
SAARNI A	RVSTM, ALIK	23.12.1939	KanR
SAASTAMOINEN E	RVKERS, VÄÄP	8.2.1942	Sallan/Savukosken komp
SAASTAMOINEN J	RJ	5.8.1941	R3
SAASTAMOINEN K	RJ	22.3.1943	R1
SAHI M	RJ, KERS	14.7.1944	R3, Tohmajärven komp
SALLI E	(RVSTM), STM	29.10.1944	
SALMELO V	KAPT	1.12.1939	Kuusamon komp, Petsamon komp
SALMI J	RVSTM	ks. Kangasniemi	SR
SALO T	RVSTM	1.12.1939	KanR
SALO V	RJ, ALIK	26.8.1944	R1
SALOMÄKI T	RJ	ei kaatunut	R3
SALONEN A	MAJ	30.6.1944	RVLE
SALORANTA M	RVSTM, Korp	12.3.1940	SR
SALSKE T	KAPT	27.8.1941	R2
SAMULI A	MVALIK	16.9.1943	Turun mvp
SARLIN A	(RJ), KERS	17.7.1944	Kuusamon komp
SARTA E	MAJ	28.8.1940	LRE/R6E
SARVI J	(RVSTM), ALIK	12.8.1941	
SASSI E	RVKERS	10.8.1941	R3
SAUKKONEN A	RJ	19.7.1941	R3
SAUKKONEN U	RVKORP, ALIK	12.1.1940	SR
SAUNAOJA K	(RVSTM), STM	6.9.1941	
SAVONMÄKI V	RJ	13.7.1941	R3
SCHADEWITZ T	RJ, Korp	13.8.1941	Tohmajärven komp
SEETRIVUO P	RVSTM, VÄNR	18.7.1941	R1
SEPPÄNEN A	(RJ), STM	15.12.1943	Suomussalmen komp
SEULANTO E	RJ, Korp	30.7.1941	R1
SIEKKINEN E	RJ	10.7.1941	Tohmajärven komp
SIERA A	RVVÄÄP	24.11.1944	
SIIPPAINEN T	RJ, Korp	2.10.1941	Kuusamon komp
SIIRA M	RJ	selvittämätön	R2
SILLANPÄÄ K	RVSTM, ALIK	13.3.1940	Lieksan komp
SILTALA	RVVÄÄP	12.11.1939	
SILVENNOINEN E	KAPT	13.3.1944	R3
SILVENTOINEN O	RJ	22.7.1943	R2
SIMOLA E	KAPT	6.7.1944	R3
SIPPONEN R	RVSTM, ALIK	16.12.1939	SR

SIREN J	RJ	4.7.1944	R1
SLIDEN U	RJ	7.8.1944	Petsamon komp
SOIKKELI E	RVKERS, VÄÄP	15.6.1944	R3
SOKKA P	RVKERS	1.8.1941	R3
SOKKA T	RJ, ALIK	20.7.1944	R2
SOPPELA T K	RJ	5.7.1941	Sallan/Savukosken komp
SORVALI S	RVKERS	23.5.1942	R3
SULOSAARI M	RVYLIK	29.6.1944	R3
SUNDQVIST T	RVVÄÄP	23.12.1939	KanR
SUOJA A	RVVÄÄP	31.1.1940	LRE/R6E
SUOKAS A	RJ	7.7.1941	R3
SUOKAS P	RJ	23.1.1942	R2
SUOMALAINEN S	MVKERS	18.6.1944	MVLE/SL js
SUOMALAINEN V	RVKORP, ALIK	20.8.1941	Ilomantsin komp
SUSI T	RJ	10.8.1941	R3
SUSI T	RVKORP, ALIK	21.12.1941	R3
SUURNÄKKI O	RJ, ALIK	14.8.1941	R2
SUVIMAA V	RJ, ALIK	12.12.1942	R3
SUVIO V	RVVÄÄP	27.7.1941	R2
SVÄRD K	RVVÄÄP, VÄNR	28.1.1941	
SYLVIN R	RVKERS, LUUTN	16.5.1942	Kuusamon komp
TAINO K	RVSTM, ALIK	6.3.1940	KanR
TAKALA K	RJ, KORP	19.7.1941	Tohmajärven komp
TANNER O	RJ	25.12.1941	Lieksan komp / RVK
TAPIO T	RVKORP, ALIK	21.1.1942	Lieksan komp / RVK
TAPIO V	RVVÄÄP, LUUTN	8.8.1941	Sallan/Savukosken komp
TAPONEN A	RVVÄÄP, VÄNR	26.8.1942	R3
TAPONEN U	RVKERS	24.8.1941	R2
TARKIAINEN I	RJ, ALIK	10.4.1943	Ilomantsin komp
TARKKONEN Y	RVSTM	2.12.1939	Suomussalmen komp
TSHIIKKU A	RVKERS	1.3.1942	R1
TENHU P	RJ	26.10.1941	Tohmajärven komp
TERKKI T	MVKERS	16.9.1943	Turun mvp
TERÄ E	(MVUPS), LUUTN	13.1.1940	
TIILIKAINEN O	RJ, KORP	25.4.1942	R2
TIITINEN E	RJ	15.5.1943	Ilomantsin komp
TIKKA A	RVALIK, KERS	3.1.1942	Tohmajärven komp
TIMONEN E	RVALIK	12.6.1943	LRE/R6E
TIRINEN F	RVKORP, ALIK	22.7.1943	Suomussalmen komp
TOIVANEN P	RVSTM	14.1.1940	Petsamon komp

TOIVOLA M	RJ, KERS	13.8.1942	Sallan/Savukosken komp
TOIVONEN T	RVKERS	4.2.1940	KRE/R5E
TOMPERI H	(RVKORP), KERS	23.8.1941	
TONTERI T	RVSTM, ALIK	2.12.1939	KanR
TORKKELI A	RVSTM, ALIK	8.3.1940	KanR
TORKKELI E	KERS	selvittämätön	R2
TORKKELI R	RVKERS	4.7.1944	R2
TORVINEN A	RJ	23.10.1941	R1
TUISKU T	RJ, KORP	26.12.1943	Petsamon komp
TUOHIOJA T	RVALIK, VÄNR	6.3.1940	KanR
TUOKKO V	RVKORP	9.3.1944	R2
TUOMAINEN E	MAJ	21.7.1944	LRE/R6E
TUUPAINEN A	RJ	7.8.1941	Ilomantsin komp
TYYNELÄ M	RVKERS, VÄÄP	2.8.1941	R3
TÄHJÄNJOKI O	RJ	17.1.1944	Sallan/Savukosken komp
UIMONEN E	RJ, ALIK	28.6.1944	R1
URONEN A	RJ	20.1.1943	R2
URPALAINEN P	RJ	17.7.1944	R2
USKI A	RVSTM, KERS	11.2.1940	KanR
UTRIAINEN A	RJ	1.8.1944	Ilomantsin komp
UUTTU T	RVKERS, LUUTN	4.1.1942	R2
VAARTO L	RVKERS, VÄNR	21.8.1941	Sallan/Savukosken komp
VAHLSTRÖM P	RJ	7.9.1941	LRE/R6E
VAHTOKARI V	MVUPS, LUUTN	16.9.1943	Turun mvp
VAINIKKA V	RVKORP, ALIK	12.4.1943	R2
VAINIO K	RVSTM	15.4.1941	
VAINIO O	RJ	17.7.1944	R2
VALMUNEN A	MVALIK	25.7.1944	Turun mvp
VALTANEN V	RVKERS	23.7.1944	R1
VANHALA L	(RVKORP), VÄNR	15.9.1941	
VANHANEN A	RVYLIK, KAPT	29.3.1942	Sallan/Savukosken komp
VANHANEN V	RVALIK, KERS	12.12.1941	R3
VANHAPELTO T	RJ, KORP	30.11.1941	R2
VANNINEN J	MVKERS	1.7.1941	MVLE/SL js
VANNINEN T	RJ	11.8.1941	
VARTIAINEN K	KORP	4.8.1944	R1
VASANOJA H	MVT	22.12.1944	
VATANEN E	RJ	selvittämätön	LRE/R6E
VATANEN P	RVSTM	16.12.1939	SR

VEDENOJA J	RJ, KORP	6.8.1944	
VEIJALAINEN U	RVKORP, ALIK	18.7.1941	R1
VEITO A	RJ	23.7.1944	R1
VEPSÄ A	RJ	10.8.1941	R3
VERHO A	RJ	2.5.1942	Kuusamon komp
VESTERINEN O	RJ	7.1.1942	R2
VIHMA L	EVL	24.4.1942	RVLE
VIIKLA V	EV	18.12.1941	RVLE
VIINANEN A	RVVÄÄP, LUUTN	30.6.1941	R2
VIRKKUNEN O	RJ	6.8.1941	Kuhmon komp js
VIROLAINEN V	RJ	24.8.1941	R2
VIRTANEN A	(RVSTM), KERS	11.4.1943	
VIRTANEN M	RJ	selvittämätön	R1
VIRTANEN V	RJ, KORP	18.7.1941	R1
VIUHKO I	RJ	21.7.1944	R2
VULLI P	RVSTM, ALIK	12.1.1940	KanR
VUORENMAA A	RVYLIK	19.7.1941	LRE/R6E
VUORENMAA T	RJ	21.8.1941	Sallan/Savukosken komp
VUORIMAA V	KAPT	3.3.1940	SR
VUORINEN T	RVALIK, KERS	4.9.1941	Lieksan komp / RVK
VÄHÄMÄKI O	RVKERS	5.8.1941	R3
VÄHÄMÄKI U	KORP	13.7.1941	R1
VÄISÄNEN V	RJ, ALIK	21.12.1941	Lieksan komp / RVK
VÄISÄNEN V	RJ, KORP	29.6.1944	R3
VÄYRYNEN E	RJ	19.6.1944	Suomussalmen komp
VÄÄNÄNEN T	RJ, KORP	12.1.1942	
VÄÄTÄNEN R	RVSTM	3.3.1940	Kuhmon komp ts
WELLING E	RVALIK	16.11.1944	
WIGELL E	MVMEST	24.4.1943	
WILHELMS V	(RVSTM), LUUTN	15.6.1944	
WILKMAN T	RVKORP	18.7.1941	R1
YLETYINEN V	RJ, ALIK	21.6.1944	R3
YLI-YRJÄNÄINEN A	RVSTM	15.2.1940	KanR
YLÄ-OUTINEN V	RJ, ALIK	21.8.1941	R2
YLÖNEN J	RJ	ei kaatunut	R1
ÖSTERMAN A	MVT	27.12.1944	

Immolan varuskunta-alueella paljastettiin 31.8.1989 Rajamies-patsas. Kansalaiskeräyksellä rahoitetun patsaan suunnitteli Nina Saila, ja sen mallina oli hänen miehensä Alpo Sailan vuonna 1944 Vuokkiniemessä tekemä Partiomies-patsas. Patsaan mallina oli Rajajääkäripataljoona 8:n rajakorpraali Väinö Karjalainen.

VIITTEET

- ¹ Reserviläisillä oli itsenäisyyden alusta aina Moskovan rauhan loppupäiviin saakka omat, erilliset sotilasarvot. Reservin sotilasarvoon kuului aina etuliite ”reservi” yhtein kirjoitettuna (esim. reservikersantti) ja arvomerkit olivat myös erilaiset (reserviläisillä hopeiset, aktiivihenkilöstöllä kultaiset). Tunnustuksena erityisesti reserviupseerien uhrauksista talvisodassa, ylipäällikkö Mannerheim määräsi kaksi viikkoa ennen jatkosodan syttymistä, 13.6.1941, poistettavaksi reservin sotilasarvoista reservi-etuliitteen ja samalla määräsi arvomerkit kaikille samanvärisiksi eli kultaisiksi.
- ² Korttesalmen rajavartioasemalla on sankaritaulu, mutta se on alun perin ollut Tammelan lakkautetulla kansakoululla, josta se on siirretty vartioasemalle. Niinpä taulussa ovat koulun entiset oppilaat, eivätkä rajavartiomiehet.
- ³ Rauhan ajan Lapin Rajavartioston ja sodan ajan Lapin Ryhmän lyhenne oli sama, LR, mikä asia on joissain teoksissa aiheuttanut virheellisyyksiä.
- ⁴ Käyttikö komppania nimeä ”Rajajääkärikomppania” vai ”Rajakomppania” vaihteli komppaniasta toiseen, ja mm. Kansallisarkiston sivuilla komppaniat on pääsääntöisesti nimetty rajakomppanioiksi. 53. ja 46.RajaJK:t olivat reserviläiskomppanioita ilman rauhan ajan kantakomppaniaa. 44.RajaJK muodostettiin Rajavartiokoulun oppilaista.
- ⁵ 44.RajaJK mainitaan usein virheellisesti 1.K/KevOs/VI AK:na, johon valtaosa sen miehistä siirrettiin, mutta virallisesti komppaniasta tuli 13.7. kevyen osaston konekiväärikomppania, 18.8. Yhdistettyjen rajakomppanioiden konekiväärikomppania ja 20.1.1942 RajaJP4:n konekiväärikomppania. Jotta asia olisi mahdollisimman monimutkainen, 44.RajaJK:n entinen peitenumero/kenttäpostiosoite annettiin RajaJP4:n 2. komppanialle, joka oli entinen 14.RajaJK.
- ⁶ Suurten tappioiden vuoksi jalkaväkirykmenttien kiväärikomppanioista lakkautettiin jo syyskuussa 1941 neljännet joukkueet, mutta rajajääkärikomppanioissa nämä säilyivät.
- ⁷ Pataljooniin kuuluneet rajajääkärikomppaniat säilyttivät vaihtelevasti alkuperäisen numeronsa aina kesään 1942 saakka. Tässä työssä niistä on kuitenkin käytetty pataljoonien juoksevaa numerointia (1.K, 2.K,...).
- ⁸ Ei sotapäiväkirjaa.
- ⁹ ERP17 2K SPK 541 j 6.
- ¹⁰ MO SPK 3535 j 6; RV 11/40; Peltosen kantakortissa ei ole merkintää ylennyksestä raja-aliupseeriksi tai reservin kersantiksi. Sotapäiväkirjassa ja RV hän on rajavartio-kersantti.
- ¹¹ Ei 1RAJAK sotapäiväkirjaa, ei mainintaa JP1 SPK 1744; RV 12/40, jonka mukaan mennessään räjäyttämään siltää Myllyojalla Somerikossa joutui vihollisen saartamaksi ja jäi kentälle.
- ¹² Ei mainintaa 5RAJAK SPK 2807 j 5; RV 12/40.
- ¹³ Mvk 9/40; Merirajalla 1/2003; Lavansaariseuran kotisivut; 100tekijaa.fi; Anttila.
- ¹⁴ PETS HK SPK 2536 j 15; Saressalo 2010.
- ¹⁵ Ei sotapäiväkirjaa; RV 12/40.
- ¹⁶ ERP17 SPK 536 j 4; Sallan HK 2467 j 45; Halttunen, Kuitto, Savela; KT 11/80 s 374; RV 7-8/40, RV 12/40 (virheellisesti 30.12.).
- ¹⁷ Ei ERP13 1K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa ERP13 SPK 482 j 12; KT 1/60 s 7.
- ¹⁸ MO SPK 2392; MO SPK 3535; Geijer; RV 12/40.
- ¹⁹ Ei mainintaa 5RAJAK SPK 2807 j 9; RV 5-6/40, 12/40.
- ²⁰ PETS HK SPK 2536 j 16; JP27 s 966; Kulju s 54; RV 11/40, 12/40.
- ²¹ 5RAJAK SPK 2807 j 10.

- 22 ERP3 1K SPK 409 j 12; RV 12/40, 7–8/44; 1.K/ErP3 oli Inon suojeluskunnan perusta-
ma, mutta siihen tuli päällikkö ja 20 rajavartijaa KanR:sta.
- 23 Siilasvuo (1940) s 9, 23; Karhunen (1974) s 85; RV 12/40.
- 24 PETS HK SPK 2536 j 21; Myllynen RV 12/40, Mytty RV 5-6/40, RV 12/40.
- 25 MO SPK 3535 j 15; RV 12/40.
- 26 Ei mainintaa JP1 SPK 1739 j 4; ei 1.RajaK sotapäiväkirjaa; KT 12/69 s 360; RV 12/40.
- 27 ErP18 ja ErP19 eivät kuuluneet perustamissuunnitelmaan, vaan ne muodostettiin
Rovaniemen Harjoituskeskuksen ylimääräisistä miehistä ja saivat numeronsa vii-
meisen suunnitellun pataljoonan, ErP17:n jälkeen. Vasta tammikuussa huomattiin,
että merivoimille oli jo lokakuussa perustettu suunnitelman mukaisesti ErP:t 18–24,
jolloin LR:n ErP18 nimettiin ErP25:ksi ja ErP19 ErP26:ksi.
- 28 ERP17 SPK 536 j 4; RV 9/40, 12/40.
- 29 Ei sotapäiväkirjaa; RV 12/40.
- 30 ERP16 SPK 506 j 5; RV 12/40; Leppiön kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä
rajavartio- tai reservikersantiksi.
- 31 MO SPK 3535 j 17; RV 12/40; Hirvosesta ei ole mainintaa MO sotapäiväkirjassa,
mutta kuolinilmoituksen mukaan hän on kaatunut 6./7.12. hyökkäyksessä.
- 32 Karhunen (1974) s 91; Rusula on sankaritaulussa ja RV 12/1940 rajavartiokorpraali,
mutta kantakortissa ei ole merkintää nimityksestä rajavartio- tai reservikorpraaliksi.
- 33 Tuunainen s 111; Siilasvuo (1944) s 30; RV 11-12/39, 5–6/40, 12/40.
- 34 Ei mainintaa ERP9 SPK 464 j 38; ERP9 1K SPK 1571 j 5; RV 12/40; Partasen kanta-
kortti on täytetty puutteellisesti ja hänen tietonsa eivät ole aivan varmat. Hänen
yksikökseen on Sotasammossa merkitty 1.K/ErP112 (myöhempi 7.K/JR37), mutta tä-
män komppanian sotapäiväkirjan mukaan 8.12. hyökkäyksessä ei tullut tappioita.
- 35 Ei mainintaa ERP11 SPK 476 j 9; ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; RV 12/40.
- 36 MO SPK 3535 j 20; RV 12/40.
- 37 ERP9 3K SPK 466 j 11; ERP9 SPK 464 j 33; RV 7-8/40, RV 12/40.
- 38 ERP10 SPK 467 j 14; ERP10 JA ALAYKS SPK 469 j 45; Vuorenmaa; Eräsaari 1; KT
3/74 s 93; RV 12/40.
- 39 Taistelukuvaus KT 1/80 s 7; ei mainintaa 4.K/JR42 taistelukertomuksessa; Nygren
mainitsee virheellisesti Pasurin kaatuneen 21.12.; RV 12/40.
- 40 ERP17 SPK 534; ERP17 3K SPK 547 j 13; KT 5/60; RV 12/40.
- 41 ERP8 1K SPK j 20; RV 12/40.
- 42 ERP8 1K SPK j 20; RV 12/40.
- 43 Ei mainintaa ERP9 SPK 464 j 38; ei mainintaa ERP9 1K SPK 1571 j 5; RV 12/40; Sip-
ponen on SR sankaritaulussa ja RV 12/40 virheellisesti Lipponen.
- 44 Ei mainintaa ERP10 SPK 469 j 74; Sotaan Suojärveltä; KT 2/80 s 49; RV 12/40; Kan-
gasniemi on virheellisesti SR:n sankaritaulussa nimellä ”Salmi J”.
- 45 ERP9 3K SPK 466 j 13; KT 5/70 s 132; RV 12/40.
- 46 ERP10 SPK 469 j 13; RV 12/40.
- 47 ERP8 1K SPK 455 j 23; RV 12/40.
- 48 ERP17 1K SPK 540 j 20; ERP17 2K SPK 541 j 16; ERP17 3K SPK 547 j 20; KT 2/67 s
35; KT 12/80 s 410; Kulju 106; Halttunen, Kuitto, Savela; RV 12/40.
- 49 JR16 IIP SPK 1116; JR16 5K SPK 1104; Keskisarja s 156; KT 12/86 s 439; RV 12/40.
- 50 ERP9 SPK 464 j 45; RV 12/40.
- 51 ERP10 SPK 469 j 13; Sotaan Suojärveltä; RV 12/40 (virheellisesti 13.12.).
- 52 ERP7 1K SPK 444 j 4; ERP7 3K SPK 447 j 18; 1.K/ErP7:ää oli vahvennettu suojajouk-
kotaisteluvaiheen jälkeen rajavartiopuolijoukkueella.
- 53 Ei 1.RajaK sotapäiväkirjaa; KT 1/70 s 3; RV 12/40.
- 54 Ei sotapäiväkirjoja; RV 9/40, 12/40, 1/41.
- 55 Ei mainintaa ERP11 SPK 476 j 12; ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; RV 12/40.
- 56 MO SPK 3535 j 26.

- 57 MO SPK 3535 j 27; RV 12/40; Kuoppa on RV 12/40 ja KanR sankaritaulussa korp-raali, mutta hänen kantakortissaan ei ole mainintaa nimityksestä ja sotapäiväkirjas-sa hän on rajavartiosotamies.
- 58 Nygren s 268; RV 12/40.
- 59 Ei mainintaa ERP10 SPK 467 j 20; YH sijoitusluettelo ERP10 JA ALAYKS SPK 469 j 34; (Keskisarja s 214); taistelukuvaus KT 10/58 s 280; taistelukuvaus KT 1/69 s 11; RV 12/40; Nygren ei mainintaa kaatumisesta; 1.K/ErP10:stä oli siirretty vuodenvaihteessa aliupseereita JR16:een, joten on mahdollista, että Kokko kaatui tämän rykmentin riveissä.
- 60 Ei mainintaa ERP9 SPK 464 j 61; JR42 1K SPK 1571 j 8 puuttuvat merkinnät 4.-8.1.1940; (Keskisarja s 214); (KT 10/58 s 280); (KT 1/69 s 11); RV 10/40.
- 61 ERP8 3K SPK 461 j 24 ("päivän tappiot 1 au"); RV 12/40.
- 62 ERP8 1K SPK 455 j 52; Pentti RV 5-6/40, Saukkonen RV 12/40.
- 63 Ei mainintaa ERP15 SPK 494 j 21; ei ERP15 3K sotapäiväkirjaa; Karhunen (1974) s 251, 390; RV 12/40.
- 64 ERP16 SPK 505 j 28; RV 5-6/40, 12/40.
- 65 MO SPK 3535 j 28; RV 12/40.
- 66 Mm. Mäkelä, Suomen Laivasto I; Sundbäck; Veljesviesti 1–2016; Terä oli palvel-lut merivartioupseerina 1930–36, viimeksi Suomenlahden itäisen merivartiopiirin päällikkönä, mutta hänet erotettiin omavaltaisten voimankäyttömääräysten ja liial-lisen alkoholin käytön vuoksi; Nabb mvk 2/40.
- 67 Ei mainintaa OS P SPK 2461 j 11; RV 5-6/40, 12/40.
- 68 Ei mainintaa sotapäiväkirjassa; Nygren s 280; RV 10/40, 12/40.
- 69 ERP17 1K SPK 540 j 26; taistelukuvaus KT 4/66 s 110 ja KT 1/80 s 5; RV 12/40; Kan-gas on sotapäiväkirjassa mainittu reservialikersanttina, mutta hänen kantakortis-saan ei ole mainintaa tästä.
- 70 JR42 5K SPK j 15; RV 12/40.
- 71 JR16 IIP SPK 1121 j 6; RV 12/40.
- 72 Ei mainintaa ERP112 KKK SPK 625 j 14; ei mainintaa ERP10 KKK SPK 473 j 4; ei mainintaa ERP10 SPK 468 j 3; ei mainintaa ERP10 2K SPK 1572 j 15; ei mainintaa ERP10 EK SPK 3304 j 2; ei ERP10 3K sotapäiväkirjaa; RV 5-6/40; Järven tiedot ovat ristiriitaiset: 3./SR perusti ErP10:n, mutta kaatumisilmoituksessa joukoksi on merkit-ty KKK/ErP112. RV mainitsee hänen toimineen komppanian vääpelinä.
- 73 JR27 5K SPK 1267 j 13; Siilasvuo (1944) s 86; Eskelinen suoritti RUK:n kanta-aliup-seerina vuonna 1937, mutta ylennettiin reservivänrikiksi vasta talvisodan alussa, 15.12.1939; RV 12/40, RV 4/41.
- 74 Ei ERP14 sotapäiväkirjoja; ei mainintaa ERP14 2K SPK 490 j 9; RV 12/40.
- 75 ERP8 1K SPK 455 j 61; RV 12/40.
- 76 Ei mainintaa pommituksesta LRE SPK 2308 j 34; RV 12/40.
- 77 JR27 9K SPK 1272 j 8; RV 10/40.
- 78 Ei mainintaa JR27 4K SPK 1265 j 16; RV 12/40.
- 79 Ei sotapäiväkirjoja; Karhunen (1974) tappioluettelo, YH:ssa 3K; kantakortti 1K; ERP15 ADJ SPK 496 j 8; RV 12/40.
- 80 Ei ERP14 sotapäiväkirjoja; RV 9/40, RV 12/40, RV 9–10/43.
- 81 Ei ERP14 sotapäiväkirjoja; ei mainintaa ERP14 2K SPK 490 j 11; RV 12/40.
- 82 Ei sotapäiväkirjaa; RV 12/40, jonka mukaan kaatui Kuusijärvellä, josta pataljoona oli kuitenkin siirretty kaksi päivää aikaisemmin Luelahteen.
- 83 JR43 5K SPK 1579 j 19 (ERP12:sta tuli II/JR43 huhtikuussa 1940); RV 9/40, 12/40.
- 84 Siilasvuo (1940) s 9; RV 11/40, 12/40; Lehto oli reserviupseeri, mutta nimitetty up-seerin virkaan.
- 85 JR37 9K SPK 1448 j 17; RV 12/40, 9–10/42.
- 86 Ei mainintaa ERP3 1K SPK 411 j 4; RV 12/40; 1.K/ErP3 oli Inon suojeluskunnan perus-tama, mutta siihen tuli päällikkö ja 20 rajavartijaa KanR:sta.

- 87 Ei mainintaa ERP3 1K SPK 411 j 4; RV 12/40.
- 88 Ei ERP14 sotapäiväkirjoja; ei mainintaa ERP14 2K SPK 490 j 12; RV 12/40.
- 89 JR14 SPK 1034; Hakala; Isänmaan puolesta; RV 12/40; Paavolaisen kantakortti on täytetty puutteellisesti. Hänet on mainittu RV 12/40 ylennetyn rajavartioalikersantiksi maaliskuussa 1939, mutta kantakortissa ei ole tästä mainintaa; 4. Erillinen komppania oli entinen 4. Rajakomppania, joka siirrettiin suojajoukkotaisteluvaiheen jälkeen joulukuun ensimmäisellä viikolla II Armeijakunnan alaisuuteen. Siitä muodostettiin panssarintorjuntakomppania, josta vuorotellen käytettiin nimeä 4. Panssarintorjuntakomppania tai 4. Erillinen Komppania.
- 90 JR14 SPK 1034; Hakala; Isänmaan puolesta; RV 12/40 (Yli-Yrjänäinen virheellisesti 15.8.1940).
- 91 ERP12 SPK 480 j 7; ERP12 1K SPK 3296 j 46; RV 12/40.
- 92 Taistelukertomus URR SPK 3139.
- 93 ERP17 3K SPK 547 j 22; RV 12/40.
- 94 Ei mainintaa ERP11 SPK 477 j 8 ("omat tappiot 3 kaatunutta"); ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; RV 12/40.
- 95 Ei sotapäiväkirjaa; RV 12/40.
- 96 RV 12/40.
- 97 JP2 SPK 1780 j 7; Juvoselle on merkitty kantakortissa yksiköksi sekä konekiväärikomppania että 3. komppania; ei mainintaa JP2 3K SPK 1790 j 61; ei JP2 KKK sotapäiväkirjaa.
- 98 Ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; ei mainintaa ERP15 SPK 495 j 16; RV 12/40.
- 99 Ei mainintaa JR27 8K SPK 1271 j 11; ei JR27 1K sotapäiväkirjaa; Karttunen RV 12/40.
- 100 Ei sotapäiväkirjaa; RV 12/40; Pasuri on KanR Kultaisessa kirjassa mainittu kaatuneeksi maaliskuussa 1940 1.RajaK:ssa panssarimiinaa virittäessään ja RV 12/40 mukaan hän kaatui maaliskuussa toimiessaan panssarintorjuntatykin ampujana. 1.RajaK muutettiin panssarintorjuntakomppaniaksi suojajoukkovaiheen jälkeen, mutta sen sotapäiväkirjat eivät ole säilyneet eikä komppanian toiminnasta ole tarkkoja tietoja.
- 101 SISSIP4 SPK 2978 j 10; RV 12/40.
- 102 ERP3 1K SPK 411 j 14; RV 12/40; Mälkki s 181; 1.K/ErP3 oli Inon suojeluskunnan perustama, mutta siihen tuli päällikkö ja 20 rajavartijaa KanR:sta.
- 103 RV 10/40, RV 12/40.
- 104 Ei ERP14 tai alayksiköiden sotapäiväkirjoja; RV 12/40, RV 7-8/40; Hannola on RV 7-8/40 raja-alikersantti, mutta RV 12/40 rajakersantti ja joukkueen johtaja.
- 105 RV 12/40; Moilanen on KRE/R5E sankaritaulussa rajavääpeli, mutta ylennyksestä ei ole mainintaa kantakortissa, kaatumisilmoituksessa hän on reservikersantti ja RV 12/40 hänet on mainittu kaatuneen raja-alikersanttina.
- 106 Taistelukertomus JR23 SPK 1173 j 6
- 107 Ei 7RAJAK sotapäiväkirjaa; Koppanen RV 12/40, RV 1/41, Taino, Tuohioja RV 12/40; Tuohioja on kaatumisilmoituksessa merkitty kentälle jääneeksi, josta hänet on todennäköisesti löydetty jatkosodan aikana. Tuohioja ei ole Isänmaan puolesta-matrikelissa. Ennen sotaa reserviupseerikurssin suorittaneet asevelvolliset kotiutuivat upseerikokelaina, ja heidät ylennettiin reserviärikkeiksi vasta kolmen – kuuden kuukauden kuluttua, paitsi mikäli he, kuten Tuohioja, joka ylennettiin vasta tammikuussa 1940, värväytyivät tai heidät nimitettiin kanta-aliupseerin toimeen tässä välissä.
- 108 ERP12 SPK 480 j 8; ERP12 1K SPK 3296 j 53; Tuunainen s 267; Kivakka s 191; Siilasvuo (1944) s 124, 198; RV 5-6/40.
- 109 Ei sotapäiväkirjaa; RV 12/40.
- 110 ERP9 TSTKERT 465 j 3; Sotaan Suojärveltä; Ihalainen, Kiiski, Saloranta RV 12/40, Pietarinen ei mainintaa RV.

- 111 Ei sotapäiväkirjaa; Myllynen RV 5-6/40, 12/40, Sillanpää RV 12/40, 1/41.
112 Pohjonen s. 123
113 Mvk 5/40.
114 Ei sotapäiväkirjaa; Haapanen s 32; RV 12/40.
115 Henriksson on mainittu useissa sukututkimusohjelmissa kuolleeksi Ruskealassa, joka kuitenkin oli luovutetussa Karjalassa. Hänet oli todennäköisesti komennettu tai siirretty R4:ään ja hän kuoli Ruskealan vastaisella rajalla.
116 Kosonen, Pohjonen s 158–160; RV 12/40.
117 VUK; Kosonen, Pohjonen s 581; RV 12/40.
118 RV 3/41.
119 Hämäläisen tiedot ovat erittäin puutteelliset. RV 1/41 ja KanR Kultaisen kirjan mukaan hän on kuollut 1.1.1941, mutta hänen kantakorttiaan ei ole saatavilla.
120 RV 3/41; Haapanen s 36.
121 RV 2/41.
122 RV 3/41; Haapanen s 35.
123 RV 4/41.
124 Mvk 8/41; YouTube ”Merivartijoiden muistoja - Vartiolaiva Turjan ensimmäinen päällikkö”.
125 RV 5/41.
126 RV 5/41.
127 RV 3-4/42.
128 Mvk 11/41.
129 Ei sotapäiväkirjaa; Kärkkäisen mukaan 24.6.; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
130 Ei sotapäiväkirjoja; RV 11-12/41; Hippeläinen erosi palvelussitoumuksen päätyttyä 31.5.1941, eikä kantakortissa ole mainintaa uudelleen värväytymisestä. Hänet on kuitenkin poistettu RvE luettelossa rajajääkäriinä. Kaatumisilmoituksessa hän on ”rajakersantti”, mutta kantakortissa ei ole mainintaa myöskään ylennyksestä reservin kersantiksi.
131 RAJAJP2 2K SPK 21108 j 7; Purhonen s 17; RV 11-12/41; kantakortissa ei mainintaa palveluksesta värvätyynä.
132 Ei mainintaa Kärkkäinen, ei mainintaa RajaJP5, ei mainintaa 42RAJAJK SPK 21328 j 3.
133 Ei sotapäiväkirjaa; Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41, RV 1-2/42; Kärkkäinen s 19–21; Kärkkäinen mainitsee livosen kaatuneen 31.6. [sic]; livosen kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä raja-alikersantiksi tai rajakersantiksi, jona hänet on poistettu päiväkäskyllä.
134 Ei mainintaa RAJAJP1 2K SPK 21068 j 18; ei 12RAJAJK tai RAJAJP1 1K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa Närhisalo; ei mainintaa RV; Ohvon ruumiin löytymisestä meni vielä puolitoista vuotta, ennen kuin tieto asiasta saatiin omaisille ja ruumis toimitettua heille, mikä lienee syynä puutteellisille tiedoille.
135 Karhunen (1972) s 25; 25RAJAJK:n tai RAJAJP8 1K:n sotapäiväkirjoja ei ole koko jatkosodan ajalta; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
136 Ei IILSTO sotapäiväkirjaa; taistelukertomus 2RPR E SPK 21488 j 11; Vannisen kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä merivartio- tai reservikersantiksi.
137 RjP3 sotapolulla ja rauhantiellä s 14; ei 31RAJAJK sotapäiväkirjaa; ei mainintaa 4RPR sotapäiväkirjassa; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
138 RAJAJP4 KKK SPK 21156 j 10; RV 11-12/41; 44.RajaJK perustettiin pääosin Rajavartiokoulussa kurssilla olleista oppilaista. Arhipoffin ja Mustosen kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvätyynä, mutta kumpikin on mainittu rajajääkäriinä RvE luettelossa.
139 14RAJAK SPK 21315 j 3; RV 11-12/41.

- 140 RAJAJP2 2K SPK 21108 j 9; Purhonen s 18; Närhisalo s 39; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41; Moisio kantakortti on täytetty puutteellisesti, eikä siinä ole merkintää ylennyksestä rajakersantiksi, jona hänet on poistettu päiväkäskyllä.
- 141 Ei mainintaa JR10 2K SPK 10060 j 4.
- 142 RAJAJP1 2K SPK 21068 j 23; RV 11-12/41.
- 143 RAJAJP7 2K SPK 21241 j 17; Vuorio, Lönnström s 15 ja luettelo; RV 11-12/41; Soppe-
lasta ei ole mainintaa sotapäiväkirjassa; Paldaniuksen kantakortissa ei ole mainin-
taa rajavartiopalveluksesta, mutta sotapäiväkirjassa hän on "rajakersantti" ja hänet
on poistettu RvE luettelossa rajajääkärinä.
- 144 Närhisalo s 37; RajaJP1 sankarivainajat; ei sotapäiväkirjoja; Rvstopääll pky 2/1942;
RV 11-12/41.
- 145 Ei mainintaa Karhunen (1972) s 25; 25RAJAJK:n tai RAJAJP8 1K:n sotapäiväkirjoja
ei ole koko jatkosodan ajalta; RV 11-12/41.
- 146 15RAJAK SPK 21318 j 10; KT 10/61 s 291; ei mainintaa Saari s 2; RV 11-12/41; Rytkö-
nen Rvstopääll pky 2/1942; Rytkösen kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä
rajakersantiksi, jona hän on RvE luettelossa ja poistettu päiväkäskyllä.
- 147 53RAJAK SPK 21332 j 17, 20; Purhonen s 19; Mönkkönen Rvstopääll pky 2/1942, RV
11-12/41, 7–8/42; Lehtoniemi, Suokas RV 11-12/41.
- 148 RAJAJP5 1K SPK 21166 j 3; Kuukka RV 11-12/41, 3–4/42, Leppänen, Rantala RV 11-
12/41.
- 149 Ei 35RAJAJK sotapäiväkirjaa; Karhunen (1972) s 34; RV 11-12/41.
- 150 RAJAJP3 1K SPK 21116 j 6.
- 151 BRO LKE SPK 5214 j 26; RAJAJP3 1K SPK 21116 j 6; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä
kaatuneiden luettelo (pl. Rehnström, joka ei ole myöskään henkilöstöluettelossa);
Koski, Leinonen, Liukkonen, Rehnström RV 11-12/41; Koski Rvstopääll pky 2/1942;
Kosken kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä raja-alikersantiksi; samassa
hyökkäyksessä kaatui myös korpraali Urho Vähämäki, jonka nimi on RMK:n sankar-
ritaulussa. Vähämäki oli kuitenkin varusmies eikä värväty.
- 152 BRO LKE SPK 5214 j 30.
- 153 BRO LKE SPK 5214 j 34; RV 11-12/41.
- 154 14RAJAK SPK 21315 j 4; RV 11-12/41.
- 155 SISSIP1 2K SPK 26285 j 5; RV 11-12/41.
- 156 Närhisalo s 37; ei sotapäiväkirjoja; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41; Juvakan
kantakortissa ei ole mainintaa nimityksestä rajakersantiksi, jona hänet on poistettu
päiväkäskyllä.
- 157 Ei sotapäiväkirjoja; ei mainintaa Purhonen; RV 11-12/41.
- 158 Ei mainintaa RAJAJP5 1K SPK 21166 j 6; RV 11-12/41.
- 159 34JA15RAJAK SPK 21321 j 11; Saari s 6; RV 11-12/41.
- 160 4RPR IILSTO SPK 21509 j 13 ja 66; SNAPP LO SPK 23118 j 152; KT 2/57; RjP3 so-
tapolulla ja rauhan tiellä s 14 ja kaatuneiden luettelo; Kauhanen, Kataja, Monto,
Multamäki, Penttinen, Seetrivuo, Veijalainen RV 11-12/41, Pohjola RV 11-12/41, RV
7–8/42, Wilkman RV 11-12/41, RV 1-2/42; Seetrivuo Rvstopääll pky 2/1942.
- 161 Ei 21RAJAJK, RAJAJP3 tai RAJAJP3 2K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa RjP3 sotapo-
lulla ja rauhan tiellä; RV 11-12/41.
- 162 RAJAJP2 SPK 21095 j 2; Purhonen s 23; RV 11-12/41.
- 163 VI AK KEVOS SPK 4678 j 5; ei 2K sotapäiväkirjaa; RV 11-12/41, RV 5–6/42; Takalan
kuolinssyiksi on kuolinilmoituksessa mainittu "kaatui ilmapommituksessa", mutta
sotapäiväkirjan mukaan ei päivän aikana tullut tappiota ilmapommituksissa.
- 164 Ei mainintaa JR33 KRHK SPK 11560 j 8; ei mainintaa JR54 E SPK 12972 j 22; ei
RAJAJPW sotapäiväkirjaa; ei mainintaa RAJAJP7 2K SPK 211241 j 22; ei mainintaa
Vuorio, Lönnström; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41, RV 3–4/42.

- 165 Karhunen (1972) s 28; RV 11-12/41; Heikkinen, Kesti Rvstopääll pky 2/1942; Mönkösen kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvätyinä, mutta hän on RvE luettelossa rajajääkäriä.
- 166 Sorko (2018) liite 1; ei KKK sotapäiväkirjaa; ei mainintaa JP7 2K SPK 14038 j 9; JP7 SPK 14030 j 26; RV 9-10/42.
- 167 RAJAJP7 2K SPK 21241 j 25; Vuorio, Lönnström luettelo; RV 11-12/41; Martikaisen kantakortissa ei ole merkintöjä talvisodan jälkeisestä palveluksesta, mutta hän on RvE luettelossa rajajääkäri.
- 168 VI AK KEVOS SPK 4678 j 11; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41; Riipinen on tuntemattomasta syystä Lieksan komppanian / RVK:n sankaritaulussa "rajajääkäri".
- 169 EROS P SPK 6617 j 20; RV 11-12/41, 1–2/42.
- 170 Ei mainintaa 42RAJAK SPK 21328 j 13 ("tappiot 2 au ja 4 miestä"); Närhisalo s 25; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 171 RAJAJP7 3K SPK 21255 j 9; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41, 1–2/42; Leppäsen kantakortti on puutteellinen. Hänet on joissain lähteissä mainittu (raja)kersanttina, mutta sotapäiväkirjan mukaan hän on ollut raja-alikersantti, jona hänet on myös poistettu päiväkäskyllä; ei mainintaa Vuorio, Lönnström.
- 172 Karhunen (1972) s 40; RV 11-12/41; Korhosen yksiköksi on kantakortissa merkitty 25.RajaJK, mutta hänet lienee siirretty vapaaehtoisena Osasto Pessiin.
- 173 BRO LO 5214 j 99; RAJAJP3 1K SPK 21116 j 15; Kauppinen on RJP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelossa mutta Seulanto ei; Seulanto RV 11-12/41, RV 5–6/42, Kauppinen RV 11-12/41.
- 174 36RAJAK SPK 21325 j 6 ja 9; RV 11-12/41; Koukku suoritti Rajakoulun keväällä 1936, mutta hänet erotettiin kurssin jälkeen "sopimattomana rajavartiolaitoksen palvelukseen". Koukun kantakortissa ei ole mainintaa uudelleen värväytymisestä tai nimityksestä rajakorpraaliksi, jona hänet on mainittu RvE luettelossa.
- 175 RV 11-12/41, 5–6/43; Kokkosen yksiköksi on Sotasammossa merkitty 2.K/RajaJP2, mutta hänestä ei ole mainintaa pataljoonan tai 1.K, 2.K tai 3.K sotapäiväkirjassa; Kokkonen Rvstopääll pky 2/1942; Kokkosen kantakortissa ei ole merkintää ylennyksestä rajaväpäpeliksi, jona hänet on poistettu päiväkäskyllä.
- 176 RAJAJP2 SPK 21095 j 6–10; RAJAJP2 2K SPK 21108 j 13; Purhonen s 28–33; Närhisalo s 45–47; Rekkilä RV 11-12/41, RV 1–2/42, Helin, Mesilä, Sokka, Mononen, Tyynelä RV 11-12/41; Helin, Mesilä, Mononen, Sokka, Tyynelä Rvstopääll pky 2/1942.
- 177 KEVOS5 SPK 16907 j 25; Karhunen (1972) s 30; RV 11-12/41.
- 178 Ei mainintaa RAJAJP2 3K SPK 21110 j 4; Purhonen s 35; Närhisalo s 47; Saastamoinen RV 11-12/41, Vähämäki Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41, RV 1–2/42.
- 179 34JA15RAJAK SPK 21321 j 27; Saari s 15; Keitanen Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 180 Ei sotapäiväkirjaa; Närhisalo s 78–79; RV 11-12/41, RV 3–4/42.
- 181 Ei mainintaa SISSIP1 3K SPK 23068 j 34; ei SISSIP1 sotapäiväkirjoja; ei mainintaa RAJAJP5 1K SPK 21166 j 10; RV 11-12/41.
- 182 III/JR12 sotapäiväkirja ei ole säilynyt ja Tapion kantakortti on täytetty puutteellisesti, joten hänen tarkka tehtävänsä ei ole selvillä; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 183 RAJAJP2 SPK 21095 j 16; RAJAJP2 2K SPK 21108 j 18; RAJAJP2 3K SPK 21110 j 4; Purhonen s 39, 47, luettelo (Susi virheellisesti Suni); Närhisalo s. 49; Lemmetty RV 11-12/41, RV 7–8/42; Purho RV 11-12/41, RV 1–2/42; Susi, Vepsä, Kemppinen, Lievonon RV 11-12/41.
- 184 Ei sotapäiväkirjaa; Närhisalo s 79; Sassi Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41; Sassin kantakortissa ei ole merkintää ylennyksestä raja-alikersantiksi tai rajakersantiksi, jona hänet on poistettu päiväkäskyllä.
- 185 14RAJAK SPK 21315 j 13–15; RV 11-12/41; Hyytiä Rvstopääll pky 2/1942.
- 186 14RAJAK SPK 21315 j 13–15; Pelttonen RV 11-12/41, Schadewitz RV 11-12/41, 3–4/42.

- 187 34JA15RAJAK SPK 21321 j 30; ei mainintaa Saari s 16; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 188 Ei mainintaa RAJAJP5 1K SPK 21166 j 10; RV 11-12/41.
- 189 BRO LKE SPK 5215 j 13; ei 21RAJAJK, RAJAJP3 tai RAJAJP3 2K sotapäiväkirjaa; Marttinen on RJP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelossa mutta Vanninen ei; Marttinen RV 11-12/41, Vanninen ei mainintaa RV; Marttinen on RvE luettelossa, mutta Vanninen ei; Vanninen oli oppilaana Rajakoulussa 27.2.-15.5.1941, josta hänet siirrettiin jatkosodan alussa Hangon rintamalle, ja on mahdollista, että häntä ei ole ehditty ottaa ennen kaatamista R1:n kirjoihin värvätyksi; kummankaan kantakortissa ei ole mainintaa värvätyynä palveluksesta, mutta sotapäiväkirjassa he kumpikin ovat "rajajääkäri alikersantti".
- 190 Ei JR15 7K sotapäiväkirjaa, ei mainintaa JR15 IIIP SPK 10692 j 4
- 191 RAJAJP2 SPK 21095 j 18; Purhonen s 49 ja luettelo; Närhisalo s 50; Eräkallio Rvstopääll pky 2/1942; RV 9-10/41, RV 11-12/41.
- 192 Ei mainintaa RAJAJP2 1K SPK 21099 j 13; RAJAJP2 3K SPK 21110 j 5; Purhonen s 50; Närhisalo s 50; RV 11-12/41; Karhun kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvätyynä, mutta hän on RvE luettelossa.
- 193 RAJAJP2 2K SPK 21108 j 20; Purhonen s 51; RV 11-12/41.
- 194 Ei mainintaa RAJAJP2 3K SPK 21110 j 5; Purhonen luettelo; RV 11-12/41.
- 195 JR58 IIP SPK 13459 j 39 vain maininta "kaat 1 au..."; ei komppanian sotapäiväkirjaa.
- 196 Suurnäkistä ei ole mainintaa missään II P:n sotapäiväkirjoista; RV 11-12/41.
- 197 Ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 36; Purhonen s 50; RV 11-12/41, RV 3-4/42.
- 198 JR15 IIIP SPK 10692; Purhonen s 51; Pekola; Henttonen – Lappalainen; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 199 Ei Os Pessi tai 35RAJAJK sotapäiväkirjoja; Liukkonen on taulussa rajakersanttina, mutta hän oli rajajääkäri ja reservin alikersantti erotessaan vakinaisesta palveluksesta välirauhan aikana. Kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä kersantiksi, mutta kaatumisilmoituksessa hän on kersantti.
- 200 RAJAJP3 1K SPK 21116 j 23; Uitto, Geust; RJP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 13 ja kaatuneiden luettelo; Karri Rvstopääll pky 2/1942; RV11-12/41.
- 201 Ei mainintaa SISSIP1 3K SPK 23068 j 37; ei SISSIP1 sotapäiväkirjoja; RV 11-12/41; Suomalainen on todennäköisesti siirretty 24.RajaJK:sta SissiP1:een vähän ennen kaatumistaan. Hänen kaatumisilmoituksessaan on joukkona SissiP1, mutta kantakortin kaatumismerkinnät on allekirjoittanut 24.RajaJK:n päällikkö.; HUOM: Vegarusjärviä on kaksi samalla alueella. SissiP1 taisteli Ägläjärven koillispuolella olevan Vegarusjärven alueella, kun taas kesän 1944 torjuntataistelut käytiin Tolvajärven kaakkoispuolella olevan Vegarusjärven alueella.
- 202 Ei SISSIP1 sotapäiväkirjaa, ei mainintaa RAJAJP5 1K SPK 21166 j 10; RV 11-12/41; Immosen kaatumisilmoituksessa on joukkona 24.RajaJK, mutta paikkana Vegarus.
- 203 Kilkki s. 51; Reiman, Ylä-Uotinen RajaJP1 sankarivainajat; ei sotapäiväkirjoja elokuulta 1941; Hynnä, Laasonen Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41, RV 1-2/42; Reiman, Ylä-Uotinen RV 11-12/41.
- 204 KEVOS3 2K SPK 16891 j 15; Hassinen ei mainintaa RV.
- 205 RAJAJP7 2K SPK 21241 j 39-40; RAJAJP7 1K SPK 21223 j 20; taistelukertomus RAJAJP7 SPK 21211 j 51; Vuorio, Lönnström s 29 ja luettelo (pl. Vaarto ja Puusaari, joita ei ole luettelossa); Puusaaresta ei ole mainintaa komppanioiden sotapäiväkirjoissa ja konekiväärikomppanian sotapäiväkirjaa ei ole elokuulta; RV 11-12/41 (Vaarto lisäksi Rvstopääll pky 2/1942, RV 1-2/43; Vuorenmaa lisäksi 5-6/42); Vaarto on todennäköisesti ollut kantavääpeli ennen eroaan sotaväen palveluksesta. Hänet on otettu hyvin poikkeuksellisesti reserviupseerina LR:aan rajavartiokersantiksi.

- 206 RAJAJP7 2K SPK 21241 j 39–40; RAJAJP7 1K SPK 21223 j 20; taistelukertomus RAJAJP7 SPK 21211 j 51; Vuorio, Lönnström luettelo; RV 11-12/41; Kuosmasen kanta-kortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvättynä, mutta hän on RvE luettelossa.
- 207 Ei sotapäiväkirjaa; Karhunen (1972) s. 30; RV 1-2/43.
- 208 Kummankaan komppanian sotapäiväkirjat eivät ole säilyneet elokuulta 1941; Närhi-salo s. 54–55; Parkkonen RajaJP1 sankarivainajat; RV 11-12/41; KT julkaisemattomat 3318; Kosolan kanta-kortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvättynä, mutta hänet on mainittu RvE luettelossa.
- 209 Kummankaan komppanian sotapäiväkirjat eivät ole säilyneet elokuulta 1941; Närhi-salo s. 54–55; Ollikainen, Hietanen, Himanen, Harju RajaJP1 sankarivainajat; Harju, Hietanen, Himanen, Kumpulainen, Ritvonen RV 11-12/41, Ollikainen ei mainintaa RV; Harju, Hietanen, Kumpulainen Rvstopääll pky 2/1942; KT julkaisemattomat 3318; Harjun ja Hietasen kanta-kortissa ei ole merkintää ylennyksestä rajakersantiksi, jona heidät on poistettu päiväkäskyllä; Himasen kanta-kortissa ei ole mainintaa pal-veluksesta värvättynä, mutta hänet on mainittu RvE luettelossa.
- 210 Ei sotapäiväkirjaa; Tomperin kanta-kortissa ei ole merkintää ylennyksestä reservin kersantiksi, jona hänet on mainittu kaatumisilmoituksessa.
- 211 32RAJAJOS 2K SPK 21056 j 6; RV 11-12/41; Rantasen kanta-kortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvättynä ja Kärkkäisen mukaan hän oli sotamies.
- 212 Komppanian sotapäiväkirjat vuodelta 1941 eivät ole säilyneet; Kostiainen, Taponen, Virolainen RV 11-12/41, RV 1–2/42; Rantalainen, Taponen Rvstopääll pky 2/1942; Kostiaisen kanta-kortissa ei ole mainintaa nimityksestä rajakorpraaliksi, mutta hän on RvE luettelossa ja RV korpraali; Rantalaisen kanta-kortissa ei ole mainintaa ylen-nyksestä rajaylikersantiksi, jona hänet on poistettu päiväkäskyllä ja mainittu RvE luettelossa.
- 213 Koivisto on todennäköisesti määrätty yhteysupseeriksi ja oppaaksi saksalaisille, mutta hänen varsinainen tehtävänsä ja joukkonsa eivät selviä lähteistä. Hän oli vielä heinäkuun puolivälissä 1941 joukkueen johtajana 26.RajaJK:ssa, mutta kom-panian muuttuessa elokuun puolivälissä 2.K/RajaJP W:ksi, ei häntä enää mainita komppanian vahvuusilmoituksessa, mutta ei myöskään pataljoonan tai 6.D:n so-tapäiväkirjoissa tai taistelukertomuksissa; Vuorio, Lönnström mainitsee hänet yh-teysupseerina muttei mainitse kaatumista; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41 (vir-heellisesti 15.8.).
- 214 35RAJAK SPK 21322 j 14; RV 11-12/41.
- 215 Ei sotapäiväkirjaa; Oksanen, Komulainen s 554; RV 11-12/41, 1–2/42; Ilvosen tiedot ovat ristiriitaiset. Hänelle on kanta-kortissa ja kaatumisilmoituksissa merkitty kol-me eri katoamispaikkaa: Muujärvi (Repolaan johtavan tien varrella), Kiimasjärvi ja Kekjärvi. RvE luettelossa hänen katoamispäivänsä on 31.8.41.
- 216 JR4 SPK 9068; Lopmeri; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 217 RAJAJP7 2K SPK 21241 j 42; taistelukertomus RAJAJP7 SPK 21211 j 47; Vuorio, Lönnström luettelo; RV 11-12/41; Pitkänen Rvstopääll pky 2/1942.
- 218 RAJAJP2 3K SPK 21110 j 7; ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 39; ei mainintaa Pur-honen; Hannonen; RV 11-12/41, RV 7–8/43, Lahtinen RV 11-12/41; Lahtinen on RvE luettelossa rajajääkäri, mutta hänet oli ylennetty kaatumista edeltävänä päivänä korpraaliksi.
- 219 Ei mainintaa Närhisalo s 56; ei sotapäiväkirjaa; RV 11-12/41, RV 1–2/42; Kakko Rvs-topääll pky 2/1942; Louhikko RajaJP1 sankarivainajat.
- 220 RAJAJP7 1K SPK 21224 j 4; Vuorio, Lönnström luettelo; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 221 Ei mainintaa RAJAJP7 SPK 21212 j 7; RAJAJP7 2K SPK 21241 j 44; ei mainintaa Vuo-rio, Lönnström; RV 11-12/41.

- 222 BROLKE SPK 5215 j 66; RAJAJP3 1K SPK 21116 j 30; ei RAJAJP3 2K sotapäiväkirjaa; Lappalainen (1987); RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 13 ja 18–19 ja kaatuneiden luettelo; Lahti Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41, RV 1–2/42, Koivisto RV 11-12/41.
- 223 RAJAJP2 SPK 21095 j 30; RAJAJP2 2K SPK 21108 j 27; Närhisalo s. 73; Purhonen s 71 (Korvenkangas vain luettelossa; Purhonen ei mainitse Bernitziä eikä Korvenkangasta); RV 11-12/41 (Ruuska myös Rvstopääll pky 2/1942, RV 7-8/42); Bernitz on RvE luettelossa rajajääkäri, mutta hänet oli kantakortin mukaan nimitetty rajakorp-raaliksi keväällä 1940.
- 224 URR E SPK 24350 j 31; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41; Vuorinen siirrettiin jatkosodan liikekannallepanossa Onttolan rajavartioasemalta Uudenmaan Rakuunarykmentin esikuntaeskadroonaan viestialupseeriksi. Vuorisen kantakortissa ei ole merkintää ylennyksestä raja-alikersantiksi, jona hänet on poistettu päiväkäskyllä ja mainittu RvE luettelossa.
- 225 RV 11-12/41; Rvstopääll pky 2/1942.
- 226 JR27 6K SPK 11050 j 24; sotapäiväkirjan mukaan Saunaoja ”kaatui tapaturman johdosta”.
- 227 JR12 1K SPK 10347 j 20.
- 228 RAJAJP7 3K SPK 21255 j 20; Vahlström on LRE sankaritaulussa virheellisesti Ahlström. Hänen kantakortissaan ei ole mainintaa palveluksesta värvätynä, mutta hän on RvE luettelossa ja sotapäiväkirjassa hänet on mainittu rajajääkärinä; ei mainintaa Vuorio, Lönnström; RV 11-12/41.
- 229 Ei mainintaa 35RAJAK SPK 21322 j 24; ei LINNP15 sotapäiväkirjaa; DIV J SPK 6310; DIV J SPK 6322; Heiskanen RV 11-12/41; Pennasen kantakortti on puutteellinen. Hän on todennäköisesti eronnut palveluksesta ennen jatkosotaa, koska häntä ei maininta RvE luettelossa eikä RV.
- 230 Ei RAJAJP S 2K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa RAJAJP SEITAMO SPK 21333 j 6; ei mainintaa Saari s 18; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41; <http://www.14dperinneyhdistys.fi>
- 231 RV 11–12/1941; ei mainintaa BRO LKE SPK 5215 j 76; ei 21RAJAJK tai RAJAJP3 2K sotapäiväkirjaa; Laitinen on RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä 2. kompanian henkilöstöluettelossa, muttei kaatuneiden luettelossa.
- 232 Koivu RV 11-12/41, 1–2/42, Kangas RV 11-12/41.
- 233 RV 1-2/42, 3–4/43.
- 234 JR9 IIP SPK 10010 j 35; ei 2KKK sotapäiväkirjaa.
- 235 32RAJAJOS 2K SPK 21056 j 11; Närhisalo s 83; Kärkkäinen s 37; RV 11-12/41; Javanainen on sankaritaulussa rajajääkäri, mutta sotapäiväkirjan, kaatumisilmoituksen, Kärkkäisen ja Närhisalon mukaan hän oli rajakorp-raali. Kantakortissa ei ole mainintaa nimityksestä rajakorp-raaliksi.
- 236 JR5 14K SPK 9318 j 26; Puhtimäki on poikkeuksellisesti palvellut raja-aliupseerina, vaikka on ollut reserviupseeri.
- 237 Ei mainintaa VI AK KEVOS SPK 4679 j 13; ei mainintaa RAJAJP4 KKK SPK 21156 j 30; RV 11-12/41, 1–2/42; Matikka aloitti Rajakoulussa syksyllä 1938, mutta hänen kurssinsa keskeytettiin sopimattomana koulutettavaksi rajavartijaksi; Matikan ja Heinon kantakorteissa ei ole mainintaa palveluksesta värvätynä, mutta he kumpikin ovat RvE luettelossa ja RV:ssa he ovat kumpikin ”rajajääkäri 2./R4”.
- 238 42RAJAK SPK 21329 j 9; 32RAJAJOS 2K SPK j 13; 32RAJAJOS 1K SPK 21055 j 18; Kärkkäinen s 42; RV 11-12/41.
- 239 Ei sotapäiväkirjaa; RV 11-12/41.
- 240 36RAJAK SPK 21325 j 16; RV 11-12/41.
- 241 32RAJAJOS 1K SPK 21055 j 23; Kärkkäinen s 43.
- 242 KEVOS5 SPK 16908 j 3; Karhunen (1972) s 76; Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41, 3–4/42; RvE luettelon mukaan Ojanne oli rajaväpelin vakanssilla, mutta kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä.

- 243 Ei mainintaa VI AK KEVOS SPK 4679 j 15; ei mainintaa VI AK KEVOS 1K SPK 4681 j 10; ei mainintaa RAJAJP4 KKK SPK 21156 j 32; ei 2K sotapäiväkirjaa; RV 11-12/41, RV 1-2/42.
- 244 Siippaisen tiedot ovat ristiriitaiset: Karhunen (1972) s 34 mainitsee hänen jääneen vangiksi ”elokuun alkupuolella”, kantakortissa hänet on mainittu kadonneeksi 13.9, katoamisilmoituksessa 2.10.1941 ja RvE luettelossa 7.10.1941. Hänestä ei ole mainintaa 35RAJAK SPK 21322 j 38
- 245 Ei mainintaa OSP SPK 26109 j 7; ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; Peltomaa; RV 1-2/41; Längin kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvättynä, mutta hän erosi 12.Pr:n kersantin toimesta syyskuussa 1940 ja todennäköisesti värväytyi sen jälkeen R6:een, koska hän on RvE luettelossa rajajääkäri.
- 246 42RAJAK SPK 21329 j 14; RV 11-12/41; Härmäläinen on kantakortin mukaan eronnut palveluksesta sitoumuksen päätyttyä 31.5.1941. Hänet on kuitenkin mainittu RvE luettelossa kaatuneista.
- 247 RAJAJP7 3K SPK 21255 j 22; RV 11-12/41.
- 248 Ei 2K sotapäiväkirjaa, ei mainintaa JP5 SPK 13976 j 18
- 249 Ei sotapäiväkirjaa; ei mainintaa OS LEPPÄKOSKI SPK 18956 j 9.
- 250 VMV2 SPK 24615 j 4.
- 251 42RAJAK SPK 21329 j 20; RV 11-12/41.
- 252 Ei mainintaa RAJAJP7 2K SPK 21239 j 4; ei mainintaa Vuorio, Lönnström; RV 11-12/41.
- 253 VI AK KEVOS 1K SPK 4681 j 13; RV 11-12/41; kummallakaan Poluksella ja Bäckmanilla ei ole kantakortissa mainintaa palveluksesta värvättynä, mutta he ovat kumpikin RvE luettelossa rajajääkäreinä. Sotapäiväkirjassa Polus on ”sotamies” ja Bäckman ”rajajääkärioppilas”. Kumpikin on todennäköisesti ollut oppilaana Rajakoulussa sodan alkaessa.
- 254 14RAJAK SPK 21315 j 34; kylän nimi on joissain lähteissä myös Rabousina; Lönn RV 11-12/41, RV 1-2/42, RV 7-8/42, Hyvärinen, Tenhu RV 11-12/41; Lönnin kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvättynä, mutta hän on RvE luettelossa.
- 255 Ei mainintaa VI AK KEVOS SPK 4679 j 22; VI AK KEVOS 1K SPK 4681 j 14; ei 2K sotapäiväkirjaa; Malminen Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41, RV 1-2/42, 3-4/43; Leihu Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41; Leihun kantakortissa ei ole mainintaa hänen ylentämisestään raja-alikersantiksi tai reservin- tai rajakersantiksi, jona hän on RvE luettelossa ja poistettu päiväkäskyllä.
- 256 RAJAJP3 SPK 21112 j 4; RAJAJP3 1K SPK 21116 j 40; BRO LKE SPK 5216 j 24; Lapalainen (1987); RJP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 15 ja kaatuneiden luettelo (pl. Torvinen); KT 2/57 s 25; RV 11-12/41; Luukkainen Rvstopääll pky 2/1942.
- 257 RAJAJP SEITAMO SPK 21333 j 16; Oksanen, Komulainen s 557; Saari s 22, 267; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.
- 258 ei SISSIP1 sotapäiväkirjaa; ei mainintaa SISSIP1 1K SPK 23066 j 9; Jeskanen RV 9-10/40, 11-12/41, Luukkonen, Penttinen RV 11-12/41; Luukkosen tiedot ovat epävarmat, koska hänen kantakorttiaan ei ole.
- 259 42RAJAJK SPK 21329 j 22; RV 11-12/41, 1-2/42.
- 260 Ei mainintaa 35RAJAK SPK 21322 j 40; ei mainintaa Karhunen (1972); ei RAJAJK SÄÄRELÄ sotapäiväkirjaa; Räisäsen kantakortissa todetaan hänen haavoittuneen 1.11., mutta 35.RajaJK:lla ei ollut tuolloin tappioita; RV 11-12/41.
- 261 35RAJAK SPK 21322 j 40; Karhunen (1972) s 65 (virheellisesti Nurmijärvi); RV 1-2/42.
- 262 SISSIP1 2K SPK 26285 j 34; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41, RV 7-8/42.
- 263 42RAJAK SPK 21330 j 5; Närhisalo s 102; Huttunen s 58; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41.

- ²⁶⁴ Ei mainintaa 35RAJAK SPK 21322 j 47; ei mainintaa Karhunen (1972); RV 11-12/41, 1–2/42; Rannan tiedot ovat ristiriitaiset, sillä kantakortin ja kuolinilmoituksen mukaan hän on kaatunut Lohivaarassa 13.11. 35.RajaJK:n rivissä, mutta sotapäiväkirjan mukaan tuona päivänä ei tullut tappioita.
- ²⁶⁵ JR53 IP SPK 12936 j 47; 35RAJAK SPK 21323 j 5; Tamminen s 123; KT 11/83 s 367; KT 11/86 s 378; JR53 2K SPK 12853 j 25; Breitholtz Rvstopääll pky 2/1942, RV 11-12/41; Niskasaari RV 3-4/41; Niskasaaren kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä kersantiksi, joka hän on kaatumisilmoituksessa ja RV kuvassa.
- ²⁶⁶ 35RAJAK SPK 21323 j 7; Karhunen (1972) s 72; RV 11-12/41, 1–2/42.
- ²⁶⁷ 24RAJAK SPK 21330 j 8; Rvstopääll pky 2/1942; RV 11-12/41, 3–4/42.
- ²⁶⁸ Ei mainintaa 36RAJAK SPK 21325 j 22; RV 1-2/42.
- ²⁶⁹ JR4 IIP SPK 9174; ei 4.K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa Purhonen; RV 1-2/42.
- ²⁷⁰ 42RAJAK SPK 21330 j 10; Kurronen RV 1-2/42, Pimiä RV 1-2/42, RV 3–4/42, Vanhapelto RV 1-2/42; Kurronen on RvE luettelossa kaatuneista rajakorpraali, mutta kantakortissa ei ole tästä mainintaa; Pimiä on RvE luettelossa, R2 sankaritaulussa ja RV 1-2/42 rajajääkäri, RV 3-4/42 rajajääkärikorpraali ja kaatumisilmoituksessa korpraali. Kantakortissa ei ole mainintaa nimityksestä.
- ²⁷¹ Ei sotapäiväkirjaa.
- ²⁷² Rvstopääll pky 2/1942, RV 1-2/42.
- ²⁷³ Ei mainintaa RAJAJP2 1K SPK 21100 j 4; ei mainintaa RAJAJP2 SPK 21095 j 36; Purhonen s 82; RV 1-2/42; Kuisma on kaatumisilmoituksessa ”rajajääkärikersantti”, mutta RvE luettelossa ja RV 1-2/42 rajajääkäri, kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä raja- tai reservin kersantiksi eikä häntä ole poistettu päiväkäskyssä toimenhaltijana.
- ²⁷⁴ RV 1-2/42.
- ²⁷⁵ RAJAJP1 SPK 21059 j 6; RAJAJP1 3K SPK 21079 j 10; Närhisalo s 127; RajaJP1 sankarivainajat; Rvstopääll pky 2/1942; RV 1-2/42.
- ²⁷⁶ Ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 49; Kirkinen, Pennanen, Susi RV 1-2/42, Väisänen RV 1-2/42, RV 7–8/42; Pennanen on RvE luettelossa virheellisesti 22.1.42; Väisänen on todennäköisesti ollut oppilaana Rajakoulussa sodan alkaessa, ja hänet on siirretty joukkoihin oppilaana. Hän on RvE luettelossa rajajääkäri.
- ²⁷⁷ Ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 50; RV 3-4/42.
- ²⁷⁸ Ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 50; ei mainintaa RAJAJP4 2K SPK 21316 j 5; ei KEVOS15 2K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa KEVOS15 SPK 16973 j 50; ei mainintaa RAJAJP4 SPK 21133 j 4; ei mainintaa 14RAJAK SPK 21317 j 40; ei mainintaa JR30 2K SPK 11197 j 3; RV 1-2/42; Alikajala Rvstopääll pky 2/1942; Putkonen on todennäköisesti ollut oppilaana Rajakoulussa sodan alkaessa, ja hänet on siirretty joukkoihin oppilaana. Hänen kantakortissaan on merkintä ”siviilitoimi raja-aliupseeri”, mutta hän on RvE luettelossa rajajääkäri; Alikajalan tiedot ovat ristiriitaiset – hänen kuolinilmoituksessaan on joukkona 2.K/KevOs15, mutta merkinnän kantakorttiin on tehnyt 2.K/RajaJP4 vääpeli. Alikajala on kantakortin mukaan ylennetty kesäkuussa 1941 rajakersantiksi ja nimitetty R4:n kersantin ap toimeen, mutta hänet on poistettu RvE päiväkäskyllä raja-alikersanttina.
- ²⁷⁹ Ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 52; Kangas RV 1-2/42, Koistinen RV 1-2/43; Kangas ja Koistinen ovat todennäköisesti olleet oppilaina Rajakoulussa sodan alkaessa, ja heidät on siirretty joukkoihin oppilaina. Kummatkin ovat RvE luettelossa rajajääkäreinä.
- ²⁸⁰ Ei mainintaa RAJAJP4 SPK 21133 j 6; ei mainintaa RAJAJP4 2K SPK 21316 j 6; ei mainintaa 14RAJAK SPK 21317 j 40; ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 53; Rvstopääll pky 2/1942; RV 1-2/42, RV 3–4/42.

- 281 Ei mainintaa RAJAJP4 SPK 21133 j 6; ei mainintaa 14RAJAK SPK 21317 j 40; ei mainintaa 53RAJAK SPK 21332 j 53; RV 1-2/42; Pirttikoski on todennäköisesti ollut oppilaana Rajakoulussa sodan alkaessa, ja hänet on siirretty joukkoihin oppilaana. RvE luettelossa hän on rajajääkäri.
- 282 42RAJAK SPK 21330 j 17; Närhisalo s 106; KT 11/74 s 344; Huttunen s 63; Rvstopääll pky 2/1942; RV 1-2/42.
- 283 32RAJAJK SPK 21053 j 6–10; Kärkkäinen s 65; RV 1-2/42, RV 3–4/42.
- 284 32RAJAJK SPK 21053 j 6–10; Kärkkäinen s 65; RV 1-2/42; Preis on RvE luettelossa kaatuneista ja sankaritaulussa korpraali, mutta sotapäiväkirjan ja kantakortin mukaan hän oli rajajääkäri ja reservin kersantti.
- 285 32RAJAJK SPK 21053 j 6–10; Kärkkäinen s 65; RV 1-2/42.
- 286 RV 3-4/42.
- 287 Ei mainintaa SISSIP1 SPK 23065 j 5; RV 1-2/42, 3–4/42; Tapio on RvE luettelossa ja RV 1-2/42 ja sankaritaulussa rajakorpraali ja kaatumisilmoituksessa ”rajajääkärialikersantti”, mutta hänen kantakortissaan ei ole mainintaa nimityksestä rajakorpraaliksi tai ylennyksestä reservin alikersantiksi tai raja-alikersantiksi eikä häntä ole poistettu rajavartiolaitoksen kirjoista toimenhaltijana.
- 288 RAJAJP1 2K SPK 21071 j 13; RV 1-2/42; RajaJP1 sankarivainajat.
- 289 RAJAJP7 KKK SPK 21285 j 7; Vuorio, Lönnström s 57 ja luettelo; RV 1-2/42, RV 3–4/42.
- 290 RAJAJP7 KKK SPK 21285 j 14; Vuorio, Lönnström luettelo; Rvstopääll pky 2/1942; RV 3-4/42.
- 291 RAJAJP3 E SPK 21115 j 8; kartta Kilkki s 124; KT 6-7/58 s 202; RJP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 33 ja kaatuneiden luettelo; RV 3-4/42.
- 292 RAJAJP3 E SPK 21115 j 8; kartta Kilkki s 124; KT 6-7/58 s 202; KT 3/81 s 79; RJP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 33 ja kaatuneiden luettelo; RV 3-4/42; Tshiikku Rvstopääll pky 3/1942.
- 293 Ei mainintaa RAJAJP5 2K SPK 21171 j 3; RV 5-6/42; Rumpusen tiedot ovat erittäin puutteelliset. Kärkkäisen mukaan hän oli rajaylikersantti ja kuolinilmoituksen mukaan ”vääpeli”. Kantakortissa ei ole merkintöjä ylennyksistä. Rumpunen ei ole RvE luettelossa.
- 294 Ei mainintaa RAJAJP5 1K SPK 21167 j 2; RV 3-4/42.
- 295 4RPR SPK 21507 j 17; 33TK SPK 23847 j 12.
- 296 RAJAJP7 SPK 21213 j 37; RAJAJP7 3K SPK 21256 j 25; Vuorio, Lönnström s 64 ja luettelo; Rvstopääll pky 2/1942; RV 3-4/42, 5–6/42; Vanhanen on mahdollisesti ylennetty rajavääpeliksi ja nimitetty rajavääpelin toimeen Moskovan rauhan aikana.
- 297 RAJAJP4 2K SPK 21316 j 31; RV 5-6/42, RV 1–2/43.
- 298 35RAJAK SPK 21324 j 22; Karhunen (1972) s 84; Rvstopääll pky 2/1942; RV 3-4/42.
- 299 JR2 IIP SPK 9027 j 11; KT 3/70 s 94; Aalto (1996) s 225, 235.
- 300 Mvk 3/42.
- 301 LINNP14 SPK 18222 j 16; Rvstopääll pky 2/1942.
- 302 JR25 12K SPK 10965 j 60.
- 303 JR5 IP SPK 9331 33; KT 4/81 s 140; RV 5-6/42; Rvstopääll pky 2/1942.
- 304 RAJAJP1 3K SPK 21079 j 38; RajaJP1 sankarivainajat; Tiilikainen otettiin jo varusmiehenä palvelukseen R2:een.
- 305 RAJAJP1 2K SPK 21071 j 46; kantakortin mukaan Kuisma otettiin 18-vuotiaana vapaaehtoisena suoraan rajamieheksi R3:een.
- 306 Mikkosen tiedot ovat puutteelliset ja ristiriitaiset. Hänestä ei ole mainintaa 1.K:n sotapäiväkirjassa 35RAJAK SPK 21324 j 30, eikä 2.K:n sotapäiväkirjaa ole. Häntä ei mainita RV-lehdessä, mutta hän on RvE luettelossa.

307 35RAJAK SPK 21324 j 33; Karhunen (1972); Verho RV 6-7/45, Pesonen, Perälä ei mainintaa RV; Pesonen ei jostain syystä ole RvE luettelossa, mutta kantakortin mukaan hän on palvellut värvätyinä kesäkuusta 1940 ainakin vielä huhtikuuhun 1942 ja kaatumisilmoituksessa hän on "rajakorpraali".

308 35RAJAK SPK 21324 j 35; Nikula ei mainintaa RV; Heikkilä RV 5-6/43, jossa on mainittu rajakersanttina, mutta kantakortin ja RvE luettelon mukaan hän on ollut rajakorpraali ja reservin kersantti.

309 Ei sotapäiväkirjaa; Haapanen s 102.

310 RAJAJP6 2K SPK 21205 j 99.

311 RAJAJP2 1K SPK 21101 j 4; Purhonen luettelo.

312 JR53 3K SPK 12859 j 13; Rvstopääll pky 2/1942; Sylvén oli suorittanut RUK:n vuonna 1932, mutta siirtyi kanta-alipuseeriksi heti varusmiespalveluksen jälkeen ja ylennettiin reservivänrikiksi vasta helmikuussa 1940.

313 RAJAJP2 SPK 21096 j 3; Purhonen luettelo; Rvstopääll pky 3/1942; RV 5-6/42.

314 RAJAJP2 SPK 21096 j 5; RAJAJP2 2K SPK 21108 j 49; Purhonen luettelo.

315 RAJAJP2 SPK 21096 j 6; RAJAJP2 2K SPK 21108 j 50; Purhonen luettelo.

316 Ei mainintaa 35RAJAK SPK 21324 j 51.

317 PM TIEDOS 1/KUISM SPK 20940 j 18 (sotapäiväkirja on nimetty virheellisesti, kyseessä on Os Marttinan sotapäiväkirja).

318 RAJAJP5 SPK 21159 j 8; Rvstopääll pky 3/1942; RV 7-8/42.

319 RAJAJP5 SPK 21159 j 20; KT 8/74 s 228.

320 RAJAJP2 SPK 21096 j 11; Purhonen luettelo; RV 11-12/42.

321 Mvk 5/42.

322 RAJAJP1 1K SPK 21066 j 29; RajaJP1 sankarivainajat; jostain syystä Aalto ei ole RvE luettelossa, mutta hän on kantakortin mukaan yksiselitteisesti ollut rajamies R1:ssä 1.6.1940 alkaen ja rajakorpraali 31.5.1941 alkaen kaatumiseensa saakka.

323 ISRPR E SPK 8330 j 130; Mvk 5/42; Lipposen kantakortissa ei ole mainintaa ylenyksestä reservi- tai merivartioalikersantiksi, jona hänet on poistettu merivartio-käskyllä.

324 RAJAJP7 SPK 21214 j 24; RAJAJP7 3K SPK 21257 j 35 puuttuu aukeama 13.–17.8.; Vuorio, Lönnström s 74 ja luettelo; Huttunen RV 11-12/42; Toivola erosi LR:n palveluksesta syksyllä 1940 eikä kantakortissa ole mainintaa uudelleen palvelukseen otosta, mutta hän on värväytynyt uudelleen rajajääkärinä koska on RvE luettelossa.

325 RAJAJP4 3K SPK 21152 j 35.

326 RAJAJP2 SPK 21096 j 14; RAJAJP2 2K SPK 21108 j 60; Purhonen s 111; Rvstopääll pky 3/1942; RV 3-4/43; Poikkeuksellisesti Taposta ei ole nimitetty väliaikaiseen nuoremman upseerin virkaan, vaan hän on ollut kaatuessaan edelleen väepelin toimessa.

327 RAJAJP5 2K SPK 21171 j 28; Kärkkäinen s 86; RV 9-10/42.

328 RAJAJP2 SPK 21096 j 15; Purhonen luettelo; RV 5-6/44.

329 RAJAJP2 SPK 21096 j 17; Purhonen luettelo.

330 RV 9-10/42.

331 RAJAJP8 SPK 21290 j 20.

332 RAJAJP8 SPK 21290 j 24.

333 Mvk 7/42.

334 RAJAJP2 SPK 21096 j 22; RAJAJP2 2K SPK j 74; Purhonen luettelo.

335 Kantakortissa ei mainintaa asevelvollisuudesta tai nimityksestä rajakorpraaliksi, minä hän on RvE luettelossa; RV 1-2/43.

336 12PR IVP SPK 20447 j 42; 12PR 15K SPK 20436 j 18; Rvstopääll pky 2/1943; RV 1-2/42.

337 RAJAJP8 2K SPK 26265 j 33; RAJAJP8 SPK 21292 j 3; RV 3-4/43.

338 JR22 11K SPK 10769 j 7.

- 339 RAJAJP1 SPK 21060 j 9; RAJAJP1 2K SPK21075 j 23; 1.K sotapäiväkirja ei ole säilynyt; RajaJP1 sankarivainajat; Närhisalo s 140.
- 340 RAJAJP3 3K SPK 21127 j 6; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 37 ja kaatuneiden luettelo.
- 341 RAJAJP3 4K SPK 21131 j 5; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 37 muttei kaatuneiden luettelo; Rvstopääll pky 4/1943; RV 3-4/43 (virheellisesti 28.3.); Juuselan kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä tai nimityksestä rajakersantiksi. Hänet otettiin JvAuK:n suorittamisen jälkeen 31.1.1943 raja-alikersanttina RVL:n palvelukseen määrättyä väliaikaisena alikersantin toimeen sijoitettuna kersantin ap vakanssille.
- 342 15D E SPK 6167; Rvstopääll pky 4/1943; RV 9-10/43; Kanerva siirrettiin pois RajaJP1:n komentajan tehtävästä hänen saatua syksyllä 1941 tuomion erittäin raskauttavan asianhaarojen vallitessa tehdystä juopumuksesta ja sopimattomasta käytöksestä. Närhisalon mukaan siirron syynä olivat ”omalaatuiset kurinpitokeinot”.
RV 5-6/43.
- 344 RAJAJP3 3K SPK 21127 j 11; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 37 ja kaatuneiden luettelo; RV 5-6/44.
- 345 RAJAJP1 SPK 21060 j 21; RAJAJP1 2K SPK 21075 j 46; Närhisalo s 140; RajaJP1 sankarivainajat; Rvstopääll pky 5/43; RV 11-12/44; Nuoran kantakortti on puutteellinen, mutta hänet on todennäköisesti nimitetty R2:n kersantin toimeen maaliskuussa 1941.
RV 5-6/44.
- 347 RAJAJP5 SPK 21162 j 1; RAJAJP5 1K SPK 21168 j 17.
- 348 RAJAJP5 SPK 21162 j 4; RAJAJP5 2K SPK 21172; KT 3-4/67 s 92; Kärkkäinen s 104–108.
- 349 Jostain syystä Karppinen ei ole RvE luettelossa, mutta kantakortin mukaan hän on yksiselitteisesti ollut värvätty rajamies R6:ssa heinäkuusta 1940 kuolemaansa saakka.
- 350 Mvk 4/43; ei sotapäiväkirjoja; Sundbäck mainitsee virheellisesti Wigellin kaatuneen VMV17:llä 23./24.5.1943 yöllä samassa taistelussa, missä mvpursim L Levänen kaatui.
RV 5-6/43.
- 352 Mvk 4/43; Niittoniemen kantakortissa ei ole mainintaa sotien aikaisesta palveluksesta.
Mvk 4/43.
- 354 RAJAJP4 SPK 21136 j 33; RAJAJP4 1K SPK 21145 j 19; RV 1-2/44.
- 355 Mvk 5/43; ”Laivat puuta, miehet rautaa” s. 139; Leväsen kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä reservi- tai merivartiopursimieheksi, jona hänet on poistettu merivartiokäskyllä.
RAJAJP4 SPK 21136 j 42; Rvstopääll pky 7/1943.
- 357 RAJAJP5 SPK 21162 j 23; RAJAJP5 1K SPK 21168 j 41; Rajalan kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta värvätyynä tai nimityksestä korpraaliksi, mutta hän on RvE luettelossa rajajääkäri ja komppanian sotapäiväkirjassa rajajääkäri, korpraali. Hänen kuolinilmoitustaan ei ole RV-lehdessä.
- 358 Ei sotapäiväkirjaa; RajaJP1 sankarivainajat.
- 359 EROS SAVUKOSKI SPK 6661; Rvstopääll pky 9/43; RV 3-4/44; Keränen oli nauttinut edellisenä iltana siinä määrin alkoholia, että aamuksi käsketty partisaanien takaa-ajotehtävä jäi tekemättä, ja hän olisi joutunut vastaamaan asiasta ylempään esikuntaan.
ERP5 1K SPK 6706 j 7; KT 9/84 s 308.
- 361 Wikipedia ”Petsamon vakoilujuttu”; Rvstopääll pky 12/1943; Rautaveden hukkumisen olosuhteet olivat epäilyttävät. Hän oli ollut Etsivän keskuspoliisin miehenä ”ujutettuna” Petsamon Rajakomppaniaan syksystä 1938 ja mukana selvittämässä ns. Petsamon vakoilujuttua syksyllä 1939.

362 Rvstopääll pky 10/43.
 363 Mvk 7/43; mm. Suomen Laivasto 1918–1968 osa 2; Veljesviesti 1–2016.
 364 Mvk 7/43.
 365 Ei Arkistolaitoksen tietokannassa, ei RV-lehdessä.
 366 JR8 IIP SPK 9897 j 89.
 367 RAJAJP2 SPK 21097 j 35; RAJAJP2 3K SPK 2111 j 16.
 368 RAJAJP2 SPK 21098 j 21; Purhonen s 161; Närhisalo s 151; Rvstopääll pky 14/1943;
 RV 5-6/44.
 369 36RAJAK SPK 21327 j 30.
 370 Rvstopääll pky 1/1944.
 371 RAJAJP1 2K SPK 21078 j 5; RAJAJP1 SPK 21061 j 2; Haapanen s 232; RajaJP1 san-
 karivainajat (virheellisesti 1941 ja ”menehtyi sairauteen”).
 372 RAJAJP7 2K SPK 21253 j 6; RAJAJP7 3K SPK 21277 j 16; Vuorio, Lönnström luettelo.
 373 Rvstopääll pky 1/1944; RV 1-2/44.
 374 RAJAJP6 2K SPK 21206 j 43.
 375 Ei RAJAJP2 tai 1K sotapäiväkirjoja; Purhonen luettelo.
 376 14ERLINNK SPK 6560 j 38; 14.ErLinnK toimi osana ErOsSau:ta, kunnes siitä tuli 3.K/
 ErOsSau vuodenvaihteessa 1943/1944.
 377 14D KAUKOPOS SPK 6143 j 5; Oksanen, Komulainen s. 554 (virheellisesti kersantti).
 378 RAJAJP4 SPK 21139; ei 3.K sotapäiväkirjaa.
 379 RAJAJP1 SPK 21061 j 11; RAJAJP1 3K SPK 21092; Närhisalo s 161; RajaJP1 sankari-
 vainajat; Rvstopääll pky 4/1944; RV 7-8/44.
 380 ERP4 3K SPK 6703 j 7; Saressalo (1987) s 227 (virheellisesti Leppänen ja 13.3.); Lep-
 päniemi haavoittui Kiskisjärvellä elokuussa 1941 ja siirrettiin toivuttuaan JR10:een,
 haavoittui uudelleen elokuussa 1942 ja siirrettiin toivuttuaan Osasto Marttinaan.
 381 Ei mainintaa JR60 7K SPK 13488 j 76; ei mainintaa ERP14 1K SPK 6775 j 4; RV
 9-10/44.
 382 Ei mainintaa ERP22 SPK 13206 j 19.
 383 RAJAJP1 SPK 21065 j 12; Närhisalo s 162; RajaJP1 sankarivainajat; RV 11-12/44.
 384 Ei sotapäiväkirjaa; Saressalo (1987) s 241; Turunen s 115–126; Averin on RvE luet-
 telossa rajajääkäri, mutta kantakortin mukaan hänet on nimitetty rajakorpraaliksi
 kesäkuussa 1941.
 385 Rvstopääll pky 6/1944.
 386 Ei mainintaa EROSSAU E SPK 6662 j 63; ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; Rvs-
 topääll pky 7/1944.
 387 RAJAJP1 2K SPK 21078 j 24; Närhisalo s 162; RajaJP1 sankarivainajat.
 388 Ei mainintaa RAJAJP4 tai 1K sotapäiväkirjassa. Haapalainen oli ylennetty reservi-
 korpraaliksi vuonna 1940, mutta hänet tuomittiin vuonna 1943 vankeuteen yhdeksi
 kuukaudeksi ja menettämään korpraalin arvonsa.
 389 3MVK SPK 18703 j 36; Mvk 4/44.
 390 Ei sotapäiväkirjoja; Purhonen luettelo.
 391 Komppanian, pataljoonan tai prikaatin sotapäiväkirjoja ei ole; RV 7-8/44.
 392 Ei sotapäiväkirjoja; Rvstopääll pky 8/1944.
 393 27TYKK SPK 24031 j 6.
 394 2VMVLV SPK 24633 j 15; Mvk 4/44; Mvk 5/44; Mm. Suomen Laivasto 2 s. 154.
 395 ERP13 1K SPK 6763 ei mainintaa päivän tappioista; miten Väyrynen on päätenyt
 ErP13:een Kannakselle ei selviä asiakirjoista.
 396 Ei mainintaa JR2 9K SPK 8967 j 4 (”kadonneita 0+1+6”).
 397 10D TSTKERT SPK 5975 j 202.
 398 RAJAJP1 SPK 21061 j 24; ei mainintaa RAJAJP1 1K SPK 21067 j 3; RajaJP1 sankari-
 vainajat; Hämäläinen ei RV, Henttinen RV 11-12/44; Hämäläisen kantakortti on puut-
 teellinen eikä siinä ole mainintaa palveluksesta värvätyinä. Hän on RvE luettelossa

- ja R3:n sankaritaulussa rajajääkäri, mutta pataljoonan sotapäiväkirjassa rajakorpraali. Henttisen kantakortti on hyvin puutteellinen eikä siinä ole mainintaa palveluksesta värvättyinä, mutta hän on RvE luettelossa rajajääkärinä ja RV mukaan hän oli rajakorpraali.
- 399 RAJAJP1 1K SPK 21067 j 3; RAJAJP1 2K SPK 25962 j 45; RAJAJP1 3K SPK 21093 j 24; RajaJP1 sankarivainajat; Karvonen, Lipsonen, Paukku Rvstopääll pky 9/1944; Paukku RV 7-8/44; Hasu, Karvonen, Koivuniemi, Lipsonen, Pasuri, Romu ei mainintaa RV; Lipsonen on Kansallisarkiston tietokannassa ”Lipsunen”; Rissasen tiedot ovat puutteelliset ja ristiriitaiset: esikuntakomppanian päällikön kantakorttiin tekemän merkinnän mukaan hän haavoittui vaikeasti ja jäi kentälle Tuuloksessa 24.6.1944, mikä päivämäärä on myös RvE luettelossa, mutta elokuussa 1944 tehdyssä katoamisilmoituksessa ja vuonna 1950 tehdyssä kuoliaaksijulistamispäätöksessä hänet on merkitty kadonneeksi Rajakonnussa 1.7.1944. Pataljoonan tai sen kompanioiden sotapäiväkirjoissa ei hänestä ole merkintää.
- 400 JR53 IIP SPK 12961 j 11.
- 401 Ei sotapäiväkirjaa; Saressalo (1987) s 246; Mikko Porvalin sähköpostiviesti 17.4.2024.
- 402 Ei RAJAJP3 2K sotapäiväkirjaa; ei mainintaa RAJAJP3 SPK 21114 j 18; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelo.
- 403 RAJAJP4 SPK 21139 j 34; ei 3K sotapäiväkirjaa; Rvstopääll pky 8/1944; Jääskeläisen kantakortti on puutteellinen. Hänet on nimitetty raja-alikersantin toimeen JvAuK:n suorittamisen jälkeen entisenä rajakorpraalina.
- 404 Purhonen s 209, luettelo; Nissinen Rvstopääll pky 8/1944; Rantanen RV 9-10/44.
- 405 PSPRE SPK 19140 j 24; Purhonen s 209, 217, 222, 225, luettelo; Närhisalo s 184; Lahtinen, Sulosaari Rvstopääll pky 8/1944; KT 8/72 s 252; KT 6/79 s 197 mukaan Sulosaari kaatui, kun joukkue pyrki 29.6. aamulla ulos motista ja sen kohdatessa vihollisen oma mies ampui vahingossa häntä selkään konepistoolilla.
- 406 PSPRE SPK 19140 j 25; Purhonen s 207, 209, 226, 229; Närhisalo s 184; Liikanen s 314; KT 8/72 s 252; Ketonen Rvstopääll pky 8/1944, RV 11-12/44; Kylökäs Rvstopääll pky 9/1944, RV 9-10/44; Kylökäs palveli rajajoukoissa reserviläisenä 1941–42, ja otettiin JvAuK:n suorittamisen jälkeen 31.1.1943 palvelukseen raja-alikersanttina; Oinonen on Sotasammossa merkitty jääneen vangiksi 28.6. ja kuolleen 29.6. Tästä ei ole kantakortissa merkintää; Röksä on mainittu RjP3 sotapolulla ja rauhantiellä s 52 virheellisesti kaatuneen 26.6.1944 Viteleessä RajaJP3:n rivissä; Uimosen kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä reservin alikersantiksi, joksi hänet on merkitty kaatumisilmoituksessa; Ketonen on mahdollisesti nimitetty rajaväepelin toimeen; Närhen joukoksi on RvE luettelossa merkitty R1, mutta hän on R3 Kultaisessa kirjassa ja sankaritaulussa.
- 407 Mm. Purhonen 217; Närhisalo s 184.
- 408 RAJAJP3 SPK 21114 j 18; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 52 ja kaatuneiden luettelo; Rvstopääll pky 8/1944.
- 409 RAJAJP1 3K SPK 21093 j 28; RajaJP1 sankarivainajat.
- 410 RAJAJP4 SPK 21139 j 34; RAJAJP4 2K SPK 21150 j 22
- 411 JR2 SPK 8863; Palmunen; Aalto, Käyhty; KT 9/65; Rvstopääll pky 8/1944; RV 9-10/44.
- 412 RAJAJP1 3K SPK 21093 j 30; RajaJP1 sankarivainajat.
- 413 Ei 80TK sotapäiväkirjaa; ei mainintaa RTR22 SPK 21824.
- 414 RAJAJP3 SPK 21114 j 20; RAJAJP3 3K SPK 21128 j 21; RAJAJP3 4K SPK 21132 j 28; KT 7/73 s 221; RAJAJP3 2K SPK ei ole säilynyt; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 52 ja kaatuneiden luettelo; Kuvaja, Lautsio Rvstopääll pky 8/1944.

- 415 RAJAJP1 3K SPK 21093 j 39; RajaJP1 sankarivainajat; Paasiniemi, Rantonen RV 9-10/44, Liitteenkangas ei mainintaa RV; Rantosen nimi on kantakortissa ja sotapäiväkirjoissa Rantanen, mutta kirkonkirjan mukaan hän on Rantonen; Liitteenkangas oli eronnut palveluksesta välirauhan aikana, eikä kantakortissa ole mainintaa uudelleen värväytymisestä, mutta hänet on nimitetty Rvpääll pky:llä 3/1943 rajajääkärikorpraaliksi; Paasiniemestä ei ole mainintaa RAJAJP1 1K SPK 21067 j 4.
- 416 RAJAJP4 2K SPK 21150 j 23.
- 417 RAJAJP5 2K SPK 21173 j 36; Kärkkäinen s 159; Rvstopääll pky 8/1944.
- 418 Jermo; Jäntti s 331; Purhonen s 191; Rvstopääll pky 8/1944; 27. kadettikurssi päätettiin suurhyökkäyksen alettua nopeutetulla aikataululla 19.6.1944 ja kadetit määrättiin joukkoihin. Heidät kuitenkin nimitettiin virkaan vasta kahden kuukauden kuluttua 10.8.1944.
- 419 Ei mainintaa JR25 9K SPK 10958 j 6; Kostamo todennäköisesti ei uusinnut sitoumustaan syksyllä 1941.
- 420 RAJAJP3 4K SPK 21132 j 29; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 53 ja kaatuneiden luettelo.
- 421 JR4 10K SPK 9139 j 33; RV 1-2/45; Pullinen irtisanoutui värvätyn rajamiehen tehtävästä kesällä 1942 lähteäkseen Saksaan suomalaisen vapaaehtoisen SS-pataljoonan mukana.
- 422 RAJAJP3 2K SPK 21124 j 3; RAJAJP3 4K SPK 21132 j 31; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelo; ei mainintaa RV.
- 423 RAJAJP3 4K SPK 21132 j 31; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelo; ei mainintaa RV.
- 424 Pesosen tiedot ovat erittäin puutteelliset. Hänen kantakortissaan ei ole mainintaa palveluksesta värvätyinä eikä hänestä ole mainintaa RV-lehdessä, mutta hänet on ylennetty Rvstopääll pky:llä rajakorpraaliksi 3./R3:ssa 1.3.1944 ja hän on RvE luettelossa.
- 425 14D KAUKOPOS SPK 6143 j 48; Oksanen, Komulainen s 554, 556.
- 426 RAJAJP4 2K SPK 21150 j 25; Sahi on RvE luettelossa ja R3 sankaritaulussa rajajääkäri ja sotapäiväkirjassa kersantti; Ruotsalainen on sotapäiväkirjassa ja Tohmajärven rvas sankaritaulussa ”kersantti”. RvE luettelossa hän on rajakorpraali, hänen kantakortissaan ei ole mainintaa nimityksestä rajakersantiksi eikä häntä ole poistettu toimenhaltijana.
- 427 RAJAJP5 3K SPK 21178 j 37; Rvstopääll pky 8/1944; RV 9-10/44.
- 428 RAJAJP7 1K SPK 21233 j 30; Vuorio, Lönnström luettelo.
- 429 ERP11 1K SPK 6738 j 14.
- 430 RAJAJP8 2K SPK 26269 j 101; RAJAJP8 2K SPK 26269 j 43; Karvosen kantakortissa ei ole mainintaa ylennyksestä reservin alikersantiksi, jona hänet on mainittu kaatumisilmoituksessa; Hannula ylennettiin reservin korpraaliksi 1941, mutta tuomittiin joulukuussa 1943 karkaamisesta kolmeksi vuodeksi kuritushuoneeseen, menettämään korpraalin arvonsa ja viraltapantavaksi. Vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa lykättiin toistaiseksi, joten Hannula jatkoi palvelustaan, mutta nyt rivimiehenä ja reserviläisenä.
- 431 Purhonen luettelo; RajaJP2:n tai sen komppanioiden sotapäiväkirjat vuodelta 1944 eivät ole säilyneet.
- 432 RAJAJP5 3K SPK 21178 j 38; Vainio ja Urpalainen otettiin rajajääkäreiksi juuri ennen suurhyökkäystä 1.6.1944.
- 433 RAJAJP1 3K SPK 21093 j 47; RAJAJP1 2K SPK 25962 j 49; RajaJP1 sankarivainajat; Pullinen Rvstopääll pky 9/1944, RV 9-10/44; Leppäniemi, Lähdetniemi ei mainintaa RV.
- 434 RAJAJP5 2K SPK 21173 j 44; Kärkkäinen s 169; Kauranen palveli rajajoukoissa reserviläisenä 1941–42, ja otettiin JvAuK:n suorittamisen jälkeen 31.1.1943 palvelukseen

- raja-alikersanttina määrättyä va alikersantin toimeen sijoitettuna kersantin va-
kanskille; Viuhko ylennettiin reservin korpraaliksi helmikuussa 1942, mutta on
kaatumisilmoituksessa sotamiehenä. Hänet tuomittiin toukokuussa 1942 lomalta
myöhästymisen vuoksi arestirangaistukseen, ja on mahdollista, että hänet samalla
tuomittiin menettämään korpraalin arvonsa.
- 435 RAJAJP3 SPK 21114 j 26; RAJAJP3 3K SPK 21128 j 27; RjP3 sotapolulla ja rauhan
tiellä kaatuneiden luettelo; Valtanen Rvstopääll pky 9/1944.
- 436 59IVK SPK 8100 j 6; Sokka oli siirretty 32.RajaJK:sta kotijoukkoihin jo vuonna 1941
ja edelleen ilmavalvontajoukkoihin. Hänen kantakorttinsa on puutteellisesti täytet-
ty eikä siinä ole mainintaa värvättyä palveluksen jatkumisesta tai päättymisestä,
mutta hänet on mainittu RvE luettelossa kaatuneista.
- 437 JR33 IIP SPK 11588; JR33 SPK 11470; Tuokko; Rvstopääll pky 9/1944; RV 9-10/44.
- 438 RAJAJP3 2K SPK 21124 j 5; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 55 ja kaatuneiden
luettelo.
- 439 4RAIVLV SPK 21035 j 2; Mvk 5/44.
- 440 RAJAJP3 SPK 21114 j 32; RAJAJP3 2K SPK 21124 j 7; RjP3 sotapolulla ja rauhan
tiellä kaatuneiden luettelo; Rantanen RV 9-10/44, Kovanen ei mainintaa RV.
- 441 JR52 IP SPK 12795 j 7; JR52 3K SPK 12726 j 6; Lappalainen (1990) s 247; Rvstopääll
pky 9/1944; RV 11-12/44.
- 442 JR52 9K SPK 12752 j2.
- 443 RAJAJP5 1K SPK 21170 j 26; RV 9/45.
- 444 RAJAJP8 SPK 21296 j 8; ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; Karhunen (1972) s
223; Kerolan tiedot kantakortissa ovat ristiriitaiset. On mahdollista, että hän oli 3.
komppaniassa.
- 445 RAJAJP3 SPK 21114 j 35; RAJAJP3 1K SPK 21120 j 11; RAJAJP3 2K SPK 21124 j 7;
RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelo; Ihalainen ei mainintaa sota-
päiväkirjassa; Ihalainen RV 1-2/45; Kivinen, Lätti, Vartiainen ei mainintaa RV; 4.8.
taistelussa kaatui myös reservin korpraali Kalevi Vartiainen, jonka nimi on RMK:n
sankaritaulussa. Hänen kantakortissaan ei ole mainintaa palveluksesta värvättyä
eikä hänen nimeään ole RvE luettelossa.
- 446 RAJAJP3 2K SPK 21124 j 8; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelo;
Laamanen ei todennäköisesti ollut uusinut kesällä 1941 alkanutta sitoumustaan.
Hänen nimeään ei ole RvE luettelossa ja sotapäiväkirjassa hän on ”jääkäri”; taiste-
lukuvaus KT 6/72 s 173.
- 447 RAJAJP8 SPK 21296 j 9; ei komppanioiden sotapäiväkirjoja; Karhunen (1972)
s 223.
- 448 RAJAJP1 3K SPK 21093 j 56; Oksasen kantakortissa ei ole mainintaa palveluksesta
värvättyä, mutta hän on RvE luettelossa kaatuneista
- 449 RAJAJP6 SPK 21195 j 220; RAJAJP6 SPK 21189 j 32; Oksanen, Komulainen s 556;
Poilan kantakortissa ei ole mainintaa nimityksestä rajakorpraaliksi, jona hänet on
mainittu RvE luettelossa.
- 450 36RAJAK SPK 21327 j 56.
- 451 RAJAJP3 1K SPK 21120 j 13; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä kaatuneiden luettelo.
- 452 RAJAJP7 3K SPK 21280 j 3; Vuorio, Lönnström luettelo.
- 453 RAJAJP3 3K SPK 21129 j 6; RjP3 sotapolulla ja rauhan tiellä s 58 ja kaatuneiden
luettelo.
- 454 502TYÖK SPK 24123 j 11; Rokosa tuomittiin marraskuussa 1942 5.D:n kenttäoi-
keudessa kapinasta seitsemäksi vuodeksi kuritushuoneeseen ja menettämään
korpraalinarvonsa. Rangaistuksen toimeenpano keskeytettiin joulukuussa 1943, ja
Rokosa määrättiin rangaistusvangeista muodostettuun ErP21:een (joka samaan ai-
kaan nimettiin uudelleen III/JR5:ksi) ja edelleen heinäkuun lopussa 502. Työkomp-
paniaan.

455 36RAJAK SPK 21327 j 67; EROSP 2K SPK 6642 j 40.
456 JR33 SPK 11472; JR33 IIP SPK 11589.
457 Ei 3K sotapäiväkirjaa, ei mainintaa ERP21 SPK 6848 j 49.
458 Rvstopääll pky 16/1944.
459 Rvstopääll pky 16/1944.
460 Rvstopääll pky 12/1944; RV 1-2/45; RajaJP1 sankarivainajat.
461 Mvk 1/45; Kaskö Tidningen 29.12.1944; Vasabladet 31.7.1945.
462 Mvk 1/45.
463 Mvk 4/45.

464 Rajamme Vartija -lehdessä numero 12/1940 on kuolinilmoitus ”Raja-alikersantti Reinikainen, Eemil, synt. 18.12.1900 Kuokkala. Astui rajavartiopalvelukseen 1.9.27 Kannaksen rajavartiostoon. Kaatui 30.11.39 Kivennavalla. Haudattu Äyräpään sankarihautaan.” Tällaista henkilöä ei ole KELA:n luettelossa 1939–45 kuolleista suomalaisista eikä Kansallisarkiston sodissa 1939–45 menehtyneiden tietokannoissa eikä hänen nimeään ole Kannaksen Rajavartioston sankaritaulussa tai Vapautemme hinta -teoksessa. Hänet on mahdollisesti sekoitettu rvstm Erkki Reinikaiseen (jota puolestaan ei ole Rajamme Vartija -lehdessä 12/1940).